

**BIBLIOTECA CENTRALA
A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI**

No. Curent Format.....

No. Inventar Anul.....

Secția Raftul.....

Inno. A. 5575

47458

SURETE ȘI IZVOADE

(DOCUMENTE SLAVO-ROMÂNE)

PUBLICATE

DE

GH. GHIBĂNESCU

profesor, deputat,

Membriu corespondent al Academiei Române.

VOL. I.

Publicațiune făcută sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii.

28923

Donațiune
ION BOGDAN

IASI

TIPOGRAFIA „DACIA“ ILIESCU, GROSSU & COMP.

1906.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI
COTA 24 978

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI
Cota 24 978
Inventar 28 973

dublet

CONTROL 1955

RC 275/06

1956

1961

D

B.C.U. Bucuresti

C28923

PRIMA

D-lui

Mihai Nădescu

Ministru de Culte și Instrucțiune

închină lucrarea

Autorul.

PREFAȚA

Incredințez astăzi celitorului doritor vol. I din colecția mea de documente „Surete și Izvoade”. Incepând încă din 1899 m'am hotărît ca să-mi scot copii de pe ori ce act vechiu mi-ar cădea în mână ; și unind la această muncă proprie a mea, munca elevilor mei, din care unii foarte sirguitori și plini de râvnă, am început a lega zi cu zi, an cu an, document la document și am ajuns după o muncă legată de 7 ani să umplu 9 volume de documente, din care cel mai mic cuprinde la 400 documente și cel mai mare la 950, sau un total de peste 5000 documente, ce vorbesc de multe lucruri, cu începere de la 1410 și mai înainte și până când a prins a dispărea slova cirilică din practica cancelariei.

Varietatea izvoarelor și greutatea procurării lor de pe la răzeși, constituie tocmai interesul și originalitatea colecției mele.

Cu cât volumele se înmulțeau și numărul documentelor creștea, cu atâta dorul de a căpăta altele nouă devenea mai mare. Peripețiile străngerii atâtor acte prezintă pe alocurea scene tragice și comice. De la curiozitatea răzeșilor din Grayduri și până la purtarea hapsină a dascalului din Bereasa, au fost așa de variate momentele, prin care am trecut că nu cu puține rizicuri am reușit să capăt spre copiere acte rari și nepătrunse de alții. Nu zic că n'am găsit și harnici doritori de a-mi incredința cu dragoste tot ce au avut, și căroră după copiere le-am restituit totul în regulă. N'am nesocotit nici condicile

de acte, care în lipsa originalelor spun tot așa de bine de trecut, mai puțin interesul filologic. Și cu câtă îngrijire nu sunt scrise unele condici, monument de artă caligrafică și de gust!

Dar ori cât m'ași fi resemnat și ași fi găsit în mine îndemnul pentru a merge mai departe cu colecționarea și copiarea actelor, totuși imboldul ar fi slăbit rămânând totul în manuscris. De aceea mulțumit fui, când la propunerea făcută d-lui M. Vlădescu, actualul ministru de Instrucție și Culte, D-sa s'a grăbit a-mi încuviința să public documente alese din colecția mea. Luând modelul însărcinării date de dl. C. Arion, fost ministru, d-lui N. Iorga, am început tiparul și m'am încredințat să dau azi în vol. I cele mai vechi și mai interesante documente din epoca slavo-română.

Mă duc cu mintea acum 17 ani în urmă. Mutat ca profesor de la Școala Normală din Bărlad la Iași, legai cunoștință cu bătrânul T. Codrescu, autorul Uricarului. Cu mine n'aduceam de cât 2 studii istorico-literare („Origina Hușilor“ și „Grafia chirilică“) cum și o bogată colaborare la ziarul „Românul“ și revista „Gh. Lazăr“, ba chiar și un început de Slavistică. Prietenia cu T. Codrescu m'a înviorat și m'a îndemnat să lucrez și mai mult în direcția începută la Bărlad. Volumul XVIII din Uricar fu rodul acestei munci; 85 documente slavo-române avui prilejul de a le publica cu traducere și note, având înlesnirea tiparului din partea proprietarului Uricarului. Celelalte două volume din Uricar (XXIII și XXIV) au dus mai departe munca începută, iar cei 17 ani de colaborare la „Arhiva“ mi-au dat prilejul să scot la iveală și mici studii istorice, ca Vlad Calugărul, Vlad Tepeș. Documentul, Originile Iașilor etc. care au găsit elanul lor în înălțătoarele serbări ale centenarului lui Ștefan cel Mare, cu care prilej am scris: „Opt urice slavone“; „Ștefan cel mare“ studii și documente; „Personalitatea religioasă a lui Ștefan cel Mare“.

Acestei sirguinți legate și mânate de cel mai curat dor de muncă și înălțare în ogorul istoriei patriei, Academia i-a dat cuvenita răsplată prin ale gerea făcută în persoana mea ca membru corespondent în secția istorică încă din 1905. Las viitorului să dea dovadă; pentru mine însă profesor secundar, va fi un îmbold și mai mult pentru a spori în cercetările istorice.

În vol. I m'am oprit la jumătatea a doua a secol. al XVI-lea pentru Moldova, căci cred că am destul material adunat ca vol. II să-l consacru epocii dintre 1570—1634, iar vol. III să-l consacru în deosebi domniei lui Vasile Lupu, interesantă tocmai din punctul de vedere al cancelariei ca limbă.

Nu mă pot opri de a nu mulțumi d-lui A. Ștefulescu, harnicului culegător de documente și istoricului istoriograf al Gorjului, care a bine voit a-mi încredința o parte din colecția sa de documente muntenesti, aceasta cu atât mai mult cu cât în unele din ele se vorbește din vechi de satul Vlădești, locul de naștere al d-lui M. Vlădescu, care poartă un vădit interes cercetărilor istorice, întru cât d-sa posedă chiar o prea bogată arhivă de documente ale familiei Vlădescu.

Iași 27 Maiu 1906.

Gh. Ghibănescu.

p. 30/34
p. 185 (Not. hist.)
produse 188-125 (24 Juniu 1908 prin decr. No. 43, 124, etc. etc., în care de știință au fost cuprinse celelalte)

SURETE ȘI IZVOADE

1490/1410
1) Document din 6919 Septembrie 22 Suceava

Sumar. Alexandru Voevodă lui Șoldan Petru și femeii lui, fata panului Julea, două sate: Tămărășenții pe Șomuz și satul de la movila găunoasă. Tot odată îi ia 5 dvoruri de tatarî (robi) și le dă mănăstirei sfântului Neculai de la Poiană (Proboata).

Мастію Б[жію мь]і Ялександрх воєвода, господарх земли молдавскон, чи || нимх зна[мен]ито симх [нашимх] листомх оу-
симх, кто нань оузритх или || его оуслышитх, ѡже есмь дали N
„Шолданх петроки“ ѡ женѣ его „дчери || пана Жүли“, и дѣ-
темх имх, и „братү его миклошски“ едно село „на шү ||
мүзи“ нанма „тамрхтшовци“, а еше дали есмь ему и женѣ
его дчери па || на Жүли и дѣтемх имх едно село нанма на
„дүпеани могьлы“, то имх || оурикх со оусимх доходомах на
вѣкы вѣчныа, а оуто то село што на „дүпе || ани могьлы“
братх его „миклошх“, не имаетх ни вдно дѣло, а вт того
се | а што са оуветх тамрхтшовци оузали N 2
„дворы татарх“, || и дали есмь ихх манастиреки стго нико-
лы вт полны, а хотарь тѣмх || селомх по старому хотарү
со оусихъ стороу, а на то вѣра нашего госпо || дѣтка вѣ-
шписанного Ялександра воєводы, и вѣра дѣтен нашихъ ||

й вѣра нашихъ ватаръ, вѣра пана Станислава Ротмпапа, в.
п. Ми || ханлашика, в. п. Жюржа дворника, в. п. Блада Си-
ратъ || ского и брата его пана Крхета чашника, в. п. вана
дворника в. п. Блада дворника, в. п. Негрина, в. п. Гринкова,
в. || п. Нестакоска, в. п. Билчина, в. п. Сина Бърлича, в. || п.
Сленина, в. || п. Югина, в. п. Братула Страквича, || в. п.
Стана Бърлича, в. п. Домонкуши Столика, в. || п. Стана
Постельника, й кистѣйника, и вѣра оуекх ватаръ молдав ||
скыхъ, а по нашемъ животѣ, которки иметъ бѣти госпе-
даръ || оу нашей земли, нан шт дѣти нашихъ, нан шт брати
нашихъ, йлѣ шт на || шего племени, нан еудъ кто, то имъ што
вѣху испорущили нашего || данѣ й ѡшого оутверженьѣ, з-
нѣже есмъ имъ дали за правую || и за вѣрную нѣх службу,
а на потверждѣе тѣмъ оуекм, келѣи е || смъ нашему кир-
ному „братаю“ Логодетѣ писати й привисити || печат наша
кесму листѣ ѡшему, оу Бочакѣ, вѣкт. †СЦΘΙ. Сѣктѣв, кв.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu noi Alexandru Voevod
Domn țării Moldaviei, facem înștiințare cu această
carte a noastră tuturor, care o vor vedea sau o
vor auzi, cum am dat noi lui Șoldan Petru și fe-
meii lui, fata lui pan Julea, și copiilor lor, și fra-
telui său Miclăuș, un sat pe Șomuz anume Tămăr-
tășăuții: și le-am mai dat lui și femeii lui, fata lui
pan Julea, și copiilor lor un sat anume la moghila
găunoasă, care să le fie lor uric cu toate veniturile
in vecii-vecilor. Dar în acest sat ce-i la movila gă-
unoasă fratele lui Miclăuș să n'aibă nici o parte. Iar
din acel sat numit Tămărtășăuții noi i-am luat 5
dvoruri de tatari și le-am dat mănăstirei sfintului
Nicolae de la Poiană. Iar hotarul acestor sate să

fie după vechiul hotar în toate părțile. Și la aceasta este credința Domniei-noastre mai sus scrise Alexandru Voevod. și credința copiilor noștri, și credința boerilor noștri. cr. p. Stanislav Rotompan, cr. p. Mihailaș, cr. p. Jurj dvornic, cr. p. Vlad Serețeanul și fratele său pan Cristea paharnic, cr. p. Oana dvornicul, cr. p. Vlad dvornicul, cr. p. Negrea, cr. p. Grincul, cr. p. Nестeac, cr. p. Vilcea, cr. p. Sin Birlici. cr. p. Spenea, cr. p. Iugșa, cr. p. Bratul Straovici, cr. p. Stan Birlici, cr. p. Domocuș stolnicul, cr. p. Stan postelnic și visternic și credința tuturor boerilor Moldovenești. Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră sau din copii noștri sau din frații noștri, sau din neamul nostru, sau ori-care ar fi, unul ca acela să nu strice dania noastră și întăritura noastră, de oarece noi i-am dat o pentru a lui dreaptă și credincio: să slujbă. Iar spre întărire acestora a tuturorora am porocit noi credinciosului nostru Brăteiu logofătul să scrie și pecetea noastră s'o atârne la această carte a noastră.

În Suceava la anul 6919 Sectembrie 22.

NOTE

1). Originalul pergament bine păstrat. Face parte din actele moșiei Vascani-Boldești la Suceava, Pecetea lipsește; se cunosc însă creștăturile, unde a fost șnurul. 30 c.m. lungul și 20 c.m. latul; e scris pe latul lui. Vezi „Suri și Izvoade“ IV, 351. V

2a) *Nume de Persoane*: Шолданз Петроки; pana Juli, Миколашики gen. de la Miclăuș

2b) *Nume de localități*: Шумузи, Тамреташовци, Аупелнон Могълати (Аупло=găunos, scobil, burtos.

3) Cu aceiași dată de an, lună și zi, d. B. P. Hajdeu a publicat în Arh. istorică (I. 2 -12) un alt uric de la A-

bl. Kanyl.
Vobrova de Jani?
? pl. Kanyl, Jani?

cu
în
)

lexandru cel Bun, însă al mănăstirei Sf. Necolae de la Poiană, tot în pricina celor 5 dvoruri de Tatars (пять дворов татарск), luată de pe moșia Tămărtășăuții de pe Șomuz de la Șoldan Petru, cu voia lui (сколю Шолданк Петровк) probabil în schimbul întăriturei ce-i face pe două moșii ale sale, din care Tămărtășăuții pe Șomuz și *movila găunoasă*, dar mai mult pentru îndepărtarea fratelui său Miclăuș de la moșia *movila găunoasă* (дупелнои моголы).

Trăia dar pe la începutul secolului al XV-lea pe Șomuz Șoldan Petru, cu fratele său Miclăuș (Nicolae); Șoldan era ginerile lui pan Julea, cunoscut curței lui Alexandru Vodă, de oare-ce uită a spune numele femeii lui Șoldan și o precizază că era fata lui *pan Julea*. Sub ce cuvânt Miclăuș cerea parte în *movila găunoasă* nu știm, vedem însă că domnul îl îndepărtează, fapt pentru care Șoldan Petru, fratele cel mai mare, a făgăduit a da domnului 5 dvoruri de Tatars pentru mănăstirea Sf. Neculai de la Poiană, azi mănăstirea Probota refăcută de Petru Vodă Rareș. Nici Șoldan Petru, nici fratele său Miclăuș nu au titlul de *pan*, dar erau boeri de țară, proprietari, fără a ști ce anume serviciu aveau pe lângă domn, căci din cite documente se cunosc pînă acum de la Alexandru Vodă nu am dat de numele lui Julea de cît în uricul din 6929-1421. (Ulianițcki 26), unde cetim pe un *Danciul Julici*, adică Danciul a lui *Julea* *) Ar urma că acest Danciu să fi fost cumnat a lui *Șoldan Petru* și că să fi avut locuința în unul din cele 2 sate de pe Șomuz: Tămărtășăuții ori *Movila găunoasă*.

Iată scurte notițe despre persoanele amintite în acest uric. Am mai putea spune că acești doi frați făcuse domnului cite-va slujbe personale, pentru care lucru capătă mila aceasta de la domn (pravuiu i vernuiu slujbu). Dacă

*) Și pe *Oună Julici* în dor. din 1453 Ghenar 25 că ar fi măsurat și hotărit despre megieși poiana lui Ureacle și Ruseau (Arh. ist. I. I. 102)

Șoldan Petru era deja însurat și cu copii pe la 1410, urmând că alit tatăl său Petru—câci *Petrovi* din text în-samnă Petrov, adică a lui Petru—cit și socrul său pan *Julea* erau trăitori de pre la 1350 prin meleagurile Șomuzului și că deci au fost contemporani descălecatului Bogdan (1349).

4) De la înțelegerea numelor patronimice trecind la acea a denumirilor topografice observăm nu puțină greutate. Dacă *Petrov*, *Miclăuș*, *Șoldan*, *Julea*, sunt înțelese, căci *Petrov*=a lui Petru; *Miclăuș*=Neculai (*slavo-ungur*) *Șoldan*=epure de 9 luni, și poreclă, *Șoldana*, *Șoldănești*, numele vechiu al Fălțiceniilor; *Julea*=rădăcina din verbul a juli (slav. bulgar *zjuli*, *juliti*), de unde *Julești*, sal; nu tot așa e și cu denumirile geografice. E greu a spune sensul literar al cuvântului *Șomuz* (unguresc). Cit despre *Tămărtășăuți*, d. Hajdeu a dat o etimologie pe cât de originală, pe atita de riscată. În acest cuvint d-sa vroește să vadă un cuvint tătărăsc compus din *temir* (fer) și *taș* (piatră); adică *piatră de fer*, ca și cum s-ar zice *ciolan de piatră*, *piatră de lemn*, etc. Ori-cit am căuta să vedem în forma slavă *тамиръшорци*, cuvintele tătărăști *temir* și *taș* nu le găsim. Nu puține localități în Moldova de sus au sufixul *uți*, *ăuți*: Popăuți Părhăuți, Rădauți, Mlenăuți Cernăuți etc. Textele slavone ne dau sufixul *uți* și *ăuți* prin *ovți* (орци); așa în documente cetim чрзлокк drept Hârlău! Ne-ar rămânea dar *Tamrătaș*, *tămărtăș* în care deosebim iarăși sufixul *aș* și tulpina *tamrăt*, de la radicalul *tra*=întunerec, îndulcită în *temriti*, care în limba ruteană înseamnă *a se întuneca*, deci *tamrătaș* ar însemna pe românește: întunecata, sau pe rutenește: tămărtășăuți. Sufixul *uți* e rutean și deci întreg cuvintul *tămărtășăuți* e malorusian, și se explică prin prezența a înlinse colonii de ruteni din nordul Moldovei.

Indepărlind dar puțința unei etimologii tătărăști a cuvântului *Tămărtășăuți*, cade de la sine și întreaga teo-

rie a unor tătari Temirtășenii, despre care iată ce zice d. Hajdeu în nota documentului publicat în Arhiva istorică I, 2-12) : «Alexandru cel Bun prin învoirea cu vasalul său Petre, sultanul neamului tătărăsc numit Temirtaş și așezat lângă balta Șomuz. hărăzește 5 temirtășeni mănăstirei Probo-ta. Acest prețios document din Arhiva Statului ne limpezește în parte starea coloniilor tătărăști în primitiva Moldovă, care creștinându-se precum dovedește numele lor Petru etc. locuiau sub capii lor proprii numiți Sultani și dependenți de domnul țării pînă pe la începutul secolului al XV-lea.

D. Emil Picot în scrierea sa *Alèxandre le Bon* (Vienne 1882), vorbind de organizarea țării Moldovei amintește de coloniile de Tătari din Moldova (pag. 38-41), luînd lectura d-lui Hajdeu ca bună. „Un diplôme du même prince, en date du 22 Septembre 1410, fait mention des Tatars de *Temirtaş* (la pierre de fer) sur le Somuz“, După d-l Picot explicarea faptului este că Moldovenii ar fi prins mulți Tătari robi din diferite războaie și i-ar fi supus lor, și i-ar fi redus în stare de robie pe tot teritoriul Moldovei. «Le diplome de 1410 presente un fait particulier: on y voit figurer un chef tatar, appelé Pierre et portant le titre de *Şoldan* (sultan) Ce chef qui possédait le village de *Temirtaş* et peut-être encore d'autres villages, relevait d'Alexandre le Bon, mais jouissait d'une sorte d'indépendance», (pag. 41).

Iată cum notița d-lui Hajdeu devine pentru d. Picot o întregă teorie, grăbindu-se a-i da și explicarea ¹⁾.

În adevăr în vechile documente ale primei jumătăți a secolului XV-a găsim nu arare-ori amintindu-se de *tătari*, dați danie diferitelor mănăstiri. În 1401 Octom. 31 Alexandru Vodă dă mănăstirei Moldovița 4 salașe de Tătari din Baia (Wickenhauser, Moldova I, 55). În 1410 Septem-

1) C. M. Cogălniceanu „Ist. Românilor“ Iași 1903 vol. I pag. 272 admite și d-lui că Tătarii aveau și ei căpiteniile lor numite *Şoldani*!

brie 22, acelaș Vodă dă 5 curți de Tatarî din Tămărtășăuți măn. Probota (Арх. Ist. I. 2-12) пять дворов татарх. In 1428 Iulie 3 tot Alexandru Vodă dă Bistriței 31 salașe (челѣдх) de Țigani (циганх) și 12 *bordee de tatarî*. (Арана-деслт хижх татарх») [Арх. Ist. I. I. 121]. In 1442 Mai 8, Ștefan Vodă hărăzește mănăstirei Sf. Nicolae de la Poiana 9 tatarî cu salașele lor (съ оусими челѣдами их). Арх. Ist. I. I. 124. In 1453 Alexandru Iliăș Vodă hărăzește la rîndul său Probotei între altele și 4 tatarî cu *casa și averea lor* : (съ челѣдю ѿ съ именіем) Baico, Dumza, Ștefan și Cojea. Арх. Ist. I. I. 102. In sfârșit în 1466 Iulie 9 Ștefan cel Mare dă și el măn. Probota între altele un tatar al curții domnești de la Neamț „edinogo nașego pitomago Tatarina ot nașih tatar ot Nemța, naimea Tatarînu Dumîtru i să jonoiu i să detmi i să usînu nasleadcomu“. (Арх. Ist. I. I. 114).

Erau dar în secolul al XV-a Tatarî robi, deosebiți de țiganiî robi. Și unii și alții își aveau salașele lor (челѣдх) averea lor (именіем), familia lor (să jena i detmi) și erau deosebiți după localitatea unde stăteau : de la Neamț, de la Baia, de la Tămărtășăuți, etc. Unii mai trăiau în *dvoruri*—case, alții în *bordee*—*hiju*, dar nu-și aveau libertatea, căci războaiele și prădăciunile din vechi răpeau omului și libertatea personală, nu numai averea. S'a putut dar că încă din secolul al XIV-a voievozii romîni să fi avut putința de a prinde în războaie și năvăliri mulți tatarî și să-i prefacă în robi, după cum și ei la rîndul lor robiau și prădau țara Moldovei.

Cine puteau, se răscumpărau din robie ; cine nu, nu ; și rămăneau în robie toată viața, ei și familiile lor. Tot pe atunci începînd a fi în Moldova și Țiganiî robi, încetul cu încetul aceștia vor lua locul Tatarilor și vor forma clasa robilor.—Ori că Moldovenii sleiți în lupta lor de rezistență contra Turcilor nu mai aveau prilejul de a lua robi de la

Tatari, căci nu mai puteau să se oștească contra lor, ori că atacul fiind mai numai din partea Tatarilor, Românii căutau să se apere, fără să aibă putința de a face ei robi din Tatari, care fiind sub Turci erau și mai apărați de robi.

Dvorurile tatarilor din Tamrătășăuți nu erau curți boerești, cum crede d. Hăjdeu, ca să ne închipuim forțat că ei aveau Sultanul lor, silindu-ne ca pe bietul Șoldan să-l celim Sultan, cum pe Tamrătășăuți i'a făcut *Temir-iași*. De alt-fel chiar documentele ne dau *dvor* și *hiju*, care înseamnă casă simplă, izbă, colibă, bordeu, și în aceste *hiju* și *dvoruri* locuiau tatarii robi cu toți ai casei, căci cuvântul *celeadi* se referă și la țiganii robi și la tatarii robi, și arată pe slugile casei pe *dvorovi slugi*, numiți din vechi în limba slavă *celeadinețu*, *celeadin*, cum se și traduce în textele sfinte (Ev. Luca XII. 42).

Denumirea de *celeadi* dată la slugile casei, n'a prins în popor, căci termenul *celeadi* era deja arhaic, slavon, pe când viul graiu malorusian și vechiu rusesc, ne aducea alte 2 cuvinte mai usuale: *salaș* și *colibă*, care vor rămânea în graiu și vor denumi mai apoi toată ideea de avere a țiganului rob. Un *salaș de țigani*, cuprindea familia lui cu toate sufletele și tot ce se ținea de acea familie, ca și vechiul *celeadi*. De la Slavi cuvântul a trecut la Români și la Unguri, unde cuv. *halasy* înseamnă locuință, casă în general.

Ca să încheem, rezultă din uricul adus că Șoldan a lui Petru avea pe moșia sa Tamrătășăuții mai multe *celeaduri* de tatari cu *dvorurile* lor, și că de bună voia lui a dat lui Alexandru vodă 5 *dvoruri* de tatari cu *celeadurile* lor, în schimbul cum am văzut, că a îndepărtat pe Miclăuș (Nicolae) de la a doua moșie a lui «*Movila găunoasă*».

5) Celei de a doua moșii a lui Șoldan Petru i se zice: *movila găunoasă „na dupelnoi moghilu*». Nu cunosc locurile de pe Șomuz, dar pe teritoriul moșiei de azi Vascani-Bol-

desti nu este nici o *movilă găunoasă*; cunosc însă în regiunea Prutului două de aceste movile, una pe dealul ce domină satul *Moșna*, Județul Fălciu, și alta vestita *movilă a Răbăei*, de lângă satul Rășești, cunoscută în istorie de când cu retragerea lui Petru cel Mare din lupta de la Stănilești. Răbăea vine în câmp; de la ea vederea trece Prutul drept la *movilele gemene*, pomenite încă din secolul al XV-a. când cu *Bodea rumărul*, iar spre nord vederea atinge movila de deasupra Moșnei. Netăgăduit lucră că aceste movile erau puncte de strajă, mai mult de cât loc de adăpost, afară doar pentru străjări și cei ai lor, și că dar *movila găunoasă* a lui Șoldan Petru ne explică că încă din secolul al XIV-a în Moldova erau presărate mai multe de aceste movile și că în jurul unora din ele s'au fost urzit și sate, cum a fost cu aceasta a doua moșie a lui Șoldan—«na dupelnoi mogh'lu».

6) Venind la lista boerilor observăm că de și documentul nostru e dat în aceeași zi (22 Sept. 6919), cu cel publicat de d. Hajdeu (arh. ist. I. 2-12), totuși diferă în ceva în ceea ce privește numele boerilor și chiar ordinea lor:

Doc. Hajdeu

Doc. nostru

Stan Rotompan

Stan Rotompan

—

Mihailaș

Jurja dvornic

Jurja dvornic

Vlad de la Siret și fratele
său Cristea paharnic

Vlad de la Siret și fratele
său Cristea paharnic

Grincu

Oană dvornic

Oană dvornic

Vlad dvornic

Vlad dvornic

Negrea

Negrea —

Grincu

Nesteac

Nesteac

Vilcea

Vilcea

Sin Birlici

Sin Birlici

Spenea	Spenea
Șandrișor	—
—	Iugșa
Bratul Straovici	Bratul Straovici
Stoian procelnicul	—
—	Domocuș Stolnic
—	Stan Birlici
Stan Post. și vist.	Stan post. și vist.
Brățeu log	Brățeu log.

Cum se vede documentul nostru ne dă 19 nume de boeri, pe cînd cel publicat de d. Hăjdeu numai 17; că în documentul nostru figurează în plus *Mihailaș*, *Jugșa*, *Domocuș stoln.* și *Stan Birlici*; și lipsesc *Șandrișor* și *Stoian procelnic*.

De alt-fel toate numele acestea se găsesc în lista boerilor de sub Alexandru cel Bun (vezi Uricar XVIII ad finem și E. Picot, *Aléxandre le Bon*),

Faptul, cred, s'a petrecut așa. Erau de făcut 2 acte în aceeași zi. Pe de-o parte domnul trebuia să dea uric la mâna lui Șoldan Petru pentru moșiile sale *Tamrătășăuși* și *Movila găunoasă*, ca răsplată serviciilor aduse domniei.

Li mai rezerva dreptul numai lui și femeii sale asupra celei de a doua moșii „la movila găunoasă”, îndepărtând pe fratele său Miclăuș; îi amintea că a luat de pe moșia lui 5 dvoruri de tatari și le-a dat mănăstirei sf. Nicolae de la Poiană. Trei lucruri dar s-au recunoscut prin uric dat la mâna lui Șoldan Petru; acesta dar a fost făcut întiiu și în fața și auzul tuturor celor prezenți s'a cetit cuprinsul (uzritu ili ego uslișitu), și aprobând toate cele cuprinse în el, au lăsat să li se treacă numele în uric, nefiind obiceiul pe atunci de a iscăli, ci numai de a li se atârna și pecețile lor, iar aceasta la ocazii mari, nu la orice uric ca acesta dat la mâna lui Șoldan Petru.

După ce uricul a fost scris din ordinul lui Brăteiu o parte din boeri: Mihailaş, Jurju, Domocuş Stolnicul și Stan Birlici fiind grăbiți au plecat din logofeție, și s'au dus pe la interesele lor, așa că pînă să se scrie al doilea uric, cel dat mănăstirei, ei n'au mai fost prezenți în logofeție. În schimb însă în acest răstimp sosind la curte și alți doi boeri care întirziesc, sînt chemați și ei să asculte cetirea uricului și luînd cunoștința de cuprinsul lui să invoiască a li se trece numele în josul actului. Acești boeri au fost: Șandrișor și Stoian procelnicul (Gramaticul).

Din aceste fapte tragem următoarele încheeri asupra practicei cancelariei vechi. Logofătul cel mare dădea ordin să se scrie cutare uric. Gramaticul care scria actul, și care nu uita a-și pune numele în josul actului, după ce redacta cele ce trebuia să cuprindă uricul, îl cetea în fața boerilor prezenți, fie că erau boeri cu boerie, fie că erau fără boerie. Odată actul cetit și admis ca bun *de cei prezenți*, se trecea numele boerilor în josul actului—fără a se iscăli—și logofătul încheia actul cu atîrnarea peceteii. Boerul, care nu era prezent, și deci nu auzise cuprinsul actului, nu era ținut să-și pue numele, nici să-l iscălească mai apoi, și că dar variațiunea listei boerilor în documente își are explicarea în lipsa ori prezența de fapt a boerilor de la curte.

La început boerii obișnuiau a fi mai mulți la curte, ba a lua parte cu familiile lor «cu femeea și copiii lor». Ei iscăleau ast-feliu în urice. Mai apoi obiceiul s'a stricat ori prin diferențierea serviciilor ori prin îngreuierea lor și au luat parte numai boerii divaniști, nu șleahța boerilor. Secolul al XVI-a va aduce această schimbare. Dar cu cît obiceiul se transforma, cu atîta devenea obligatorie participarea boerilor cu boerie la lucrările divanului și a cancelariei domnești și în lipsa lui să se iscălească de un altul, aceasta mai ales pentru logofeți, care trebuiau să fie permanenți la slujba lor.

2) Document din 6929 Dec. 20

Sumar : Alexandru Vodă hărăzește slugii sale lui Crăciun Belcescul 2 sate de pe pârăul cel alb : Belcestii, unde-i este casa, și Negoștii, între Totoești și Leotești.

Copie de pe suretul ce este talmăcit de pe sârbie de pe uricul de la Alexandru Voevođ din leat 6929 Dechemvri 20.

Iată această adevărată slugă a noastră dumealui *Crăciun Belcescul* slujitau mai dinainte răposaiilor noștri părinți cu dreaptă și încredințată slujbă, și astazi slujește noao; văzând a lui slujbă cătra noi, am miluit pre dînsul cu osebită a noastră mila și am dat noi lui în pămîntul nostru al Moldovei doao sate cu uricul și cu tot venitul pe *pârăul cel alb, unde este casa lui, în Belcești*; și alt sat *Negoștii* între *Totoești* și între *Leotești* și cu uric lui și ficiilor lui, anume *Petru* și *Ivan* și *Iosif*, și *Andreiaș* și feciilor a patru frați, întocmai, nepoților și strănepoților. Iar hotarul lui începând de demult din malul pârăului la *movila cea săpată*, și de acolo drept pe marginea dumbrăvii de la *Totoești* și de acolo drept prin mijlocul cîmpului la *movila cea săpată*, pe mal, drept peste pârău, și peste dealul cu pădure, pe vale, pe din sus de fântână în codru ot *Hlăpești*, peste codrețul cel din gios, de la obârșia acestui codreț, pe din gios de dealul la drumul cel din gios ce vine din *Hlăpești*, și drept peste pârău și peste codru de la *Stirbu*, drept la obârșia cîmpului de la *Vlad* și de acolo merge iar la hotar. Ca să-i fie lui nerușuit în vecii vecilor, iar peste aceea credința Domniei noastre mai sus scrisul Alexandru Voevod și a boerilor...

NOTE

În posesiunea mea se găsește această copie, scrisă pe hârtie în quarto, n'are data traducerei, nici numele traducătorului, ca de obicei, iar numele copiatorului e indiscifrabil; s'ar părea a fi un *Proca*. După scriere și hârtie e de la finele secolului trecut. Neavînd la îndămină actele Belceștilor, nu pot stabili legătura acestui document, interesant prin conținutul lui. Din *Surete și Izvoade* V, 833,

1) Nume de persoane. *Crăciun Belcescu, Petru, Ivan, Iosif și Andrieș*.

2) Nume topografice, *Belcești, Negoști, Totoești, Leotești, Hlăpești, la Stirbu*, Cimpul lui *Vlad, movila cea săpată*, Din localitățile amintite aici trăesc și azi *Belcești și Totoești*, Celelalte s'au pierdut, dacă nu cumva or fi trăind în gura oamenilor de pe acolo ca denumiri topografice, cum în de obștie se păstrează la țară numele vechi de localități.

3) *Unde este casa lui*. Textul slavon cuprindea fraza «ГДЕ ЕСТ ДОМЪ ЕГО»; se mai găsește și supt forma «ГДЕ БЫА ДУМЪ (БРАТА ЕГО)»=unde a fost casa fratelui său. Cf. Uricar XVIII, 81. Prin această denumire se arată că în 1420 începuse a se croi satul Belcești, unde era casa lui Crăciun Belcescu, cum și casele feciorilor lui: Petru, Ivan Iosif și Andriiaș; acești 4 frați aveau deja copii, căci se zice «feciorilor a patru frați» și că dar fiind o adunătură de cite-va case a *Belceștilor*, adică a urmașilor lui *Crăciun Belcescu*, cari și acesta era fiul lui *Belci pro Belici* (slav. бѣличъ malo rus.)=alb, albescu, albești, se trecu în gura megieșilor înțelesul de la proprietari la locul stăpinit de ei (metonimie).

Inceputul dar a satului Belcești cade pe la sfîrșitul secl. al XIV-a și inceputul secl. al XV-a, pe când trăia tatăl lui *Crăciun Belcescu*.

Scrier
Scrier
Belcescu
)

4) *Totoești*, sat în jud. Iași, de-a stînga riului Bahlui pe coastele podișului *Totoești*. Exista satul încă pe la 1420 după cum vorbește documentul și e de neadmis tradiția culeasă de C. Chiriță, autorul dicționarului geografic al jud. Iași, că s'ar fi întemeiat de vre-o 120 de ani în urmă. *Totoești* ne amintește de *Totoescu* feciorul lui *Totoiu*. Fi-va fost acest *Totoiu*, un *tului*, care *tutuește* pre toți, ori un simplu arătător slav *тотый* = acela?

5) *Movila cea săpată*. În alte documente vine denumirea: *movila cea găunoasă*. Se vede dar că *movilele săpate* slujeau mai mult ca semne de hotar, căci le vedem puse și în mijlocul cimpului: „și de acolo drept prin mijlocul cimpului la *movila cea săpată*“. *Movilele găunoase* sunt mai vechi și se amintesc în actele secl. al XV-a deși foarte rar. Ele slujeau ca loc de apărare, și sălaș plăeșilor, care ca acel legendar *Burcel* străjuiau la hotar.

6) Traducătorii vechi nu obișnuiau a pune și lista boerilor. Pentru lămurire vezi lista boerilor în *Uricar* XVIII, 255, supt anul 6929, și *Ulianički* 26.

3). Document din 6932 Febr. 16

1124

Sumar, Alexandru Vodă dă popei Iugăi și fratelui său *Nanu* satul *Buciumenii*, aproape de *Baia*. Se arată toate hotarele în semne naturale,

1124
18
18
† Млстію Бжію мѣ Александр(х) [ковода. Господа х
земли Молдавскон. чинимъ знаменито. исѣмъ ли || стомъ
нашимъ. кто нѣн(х) оузрит. или его оуслышитъ. чтучи. ѡже
тотъ истинни по пѣ Юга. || слажнах намъ вѣрно. тѣмъ
мѣ видѣвши его правую и вѣрную службу до нас. жаловали
есмы || его всеюною нашею млстію. и дали есмы ему оу на-
шихъ земли едина село близъ Бань и димъ || Буучу-
мѣни. што бы ему оурикъ съ всѣмъ доходомъ, ему и дѣ-

тем(х) его и братъ его Нанокн || и дѣтемъ его. и
 оуничатомъ ихъ. и проучатомъ ихъ и пращратомъ ихъ и
 кхемъ роду ихъ, неперу || шено николиже на вѣкы. а хотаръ
 томъ селѣ починши въ могылѣ || ест на дѣлѣ поутр
 доло || дѣластего дѣла, а въ дѣла до потока, а
 въ потока на конецъ хворостіа, и въ конецъ хвор-
 остіа до до || рогы що идеть въ стана до Бани, та до-
 рокою до потока що идеть || (и)а радешан, подли стани-
 ры, та || оупадаетъ повыше оу други потокъ, въ толк на
 дѣвѣ до ест на горѣ, въ толк горѣ потокомъ въ || дно
 дѣвѣ оу други дѣвѣ, а въ толк на Берѣ, и въ толк въ
 патъ до рога || що идеть до бани. до хотарѣ Ба || иского
 въ толк полемъ до драшка хотарѣ, и въ толк въ патъ
 на дѣвѣ оу великю Могулѣ. то ест || въ хотарѣ. а на
 то ест вѣра нашего гска вышписаннаго Александра коеводы
 и вѣра кхлюбленнаго снъ || гсками Иліаша коеводы, и вѣра
 кхкхъ дѣтей нашихъ. и вѣра бояръ нашихъ. вѣра пана Ми-
 ханла и дѣтей его. || вѣра пана Гринка и дѣтей его, к. п.
 Ивана дворника Гочакского и дѣтей его. к. п. Негри || к. п.
 влхчи. к. п. жержа и дѣтей его. к. п. Нестакн и дѣтей его
 к. п. Драго || ша и дѣтей его. к. п. Налаша и дѣтей его. к.
 п. Исая и дѣтей его. к. п. Миханла || Попши и дѣтей его
 (к. п.) Дана чашника, и дѣтей его, (к. п.) Ивана... || бо-
 аръ нашихъ, и великихъ и... || по нашемъ жинко гѣ кто въ-
 деть || господарь нашихъ, и || на въ дѣтей нашихъ, на
 въ нашего п(лем)а...кого въ избереть въти ||, тот штобы
 намъ непоршнлв нашего дана. нъ шобы намъ оутворди ||
 оукрѣпил, зануже дан есмъ || ему за его правую и вѣрную
 службу. а на болшее потврждение тому кхсемъ вышписан-
 номъ, велѣн || есмъ службу наше вѣрному Нкгоеки граматнику
 писати и прик(се)ти нашу печать кхемъ лнс || тѣ нашему оу
 Гочакъ. вѣкт #Слукъ фѣр Si.

и
 ии Н[им]о] Фем
 12
 12
 НА[огор]
 (10) } во- (сирот)
 доршнелъ ?
 нмъ
 [31]
 [31]
 2a
 li
 [31] кхкхъ
 [31]
 12
 12
 12
 12

Traducerea

Noi Alexandru Voevod Bojiu Milostiuu Gospodar
zemli Moldavscoi. Facem înștiințare cu această carte
a noastră, cine pe dînsa va căuta, sau citindu-se
lui va auzi, pentru acest adevărat Popa Juga, ce
au slujit nouă cu credință, pentru care noi văzînd
a lui dreaptă și credincioasă slujbă către noi, l'am
miluit pre dînsul cu deosebită mila noastră.. și i-am
dat lui întru al nostru pămînt un sat aproape de
Baia, anume Buciumerii ca sa'i fie lui uric, cu tot
venitul lui, și ficiilor lui, și fratelui său Nanului,
și ficiilor, și nepoților lor, și strănepoților lor,
și a tot neamul lor, nerușuit nici odată în veci.

+ Iar hotarul acelu sat, se începe de la movila ce iaste
pe deal, drumul în jos la stejarul cel gros, iar de
la stejar până la pîrau; iar de la pîrau la sfîrșitul
marăcinilor, iar de la sfîrșitul marăcinilor, până la
drumul ce merge de la Stan la Baia. Deaci dru-
mul până la pîraul ce merge la Radașeni pe lînga
Staniga, deaci cade pe din sus la alt pîrau; de a-
colo la stejarul ce iaste pe deal, de acolo pîraul
în sus de la un stejar la alt stejar, iar de acolo la
lozii, și de acolo iarăși la drumul ce merge la
Baia, până în hotarul Băii, de acolo cîmpul până
în hotarul Draeșat, și de acolo iarăși la stejar la
Movila mare; acesta este tot hotarul lui. Și spre
aceasta iaste credința Domniei mele de mai sus
scrisa Alexandru Voevod. și credința iubitelui fiu-
lui Domniei mele Ilieș Voevod, și credința tuturor
fiilor noștri și credința boerilor noștri, credința lui
pan Mihail și a copiilor săi, credința lui pan Grmeci și
a copiilor lui, credința lui pan Ivan dvornicul Suce-
vei și a copiilor lui, credința lui pan Negru, credința
lui pan Vâlcea, credința lui pan Jurju și a copiilor lui,
credința lui pan Nesteac și a copiilor lui, credința lui
pan Dragoș și a copiilor lui, credința lui pan Iliaș și a

Infisului

in Ann

Sala

Dragos

+

Sty

ca

ca

✓

copiilor lui, credința lui pan *Isaia* și a copiilor lui, credința lui pan *Mihăilă Popșea* și a copiilor lui, credința lui pan *Dan* paharnic, și a copiilor lui, credința lui pan *Ivan* și credința tuturor boerilor noștri a mari și mici; iar după a noastră viață cine va fi domn pământului nostru, din fiii noștri, sau din neamul nostru, sau pe cine Dumnezeu îl va alege să fie domn, să nu strice a noastră danie, ci s'o întărească lor, de vreme ce și noi am dat lui, pentru a lui dreaptă și credincioasă slujba; și pentru mai mare întăritură a tuturor celor de mai sus scrise, am poroncit slugii noastre, credinciosului Negoe Gramaticului, să scrie și să lege pecetea noastră, către această carte a noastră.

V. Juko

~~S'a scris~~ în Suceava la anul 6932 (1424) Februarie 16.

- {

NOTE

1) Originalul pergament foarte bine pastrat, are lungime de 0m.32 și lățime de 0m.31. cum vin, în deobștie pergamentele de pe vremea lui Alexandru cel Bun. Traduceri de pe acest uric găsim publicate două în Uricar. Una în vol. XIV, pag. 58 cu data de 6940 (1432) făcută de N. Beldiceanu, profesor. care zice în notă că se află în posesiunea răzeșilor din Buciumeni, plasa Șomuz, jud. Suceava. Iar altă traducere făcută în 1785 Iunie 9 de Gheorghie Evloghie dascal, publicată în Uricar XVI-a, 1 după copia postăduită cu suretul lui Evloghie, din 1813 oct. 21. Nici traducerea lui Evloghie, nici a lui Beldiceanu nu ne dă boerit, ceia ce arată că nici Beldiceanu n'a văzut cu ochii pergamentul, căci imposibil să nu-i fi copiat, nefiind el adeptul scoalei slavone a lui Evloghie de a traduce originalul fără boeri. Aceasta ne explică de ce N. Beldiceanu, un foarte serios slavist a datat 6940 Febr. 17, când în o-

lib. fol. 15 cm
" inalt. 13 cm

28923

cf. Janko... (16 Feb. 1932)

original e foarte citeață data, fiind păstrată supt cuta de jos a pergamentului în colțul din stînga. (Cf. D. Onciul „datele cronicilor Moldovenești asupra anilor de domnie ai lui Alexandru cel Bun“. Anal. Acad. Rom. II, XXVII, 221. în broșură pag. 21.

Originalul azi e în proprietatea Catincăi lui Vasile Diaconu, fruntășiță din satul Buciumeni, și în casa ei l'am copiat într'o zi de Duminică în luna Maiu a. e. 1905. Vez „Surete și Izvoade» VIII, 227.

Buciumenii vin în spatele Faltisenilor, distanță de un sfert de oară pe jos în partea dinspre nord. Incăperile și așezările Catincăi Diaconiței arată o vechime de ~~cel puțin~~ ^{c. 100 ani} 150 de ani, luându-ne după copacii roditori din livadă, copaci ce au o grosime seculară. După spusele Catincăi Diaconiței așezarea e făcută de Andrei ~~Diaconul~~ ^{Protopopul} după vremuri, răzbunicul ei. Acest Andrei a făcut pe Constantin Diaconul, a cărui fată Ilinca a ținut-o Gavril Diaconul dascalul, ficiorul lui Gheorghe Diaconul și tatăl lui Vasile Diaconul, bărbatul Catincăi. O familie de Diaconi din urmașii papei Iuga din secl. al XV-a !²

Nu-mi explic de ce s'o fi păstrând numai acest singur pergament în basmaua cea roșie a Catincăi Diaconiței, căci toate celelalte acte și spițe răzașești, care ar fi fost s'au pierdut cu vremea, fără să se știe azi de urma lor. Ca dovadă că au fost și alte acte, aducem uricul din 6998 Mart 15 publicat în Uricar XVI-a, 5.

Originalul are pecete atirnată și foarte bine păstrată; e legată cu șnur roș; se cetește inscripția: ^{печать} ~~Ив~~ ^{Иван} ~~Дякон~~ ^{Дякон} ~~Коркода~~ ^{Коркода} ~~министр~~ ^{министр} ~~господар~~ ^{господар} ~~земли~~ ^{земли} ~~Молдак~~ ^{Молдак} ~~векон~~ ^{векон}. Diametrul peceței e de 0m.08.

În dos pergamentul are nota: «de la Alexantru Vo-evod bătrânul pe satul Buciumeni, leat 6932 Febr. 16 dni.

2) *Nume de persoane*: Popa Iuga, și fratele său Nanul.

3) *Nume topografice și de localități*: Бани (Baia), Buciumeni, Hvorostia, Радешан, Станига, Керкѣ (lozii) Драшкѣ, КЛИКШЮ МОГЪЛЪ (movila cea mare).

Baia și Buciumenii sint și azi și înțelesul lor ne este cunoscut.

Hvorostia «конецъ хворостѣа» e luată de traducătorul Evloghie dascal ca un nume propriu «sfârșitul Hvorostiei». Astfel tradusă nu e înțeleasă fraza : „de la părău la sfârșitul Hvorostiei, și de la sfârșitul Hvorostiei la drumul ce merge de la Stăniga la Baia“. Hvorostia trebuia să fie ceva care are întindere : început, mijloc și *sfârșit* (конецъ) Хворостѣа insamnă *mărăcine*, broussaille; spiniș. Astfel tradusă are înțeles fraza.

Хворостѣа stă în legătură cu керкѣ=Verbia=lozii, le saule à feuilles aiguës.

Gheorghe Evloghie traduce pe *verbie* cu înțelesul comun de lozii, deși a păstrat și înțelesul propriu de localitate istorică „la Verbia“ „La Jijia, la locul ce se chiamă Verbia“ a bătut Despot Vodă pe Alexandru Vodă Lăpușneanul în 7064 Noem, 18. (Let. 1, 178-179) «Pe Jijia la un sat anume *Verbia*, unde stă o movilă mare peste trupuri, de Ieremia Vodă apoi făcută». (Idem. 1 222). „la Jijia la sat la Verbia“. (Idem I, 58 app.).

Se vede din aceste tălmăciri, că hotarele vechi de moșii erau semne văzute : *movilă, stejar gros, părău, spinăriș, drum, lozii*; E greu după sute de ani a preciza azi hotarele Buciumenilor după asemenea hotare puțin stabile, mai ales cu creșterea moșiei Folticenilor, care pare a fi intru-
pat în hotarul ei o parte din hotarul Buciumenilor.

4) от Стана до Бани... подли Станигы.=De la Stan la Baia, pe lângă Staniga. Azi nu se poate fixa bine localitatea Staniga, prin împrejurimile Buciumenilor.

Cu uricul însă a lui Stefan Vodă din 6998 Martie 15 (Uricar XVI. 5) putem preciza localitatea zisă Stan.

Handwritten notes: "та", "4", "на", "2", "11", "!"

Handwritten note: "Stanigeni"

Cetim acolo : „un sat pe Șomuz anume Folticienii unde a fost *Stan Pântece*.”

În doc. secl. al XV-a cunoscute mie dau de un *Oană Pântece* în 6957 Iunie 5 (Ulianițki 76); care pare să fi fost fiul lui *Stan Pântece*, pe care l'am putea identifica cu vestitul boer a lui Alexandru cel Bun, *Stan* visternic și postelnic între 6917-6941. (Uricar XVIII, 501, 507), care cumulând două boierii, a căpătat porecla de *Pintece*, *Foltea* iar fiul său—bănuitul *Oană*—diminulivul *Foltic*, de unde *Folticeni*.

2 Cătră 1423—pe când trăia *Stan visternicul și postelnicul*, localitatea purta numele lui *Stan, Stănigă*. Deci expresia din hotarnică : „drumul ce merge de la *Stan la Baia*», însemna în gura celor din 1424, ceia ce în gura celor de la 1490 era „drumul ce merge de la *Folticeni la Baia*”.

Între 1424 și 1490 s'a adus schimbarea de denumire a localității *Stan, Stănigă*, în *Folticeni*, în măsură în care urmașilor lui *Stan Pântece*, *Oană Pântece* li s'a covârșit porecla de *Foltea, Foltic* în loc de *Stănești*.

5) *Popa Iuga*. *Popa Iuga* a fost un personaj ilustru la curtea lui Alexandru cel Bun și a ficiilor lui. Dohovnic, se vede, a Domnului evlavios el s-a bucurat de toată trecerea pe lângă curtea Voevodului bătrân, pe care l'a slujit «a slujit mai înainte sfânt răposatului părintelui; nostrucu dreaptă și credincioasă slujbă» cum și pe lângă curtea lui *Stefan Vodă* «și acum slujește nouă cu dreptate și credință», de aceia el capătă mai multe danii, înșirate în cele două urice din 6942 April 24 (Uricar XVIII, 4 8).

I se dă : satul *Buctumeni*, „unde-i este casa” *ГДЕ МЫ ЕСТЬ ДОМЪ*, alte două sate la *Tulova*, unde este *Miclea* din *Bahna* și *Balan* din *Strâmba*, un loc pe *Bașau* în pustie în vecinătatea *Seliștei* lui *Oțel* și mai jos de *Văsele Balinove*, un sat în jos de *Mlești*, unde-i jude *Micul, Garoceștii* pe

Șomuz, *Radeșanii* mai sus de Buciumeni, *Mânzații* la obârșia Liubanei; *Temeșeștii* ambele părți de județ la gura *Studenitei*, *Strâmba* de la obârșie la gură ca să-și planteze singur mocirla, *Lăleștii* și *Hălmăjeștii* la Tutova, și satul de la obârșia *Strajniței*, unde este jude Mihai. În total 13 moșii și sate!!

Satul Buciumenii au stat în mâna urmașilor popei Iuga numai 66 ani, căci în 1490 Mart 15, Isac visternicul lui Ștefan cel Mare cumpără satul Buciumeni cu 120 zloți tătărești de la urmașii popei lui Iuga.

Popa Iuga are de fii pe *Mihul logofăt*, amintit ca gramatic și piser prin anii 6947, 6951. Acest Mihul are de fată pe Marușca, care vinde partea ei—jumătate sat din Buciumeni visternicului Isac cu 60 zloți.

Nanu, fratele popei Iugăi, are și el ficior pe Stăniță, care la rindul său are de fiu pe *Dragoș Stănițescul*. Odată moșia vindută se spărcue urmașii lui popa Iuga și proprietatea trece în mina altora împreună cu uricul. «și diresul ce au avut Marușca și Dragoș, pe acel sat pe Buciumeni de la moșul nostru de la Alexandru Vodă încă l'au dat ei în mânele lui Isac visternicul dinaintea noastră și dinaintea boerilor noștri» (Uricar XVI-a 6).

4). Document din 6931 Mart 31. Suceava.

Sumar: Alexandru Vodă dă lui Oană Popșă două sate pe *Rebrice*: *Sirbii* și satul lui Moişă Filosoful, fratele său, pentru slujbe făcute domniei. Iscălese toți boerii curții.

М(и)л(о)стию Б(о)жією. мѣі, Александръ воевода. господарь земли Молдавской. чинимъ знаменито истинь листом || нашимъ оусимъ. кто нань оузрить или его оуслишеть чтучи. ѿже тотъ истинныи слуга нашъ || вироуныи Бана Попша. служиль нам правою и вироуно

службою. тѣмъ мы видѣвши его правую и вѣр || ную
службу до нас жаловали есмь его шесбною нашею м(и)-
л(о)стію и дали есмь ему оу нашей земли || оу молдав-
скѡи. два села на Ревричѣ. едно село наима сръби. и
другое село ниже, село Моишево философа. || цюбы ему
быль оурикъ съ всѣмъ доходомъ. и брату его Моишу
философу. и дитим Иваниномъ || братіамъ ваниномъ и ч=
нучатомъ его и прѣвнучатомъ его и пращѣрѣтомъ его. и
братіамъ || его кто будетъ ближнѣи. а хотар тимъ двоимъ
селомъ да имъ ест по старомъ хотаромъ кѣда из вѣка
|| уживали. а на то ест вѣра г(осподет)ва вышеписана Я-
лександра воевода. и вѣра с(и)на г(о)сп(о)д(ет)вами || И-
ліаша воеводѣ. и вѣра оусихъ дѣтѣи нашихъ. и вѣра
вхѣхъ болри нашихъ. вѣра пана Миѣхила дорогунского
|| и дѣтѣи его. в. п. Гринка и дѣтѣи его. в. п. Банѣ
дворника. и дѣтѣи его. в. п. Негри. || в. п. виаки
в. п. Журжа и дѣтѣи его. в. п. Иліаша. и дѣтѣи
его. в. п. Дана || чашника и дѣтѣи его. в. п. Исаиѣ
логофета и дѣтѣи его. в. п. Мундричка. в. п. Ивана
Дѣдка. в. п. Дѣмькуша Стольника. в. п. Стана
вистіарника. в. п. Дкуша. вистіарника. в. п. прочедника и
дѣтѣи его. в. п. Стая Брзлича. в. п. Шербѣ от
Баслуѣ. в. п. Журжа Стравича и дѣтѣи его. в. п.
Чюрби и вѣра оусихъ болръ нашихъ Молдавскихъ великихъ
и малыхъ. пенору || шено николи на вѣкѣ. а по нашей жи-
воти кто будетъ господарь нашей земли. или отъ дѣтѣи ||
нашихъ или отъ нашихъ братѣи. или... емъ непорѣшили на-
шего || даніѣ али цю бы имъ потвердили занѣж есмь имъ
дали за ихъ правую и вѣрнѣю службу. а наи болшее пот-
връ || жденіе сему листу. велики есми (слѣ)зи нашему вѣр-

НОМУ ПАНУ КУПЧИЧЕВИ ЛОГОФЕТУ ПИСАТИ И || ПРИВИСИТИ
НАШУ ПЕЧАТЬ, КСЕМУ ЛИСТУ, ПИСА(Л) ВНЦА ГРАМАТИКЪ ОУ
ГОЧАВЪ. ВЛКТО †СЦЛА || МСЦА Март ла.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi *Alexandru Voevod* Domn Țării Moldaviei, facem înștiințare cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta, sau citindu-li-se o vor auzi; iată că aceasta adevărata slugă a noastră credinciosul *Oană Popșea* a slujit nouă cu dreapta și credincioasă slujbă, pentru care văzând noi a lui dreaptă și credincioasă slujbă. cătră noi, miluitu-ne-am spre dînsul cu osebita noastră milă, de i-am dat în pământul nostru al Moldaviei două sate *pre Rebricea*, un sat anume *Sirbii*, și alt sat mai în gios, satul lui *Moișă Filosoful*, ca să-i fie lui uric cu toate veniturile lui și fratelui său *Moișă Filosoful* și copiilor lui *Oană* și fraților lui *Oană* și nepoților lui, și strănepoților lui, și rastrănepoților lui și fraților lui, ce vor fi mai de aproape. Iar hotarul acelor două sate să le fie pe vechiul hotar, pe unde din veci a umblat. Iar la aceasta este credința Domniei Noastre mai sus scrise *Alexandru Voevod*, și credința *fiului Domniei mele Iiaș Voevod*, și credința *tuturor copiilor noștri*, și credința *tuturor boerilor noștri*, credința *giupânului Mihail de la Dorohoi* și a copiilor săi, credința *giupânului Grinco* și a copiilor lui, credința *giupânului Oană-dvornic*, credința *giupânului Negru*, credința *giupânului Vâlcea*, credința *giupânului Jurj* și a copiilor lui, credința *giupânului Iiaș* și a copiilor lui, credința *giupânului Dan paharnic* și a copiilor lui, credința *giupânului Isaia logofetul* și a copiilor lui, credința *giupânului Muncdricica*, credința *giupânului Ivan Moșuleț* (Deadcă

credința giupânului *Dămăcuș stolnic*, credința giupânului *Stan visternic*, credința giupânului *Iacuș visternicul*, credința giupânului *Procelnicul* și a copiilor lui, credința giupânului *Jurj Stravici* și a copiilor lui, credința giupânului *Stan Birlici*, credința giupânului *Șerbea din Vaslui*, credința giupânului *Ciurbe* și credința tuturor boerilor noștri Moldovenești a mari și a mici, nerușuit nici o dănaoară în veac. Iar după a noastră viață cine va fi Domn țării noastre, sau din copiii noștri, sau din frații noștri, sau ori pe care l'ar alege Dumnezeu să fie Domn, unul ca acela să nu strice dăania noastră, ci mai virtos să o întărească, ca una ce am dat-o pentru a lor cu dreaptă și cu credință slujbă. Iar spre mai mare tărie acestei cărți, poruncit-am slugii noastre credinciosului boer *Cupcici* logofatul să scrie și să acate pecetea noastră la această carte.

A scris *Oanță gramaticul* în Suceava la anul 6931 luna Mart 31 zile.

NOTE

1). Originalul pergament, e în proprietatea răzeșilor din Grajduri, de la care l'am copiat în 1904 pentru serbarea centenarului lui Stefan Vodă, la Scinteia, unde am fost în ziua de 4 Iulie. Prin indemnul harnicului învățator N. Pieptu, fostul meu elev, răzeșii au scos la iveală 2 pergamente, ce pătrează asupra satului lor din vechiu, și cîtîndu-le și traducându-le le-am împărțit traducerea în foi voșante adhoc scoase pentru acea serbare, cu titlu «Uricile satului Grajduri, zis din vechiu *Sirbii și Filosofii*». Are pecetea ruptă în două și roasă; șnurul de legătură e de culoare albastră și roșie în 2 vițe groase. Pe la incheeturi pergamentul e ros de vreme. În dos stă scris de mîna lui

*In 1878 era în
mîna mîchle de
Cănești, în
Turora
(Cănești de Măsoara
No. 20, f. 53 de
Arh. Stat. Iași)*

Ionită Stamate pitar—a cărui slovă e cunoscută ca tipică —urmatoarea notiță: Alexandru Voevod din leat 6931 Mart 31, doao sate pre Rebricea, unul Sirbii și altul din gios de satul lui Moişe Filosof. Vezi Surete și Izvoade III, 378.

2) Nume de persoane: *Oană Popșea*, *Moișa Filosoful*, *Oanța* gramaticul.

3) Nume de localități: *Sirbii* (Србѣи), *Rebricea*;— Numele de *Sirbii* s'a pastrat ca denumire oficială până la pragul secl. al XIX, când pe la 1830 a început a se zice *Grajduri*. Numele de *Sirbii* și astăzi se păstrează ca denumire a unei părți din moșia *Grajduri*.

Tot așa *Moișă Filosoful* și-a păstrat numele său în dealul ce vine chiar în fața gării și satului Scănteia. Țăranii zic și azi „în filosohi, filosoci, *Socii*», mai ales acei cari au pământuri de hrană pe acolo.

«Dealul *Filosoful*, pe care—se zice—că a fost odată un sat proprietatea unui boer numit *Filosoful*. El începe puțin mai despre Est de satul Căueștii, merge spre Sud-Est prin comuna Șkeia, și apoi trece în comuna Drăgușani» C. Chiriță în Dicționarul geografic al jud. Vaslui București 1889. pag. 81.

În hrisovul lui Mihai Racoviță Vodă din 7217 Ghe-¹⁷⁰⁹nar 26 (Surete și Izvoade VII, 310) se amintește de *filosofi* în hotarul moșiei Ciocârleștii, din care Iordachi Ruset Vornicul a cumpărat de la Răzeși 83 pământuri în țarină și 47 delnițe de fanaț: «iar despre *Filosofii* iaste hotar Moina, undia iaste și un păr la mijlocul țarinei».

Rebricea Ребричи, se păstrează și azi ca nume a părăului ce izvorăște din *coasta* dealului Bordea. *Rebricea*, Ребрича, diminutiv de la Ребро=coastă, term a fost un nume comun slav, ramas ca denumire proprie în gura românilor de pe aceste locuri.

4) *Șerbea din Vaslui* (Шерекъ wt Касуа). A două oară vîce pomenit numele acestui boer din Vaslui, căci întăia oară e pomenit în actul de închinare a Voevodului Moldaviei către rdgile Poloniei Vladislav din 1407 Oct. 6. (Ulianițki pag. 16). În 1423 trăia încă acest boer tot în Vaslui, unde probabil că era într'o diregăinrie mare a târgului, căci se ține samă de credința lui, când fu vorba de a se întări o proprietate din țara de gios.

5). Document din 7003 Mart 17

Sumar; Stefan Vodă întărește lui *Sima Gureș*, jumătate de sat pre Rebricea, anume *Sîrbii*, partea din jos împărțită între el și nepotul său *Nicoară Ciocărlie*, dînd lui Sima Gureș în mână și diresul sau privilegiul ce l'au avut moșii lor Oană Popșea și Moişă Filosoful pre acel sat de la Alexandru Vodă.

Милостию Божию, мы Стефан воевода, господарь
земли Молдавской, знаменито чиним, иссим нашим ли-
стом, вже тот истинни слуга наш Симма Гоуреш,
слд || жил нам право и вѣрно, там мы выдавши его
правою и вѣрною службою до нас, жаловали есмы его,
всобою нашею милостию и дали, и потвр || здан есми
емоу с нашей земли оу Молдавской, половина села на
Рибричан, нанима половина wt Грзкен нижнаа част цо
соби они разделиса || сз своим оуноуком, сз Никодаръ
Чокрѣлие, тое вѣсе вышеписаное да ест емоу, wt нас
оурик, и сз взсем доходом, емоу, идѣтем его, и оуноу-
чтвом его, и || прооуноучатом его, и прашвратом его, и
взсемоу родоу его, ктоск емоу, избверет наближнии не-
порвшенно николиже на вѣкы, а хотар || тои половина села
да ест wt оусего хотара половина, а wt инших сторон
по старемоу хотароу коуда из вѣкка оживали, а пак

привиліє || дадов. их. ^аѿна Попши. и Моиша философа
 шѿ и мали ѿни о: дѣда нашего. ѿт Александра вое-
 вода, на тоє село, а ѿна ест оу роуки || Гима Гоурешоу.
 а на то ест вѣра нашего господства. вышписаннаго. мы
 Стефана воеводи и вѣра правзлюбленых с(ы)новъ гос-
 подствамы. Александра || и Богдана Блада. и вѣра
 бояр наших. вѣра пана Доуми прѣкалаба. вѣра пана Бол-
 дора дворника. вѣра пана хрѣмана. вѣра пана Шефоула
 || в. п. Моушатъ. в. п. Тоадера прѣкалаба хетинского. в.
 п. Микотъ прѣкалаба Иемецкого в. п. Чорторовско || го.
 в. п. Шандра Новоградского в. п. Клизноу спатарѣ
 в. п. Исака вистарника, в. п. Еремія постельника. в.
 п. Мохила чашника в. п. (Фрѣнтеша) столника, в. п.
 Петрика колиса и вѣра вѣсау бояр наших Молдавскихъ.
 великихъ. || и малыхъ. а по(нашемъ) животѣ кто боудеть
 г(о)спода^ръ нашихъ земли, ѿт дѣтей нашихъ (или ѿт на-
 шего рода или пакъ боудкого. когъ изверетъ господаремъ
 быти нашихъ земли Молдаветъ... непорушилъ нашего
 даанія и по(тврждѣ)ніа... емоу оутврѣдилъ и оукрѣпилъ || ;
 заноуже есм^у дали и потврѣдили за его правою слоуж-
 боу и за цю ест емоу праваа ѿтниноу. а на болшоюю
 крѣпостъ и потврѣжденіе || томоу вѣсемоу вышписанно-
 моу, велѣли есмы нашему вѣрномуу пану Тхоутулови
 логофетоу писати и нашоу печатъ при || вѣсити ксемоу
 листоу нашему. писалъ Шандра^ъ крѣже. въ Гочакѣ вѣкто
 ꙗзъ мѣца Мартъ зі.

hE
14

hE 1576

7a

la

шко ?

hbe enoy

26

78

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod,
 Domn Țării Moldaviei înștiințare facem cu această

a noastră carte. iată că această adevărată slugă a noastră *Sima Gureș* a slujit nouă cu dreptate și credință; deci noi văzând a lui cu dreptate și cu credință slujbă spre noi, miluitu-l'am cu osebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit noi înșine lui în țara noastră a Moldaviei *giumătate sat pe Rebricea*, anume *giumătate din Sirbi*, partea din gios, ce și-a împărțit'o cu nepotul său, cu *Nicoară Ciocărlie*; toata acea mai sus scrisă să fie și de la noi uric și cu toate veniturile lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, ce i se va alege mai de aproape nerușuit nici odănoară în veac. Iar hotarul acelei giumătați de sat să fie tot hotarul giumătate, iar din spre alte hotare după vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. *Cît despre privilegiile (diresle) moșilor lor Oană Popșa și Moișă Filosoful, ce le-au avut de la moșul nostru de la Alexandru Voevod, pe acel sat, să stea la mâna lui Sima Gureș.* Iar la aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrisă Noi Stefan Voevod, și credința prea iubiților *fi ai domniei mele, Alexandru și Bogdan Vlad*, și credința tuturor boerilor noștri, credința boerului *Duma parcalab*, credința boerului *Boldur dvornicul*, credința boerului *Hărman*, credința boerului *Șteful*, credința boierului *Mușat*, credința boierului *Toader parcalab de Hotin*, credința boierului *Micotă parcalab de Neamț*, credința boerului *Ciortorovski*. credința boerului *Șandru de la Novograd* (Roman), credința boerului *Clănău Spătarul*, credința boerului *Isac visternicul*, credința boerului *Eremia postelnicul*, credința boerului *Mohilă paharnicul*, credința boerului *Frunteș stolnicul*, credința boerului *Petrică comisul* și credința tuturor boerilor noștri ai Moldaviei a mari și a mici. Iar după a a noastră viață cine va fi Domn Țării noastre, din

acelu sat

copiii noștri, sau din neamul nostru, sau ori pe cari Dumnezeu îl va alege să fie Domn în țara noastră a Moldaviei, acela să nu strice dania și întăritura noastră, ci mai virtuos să i-o întărească și imputernicească, ca una ce înșine i-am dat-o pentru a lui dreaptă slujbă și pentru că-i iaste lui dreaptă ocina. Iar spre mai mare tărie și putere a tot ce s'a scris mai sus, poruncit-am credinciosul nostru boer *Tăutul logofătul* să scrie și pecetea noastră să o acate cătră această a noastră carte. A scris *Sandru Cârje* în Suceava la anul 7003 luna Mart 17 zile.

1495 ind 17

NOTE

1) Originalul pergament e în pastrarea răzeșilor din Grajduri, de unde l'am copiat tot în ziua de 27 Iunie 1904, ca și uricul dat mai sus de la Alexandru Vodă din 6931. E bine pastrat cu pecete mare atârnată cu șnur roș de matasă, pe care se cetește exerga : печать Іу Стефанъ ко-
гда гесподар земли Швадарскон, In basmaua roșie a răzeșilor nu se mai păstrează alte acte de cât zapise de vânzări din secl. al XIX, cum și hotarnica satului Grajduri cu cadastrul pământurilor de prin 1860.

publ. în fort. volante.

3) Nume de persoane : Sima Gureș (Гореш), Nicoară Ciocărlie (Никоаръ Чокрліе), Oană Popșa (Оана Попши), Moişă Filosoful (Моиша Философа).

3) Oană și Vană = Оана Попши și Бана Попша : ва-
ниномъ, arată dupla rostire ruteană ca кнук și оуцук =
nepot.; взстали și оустали; Ivan și Ioan;

4) Nume de locuri : Rebricea = ребричи, сръки.

5) *Sima Gureș* era nepot lui Moişe filosoful, și avea de frați pe *Morzinco*, *Roman* și *Kristina* (cf. Arhiva. XV, 279). Suretul uricului din 7002 Mart 18 e așa de incurcat tradus că nu ne lămurește ce voește să spună. E al 4-lea caz de traducere incilcită a unui hrisov vechiu ce găsem, de când

21
Car
Gruce

umbļu cu hrisoave în mână. Rezultă însă că Moişă Filosoful nu era proprietar numai în Vaslui, unde i-a rămas legat și numele de dealul *Filosofii*, ci-și avea așezări și proprietăți tocmai spre Nistru, pe la *Samoleuca* și *Timișeuca*, „unde au fost Moişă Filosoful.

Spre completare dăm loc aici în întregime suretului ispisocului vechiu sârbesc de la Ștefan vodă, așa cum îl am trecut în ale mele «Surete și Izvoade» V, 743 :

Impul
filosoful în
Moldavia
6). Document din 7002 Mart 18 Suceava

Cu mila lui Dumnezeu Noi Ștefan Voevod, Domn țării Moldovei, facem știut printr'aceasta, fi-
ește cărui ce o va vedea sau o va asculta că au
venit înaintea noastră și înaintea tuturor a lor no-
ștri boeri mari și mici, slugile noastre *Sima Gureș*
Nicoară și frații lui *Morzinco* și *Roman* și sora
lor *Cristina* cu privilegii, hrisovul cel are de la
moșul meu de la *Alexandru Voevod*, pe trei sate
pe apa Răutului: *Miculenii*, *Piticienii* și *Kiulenii*
cu hrisovul din vechiu, cu tot venitul lor după ho-
tarul ce era în vremea veche. Și viind dinaintea
noastră și dinaintea boerilor noștri mari și mici
slugile noastre *Ioan Popșa* și *Moisă Filosof* prin
bună voia lor fără a-i fi silit de cineva sau zapciuit,
au vîndut moșia sa după drepturile ce au avut de
la moșii lor cu hrisov anume două sate pe apa
Nistrului: *Samoleuca* și *Timișeuca* unde au fost
Moisă Filosof slugilor noastre *Sima Gureș Nicoară*
și fraților lui *Morzinco* și *Roman* și sora lor *Kris-
tina* într'o sută șapte-zeci lei tătărași și au ramas
stăpâni slugile noastre *Sima Gureș-Nicoară* și fra-
ții lui *Morzinco* și *Roman* și sora lor *Kristina*; și
au plătit deplin plata de mai sus însemnata. Drept

aceea văzând noi buna voință a lui Ion Popșa și *Moisă Filosof* am dat acest uric cu tot venitul slugilor noastre Sima Gureș-Nicoară și fraților sai Morzinco și Roman și sora lor Cristina cu plata deplin cu toate prisăcile și toate alte venituri ce era din vechiu; și am întărit tocmai sus pomeniților slugilor noastre Sima Gureș-Nicoară și fraților lui Morzinco și Roman și surorii lor Cristina acele două sate pe marginea apei cu tot adetul lor din vremea veche, precum asemenea și copiilor lor, nepoților și strănepoților lor și tot neamul lor. Și ca să nu se clinească nici odănoară în veci, după cum mai sus arată, că fiind hotarale vechi din vremea veche. Apoi am incredințat domnia mea Stefan Vodă, au incredințat boierul Micodim (Micotici) parcalab Nemțesc, boierul Botorovski (Ciortorovski), boiarul Șendrea (Șandru), parcalab Novogradskii, boiarul Dinireu (Toader?) parcalab Hotiului, boierul Nac (Neag) visternic, boiarul Irmia postelnic, boiarul Mihil (Mohila) ceașnic, boiarul Frunteșa stolnicul, boiarul Petre comis; au incredințat și toți ai noștri boiari moldovenești mari și mici. Dar după noi cine va fi domn pământului sau din fii noștri sau din neamul nostru, sau cine va fi ales de domnul Dumnezeu să nu zmintescă această a noastră daanie, dar s'o întărească, fiind că au cumpărat'o cu dreptul său și am întărit poroncind credincioasei slugii noastre boiarului Tăutula logofățul ca să o serie și să se spânzure pe celea noastră. Mateiași. Suceava. leat 7002 luna Mart 18.

?

Mij. mult.

Juc

Scrier

1492 Mart 18

Din alăturarea acestor 2 documente reiese că traducătorul a amestecat persoanele. În 7002 Mart 18 nu trăia nici Ioan Popșa nici *Moisă Filosoful*, ci nepoții lor Sima Gureș și Niccară Ciocărlie, nepotu lui Gureș. - Intre a-

cești urmași se vând moșiile lor de pe Raut și Nistru Miculenii, Piticenii, Kiulenii, Samoleuca și Timișeuca. Ispisocul adus de noi din 7003 Mart 17 ne arată urmarea proprietății în Sârbi după moșii lor Popșa și Moişă Filosoful. Deja după 80 de ani Sima Gureș și cu nepotul său Nicoară Ciocărlie au drept numai la jumătate de sat Sârbi. privilegiile—adică titlurile de proprietate, diresele --- avind a sta în mâna lui Sima Gureș ca cel mai bătrân. Parlea cuvenită lor din Sârbi e partea *din gios*, tocmai pe unde și azi s'a păstrat în gura locuitorilor numele dealul *Filosofii—Socii*. Cf. Ionescu Gion în *Omagiu lui Coco* Dimitrescu Buc. 1904. pag. 161.

7). Document din 7001 Mart 15 1493

Sumar: Stefan Vodă întărește cumpărătura ce face Ivul Măndru și nepoții săi Toader, fiul Onicăi, ~~Toader~~ Dragotă fiul Heai, ~~Măndrea~~ Trif, Furdul și Mușa fiii Anușcăi, de la nepoții lui Toader și Petru Talpig: de la Petru, Oană, Mașoș, Stanca, Marușca, și Neagșa fiii lui Dingă Tălpianul, în satul Tăvești, la ozerul de pe Crasna, cumpărat cu 120 zloți tatarăști.

Asemenea întărește și ocinile lor: Seliștea *Bibartul*, și satul *Gănești*, tot de pe valea Crasnei,

М(и)л(о)стію в(о)жію мы Стефанъ воевода, г(о)с-
п(о)д(а)рък земли молдавской. знаменито чиним. иссим
листом нашим възсѣм кто нли оузрит, или его чтѣчи
оуслишит, вже придоша прѣд нами, и прѣд оусими на-
шими || Молдавскими бояре, наши слоуги, Петрък, и брат
его внѣ, и сестри их магоши, и Станка, и Мзроушка
и Нѣгша, с(ы)н(о)ве Динга Тзлпикаѣла, непотове
Тоадера, брата Петра Тзлпига, по их добром || воли
инким непооужени, аниприсловани и прѣдали, свою пра-
всю отнинѣ от их праваго оурика, ~~дедам~~ их Тоадера
и Петра тзлпига, едно село, нанмѣ Тзвещин, оу w=

*Им
гушка*

*2a
2d*

зира на красной || слвгам нашими. Ивоуѣ Мхндрѣ и
братаничю его Тоадерѣ, с(ы)ноу шнича и сестричичю
Тоадеровѣ Драготѣ с(ы)нѣ Илака. и пак сестричичим
Мхндриним. Трифѣ. и фѣрдѣю. и Мѣши. с(и)н(о)вем ||
Анноушки, за, рк. злат татарских. и оустал наш слвга
мхндрѣ ивѣ. и сѣ своими. братаничи, и сестричичи. на-
имѣ. Тоадер и Драготѣ и Трифѣ и фѣрдѣю. и мѣша
та заплатили || оуѣ тоти, рк. злат. та(та)рских оу рѣки
Петрѣ и братѣ его шне. и сестрам их Магоше. и Станка
и мхрѣшка и Иѣгша с(ы)н(о)вем Динга Тхлижанѣла.
прѣд нами и прѣд нашими воѣ || ре. ино мы видѣвше
их доброй воли и токмеж и полнѣю заплатѣ. а мы та-
кѣж и ѡт нас еси дали и потврдили слвѣк нашими
Ивѣлѣ мхндрѣ и братаничю его Тоадерѣ. и сестричи ||
чю Тоадеровѣ Драготѣ, и пак и сестричичем Мхн-
дриним, Трифѣ. и фѣрдѣю. и Мѣши, тоѣ прѣдрече-
ное село. наимѣ Тхвѣцин оу шзеро на красной. да ест
им ѡт нас оурик. и сѣ вз || сем доходѡм. и ещѣ еси
им дали. и потврдили их правѣю ѡтнинѣ. едно селище
наимѣ. Бикарцово селище. и едно село. наимѣ Тхвѣ-
ци, тоѣ взсе вышписанное. да ест им || ѡт нас оурик и
сѣ взсем доходѡм, им и дѣтем и оушчатѡм их. и
взсемѣ родѣ их. кто сѣ им изверет. наиклижнѣи, непорѣ-
шено николже на вѣкы. || А хотар. тым вышписанным
села. и тои селищи. да ест ѡт взсѣх сторон постаромѣ хо-
тарѣ кѣда из вѣкѣ шживали. А на то ест вѣкра нашего г(о)с-
(по)д(ст)ва. вышписаннагомы || Стефана воѣводѣ. и вѣкра
прѣвзлюблених с(ы)нов. г(о)с(по)д(ст)вѣмы. Александра
и Богдана Блада и вѣкра козар наших. вѣкра пана Дѣма.
вѣкра пана Гангѣра врѣнского. вѣкра пана Бладора ||

[К] Ге

2

110

2

2

[К] 11

75

дворника, вѣра пана хрѣмана, вѣра пана Шефѣла,
вѣра пана Мѣшата хотинского, вѣра пана Микота и
пана Рѣцѣша паркалаби ѡт Нѣмца, вѣра пана Чор-
то || ровского, вѣра пана Шандра Новоградского, вѣра
пана Динга, вѣра пана Клянхоу спхтарѣ, вѣра пана
Исака вистѣрника, вѣра пана Бремѣа постелиника, вѣра
пана могила чашника, вѣра пана Кѣстѣ столника, вѣра
пана Петрика комиса, и вѣра взсѣхъ бѣтар нашихъ Мол-
давскихъ, великихъ и малихъ, а по нашемъ животѣ, кто ||
боудетъ г(о)с(по)д(а)ръ нашихъ земли, ѡт дѣтей нашихъ
или ѡт нашего рода, или пакъ боудкого Б(о)гъ избере-
тъ, г(о)с(по)д(а)ръ быти нашихъ земли Молдавской, тотъ бы
имъ непорѣшилъ нашего даанія || и потврѣженія, али бы имъ
оутврѣдилъ, и оукрѣпилъ, занѣже есми имъ дали и потврѣ-
дили за ихъ слоужбѣ, а на болшюю крѣпостъ и потврѣ-
деніе томъ взсѣмъ, вышени || санномъ, велѣли есми, нашимъ
вѣрномъ жданомъ Тзѣтѣлѣмъ лѣгофетѣ, писати, и нашъ
печатъ привѣсенти късѣмъ листѣмъ нашимъ, писалъ Тоадеръ
граматикъ, || оу Гвчакѣ в(з)л(ѣ)то ꙗза Марта Сї.

Traducerea

Cumila lui Dumnezeu noi Ștefan Voevod domn țării Moldaviei înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau lui cilindu-se va auzi. Iată a venit înaintea noastră și înaintea tuturor a lor noștri Moldovenești boeri a noastre slugi *Petru* și fratele lui *Oane* și surorile lor *Magoșa* și *Stanca* și *Mărușca* și *Neagșa* fiii lui *Dinga Tâlpigeanul* nepoții lui *Toader* fratele lui *Petru Tâlpig,*

de a lor bună voe de nimeni siliți nici asupriți și au vândut a lor dreaptă ocină din a lor drept uric din uricul moșilor lor *Toader* și *Petru Tâlpig*. un sat anume *Tăveștii la ezerul pe Crasna* slugilor noastre lui *Ivul Măndru* și nepoților lui de frate, lui *Toader* fiul *Onicăi* și nepoților lui de soră lui *Toader*, *Dragotă* fiul *Ilcăi* și iar nepoților lui de soră *Măndrina*, *Trifu* și *Furdui* și *Mușă*, fii *Anușcăi*, drept 120 zloți tatarăști și s'a sculat a noastre slugi *Măndru Ivul* și cu ai săi nepoți de frate și de soră anume *Toader* și *Dragotă* și *Trifu* și *Furdui* și *Mușă* și a plătit toți acei 120 zloți tatarăști în mânule lui *Petru* și fratelui său *One* și surorilor lor *Magoșă* și *Stanca* și *Mărușca* și *Neagșă*, fiii *Dingăi Tâlpig* ~~Manul~~ înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri. Deci noi văzând a lor de bună voe și tocmală și plata deplin, iar noi așijderea și de la noi înșine am dat și am întărit slugii noastre *Ivului Măndru* și nepotului său de frate *Toader* și nepotului său de soră lui *Toader* (*Dragotă*); cum și nepoților de soră *Măndrea* și *Trif* și *Furdui* și *Mușă*, acel de mai sus zis sat anume *Tăveștii*, la ezerul de pe *Crasna*, ca să-le fie de la noi uric și cu toate veniturile: Așijderea și noi le-am mai dat și le-am întărit a lor dreaptă ocină, o siliște anume siliștea *Bibarțul* și un sat anume *Găneștii*, acele toate de mai sus scrise să le fie și de la noi uric și cu toate veniturile lor și copiilor și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor, ce li se va alege mai de aproape nerușuit nici odănoară în veaci.

Iar hotarul acelor de mai sus scrise sate și acelei siliști să fie din toate părțile pe vechiul hotar, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta este credința a noastrei domnii mai sus scrise *Stefan Voevod*, și credința prea iubiților fii ai domniei mele *Alexandru* și *Bogdan Vlad*, și credința boerilor

H to lui lui
H to lui Lal
Kas les Mand

Val lui
H to lui

Hj

as lui

lui

de pământ, gârâmbu, pământ, pământ, pământ, pământ

noștri, credința lui pan Duma, credința lui pan Gan-
gur Orkeianul, credința lui pan Boldur dvornicul,
credința lui pan Hrăman, credința lui pan Șteful,
credința lui pan Mușat Hotineanul, credința lui pan
Micotă și lui pan Reateș parcalabi de Neamț, cre-
dința lui pan Ciortorovski, credința lui pan Șandru
de la Roman, credința lui pan Dinga, credința lui
pan Clănău spătarul, credința lui pan Isac vister-
nicul, credința lui pan Eremia postelnicul, cre-
dința lui pan Moghilă paharnicul, credința lui pan
Coste stolnicul, credința lui pan Petrică comisul,
și credința tuturor boerilor noștri Moldovenești a
mari și a mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării noastre a Moldovei, din copiii noștri, or din neamul nostru, sau pe ori care altul D-zeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldaviei, unul ca acela să nu le strice a noastră daanie și întăritură, ci mai virtos să le-o întărească și să li-o imputernicească, de oare ce înșine noi le-am dat și le-am întărit pentru a lor slojba.

Iar spre mai mare tărie și imputerire a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am noi înșine la al nostru credincios Jupân Tăutul logofătul să serie și a noastră pecete s'o acăte la această carte a noastră. A scris Toader gramatic în Suceava, la anul 7001, Martie 15.

NOTE

1) Originalul pergament foarte bine păstrat, se află în păstrarea moșului Ioan Pantea, fruntaș din satul Boțești, jud. Fălciu, de la care l'am copiat în vara anului 1904, în excursiunea de 10 zile, ce am făcut-o prin întregținutul Fălciului. Ioan Pantea e urmaș direct al vechilor proprietari amintiți prin Ispisocul lui Stefan Vodă, cum probează-

o spiță de neamuri, lucrată în 1818 Iunie 10 de *Nedelcu* biv vel stolnic, prin care se leagă pe bătrânul Costandin armașul, de *Ivul Măndru*, cumpărătorul în *Tăvești*, mai apoi *Tăoști*.

Pecetea lipsește; asemenea și șnurul nu mai este.

Ioan Pantea are foarte multe hârtii vechi cu referință la împrejurimile satului de azi Boțești, cum și a satelor dispărute ca *Ghibartul*, și altele.

2) *Nume de persoane*: Petrea, One, Magoșe, Stanca, Mărușca, Neagșa, Dinga Tălpijanul, Toader și Petru Tălpig, Ivul Măndru, Onică, ~~Toader~~ Dragotă, Ilca, Măndru, Trif, Furduiu, Mușa, Anușca.

3) *Nume de locuri*: Tăveștii (ТѢВѢШТИН), ⁸ Ozerul de pe Crasna (ОЗЕРѢ НА КРАСНОМ), *Seliștea Bibartului* (СѢЛИЩЕ БИБАРТУЛО). Găneștii.

4) *Нѣпотокѣ* e un românism în textul slavon. Scriitorul Toader Gramaticul se vede că era român și că în redactare a uitat momentan pe slavicul оуноук sau внук, plural оуноукоуе și a pus cuvântul românesc *nepot*, dar cu sufixul slavon în plural *nepotove* în loc de *nepoți*. Ori cât de rari ar fi asemenea forme românești în secl. al XV-lea, ele sunt instructive pentru începutul decăderii slavonismului chiar în epoca, când era socotit ca cel mai tare.

5) *Tăveștii*, azi Tăoști sat în com. *Bălțați* din jud. Vaslui.

Bibarț sau *Ghibarț*, nu mai este sat, ci țarină, care și-a pastrat numele după vechiul sat. În Covurlui e satul *Ghibărțeni*. Aici s'a schimbat în r.

Toader și Petru Tălpig, trăitori supt Alexandru cel Bun, și-au legat numele de satul *Tălpigeni*, pe Crasna, în com. Boțești, după ce urmașii lui *Tălpig* au început a se numi *Tălpigeni*: Dinga Tălpijanul (ТѢЛПИЖАНЪ).

Găneștii existau încă ca sat la finele secolului trecut; azi e numai o denumire topografică. Ca dovadă aduc o scrisoare particulară scrisă de Colivă căpitanul cătră lo-gofătul Codreanul, de la începutul secl. al XIX-lea.

Cinstite părintele nostru logofete, să fii dumneta sănătos, facem știre dumitale că au venit Vasile Aliuș și cu frații lui, cu cinstila carte măriei sale lui Vodă și cu cuvintul dumitale la noi, pentru o parte de loc din sat din *Tăoști* și din *Ghibartu* ce au gălceavă cu Gligore Chihae și cu alți razeși ai lor, zicând ficiorii lui Aliuș Vasili și Apostu cum că au cumpărat acea parte de loc, însă din *Tăoști* și din *Ghibartu* și din *Gănești* de la varăsa Anghelina și di la ficiorul ei Lazăr căpitan, iar ficiorii lui Dumitru anume Grigorie Chihae și cu frații lor ei dau samă de zic că ei partea lor ce să va alege n'au vîndut nici bani au luat. Deci noi am strinsu oameni buni și megiași de prin prejur și am întrebat, deci oameni mărturisescu precum acea parte de loc au cumpărat'o Aliuș toate părțile tuturor într'acești batrâni ce sunt mai sus scriși. Și la această mărturie au fost Stefan brat Frățița biv parcalab și Gheorghita biv vornic și Bosie ot Gugești și Tofan ot Codăești și Ionașco ot Bodești și Vasile lui Burgheli și Simion ot Tabălăești și Ion ot Gugești și preot Toader ot Miclești și preutul Ilie ot Gugești și Nicolae ot Armășeni și Toader din Gruiu și și Gavril ot Șerbești și preotul Arsănie ot Codăești și Andronie din Gruiu și Onacă din Talpigeni și precum au mărturisit așa dăm știre dumitale și pentru mai mare credință ne-am pus și pecetile și eu Colivă căpitanul am scris și am și iscălit.

Stefan biv aga

I. p.

☉ Toader	az Gheorghita iscal.
☉ Ionașco	
☉ Vasile	☉ Onaca
☉ Ion	☉ Andonie
☉ Pop Toader	☉ Stefan

6) *Ozerul de pe Crasna* „Озеро на Краснои“. Era din vechiu obiceiul ca pe cursul apelor, care străbăteau moșiile, ori slujiau de hotar să se facă iazuri, din care unele luau proporțiuni foarte mari. Dreptul la pescuit era în devălmășie, însă proporțional cu partea ce i se cuvinea cuiva din bătrânii satului. Nu rari sunt procesele iscate cu aceste iazuri, căci în economia vieții ele jucau un rol de căpitanie.

Apa Crasnei a fost din vechiu hotar între județele Vaslui și Fălciu, așa că toate aceste moșii și sate despre care vorbește uricul lui Ștefan Vodă au venit în partea jud. Vaslui până în secl. al XIX, când au trecut în județul Fălciu, slujind ca linie despărțitoare de județe, culmea dealurilor ce stăpânesc satele Gugești, Botești și Tâlpigeni, iar nu malca văii Crasnei, care era ezită în dese locuri, ca în dreptul satului Tavești, ce venea pe iazul de pe Crasna «Ozero na Crasnoi».

7) *Spîța răzeșilor din Botești*: Nedelcu biv vel stolnic înjgheabă o frumoasă spiță de neamuri urmași din *Ivul Mândrul*, care are de frați pe *Anușca*, *Ilca*, și *Onică*. Nu se știe de urmașii celor 3 frați; spița ne dă pe urmașii lui *Ivul*, și anume pe *Constantin armașul*. Acesta are 3 fii: *Gheorghe* (stărp), *Ioana* și *Vârvara*. măritate una (Ioana) cu *Șeptelici*, iar alta (Vârvara) cu *Fulga*.

Ioana face pe *Anghelina Șeptelici*; iar *Varvara* face pe *Dumitru Fulga*. Din această strămoasă Anghelina se trag răzeși *Aliușești*, Codrenii ajunși la rangul de *postelniceii*:—Dumitru Fulga are 6 copii: 2 băieți și 4 fete: *Iosif*, *Grigore*, *Ghinea*, *Acsinia*, *Tudora*, *Nastasia*. Urmașii din *Iosif* și *Grigore* își vind în a treia generație răzășile cam prin 1775, și parte din ei se călugăresc. Pe *Acsinia* o ține *Grigore Huhulea* și se trag de aici neamurile *Huhulea*, *Nica* și *Bosie*, numărul urmașilor e mare de tot (vezi «*Surele și Izvoade* III, 351).

7). Document din 7000 Septemvre.

*datat la 6000
in 7000 1992*

Sumar : Ștefan Vodă văzând împărțala ce și-au făcut între ei urmașii lui Jmătate, în aceste moșii: *Măndreștii* pe Siret pe care îl iau Măriuca, fata Mădrinei cu Sila și Donea ; *Șerbăneștii* pe Siret pe care îl iau Șteful și Măriuca ; *Giumătațenii* pe Jijiea pe care îl iea Măriuca fata lui Giurgea Jumătate ; Domnul întărește proprietatea asupra Șerbăneștilor, afară de partea lui Ionașco Jumătate, ce și-a pierdut-o în hainie.

Suret de pe un alt suret de ispisoc de întări-tură de la Ștefan vodă pe satul Șerbănești, care suret se afla la Mănăstirea Todireni, ci se numește acum Burdujenii.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Ștefan Voevod, Domn țării Moldaviei, facem șlire cu această scri-soare a noastră tot cel ce va ceti-o pe dânsa ; iată a venit înaintea Domniei mele și a tot sfatului no-stru moldovenesti boeri *Mărîca* fata *Giurgii Giumatatevici* și cu ficiorii ei și cu rudeniile sale, *Mărîca* fata *Măndrei* și fratele ei *Silii* și sora ei *Done*, ficiorii lui *Fetcove*, și rudenia lor *Șteful* și sora lui *Mărîna*, ficiorii *Marușcinei*, fetei *Ștefului a Giumătaței*, toți nepoți lui *Giumatate*, după a lor bună voe de nimeni siliți nici asupriți și toc-mindu-se înde sine și au împărțit ale sale ocini ce au fost a moșului lor *Ionașco Giumatate*, satul a-nume *Măndreștii* pe Siret, unde a fost *Bălinț* și *Șerbăneștii* tot pe Siret, și *Giumătațenii* pre Jijie, unde a fost *curtea lui Căliman* ; și a rămas *Mărînei* fetei *Mădrinei* și fraților săi *Silii* și surorii ei *Donei* într'a lor parte satul anume *Măndreștii* pre Siret, unde a fost *Balinț*, iar *Ștefului* și surorii lui *Mărîinii*, nepoții *Ștefului*, fetii *Giurgii Giumatate* a rămas întru a lor parte satul anume *Șerbăneștii* pre Siret, iar *Marincii* fetei *Giurgii Giumatate* au rămas întru a ei parte satul anume *Giumătațenii* pe Jijia — unde a fost *curtea lui Caliman*. Și a ră-mas *Mărîca* fata *Mădrinii*, și fraților ei *Silii* și

Donei și rudeniile Stefului și sora lor Marica, aceea au dat Mării fetii Giurgii Gimatate pentru acel sat pentru Giumătătenii cu 700 de zloți țărărești. Și noi văzând pre dânșii cu bună voe și împărțire ce și-au împărțit ei înde sine cu a sa bună voe așijdere și noi după a lor voe dăm și întarim slugii noastre Stefului și surorii lui Mării nepoții Stefului Giumatate pentru acel sat ce sau zis anume Șerbăneștii pe Siret, cum ar să fie lor de la noi uric cu toate veniturile lor și ficiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și acelor ce s'ar naște între dânșii și a tot neamul lor, cine dintru sine se va alege mai aproape nestrucate nici odănaoară în veci. Iar hotar acelu sat anume a Șerbăneștilor din poiana din Cornul Luncii ce este aproape de drum, dintr'un teiu, de la acela teiu merge drumul prîntre câmpu drept cătră altă luncă în margina luncii, acolo este tăiată o cruce într'un carpăn, iar de cătră *zvorîște* unde merge drumul pe din sus de părău o movilă sapată. De acolo spre o baltă la un stâlp, de la baltă merge drumul la câmp drept spre vârful movilei, iar de acolo drept spre baltă a treia movilă, de acolo trece Siretul. *unde a fost moara cea bătrână*, poiana toata. Iar de cătră *Berești* aproape de Siret este *movila ce-a pus'o Ionașco*, iar de la acea movilă drept peste codru pe lingă drum altă movilă; de acolo merge spre a treia movilă pe supt codru, de acolo la codru, acela este hotarul. Iar de acolo ce au fost a moșului lor Ionașco Giumatate, de la moșul nostru Alexandru Voevod pre acel sat ce sau scris mai sus *ei lau perdut, cum că este nou în știința și a boerilor noștri*; pentru aceea nimene de acum înainte nime cu acel dires ca să nu mai aibă a apăra nici a năpastui preste acest al nostru dres nici odănaoară în veci. Iar spre aceasta este credința noastră cea domnească ce s'au scris mai sus

Noi Stefan Voevod și credincioșii pre iubiții fii ai domniei mele *Alexandru și Bogdan Vlad*, și credincioșii boerii roștri, credincios dumnului *Duma* cr. d. *Gangură*. cr. d. *Boldur* vornicul, cr. d. *Hrămană*, cr. d. *Hudici*. cr. d. *Steful*, cr. d. *Mușat*, parcalab Hotinului, cr. d. *Micolă și Reateș* parcalabi de Neamț, cr. d. *Ciorlorovski*. cr. d. *Sacară* de Cetatea cea nouă, cr. d. *Dinga*, cr. d. *Clănău* spatar, cr. d. *Irimie* postelnic, cr. d. *Movilă* paharnic, cr. d. *Frunțușă* stolnic. cr. d. *Șendre* comis, și credincioși toți boerii noștri ai Moldaviei a mari și a mici, iar după a noastră viață cine va fi domn în pământul nostru al Moldaviei din ficiorii noștri ori dintr'a noastră rudă sau iarăși pre cine va alege Dumnezeu să fie Domn în pământul nostru al Moldaviei, acela să nu strice a noastră dare și întăritura. ce încă să fie a da și a întări drept, ci că iaste a lor dare și întăritura pentru a lor dreaptă ocină. Iar spre mai mare tărie și întăritura poruncim cinstului și credinciosului boerului nostru domniei sale Tăutului vel logofat să scrie și a noastră pecete să o coase cătra această adevărată scrisoare a noastră.

Veleat 7000 (Septembre)

Această copie am scris'o eu care m'am și iscălit Manolachi Andrieș după Suretul care poartă iscălitura lui Θεοδορου παλαίου 1809, Teodorenii, Atanasie.

NOTE

1). Suretul acestui vechiu ispisoc se află între hârtiile doamnei V. Castano, profesor în Iași. E scris pe hârtie și copia poartă data de 1809. În pachetul de hârtii a Junătătenilor se găsesc mai multe acte vechi interesante, care vorbesc de urmașii vechilor boeri Junătate de prin secl. al XV-lea.

2). *Nume de persoane*: Mărica fata Giurgii Giumătate Mărica, Silă, Done, Fetcove, Steful Jumătate, Mărina, Marușca, Ionașco Giumătate, Balinț, Caliman.

3). *Nume de localități*: Măndreștii, Șerbăneștii, Giumătașenii pe Jijia. Toate aceste denumiri se păstrează și azi, fie ca sate: Șerbăneștii, Jumătașenii, fie ca localități isolate, foaste oare când sate pe ele, ca Măndreștii, în Dorohoi.

4). *Hotarele* Pe vremea lui Stefan cel Mare încă continua a se hotărnicii moșiile după semne naturale, ca și pe vremea lui Alexandru cel Bun, Iată semnele: un teiu, o luncă, un carpân cu cruce, o *movilă săpată*. un stâlp, *movila ce-a pus'o Ionașco*, și alte 4 movile, moara cea bătrână, *zvorăște*. Din toate aceste semne n'au mai rămas de cât movilele, care și azi slujesc ca semne de hotar, întărite ori cu îngrădituri de nuele—răsadnițe—ori spăr-cuite de vreme. Toate movilele ce au slujit ca semn de hotar au fost săpate de mîni de om, căci textul chiar zice: *movila ce-a pus'o (făcut'o) Ionașco Giumătate*. Moara de de apă de pe Jijia, era deja veche—textul zice bătrână— în 1491, ceea ce arată că era construită de prînii descă- licători ale acestor locuri. 2

8). Document din 7003. +

Sumar: Stefan Vodă întărește lui Bogdan Jumătate din Jumă-tăteni de pe Jijia —partea unde a fost Curtea lui Caliman—ce i-a cumparat în preț de 230 zloti tătaraști —de la fratele său Oancea fiul Mărinei, nepot Giurgil Giumătate,

Resumet
1495.

7003 (1495). Suret de la Stefan Vodă.

Facem înștiințare precum au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri *Oancea fciorul Mărinei nepot Giurgii* și au vândut a sa dreapta ocină și moșie de nimeni silit nici asuprit dintr'al său drept uric giumătate din sat anume *Giumătă-*

teni parte din sat unde a fost *dvoriștea* lui Caliman, aceia au vândut *frăținisău* slugii noastre lui Bogdan drept 230 zloț tătărăști și sculându-se sluga noastră au plătit toți acești bani di mai sus scriși 230 zloț tătărăști în mânilor Oancii ficiorul Marinei nepot Giurgii. Pentru aceia văzind și noi a lor bună tocmală și invoială și plata deplin așijderea și noi am dat și am întărit slugii noastre lui Bogdan pre acea di mai sus numită siliște anume giumătate din Giumătățenii, unde a fost *dvoriștea* lui Caliman, partea di sus ca săi fie lui de la noi uric cu tot venitul lui și copiilor lui, nepoții și străne-noții lui, și a tot neamul ce se va alege mai aproape nerășuit nici odănaoară în veci. Iar hotarul acelei giumătăți de sat din Giumătățenii să fie din tot hotarul giumătate, iar despre alte părți după hotarul cel vechiu, pe unde din veac a umblat. Pentru aceasta este credința Domniei mele Stefan Vodă și a prea iubiților fiilor Domniei mele Alexandru și Bogdan Vlad și... Tautul logofatul...

Acest suret l'am scos de pe un suret românesc scos de Acsinte Uricarul, întru care suret este iscalit Axinte Uricarul, și fiind cam ars, l'am scos mai lămurit eu Evloghie dascal în anul 1756 Iulie 4. //

NOTE

1). Suretul e scris în 1756 Iulie 4 de Gheorghe Evloghie cunoscutul dascal de slavonie la scoala din Mitropolia Iașilor. //

2). *Nume de persoane* : Oancea, Marina, Giurgea, Bogdan, Caliman,

3). *Nume de localități* : Giumătățenii, *dvoriștea* lui Caliman.

4). *Jumătățenii*, sat în județul Botoșani, pe Jijia, com. Buimăcenii, numele și-l trage de la boerii Jumătate, trăitori în secl. al XIV și XV-lea.

Documentele aduse sub No. 7 și 8 vorbesc de neamul *Jumătate* așa de important în istoria politică a scl. al XV-lea, Am copiat în ale mele «Surete și Izvoade» toate actele moșiei *Jumătăteni* și *Zvoriștea*, așa că se cunosc multe din peripetiiile acestor moșii. Pentru moment amintim că în satele de pe Siret: Șerbăneștii și Mândreștii ca și pe Jijia la *Jumătăteni*, își aveau *Curți* (dvoriște) încă din scl. al XIV-lea frații *Bălinț* și *Căliman Giumătat*. Și până azi s'a păstrat amintirea acelor *dvoriște* ale lui Bălinț, în denumirea satului *Zvoriștea*, zis din din vechiu *Dvoresti*, din *dvoriște*, prin schimbare de etimologie populară.

Între urmașii acestor primi boeri *Jumătate*, trebuie să punem pe *Ion Jumătate* zis în documentele noastre *Ionașco Jumătate*, care se întâlnește ca boer fără titlu în divanurile lui Alexandru cel Bun între 1403—1411, când probabil moare, ca bătrân boer și stăpânitor tuturor moșiilor de pe Siret și Jijia, unde părinții săi își făcuse *dvoriște*, adică curți, nu case, (dvoriște, nu domove). Boer cu trecere la tinărul Voevod Alexandru cel Bun, putu să-și ridice în vază cătră Vodă pre fiul său *Jurju Jumătate*, care apare regulat ca mare boer fără titlu în tot lungul domniei lui Alexandru Vodă, de la 1408—1433. Lunga sa carieră de boer în vederile politice ale domnului său, i-a sporit averea și el se vede că a stăpânit întreagă avere tatălui său *Ionașco Jumătate*.

Jurju Jumătate moare cu începutul domniei lui *Iliășii Vodă*. El lasă 3 urmași: 2 băieți și o fată: *Șteful Jumătate* cu fratele său *Mândru* și o fată *Mărina*. Traducătorul uricului nostru greșit pune *Mândrina*, în loc de *Mandru*. Suffixul *in* e singular în slavonește și l'a indus în eroare, luându-l drept nume feminin în loc de masculin. Politica dusă de acești frați și mai ales de *Șteful Jumătate* a făcut să piardă cu totul rostul politic din jumătatea a

culi la 17 Febr. 1892

doua a scl. al XV-lea, Ar reeși că frații Steful și Măndru Jumătate au ținut la politica personală a lui Stefan Vodă fratele lui Iliag. Amândoi frații se găsește în divanul lui Stefan, regulați citați împreună: «*Steful Jumătelevici i să brat ego Măndrul*». Ba se vede că Măndrul a murit înainte de 1448 probabil în luptele încinse între Roman Ili și Vodă și între unchiul său Stefan Alexandru Vodă, căci nu-l mai găsim citat și supt *Petru Vodă* din 1448, ci numai pe *Steful jumatevici*, pentru a dispărea apoi pentru vecie din șiraoa boerilor veliți ai secolului al XV-lea. Stefan cel Mare nu găsește în ultimele divanuri ale lui Petru Aron pe nici un boer Jumătate, ca prietin ori protivnic, căci boeriile lor încetează după anul 1448 (6956 Februar 18; vezi Ulianiski 70).

Cu ce a păcătuit acest Steful jumătate, pentru a închide scara diregatoriilor tuturor urmașilor săi? Pozitiv nu știm nimic; bănuim însă că a fost la mijloc o tradare, că adică Steful Jumătate s'e fost purtat ca un *hain* către anul din Voevozii Moldovei scumpi amintirii lui Stefan. Zice Stefan Vodă în uricul din 7000 Sept, (1491): «iar de acolo (din Șerbănești în sus—adică locul Zvoriștei de azi) ce a fost a moșului lor *Ionașco Giumătate de la moșul nostru Alexandru Vodă*, pre acel sat ce s'au scris mai sus, ei l au pierdut cum este nouă în știință și boerilor noștri».

Dacă Vodă Stefan zice în 1491 că este în știința sa că Steful Jumătate a fost pierdut moșia sa—parlea din sus de Șerbănești,—și că și boerii săi știu aceasta, el ptea aduc dovada vie a lui *Iașco Hudici* unul din cei mai bătrâni boeri din divanul său, care probabil să fi apucat și cunoscut în persoană pe Steful Jumătate. Și la ce ar fi ținut Stefan Vodă să pomenească acest fapt, dacă nu s'ar fi întâmplat haînia Stefului contra tatălui său Bogdan, în luptele sale contra lui Alexandrel (1449),

Documentele noastre ne arată pe urmașii acestora: *Măndru Jumătate* are fii pe *Mirina*, *Donea* și *Silă*; *Steful Jumătate* are de fii pe *Mirina* și *Steful*; iar *Mirina* sora lor are de fii pe *Bogdan* și *Oancea*. Ei își impart între dânsii averea rămasă: *Măndreștii* de pe numele lui *Măndru Jumătate*+1448; *Jumătățenii* după numele lui *Căliman Jumătate* de prin 1350. și *Șărbăneștii* probabil după numele răstrămoșului lor *Șerban Jumătate*. bănuitul tată a lui *Balinț* și *Căliman Jumătate*, de oare-ce *Șărbăneștii* se dau cu nume mai din vechi, pe când celelalte așezări se determină cu locuția: «unde a fost dvoriștea lui *Căliman* și *Bălinț*».

Iată dar documente care ne răspică rostul unei familii de boeri din scl. al XIV și XV-lea (1350—1495) în curs de cel puțin 6 generații.

Alexandri în „Despot Vodă» pune pe *Jumătate* ca plăeș păzitor de hotară sub domnia lui Alexandru Lăpușneanu și Despot Vodă. E liber artistul de a interverti istoria pentru efectul scenei, dar în scl. al XVI-lea nu se găsește nici o pomenire de *Jumătate*. Apar ce-i dreptul mai tirziu boeri cu numele de *Bucioac*, care pe turcește e tot *Jumătate*. Care să fie legătura între *Buciocii* scl al XVII-lea cu *Jumătățenii* scl, al XV-lea? O enigmă.

Handwritten note: и родственка Богдан.

9). Document din 6998 Ghenar 17 Suceava.

Sumar: Stefan Vodă întărește nepoților lui Bratul Viteazul satul lor de baștină Brătuleștii și Fedeleșenii, iar la Cărligătură satetele Goeștii și Vrăstații, căci ei și-au fost perdut diresele ce au avut de la Alexandru cel Bun și Ilie Vodă.

М(и)л(о)стію Б(о)жію мы Стефан воевода Г(о)сп(о)-
д(а)ръ земли Молдавской чинил знаменито иносим листом
нашим. възем кто наї оузрит. или его что оучи слышит.
уже тоти истинныи. сьгда наш Мирча и сестра его А-

Handwritten mark: } 62

ниоушка. || и сьдга наш Дазвор. и братїа его Драго тз
и Андрушко. и сестри их Пѣга и Мзрина. и сьдга
наш Косте и сестра его Федка и непоти их Тоадер
и сестра его Софїнка и Настѣк. с(ы)н(о)ве Иванка
Крзетата и Стана дочка Драгомира и непоти ен.
Иван и сестра его Федка. снѣ Мирча кашотз. не-
потоуе Братвла витѣзѣк. жаловали еси их. особною на-
шею мастїю. и дали и по || твердили еси им. оу наших
земли оу молдавской. их правдю штинис. села нанмѣ.
Брзтдештїи и Феделешанїи и на Крзлингтѣрѣ Го-
ештїи и врзетациї. тое вхсе вышенисанное. да ест ||
им от нас оурнк. и сз вхсем доходом. им и дѣтем
их. и прѣдшчатом их. и прѣштѣрѣтвом их и вхсемс
родс их кто сѣк. им изверет нанближнїи непордшено. ни-
колиже на вѣкы. || а хотар. тѣм вышенисанним. селам.
да ест от зсїх сторон. по старомс хотарс кѣда извѣка
оживали. а пак привилїе цю имали шїи на тих селк.
от дѣда нашего от Алексан || дра воеводї. и дрѣгое при-
вилїе от оука нашего от Илїаша воеводї. а шїи за-
гїбли. как ест на званїе нашего гедва. и болѣром на-
шим. а на то ест вѣра нашего гедва вы || шенисаннагомы
Стефана воеводї. и вѣра прѣвзлюблених снѣв Гедвалмы
Александра и Богдана Блада. и вѣра ватар наших.
в. п. Дзма. в. п. Гангѣра. в. п. Драго || ша дворника
в. п. Хрзмана. в. п. Іацкѣ Хсдича в. п. Дажкога
в. п. Шефѣла паркалаба от хотинїи. в. п. Микотз
и пана Рѣцеша || паркалаби от Нѣмца. в. п. Андрунка
Чорторѣвского. в. п. Грози паркалаба Сурхенского. в.
п. Іон Скарз паркалаба Новоград || ского. в. п. Кляхз
спзтарѣк. в. п. Болдора вїстѣрника. в. п. Еремїа нос-

указомъ

и
ра

ра

ра

ра

ра

теаника, в. п. Іѡн Фрѣнтѣша столника, в. п. || Шандра
комиса, и вѣра оусихъ колар нашихъ. Молдавскихъ. великихъ
и малихъ, а по нашемъ животѣ кто вѣдетъ г(о)сп(о)д(а)рз
нашей земли ѡт дѣтей нашихъ или ѡт нашего || родз.
или пакъ вѣдкого Гз Бз изберець гедрз бити нашей земли
Молдавскон, тотъ би имъ непорѣшилъ нашего дааніа и пот-
вржденіа, или би имъ || стврздиа и скрѣпиа, занѣже есми
имъ дали и потврздиа || правсію и вѣрнсію слзжесъ, и
за цю || *ин. сем. Гзѡа* а на болшю || крѣпостъ и пот- *ѣ цѣ ѡтѣна*
вржденіе томъ вѣсемъ вышеписанномъ велѣли есми на-
шемъ вѣрномъ па(н)с Гзстѣлс логофетс писа)ти, и нашъ ||
печат, привеити, кесамъ лнстѣс нашемъ, пис Тоадер оу
Гючави вѣтѣ || *Ѣцц. Ген. зѣ.* } *с(ѣ) 2*

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod,
Domn țării Moldaviei, facem înștiințare cu această
carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căuta,
sau cetîndu-li-se o vor auzi ; iată că această ade-
vărată sluga noastră *Mircea* și sora lui *Anușca*,
și sluga noastră *Lazăr* și frații săi *Dragotă* și *An-
drușca* și surorile lor *Neaga* și *Mărina*, și sluga
noastră *Coste* și sora lui *Fedca* și nepoții lor *Toa-
der* și sora lui *Sofica* și *Nastea*, fiii lui *Ivăncu Vrăs-
tatu* ; și *Stana* fata lui *Dragomir Cășotă*, și ne-
poții ei *Ion* și sora lui *Fedca*, fiii lui *Mircea Că-
șotă*, nepoți *Bratului Viteazul*, ne-am miluit noi spre
ei cu osebită mila noastră și am dat și am întărit
noi lor în pământul nostru al Moldaviei, a lor dreaptă
ocină satul anume *Brătuleștii* și *Fedeleşanii* și la

Carligatura, *Goeştii* și *Vrăstații*; acele toate de mai sus scrise să le fie lor de la noi uric și cu toate veniturile, lor și copiilor lor și nepoților lor și stranepoților lor și rastranepoților lor și la tot neamul ce li se va alege mai de aproape nerușuit nici odată în veci. Iar hotarul acelor de mai sus scrise să fie din toate părțile pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar diresele (privilegiile) ce au avut ei pe acele sate, de la bunul nostru de la Alexandru Voevod, și alt privilegiu de la unchiul nostru de la Iliăș Voevod, pe acele ei le-au pierdut *cum este la știința domniei noastre și a boerilor noștri*.

Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrise noi *Stefan Voevod*, și credința preaiubiților fii ai domniei noastre *Alexandru* și *Bogdan Vlad* și credința boerilor noștri credința jupânului *Duma*, credința jupânului *Gangur*, credința jupânului *Dragoș* dvornicul, credința jupânului *Hrăman*, credința jupânului *Iațco Hudici*, credința jupânului *Dajbog*, credința jupânului *Șteful* parcalab de Hotiu, credința jupânului *Micotă* și pan *Reateș* parcalabi de Neamț, credința jupânului *Andreica Ciortorovski*, credința jupânului *Grozea* parcalab de Orhei, credința jupânului *Ion Secară* parcalab de Novograd, credința jupânului *Clănău* spătarul, credința jupânului *Boldur* visternicul, credința jupânului *Eremia* postelnicul, credința jupânului *Ion Frunteș* stolnicul, credința jupânului *Șandru* comisul, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei, a mari și a mici.

Iar după a noastră viața cine va fi domn țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru, sau ori pe care D-zeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldaviei, unul ca acela să nu strice dania noastră și întăritura, ci mai vârtos să le-o întărească și împuternicească, de oare ce noi înșine

le-am dat și am întărit (pentru a lor) dreptă și credincioasă slujbă și pentru că....

Iar spre mai mare tărie și impuțernicire a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios jupân *Tăutul* logofatul să scrie și pecetea noastră s'o atârne la această carte a noastră. A scris *Toader* în Suceava la anul 69.... Ghenar 17.

N O T E

1). Originalul e scris pe piele și se află în proprietatea d-lui D. A. Greceanu, din Iași; face parte din actele casei Pavli. Bine păstrat, afară de ultima îndoitură care a rupt și ultimile rânduri și chiar data, neputându-se ceti de cât miile și zecile 69...., lipsind zecile și unitățile.

2). *Nume de persoane* Мирча, Янноушка, Лазвр, Драготх, Андрушки, Нкга, Мхрина, Косте, Федка, Настк, Тоадир, Гофінка, Иванка Крхстата, Стана, Драгомнр Кашотх, Івн, Мирча Кашотх, Братсла Биткзк.

3). *Nume de localități*: Brățuleștii, Fedeleșanii, Goeștii, Vrăstații, крхлигхтсрк.

Azi Brățuleștii și Fedeleșanii cad în județul Roman, Vrăstații nu ni se mai dau ca sate deosebite, iar Goeștii e sat în județul Iași, vechiu Cărligătura.

4). *Bratul Viteazul*. La mulți boeri de țară din scl. al XIV-lea și XV-lea se dă numele de *Viteazul*. Așa avem atîția *Dragoș Viteazul* pomeniți prin documentele scl. al XV-lea prin părțile muntoase ale Bacăului și Neamțului. Vitejii erau un soi de armată de țară, din care foarte mulți proprietari vechi de moșii, boeri de țară, și-au legat porecla de *viteaz*=oștean, pe lângă numele lor. La nici unul însă porecla n'a trecut la urmași, ci a rămas ca un atribut specific persoanei lor, cu care se cita totdeauna de urmași. Așa acest *Bratul* și-a legat numele sau de Bră-

tulești sat în jud. Rôman, dar nepoții când îl pomenesc îi zic pururea Bratul Viteazul, fără a i se zice și *Cășotă*.

Cuvântul *Viteaz* a suferit aceeași extindere de înțeles ca și *voinic*, care cuprinzând la început numai pe *oștean*, pe militar, s'a dat mai apoi la ori ce om *tare*, fără ca numai de cât să se lege cu noțiunea de *soldat*. Ori ce soldat de țară era *viteaz*, *voinic*, fără ca fie-care viteaz sau voinic să fie numai de cât soldat.

Bratul Viteazul trebuie să fi trăit pe vremea lui Alexandru cel Bun, căci nepoții săi trăesc pe la 1490; apoi chiar textul zice «iar privilegiile ce ei le-au avut de la bunul domniei mele de la Alexandru Voevod le-au pierdut» adică că diresese lui Bratul Viteazul s'au fost pierdut în răzmerițele dese ce cuprinsese țara până la așezarea lungii domnii a lui Ștefan Vodă. Urmașii acestui Bratul Viteazul au trăit în de aproape de marele Voevod, căci el singur zice că pierderea aclelor e lui cunoscută, cum și boerilor săi. Aceiași destăinuire ca și la boerii Jumătate, care fiind dușmani în politică marelui domn și-au fost pierdut averea din cauza hainiei lor

5). *Data*, Originalul nu ne păstrează în dată zecile și unitățile, căci ne dă numai 69.... Putem însă preciza data după lista boerilor. E posterior anului 6995 și anterior anului 6998 Martie, căci din boerii fără titlu nu ni se pomenesc nimic de *Zbiare* și *Neag*, care dispar definitiv în 6999; și ni se dau numai pe *Duma*, *Gangur*, *Irăman*, *Iuțco Hudici*, *Dajbog*, *Andreică Ciortorovski*. După parcalabii cetăților data va fi între 6996 și 6998; Șteful de Hotin, Micolă și Reateș de Neamț, Grozea de Orhei, Ion Secară de Roman; Ne lipsește paharnicul, și din documentele cunoscute avem știre de paharnicul *Andreică* până la 6997 Mart 13, și de *Moghilă* paharnicul de la 6998 Mart. Deci la 15 Ianuarie 6998 nu era încă rânduit nimene în treapta păhărniceii. Movilă fiind rădicat

aprox. 1490

la această treaptă după Ianuarie 6998, căci îl găsim pomenit în 6998 Martie ca paharnic. Unind toate acestea noi fixăm data documentului la 6998 Ianuarie 17 (1490).

6). *Nepoli*—*nepotove*. Semnalăm aceste 2 românisme, date sub desinența casuală slavonă; *nepotove* ne reaminteste pe sinove, *unucove*=*nepoli*. Diacul Toader era băstinaș român și slavona o învățase—se vede—prin școală pentru cancelarie și atâta.

7). *Cășotă*, ne amintește pe *Lăiotă*, *Albotă*, *Drăgotă*, *Bășotă*, *Călotă*, unde avem sufixul *otă* (slavon *отн*), aplicat la rădăcini slavone: *drag*, *baș*, și latine ca *alb*. Se vede că onomasica românească s'a îmbogățit prin scl. al XIII—XV-lea cu acest sufix patronimic, care ar arăta pe *fiul* lui *Albu*, *fiul* lui *Drag*, după cum moda mai veche cerea sufixul *escu*: *Boritescul*, *Dumitrescul*, *Ganescul*, *Sinescul*, vorbind de cele ce se găsesc în documentele scl. al XV-lea. Moda mai nouă cu *ov*, *ovici*, *iski*, *oglu*, *giu*, arată de departe proveniența rusască, bulgărească, leșască sau turcească. Sufixul patronimic *otă* e anterior descălecatului și tocmai prin raritatea lui de astăzi ne dovedește vechimea; Textele vechi ne dau mai multe nume, care azi au dispărut, dacă nu s'au păstrat ca denumiri topografice cum e *Albota*, restul în derivate ca *Dragotești*, *Calotești*, etc.

10). Document din 7009 Dec. 14.

Sumar: Stefan Vodă cumpără satul Sineștii din Cărligătura de la Giurgea Sinescul și frații lui, fiii lui Stanciul Sinescul, nepot lui Ion Sinescul cu 200 zloți tătărăști. Asemenea mai cumpără satul *Onicicanii* tot din Cărligătura de la Jurj Palmeș ficior lui Ilie Palmeș nepot lui Onicicov Palmeș, cu 200 zloți tătărăști. Aceste 2 sate le-a dăruit mănăstirei Putna, pentru pomenirea strămoșilor săi, și sănătatea sa și a doamnei Mariei.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod Domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această

carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau celindu-li-se o vor auzi, cum au venit înaintea noastră și înaintea alor noștri moldovenești boeri a mari și a mici *Giurgia Sinescul* și frații lui *Manoil* și *Isaia* ficiorii *Stanciului*, nepoții lui *Ioana Sinescului*, de a lor bună voe, de nime silit nici nevoiți, și și-au vândut a lor dreaptă ocină din uric(ul) moșului lor a lui Iona Sinescul și a Stanciului tatălui lor un sat la Cărligatura anume *Sinești*, unde a fost casa lui Iona moșului lor, și a Stanciului a tatălui lor, acel sat l'au vîndut însuși Măriei Sale drept 200 zloți tatarăști, și au plătit Măria sa acei bani 200 zloți tatarăști toți deplin în mînule Jurjii Sinescului și a fraților lui *Manoil* și *Isaia* înaintea boerilor; și după aceia iarăși au venit la Măria sa și înaintea boerilor *Jiurjea Palmeș* ficior lui *Ilieș* nepot lui *Onicovk* din Cărligatură, iarăși dintru a lui bună voe de nime silit nici asuprit și au vândut a lui dreaptă ocină din uricul său cel drept din uricul moșului lui *Onicica* din Cărligatura din dresă ce au avut el de la moșul Măriei sale *Alexandru Voda* un sat în Cărligatură anume *Onicicanii* lângă *Sinești* iarăși Măriei sale drept 200 zloți tatarăști și au plătit Măria sa acei bani ce s-au zis mai sus 200 zloți tatarăști în minule Jurjii *Palmeș* înainte boerilor și iarăși privileghia celi vechi ce au avut *Jiurjea Palmeș* de la moșul lui *Onicica* din Cărligatura de la moșul Măriei sale *Alexandru Voevod* li-au dat în minule Măriei sale înaintea boerilor și platind Măria sa tot deplin și tot cu bani gata toți banii căți sau scris mai sus.

După aceia Măria sa bine au voit cu a sa bună voință și cu inima curată și luminată și din toată bună voia sa și cu ajutorul lui Dumnezeu și au făcut pentru sufletul celor întru sfinți raposați mai înainte a părinților și a moșilor Măriei sale

și pentru sănătatea și mîntuirea Mariei sale și a doamei sale *Marii* și a fiilor Mariei sale ca să întemeeză și să să întărească sfînta sa mănăstire, unde este brumul adormirii Prea sfîntei născătoare de Dumnezeu și egumen arhimandrit chir Popa Paisie și au dat acei sfînte mănăstiri aceli mai sus scrisă doi sate anume *Sineștii* și *Onicicani* ce sînt la Cărligatura ca să fie acei sfînte mănăstiri a Mariei sale uric cu tot venitul nestramulat nici odată în veci, și ace privileghie veche de la Alexandru Vodă ce este pe Onicicani iarăși au dat în manule popii lui Paisie Egumenul și arhimandrit acei sfînte mănăstiri Putnii. Iar hotar mai sus numitelor sate anume Sineștii și Onicicani începînd din sus între Onicicani și între Goești din codru pe drum ce să sloboade pe *Kicera Onicicăi* la cîmpu, apoi și în cîmpu pe același drum, apoi pe deasupra dealului și iarăși pre acela drum, apoi din dumbrava la rîdiul *Nigăi* pe același drum, la *movila cea săpată* și au însemnat un teiu aproape; di acolo piste rîdiu la marginea rîdiului au însemnat un ulmu, peste drum și piste vale pe cîmpu pe costișă la margine rîdiului deasupra Șapțicenilor au însemnat un, ... apoi piste rîdiul acela la Sărături, apoi la dial deasupra Șapțicenilor la *movila ce săpată*, din sus de viile lui Talpă la *doi movile vechi* printru care trece drum; apoi pre acelaș drum la răs-pîntii, apoi întorcînd pe celalant drum peste deal la altă răs-pîntie la *movila cea săpată*, apoi iarăși cătră cîmpu peste o vale mică pe costișă la o *movilă săpată* aproape de gropi, apoi piste gropi pîn la pârăul Batireștilor, apoi pe acelaș pârău în gios pîn la drum, apoi în sus pe drum pe lîngă pârăul ce să chiamă *Ezărăwanul* la o movilă săpată aproape de drum, diacolo la *zăpodie*, apoi deasupra dealului apoi pe deal la o movilă săpată, unde a fost un stejar, apoi în sus pe deal la dealul cel

mare în codru; atita este tol hotarul a satelor ce sau scris mai sus Sinești și Onicicanii și pre acel hotar egumenul și călugurii de la Putna să facă sate și prisăci și acele să fie sfintei mănăstiri uric și spre acea este credința însuși mării sale Stefan Vodă și credința a prea iubiților fiului Mariei sale Bogdan Voevod și credința a boerilor Duna, Boldur iproci, iar asupra celor ce s'ar ispiti să strice această danie de la sfinta mănăstire Putna serie slrașnic blăslam,

7009 Dec. 19.

Acest suret ce sau scris din condica Mitropoliei posleduindu-se de cătra noi și fiind asemenea scos din condica am iscalit.

97 Sept. 20.

Costantin stolnic.

N O T E

1). Suretul acesta scos după condica Mitropoliei de C. Greceanul stolnic în 1797 Sept 30 face parte din actele casei Pavli, apud D. A. Greceanul.

2). *Nume de pursoane*: Giurgea Sinescul, Manoil, Isaia. Stanciul, Ioan Sinescul. Giurgea Palmeș, Ilieș Palmeș, Onicicov.

3). *Nume de localități*: Sineștii, Onișcanii, Goeștii, Kicera Onicicăi, Șăpticeni, Părăul Batireștilor.

Sinești. sat în jud. Iași, Cărligătura. *Onișcani* tirgușor în jud. Roman, Siretul de jos. În vechi amândouă erau în ținutul Cărligăturii, dispărut după 1838, când cu noua împărțire și rotunzire a județelor din Moldova. Intemeierea acestor sate cade în scl. al XIV-a și XV-a pe când trăiau boerii *Ioan Sinescul* și *Onicicov*, unul *fiul lui Sin*, al-tul a *lui Onicică* (Kicera Onicicăi).

Boer cu numele de *Sin* avem pe *Bărlici* (cf. Uricar XVIII ad finem); se vede că numele de *Sin* a fost mai

viu întrebuițat de cât altă poreclă și s'a păstrat la urmași : Sin+escu, plural *Sin+ești*, de unde apoi numele dat localității Sinești.

Onicicanii, azi Onișcanii, ca veșnic=vecinic, crâșmă =cârciumă, pașnic=pacinic. Ne amintește de *Onicică*, *Onicicov*=a lui Onicico. Dacă în *Vană* cetim pe *Ioan*, căci se întilnește și *Vană* și *Oană*, atunci *Onicico* ar fi *Ioniță*, onomastica slavă fiind în putere prin scl. al XV-lea.

4) *Unde a fost casa lui Ion moșului lor și a Stanciului tatălui lor*; pe slavonește ar fi ГДѢ ВНА ДОМЪ ІВНА ДКАС НХ. Ion Sinescul a trăit supt Alexandru cel Bun, ca și *Onicico*, care au direse la mâna lor de la acest voevod. Pe la 1400 nu era sat pe locul Sineștilor. Ion Sinescul, adică *fiul* lui *Sin* își făcu casă pentru el. În acea casă a trăit familia lui; acolo a trăit dintre copii și *Stanciul*, care la rindul lui a avut și el 3 copii: *Giurgea*, *Manoil* și *Isaia*. Dacă bunul și tatal lor și-a zis *Sinescul*, fiind câte unul, copiii și familia la un loc și-au zis *Sineștii*. Casele s'au înmulțit și așezările lor au închegat satul, și iată dar trecerea de la întemeetori: *Sin*, *Sinescu*, *Sinești*, la satul *Sinești*, de la proprietar la proprietate.

Tot asemenea *Onicico*=*Ioniță* care se numea și *Palmeș*, trăitor supt Alexandru cel Bun a avut de fiu pe *Ilie Palmeș* și acesta pe *Jiurjea Palmeș*. Contemporanii au legat în gura lor mai mult numele de *Onicico*, adică numele de botez, ca și în alte localități: *Ioanițești*, *Ivânițești*, etc., de cât porecla *palmeș*. și a dat numele locului după acest fapt, punând sufixul *ani*, *Onicicani*, *Onișcani*, ca în *Lungani*, *Vătcani* (azi Vutcani).

Din zecile de documente de prin scl. al XV-lea, reiese un fapt social de foarte mare însemnătate pentru dezvoltarea elementului rural în țara noastră. Mai toată țara Moldovei trebuie să ne-o închipuim acoperită cu păduri. Târgurile, așezări din vechi, erau presărate pe curgerile a-

pelor, la deschideri de văi largi, sau celăți împrejmuite cu ziduri, ca Holin, Neamț, Novograd. În locul satelor de azi cu sute de case, trebuie să vedem numai așezări singuratice de case a *viteșilor* oșteni ai voievozilor, ori a slugilor sale credincioase, care capătă pământ din imensitatea codrilor unde își deschid poene și izbutesc a-și face case din bârne în mijlocul codrilor și al văgăunilor. Din aceste așezări vechi de case au eșit satele de azi, dacă n'au venit împrejuri năprasnice, care să le strice așezarea.

5). «Și pe acel hotar egumenui și călugării de la Putna să facă sate și prisăci» Stefan Vodă cumpărând cele 2 sate *Sineștii și Onișcanii* cu câte 200 zloți tătărești fie-care, le-a fost dat mănăstirei Putna pentru pomenirea strămoșilor și părinților săi și pentru sanatatea sa și a doamnei sale *Maria*. Odată intrată mănăstirea Putna în stăpânire în aceste 2 hotară s'a simțit nevoe de a-și face sat pe ele, căci numai cu așezările de case ale foștilor proprietari, deposedați prin vânzare: *Giurgea Sinescul* și *Giurgea Pulmeș* nu era mulțumită mănăstirea; și de aceea egumenui Paisie cu întregul sobor al Putnei cere de la Vodă îngăduiala ca chiar în actul de donație (*daanie*) să se prevadă dreptul de a-și face sat, aceasta intrând în atribuțiile esclusive ale domnului, fiind o chestie de stat—
colonizarea. De unde dar între 1400 și 1500 atât în Sinești cât și în Onișcani nu erau de cât așezările de case ale proprietarilor, odată aceștia ieșiți de pe moșie, mănăstirea a căpătat voie să facă sat, prin aducere de oameni străini *liuzi*. Aceștia față cu noul stăpân—mănăstirea Putna—au devenit *vecini*, mai apoi *clacași*; și deci vecinatul în aceste 2 sate începe cu sect. al XVI-lea, nu mai de vreme.

6). *Hotarele*. Cele două sate Onișcanii și Sineștii sint cuprinse în acelaș hotar. Ca semne avem: pădure, drum, steiu, movili săpate, rădiu, ulm, gropi, părau; „Zăpodie“, se mai amintește și de *movili vechi*, care dacă pentru cei

de la 1500 erau vechi sigur că trebuie să le punem de pe la începutul sel. al XV-lea- supt Alexandru cel Bun, când s'au delimitat poate pentru întâiași dată proprietatea aceluia Sin (Bârlici).

Cuvântul *zăpodie* vine des în documentele vechi. După etimologie cuvântul e slav: *zapod*=latebra, ascunsoare; întunecime. нодх, заподх . Vechii traducători ai textelor bisericești au luat cuvântul slavon pe deantregul: *zăpodiele* iadului „întunecimile“ iadului. Din textul adus mai sus pare a reieși înțelesul cuvântului *zăpodie*. Conaki zice în tălmăcirea cuvintelor vechi de hotară că *zăpodie este un loc întins pe o înălțime mare* (Uricar I² 228). Iară textul nostru zice: „apoi în sus pe drum pe lângă pârâul ce se cheamă Ezărăoanul la o movilă săpată aproape de drum, de acolo peste *zăpodie*, apoi deasupra dealului, apoi pe deal la o movilă săpată, unde a fost un stejar: apoi în sus pe deal la dealul cel mare în codru». Hotarnica dar începe din vale de la pârâu unde era o movilă săpată, se urcă la deal peste *zăpodie* în deal iar la o movilă săpată, de acolo în sus până la alt deal mai mare în codru. Dealurile dar aici formau *terase*=*podine* sau *padine*, podișuri, din care cel întâi *podieș*, sau *padină*, se prezenta celor din drum ca o vizunie, ca o ascunzătoare, de o parte pe deal de la drumul mare. La aceste s'a zis și să zic *zăpodie*, iar satele așezate pe asemenea *zăpodii* s'au numit *Zăpodeni*, cum e satul din jud. Vaslui, care ocupă coastele și culmea dealului răsăritean a văii Teleajnei, fără să fie pe muchea dealului. Peste 58 de localități poartă la noi numele de *zăpodie* și *zăpodni*, ceea ce arată întinsa întrebuintare ce a avut acest cuvânt din vechi supt influența slavonă. Din gura văii Teleajnei, unde ea se varsă în Bârlad, la podul Buloaiei, apucă drumul îngust spre obârșia văii, drum de abia de o *teleagă, cărucioară*. spre vechiul sat Murgeștii, azi Bereasa și dispărutele sate mai

din sus între Râşcani şi Bereasa. În gura văii se făcu prin 1475, în luptele cu Turcii de la Podul Înalt, Cetăţuea patrată de pământ, a cărui urme se văd şi azi pentru a stăvili intrarea Turcilor pe această vale şi a-i sili să ia drumul îngust şi mocirlos spre *Podul Înalt*. [Pe coasta răsăriteană a dealurilor trăia pe atunci Costea Sărăcină, cu fiica sa *Anuşca* şi cu nepotul său Matei aprodul. Aşezarea lor se chema *Drăncălăeşti* (Дрѣнкѣлѣштин). Aşa ne-o dă uricul din 6987 April 29 (Arhiva XV, 266). Se vede însă că aşezarea satului lor fiind pe o *zăpodie*, plecând din vale spre culmea dealului,—cum şi este— s'a uitat cu vremea denumirea de *Drăncălăeşti*, dacă nu cumva se va fi păstrând în niscaiva numiri locale topografice, şi a învins acea de *zăpodie*, *zăpodeni*, cum se zice şi azi, schimbare care a început a se opera de la secl. al XVI lea încoace, când încă influenţa slavonă era destul de puternică, Vasluiul fiind plin de numiri topografice slavone.

1471
11). Document din 6979 Oct. 14

Sumar: Stefan Vodă dă şi întăreşte lui Jurju Coteţ şi fratelui său Cozma Coteţ ocina lor *Coteciarii*, cumpărat de la Greaca fata Rusului Toader cu 80 zloţi tătărăşti cum şi dania de prisacă la *Fântăniţe* făcută lor de Nastea fata Becului, femeea Delii, tot în Coteceri.

† М(и)л(о)стію Б(о)жію, мы, Стефан воевод г(о)с(по)д(а)ръ земли Молдавской, чиным знаменито самъ лис- томъ нашимъ въсамъ кто нанъ сзрит, или его чтвчи слышит, вже тоты истинны, слыгы наши вѣрны. Жъръжъ ко- || тець, и брат его, Козма Котець, слыжили намъ право, и вѣрно, тамъ мы видевши ихъ правбу и вѣрнбу слыжкою до насъ, жаловали есмы ихъ собною на- шю м(и)л(о)стію, и дали, и потврдили есмы || имъ ихъ

правлю втнинс село найма, котечарыи, що вны кдпили
 вт Гракы, дочка Рвсва, за, п. злат татарскых, и
 також стала, Наста, дочка, Бекова, жени Дклина,
 и да || ла вна по своей доброй воли, вдно мкето (вт)
 (н)инс, ла Фынтынице, и тиж дали Жвржс ~~Котещ~~
 вт свое стар(. . . ко)течары, и пасика, шовы воебно
 была емс || Жвржи Котещс, тое вхсе вишеписаное да ест
 имь вт нас (равно) зрик и дктем их, равно, и знчатом
 их, и правнчатом их, и працвратом их, и вхсемс родс
 их, кто им павближны вдет непорвшено, николи || ни
 с(. те.). на вкки, а хотарь томс селс да ест вт всих,
 сторонь по старомс его хотарю кды из вкка шживали,
 а на то ест вкра г(о)с(подет)вами вишеписанагоми, Сте
 фана, воеводы, и вкра взли || вленагоми с(ы)на г(о)с
 (подет)вами, Александра, и вкра вольр наших, вкра
 пана Станчла и с(ы)на его пана Мырзы, вкра пана
 Кляксла, и с(ы)на его пана Дамы, старости Хотинци,
 вкра || пана Боди дворника, вкра пана Звиары вкра
 пана Дска, и пана ~~Начча~~, прокхлавы вкраградци, вкра
 пана Нлга, и пана Ивашка прокхлавы Келінци, вкра
 пана Яр || ввре прокхлава Немецкого, вкра пана Бсхти,
 вкра пана Фети Новоградского, вкра пана Гангсра,
 прокхлава Орхенского, вкра пана Шефсла Черната,
 вкра па || на Чокырліе, вкра пана Шцка Хсдича,
 вкра пана Ивашка Хринковича, вкра пана Бран
 чана спатаря, вкра пана Югы вистипарника, вкра пана
 Югы постеланика, || вкра пана Дажбога Чашника, вкра
 пана Томы столника, вкра пана Или Хсрс комиса, и
 вкра вхсэх вольр наших Молдавскых, великых, и малых,
 а по нашеи жизотк когз в(ог)з || из(бере)т бити г(о)с(по)

120

11

ла
ли и мтв?
Нпстича?

из. гално хсрме.
L6
N - 2. L3
L6

120
H

~ Бюка / а

1a
1a Lc

1u
1a

20

д(а)рз. нашеи земли. ѡт дѣтей наших. или ѡт нашего
племени. бѣд кто бѣдет. тот шобы (и)м [непорѣшил на-
шего да)аніа. ^еади шобы им створди, и зкорѣнил ^{за} их
правдою. (и) вѣрнсю службѣ. а на бѣшеи потвержденіа
томѣ вхсемѣ вишеписанномѣ. велѣли есмы нашимѣ вѣр-
номѣ болѣринѣ. || панѣ томѣ лѡг(о)детѣ писати. и нашѣ
печат привѣсити ксемѣ нашемѣ листѣ. нис. Стецко дидкѣ
& Свчавѣ. в(з)лѣкт ꙗСюд. ѡх. ка.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voda, Domn
tării Moldaviei facem înștiințare cu această carte a
noastră tuturor cui pre dinsa vor căuta, sau lui
cetindu-se o va auzi. Iată că aceste adevărate ale
noastre slugi credincioșii *Jurjea Coteț* și fratele său
Cozma Coteț au slujit noauă cu dreptate și credință.
Deci noi văzând a lor dreaptă și cu credința slujbă
cătră noi miluitu-ne-am noi spre ei cu osebita no-
astră milă, și am dat, și am întărit noi lor, a lor
dreaptă ocină satul anume Coteciarii, ce singuri ei
l'au cumparat de la Greaca fata Rusei cu 80 zloți
tătarași. Și iarăși s'au sculat Nastea, fata Becului
femeia Delii, și dat'a ea singura de a ei bună voe
un loc ... la Fântânițe. Și iarăși au dat Jur-
jei Coteț din al ei bătrân din Coteciari și pri-
sara, care în deosebi se fie a Jurjei Cotețului. Toate
aceste de mai sus scrise să le fie de la noi deplin
uric și copiilor lor deplin și nepoților lor, și stră-
nepoților lor și rastrănepoților lor, și la tot nea-
mul lor ce li va fi mai de aproape nerușuit nici
odănaoară în vac de vac.

Iar hotarul acelu sat să fie dinspre toate păr-
țile după vechiul lui hotar, pe unde din vac a umblat.

Iar la aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrise *Stefan Voevod* și credința iubitelui fiu al domniei mele *Alexandru*; și credința boerilor noștri, credința jupânului *Stanciul* și fiului său *Mârza*, credința jupânului *Vlaicu* și fiului său *Duma*, staroste de Holin, credința jupânului *Bode* dvornicul, credința jupânului *Zbiiare*, credința jupânului *Luca*, și giupânului *Vâlcu* parcalabi de Cetatea Albă, credința giupânului *Neagu* și giupânului *Ivașcu*, parcalabi de Kilia, credința giupânului *Arbure* parcalab de Neamț, credința giupânului *Buhtea*, credința giupânului *Fete* de la Novograd, credința giupânului *Gangur* parcalab de Orhei, credința giupânului *Steful Cernat*, credința giupânului *Ciocărlie*, credința giupânului *Iațco Hudici*, credința giupânului *Ivașcu Hrincoșii*, credința giupânului *Vrâncean* spatarul, credința giupânului *Iuga* visternicul, credința giupânului *Iuga* postelnicul, credința giupânului *Dajbog* paharnicul, credința giupânului *Toma* stolnicul, credința giupânului *Île Huru* comisul, și credința tuturor boerilor noștri moldovenesți a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine D-zeu va alege să fie domn țării noastre din copiii noștri, sau din seminția noastră, fie cine-a fi, acela să nu le strice lor dania ci mai virtos să le-o întărească și împuternicească, de oare-ce noi înșine le-am dat și le-am întărit pentru a lor dreaptă și credincioasă slujbă.

Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus poroncil-am înșine la al nostru credincios boiarin pan *Toma Logofătul* să scrie și a noastră pecete s'o atârne cațră această a noastră carte. A scris *Stefco* diiac in Suceava la anul 6979 Oct. 24.

N O T E

1). Originalul pergament e proprietatea fraților Leonida, proprietarii moșiei Târziilor din gura Crasnei. jud.

Fălcu. Are mărimea 0,46 și 0,25 și e scris pe latul lui Pecetea lipsește și nu se păstrează de cât foarte puțin din șnurul cel roș. In opisul general al actelor moșiei Târzii e trecut greșit supt anul 7079. Di Leonida C, are o bogată arhivă de documente—peste 300, — din care am început a transcrie pe cele mai vechi și care toate vorbesc de trupurile, care alcătuesc azi marea moșie Târzii.

2). *Nume de persoane*; Jurj Coteț, Cozma Coteț Гражы Рсцва, Наста, Бесов, Дклина.

3). *Nume de localități*; Coteciari (котечарини), ла фын-тынне;

Coteciari azi nu mai există ca sat село нанма котечарини dar se păstrează ca denumire topografică in vale, chiar in drumul unde trenul Crasna-Huși taie șoseaua, la așezările de coșere de pe moșia Târzii și azi se zice: in *Coteceri*, lanurile ce vin in vale de satul Târzii. *Coteciari* ne amintește de *Coteț*, poreclă după numele comun *Coteț*, dovadă vie că așezările primitive ale lui Coteț erau de așa natură că semănau cu *Cotețele* de porci. Dacă in 1470 trăiau frații *Jurjea* și *Cozma Coteț* urmează că tatăl lor a primit această poreclă, cel puțin cu 50 ani mai înainte—pe la 1420—când s'a pus începutul satului *Coteciari* dispărut azi și ca siliste.

La Fântânițe este un românism evident in textul slavon: ла фынтынне, ceia ce arată că *Stețco*=*Stefăniță*, diacul era Moldovan de baștină și că dus de interesul de de a reda locurile cu denumirile lor consacrate prin uz, a uitat slavonul *Crănițe* (крѣницѣ cf. Arhiva XV, 259) și să pue românescul *fântânițe*, căci așa se zicea de cei de prin locurile acelea, porțiunea dată danielui Jurj Coteț de *Nastea* fata lui Becu și femeia lui Delea, din bătrânul său din Coteciari,

Originalul nu e supus la nici o îndoială. Alăturând scrisoarea lui *Stețco* diac, cu cea din documentul fost in

posesiunea P. Sfeșescu, și publicat de mine în Uricar XVIII, ca scris tot de Stețco diiac în 6978 oct. 26, urmează că e cu totul altă mână și că e o făurire de mai apoi a cuiva interesat pentru a-și trage de parte-i moșia; ori că trebuie să admitem 2 Stețko la curtea lui Ștefan Vodă.

4). Greaca fata lui Rus Toader e pomenită și în doc. din 7016, ca proprietară în văile acestea. Semnalăm însă că frații *Cozma și Jurj Coteș* cumpără satul *Coteciari* de la Greaca fata lui Rus, și că deci ar părea că satul își avea numele după cumpărător, nu după proprietarul ce vinde. Noi credem că și Greaca ca și tatăl ei Rus erau tot din neamul lui *Coteș*, de și-a luat satul numele de *Coteciari* înainte de a fi vândut la cei 2 *Coteși*.

12). Document din 7016 Mart 2, Huși.

Sumar: Bogdan întărește lui Clănuș spatarul și femeii lui Dragna, *vava domnului, cumpărăturile sale în satele Rusii, Buciumi și Bargaonii, pe Bărlad, cumparate de la nepoții lui Sandu Gârbovăț stolnicul cu 300 zloți, foaste și lui cumpărătură de la Greaca fata lui Rus Toader; satul Radestii pe Bilavoiu cumpărat de la Marina Dumei Isăesul, nepot lui Știbor cu 90 zloți, satul Radoslăveștii pe Strajnic cumpărat de Ștefan Vodă de la nepotul lui Ivan Frânciuc cu 52 zloți și dat nevoatei sale Dragna, soția lui Clănuș spatarul.*

Млстїю бжїєю ми Богдан воевода. гспдръ земли Молдавской събмне фачем къ ачѣстж | карте а нострѣ чине пре дъна. ва чети, саѣ чине къ дрѣкиле ва авзи. | а дѣкж ачѣстаа. а дѣвзрат. аа нострѣ. крѣдинчос вогарїн Цюпхнуа, | Казнху Гспзтарюа. савжїндѣ маї аманте админатѣлши рѣпоѣсат пзрїнтелви нострѣ | Стефан Богдъ къ дрѣкїтѣ ши къ крѣдинчос(ъ) савжжж. пентрѣ | ачѣкѣ ши нои вззїндѣ. а лѣн къ дїрѣнтат(ѣ) шї къ крѣдинцѣ савжжж. аа нои. | сокотїтѣлшам нои лѣнї. дїн вевекїтж мїла нострѣ. датѣлшам | шї гам антзрїт нои лѣнї шї цюпхнѣкѣ сї лвї Драгни. антра нострѣ | цра Млдоваї. а лор дрѣкпте вчїнїе ши къмпзрѣтѣрї. че єї шїе—шав къмпз-

рат. Анкз а зілеє луминатулі ші рзпосат пзрінтелі
дом | нїє м'клє Стефан водз. ниште сате пре Бзрлад.
анме Рсєи ші маі а рос | Бзчсмін. ші маі дін сєс
де Рсєі Бзргзванін че ен ав кзмпзрат ач'клє | трєі
сате. де ла Мих'ла. ші де ла фрателе сзв Ион. ші де
ла семенці | ле лор Єлена. непоцін. Радзлвї Гзрбо-
взц Столикул. дрепту. т. злоці. | тзтзрзці. чав фосту
кумпзрзл'ср ач'клє трєі сате знкюлі лор Радд'лвї
| Грзбозц. столнікул де ла Гр'ка фата лві Тоадер
дін дїресе чав | авут пзрінтеле єї Рсє Тоадер де ла ал
ностр'с пр'к с'рзшош Александр'с водз. | Ші тарзш зн
сат пре Білавою анме Рздецін. че ен шав кумпзрат
| ачел сат де ла Мзріна фата Дзмен Исзєск'ла. не-
пот'ла ав Шибор | чел взтрзш ші а Зоїкзи цюкзні-
сєі лві Фете Йковзск'л. дрепту | к. злоц тзтзрзці. ши
тарзш зн сат а г'бра Стражнічен. анме Радослз | ве-
цін. внде ав фосту. Радослав. чав фост'с кзмпзрат.
ачл. сат. луминатул ши | рзповсат пзрінтеле домніє
м'клє. Стефан водз. де ла Синг'сра. ші де ла | сора
єн Станка. фічорін Ян'шк'т непоцін лві Иван Фрзш-
чюк. дрепту Нв. злоц тзтзрзці. ші дупз жалоба. а
лві ностр'с крединчос богарін Кзлзв | спзтарюл ши а не-
поатє саале а нострз семінціє Драгна. л'кав | фосту
дат лор ачел сат Радослзвцін. знде ав фосту радослав.
ач'клє тоатє | че маі сєс скрієм. сате ка сз ле фїє лор
де ла ної зрик к'с тот венїтул | ші фічорїлор лор. ші не-
поцілор лор, ші пр'кстрзніпоцілор ші фзацилор лор | ші
тутурор семінцілор ші тот родул лор. чо (sic) вор хї
маі апропе не | р'шент. ніче водз а в'к'чі. тар хотарзлє
а тутурор че маі сєс скрієм | сате. анме Рсєи. Бзргз-

Antona

Ёані | чеє пре Бзрлад, ші сатва чеі пре Білавою, анѣм
 Рядеці ші | сатва .р гѣра Стражнічін Радославещін, ѣнде
 ав фосту Радослав, | ка с(з) хіє лор деспре тоате пзрціле,
 пре хотарале челе бзтрѣ || не, пре ѣнде ав .рмблат де вак,
 таарѣ дѣпз ачаства кредінца ноастрѣ | че маі сѣс скрієм,
 ноі Богдан водѣ, ші кредінца боарілор ноштрі, кредінца
 цюпзнва Шефѣл, ші кредінца цюпзнва Драгош ворнік,
 ші цюпзнва Тоадер | ші цюпзнва Негріл пзркзлавін де
 хотін, ші кредінца цюпзнвалі | Єріміа ші Фрѣнтеш пзр-
 кзлавін де Нѣмцѣ, ші кредінца цюпзнвалі | Шандрѣ,
 пзркзлаву де четатеа ноаѣ, ші кредінца цюпзнвалі | Ар-
 бурє, портаріа де Євчав, ші цюпзнва Могіла, ші цюпзн-
 нва | Дан спзтар, ші цюпзнва Исак вистѣрнікул, ші цюпзн-
 нва Шарпе нос | тѣлнікул, ші цюпзнва Петріка пзхарні-
 кул ші цюпзнва Костє Кзрже | столик, ші цюпзнва Пе-
 тріка коміс, ші кредінца твтурор боарі | лор ноштрі Мол-
 довениці, марі ші мічі, Йрѣ дѣпз а ноастрѣ віацѣ ш
 домініє, чіні ва фі домнул цзрѣ ноастрє, дін фічюрї но-
 штрї сав дін | тра ноастрѣ рудѣ, сав хіє пре чіне ва алѣѣ
 Думн(є)зѣв а хі | домну, алі ноастрє цзрѣ Молдовеї,
 тот ка с(з) највѣ а рѣшеї а ноастрѣ | дааніє ші .рѣѣ-
 рітѣр, че ка с(з) айвѣ лор а ле да, ші а ле .рѣѣрі | аѣ-
 честор, че маі сѣс скрієм пентрѣ кзч ле нєсте лор, дааніє
 ші .рѣѣрі | тѣр, дѣпз дааніа ші .рѣѣрітѣра, лумінатѣ-
 валі ші рзпосат(ѣ)валі, | пзрінтевалі ноштрѣ ші пентрѣ маі
 має кредінцѣ, алі .рѣѣцат пре ал нос | трѣ кредінчос ші
 чінстїт боаріє, Тзѣтѣ лог, дѣ скріє ші а ноастрѣ, |
 пєчѣте, ав легат, кзтрѣ ачаствѣ адеѣзратѣ кзстѣ ноастрѣ,

Пісал Кзскан

у Хѣш лѣт ±3сі.

Март Е,

NOTE

1) Suretul face parte din arhiva de acte a d-lui C. Leonida. Târziu ; l'am redat cu chirilice, căci prezintă importanță atât în lipsa originalului slavon, cât și mai ales că face parte din seria întâia de traduceri făcute de Pavel Rugină și Gh. Hermeziu *probabil* de pe originalele slavone, păstrând și greșelele primelor traduceri și arhaismul formelor de graiu

2). *Nume de persoane*, КЛХХХХ спătariul, Dragna, Mihul, Ion, Elena, Radul Gârbovăț, Rus Toader, Greaca, Marina, Duma Isăescu, Știbor cel bătrân, Zoica, Fetea Iacobăscu, Radoslav, *Singura*, Stanca, Ioan Frâncic.

3). *Nume de localități*, Rusii (рѣци), Buciumii, Bărgăwanii, Rădești, apa Bilavoiului, Radoslăveștii, gura Strajnicei.

4). «*a nepoatei saale, a noastră seminție, Dragna*», *giupăneusa lui Clănău spatarul*. Pasajul acesta ne lărgeste cunoștințele asupra familiei Marelui Voevod Stefan. Clănău spătariul, pe spetele căruia s'au făurit falșul izvod de pe cronica latinească a lui Hurul, în Vaslui la 1495, își avea proprietățile sale în jos de Vaslui, cum dovedește suretul nostru. Clănău și cu soția sa *Dragna* cumpăraseră încă înainte de 1500 următoarele sate : *Rusii, Buciumii, și Bărgăoanii*, pe Bârlad de la nepoții lui Radu Gârbovăț ; *Rădeștii* pe Bilavoiu și Radoslăveștii pe Strajnic, acesta din urmă îl cumpăraseră Stefan Vodă de la *Singura și Stanca* nepoatele lui *Ivan Frânciuc* cu 52 zloți tătarăști, *probabil* în vederea darului de nuntă ce a dat nepoatei sale *Dragna* la însoțirea ei cu Clănău spătariul, cam pe la 1487, când e și rădicat la rangul de spatar, fără să fi avut mai înainte altă boerie Această rădicare neobicinuită arată că înnemurirea a trebuit să fie pricina rădicării la treapta Spătăriei a lui Clănău după Dragoș Spatarul, trecut apoi ca vornic.

Stan
Nu putem ști a cui din frații și surorile lui Stefan a putut fi această *Dragnă*.

Stefan avea de frați pe Ioachim, Ioan și Costea, iar ca surori pe Maria și Sorea. E vădit însă că Bogdan Vodă zice *Dragnei* semenția noastră, ceia ce noi trebuie să traducem prin *vară primară*.

Textul original a trebuit să aibă cuvântul plemā (племѣн), pe care toți traducătorii vechi îl dau pe românește cu *semenție*. Din text reiese că *plemea* e *vară primară*. Bogdan, *fiul* lui Stefan și a Mariei, zice *Dragnei plemea* de și Stefan îi zice ei *nepoată*. Copiii vin în gradul al 4-lea de înrudire, părinții fiind în gradul al II-lea ca frați.

Putem face o observare juridică. Textele slavone sînt foarte precise în arătarea numai a trei grade de înrudire: *tată, fiu, nepot* (otet, sin, vnuc); *frate, vară*, (brat, sestra), mai mult încă știe să deosebească nepoții dacă sînt de frate ori de soră (*bratanici, sestrîcici*). De la al 4-lea grad lipsesc termenii proprii, fie că practica dreptului popular slav nu recunoștea asemenea înrudire, dovada lipsa de termeni, fie că de fapt înrudirea începe a se slăbi de la al 4-lea grad, ceia ce se păstrează urme și în dreptul civil modern, pîlîndu-se îngădui căsătoria între veri.

Așa de tari au fost termenii de înrudire ca *brat, sin, otet* că multă vreme au stăruiț supt pana scriitorilor chiar în secl. al XVIII-lea, căci în procopsala lor slavă credeau ni merit a corchezi graiul cu câte un *sin ego, brat ego* în loc să pue românescul *fiu* și *frate*. Din contra în foarte multe texte slavone de prin secl. al XVI-lea și jumătatea întâia a secl. XVII-lea, scriitorii nedumeriți asupra cuvîntului *semenție* = *plemea*, au pus în textul slavon cuvîntul românesc: *văr premare* (cf. Uricar XVIII, 252, «să svoego pravuia moșie (pro deadinu) ot cîtfărta cîst din giunătate a triia parte...; să svoego vere premăre; doc. din 7110).

Plemea a luat mai apoi noțiunea de *trib, familie, semenție*, om de acelaș neam, căci din primii bătrîni a unui sat s'a desvoltat *plemea* satului. Toate documentele

2
1
2
merg cu întărirea dreptului de proprietate la fii, nepoți, strănepoți, preastrănepoți = *deatem, unucom, preaunucom* și *preaștiureatom*; mai încolo începe denumirea de *răzeș, moșneni, plemea*.

Pentru noțiunea de văr primar (cousin) l. slavă ne dă o perifrasă: *двоюродный братъ* (или сестра), sau genericul; *prietin, приѣтъкъ*. Asemenea termeni improprii n'au putut prinde la scriitorii noștri; și traducătorii vechi imbibați mai mult în slavonă au luat pe *plemea*, ca să arăte pe vărul primar, iar mai apoi au fost siliți să pue românescul *văr* în chiar textul slavon.

5). *Greuca fata lui Toader Rus*, Acest Toader Rus a fost un mare proprietar în gura Crasnei și pe Bârlad, căci fata lui vinde 4 moșii: *Coteciarii* fraților Jurj și Cozma Cotet, iar *Rusii, Buciumii* și *Bărgăoanii* pe Bârlad lui Clănău Spătarul. Se vede că așezarea lor principală era în *Rusi*, care își ia numele după tatăl seu Toader *Rus*. Mulțimea localităților cu numele de *Rusi*—*Ruși* (pscu, psuu) arată că coloniile aduse pe aici au fost de *Rusi, Ruteni*, de peste Nistru, ca fiind în apropierea hotarelor noastre.

6). *Stibor cel bătrân și Duma Isăescul*. De acești 2 boeri avem amintire în documentele timpului. Așa de Stibor ne vorbește documentul din 6956 Febr. 18 (Ulianițki, 70), unde ni se spune că se chema și *Hodco*; iar de *Duma Isăescul* (Isaievici) se amintește între 6940 și 6947 (cf. Uricar XVIII, ad finem), cât despre *Isaia* tatăl său avem pomenire între 6927 și 6940 ca boer de țară fără titlu. Se vede din documentul nostru că aceștia erau boeri din țara de jos, băștinași în ținutul Vasluiului, căci *Hodco Stibor* și-a legat numele de satul de azi *Stioborâni*, unde este și un schit cu aceeași denumire.

7). *tot ca să naibă a rușei a noastră daanie*. Fraza aceasta n'are înțeles prin sine; ce-i acela *tot*? ce-i a *rușei*? Textul slavon a trebuit să cuprindă: тот цробы им непо-

ршина нашихъ дданѣа, Traducătorul ținându-se strict de textul slavon a pus pe *tot* slavon în fraza românească. *тотъ* e demonstrativul *acela*: «*acela* ca să n'aibă a rușei».

Iar a *rușei* cuprinde în sine radicalul slavon din *neporușie*. Traducătorii și conțopiștii din cancelarie luase în întrebuințare comună cuvântul *rușiti*, romanizându-l în dezinență: *a rușei*, *a rușui*, apoi *a rășlui*.

13). Document din 7010 Ghenar 23, Huși. 1502 Jun. 23

Sumar: Stefan Vodă întărește vânzarea ce Nastea nepoata lui Mihaila Buzea și cu nepoata ei Mărina fata Husului o fac către Leoa și fratele sin Petru cu 40 zloți tătăraști în o bucată de loc pe Sarata, pe Elm din hotarul târgului Huși pe Drislavăț.

Suretț scosz (de) pe sârbie, pe moldovenie de la Ștefan Vod 1) domnz țării 2) Mold(ov)ii, din 3) veleatz 4) 7010, Ghenar 23 5), zicând 6).

Asămnare 7) facem cu aciast carte, noastră (tu) turor, cine a videw | sau citind a auziw, precum 8) au vinit înainte noastră, și înainte | a 9) nostri, moldovin(e)ști boeri mari și mici 10). Naste și cu w 11) nepo | ta ai Marina, (fata Husului, de a lor bună voa 12) de nime silitz 13) niçi | asupra 14), și a(u) vânduf a sa drapt 15) wein(ă și) moșie, dintra al sau dreptz | și adevărat utricz, 16) din uricz 16) w bucată de (p)ământ, pe sarata parie | ce este despr(e) ala) n pi din giosz 17) d(e) târgu)lz 18) Hușului. Cei pe | Drislavăț 19) p(ărău), și au vândut (slugilor) no | ștri lui Lewa și fra | ținisau lu(i) Pet)ru, în patru 20) | zaci galbini tătăraști, și sculându-să | slugile no(a)stre) Le | wan 21) și(i) cu fratesau Petru și) au platit

1) În pachetul hârtiilor lui N. Bădărău din Carligățî sînt 4 copii: A. B. C. D: dăm variantele după ele: 1) B. Vodz, 2) B. țârzi, 3) B. lipsește, 4) B. veletz, 5) C. n'are veleat; D. dă veleat 7042. 6) B. lipsește. 7) B. asemnark. 8) B. precumz. 9) B. lipsește. 10) B. mai mici. 11) B. lipsește. 12) B. voe. 13) B. siliț. 14) B. asupra. 15) draptz. 16) A. оурикъ. B. спикъ. 17) B. voc. 18) B. târgul. 19) B, Drisla. 20) B. 40 M. 21) B. Lewa. 22) B. tot. 23) B. sus.

totz²²) mai susz²³) scrisz²⁴) b(ani 40 gal(bin. ²⁵). tata-
reşt(x în mănule Nastjei nepotei lui Mihăil²⁶) Buza ş(i
nepotei sa)le Mări(ni fetei Hu | sului. înainte noastră şi
înainte (noştri M)oldovineşti(boeri şi noi) văzând în-
tre dănşii. | a lor buna (învoiala) şi tocma(a) (şi de-
plin pla)t. şi noi aşjdere. de la | noi lor am da(t
ş)i am întărit²⁷). slugil(or noştri). lui Lewa şi fra-
tini | său lui Pet(ru ac)e♠ mai susz num)ita w | bu-
cat²⁸) de pământ. ce este | pe Sarata, p(arte ce)
este despre Δlan²⁹) şi (c)e e(st)e. pi di giosz³⁰)
din hotarulz | târgului. (nostr)u de Huşz. ce este
pe Drisla părau ca săl³¹) fie lor | de la noi uri(cz³²)
c)u totz³³) vinitul lor. ficiilor lor. drept şi nepo-
ţi | lor şi strănep(oţi)lor³⁴). şi a totz neamulz lor.
cine sa alege lor mai | aproape.. neruş(ăit). ♯ veci³⁵)
iar hotar acei♠³⁶) bucată de pământ (sic)³⁷) ca să
fie. | din hotarulz (târgu)lui nostru. din Huş: pe din
gios³⁸) iar despre alte parţz | după hotarul c(el)
vechiu. pe unde au ♯blat dinz veci³⁹) şi pentru,
ace♠ este | credinţa domn(ii n)ostre, Stefan Voevod
şi credinţa pre iubiţilor | fiilor noştri. Alexandru
Bogdan şi Vlad: şi credinţa boerilor noştri | mare
şi мицк. (iar) pe cine. a alege Dumneseu a fi domnz⁴⁰)
♯ pământulz⁴¹) nostru Moldo(venesc), ca să aibă a
♯tări şi a milui pentru incredinţata⁴²) | slujba | (lor
şi pentr)u acei♠⁴³) am poroncit credinciosului boe-
riul⁴⁴) domnii noastre. | (Marelui logo)fet⁴⁵) Tautulz⁴⁶)
ca s(ă) scrie. si s(ă) spânzure⁴⁷) pecete noastră. |
în dos (cătră achasta carte noastră) săngurz d(om-
n)ul au zisz⁴⁸).

pe fila a doua jos : нрѣвт Іw (n. Raţa)

24) B. scris. 25) B. zlot 26) B. Mihăilă. 27) A. B. ♯тзрит.
28) B. bucatz. 29) B. Elan. 30) B. уос. 31) B. ca să. 32) A.
оурикz. B. сприкz. 33) B. tot. 34) B. strenepoţilororo. 35) A.
веч. B. вѣчи 36) A. ачѣа. B. ачѣа. 37) B. pământ. 38) B.
dinz уосz. 39) дин вѣч. 40) B. domns. 41) B. pământu.
42) B. incredinţată. 43) B, ачѣа. 44) boeriuului nostru 45)
logofăt. 46) Tautulz. 47) спхнзспѣ. 48) în copia b lipseşte
tot acest rând, ce stă scris în dosul paginei sus.

NOTE

1) Cele 2 surete le-am copiat din bogatul pachet de documente a d-lui N. Bădărău din Carligați, jud. Fălciu, pachet ce cuprinde la 300 bucăți,

Păr. Episcop Melhisedec, care aduce același suret în cronica Hușilor (pag. 16). spune în notă că traducerea veche (copia A.), pe care am dat-o ca text ar fi făcută de un preot *Ionită Rață în 1757*. În adevăr în josul filei a 2-a (fața a 3-a) se vede scris în litere bisericești: *нотер Іу*; iar alta ar fi făcută de *polcovnicul Pavăl Debrîș* ot Mitropolie la 1798. Din amândouă aceste traduceri—uricul original nu există,—se vede că originalul era stricat în multe locuri, în cât cu greu unele se ceteau, iar altele nici de cum.: Traducătorul din urmă n'a putut celi nici data, iar cel dintăiu a cetit 7010 Ghenar 23".

Urmează dar că și în pachetul de documente a Carligaților Episcopiei Hușilor, din Arhiva Statului, ca și în pachetul d-lui N. Bădărău se păstrează cite două copii. de pe un original foarte rupt. Eu cred că originalul suretelor e acel dat de mine de la dl N. Bădărău, căci strămoșii săi au avut procese cu Episcopia pentru hotară și ei au trebuit să-și scoată traduceri din ce în ce mai bune. Aceasta se dovedește și prin notița pusă pe a doua copie, notată de noi cu B. și unde cetim: «un suret de pe uricul vechiu am *luat* din mâna *badîlui Andronachi Bădărău* șam dat acest suret în locul *suretului* ca să aducz suretul iar la mâna dumisale“. Erei Dumitrachi.

Notița e foarte instructivă. Copia A, scrisă frumos de preotul Ionită Rață încă de prin 1757, fu incredințată preotului Dumitraki cătră 1798, în procesele de pământ. Se crezu însă de cuviință și badea Andrunaki Bădărău ceru ca acest Ierei Dumitraki să scoată o copie de pe suretul vechiu. Copia e scoasă cu stersături și adause, ceia-ce arată că pr. Dumitraki era și prost caligraf și rău copiator.

Clineiu: *Sava, Muşa* şi *Buna* către *Dumitra, Ion* şi *Sara* soţia lui în 2 sate pe *Elan*; unde a fost *Roman Blandul* şi unde a fost *Husul* «ГДЕ БИЛ РОМАН БЛАНДУС, НА ОЗРАТО И ДРУГОЕ СЕЛО ГДЕ БИЛ ХУСА». 201

Ca aşezare dar teritorială provenită din faptul continuării proprietăţii la urmaşii lui *Husul* nu găsim pe valea *Drislavăului*. Acest *Husul* a trăit pe valea *Elanului*, ce-i dreptul în apropierea târgului *Huşi*, care-şi întindea hotarale sale departe până peste *Prut* şi până la *Ialan*. Acest *Husul* n'a putut întemeia sat, căci în 1561 cu 59 ani în urma documentului nostru se zice numai *gde bil Husul* deşi încă din 1495 se zicea *vă guso* *vă husch* (вх рско s хсчх), iar documentul nostru zice lămurit «din hotarul târgului nostru din *Huşi*, târgul *Huşului*».

Stefan Vodă singur dar a fixat numirea de *Huşi* locului de pe *Drislavău*, unde şi-a zidit biserică întru cinstea virhonicilor apostoli *Petru* şi *Pavel* în 7003. aşezind târg în preajma bisericeii, cum şi zice el singur cu 7 ani după zidirea bisericeii: «târgul nostru din *Huşi*». E foarte probabil acum că din marele domeniu, care era al *Husului*, de pe *Drislavău*, *Elan* şi *Sărata*, să nu se fixeze numele de *Huşi* la locul, unde a trăit în adevăr *Husul*—pe *Elan*—nici pe *Sărata*, ci la porţiunea de loc, unde împrejurările au adus să se fixeze colonia de adepţi ai lui *Hus*, omonimul boerului moldovan de pe *Elan*, şi unde *Stefan Vodă* dus de pietatea creştină a ținut să înalţe o biserică pentru întărirea credinţei în ţara de jos, mai slabă supt raportul legăturilor sale vecine cu *Tarii* din *Bugeac*, ca mai departe de scaunul de la *Suceava*. 1495

Din alte documente putem prinde înrudirea acestui boer *Husul*. Fata lui *Mărina* venea nepoată *Nastei*, care era fata lui *Costea*, acesta ficior lui *Oană Dvornicul*, dar şi nepoată lui *Mihăilă Buzea*. *Nastea* avea fraţi şi surori pe *Toma* şi *Ilca*, iar de veri pe *Ana* şi *Sima*, ficiorii lui *Lazar*, toţi nepoţi lui *Oană Dvornicul*.

Oană dvornicul il găsim in jumătatea întâia a secl. al XV-lea, supt Alexandru cel Bun, între 1400—1410 (cf. Uricar XVIII ad finem). Nepoata lui Nastea, venea nepoată și lui *Mihail Buzea*, fără a ști exact dacă după tată ori după mamă; in ori ce caz și acest M. Buzea a trăit tot supt Alexandru cel Bun; de la el vine numele satului *Buzeștii de sus* și de jos pe Sărata. Iar *Mărina*, care era nepoată Nastei, dar și fată Husului, nu putea fi de cât fiica *Ilcăi*, sora Nastei și *probabil soția lui Husul, alias Gănscă*. Iată dar urmași de ai lui Oană dvornicul din 1408, cari aproape după o sută de ani își schimbă numele și își înstrăinează răzășia lor de pe Elan cătră frații *Leoa și Petru* pentru 40 zloți tătărăști, o porțiune mică din marea lor moștenire de pe Elan, Sărata și Drislavăț. *Leoa* și-a păstrat numele in satul *Leoști*, in vecinătatea *Cărligaților*. ceia ce arată că moștenirea teritorială a mers din neam in neam, închegându-se sat in jurul așezării lor.

In actele Bădărăilor de la Fălcu găsim data spița de urmașii lui *Leoa* și *Petru*. Astfel in procesele între 1770—1798 încinse între Constandin Bădărău și răzeșii lui, urmate apoi de Andronaki Bădărău se aduc spițe de urmașii lui *Gănscă* (alias *Husu*). și ai lui *Petru*

Leoa și *Petru* frați; *Petru* a născut pe *Lazor*, *Lazor* a născut pe *Gherman*, *Gherman* pe *Lupul*, *Lupul* a născut pe *Hiloteia*, *Mirăuț* și **Ghervasă Gănscă**. ar urma că toți antecesorii lui *Ghervasă Gănscă* au fost tot *Gănscă* (adică *Husul*), și că dar frații *Leoa* și *Petru* au fost tot rude ceva de ai Husului, fiind și ei tot din familia *Gănscă* (*Husul*, *Gus*, *Gus=gons=găns+că*).

Ghervasă Gănscă a născut pe *Sohiica* și *Toader Gănscă*. Din *Toader Gănscă* se trag toți *Gănsculești* din părțile locului. Iar din *Sohiica*, *probabil* căsătorită cu *Andrei* fiul lui *Coman* și al *Drăgușei*, nepot și strănepot lui *Stan Polova*. unul din cei 3 bătrâni ai *Făureștilor* și al

altor trupuri de moșii din părțile locului (Berehoi, Stan Polova și Vlașcu Brumariu), s'a născut *Pavăl* poreclit *mutul*, care căsătorit cu *Ana* fiica lui C. Focșa, nepoata și strănepoata lui V. Focșa, a născut 2 fete,

Una din fetele lui *Pavăl mutul* a fost *Maria*, căsătorită cu un *Bădărău* probabil *Gavril*, bănuit rüdă de aproape cu *Patrașcu* și *Gligore Bădărău*, din care se trag *Bădărăii* din județul Iași, toți fiind trăitori prin părțile de jos ale Bugeacului, pe la Kilia și trăgându-se în sus unii în Falcui, alții în Iași, alții pe la Dorohoi, cătră 1700.

Cu acești urmași ajungem la pragul secl. al XVIII-le când se înmulțesc actele răzășiilor și Istoria devine mai cunoscută în amănunte. *Gănscă*, *Focșa*, *Bădărău*, iată urmașii în linie dreaptă și prin înlocuire a vechilor proprietari din părțile Sărății și Elanului de prin secl. XV-lea.

Gavril și *Maria Bădărău* nasc pe *Irina*, Ion *Bădărău* și *Constandin Bădărău*, care capătă carte de mazilie și ruptaș de cămară, și sporește averea lui prin multe cum-părături și lungi procese, răscolind toate încuscirile și stabilindu-și dreptul de proprietate în multe moșii, cum se constată din următoarea carte gospod. de la *Scarlat Grigore Ghica Voevod* din 7265 Febr. 23.

„Io *Scarlat Grigore Ghica Voevod*, b. m. g. z. M. datam carte domnii mele lui *Constandin Bădărău* ruptaș de cămară și altor frați ai lui, ei sau răspuns di pi mamă din oamenii moșului lor să fie volnici cu carte domnii mele a stăpâni și a dijmui a lor dreaptă moșie anume: *Davidestii* și *Făureștii* ce se chiamă acum *Schiopenii*, și *Timirteni* și *Onii* și *Chircanii* și *Bălțați* și *Buburuzi* și *Focșa* cu bâlți de pește, și din *Hârtopul lui Frățeu* și *Mieșinești* și să-și ia de a zecea din țarină, și din fânați, din prisaci cu stupi, însă din cinci zaci de stupi unul, iar de va fi mai mulți sau mai puțini să

deie câte o para de stup, și din grădini cu legumi, și din livezi cu pomi și din balta cu pește și din tot locul cu tot vinitul moșii după obicei....." (Surete și Izvoade IX, 405).

Pe Constandin Bădărău îl mai găsim proprietar și cu năzuința de a-și stabili dreptul de proprietate în *Leoști*, în *Tabăra*, în *Hoalbe*, în *Buzești*, în *Cloșcari*, în *Penița*, (în *Skei*), și la *Dobreni* în gura Lăpușnei, cum dovedește altă carte gospod din același an, lună și zi, 7265 Febr. 23, prin care se dă voce lui *Constandin Bădărău* și cumnatu-său *Ivan Crețescul* și lui *Toader Gănscă*, *ruptaș de cămară* și altor răzeși ai lor ce s'au răspuns nepoți lui *Cristian* și lui *Ghervasia* și *strănepoții Levei și lui Pătre* a dijmui aceste moșii; *Leoștii*, *Buzeștii*, *Plotuneștii*, *Cloșcarii*, *Penița* ce se cheamă *Șkeia*, *Bulboaca*, unde a săzut moșul lor *Bumbătă și Dobrenii din gura Lăpușnei*". (idem «Surete și Izvoade» IX, 461).

Mulțimea moșiilor, care se vede se țineau lanț una de alta, tăind în diagonală dealurile ce cată din codrii Bărboșilor spre Prut, s'au numit mai apoi în acte: *moșii în 12 hotare*, *moșii în 11 hotare și moșii în 10 hotară*. În atât de multe hotară s'au iscat judecăți între răzeși și Episcopia de Huși, mai ales pentru *Dobrenii din gura Lăpușnei*, cum și pentru *Leoști*, unde Episcopia s'a virit cu dani și cumpărături. Procesele încep de prin 7265 și țin până către 1798. În timpul judecății răzeșii au pus la cale un suret tălmăcit anume pentru apararea pricinei lor, și unde textul era cu totul schimbat potrivit nevoii ce aveau a se folosi de dânsul.

Ca dovadă de întorloch'ată traducere și interpunere în text dăm în întregime acest suret, așa cum l'am copiat din actele N. Bădărău, în ale mele Surete și Izvoade VIII, 239:

„Suret de pe un uric vechi, de la domnul Stefan
Vodă din veleat № 7042 Ghenar 23 zile 1534

„Facem știre precum au venit la a nostru di-
van, stându și arătându pre adevărat. ca or cine.
vor celi și vor auzi. aice cu sufletul înainte me. și
înainte a mei. moldovinești boeri. mari și mici.
*Naste i Mihail Buză nepot Nastei și cu o nepoată
a lui Mărma, fata Husulni, careia. pren bună
voe nesălit de nimene au vândutu. cu voia un loc.
adic dreplu ocină și moșie lor strămoșască. cu uric
care uric arată un iaz i bucată de pământu. la
Sărata, ce au fostu a Ilenei Buzoae, postelnicia
moașa acestor vânzători precum arată întru o
hotarnică veche a Husului, den Huș, la părău
Dresla. ce au vândutu slugilor noastre Leoa i fra-
telui său Petru. drept 40 zloți tătaraști slugilor
nostre. lui Leoa i fratelui său Petru. plăindu-le în
destul precum mai sus scria. bani 40 zloți tătaraști
dându în minule lor. a Nastei i nepotului său Mi-
hail Buză. și a Marinei nepoat lui fata Husului.
înainte me. și înainte ai mei moldovinești boeri. din
care și noi văzându și pe megieșilor de faț. după
toemala lor. că sau luat plata în destul așijdere și
noi am scris a noastră privileghia slugilor noastre
lui Leoa. i fratelui său Petru tot pentru aciastă
bucată. de pământ de la Sărata. ce trece peste
Sarata 2 odgoane. gospod. cât și un iazu care
mai sus arată de la numita Ileana postelniciasă
precum arată bătrâne hotarnicile lor. Drept a-
ceasta și noi am întărit pe slugile noastre. mai sus
numite. cu al nostru uric precum de sus duhul ne-a
dat. răvnă sa le fie lor. ocină și moșie Ciatnicilor
lor. și nepoților și strănepoților lor și la tot rodul
lor care vor fi mai aproape pentru aceste slugi ale
noastre Leoa și fratele său Petru. dece poroncindu
domnie me. cu ai mei veliți boeri Apostolescului*

divan. de au strinsu cițiva oameni cu frica lui Dumnezeu buii și de credință ca s'arâte *hotarăle vechi din bătrâni*; au arătat precum au știut un hotar bătrân în prăval despre Elan, al doilea hotar în țifla despre târgușorul nostru Hușul, al treilea hotar ce este tot în dealul Hușului cam spre răsărit și toată săpămirea pe bătrânele hotară să fie nemișcați stăpînitori în vecinica viitoare vreme. precum sau pomenit mai sus. Drept aceia domnia me cu preiubiții și adevărați fiii mei boiare eu Ștefan voda. credința domnii mele mare boiaru *Alexandru Bogdan Vlad*, credința domnii mele *Dumitrașcu* post. parcalab de Hotin, credința domnii mele *Andrica Ștefula* vel vornicu. credința domnii mele *Petrica parcalab de Galaț*... credința domnii mele *Moisă parcalab Neamțului*, credința domnii mele *Frumuza* vel visternic, credința domnii mele *Mușat vel comis al doile*. și alți boeri iproci. Poșlim și pe luminații Domnii fii noștri pre care îi va rindui puternicul Dumnezeu a fi domn în pămîntul nostru a Moldovei ca aceste slugi ale noastre, să fie miluiți și tare și puternici stăpîni drept ocină și cumpăratura lor *nerășuiți* și nesmintiți în veci, care pentru credințare și auzare și mulți am întarit uricul apostolescului meu divan pecete spanzurând scriindu Tautul logofat i mare logofat al nostru Șandru Cremanski în Huș.

Din traducerea alăturată se vede cât de colo interesul cel mare cu referință la hotară: „această bucată de pământ de la Sărata, ce trece peste Sărata 2 *odgoane gospod cât și un iaz*“. Iar mai la vale: «un hotar bătrân în prăval despre Elan; al doile hotar în țifla despre târgușorul nostru Huși, al treilea hotar ce este tot în dealul Hușului cam spre răsărit“.

Cu asemenea traduceri nu se putea mulțemi Episco-

pia. Se făcură mijlociri la domnie și în Noembrie 8 anu 1798, Alexandru Vodă Calimah serie ispravnicilor de Fălciu, următoarele cu referință la talmăcirea acestui ispisoc și a jalobei răzeșilor din Leoști pentru impresurarea ce pătinesc din partea Episcopiei.

„scotând înaintea domnieivoastre o copie di pe un ispisoc sârbesc vechiu de la domnul Stefan Vodă, care copie spre incredințare Dv. ca să să dovedea-scă de este adevărată după pomenitul ispisoc ați fi chemat pe *polcovnicul Pavăl* de la Episcopia Hușii și talmăcind-o după cel adevărat ispisoc nu ar fi găsito adevărată, cu a căruia talmăcire rămăind jăluitoarii neodihniți, au venit aici și dândul acel ispisoc la *Ioniță talmăciu*, ci să află la departamentul pricinilor străine, di pi cari scotând copia și iscalindo că este întocma au dato la mâna jăluitoarilor, cu care viind acolo să aduceți de față pe polcovnicul Pavăl și talmăcinduse din cuvânt în cuvânt de o va cunoaște ca este scoasa asămîne di pi ispisoc să se incredințeze și de dînsul și apoi D-ta *bane Stefane Sturza* să mergi la față locului și după cuprinderea ispisocului să alegi părțile jăluitoarilor de o parte stălpindule și cu pietre hotare. („Surete și Izvoade“ IX, 469).

Cel interesat mai mult era *Andrunachi Bădărău mazil*, fiul lui Costandin Bădărău căruia i se recunoscuse încă din 1786 Noembr. 23, dreptul de a dijmui, după cum dovedește următoarea carte gospod :

Io Alexandru Ioan Mavrocordat Voevoda b. m. g, z. M. Prin domneasca noastră carte s'au dat volnicie lui *Andrunaki Bădărău mazil* ca să aibă a stăpâni a triia parte din bătrănul lui Ghervasie Gânscă din moșia Leoștii ot Fălciu, după carte de judicată ce are iscalită de dumnealor veliții boeri din leat 1786

Noem. 19 și a-și lua dejma de a zăce din toate cele ce vor fi pe acea a treia parte pe obicei și după hotărârea ponturilor ce sunt în visterie cu pecete gospod, însă din țarini cu pâine. din fânate, din livezi cu pomi, din prisăci cu stupi. Dreapt aceia poroncim domnie me dumnevoastră ispravnici de ținutul Falciului pe cei ce nu se vor supune a da venitul moșiei după ponturi se împlinescă de la dinșii ceia ce va fi cu drept.. iar având cine-va a răspunde împotriva acestei moșii cu scrisori dovezi ce vor ave să vie la divan ca să ste la judecata. aceasta. 1786. Noem. 23.

locul peceții domnești în tuș roș :

Procitoh vel logofat, iar în dos stă scris „sau trecut la condica“. (Surete și Izvoade) IX, 403.

Andrei Condicar.

Episcopia rânduse pe polcovnicul Pavăl Debrici să facă traducerea după uricul rupt a lui Stefan Vodă. Traducerea polcovnicului Debrici e cea tipărită de Melhisedec în Cronica Hușilor pag. 16, și care la hotară spune aceea: «acea de mai sus numită parte de pământ ce este pe Sărata, partea ce este din Elan și ce este *mai jos de hotarul târgului nostru Hușii...*; iar hotarul acei bucați de pământ să fie din hotarul târgului nostru Hușii în gios....

Răzășii nu s'au mulțămît cu această traducere, ci au mijlocit la un traducător mai iscusit, la Ioniță Stamati biv vel căpitan za darabani diiac de divan gospod și tâlmăcitorul departamentului pricinilor străine. În 4 Noembri 1798 el face traducerea, cum urmează :

Suret de pe uricu vechiu sârbescu de la Stefan Vodă din let.... Ghenar 23.

+
Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, domnul țării Moldaviei. facem știre cu această carte a noastră tuturor cui va căuta spre dânsa, sau ce-

tinduse va auzi, deci viind inaintea noastră și inaintea boerilor noștri ai Moldaviei mari și mici *Nastea nepoata lui Mihail Buză și nepoata ei Mărina fiica lui Husul*. de a lor bună voe de nimine silite nici asuprite, au vândut a lor dreapta moșie din drept strămoșescul lor uric din uricu (lipsă, nu se cunoaște de la ce domn au fost uricu a cel mai denainte), *o bucată de pământ pe Sărata, parte ce iasté din Ialan și ce iaste pe din gios de târgul nostru Hușii, ce iaste pe Drislavețu*. aceia au vândut-o slugilor noastre *Leoa și fratelui său lui Petru (Πετρος)* dreptu 40 zloți tătărași și sculându-se slugile noastre Leo și fratele său Peatru (Πετρος) au plătit acei bani de mai sus arătați 40 zloți tătărași în *măinile Nastei nepoatei lui Mihail Buză și a nepoatei ei Marinei ficii Husului*, inainte noastră și inainte boerilor noștri a Moldaviei.

Deci noi văzând între dânșii bună invoială și tocmală și plata deplin, așăjderea și de la noileam dat și leam întărit slugilor noastre, lui Leoa și fratelui său lui Petru acea de mai sus arătată o bucată de pământ ce iaste pe Sărata, parte ce iaste din Ialan și ce iaste pe din gios de hotarul târgului nostru Hușii pe Drislavăț.

Deci dar să le fie de la noi uric cu tot venitul lor, și fiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și prestrănepoților lor, și la tot neamul lor care se va alege mai aproape, nestrămutat nici odănoară in veci. Dar hotarul acei bucați de pământ să fie din hotarul târgului nostru Huși valea, dar de printralte părți după hotarul cel vechiu, pe unde au apucat de au stăpănit din veci; și spre aceasta iaste însuși credința domnii mele de mai sus arătat Noi Stefan Voevod și credința prea iubiților fiilor noștri, Alexantru și Bogdan Vlad și credința boerilor noștri ai moldovei mari și mici...

Iar după viața noastră cine va fi domn în pământul nostru al Moldovii, din fii noștri sau din niamul nostru, sau ori pe cine va alege Dumnezeu să fie domn pământului nostru a Moldovii, acela să nu strice dania și întăritura noastră, asupra cumpăraturii lor, ci mai vârtos să le dea și să le întărească cumpărătura lor, fiind că și noi liam dat și liam întărit pentru a lor dreaptă și credinciasă slujbă către noi; și pentru mai mare tărie și întăritura tuturor acelor de mai sus scrise am poroncit cinstitului credincios boerului nostru D-sale Tatutul vel logofăt, să scrie și pecetea noastră să o lege către această carte a noastră.

I. p. gospod.

sau scris în Huși de Șandru.

NOTA. Sau talmăcit din limba Sârbească pe limba Moldovenească în cât sau putut cunoaște slovele, fiind uric vechiu și în multe locuri rupt de mine Ionita Stamatii biv vel căpitan z(a) darabani. diiac de divan g(os)pod și talmăcitorul departamentului pricinilor străine.

1798 Noemvri 4.

1497, ibid 20.

14). Document din 7005 Mart 20, Vaslui.

Sumar; Stefan Vodă întărește comisulul Ilea (Hurul) și surorii sale Anca și nepoatei sale de frate Măria următoarele: a) jumătate din Crăinicăști pe Polocine dat danie de nepoatele lui Nan clucerul Drăgălina și Tudora; b) jumătate seliște din Gălești pe Polocine, unde a stat Mic Găleseul, iarăși dat danie de Drăgălina. Se arată și hotarele.

М(и)л(о)стію б(о)жією мы Стефан Ковода. г(о)с-
п(о)д(а)рз. земли. Молдавской. знаменито. чиним. несим.
листвам. нашим. Укто. нан взррит. или его чтоуци оу-
лышитъ. вже прїидоша. прад нами. и прад нашими. ||
молдавскими богаре. великими. и малими Дрозгалинь.

гш
указан

гш

двчка Настина, и сестричича, ей Тоу дора двчка Ба-
сила на оуноуки Нана Ключника, по их доброй воли, } си
никим непонужени, аниприсило = || вани, и дали, свою пра-
вю штниш, шт их праваго, и питомаго оурика шт оу- } а
рика дада их Нана ключника, половинд село на По- } а
лочинех, наима половина, шт Краиничеши, нижика } N
част, и половина шт мли = || на. племеником } N
своим, сазза нашемоу, панс или комисоу, и сестри его } N
Янки, и братаничи, их Мхрїи, ино ми видавше, межн } i e
ними их, доброй воли, и доброе, их, даанїе шо шни, } i e
им дали || по свою доброй, воли, а мы такожде, и шт } i e
нас, есмы дали, и потврдили сазза нашемоу, панс Или } i e
комисс и сестри его Янки, и братаничи их, Мхрїи } i e
тоє прадреченное, половина село, на Полочн = || нех, на- } i e
ма половина шт краиничеши, нижика част, и сз по- } i e
ловина шт млина, да ест им, и шт нас, зрика и сз } i e
взем, доходом, им, и дате, их равно, и оушчатом, } i e
их, и прѣшчатом, их, и прашоуратом, их и вземс || } i e
родс, их, кто са, им избереть наближни, непорушено } i e
николиже на вакы, и пак оутом и оутотже чась також } i e
прїде прад нами, и прад нашими, молдавскими, бо- } i e
гаре, тотаже вышеписанна || Дрзгзлинз, дочка Настина } i e
оушка Нана Ключника, по ейже доброй воли, никим, } i e
непонуужена, аниприсилована, и дала она сама шт свою } i e
части, и шт ей правю и питомю штниш, шт ей пра- } i e
ваго шу || рика, шт зрика, дада, ей, Нана Ключника, по- } i e
ловина селище, тиж, на полочинех, наима половина шт } i e
Гзлещи где билъ, Микъ Гзлескоуль, вишика част } i e
та дала, тиж, сазза нашемс панс, Или коми || сс, в- } i e
прочє, шт его сестра шт Янка, и шт братанича его шт } i e

Мзрїе, ино мы видавшє, меже ними, их доброй воли, и
 доброе, ен даанїе що она ёмоу дала по своей доброй воли
 а мы такожде, и вт || нас есмы дали, и потврдили
 сласа нашемс, панс Или, комисс, тоє прадреченное поло=
 вина селище на Половчинех, наима половина, вт Гз=
 лещи, где был Мик Гзлескдл, вышнѣа част, како
 да ест е || моу, вт нас, оурикь, и сз взсам, доходим,
 емс и длатем его, и оунчатом, его, и прѣвнчатом, его
 и прѣцвратом, его, и взсемс родс его, кто са имоу
 изберет наивближнїи непоршшено, николи || же на ваки, а
 хотарь томоу вишеписанной половин(и) села, що ест, на
 полочинех, наима половины, вт Крзничаци, нижней части
 да ест, вт части Дрзгзлини, поченши вт Стопанова
 потока, || та прости черес едиць пискь, та черес полочинех
 и повыше ёднот крзници, та на врзх дила, на еднѣ
 Ймоу, и на еднот Столпь, вт толѣ прости, на двоух
 Йблони, а вт инших сторон, по старомс хо || тарс ксда
 из вака шживали, а пак хотарь, тои вишеписанной поло=
 вина селищи, тиж, що на Половчинех, наима половины, вт
 Гзлещи, где был Мик Гзлескоул, вишней части, да
 ест, вт всего || Хотара половина, и прѣстаромс хотарс
 ксда из вѣка шживали, а на то ест вѣра нашего г(о)с=
 (по)де(т)ва, вишеписаннаго мы, Стефана воеводи, и
 вѣра прѣвзлюбленнаго, с(и)на г(о)с(по)де(т)вамы, Бог=
 дана Клада, и вѣра, || хотарь пана Болдора Дворни=
 ка, вѣра пана Хрзмана, вѣра пана Шефсла, вѣра
 пана Дсма и пана Толдера пржкзлкове Хотинскии, вѣра
 пана Еремїа Немецкого, вѣра пана Шандра новоград=
 ского, вѣра пана Клзньс спзтарѣ, вѣра пана Исака
 вистѣрника, вѣра пана Дсмша постелника, вѣра

2и

2и
2и

2е

Унаши
 П. Д. М.
 Уб. П. 1. 1. 1.
 моего
 2и

204

2и

2и

пана Мохила чашиника, вѣра пана Фрѣнтѣ || ша стол-
ника, вѣра пана Петрика комиса, и вѣра вхсаѣх боя-
рь нашихъ, молдавскихъ, великихъ, и малихъ, а по нашемъ
животѣ, кто боудетъ г(о)сп(о)д(а)рь нашей земли ѡт
дѣтей нашихъ, или ѡт нашего рода, или || ѡт нашего
рода, (sic) или пакъ боудъ кого Б(о)гъ избере г(о)сп(о)-
д(а)ремъ быти нашей земли молдавской, тотъ бы емѣ не-
порѣшилъ нашего дааніа и потверженіа, даибы емѣ ст- ^{ни}
врдилъ, и зкрѣпилъ, занѣже есмь || емоу дали, и потвер-
дилъ, за его правою, и вѣрною сажбѣ, и за що естъ,
емѣ праваа дааніа, а на большю крѣпостъ и потвержде-
ніе, томѣ вхсемѣ вишеписанномѣ, велѣли есмь нашимъ
вѣрномѣ па || нѣ Тхстоулови логофетоу писати и нашѣ
печѣтъ привѣсити ксемѣ листѣ нашимѣ, писалъ Шандрѣ
Крѣжевичъ с васаби, в(з)л(ѣ)т ѣсе, м(ѡ)с(ѣ)ца мартъ к.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan voevod, gos-
podar țării Moldovei, înștiințare facem cu această
carte a noastră cui pe dânsa vor căta, sau lui citin-
du-i-se o va auzi, iată au venit înaintea noastră și
înaintea a lor noștri Moldovenești boeri a mari și a mici
Drăgălina fata *Nastei* și nepoata ei de soră *Tu-*
dora, fata *Vasiliei*, nepoatele lui *Nanu Clucinicu*
(clucerul), de a lor bună voe de nimeni silite nici
asuprite și au dat a lor dreapta ocină, din a lor
drept și adevărat uric, din uricul bunului lor *Nanu*
Clucerul jumătate sat, pe *Polocine* anume giună-
tate din *Crăinicești* partea diu gios și giunătate
din moară semințiilor sale, slugii noastre lui pan

veri r

Ilea comisul, și surorii lui *Ancăi*, și nepoatei lor de frate *Măria*. Deci noi văzând între ei, de a lor bună voe, și de buna lor danie, ce dânșii au dat lor, de a lor bună voe, și noi așijderea și de la noi am dat noi și am întărit slugii noastre lui pan *Ilea* comisul și surorii lui *Ancăi* și nepoatei lor de frate *Măriei* acea de mai sus zisă jumătate de sat pe *Polocine*, anume jumătate din *Crainicești*, partea de gios, și cu giumatate din moara, să le fie lor și de la noi uric, și cu toate veniturile lor, și copiilor lor, deplin, și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor, și la tot neamul lor, ce li se va alege lor mai de aproape nerușuit nici o dănaoară în veci. Iară întrăcestea și intracelași ceas iarăși au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri *Modovenești* boiari aceiași de mai sus scrisă *Drăgălina* fata *Nastei*, nepoata *Nanului Clucerul* de a ei bună voe de nimeni silită nici asuprită și a dat ea singură din a ei parte și din a ei dreaptă și adevărată ocină, din al ei drept uric din uricul bunului ei *Nanu clucer*, giumatate seliște, iarăși pe *Polocine* anume giumatate din *Gălești*, unde a fost *Micu Gălescul*, partea din sus, aceia a dat'o iarăși slugii noastre lui pan *Ilea comisul* în deosebi de sora lui de *Anca*, și de nepoata lui de frate de *Mărie*, deci noi văzând între ei de a lor bună voe și buna ei danie, ce dânșia ia dat de a ei bună voe, și noi așijderea și de la noi înșine am dat și am întărit slugii noastre lui pan *Ilea comisul* acea de mai sus zisă jumătate de seliște pe *Polocine* anume giumatate din *Gălești*, unde a fost *Mic Gălescul*, partea din sus, ca să fie lui de la noi uric și cu toate veniturile, lui copiilor lui și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui, și la tot neamul lui ce i se va alege lui mai de aproape nerușuit nici o dănaoară în veci. Iar hotarul acestei de mai sus scrisă ju-

mătate de sat, ce-i pe Polocine, anume jumătate din Crainicești, partea din gios, să-i fie din partea Drăgalinei, începând din apa Stoianului, de acolo drept peste un pisc; de acolo drept peste Polocine, și mai sus de o fântână, de acolo la virful dealului, la *un șanț* și la un stâlp, de acolo drept la doi *meri*, iar despre alte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veci au umblat. Iar hotarul acelei de mai sus scrisă jumătate din seliște, ce-i iarăși pe Polocine, anume jumătate din Galești, unde a fost Mic Gălescul, partea din sus să fie din tot hotarul jumătate și pe vechiul hotar, unde din veaci a umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Stefan Voevod, și credința prea iubitului fiu al Domniei mele *Bogdan Vodă*, și credința boierilor noștri, credința boerului *Duma*, credința boerului *Boldur dvornic*, credința boerului *Hrăman*, credința boerului *Șteful*, credința boerului *Duma* și credința boerului *Toader* parcalabi de Hotin. credința boerului *Eremia Nemțanul*, credința boerului *Ciortorovski*, credința boerului *Șandru Novogrădeanul*, credința jupânului *Clănău spătarul*, credința boerului *Isac visternicul*, credința boerului *Dumșa postelnicul*, credința boerului *Mohilă ceașnic*, cr. p. *Frunteș stolnicul*, cr. p. *Petrica comis* și credința tuturor boerilor noștri Moldovinești a mari și a mici. Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării noastre, din copiii noștri ori din neamul nostru, sau ori pe cine altul D-zeu îl va alege domn să fie țării noastre a Moldaviei, acela să nu-i strice a noastră danie și întărire, ci mai virtos să-i întărească și imputernicească, de oare ce și noi înșine am dat și am întărit pentru a lui dreaptă și cu credință slujbă și pentru aceia că-i este lui dreaptă daanie. Iar spre mai mare tărie și putere a tuturor celor ce s'au scris mai sus, am poroncit înșine la al nostru credincios boer *Tăutu-*

lui logofătul sa scrie și a noastră pecele să o a-
câte la această carte a noastră, a scris *Sandru*
Crăjevici, în Vaslui la anul 7005 luna Mart 20.

NOTE

1) Documentul original pergament ne-a fost înmănat de dl Șaraga, proprietarul librăriei Moldova, cunoscutul anticar din Iași. Pecelea lipsește, se cunosc însă bortele, de unde a fost legat șnurul de matasă. Are 0m 50 lungul și 0m,32 latul. Vezi «Surete și Izvoade» VIII, 156.

2). *Nume de persoane*, Drăgălina, Nastina, Tudora, Vasilina, Nana, Clucnica, Ili comisul, Anki, Mării, Мик Гă-escul.

2) *Nume de localități*, Polocineh, Crainicești, Gălești, Stoianova potoc (apa Stoianului). Și azi se găsesc în jud. Tulova și Tecuci: *Polocinul* și *Gălești*

4). ГДЕ БЫЛ МИК ГĂЛЕСКА. Ilea comisul primește două danii de la Drăgălina, nepoata clucerului Nanu : jumătate din Crăinicești pe Polocine, cu jumătate din moară. și jumătate din *Gălești*, iar pe Polocine, unde a fost *Mic Gălescul*, care i se dă numai lui personal, cu escluderea (o-proct) surorii sale Anca și nepoatei sale de frate Maria. Documentul nu uită a pomeni că *Gălești* au fost oare când locuiți de *Gălescul Mic* „unde a fost Mic Gălescul» *Gălești* sat, ne amintește de *Gălescul* fiul lui *Galea*, deci primul descălicător a trebuit să fi trăit pe la 1400. Documentul ne mai spune că acest *Gălescul* era *Mic Gălescul*, poreclă care se întâlnește nu de tot rar în onomastica secl al XV-le Așa între 6965 și 6978 găsim pe un *Micul craiu* (de unde *Crăeștiu*), cum aice avem pe *Micul Gălescul*, (de unde *Găleștiu*), căci pe atunci găsim pe la Vaslui pe *Manoil Marele* (Velic) (6956 Febr. 18), ca și pe *Toader Marele* pe la 1500 primul proprietar al Călugărenilor de azi din ținutul Vasluiului.

5). *Nan clucerul* (cliucinie); nu știm nimic de acest Nan clucerul; se vede că a trăit supt Alecsantru cel Bun și urmașii lui, căci nepoata lui Drăgălina face danie în 1497. Boeriile mici existau încă din secl. al XV-lea, de și prin actele timpului nu ni se dau de cât marele boerii de divan.

6). *Ilea comisul*. În 1497 trăia încă comisul *Ilea Hurul*, a cărui boerie de divan o găsim între 1470—1476. În 1705 Mart comis era *Petrică*, deci Hurul Ilea trăia retras de la putere, de aproape 20 de ani, Nu putem prejudeca motivele acestei dispariții de pe arena boerilor mari. Rănit-u-s'a acest Ilea comisul la bătălia de la Râzboeni? tradat-au întru citva interesele Domnului său? Nu știm; el n'a dispărut fără cuvânt din vălmășagul vieții politice, mai ales că vedem pe fiul său *Efrem Hurul* apărând ca mare boer și inim prieten lui Petru Rareș în 1526,

În jurul numelui *Hurul* s'a legat cunoscutul isvod a lui *Clănău* zis și cronica lui *Hurul*.

7). *Hotarele*: apa Stoianului, Polocine, fântână (crănița), șanț (iamu), stâlp (stolpa), doi meri (iabloni).

15). Document din 6970 Oct. 5 (1461), Suceava.

Sumar: Stefan Vodă întărește slugii sale lui pan Petru Glodeanul satul Glodenii pe Telejua, mai în sus de Murgu.

† Мластию Бжїю мы Стефан воевода, гспдръ земли Молдавскон, чиним знаменито, ꙗко ꙗко листомъ нашимъ възвѣкъ кто нан възрит, или его чтвчи вслишит, ѿже || тот истиннын, наш слуга пан Петръ Глодѣнскл, жаловали еси его всебною нашею мастю, и дали, и потвердили еси ему, в нашей земли в Молдавскон || его правую

втнниу село нанмѣ гл о дѣни на тележна пѣвыше вт
 Мурга. тоє вхсѣвыш писанное да ест вт нас зрик сз вхсѣмз
 доходомз емс. и дѣтемз его и бра || тигам его и вну-
 чатомз. его и правнучатомз его ~~и правнучатомз его (sic)~~
 и пращурѣтомз его. и вхсѣму роду его. кто будет нан-
 ближнїи да ест ему непоршѣнно николиже на вѣк || ки. а
 хотарз тому да ест сз всїх сторон ~~(и)~~ по старомз хотарз
 куда из вѣкка уживали. а на то ест вѣкра гедвами ви-
 шиписаннаго Стефана воеводы. и вѣкра наше^{го} митропо-
 лита || кир Теоктиста. и вѣкра воарз наших. вѣкра пана
 (Дума) Брае(вича) (вѣкра пана) Ма(ноила). вѣкра пана
 Станчула. вѣкра пана Яланкула ~~и вѣкра~~ вѣкра Цана Го-
 гана дворника. вѣкра || пана Кости Дановича. вѣкра пана
 Томи Кынде. вѣкра пана Петра Понича. вѣкра пана Ялбул.
 вѣкра пана Лази. вѣкра пана Ходко Крѣковича. вѣкра пана
 Исала Немецкаго. вѣкра пана || Стецка Дзмяквуша. вѣкра
 пана Петрика. вѣкра пана Бѣхти. вѣкра пана Гакыша Спа-
 тарѣ. вѣкра пана Югы вистиарника. вѣкра пана Пашка пос-
 телника. вѣкра пана Негри || чашника. вѣкра пана Звиари стол-
 ника. вѣкра пана Іона комиса. и вѣкра вхсѣх воар наших. мол-
 давских. великих и малых. а по (нашим животѣ) кто будет
 Гепдрз нашеи || земли вт дѣтел наших. или вт нашего пле-
 менику или пак буд кто кого Б(ог)з избрет выти гепдремз
 в нашеи земли. в молдавской. тот цобы ему непору-
 шил на || шего даанїа але цобы ему потврдил и скрѣ-
 пил зануж(е) если ему дали и потврдили за его праву. и
 вѣкрну служев. А на колшю крѣпост тому || вхсѣму ви-
 шиписанному велѣли если нашеи вѣкрномз пану добрав
 логофѣту писати и нашу печат завѣсити ксѣму листу
 нашему. пис. || Исала. в Сучавѣ. влѣто † Сцо мсца вк е.

2e

2n

43

и

[ла]

и

и

Traducerea

Cu mila lui D-zeu noi- Stefan voevod, domn țării Moldaviei; facem înștiințare cu această a noastră carte tuturor cui pe dânsa vor căuta, sau cetindu-li-se o vor auzi; iată această adevărată slugă a noastră *pan Petru Glodeanul*, miluitu-ne-am noi spre el cu osebita noastră milă, și am dat și am întarit noi lui în a noastră țară în Moldova, a lui dreaptă ocină un sat anume *Glodenii* pe Telejna *mai în sus de Murgu. acel de mai sus scris să* fie de la noi uric cu toate veniturile lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, care-i va fi mai de aproape să fie lui nerușuit nici o dănaoară în veci. Iar hotarul acelu sat să fie din toate laturile pe vechiul hotar pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrisă, Stefan Voevod și credința mitropolitului nostru kir *Teoctist*, și credința hoerilor noștri, credința jupânului *Duma Braevici*, credința jupânului *Manoilă*, credința jupânului *Stanciul*, credința jupânului *Vlaicu*, credința jupânului *Goian dvornic*, credința jupânului *Costea Danovici*, credința jupânului *Toma Kinde*, credința jupânului *Petru Ponici*, credința jupânului *Albu*, credința jupânului *Lazea*, credința jupânului *Hodco Crăcovici*, credința jupânului *Isaia de la Neamț*, credința jupânului *Stefko Dămăcuș*, credința jupânului *Petrică*, credința jupânului *Buhtea*, credința jupânului *Sackiș spatar*, credința jupânului *Iuga visternicul*, credința jupânului *Pașco postelnic*, credința jupânului *Neșgre* paharnic, credința jupânului *Zbiar* comis și credința tuturor hoerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copii noștri sau din seminția noastră sau chiar, pe ori

Y. f. f. h. l. h. u.

Octovici

*x Negruțu. f. m.
din 602. 1462
(p. 1462)*

7ca

care Dumnezeu îl va alege să fie domn în țara noastră a Moldovei, unul ca acela să nu-i strice a noastră danie, ci mai virtuos să i-o întărească și împuternicească, ca una ce noi înșine i-am dat-o noi lui pentru a lui dreapta și cu credința slujbă.

Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus am poroncit la al nostru pan *Dobrul logofăt* să scrie și a noastră pecete s'o acăte la această a noastră carte. A scris Isaia în Suceava la anul 6970 luna Oct. 5 (1461).

NOTE

1). Originalul pergament se află în proprietatea moșului Ion Ciurcanu, dascal la biserica de lemn din satul Bereasa, jud. Vaslui, fost din vechi *Murgeștii*.

N'are pecete; de altfel însă pergamentul e bine păstrat slova e măruntă și caligrafică.; (Vezi „Surete și Izvoade“; VIII, 25).

2). *Nume de persoane* Petru Glodeanu,

3). *Nume geografice*: Glodeanii, Murgu, Teleajnu.

4) *Glodenii* a dispărut ca sat; se păstrează însă ca denumire de țarină la pământul între Râșcani, ce vin pe deal la obârșia Telejniei și între Bereasa, văzut locul din dealul Boșoaei, unde e și biserica de lemn. *Glodeni* va amintesc de *glod*, nume comun dat la mai multe localități după starea pământului: *glod*, *gloduri*, *Glodeni*.

Murgu. Textul slavon zice « ПОКЛИИ ВЪ МСРА » mai în sus de *Murgu*, cu referință la un sat cu acest nume. Faptul că satul își avea numele în singular, ca și numele boerului proprietar, arată că pe la 1461 satul era de abia la început: adică de-abia se înjghebase locuința bătrânului *Murgul*, tatăl lui *Murgul* și *Bratul*, care a ince-

put să locuiască pe aici cătră 1400. Va trebui [să] treacă peste 100 de ani, ca satul să-și ia numele de *Murgești*, după numele urmașilor *Murgești* ai lui *Murgul*.

16). Document din 6992 Maiu 13 (1484), Suceava.

Sumar: Stefan Vodă întărește lui Oană Tihul, cumpărătura ce a făcut-o în satul Glodenii la oăirșia Telejnei, cu 120 zloți lătărești de la Petru Glodeanul.

Милостію Божією мы Стефан воевода господарь земли Молдавской, знаменито чиним, иссѣм листом нашим взсѣм кто на нем вззрит, или его чтоучи оуслышит. вже прїиде прѣд нами и прѣд сѣми нашими молдавски || ми бояри, сѣсга наш Пѣтръ Глодѣнскъ, по свою доброю волю никим непонсжден, аниприслован, и продал свою правсю и питомсю штинисъ от своего праваго и питомаго зрика, едно село наимѣ глѣ || дѣниі, на верхъ Тележинѣ потока, та продал. . . . сѣсзѣк нашимъ вани Тихъсѣ, за рк, златѣ татарскихъ и сѣтавшѣ сѣсга наш Тихъсѣ Оанъ, та заплатил испълна тоти вышписанниі пинѣзѣ || рк, злат татарскихъ, с рѣки сѣсги нашихъ Пѣтръ Глодѣнскъ, перед нами и перед нашими бояри. Ино ми видѣвшѣ их доброю волю и токмеж и полнсю заплатѣ, а ми такожде есми дали, и потверз || дали сѣсзѣк нашимъ вни Тихъсѣ тое пред(реченноз) село наимѣ глѣдѣниі на верхъ тележинѣвѣк потока да ест емз от нас зрик и сѣ взсѣм дох(од)ом емз и дѣтем его и снѣчатом его и прѣдснѣчатом его || и пращрѣктом его, и взсѣмъ рѣдъ его, кто сѣ емз изберегъ наближниі, непо рѣшено николиже на вѣкы. А хотарь томъ вышписанновъ сѣсѣ да ест постаромъ хотарѣ от сѣихъ сторонъ кѣда ||

20r

20v

21r

20v

из вѣка ѡживали, а на то ест вѣра нашего г(о)сп(о)д(а)
 (ст)ва (выше)исаннагомы Стефана воеводи и вѣра прѣ-
 взлюбленних с(ы)новъ господствами, Александра и Бог-
 дана Клада и вѣра Ботаръ нашихъ, вѣра пана Клайкъла
 || прѣкзлака Сурхейскаго, вѣра с(ы)на его пана Дъми,
 вѣра пана Звiари, вѣра пана Храи дворника, вѣра пана
 Югы, вѣра пана Нѣга, вѣра пана Гангъра, вѣра пана
 Хрѣмана, вѣра пана Германа, и вѣра пана Ёани || прѣ-
 калабови Белоградскыхъ, вѣра пана Ивашка, и вѣра пана
 Макина прѣкалабове келнскихъ, вѣра пана Дажбога прѣ-
 калаба Немецкогò, вѣра пана Фете Готкз, вѣра пана
 Драгоша, вѣра пана Мико || та прѣкалаба Новоградского,
 вѣра пана Ацка Хвдича, вѣра пана Шефъла Хотинского,
 вѣра пана Драгоша спхтарѣ, вѣра пана Кыракола вис-
 тѣрника, вѣра пана Еремiа постельника, вѣра пана || Іона
 чашника, вѣра пана Петра столника, вѣра пана Грозѣ
 комиса, и вѣра дснхъ бояръ нашихъ, молдавскихъ великихъ и
 малыхъ, а по нашимъ животѣ кто вѣдет г(о)сп(о)д(а)рь
 нашей земли Молдавской, ѡт дѣти || нашихъ, или ѡт
 нашего роду, или пакъ боудъ кого Б(о)гъ (изберет) г(о)с-
 п(о)д(а)ремъ бити нашей земли Молдавской, тѡт . . . зби
 непорѣшил наше(го) даанiе и по)тврзжденiе, алиби ~~соби~~
 емъ оутвердил и зкрѣ || пил, занѣже есмь дали и
 потвердили, за его правѣю и вѣрнѣю сдѣжавъ, и за цю
 шнiю ~~соби~~ кспил, жденiе томъ взсѣмъ вышепи-
 санъ || номъ велѣли есмь нашѣмъ вѣрномъ панъ Тхстоулоу
 логофетѣ писати, и нашъ печатъ приаѣсити кѣмъ листъ
 нашѣмъ пис Тоадер Брат Іона Даскала,

7п

7ор

7е

7а

7

22

Ѹ Сѡчавѣ, || в(з)лѣтѡ, †Сщчв мѡца Маи Гі.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Vodă, Domn Țării Moldovei, înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor vedea sau cetindu-i-se o vor auzi; iată că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor a lor noștri boeri sluga noastră *Petru Glodeanul* de a sa bună voe, de nime silit nici asuprit și a vândut a sa dreaptă și de baștină ocina din al său drept și de baștină uric, un sat anume *Glodeni la obârșia apei Teleajinei*; aceia au vândut'o adevăratei slugii noastre lui *Oană Tihul* cu 120 zloți tătăraști, și s'a sculat sluga noastră *Tihul Oană* de a platil deplin acei mai sus scriși bani 120 zloți tătăraști în minule slugii noastre lui *Petre Glodeanul* înaintea noastră și înaintea boerilor noștri. Deci noi văzînd a lor de bună voe și tocmală și plată deplin, și noi așijdere am dat și am întărit slugii noastre *Oanei Tihului* acel mai sus zis sat anume *Glodeni la obârșia apei Teleajinei* să-i fie și de la noi uric și cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților și strane-poților lui și răstranepoților lui și la tot neamul ce i se va alege mai de aproape nerușuit nici o dănaoară în veci. Iar hotarul acelui mai de sus scris sat să-i fie după vechiul hotar din spre toate părțile, pe unde din veac au umblat. Iar spre această este credința Domniei noastre mai sus scrisă *Ștefan Voevod.* și credința prea iubiților fii ai domniei mele *Alexandru și Bogdan Vlad,* și credința jupânului *Vlaicul parcalab de Orhei,* credința fiului său pan *Duma,* credința jupânului *Zbiare,* credința jupânului *Hran dvornic;* credința jupânului *Iuga,* credința jupânului *Neag,* credința jupânului *Gangur,* credința jupânului *Hrăman,* credința jupânului *Gherman,* și credința jupânului *Oană parcalabi de Belgrad,* credința jupânului *Ivașco.* și credința ju-

pânului *Macsin parcalabi de Kilia*, credința jupânului *Dajbog parcalab de Neamț*, credința jupânului *Fete Gotcă*, credința jupânului *Dragoș*, credința jupânului *Micotă parcalab de Novograd* (Roman), credința jupânului *Iațco Hudici*, credința jupânului *Șteful de la Hotin*, credința jupânului *Dragoș spatar*, credința jupînului *Kiracolă visternic*, credința jupânului *Eremia postelnic*, credința jupânului *Ioan paharnic*, credința jupânului *Petre stolnic*, credința jupânului *Grozea comis*, și credința tuturor boerilor noștri Moldovenești a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre a Moldovei din copiii noștri, sau din al nostru neam, sau chiar pe ori care altul D-zeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldovei, acela să nu strice a noastră danie și întăritura, ca una ce noi înșine i-am dat și întărit, căci că noi i-am dat și i-am întărit pentru a lui dreaptă și cu credința slujba, și căci că el singur și-a cumpărat cu ai lui drepti bani. Iar spre mai mare tarie și împuterire a tot ce s'a scris mai sus am poroncit înșine la al nostru credincios boer *Tăutul logofăt* să scrie și a noastră pecete să o acate la această carte a noastră. A scris *Toader fratele lui Ioan dascal*, în Suceava la anul 6992, luna Mai 13.

Notă. Orig. pergament, rupt în două; pecetea lipsește. Din „Surete și Izvoade“ VII, 354.

17). Document din 7039 Martie, Huși.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește urmașilor lui Murgu și Bratul: Isac Murgu, Neacșa, Sofiea, ficiorii lui Oană Murgul și Toma, Ignat, Maria copii lui Jurj Murgu, satul lor Murgeșlii pe Teleajin. hotărând să le fie în două. Tot odata mai arată că privilegiile vechi de la Ilieș și Stefan Vodă cum și cele de la Stefan Vodă bătrânul li s'a fost răsărit din mâna lor.

М(и)л(о)стїю Б(о)жїю мы Петръ воевода. г. з. М,
знаменито чиним иссим листом нашим, възєм кто нанем

вззрит, или его чтѣчи оуслышит, вже тоти || истинїи
наши слѣги Исакъ Мѣргъ и братанича его Нѣгша и
сестричича ихъ Гофїнка дѣкти (Ѧ)ни Мѣрга, и тиж
племенникове ихъ Тома || и брат его Игнат и сестра ихъ
Марїе дѣкти Жѣржи Мѣрга, вси знѣкове Мѣрга и
Братѣла, жаловали есмы ихъ шсобною нашею м(н)л(о)с-
тїю дали и по || тверждали есмы имъ ѣ нашею земли оу
Молдавскон ихъ правѣю втн(н)ноу и испривилїе що (имал)
вт Илїаша и вт Стефана воеводе и вт роди || телѣ
г(о)с(по)д(ст)вами Стефана воевода, на потвржденїе, едно
село на Телѣжинѣ, на имѣ мѣржещїи, что тое више)
писаное село що на Телѣжинѣ, || на имѣ Мѣржещїи да ест
и вт нас ѣрик и сѣ всѣм доходомъ, али да естѣ им
тое село що (на Телѣжинѣ на имѣ мѣр)жещїи на двоѣ,
половина того села || да естѣ слѣсѣкъ нашемоу Исакъ Мѣр-
гѣ и братанича его Нѣгши и сестричичи его Гофїи || ка
дѣкти (Ѧ)на Мѣргѣ, а тотѣ дрѣгаа половина || того села
да естѣ слѣгам нашимъ Томи и братѣ его Игнатоу и
сестра ихъ Марїи, дѣтемъ Жѣржи Мѣрга, имъ и
дѣтемъ ихъ, равно, и знѣчатомъ ихъ, || и прѣзнѣчатомъ ихъ, и
прѣкрѣчатомъ ихъ и всѣмъ родѣ ихъ кто сѣ имъ изберет
наиближнїи непорѣшенно николиже на вѣки, Я хотѣу то-
моу вишепи(са)нномъ || село що на Телѣжинѣ на имѣ Мѣр-
жещїи, також да ест имъ на двоѣ, а вт иншихъ сторон
по старомъ хотѣрѣ по кѣда из вѣка шживали, Я привилїе
що || шни имали вт родителѣ г(о)с(по)д(ст)вами Сте-
фана воеводи на потвржденїе, а таа привилїа, а шна ест
скажена, Я на то естѣ вѣра нашего г(о)с(по)д(ст)ва вы-
шеписаннагомы Петра воевода, и вѣра прѣвѣзлюбленнаго
сна Гедвѣмы Богдана, и вѣра бояр нашихъ, в. п. Хѣрѣ

дворника. в. п. Тотрѣшана. в. п. || Скрипка. в. п. Бла-
да и п. Тодѣра прѣкзлавоѣ Хотинскихъ. в. п. Данчюла
и п. Михѣла прѣкзлавоѣ Немецкихъ. в. п. Збѣри и п. ||
Іѡна прѣкзлавоѣ Новоградскихъ. в. п. Михѣла портарѣк
Сочавскаго. в. п. Драгшана Спатарѣк в. п. Главана
вистѣрника. в. п. || Ялѡта постѣлника. в. п. Пзскѣла
чашника. в. п. Колѣна столника в. п. комиса.
и вѣра вѣскѣ богарѣ || нашихъ Молдавскихъ великихъ и ма-
лихъ (а по наше)м животѣк кто вѣдетъ г(о)сп(о)д(а)рѣ на-
шеи земли (оу молдавстѣки. . . . || . . . алиби имь стѣ-
врдни и скрѣпила || занѣже есмь имь дали и пот . . .
правѣю ѡтнинѣ. а на болшеѣ крѣпостѣ. . . . вѣсе писанно-
моу велѣли || есмь нашему вѣрномоу панѣ лого-
фѣтоу писати и печат нашоу привѣскенти (къемѣ листѣ
нашемѣ). . . . Борческѣ писал ѣ хѣсѡхъ. || в(з)л(ѣ)тѡ ѣздѣ
Март

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod, Domn
Țării Moldaviei, înștiințare facem cu aceasta carte
a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta, ori celin-
du-li-se o vor auzi, iată acele adevărate ale no-
stre slugi *Isac Murgu* și *nepoata lui de frate
Neagșa și nepoata lor de soră Sofica*, copiii lui
Oană Murgul; și iarași semințiile lor *Toma și
fratele lui Ignat* și *sora lor Maria*, copiii lui *Jurju
Murgu*, toți nepoți *lui Murgu și lui Bratul*, mi-
luito-ne-am noi spre ei cu osebita noastră mila de
le-am dat și le-am întărit noi iar în a noastră
țară în Moldova, a lor dreaptă ocină; și pri-

vilegiile ce le-au avut de la *Ilieș* și de la *Stefan Voevod*, și de la părintele domniei mele *Stefan Voevod* de întărire un sat pe *Teleajina* anume *Murgeștii* care sat de mai sus scris ce-i pe *Teleajina* anume *Murjești*. să le fie și de lă noi uric și cu toate veniturile; dar să le fie lor acel sat ce-i pe *Teleajina* anume *Murgeștii* în *doao*: giună-tate din acel sat să fie slugii noastre lui *Isac Murgu* și nepotului său de frate *Neagșei*, și nepoatei lui de soră *Sofica*, copii lui *Oană Murgu*; iar cealaltă jumătate din acel sat să fie slugilor noastre *Tomei* și fratelui său *Ignat* și surorii lor *Maria*, copii lui *Jurju Murgul*. lor și copiilor lor, întreg, și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor, ce li se va alege mai de aproape nerușuit nici odineoară în veaci. Iar hotarul acelu de mai sus scris sat ce-i pe *Teleajina* anume *Murjeștii*, așijderea să le fie lor în *doao*; dar dinspre alte părți pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar privilegiile ce ei le-au avut de la părintele domniei mele *Stefan Voevod* de întărire, acele privilegii li s'au fost răsărit. Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus scrisă

Noi *Petru Voevod*, și credința prea iubitului fiu al domniei mele *Bogdan*, și credința boerilor noștri, credința jupânului *Huru dvornic*, credința jupânului *Totrușanu*. credința jupânului *Scripcă*, credința jupânului *Vlad* și jupânului *Toader*, parcalabi de Hotin, credința jupânului *Danciul* și jupân *Mihail*, parcalabi de Neamț, credința jupânului *Zbiare* și jupân *Ioan* parcalabi de Novograd, credința jupânului *Mihail* portar de Suceava, credința jupânului *Dragșan* spatar, credința jupânului *Glavan* visternic, credința jupânului *Albotă* postelnic, credința jupânului *Popăscul* paharnic, credința jupânului *Colun stolnic*, credința jupânului (*Ioan Gug*) comis și credința tuturor boerilor noștri ai Moldaviei a mari și

shinul

a mici. Iar după a noastră viață cine va fi Domn țării noastre a Moldaviei, din copiii noștri sau din alt neam al nostru, sau ori pe care altul îl va alege D-zeu să fie Domn al Moldovei, unul ca acela să nu le strice dania noastră și întăritura, ci mai virtos să le-o întărească și imputernicească, ca una ce noi înșine le-am dat și le-am întărit a lor dreaptă ocină. Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus am poroncit la al nostru credincios boer (*Toader*) logofat și a noastră pecete să atârne la această carte a noastră. *Borcescul* a scris în Huși la anul 7039 Martie.

N O T E

1). Originalul pergament proprietatea moșului Ciureanu, dascal la biserica din Bereasa (Vaslui). Pecetea lipsește: puțin ros pe la încheeturi. l'am copiat în vara anului 1904, când cu prilejul centenarului lui Stefan cel Mare.

2). *Nume de persoane*: Isac̃ Murg̃a, Ñkg̃sa, Sofica, Oani Murg̃a, Toma, Ignat, Marie, Jurji Murg̃a, Bratula.

3). *Nume de localități*: Teleajinea, Murgeștii.

Valea Teleajinului are lungimea cam de 10—12 kilometri de la vărsătura apei în Bârlad până la izvorul său, în dealul ce domină satul Râșcanii. Pe această vale au fost din vechi așezări de sate, care în cursul veacurilor și-au schimbat locul și numele, din cauza nestatorniciei vremurilor.

Murgeștii. Supt acest nume se găsește în actele vechi ale *Bereasei* de azi din Vaslui pe Teleajina că a fost până către 1784 satul numit *Murgeștii*, zis mai în urmă *Bereasa*. Numele și-l trage de la vechiul proprietar *Murgu*, trăitor prin secl. al XV-lea. Direasele de proprietate a vechilor Murgești, erau date de către frații Ilieș și Stefan, ficiorii lui Alexandru cel Bun, cum înșuși textul zice: „privilegiile

ce le-au avut de la Ilieș și de la Stefan Vodă“ cătră 1440 Stefan cel mare vine și întărește din nou aceste proprietăți, cum tot el mai sus întăriră lui Petre Glodeanul, proprietatea în Glodenii (1461). „și de la părintele domniei mele de la Stefan Vodă de întăritură“-. Se vede însă că în urma războaelor, ce au fost pe valea Bârladului și a Telejinei între Stefan Vodă și Turci (bătălia de la Podul Înalt 1475) diresele vechi s'au prăpădit, așa că în secl. al XVI-lea proprietatea Murgeștilor nu se sprijinea pe acte. Ispisocul nostru chiar zice : „Iar privilegiile ce ei le-au avut de la părintele domniei mele Stefan Voevod de întărire, acele privilegii s'au fost răsărit“.

De o cam dată au mers liniștit lucrurile, căci și proprietarii erau puțini, Primul *Murgul* a trebuit să trăiască supt Alexandru cel Bun. El a avut doi fiii pe *Murgul și pe Bratul*, care capătă direse de la Ilieș și Stefan—azi pierdute. Din acești 2 frați numai unul ni se dă că ar fi avut copii, pe *Murgul*, care face pe *Oană Murgul și Jurj Murgul*; aceștia trăesc supt Stefan cel Mare și capătă direse de întăritură de la marele Voevod, înainte de 1475, căci de atunci probabil s'au pierdut privilegiile. Amândoi frații au copii : *Oană Murgul* are 2 băeți și o fată. *Jurj Murgul* are 2 băeți și o fată. Suntem în a 4-a generație de *Murjești*; De unde la început așezarea primilor *Murjești* s'a chemat numai *Murgu*, cum glăsuește textul uricului din 1461 «Glodenii pe Teleajina mai în sus de *Murgu*“ cătră 1530 înmulțindu-se urmașii lui *Murgu* s'a zis și așezării *Murjești* (мржестини); și așa ne-o dă Petru Rareș în 7039. În generația a 2-a de *Murgești* moșia a făcut tot un trup; *Bratul Murgu* fiind sterp; în generația a 3-a de *Murgești* a lui *Oană și Jurj Murgul*, moșia a stat iudiviză cât au trăit ei; murind însă, urmașii lor fiind veri primari între ei cum și cu nepoții lor de veri au simțit nevoia să-și împartă moșia și *Petru Rareș* le împarte moșia în doao» „dar să le fie acel sat ce-i pe Teleajina, anume *Murgeștii*

în doao“ (на двоѣ) Copii lui Oană Murgul iau o jumătate, copii lui Jurj Murgu iau altă jumătate.

Cât despre întinderea acestor 2 trupuri—corect *doi bătrâni*—din Murgești, o găsim în hotarnica de mai apoi a Murgeștilor, rădicată în 1784 Iulie 13 de Gavril Poruski și C. Grecul Căpitanul. Murgeștii aveau 99 funii lungul, a 20 pași funia, pasul de 6 palme, iar latul din dealul Dăneștilor până în zarea dealului Boțoaia. Socoteala ar fi că latura lungă a satului cu moșia Murgeștilor era de 3 kilometri și ceva. În această întindere de pământ găsim trăind neamul Bântășeștilor în secl. la XVII-lea. De aici din Murgești și-a luat serdarul C. Cantemir, apoi Vodă, pe Doamna lui; de aici a ieșit Gh. Evloghie dascalul, vestitul dascal de slavonie în Iași în secl. al XVIII-lea (Evenimentul 1904, Sept 26). Între 1784 și 1833 și-a schimbat satul numele din Murgești în *Bereasa*, n'am putut însă prinde din hârtii după ce poreclă. (Vezi «Surete și Izvoade III. 346).

18). Document din 7060 April 2, Huși.

Sumar: Stefan Vodă Rareș întărește împărțala ce și-au făcut în moșia Negrileștii și Glodenii pe Teleajin, și jumătate din Muncel luîndu-și Neața fata Furdinei Negrileștii și jumătate din jumătate de Muncel, iar Neața fata Fădorei și-a luat Glodenii și jumătate din jumătate de Muncel.

(М)лстїю Бжїюу мы Стефан воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ земли Молдавскои знаменнито чиним неспми нашим листомъ въскъм кто на немъ възрѣт или чтѣчи, его слышитъ, ѡже прїидоша прѣдъ нами, и прѣдъ нашими Молда || въскими волѣри Нѣккша дочка Фѣрдина и тютка еи Нѣккша дочка Фѣдорова по ихъ доброй воли, никимъ непонужени аниприсилувани, и раздѣлили промежи собою ихъ

правій отчини и дѣдчини. || и испривиліе за раздѣленіе
и на потвржденіе що вони имали от племеника г(о)с-
(по)д(ст)вами. Младаго Стефана воеводи, село на имѣ
Негрилеши на Телѣжинѣ, и село Глодѣнїи, и по-
ловина от Мѣнчель. || и досталосѣ въ част Нѣгши
дочка Фѣрдина село на имѣ Негрилеши на Телѣжинѣ
и половина от половина Мѣнчел нижнѣка част откъ
взстока, а пак въ част Нѣгши дочка Фѣдорова, дос-
талосѣ ѿ ей || част село на имѣ Глодѣнїи и половина
от половина Мѣнчель, вишнѣка част, ино ми видѣвши
их докровоною тѣкмеж и доврое раздѣленіе, а мы також-
дере, и от насѣ дали и потврдили еси Нѣгши ||
дочка Фѣдорова тое прѣдреченное село по имѣ Гло-
дѣнїи и половина от половина Мѣнчель вишнѣка
част, како да ест ей от насѣ ѿрикь и съ вхсем дохѣдомъ
ей, и дѣтель ей и ѿнчатомъ ей || и прѣнѣнчатомъ ей
и пращѣратомъ ей и вхсемъ родѣ ей кто сѣ ей изберет
наиближнїи непорѣшенно николиже на вѣкѣ, а пак хотарѣ
тому прѣдреченному селу || на имѣ Глодѣнїи да ест
от ѿнх стѣрѣни постаромѣ хотарѣ, а пак хотарѣ той по-
ловина от половина Мѣнчель, вишнѣи част да ест от
вхсего хотара, от половина, половина, а от инших ||
стѣрѣни по старомѣ хотарѣ по кѣда извѣкѣ ѿживали. Я
на то ест вѣра нашего Гедва вишнѣписаннаго мы Стефана
воеводи, и вѣра прѣвѣзлюбленнаго брата, Гедвами Кос-
тантина || и вѣра прѣвѣзлюбленнаго сна гедвами Петра
и вѣра вѣтар наших, вѣра пана Гаврила дворника, вѣра
пана Петра Крѣковича, вѣра пана Кѣзма Гїтанги,
вѣра пана Данчѣла Хѣроу, вѣра пана || Бѣкверїца и
пана Іѣна Хѣровича паркалабѣ хотинских, вѣра пана

Бодю и пана Николар паркалабове Ишьких. вѣра пана
Іѡна и пана Никифора паркалабове Немецких. вѣра пана
|| Ицка и пана Іѡна Петричина паркалабове Новоград-
ских. вѣра пана Іѡна Стѣурзевича портарѣ Сѣчавского.
вѣра пана Петри спатарѣ. вѣра пана Іѡна Данчсла
вистарника . вѣра || пана Тоадера постельника. вѣра пана
Погана чашника. вѣра пана Хѣхсли столника. вѣра
пана Хѣрри комыса. и вѣра взсѣх бодр наших Мол-
давских великих и малих. а по нашем || животѣ кто вѣ-
дет г(о)сп(о)д(а)рѣх ѡт наших братіа или ѡт дѣтей на-
ших или ѡт нашего рѣда. али пак боудкого гѣ вѣз изве-
рет господарем быти оу нашей земли оу молдавстѣки. тот
би еи непорѣшил нашего || дааніа (и потвржденіа.)
занѣже есмы дали и потврждали. еи правіи ѡтнини
а на кѡлшен крѣпост и потврждене. томѣ вѣ || семѣ
вишписанномуу. велѣли есмы нашемѣ вѣрномѣ панѣ Лѣ-
кочѣ логофетѣ писати. и печат нашѣ привѣстити ксемѣ
нашемѣ листѣ. писал Дѣмитрѣ Стѣурзевич || ѣ хѣсѣх.
в(х)л(ѣ)то ѣзѣ мѣца Априлѣ в. днѣ.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voda, domn
Țării Moldaviei, înștiințare facem cu această a no-
astră carte tuturor cui pre dinsa vor căuta, sau ce-
tiindu-li-se o vor auzi; iată a venit înaintea noastră
și înaintea a lor noștri Moldovenеști boeri *Neacșa*
fata Furdinei și mătușa ei *Neacșa fata Fădorei*
de a lor bună voe de nimene silite nici asuprite,
și au împărțit între ele a lor dreapte ocini și mo-

*Furdea
Fădor*

șii din direasele de împărțeală și de întăritura ce ele au avut de la *vărul domniei mele tinărul Stefan Voevod, Negrileștii* pe Teleajin și satul *Glodenii* și jumătate din *Muncel* și s'au cuvenit în partea Neacșei fata Furdinei satul anume Negrileștii pe Teleajin și jumătate din jumătate Muncel, partea din jos despre răsărit; iar în partea Neacșei fata Fădorei s'a cuvenit în partea ei satul anume Glodenii și jumătate din jumătate Muncel partea din sus. Deci noi văzând a lor de bună voe toc-mală și bună împărțeală, și noi așijderea și de la noi am dat și am întărit noi Neacșei, fetei Fădorei acel de mai sus scris sat anume Glodeanii și jumătate din jumătate Muncel partea din sus, ca să fie ei de la noi uric și cu toate veniturile ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și răstră-nepoților ei și la tot neamul ei, ce i se va alege mai de aproape nerușuit nici o dănaoară în veci. Iar hotarul acelui de mai sus zis sat anume Glodenii să fie dinspre toate părțile după vechiul hotar; iar hotarul acelei jumătăți din jumătate Muncel partea din sus să fie din tot hotarul din jumătate jumătate. Iar despre alle părți să fie după vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Stefan Voevod și credința prea iubitului *frate al domniei mele Constantin* și credința prea iubitului fiu *al domniei mele Petru*. și credința boerilor noștri, credința jupânului *Gavril dvornic*, credința jupânului *Petru Crăcovici*, credința jupânului *Cozma Ghenghea*, credința jupânului *Danciul Huru*, credința jupânului *Veaveriță*, credința jupânului *Ioan Hărovici*, parcalab de Hotin, credința jupânului *Bodeiu și jupânul Nicoar parcalabii Iașilor*, credința jupânului *Ioan* și jupân *Nichifor parcalabii Neamțului*, credința jupânului *Iațco* și jupân *Ioan Petricin parcalabii Novogradului*, credința

jupânului *Ioan Sturzevici* portlar de Suceava, credința jupânului *Petru* spatar, credința jupânului *Ioan Danciul* visternic, credința jupânului *Toader* postelnic, credința jupânului *Pogan* ceașnic, credința jupânului *Huhulea* stolnic, credința jupânului *Hăra* comis, și credința tuturor boerilor noștri moldovenești a mari și a mici; iar după a noastră viață cine va fi Domn din ai noștri frați sau din copiii noștri sau din neamul nostru, sau pe ori care altul Domnul Dumnezeu il va alege domn să fie în țara noastră a Moldovei, acela să nu-i strice a noastră danie și întăritură, ci mai virtos să i-o întărească și imputernicească, de oare-ce și noi i-am dat și întărit a ei dreaptă ocină. Iar spre mai mare țarie și putere a tot ce s'a scris mai sus, poroncitam la al nostru credincios pan *Lucociu* logofăt să scrie și a noastră pecete s'o acate la această a noastră carte. a scris Dumitru Sturzevici în Hușila anul 7060 luna April 2 zile.

1552

NOTE

1) Originalul pergament proprietatea lui moș Ciureanu din Bereasa; n'are pecete; e ros pe la încheeturi. Vezi „Surete și Izvoade“ VIII, 27.

2). *Nume de persoane* : Neacșa, Furda, Fădora.

3). *Nume de localități* : Negrileşti, Glodeni, Muncel, Teleajin.

4). *Glodeni*. In 1461 proprietarul Glodenilor era Petru Glodeanul. După 23 de ani Petru Glodeanul își vinde moșia Glodeni lui *Oană Tihul* cu 120 zloți tălărăști. Documentul de față ne vorbește tot de Glodeni și de curgerea proprietății în jumătatea a doua a secl. al XVI-lea. Se vede că *Oană Tihul* mai adăogase la proprietatea sa satul *Negrileşti* și *Muncelul*, căci urmașii săi își impart aceste moșii.

Documentul nostru ne spune că *Neacşa fata Fădorei era mătuşă Neacşei fata Furdinei*; deci Neacşa era soră cu Furdina, acestea erau fetele Fădorei, bănuită fată a lui Oană Tihul, cumpărătorul moşii Glodeni în 1484.

Glodeni au continuat ca sat până către 1833, când îi vedem figurând pe harta inchipuitoare de starea locului, făcută de căpitan C. Ciureanu în 10 Iunie 1833. Cauza distrugerii acestui sat trebuie căutată în mersul proprietăţii. Răzeşii şi-au îmbucălălit moşia din ce în ce mai tare. Îşi disputa întâietatea neamul Dodeştilor. Nevoia însă a împins pe unii din răzeşi să-şi vîndă ocina lor la străini şi în secl. al XVIII-lea vedem cumpărător pe vameşul *Frangolea*. Acesta lasă moştenirea fiului său *Pandele*, iar nepotul său o face danie la sfânta patriarhie de Antiohia, reprezentată în ţară prin egumenul Popăuţilor Macarie. Odată mănăstirea Popăuţii intrată în stăpânire, se procedează la măsurirea moşiei Glodeni în 7260 Iunie 8 de boerii hotarnici: Simion Keşcu Uricarul şi T. Jora stolnicul (v. „Surete şi Izvoade“ III, 348). În adevăr se află că moşia Glodeni toată are 73 funii curmezişul în lungul văii, lungimea mergând din zarea dealului Dăneştilor în zarea dealului Boţoaia, tot strămptându-se spre fundul văii în sus spre Răşcani.

Frangolea şi ai lui cumpărase de la răzeşi 18 funii 5 paşi în partea din spre Răşcani, unde venea şi vatra satului, iar răzeşilor Dodeşti le-a rămas 54 funii şi 5 paşi în partea din jos din spre Murgeşti. Se întindea dar moşia Glodeni aproape 2 kilometri de la Murgeşti în sus spre Răşcani. Şi azi la partea aceasta de loc—ogoaare şi imiş—se zice *Glodeni*, dar aşezare de sat nu mai există, răzeşii taulându-se cu aşezarea lor în Bereasa.

5). *Muncel*. Asupra satului Muncel s'a iscat un proces în anul 1775 între urmaşii proprietari. între care cel mai ales era Gheorghe Evlogie izbaşă, cunoscut ca Evlo-

ghie dascal. Actul e scris de însuși mâna lui, cu slova lui cea mare și ceteață. Pentru lămurire și interes dăm loc în întregime actului, așa cum l'am copiat de la Gh. Buraga, sătean din Boțoaia, în „Surete și Izvoade“ III, 344.

Din luminata poronca Mărietale, am luat sama jalobei ce au dat la înălțimea ta Izbașa Gheorghe Evloghie, cu alte neamuri a lui Bantașăștii, răzăși de moșia Murgeștii asupra popii lui Alexandru Dodul și a neamului său Gheorghe Bulubașa i Tudosa Farimă aprod și altor Dodești, răzeși de moșia Glodenii, care după cea cu amaruntul cercetare ce am făcut, pricina întru acesta chip iaste: izbașa Gheorghe Evloghie și cu neamul său prin jaloba lor au arătat că moșia Murgeștii ce este pe paraul Telejina la ținutul Vasluiului, le este lor baștina, unde au și toată așezarea lor, case, livezi, via și biserica și au stăpânit'o moșii și părinții lor cum și ei, dar fiind că să hotărăște cu Glodenii moșia popii lui Alexandru, acum acel popa trecând peste hotarul Glodenilor au arat o gradina pe hotarul moșiei lor Murgeștii, cu nume că ar fi având și el parte acolo. De față fiind și preotul Alexandru cu neamul său, sau întreat ce răspunde la vorba lui Gheorghe Evloghie, el au respuns că are și el parte acolo dintr'un batrin ce se numește *Muncelul*, și că Bantașăștii au intrat cu stăpânirea în moșia lor Glodenii și le-au cuprins acel loc *Muncelul*. Iam zis preotului să arate dovada, cum că Bantașăștii au trecut peste hotarul moșiei Murgeștii și au intrat în moșia Glodenii, Popa Alexandru au scos 2 ispisoace, unul de la Stefan Voda din leat 7060 April 2 întru carele scrie pe a treia parte de sat de *Muncel* între Glodeni și între Murgești, și altul de la (loc gol) ce scrie de Glodeni, iar de Murgești nu pomenește, și fiind că dintru aceste 2 ispisoace nu sau putut cunoaște a fi *Muncel* pe moșia Mur-

geștii și ca să putem afla adevărul am întrebat pe Gheorghe Evloghie, moșia Murgeștii în câți bătrâni umblă. El au scos un ispisoc de la Petru voda din leat 7039, intru carele arată că moșia Murgeștii umblă în șase bătrâni, care bătrâni au răspuns Gheorghe că sânt fiește-care aleși și stalpiți cu pietre hotare vechi, și pe acele hotare au stăpînit el și neamul lui și în Murgești nu știe să fie *Muncel*, radicând și cu sufletul sau înaintea preasfinției sale parintelui Mitropolitului și înaintea noastră că nici au auzit de la niamul lui sau de la alții să fie sau să cunoască undeva *Muncel* în moșia Murgeștii. Au mai arătat și o mărturie din leat 7268 Iunie 1 de la d-lui spatar Ionița Cuza, fiind la acea vreme stolnic, intru care arată că mai având judecată popa Alexandru cu neamul Bântășăștilor, din poronca domnească fiind dumnealui rânduit; au mers la moșia Murgeștii și făcând cercetare au gasit numai 6 bătrâni în Moșia Murgeștii și pe fie-care bătrân îl arată d-lui spatarul în mărturie anume: si că sânt aleși și stalpiți, cu pietre vechi; dar mai arată spatarul Cuza și aceasta în mărturia sa că popa Alexandru după câțiva marturi ce au adus atunci înaintea dumisale au mărturisit că popa Alexandru cu neamul lui au stăpînit numai niște livezi ce au fost puse de un *Zănoghi* moș a lor. pe partea de moșie a Bântășăștilor; iar că ar fi stăpînit și în câmpu nu'l arată. Din care mărturie a dumisale spăt. Cuza, aiavea se cunoaște că moșia Murgeștii umblă numai în 6 bătrâni, ci popa Alexandru cu năpăstuire să acolisește de mai cere alt bătrân al șaptelea cu nume de *Muncel*, căci de vreme că întâiu din ispisocul lui Petru Voda să dovedește că moșia Murgeștii iaste împărțită pe 6 bătrâni, iar mai ales și din mărturia d-sale spat. Cuza, popa Alexandru cu neamul său la cererea lor nau nici o dovadă, iar niamul Bântășăștilor să

dovedește că au avut stăpânire după hotarale vechi, care hotare sînt și acum nestrămutate. La care cercetînd noi zisele și dovezile și la o parte și la alta, fiind pricina după cum se arată mai sus, după dreptate așa am găsit că iaste cu cale, de va fi și luminata poronca Mariei tale. niamul Bantașăștilor după ispisoc ce au și după hotarale vechi sa-și stăpânească moșta Murgeștii cu pace, iar cît pentru pămîntul ce iaste pus de acel moș al popii lui Alexandru sâl stăpânească preotul cu neamul său și să dea dejmă Bantașăștilor după obiceiul pămîntului. Noi Doamne după a noastră cunoștință și la dreptate așa am găsit cu cale, și înștiințăm pe Maria ta iar hotărîrea ce desăvârșita rămâne la prea înalta și lesne cunoscătoarea, înțelepciunea mariei tale.

leat 7284 Noembri 28.

Al înălțimei tale cătră Dumnezeu de bine rugător.

Gavril Mitropolit Moldovei (m. p.)

Prea plecate slugile mării tale, D. Sturza vel vornic, Const. Sturza vel vornic, V. Razul hatman, I. Canta vel vornic, Gh. Beldiman vel ban, Dracaki Roset vel spatar, Balasaki vel vornic.

Din înșirarea acestui document se vede că izbașa Gh. Evloghie se sprijină pe arătările ispisocului din 7039 de la Petru Rareș și afirmă că potrivit acestui ispisoc satul umblă în 6 bătrâni. Ce-i dreptul ispisocul lui Rareș Voda cuprinde 6 nume, trei urmași a lui Oană Murgul; *Isac Murgul*, *Neacșa* și *Sofica*; și trei urmași ai lui Jurj Murgu: *Toma*, *Ignat* și *Maria*, Rareș voda chiar zice că satul să fie împărțit în *doao*, nu în șase; cum însă de fie care bătrân erau 3 urmași, de fapt erau 6 proprietari, cari pentru urmașii lor erau bătrânii satului. De altfel chipul de interpretare ce se dă ispisocului din 7039 de cătră cei interesați, ne arată până la evidența cum se stabileau bătrânii în moșiile răzășești din vechi.

19). Document din 7030 (1522), Hârlău.

Sumar; Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între ei în satul Cioricești după dresul ce l-au avut de la Stefan Vodă bătrânul, și anume; Ioan Banul dvornic ia a patra parte din Cioricești, partea din sus, dania unchiului său Gavril Vreameș, Teodor Bârlad ia a patra parte din Cioricești partea din jos; Stirbaț cu nepotul sau Lie ia alta a patra parte din Cioricești, partea din sus; iar fililor lui Dragoș li se vine a patra parte din Cioricești partea din jos.

† Мѣстїю Бжїюу мы Стефанъ коевода гспдръ
(з)емли Молдавскон, знаменито чиним иссим нашимъ лис-
томъ възсамъ кто нанъ възритъ || нанъ его чтѣчи оуслишитъ,
уже и(р)ѣндоша прѣдъ нами, и прѣдъ оусими нашими
Молдавскими ботари, нашъ вѣрнїи Слѣга || нанъ Банула
дворникъ и Тоадеръ Брзладъ (и) Ширвецъ, и братаничъ,
его Дїе, снзъ Гшшловъ, и племениковъ его Дшпе и
братїа || его, Іванъ, и Фхтѣлу, и сестри ихъ Негрити
и Параска, снове Драгошини, по ихъ доброй воли, ни-
кимъ непоноужени, ани || прислѣкани, и раздѣлили про(ме)-
жи собою ихъ правою ѡтнинѣ, и възвѣщенїе ихъ: и испривилїе
що ѡни има || ли ѡт дѣда гсдвмы, Стефана коеводи
ѣдна село нанѣкъ Чоречеши, и досталосѣкъ въ частъ слѣсѣкъ
нашемъ Бандлови двор || никѣ, четвзртою частъ село ѡт
Чоречеши, вишнѣка частъ, що емъ далъ тотѣ четвзртою
частъ село ѡт Чоречеши, оуѣко его Гаврилъ Брѣкмишъ }и
по своен доброй воли, а въ частъ слѣсѣкъ нашемъ Тоадеръ
Брзладъ досталосѣкъ четвзртою частъ село Чоречеши ||
нижнѣка частъ, а пакъ въ частъ Ширвеца, и братанича его
Дїе снзъ Гшшловъ, досталосѣкъ тогожъ село четвзртаа
частъ || вишнѣка частъ, а въ частъ Лоупе, и братїамъ
его Іванъ и Фхтѣлу, и сестрамъ ихъ Негрити и Па-
раскы, сномъ Драгоши || номъ, досталосѣкъ оу ихъ частъ

въ четвѣртою частъ тогожъ село въ Чоречещи. нижнѣя
 частъ. ино мы видѣвши ихъ добровольною тѣжмежъ || и до-
 брое ихъ раздѣл.... они подѣлили по своимъ доброй воли.
 а мы (т)акожде и въ насъ дали. и потвѣрдили. || есмь.
 слѣзѣкъ нашимъ. мѣ панѣ Банѣлоу дворникѣ тотѣ
 четвѣртъ. ло въ Чоречещи. вышнѣя частъ. како || да
 естъ емѣ въ насъ оурикъ и съ (до)ходомъ емѣ и дѣтемъ его
 и оуничатомъ и прашѣратомъ || и всемѣ родѣ его. кто.....
 зберетъ наиблизнѣи непорѣшено николѣже на вѣки. Я хо-
 таръ той || четвѣртою частъ. (да) естъ въ оушего
 хотара четвѣртою: сторонъ постаромѣ || хотарѣ. по
 кѣда изъ. Я на то естъ вѣра нашего гедва више-
 писанного мы Стефана воєводѣ. и вѣ || ра прѣвѣзлю-
 бленного Брата Гедвалы Петра. и вѣра воаръ нашихъ.
 вѣра пана Исака. вѣра пана Петра дворни || ка. вѣра
 пана Негрилла. вѣра пана Гринковича. и пана Талавж
 Хотинскихъ. вѣра пана Костѣ. и пана Кон || дри Немец-
 кыхъ. вѣра пана Петри. и пана Тоадера. новоградскихъ.
 вѣра пана Дѣка Ярѣбре портарѣ Гѣчав || ского. вѣра
 пана Храна спатарѣ. вѣра пана Еремѣа вистѣрника.
 вѣра пана Шарпѣ постѣльника. || вѣра пана Сакѣана чаш-
 ника. (вѣра) пана Стрѣчи столника. вѣра пана Кзце-
 лѣна комиса и вѣра вхѣлхъ воар || нашихъ молдавскимъ
 великихъ и малыхъ. Я по нашемъ животѣ которѣи бѣдетъ
 гедвѣжъ. въ дѣтемъ нашихъ. или || въ нашего рода. или
 пакъ бѣдъ. бѣ изберетъ гедвѣжъ быти нашей молдавски
 земли. тотъ бы емѣ непо || рѣшилъ. нашего дѣланѣа и пот-
 вѣржденѣа. али бы емѣ оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ. за. емѣ
 емѣ дали и || оукрѣпилъ за его правую и вѣрною) слѣзѣжѣ.
 и за цю естъ емѣ права вѣнина. крѣпостѣ и по ||

ТВОРЖЕНІЕ ТОМЪ ВЪСЕМЪ ВЫШЕПИСАННОМЪ. ВЕЛѢЛИ ЕСМЫ
НАШЕМЪ ВѢРНОМЪ ТОТРОШАНЪ ЛОГОФЕТЪ || ПИСАТИ И
НАШЪ ПЕЧАТЪ ЗАВѢСТИ КЪЕМОУ ЛИСТЪ (НАШЕМЪ). ПИСАЛ.. . ЖИРЕ
ДАЛЕВ. ОУ ХРЪЛАНЕКЪ. || ВЛТ 43А.... КС.

Traducere.

Cu mila lui D-zeu Noi Stefan Voevod Domn ȃrii Moldovei inȃtiinȃare facem cu această carte a domniei mele tuturor cui vor căta spre dănsa sau o vor auzi citindu-se, iata au venit inaintea noastră și inaintea tuturor boerilor noștri ai Moldavei credinciosul nostru pan *Banul dvornic* și *Toader Bărlad* și *Stirbeȃ* și nepotul lui de frate *Lie*, ficiorul *Gușului*, și ruda lui *Lupe* și fraȃii lui *Ion* și *Fătu*l și surorile lui *Negrita* și *Parasca*, fiii lui *Dragoș*, de a lor bună voe de nime siliȃi nici asupraȃi și au schimbat între ei a lor dreaptă ocină și cumpăratură a lor și din privilegiile ce le-au avut de la bunul domnii mele, de la Stefan Vodă, un sat anume *Cioricești*, și i-a venit în partea slugii noastre *Banului dvornic* a patra parte de sat din *Cioricești*, partea din sus și i s'a dat această a patra parte de sat din *Cioricești* de unchiul său *Gavril Vreameș*, de a sa bună voe ; iar în partea slugii noastre lui *Toader Bărlad*, i s'a cuvenit a patra parte de sat din *Cioricești*, partea din jos; iar în partea lui *Stirbeȃ* și a nepotului său de frate *Lie*, fiul *Gușului*, i s'a venit în același sat a patra parte, partea din sus; iar în partea *Lupei* și a fraȃilor săi *Ioan* și *Fătu*l și surorile lor *Negrita* și *Parasca* fiii lui *Dragoș* li s'a venit parte din a patra parte același sat din *Cioricești*, partea din jos. Deci noi vazând a lor de bună voe tocmală și împărȃala, ce și-au dat ei

in de ei de bună voia lor, și noi așjdere și de la noi i-am dat și i-am întărit slugii noastre boerului Banului dvornic acea a 4-a parte de sat din Cioricești, partea din sus, ca să-i fie lui și de la noi uric și cu veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, ce i se va alege mai de aproape nerușeit nici odănoară în veci. Iar hotarul acelei părți să fie din tot hotarul a 4-a parte, iar pe de alte părți pe vechiul hotar, pe unde din veci au umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisa Noi Stefan Voevod și *credința preaiubitului frate al domniei noastre Petru*, și credința boerilor noștri, credința jupânului *Isac*, credința jupânului *Petru* dvornic, credința jupânului *Negrilă*, credința jupânului *Grincovici* și jupân *Talabă* (parcalabii) Hotinului, credința jupânului *Coste* și jupân *Condre* (parcalabi) de Neamț, credința jupânului *Petre* și jupân *Toader* (parcalabi) de Novograd, credința jupânului *Luca Arbure* portar de Suceava, credința jupânului *Hran* spătar, credința jupânului *Eremia* visternic, credința jupânului *Șarpe* postelnic, credința jupânului *Săcuian* paharnic, credința jupânului *Stărce* stolnic, credința jupânului *Cățelean* comis, și credința tuturor boerilor noștri a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn din copiii noștri sau din al nostru neam sau ori pe care D-nul D-zeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldaviei, unul ca acela să nu-istrice a noastră *daanie* și întărire, ci să-i întărească și imputernicească, de oare ce și noi i-am dat și i-am întărit pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă, și căci că îi este lui dreaptă ocină. Iar spre mai mare tărie și putere a tot ce s'a scris mai sus poroncil'am înșine la al nostru credincios *Totrușan* logofat să scrie și a noastră pecete să lege către această carte a noastră.

A scris în Hârlău la anul 7030,.... luna.... 26.

NOTE

1). Originalul pergameut, rău păstrat și scorogit, fără pecete, proprietatea familiei Frimu, din satul Bărzești, la Vaslui, de unde l'am copiat în 1900, împreună cu mai multe acte vechi, transcrise în Surete și Izvoade vol, I pag. 80—120.

Intregul pachet de acte e așa de rău păstrat, zice-se din cauza că ar fi stat ascunse în pământ mai multă vreme, de pe când se ascundeau bucatele în gropi. (Vezi «Surete și Izvoade» VIII, 515).

2). *Nume de persoane*: Banul dvornic, Toader Brălad, Știrbeț, Lie, Gușul, Ion, Fătul, Negrița, Parasca, Dragoșin. Gavril Vreameș.

3). *Nume geografice*: Чоричици.

4). *Cioricești*. Supt acest nume nu se găsește azi nici un sat în jud. Vaslui, unde ni-l pune că ar fi fost satul pomenit în documentul nostru. După afirmarea însă a sătenilor din Bărzești, se păstrează încă și azi numele de Cioricești la locul din șesul Bărladului, în fața haltei Bărzești, cam pe locul unde azi sînt grădinele satului. Satul a trebuit să dispară de mult, contopindu-se cu Bărzeștii, care veneau mai adăpostiți de șleahul cel mare, ca unii ce erau așezați mai în fundul văii, având în față dealul ce-i desparte de valea Bărladului.

5). *Bătrânii Cioriceștilor*. Uricul nostru e foarte instructiv asupra felului de împărțală a satului Cioriceștilor. Mai din vechiu satul se împărțea în două: jumătatea de sus și jumătatea de jos, ceia ce arată că au fost mai de demult 2 proprietari, cari au avut direse de cumpărătură de pe vremea lui Stefan Vodă «și din direse ce ei au avut de la bunul Domniei mele Stefan Vodă». Cu o generație mai sus proprietatea în Cioricești a trebuit să fie a unui чориче, чорек, шарек; de unde pluralul familiar—Чоричици și de aici numele așezării lor. Cu aceasta ne suim la în-

ceputul secl, al XV-lea când a trebuit să se facă prima aşezare în gura Bărzeştilor de azi.

În secl. al XVI-lea proprietatea s'a imbucătăţit în 4 părţi, din care 2 părţi în jumătatea de sus. şi 2 părţi în jumătatea de jos. Ion Banul intră în Cioriceşti cu dania de la unchiul său (fratele probabil al mamei sale). *Gavril Vreameş* pentru a 4-a parte din jumătatea de sus. Acest Ion Banul era de fapt proprietar pe apa Studenişei, unde locuia un *Oană* şi nu ştim pentru ce fapte, i se dă această moşie ca danie de însuşi Voevodul Stefăniţă, care o avea moştenire prin tatăl său Bogdan Vodă, de la bunul său Stefan Vodă, care o cumpărăsede la una *Matia* cu 200 zloţi tătărăşti. Mama lui fiind soră cu *Vreameş* din Cioriceşti, capătă danie şi aici unde îşi împarte moşia cu rudele lui pomenite: 1. *Bărlad*, *Stirbăţ*, şi alţii.

Toader Bărlad ia altă a 4-a parte din Cioriceşti, din jumătatea din jos. *Ştirbăţ* şi cu *Lie băetul* fratelui său *Guşul* iau altă a 4-a parte din Cioriceşti din jumătatea de sus; iar verii lor primari—*plemenicove*—iau ultimul şfert din moşie. De şi moşia e împărţită în 4 bătrâni, numărul proprietarilor pe aceşti 4 bătrâni erau deosebiţi. În doi bătrâni erau numai câte un proprietar: *Banul dvornic* şi *Toader Brălad*; în al 3-lea bătrân erau 2 proprietari: *Stirbăţ* şi cu *Lie*, nepot de frate; în al 4-lea bătrân erau 5 proprietari: *Lupe*, *Ion*, *Fătul*, *Negrita*, *Parasca*, toţi fi-ciorii lui *Dragoş*; în total 9 bătrâni, sau cum s'ar zice în Muntenia *moşi mici*.

Cel care a cuprins apoi întreaga proprietate pe această vale e *Ion Banul*, căci de la el se păstrează spiţa răzeşilor din Bărzeşti, mai ales după ce capătă în schimb şi moşia Bărzeştii în 7035 Mart. 15.

20). Document din 7035 Mart 15, Huși.

Sumar ; Petru Rareș Vodă întărește schimbul ce a făcut între dâșii Ion Banul dvornic și Safta strănepoata bătrânului Negrea, și anume Ion Banul dă Saftei satul său de pe apă Studeniței, unde a fost *Vanea*, fost cumparat de însuși Stefan Vodă de la Matia cu 200 zloți, și ia în schimb satul Bărzeștii, unde a fost Bărzea.

Милостію божією мы Петръ воевода, госнодаръ земли молдавскви, знаменито чиним иссим нашим листом. взсѣм ктѡ нан || вззрит или его чтоучи оуслышит, вже прїидъша прѣд нами и прѣд нашими молдавскими бояри, нашъ вѣрныи слоу || га пан Іѡнъ Баноула дворникъ, и Гада дѡчка Дѡнина, вноука Настина и Маренна, вноуки Негрини старого, по их до || брѡю волю никим непонужени аниприсилъвани, и промѣнили промежи собою свои правѣи ѡтнини, и сазга наш вѣрныи || пан Іѡнъ Баноула дворникъ дал Гади дѡчки Дѡнини вноуци Настини и Марени свою правѣ ѡтнинѣ даанїа не по та господвами || Стефана воеводи, и даанїе господвами що и господвами дадохъ емоу, едно село на Стѡденици, гдѣ вович Банъ и сѡ млинѡмъ || на Стѡденици, що былъ кѡпилъ тое село родителъ господствами Стефан воевода ѡт Матицъ дѡчка по еше юи придалъ Е златъ || татарски, и пакъ оуставше Гада (дѡчка) Дѡнина оуноука настина и Маренина, вѣски (Негрини, ла сазъкъ нашемъ вѣкъ || рномоу панѣ Іѡнѣ Баноула дворнику правѣю ѡтнинѣ ѡт своего праваго зрика и що она имѣла ѡт роди || телѣкъ господствами Стефана воеводи, едно село на Брзладѣ на имѣ Брззеціи гдѣ былъ Брзза, ино мы видѣвши ихъ доброволною токъ || межъ и доброе ихъ измѣненїе що ѡни промежи собою промѣнили и потѡклили по ихъ доброй волю, такожъ и ѡт

Гонъ

Ушъ 2

нас дали и по || твердили есмы слѣдѣ нашѣмъ вѣрноиѣ
панѣ Іоанѣ Панѣлоу двѣрникѣ тоѣ вышеписанное село на
Брзладѣ наймѣ Брз || зеци и гдѣ была Брззѣ, како да
ест емоу ѡт нас оурикѣ съ взсем дохѣдом, емоу и дѣ-
тем его и оуничатѡм его и прѣоуноучатѡм его || и пра-
циѣратѡм его и взсемоу рѡдѣ его кто съ емѣ изберет
наиблизнѣи непорѣшено никѡлиже на вѣкы, а хотарѣ то ||
моу прѣдреченомоу селоу цю на брзладѣ наймѣ Брз-
зециилѡр гдѣ была брззѣ, да ест постарѡм хотарѣ
ѡт оусих сторѡн по || коуда из вѣкѡ живали, а на то
ест вѣра нашего господства вышеписаннаго мы Петра во-
евода, и вѣра котарѣ наших, вѣра пана || Храпа двѣрника,
вѣра пана Негрила, вѣра пана Гринковича, вѣра пана
Тзлакѣ, вѣра пана Блада и вѣра пана Мицѣла прѣ ||
калавѡе хотинских, вѣра пана Крѣже и пан Хоуѣрѣ прѣ-
калавѡе Немецких, вѣра пана Грозава и пана Мицѣла
прѣ || калавѡе Новоградских, вѣра пана Барѣвѣски пор-
тарѣ Гочавского, вѣра пана Драг(шана спатарѣ, вѣра
пана Тоадѣра вистѣр || ника, вѣра пана Личѣла (пос-
теаника), вѣра пана Фѣла чашиика. . . || сеѣ волѣров на-
ших. . . || шѣго рода, или пак... бити нашей молд... || тврѣ-
дил и оукрѣшил... || чденіе томѣ взсемоу... велѣли есмы на-
шемѣ вѣрноиѣ панѣ Тоадѣрѣ лѡгофѣтѣ писати и печат на-
шоу || привѣстити ксемоу листоу нашѣмѣ, Дѡмитрѣ По-
пович писал оу Хѣсоѣ, вѡто ꙗзѣ мѣца Мартіа Сі

Traducerea

Cu mila lui D-zeu Noi Petru Voevod Domn ță-
rii Moldaviei; înștiințare facem cu această carte a

noastră tuturor cui vor căta pre dinșă sau o vor auzi-o cetindu-se ; că iată a venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri moldovenești, credincioasă noastră slugă pan *Ion Banul dvornic* și *Safta* fata *Donei*, nepoata *Nastei* și *Marinei*, nepoata *Negrei* cel bătrîn ; de a lor bună voe de nimeni siliți nici asupriți și au schimbat între ei ale lor drepte ocine ; sluga noastră credincioasă pan *Ion Banul dvornic* a dat *Saftei*, fata *Donei*, nepoata *Nastei* și *Marinei*, a sa dreaptă ocină dania *nepotului domniei mele Ștefan Voevod*, și dania domniei mele. ce și domnia mea i-am dat-o, un sat pe *Studenîța*, unde a fost... *bovici Vanea* și cu mori în *Studenîța*, ce l'a fost cumparat acel sat părintele domniei mele Ștefan Voevod de la *Matîța* fata Po... și i-a mai dat încă și 200 zloți tătăraști. Și iarăși *Safta* fata *Donei*, nepoata *Nastei* și *Marinei*, nepoata *Negrei*..... slugii noastre credinciosului pan *Ion Banul dvornic* a sa dreaptă ocină din al său drept uric și.., ce dânsul a avut de la părintele domniei mele Ștefan Voevod, un sat pe *Barlad* a nume *Bârzeștii*, unde a fost *Bârzea*. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și bun schimb ce ei și-au schimbat și tocmit între ei de a lor bună voe asemenea și noi i-am dat de la noi și i-am întarit slugii noastre, credinciosului pan *Ion Banul dvornic* acel de mai sus sat de pe *Bârlad*, anume *Bârzești*, unde a fost *Bârzea*, ca să-i fie și de la noi uric cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților și preastrănepoților și la tot neamul ce i se va alege mai de aproape nerușuit nici odănoară în veci. Iar hotarul acestui de mai sus zis sat ce-i pe *Bârlad*, anume *Bârzeștilor unde a fost Bârzea*, să-i fie pe vechiul hotar, din toate părțile pe unde din vechi a umblat. Iar la aceasta este credința Domniei mele mai sus scrisă Noi Petru voevod și credința boerilor noștri, credința pan *Hran dvornic*, credința pan

Negrila, credința pan Grincovici, credința pan Talaba, credința pan Vlad, și pan Mihul parcalabi de Hotin, credința pan Cârje și pan Huru parcalabi de Neamț, credința pan Grozav și pan Mihul parcalabi de Novograd; credința pan Barbovschi portar de Suceava; credința pan Dragșan spat. credința pan Toader visternic, credința pan Liciul postelnic, credința pan Felea ciașnic. (credința pan Sbearea stolnic, credința pan Ioan Gug comis)... boerilor noștri ai Moldovei cei mari și cei mici.... sau din neamul nostru sau.... să fie Domn țării noastre a Moldovei.... să întărească și să imputernicească... pentru întărirea tuturor acestora.... am poroncit credinciosului nostru pan *Toader* logofăt să scrie și pecetea noastră s'o atârne la această carte a noastră. Dumitru Popovici a scris în Huși, la anul 7035 luna Mart 15.

NOTE

1). Originalul pergament rupt pe la încheeturi; e proprietatea familiei Frimu din Bărzești. Pecetea lipsește cu totul. Vezi „Surete și izvoade” VIII, 519.

2) *Nume de persoane.* Ionk Banul dvornicz, Sașsa, Donina, Nastina, Marena, Negrini starago, Vanea, Matița, Brăzea.

3). *Nume de localități:* Studeniți, Brăzeștii.

4). *Ion Banul dvornic.* Prezintă nu puțin interes po-recla de familie *Banul* în Moldova prin secl. al XV-lea și XVI-lea, când se știe că *bănia* a fost în cinste întâiu în Muntenia și anume în Oltenia, și că în Moldova abia pe la 1704 s'a rădicat în mare cinste cu *Savin Znuncilă vel ban*. Putem pune oare pe acest *Ion Banul dvornic* între vornicia lui *Petrică* și *Hrean* (7031—7036)? Nouă ni se pare că acest *Ion Banul* n'a fost boer de divan, ci de țară

căci se zice *par* și fără a bănuî cauzele vedem că Stefănița Vodă i-o dă danie din moștenirea ce o avea și el de la bunul său Stefan Vodă cel bătrân, care o cumpără cu 200 zloți de la una Matia. Acest Ion Banul având de unchiu pe unul Gavril Vreameș, capătă danie în Cioricești a patra parte din sat; aceasta în 1522. După 5 ani interesele îl silesc să facă schimb cu Safta, luind de la dânsa satul Bârzești, în schimbul satului său de pe apa Studeniței. Odată fixat în Bârzești el își continuă neamul său în acest sat, după cum dovedește spița răzășască, care ne dă la tulpina ei pe *Ursul banul*. Acesta face pe *Sanda* (Negoiță), *Paraskiva* (Hălinaș). *Vasile* și *Sandul* Bârzescul. Vasile face pe *Neculai Bulubașa*; acesta pe *Costantin* bulubașa; Costantin face pe *Anuța* mama lui *Ion Frimu*. Deci amintirea celor care au lucrat spița (1823 Noemb. 21) s'a rădăcat până pe la 1650, când era încă generală porecla *Banul*, căci Ursul Banul trebuie să fi fost un răstrănepot a lui *Ion Banul dvornicul*,

5). *Bârzeștii*, Supt numele de Bârzești avem o sumedenie de sate în Mehedinți, Vâlcea, Dolj, Gorj, Muscel Vaslui. Bârzești ne amintesc de *Bârzu* și *Bârza*, iarăși nume de localități prin Romanați, Argeș, Teleorman, Fălciu. Apoi familia veche *Bârzu*, care și azi se păstrează și o găsim rivalizându-și vechimea cu al de Dinga, în satul Căuțișanii din jud Roman (v. „Surete și Izvoade”, VI.).

Uricul nostru ne spune că în 1527 Mart 15 proprietară în Bârzești era *Safta*, fata *Donei*, nepoata *Nastei*, care era nepoată lui *Negre bătrânul*. (Нѣгринн старого). Prin aceasta ni se dă proprietatea în Bârzești cu cel puțin 150 ani înainte, pe la 1400, când și găsim în diplomele lui Alexandru Vodă de mai multe ori pe unul *Negrin*, *Negru*, ca boer fără titlu. N'ar fi nimic de mirare, căci tot pe atunci întâlnim pe *Șerbia* (Șerbeștii) *Știbor* (Știborâni), din Vaslui; deci *Negrea* (Negreștii). etc.

În 1527 satul își avea numele de *Bârzești*, și ca lămurire dă fraza stereotipă: *ГДЕ БЫЛА БЪРЗЕА*—unde a fost Bârzea: Deci satul și-a luat numele de la vechiul său proprietar. Fi-va fost dar acest *Bârzea*—*БЪРЗЕА*, tată lui Negrin, răstrăbunicul Saftei din 1527?

Nu uităm a reimprospăta cu acest prilej un fapt, care sare în ochi în onomastica veche. Cu cât ne suim mai sus în timp, cu atât se întâlnesc aceleași nume de boeri în țările surori: *Berehoi*—*Berevoi*, găsiți nobili în țara Oltului, în Argeș și în Fălciu; *Bârzea* în toată Oltenia și în țara de jos a vechei Moldove; *Cândea*, *Cândescu*, *Cândești* în cele trei țări surori. Să fie oare aici o simplă coincidență, ori un fapt istoric că cu cât ne suim mai sus în trecutul nostru politic, cu atâta găsim o înrudire mai mare între elementele chemate a juca un rol politic, și marii proprietari de pământ au fost dintre aceștia.

6). *нѣпота, брѣзѣщѣвър*. Scriitorul Dumitru Popovici se vede ca era moldovean și știea limba slavonă pentru cancelarie. El uită pe *vnuc*, *unuc*, și pune *nepota*; tot așa la dezinența numelor proprii el pune genitivul plural românesc: *Bârzeștilor*, negăsind altul potrivit slavon.

7). Data documentului e Mart 15, în Huși. Petru Rareș abia venise domn în 20 Ghenar 1527 (7035) și după 2 luni îl găsim în Huși, de unde dă hrisovul de mai sus. De la Stefan cel Mare Huși au fost aleși de voievozii Moldovei ca loc de retragere; aici murise Bogdan Vodă.

21). Document din 7013 Febr. 16

Sumar: Bogdan Vodă întărește vânzarea ce face Gligore Cucul către Toader, Lazăr, Onicio, Vasca, frați cu 150 zloți tătărăști în a patra parte din satul Ungurenii, ce este de ceia parte de Sărata de către Prut.

Facem înștiințare cu această carte a noastră tuturor cui să cade a ști, precum au venit înainte

noastră, și înaintea tuturor boerilor noștri, ai Moldaviei sluga noastră *Gligori Cucul*, de a lui bună voe de nimeni silit nici asuprit, și au vîndut a sa dreaptă ocină dintru al său drept uric, și cumpăratură, a patra parte din satul *Ungureni* ce este pe de ceia parte de *Sarata* de către *Prut*, slugilor noastre lui *Toader* și fraților lui, *Lazăr* și *Oniciu* și surorii lor *Vasca*, drept 150 zloți tătaraști; și slugile noastre *Toader* și frații lui *Lazăr* și *Oniciu* și sora lor *Vasca*, au platit toți deplin acei 150 zloți tătaraști, în minule slugii noastre lui *Gligori Cucul*, dinaintea noastră și dinaintea boerilor noștri; deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și plată deplin, așijderea și de la noi am dat și am întărit slugilor noastre, lui *Toader* și fraților lui, *Lazăr* și *Oniciu* (Онничю), aceia a patra parte de satul *Ungureni*, ce este pe de ceia parte de *Sarata*, de către *Prut*, ca să fie lor de la noi uric cu tot venitul și ficiorilor lor *întocma* și nepoților lor și strănepoților lor, și a tot neamul lor ce să va alege lor mai aproape, nerușuit nici odată în veci. Iar hotarul acei a patra parte a satului din *Ungureni*, partea de către *Prut*, să începe din gura pârăului *Păcurarilor*, deaci pe virful dealului la movila săpată, de acolo drept peste câmp la capul ezărului la stâlpu, deaci pârăul ce se chiamă *Saca* în sus la stâlpu, de acolo drept peste câmp la *Sarata* la stâlpu. Acesta este tot hotarul acei a patra parte de sat, și spre aceasta este credința Domniei mele de mai sus scrisă, *Bogdan Voevod*, și credința boerilor noștri ai Moldaviei a mari și mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn din fii noștri, sau din neamul nostru, sau pe cine *Dumnezeu* va alege a fi domn țării Moldaviei, să nu străce a noastră danie și întăritură, ci mai ales să de lor și să întărească, de vreme ce ei au cumparat pre a lor drepti bani. Si pentru mai mare tărie a ce-

lor de mai sus scrisă, am poroncit credincios bo-
erului nostru. dumnealui Tăutului logofăt să scrie și
a noastră pecete cătră această carte a noastră să
o lege.

NOTE

1). Originalul pergament lipsește; se găsește o tăl-
măcire făcută de Gh. Evloghi dascal din 1780 Dec. 4, în
pachetul de documente a d-lui Adam Mitaki, proprietar la
Bălteanu, în județul Falcu. Vezi „Surete și Izvoade VIII,
322.

2). *Nume de persoane*: Gligori Cucul, Toader, Lazăr
Oniciu, Vasca.

3). *Nume de localități*: Ungurenii, Sărata. Prut, pă-
răul Păcurarilor, părăul Saca, movila Săpată.

4). Moșia *Ungurenii* e de peșie Prut, în fața Sărății,
2 ape ce se varsă în Prut de o parte și de alta. Textul
chiar zice: „de ceia parte de Sărata de cătră Prut», ceia
ce arată că scriitorul e în Huși și știe de 2 ape cu nu-
mele Sărata.

5). Hotarăle Ungurenilor sint date: movilă săpată;
stâlp; de obicei acești stâlpi se făceau cu *buor*, ca și în
copaci (ulmii, stejari) cu buori.

22. Document din 7010 Mart 14. ¹⁵⁰²

Sumar: Stefan Vodă întărește Neagăi, fata lui Micșin satul
Micșuneștii pe Ialan.

Facem știre cu această carte a noastră pentru
adeverată *Nega fata lui Micșin* ca am miluito pe
dinsa osebitu de a noastră milă am datuși am în-
tăritu ei intru al nostru pământu a Moldaviei pe a
ei dreaptă ocina anume satul *Micșineștii pe Ialan*,

pentru acei toată ace de mai sus scris(a) să fie ei de la noi uricu și cu tot venitul ei și ficiorilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și tot neamul ei ce se va alege mai aproape nerășluit nici odată in veci. Iar hotarul acelui de mai sus scris sat a nume *Micșineștii pe Ialan* să fie ei despre toate părțile după hotarul cel vechiu pe unde au umblat din vechiu, și spre aceasta este credința domniei mele de mai sus scris(a) Stefan Voevod, și credința a preiubitului fiului domniei mele Bogdan voevod și credința a tuturor boerilor noștri a mari și a mici, iar după a noastră viață cine va fi domn țării aceștia din fiii și niamul nostru sau pe cine Dumnezeu va alege să nu strice a noastră danie, și întăritură, ce mai ales să de și să întărească de vreme ce este a ei dreaptă ocină. Și pentru mai mare credință și întărire a celor de mai sus scrise am poroncit credincios boerului nostru dumnealui Tăutului Logofătului să scrie și a noastră pecete cătră această carte să o lege.

N O T E

1). Originalul pergament lipsește. In arhiva d-lui Adam Mitache mare proprietar in jud. Fălciu, n'am găsit de cit copia scrisă in 1800 de V. Colescu in Hurdugi, după suretul tălmăcit de Gh. Evloghie in 1775 Iuli 23; vezi „Surete și Izvoade“ VIII 321.

2). *Ialan*, părau ce izvorăște din dealurile cu codri ce stăpânesc Crețeștii, numit și fundul Elanului. E una din văile cu vechi și di se așezări de sate de la obârșia sa până la vărsătura lui in Prut, lângă salul Țuțeani. După nume ne arată că pe aici au fost din vechi așezări slave, căci chiar numele de *Ialan*—azi Elan—insamnă *cerb*. In special cât cunose din actele culese de mine din jud. Făl-

cîu de la răzeșii și proprietari de prin acele locuri a fost o mare schimbare în așezările și numele satelor de pe aceeași vale.

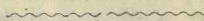
3). *Micșin*. Dacă în 1502 trăia numai Neaga fata lui Micșin, urmează că tatăl ei era mort la acea dată, lucru care a și făcut pe Neaga să ceară din nou întărirea domnească de la Ștefan Vodă.

Țată cu obiceiul vechiu al țării la fie-care prilej de transmiterea proprietății, noul proprietar fie prin *moștenire* (pravago i pitomago urica), fie prin *danie* (za daanie), fie prin *cumpărătură* (za cupejnoe) trebuia să-și ceară de la Vodă recunoașterea titlului de proprietate. Textul original a trebuit să cuprindă fraza tipică: „жазовдан есми ен вобноу нашую милостю и дали и потврджани есми ен оу нашиен земли с молдавстжи ен права штина село найма микшиницин на лаланѣ“.

Acest Micșin a trăit dar supl Ștefan cel Mare și și-a legat numele de satul Micșineștii.

Cum însă satul își avea deja numele său în plural микшиницин în 1502, urmează că a trebuit să existe o serie de *Micșini* pe acele văi, și că dar nu lătal Neagăi a fost cel întâi *Micșin* pe valea lalanului, ci a fost în a 2-a sau a 3-a generație, și că dar stabilirea primului Micșin câtă să se pună cătră sfârșitul secl. al XIV-lea, deci pe vremea lui Alexandru cel Bun, dacă nu și ceva mai înainte.

Proprietatea primilor Micșini a fost pe lalan. și apoi s'a întins în sus pe apa Bujorului, unde găsim proprietari pe urmașii primilor Micșini, cum dovedește uricul dat mai jos.

23. Document din 7040 Mart 12, Huși.

Sumar : Petru Rareș Vodă întărește proprietatea lui Petru Mieșin și surorilor sale Alba și Marușca, cum și a seminției lor Malina, Malina și Marușca, în satele Delenii pe Bujor și Ponicestii, pe Ialan și aume să ia câte o treime din Deleni și Ponicestii.

Милостію Божию мы Петръ воевода господарь земли Молдавской, знаменито чиним иссим листом нашим взѣмъ кто наемъ вззритъ, или его чтоучи слышитъ, вже тоти || истини наши слоуги Петръ Микшин и сестри его Ялка и Мароушка, жаловали еси || усобною нашою милостію и дали и потвердили еси им ихъ правіи отнина и отъ зрика ихъ що они имали отъ потвержде-
ніе отъ родителѣхъ господствами Стефана воевода || наимѣ
Делѣнїи на Бужорѣ и Поничециі на Иланѣ, по
вѣкѣ стороны Иланѣ, то да естъ имъ на три части, въ
часть Петри Микшина и сестрамъ ихъ Ялки и Мароушки ||
досталосѣ имъ третая часть село отъ Делѣни, вишная часть
и третая часть село отъ Поничециі на Иланѣ нижная
часть, а въ часть Мали досталосѣ ей третая часть того
села || отъ Делѣни нижная часть и четвертая часть отъ Пони-
чеци на Иланѣ вишная часть, а въ часть Малины и Ма-
роушки, досталосѣ имъ третая часть тихжеі село отъ Де-
лѣни середная часть и тре || таа часть отъ Поничеци,
на Иланѣ, тихъ середная часть тое да естъ имъ отъ насъ
зрикъ съ вземъ доходомъ имъ и дѣтемъ ихъ и оуноучатомъ ихъ
и прокоуноучатомъ ихъ и працюрѣтомъ ихъ и въ || семъ
родѣ ихъ кто съ имъ изверетъ наближніи непорѣшнно ни-
колиже на вѣки, А хотаръ тѣмъ двѣмъ селамъ наимѣ Де-
лѣнїи що на Бужорѣ, и Пони || чецирѣмъ що на Иланѣ,

по вѣкѣ стороннѣхъ Шланѣкъ да ест ѿтъ всѣхъ сторонъ поста-
ромъ хотаръ покъ да изъ вѣкѣхъ ѿживали. Я на то естъ
вѣкѣра нашего господствами вишеписа || нагомы Петра во-
еводі и вѣкѣра прѣвзлюбленнаго сына господствами Бог-
дана, и вѣкѣра воаръ нашихъ, вѣкѣра пана Хоуръ дворника,
вѣкѣра пана Тотршана, вѣкѣра пана Екрипка, || вѣкѣра пана
Блада и пана Тоадера прѣкалабове Хотинскихъ, вѣкѣра
пана Данчсла и пана Дичсла прѣкалабове Немецкихъ,
вѣкѣра пана Зварри || и пана Крачсна прѣкалабове Но-
воградскихъ, вѣкѣра пана Михсла портарѣ Гоучавскаго,
вѣкѣра пана Драгшана спатарѣ, вѣкѣра пана Главана вист-
тѣрника, | вѣкѣра пана Ялвсла постелника, вѣкѣра пана По-
пзсксла чашника, вѣкѣра пана Колсна столиника, вѣкѣра
пана Іѿна Гоугъ комиса и вѣкѣра всѣхъ воаръ нашихъ Мол-
давскихъ || (велики)хъ и (мали)хъ, а по нашемъ жи(вотѣ) (к)то
вѣдетъ господаръ нашей земли ѿтъ дѣтей нашихъ или ѿтъ
нашего родоу или пакъ боудъ кого гъ въ избретъ господа-
ремъ быти нашей || || и потвржденіе тому въ-
семоу вишеписанномуу велѣли есми нашимъ вѣкрномъ
панъ Тоадероу логофетоу писати и печатъ нашъ привѣ-
сити ксему || листоу нашему. Писалъ Тома Къцелѣнович
оу Хоуеу вътоу ꙗзъ мѣца Мартіа въ дни.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod domn țării Moldovei înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau lui cetinduse o vor auzi, iată aceste adevărate a noastre slugi

Petru Micșin și surorile lui Alba și Marușca și iarăși seminția lor Malea și iarăși seminția lor Malina și Marușca miluitu-ne-am noi cu osebită a noastră milă și am dat și am întărit noi lor a lor drepte ocine și din uricul lor ce ei l'aū avut de întărire de la părintele domniei mele Stefan Voevod anume *Deleni* pe Bujor și Ponicești pe Ialan pe imbe lăturile Ialanului ca să-i fie lui de 3 părți în partea lui Petru Micșin și a surorilor lui Alba și Marușca li s'a convenit lor a treia parte sat din Deleni partea din sus și a treia parte din Ponicești pe Ialan partea din gios, iar în partea Malei s'a convenit ei a treia parte din același sat din Deleni partea din gios și a treia parte din Ponicești pe Ialan partea din sus; iar în partea Malinei și Marușcâi s'a convenit ei a treia parte din același sat din Deleni partea din mijloc și a treia parte din Ponicești pe Ialan iarăși partea de mijloc, acele să fie lor de la noi uric cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și la tot neamul lor ce li se va alege lor mai aproape nerușuit nici odănoară în veci. Iar hotarul acelor 2 sate anume Deleanii pe Bujor și Poniceștii pe Ialan de pe ambe părțile Ialanului să fie din toate părțile pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Petru voevod și credința prea iubitului fiu al domniei mele Bogdan și credința boerilor noștri, credința pan Huru dvornic, credința pan Totrușan, credința pan Scripca, credința pan Vlad și pan Toader parcalabi de Hotin credința pan Danciul și pan Liciul parcalabi de Neamț, credința pan Zbearea și pan Crăciun parcalabi de Roman, credința pan Mihul portar Sucevei, credința pan Dragșan spatar, credința pan Glavan visternic, credința pan Albotă postelnic, credința pan Popăscul paharnic, credința pan Colun stolnic, credința pan Ion Gug

comis și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după viața noastră cine va fi domn țării noastre din copiii noștri ori din al nostru neam și pe ori care altul domnul Dumnezeu îl va alege Domn a fi țării noastre și împuțerire a tot ce s'a scris mai sus am poroncit noi la al nostru credincios boer Toader logofat să scrie și pecetea noastră să o acățe la cartea noastră. A scris Toma Cățeleanu în Huși la anul 7040 luna Mart 12 zile.

N O T E

1). Originalul pergament proprietatea moșului T. Co-dreanu din Deleni, de la care l'am copiat în vara anului 1904, în cele 10 zile de vacanțe petrecute prin jud. Fălciu (vezi Evenimentul 1904 Sept.-Oct.). E rupt în două, de aceea lipsește rindul al 15 din text, care a trebuit să fie acesta: „Земан Молдавскон тот кы им непоршша нашего даанна и потверждѣнїа. алиби им оутверднн и скрѣпнн знаше есми им даан и потвердннн за ихъ слажеѣ. а нѣ колшю крѣпностъ“ = țării Moldaviei unul ca acela să nu le strice a noastră danie și întărire, ci mai virtos să le-o întărească și împuțernicească, de oare-ce și noi le-am dat lor și le-am întărit pentru a lor slujbă. Iar spre mai mare tărie».

Are pecete legată cu șnur roș. Ceara roșie e ștearsă ; se pot însă ceti urmele literilor.

2). *Scrierea.* Ca particularitate pergamentul acesta prezintă că cerneala veche a fost ștearsă, și s'a scris pe de-asupra cu altă cerneală mai neagră tot documentul. Pe alocurea se observă păstrate literele vechi necorectate. Prima dată te crezi în fața unui falșificat, cu cât însă ce-tești textul și coordonezi numele cu atita vezi că cel care a dres textul a greșit ici pe colea litera și chiar cuvintul,

cum se intreve de în zare. Tot acela care a scris din nou textul a notat pe cula pergamentului în dos numele : *Петръ Микшин, сорсца Ялаа ши Мхршшка.*

3). *Nume de persoane* : Petru Micșin, Alba. Marușca, Malea, Malina, Marușca.

4). *Nume de localități* : Deleani, Ponicești, Bujor (apă), Ialan.

5). *Petru Micșin*. În doc. dat mai sus din anul 7010 Mart 15 s'a vorbit de Neaga fata lui Micșin, care capătă întărire de la Stefan Vodă pentru satul Micșineștii pe Ialan. Nu știm legătura între Neaga și Petru Micșin, în or ce caz erau rude de aproape. Din textul documentului re iese că și ei aveau uric de întăritură de la Stefan Vodă pentru *Deleni* și *Ponicești*, pe care îi împart în 3 părți după părinții lor ; căci Petru Micșin cu surorile lui Alba și Marușca iau o treime ; vara lor primară (племенница) Malea altă treime, și alte vere ale lor ,Malina și Mărina (племенница) altă treime. Dacă socotim că Neaga fata lui Micșin poate fi una din surorile părinților acestora din 1532 și că ea și-a luat partea sa din Micșinești de pe Ialan, ar urma că Micșin a avut 4 copii : *Neaga* și părinții celor 3 grupe de Micșini din *Deleni* și *Ponicești*.

Proprietatea vechilor Micșini s'a rupt dar în două : de o parte a curs proprietatea din urmașii Neagăi, cum și găsim răsărite hărțile la străbunii lui Adam Mitake, și pe de alta a curs proprietatea lui Petru Micșin în *Deleni*, la care și găsim azi uricul adevărat al *Delenilor*, în mâna *Ghibanilor* și *Bădroseștilor*.

În 1790 Oct, 5 se hotărâncește moșia *Delenilor* despre vecini. Cu acest prilej s'au scos la iveală toate actele vechi ale *Delenilor* : iată ce spune vornicul de poartă Stavăr, hotarnicul : «ei ne-au arătat că moșia aceasta *Delenii*, umblă în trei bătrâni, anume un bătrân *Micșunestii* în partea de sus, și un bătrân *Căpșăștii* în mijloc, și un bătrân

Hurduzăi în partea de gios și spre incredințare arătării lor ne-au arătat și un suret de pe un *ispisoc din veleat 7040 Mart 12 de la Petru Vodă*, ci scrie că sau întărit depe un *ispisoc de la Stefan Vodă*, ce este tălmăcit de Evloghie dascalul din velea 7264 Mart 30, care *ispisocul* acesta de la Petru Voevod, alege și hotărăște pe toată moșia Delenii pe trei bătrâni și arată Delenii pe Bujor și dă stăpinire pe părul Bujorului amândouă părțile ca să stăpânească acești trei bătrâni, *măcar că ispisocul cel adevărat noi nu l'am văzut nefiind la nici unii din răzeșii aceștia, dând samă că ar fi la Eși la alt răzăș a lor*» (vezi Surete și Izvoade IX, 13).

Deci în 1790 uricul dat de noi era la Iași. În ce scop? Un alt răzăș de ai lor îl luase la Iași, probabil în scopul de a-l direge în slove, care erau prea șterse. Cerneala fiind prea groasă au eșit literile pe dosul cutelor pergamentului.

În privința împărțirii în bătrâni vedem o deosebire între felul cum interpretează uricul lui Petru Vodă din 7040 urmașii lor din 1790, și felul cum a interpretat Evloghie Gh. izbașa uricul Murgeștilor din 7039 (vezi pag. 112). Aici noi avem 6 nume, dar 3 bătrâni, ceea ce arată că împărțirea pe bătrâni se referă la uricul lui Stefan Vodă, în care se întărește proprietatea părinților celor din 7040; pe când la Murgești de și uricul zice că se împărțește satul în două, sînt 6 bătrâni, fiind 6 nume în uric.

6). *Spife*. În actele Delenilor, câte le cunosc până acum am găsit spița urmașilor din *Mălina* și *Marina*. născute tot Micșin. Autorul însă a spiței le ia drept o persoană «Malina Marușca de la cuprinderea *ispisocului* de la Petru Voevod din 7040 Mart 12» (Surete și Izvoave II, 548). *Mălina* a născut pe *Chetran*, *Ursu*, și *Șotropa*; *Chetran* a născut pe *Ion Ketran*; *Ion Ketran* a născut pe *Buzălan*,

Titiana, Mirzacul, Țiganaș și Bugiac ; Titiana a născut pe *Anton* ; Anton a născut pe *Ion* și pe *Nastasia*. Din *Nastasia* se trage neamul *Corovancă* ; din *Ion Ghiban* se trage neamul Ghibanilor din Deleni.

Asupra lui Ion Ghibanul avem 3 documente prea interesante, care ne spun ceva nou și complect asupra deșugubinei. Le dăm în întregime, așa cum le avem copiate în ale mele „Surete și Izvoade“ III, 353—355 :

A.

Io Costandin voevoda b. m. g. z. M. scriem Domnia mia | la sluga noastră la Ștefan Banul. hotnogul. damuți și(i)re ca | domnii miali sau jăluit *Iwn Ghibanul mazâl* pre răziași a lui zicându | Ion Ghibanul cum sau făcut w moarte de wm în zilele Ducăi Vodă la ținu | tul Falciiului. și fiindu domn(ia)lui răposatul Gavriliță vornic | mare. au făcut strânsur din toate satele. din pregiur. din șiaple ho | iară. să plătiască moartea acea de wm și au luat dumn(ia)lui vornic | cul din toate satele câte noax galbeni bani și au luat și vornic | cii de Bărlad câte doi galbeni. de sat. și iau luat și lui. dumn(ia)lui Gavriliț | vornicul. un bou și doax vaci cu vitei. și iau dat și vornicilor de | Bărlad doi galbeni și având el niște pomăt pe valea ce să chiamă Valea Moi | săi. împreună cu alți răziași ieu făcut dumn(ia)lui vornicul. o scrisoari. | de la mâna dumnisali ca să aibă a ținea el acel pomăt tot pentru bou | și pentru vacii și banii. ce au dat *Ion Ghiban* pentru răziași. lui de au | plătit el pe răziași de pe doax văi. și până amu nu iau mai în | torsu nime nimică. și au mârșu cu w carte a domnii meali acolo ca să li | socotești. cu acei răziași. și săi întoarcă ce au dat pentru dânșii. la | acea moarte de wm și tu ai socotit. cu wameni buni. și sau aflat

pe cum |iau perit vitele pentru acei răziași pentru
aceasta lucru. dacă vii videa | cartia domnii meali.
iar tu să socotești și să iai sama foarte cu mari
dreptati. | de va hi așa cum sau jaluit. să cauți
câți răziași vor hi pe valea. Moisăi | și pe Pruna.
din Pruna în sus. până în fundul Bagaului. și pe
valea Moisăi | din vadul lui Frații! în sus până la
Poiana Zgurii. de la răziașii acestor văi săi plinești
boul și vacili și banii. ce au dat el pentru dan |
șii. iar cari nu vor vrea săi plătiască. să le wpria-
scă părții de w | cini până vor plăti. iar după cei
vor plăti ei șor ține moși | ile. iar de va hi intralt
chip poveastia să le dați zi să vie | de faț. și să le
faceț și w mărturie cu credință. la mânuli cui sar
| vini să avem știre.

u Ias. leat 7200 Mai 24.

l. p. gospod in tuș roș.

Saam G(o)sp(o)dinz velel. vă divan.

B.

Pricum au vinil *Iwn Ghiban mază* cu w cin-
stit carte a Mării sale lui Vod la noi scriindu pen-
tru niște bucat ci i sau prăpădit la dumnalui Gavri-
lița vornicul pentru w morte di wm dici eu am strâns
wamen bun răzași anumi Tudowr Poroske și Albul
și Costantin și alțz răzași Sandul ficiorul popi și
Toma pricum sau prăpădit acile bucat pintru moisăe
din Vadul lui Frațila în sus și sau ales că sau pră-
pădit pentru acel hotar dowvaci și un bou și doi
ug. și sau preță(lu)il acile bucate dreptu unsprezici
ug. cu ban cu tot și acmu răzeșii nu vor săi plă-
tescă și am dat săși ție moșie.

Robul mării tal. Știfer Banul.

lt. 7201 Dec. 5.

C.

Io Constandin Duca Vv. b. m. g. z. M. datam
cartea domnii | miali lui *Ion Ghibanul c(alar)aşul*
ca s(a) hie volnic cu cartea domnii miali | a ținea
și a opri toată partea de ocina și de moșie ce iaste
pe | vaea lui Frățila și pe valia Moșii până în po-
iana Răcilor | și să oprească și vaea Bagaului din
poenile Măcnii pe vali | în gios până în fantâna
Neagră cu pomăt cu fânaț cu toate a tutu | ror
răzășilor și s(a) opriască și poiana Prunii și tot po-
mătul | lui Varnă a Șarbăcanilor pentru o moarte
de om ce sau făcut acolo | și ceia cu moșia nau
vrut să plătească hotarale lor ce liau plă | tit tot
el. și iau perit un bou și doaa vaci și au dat și
doi galbeni la dumnea | lui răposatul Gavrilița vor-
nicul pentru unsprăziaci galbeni | precum știu și
oameni buni și au avut și *pecethut* de la dumnia-
lui vor | nicul pentru aceia ca să aibă a opri acele
moșii despre toți răziașii | până vor plăti bucatele
ce iau perit. iar dacă vor plăti vitele | săși ia mo-
șiile inapoi. Iar până vor plăti să hie tot pe sa(m)
lui Ion | iar cui va părea cu strimbul să vie de față
și nime să nu stia | împotriva cărții domnii miali.

u Ias II, 7201 luni 26

Saam g(o)sp(o)dinz velel.

I. p. gospod în tuș roș

Mergând mai departi cu spița găsim că Ion Ghiban
a făcut pe *Lupul* și *Tudora* ; Lupul a făcut pe *Constantin*;
iar Tudora pe *Neculai* ; Constantin a făcut pe *Vasile Ghi-*
ban, iar Neculai a făcut pe *Ion*, *Vasile* și *Zoița*.

24. Document din 6953 Aug. 11 Suceava.

1445

Sumar; Stefan Vodă întărește lui Toader Gănescul următoarele proprietăți pe Ialan: a) unde a fost socrul său popa Oana, b) unde este Vlad fiul Oanei, c) unde a descălecat Toma socrul lui d) satul Grumăzești cumpărat cu 60 zloți de la Stan Posadnicul.

† М(и)л(о)стїю Б(о)жїю мы Стефанъ воевода г(о)с-
п(о)д(а)рѣ земли молдавской, чинимъ знаменито и скѣмъ
нашимъ листомъ (вхскѣмъ кто на немъ вззритъ или его оу-
лишитъ) чтѹчи || же тотъ истинны сѣдга наш пан То-
деръ Гзнескъ, сѣджилъ намъ право и вѣрно, ин(о) мы ви-
дѣвши его правою и вѣрнѣю сѣджебъ || до насъ, жаловали
есми его, всобною нашою мнлостю, и дѣли, есми емоу
оу нашей земли оу молдавстѣни, (на Илан)нѣ, едно село
наимѣ гдѣ былъ || тѣстѣ его попъ Ѡана, на Тоуто-
ви (ѣ) гдѣ естъ Владъ снѣ Ѡани, и на вѣрхѣ Иланѣ
гдѣ вѣназъ Тома тѣс || тѣ емѣ и (. . . . прїидо)шѣ прѣдъ
нами Станъ посадникъ съ своими дѣтми, (и продалъ)
нашемѣ панѣ Тоадерѣ || Гзнескъ, едно село наимѣ
Грѣмазеци ѣ златы, тѣмже и мы дали
нашемѣ панѣ Тоадерѣ Гзнескъ, тоѣ прѣдъ || реченное
село Грѣмазеци да (естъ его штинноу и съ) всемоу до-
ходуу емоу и дѣтемъ его и братїамъ его и оуноуча-
томъ его и прѣдшнѣ || чатомъ его и прѣдшратомъ, и вз-
семѣ родоу (его кто) воудетъ наближнїи непорѣшенно ни-
колиже (на вѣкы, а хо)тарѣ тѣмъ селамъ да естъ по вѣ-
сомъ своими || старими хотари (коуда изъ вѣка оживали),
а на то естъ вѣра г(о)с(одет)в(а)ми вишписаннагомы
Стефана воеводы, (и вѣра) вогарѣ нашихъ вѣра пана Нѣ-
гонъ || логодета, вѣра пана Петра Хсѣди ча и дѣтемъ его,
вѣра пана Негрѣла и дѣтемъ его, вѣра пана Дѣмы Бра-

євича, двєрника и дѣтемъ его.) вѣра пана Юргича ||
 вѣра пана Симы логодета, вѣра (пана Ѓанчи логодета),
 вѣра пана Ивана Балчанъ, вѣра пана Ѓтан (чюла По-
 ница), вѣра пана Дієннша спатарѣ, вѣра || пана Ѓана
 Жвлича, вѣра пана Доумѣ Доулческѣла и братъ его
 пана Мирчи, вѣра пана Маноила Грѣбова, вѣра пана
 Квєсти вистіарника, вѣра || пана Костына Чарната,
 вѣра пана Тоадєра Басковича, вѣра пана Поркы чаш-
 ника, вѣра пана Тоадєра столника и вѣра вѣсѣхъ во-
 арѣ на || шихъ Молдавскыхъ великихъ и малихъ, а по на-
 шемъ животѣ кто вѣдетъ г(о)сп(о)д(а)рѣ нашеи земли,
 ѡт дѣтєи нашихъ, или ѡт братїи нашихъ, или ѡт
 наше || го плємєнь воудкого Б(о)г(а) извѣрєтъ г(о)сп(о)д(а)рѣ
 быти, тотъ бы намъ непорѣшилъ нашего даанїа але шобы
 имъ оутвєрздилъ и оукрѣпилъ, понеже || есми дали емѣ за
 его правдѣю и вѣрнѣю слѣжєѣ, а на волши крѣпость тому
 вѣсему вишисанному велѣли есми нашєму вѣрному
 || панѣ Михаилу логодєтєу писати и нашєу печатѣ при-
 вѣсити кєему листєу нашєму, писал.... граматикѣ оу
 Гочавѣ, || вѣкто зциг, Ауг, аї днь.

и Г

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Ștefan Voevod,
 Domn țării Moldaviei, facem înștiințare cu această
 a noastră carte tuturor cui pe dinsa vor căta ori
 o vor auzi cetindu-li-se ; iată că această adevărată
 slugă a noastră jupân Toader Gănescul a slujit
 noao cu dreptate și credință ; deci noi văzând a lui
 dreapta și cu credință slujba cătră noi, milostivi-

Iu-ne-am noi spre el cu osebita noastră milă și datu-i-am noi lui în a noastră țară a Moldaviei pe Ialan, un sat anume, unde a fost socrul său popa Oană, și pe Tutova (?) unde este Vlad, fiul Oanii și la obârșia Ialanului,, unde a descălecat Toma socrul său; și într'acestea mai veni'a Stan Posadnicul cu copiii săi și vândut-a boerului nostru lui Toader Gănescul un sat anume Grumazești drept 60 zloți tătărăști. Pentru care și noi dal'am boerului nostru Toader Gănescul acel mai sus sat Grumazeștii să-i fie lui ocina și cu toate veniturile lui și copiilor lui și fraților lui și nepoților lui și strănepoților lui și preastrănepoților lui și la tot neamul lui ce-i va fi mai de aproape nerușuit nici odănaoară în veci. Iar hotarul acelu sat să fie despre toate părțile după ale sale vechi hotare, pe unde din veci a umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Ștefan Voevod și credința boerilor noștri, credința boerului Neagu logofatul, credința boerului Petru Hudici și a copiilor săi, credința boerului Negrilă și a copiilor săi, credința boerului Duma Braevici vornic și a copiilor săi, credința boerului Iurghici, credința boerului Sima logofatul, credința boerului Oancea logofatul, credința boerului Ioan Bălcean, credința boerului Stanciul Ponici, credința boerului Denis spatar, credința boerului Oană Julici, credința boerului Duma Dulcescul și fratele său boerul Mircea, credința boerului Manoilă Gârbov, credința boerului Costea Visternicul, credința boerului Costin Cernat, credința boerului Toader Vascovici, credința boerului Porcu paharnic, credința boerului (Tador) stolnic, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldaviei a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copiii noștri ori din frații noștri, ori din seminția noastră, pe care Dumnezeu il va alege să fie domn, acela să

nu-i strice dania noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuterească, de oare ce i-am dat-o lui pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă. Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios boer *Mihail logofătul* să scrie și pecetea noastră s'o acățe la această carte a noastră.

A scris *Șandru* gramatic în Suceava, la anul 6935 Aug. 11 zile.

NOTE

1). Originalul pergament fără pecete ; caracterele așa de șterse că de abia li se cunosc urmele, de aceia și lectura e foarte anevoioasă și o dăm cu rezervă și cu multe completări.

E proprietatea d-lui Gh. Tutovan, descendinte a lui *Alex. Tutovanu* zis și *Tutovin* ostavnoi porușnic, strănepot a lui Ioniță Hurduc, băștinaș în moșia Grumezoaia și prin împrejurimi, și care porușnic a avut cu obștia răzeșilor proces în 1832 Aug. 12 pentru a'și susține drepturile de proprietate în Grumezoaia («Surete și Izvoade» IV, 515). E cel mai vechiu act de proprietate ce vorbește de *Grumăzăști*, formă tipică a apelativului vechilor așezări românești, schimbat, după numele vechilor proprietari : *Grumază*, *Grumăzescu*, *Grumazești*, schimbat apoi prin secl. al XVI în *Grumazeni* și în secl. al XVII în *Grumezoaia*, cum ființază și astăzi. (vezi «Surete și Izvoade» VII, 345).

2). *Nume de persoane* : Toaderz Gănescul, поп Ганх, Vlad sin Oani, Toma, Stan posadnic.

3). *Nume de localități* : Ialania (Иаланя) керхз Иаланк, Tutovi (?), Гр^смазѣщи.

4). *ГДЕ БЫЛ, ГДЕ ЕСТ, ГДЕ УЧИЛ*, iată 3 determinări de sate. fără nume proprii. Rândul care cuprinde tocmai

înșirarea localităților fiind așa de stricat nu numai cu ștergerea slovelor, dar și cu rosătura îndoiturei pergamentului ne-a făcut imposibilă lectura *complectă și corectă*; așa, nu putem prinde legătura de înrudire între *Vlad* fiul *Oanii* și *Toma*, pe care nu știm bine a cui socru era. Cum însă *Oană* era socrul (тєсѣк) lui Gănescul, iar *Vlad* era fiul *Oanii*, deci cumnat cu *Toader Gănescul*, ar urma că *Toma* era socrul lui *Vlad*, care și el era însurat, dacă nu cumva trebuie luat că acest *Toma*, despre care se zice că a *trăit* și a *descălecat*, a fost socrul socrului lui *Toader Gănescul*,

Reiesă însă din cetirea trunchiată a pasajului că pe valea *Ialanului*, și la obârșia lui (на керхх Иланк) se înjghebase pe la sfârșitul secolului al XIV-lea o serie de așezări de sate în jurul primilor descălecători: *Popa Oană*, *Vlad* fiul lui, și *Toma* socrul lui *Popa Oană* cum și un alt sat pe un afluent al *Ialanului*, *Grumăzăștii*, de la un *Grumază*, poreclă nu rar întâlnită în onomastica veche moldovenească.

Cea mai veche așezare a fost a lui *Toma* socrul (lui *popa Oană*), căci în 1445 se zicea despre el că a *trăit*, a *descălecat* (Гдѣ вчлх). Așezarea lui venea la *Obârșia Ialanului*. Azi nu e nici un sat pe aici, căci *Urtații*, care se pomenesc încă în secl. al XV-lea cătră sfârșit vin ceva mai la vale tot pe *Ialan*; mai în sus veneau *Siliștenii*, și ceva mai în sus venea așezarea lui *Toma* socrul popei *Oană*. Când în vara anului 1905 am avut prilejul să trec chiar pe la izvorul *Ialanului*, în drumul ce tae prin pădure de la *făgădăul* d-lui dr. *Gădei* spre *Urtați*, mi-am putut da samă de greutatea așezărilor în aceste locuri tari, care de-abia astăzi încep a fi desgolite prin desfundarea pădurilor, și cum n'a fost chip de a se mănținea aici așezări de sate; nici chiar *Siliștenii* strămoșilor lui *Cantemir* nu s'au putut mănținea deși veneau mai la vale, căci locurile erau tare înguste și neproprii traiului, de oare ce *Ialanul*

în vreme de secetă, seacă pe omare întindere până în dreptul văii *Vulcanilor* și deci nu se pot face așezări de sale (*seliști*) și staulle de vite (*odăi*).

A doua așezare a fost cea a popii *Oană*, care trăise deja înainte de 1445, căci i se zice „ГДЕ БЫЛ ТЕСТЬ ЕГО ПОПЪ ВАНА=unde a fost socrul său popa *Oană*“, N'a fost dat nici acestui popă *Oană* să-și lege numele de așezarea sa, care ar fi fost *Onești*, necunoscut în vechile hirtii ale locului; se zice însă valea *Oanei*.

A treia așezare era în formare, căci trăia în 1455 primul descălecător și uricul spune: „ГДЕ ЕСТ ВЛАД СЫН ВАНИ=unde este *Vlad* fiul *Oanii*“.

5). *Toader Gănescul* căruia i se zice *pan*=domn, deci boer fără titlu, arată vechimea familiei *Ganea* în Moldova. Răzeșii din *Grumezoaia* își leagă spița lor de acest *Toader Gănescul*, care ar fi născut pe *Fronie ot Urlați* amintit ca unul din bătrânii acelor meleaguri. Dar asupra acestui fapt adus de spița răzeșilor, fără controlul zapiselor, s'a rostit în următorul fel judecata din 1832 prin *Gavril Hacıul* medelnicer și cilen judecătoriei de Fălciu și *Vasile Tenie* vornicul de paortă: «și ei (răzeșii) iarăși au vrut a se agiuta cu pomenita mai sus spița, ci zice că *acel Gănescul (Toader) ar fi făcut pe Froni*, iar de *Hurdue* nimic nu pomenește; asupra căruia iarăși întorcându-ne luarea aminte de poate fi adevărată, ne-am lămurit că *acel Froni* se vede iscălit de martor în zapisul pomenit mai sus a lui *Stratulat zet Ionașco* din 7187, zicându-și *Froni de Urlați* iar uricul pe numele *Gănescul*, acel ce zic ei că face pe *Fronie* fiind din leat 6953 August 11 și făcând socoteala anilor de la 6953 până la 7197, când *acel Froni* iscalește în zapis de martor, să găsesc 244 ani, o vreme foarte îndelungată, când negreșit *Fronie* n'a putut fi nici nepot *Gănescului*, dar mai virtos ficior precum spița îl arată; și singuri răzeșii cunoscând prihănirea ei,

nu le-au mai rămas cuvânt și nici noi am pus temeiul pe dânsa». (V. „Surete și Izvoade“ IV, 516).

6). *Stan Posadnicul* din Grumăzești pare a fi același cu Stan Posadnicul, proprietarul Lăleștilor pe Prut (azi Sculenii), și găsit ca boer fără titlu în 1436. Era fiul lui Fădor Posadnicul din 1400. De la acești *Posadnici* a rămas și numele de Posadnici vechilor Lălești, până către 1575, când Berheci logofătul cumpără de la urmașii acestui Stan Posadnicul tot satul Posadnicii (vezi *Evenimentul* 1901, No. 190 „Stânca“). Se vede că așezarea lor principală a fost pe Prut, nu pe Ialan, căci Stan Posadnicul își vinde Grumăzești încă din 1445 lui Toader Gănescul cu 60 zloți tătarăști, păstrându-și numai un trup numit *Valea Neagră*, cum dovedește ispisocul dat mai jos.

25). Document din 7066 Martie 15, Hârlău.

1568

Sumar: Alexandru Vodă (Lăpușeanu) întărește slugii sale lui Toader cumpărătura ce face pe a patra parte de sat din *Valea Neagră* cu 450 zloți tătarăști de la nepoții lui *Coste* Posadnicul: Crăciun, Nicoară și Dragan frați.

М(и)л(о)стїю Б(о)жїю. мы Александръ воевода гос-
подаръ земли мѡлдавсон. знаменито чинним иссим листом
нашим вже прїдоша прѣд нами и прѣд нашими
мѡлдавскими || богари наши слоуги Кржчюн и брат
его Никодаръ и сестра его Драгна. оуноунове Ко-
сте Посадника. по их доброю волею никим непоноуж-
дени. аниприсловани и продали их правое отниноу
и дѣдниноу. и испри || вилїе от кѣпез що имал дѣд их
Косте Посадник от дѣда нашего старого Стефана вое-
вода. четвѣртаа часть село от чорна долина. слоусѣк наше-
моу Тоадероу. за четири сто и петдесѣт злат та-

тарскихъ || и оустановишѣ слоуга наш Тоадер та заплаати оуси исполна тоти вишеписани пинѣзи 8и злат татарскихъ оу роуки слоуга нашимъ Крзчюн и братоу его Никоарж и сестри ихъ Драгна оуноу || комъ Косте Посадника прад нами и прад нашими молдавскими болѣри. ино ми видѣвши ихъ доброю колею токмежь и полною заплаатоу. а ми такожде и шт нас даи и потврдили еси || слоузѣк нашему Тоадероу. тота прадреченнаа четврхтаа част село шт чорнаа долина. како да ест емоу шт нас зрик и сз взсем доходом емоу и дѣтем его и оуноучатом и прлоуноучатом и пра || цоурѣтом ихъ и взсемоу родоу его кто сѣ им изберетъ наближнїи непоуоушенно николиже на вѣки. а хотар тое вишеписаное четврхтаа част село шт чорнаа долина да ест шт взсего хотара || четврхтаа частъ, а шт иншихъ стороны по старомоу хотароу по коуда из вѣка шживали. а на то ест вѣра нашего господства вишеписаннагоми. Александра воеводи. и вѣра прѣвзлюбленихъ сноке || господствами Богдана и Михаила Пятрѣ и Ионашко. и вѣра ватар нашихъ. вѣра пана Івн Моцок дворник. вѣра пана Пѣгое и пана Мовили пржкалабове хотинскихъ. вѣра пана Петра Крзковича прзка || лаба. вѣра пана Бодею пржкалаба. вѣра пана Юсипа Вѣверица пржкалаба. вѣра пана Івана Данчюла и вѣра пана Крста пржкалабове Нѣмицкихъ. вѣра пана Баскана и пана Спанчюка || пржкалабове Новоградскїи. вѣра пана Доумитроу портара Соучавскаго. вѣра пана Григорїа Личюлове постельника. вѣра пана Андреика спатарѣ. вѣра пана Івна вистарника. вѣра пана | Кште чашника. вѣра пана Болл столника. вѣра пана Пашко комиса. и вѣра взсѣхъ

БОГАР НАШИХ ВЕЛИКИХ И МАЛИХ. А ПО НАШИМ. ЖИВОТЪ КТО
БЪДЕТЪ ГОСПОДЪРЪ НАШЕЙ ЗЕМЛИ МОЛДАВСКОЙ. ШТЪ ДѢКЪ || ТИ
НАШИХЪ ИЛИ ШТЪ БРАТІИ НАШИ. ИЛИ ШТЪ НАШЕГО РОДА. ИЛИ
ПАКЪ БОУДОГО | ИЗБЕРЕТЪ ГЪ БЪ ГОСПОДЪРЪ БЫТИ НАШЕЙ
МОЛДАВСКОЙ ЗЕМЛИ ТОТЪ БИ ИМЪ НЕПОРОУШИИ НАШЕГО ДА-
НИЕ И ПОТВЕРЖЕНІЕ. АЛЕ || БИ ИМЪ ОУТВЕРДИИ И ОУКРАПИИ.
ЗАНОУЖЕ ЕСМИ ИМЪ ДАЛИ И ПОТВЕРДИИ. ЗА ЦЮ СОБИ КОУПИИИ
НА СВОИ ПРАВИИ ПИНЪКЪИ. А НА БОЛШЕЮ КРѢКОСТЪ И ПОТ-
ВРЖЕНІЕ ТОМОУ ВЪСЕМОУ ВЪШЕИИ || САННОМОУ ВЕЛЪКІИ ЕСМИ
НАШЕМОУ ВЪКРНОМОУ ПАНОУ МОБИЛИ ВЕЛЪКОМОУ ЛОГОФЪТОУ
ПИСАТИ И НАШОУ ПЕЧАТЪ ПРИВЪКЪИТИ КЪСЕМОУ ЛИСТОУ НАШЕ-
МОУ. ПИСЪ ОУ ХЪЗЛОУ. АНДРОНИКЪ ХАМЪЗОВИЧЪ || ВЪТО = 30го МЪСЦА
МАРТИЮ СЕИ ДНЯ.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, Domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dinsa vor căta sau citindu-li-se o vor auzi; iată au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri Moldovenesți boeri a noastre slugi *Crăciun* și fratele său *Nicoară*, și sora lui *Dragna*, nepoții lui *Coste Posadnic*, de a lor bună voe, de nimeni siliți nici asupriți și au vândut a lor dreaptă ocină și moșie: și privilegiile de cumpăratură ce le-a avut bunicul lor *Costea Posadnic* de la bunul nostru bătrânul Ștefan Voevod a patra parte de sat din *Valea Neagră*, slugii noastre lui *Toader* drept 450 zloți tătăraști. și s'a sculat sluga noastră *Toader* de a plătit toți deplin acei mai sus seriși bani 450 zloți tătăraști în minele slugii noastre lui *Crăciun* și fratelui său *Ni-*

coara și surorii lor Dragna, nepoții lui Coste Posadnic înaintea noastră și înaintea alor noștri Moldovenеști boeri, Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și deplină plata și noi așijdere și de la Noi i-am dat și i-am întarit slugii noastre lui Toader acea de mai sus a patra parte de sat din Valea Neagră (*Ciornii dolina*), ca să-i fie și de la noi uric și cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și preastrănepoților lui și la tot neamul lui, ce i se va alege mai de aproape nerușuit nici odănoara în veci. Iar hotarul acelei de mai sus scrisă a patra parte de sat din Valea Neagră să fie din tot hotarul a patra parte și despre alte părți după vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrisă Noi Alexandru Voevod și credința prea iubiților fiii ai Domniei mele *Bogdan* și *Mihail Petru* și *Ionașco*, și credința boerilor noștri, credința jupânului *Ion Moțoc* dvornic, credința jupânului *Neagoe* și jupân *Movilă* parcalabi de Hotin, credința jupânului *Petrea Crăcovici* parcalab, credința jupânului *Bodeiu* parcalab, credința jupânului *Iosif Veveriță* parcalab, credința jupânului *Ioan Danciul* și credința jupânului *Cristea* parcalabi de Neamț, credința jupânului *Vascan* și credința jupânului *Spancioc* parcalabi de Novograd (Roman), credința jupânului *Dumitru* portar de Suceava, credința jupânului *Grigore Liciul* postelnicul, credința jupânului *Andreica* spatar, credința jupânului *Ioan* vistiarnic, credința jupânului *Coste* paharnic, credința jupânului *Bolea* stolnic, credința jupânului *Pașco* comis, și credința tuturor boerilor noștri a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi Domn țării noastre a Moldovei, din copiii noștri, ori din frații noștri ori din neamul nostru, sau ori pe care altul Dumnezeu îl va alege să fie Domn țării noa-

stre a Moldovei, acela să nu strice dania noastră și întăritură, ci mai vârtos să li-o întărească și imputerească, de oare-ce noi înșine le-am dat și le-am întărit, ca unii ce au cumpărat cu ai lor dreți bani. Iar spre mai mare tărie și imputernicire a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am la al nostru credincios boer *Movilă* marele logofat să scrie și pecetea noastră s'o acăte la această carte a noastră. A scris în Hârlău Andronic Hamzovici. la anul 7066, luna Mart 15 zile,

5588
—
1558

NOTE

1). Originalul pergament bine păstrat ne-a fost încredințat de pr. D. Lascar, răzăș din Grumăzoea, și fost protoereu al jud. Argeș. Preotul Lascar a strâns de la răzășii din Grumăzoea și împrejurimi sute de acte vechi de prin secl. al XVI-lea încoace, în dorul de a face o monografie istorică a satului. Punându-mi la dispoziție toate aceste acte am tras copii în ale mele «Surete și Izvoade» (v. vol. III. 326).

2). *Nume de persoane* : Crăciun. Nicoară, Dragna, Coste Posadnic, Toader.

3). *Nume de localități* : Valea Neagră (чорній долина)

4). *Coste Posadnic* trăește supt Stefan cel mare, cum spune textul „и испривнаіе за кспежное что имаа дѣд нх Костк Посадник въ дѣда нашего старого Стефана воеводи și diresele de cumpărătură ce a avut bunul lor *Costea* posadnicul de la bunul nostru bătrânul Stefan Vodă“.

Acest Coste e fiul lui Stan Posadnicul, care și-a vândut moșia sa Grumăzeștii în 6953 lui Toader Gănescul cu 60 zloți tătărăști: În 1558 trăiau acești 3 nepoți de fiu lui Coste posadnicul: *Crăciun, Nicoară și Dragna*, pe cari îi găsim proprietari în *Ciornii dolina* pe șo pătrime. Pre-

țul cel mare de 450 zloți tătăraști. (четыре сто и пет дькт) numai pe o pătrime arală că Valea Neagră era o mare proprietate, care ar fi costat în 1558, 1800 zloți tătăraști de 30 de ori mai mare ca Grumăzeștii, dacă nu cumva în decurs de 100 ani se va fi schimbat valoarea banilor față cu pământul.

Despre cumpărătorul *Toader*, nu ne spun nimic actele vechi ale răzeșilor din Grumezoaea, care toate încep cu Fronie și Tohilat, cu cel puțin o sută de ani mai apoi. sigur însă că a trebuit să fie unul din înaintașii lui Fronie ot Urlați.

26. Document din 6998 Ghenar 14 Suceava.

Sumar: Stefan Vodă întărește lui Toader Marele și nepotului său de frate lui Costin fiul lui Neagu cumpărătura făcută cu 70 zloți tătăraști în satul Bontesti între Bârlad și Stebnie, de la Toader Hârniș și de la nepoții săi Bilțu și Nicoară Șeremet.

27
Мастію Бжіюу мы Стефан зовекод. господарь земли Молдавской. знаменито чиним иссим листом нашим взсем кто нанем вззрит или его чтоучи слышит. вже прїдоше прѣд нами и прѣд нашими болѣри || наши сльги Тоадеръ Хзрниш и съ своими не по ти съ Билцъ и съ Никодаръ Шеремет по их доброволю никим непожденны аниприсилвани и продал. свою правъ отиниш ѡт их праваго || оурика. едино село наимѣ Бонтещїи межи Брзлад и межи Стевник сльсїи нашемъ Тоадеръ Мареле и братаничу его Костинѣ снъ Нѣгъслъ са о злат татарских. и оуставше || сльга наш Тоадеръ Мареле и съ братанич его Костин снъ Нѣгъслъ и заплатил прѣд нами сси исполно вишепнсани пинѣзи о злат татарских оу рѣки сльсѣк нашемъ Тоа-

28
29
30

25 10

дерс Хырныш и непоти своемс || Николаръ Шереметс
прѣд нами и пла... ино мы видѣвши их Утѣкмеж и
полнсю заплачс ами також и от нас еси дали и пот-
врдили тое прѣдреченое село на имѣ Бонтеири межи Брз-
лад и межи Стевник, да ест ему от нас оурик и сз
взем (дѣходоу) равно и дѣтем его || и оунсчатомз их и
прѣоунсчѣтомз их и прѣкшрѣтомз их и вземс родс кто
сѣ им наиклижнѣи изберет, непорѣшено николиже на
вѣки. Я хотар томс вишписанномс селс да ест по ста-
ромс || хотарс по кѣда из вѣка оживали. Я на то ест
вѣра нашего господства вишписаннаго мы Стефанъ
воеводи и вѣра прѣвзлюбленнн сннов господства Але-
ксандра и Богдана Блада и вѣра воарз наших, вѣра
пана || Дѣма, вѣра пана Гангѣра, вѣра пана Драгоша,
ворника, вѣра пана Хрѣман, вѣра пана Ицко Хѣдича,
вѣра пана Дажбог, вѣра пана Щефѣла Хотинского,
вѣра пана Микотъ и вѣра пана Рѣцеша пзр || калакове
Немецкн, вѣра пана Чорторовского (и) вѣра пана Ми-
котица пржкалавоге (Орхенского), вѣра пана Гекарѣ
паркалава Новоградскн, вѣра пана Кляхнѣ спятарѣ, вѣра
пана Болдѣра || вистѣрника, вѣра пана Сремѣа постел-
ника, вѣра пана Фрѣнтеша столника, вѣра пана (Шан-
д)ра комиса, и вѣра снх вогарь наших Молдавскнх вѣ-
ликих и малих, а по нашим животѣ кто вѣдет госпо-
даръ нашей земли от дѣтен наших или от нашего
родс или пак вѣдкого вогъ господаръ бити нашей земли
Молдавскон, тот ви емс непорѣшил нашего даанѣа, али
емс оутврздил и вкрѣпил, заноуже еси емс дали и пот-
врдили за що они соби кѣпи на свои правѣи пннѣзи,
Я на болшее крѣност и потврзденіе томс вземс вы-

25
10

24

7a

12

У

2
16

58

шеписанномъ велѣли есми нашемъ вѣрномъ ТѢСТУСЪ до-
гофетъ писати и нашъ печатъ приѣксити ксеамъ листъ на-
шемъ. пис оу СѢЧАРѢ ВЛАКТО ꙗСЧ(И) ГЕН. ДІ.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, Domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte a noastră, tuturor cui vor căta pe dânsa sau o vor auzi cetindu-li-se. iată că a venit înaintea noastră și înaintea tuturor a lor noștri boeri slugile noastre *Toader Hărniș* și cu ai săi *nepoți* cu *Bilțu* și cu *Nicoară Șeremet*, de a lor bună voe de nimeni siliți nici asupriți și au vindut a lor dreaptă ocină din al lor drept uric, un sat anume *Bontestii*, între *Bărlad* și între *Stevnic*, slugii noastre lui *Toader Marele* și nepotului său de frate *Costin fiul Neagului*, cu 70 zloți tătărăști. Și s'a sculat sluga noastră *Toader marele* și cu nepotul său de frate cu *Costin fiul Neagului* și au plătit deplin toți acei 70 zloți ziși mai sus în mânele slugii noastre lui *Toader Hărniș* și nepoților săi *Bilțu* și lui *Nicoară Șeremet*. Deci noi văzând a lor tocmală și plată deplin, și noi așjdere și de la noi am dat și am întărit slugii noastre lui *Toader Marele* și nepotului său de frate *Costin* pe acel de mai sus scris sat *Bontestii* între *Bărlad* și *Stevnic* ca să-i fie lui și de la noi uric și cu toate veniturile lui deplin și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților și răstranepoților lui și la tot neamul ce i se va alege mai de aproape *nerușuit* nici odănaoară în veci. Iar hotarul acelui de mai sus scris sat să le fie după vechiul hotar pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința domnii noastre

mai sus scrisă Noi Stefan voevod, și credința prea iubiților fii ai domniilor mele *Alexandru* și *Bogdan Vlad*, și credința boerilor noștri, credința lui pan *Duma*, credința lui pan *Gangur*, credința lui pan *Dragoș* vornicul, credința lui pan *Hrăman*, credința lui pan *Iațco Hudici*, credința lui pan *Dajbog*, credința lui pan *Steful Hotineanul*, credința lui pan *Micotă* și credința lui pan *Reateș* parcalabi de Neamț, credința lui pan *Ciortorovski* și credința lui pan *Micotici* parcalabi de Orhei, credința lui pan *Secară* parcalab de Novograd, credința lui pan *Clănău* spatar, credința lui pan *Boldur* visternicul, credința lui pan *Eremia* postelnicul, credința lui pan *Frunteș* stolnicul, credința lui pan *Sandru* comis, și credința tuturor boerilor noștri Moldovenesți a mari și a mici. Iar după viața noastră cine va fi domn țării noastre a Moldovei din copii noștri sau din neamul nostru sau ori pe care îl va alege D-zeu să fie domn țării noastre a Moldovei, acela să nu strice dania noastră, ci mai virtors să o întărească și s'o imputerească, de oare ce și noi am dat'o și am întărit'o ca unul ce a cumpărat cu ai săi dreți bani. Iar spre mai mare tărie a tuturor celor scrise mai sus, am porocit înșine credinciosului nostru boer pan *Tăutul* logofăt să scrie și pecetea noastră s'o acăte la această carte a noastră. S'a scris în Suceava la anul 6968 Ghenar 14.

NOTE

1). Originalul pergament e în proprietatea lui moș Ion Vârlan din satul Călugăreni, județul Vaslui, de unde l'am copiat în vara anului 1899. E foarte rău păstrat, scorogit ca și uricele Bărzeștilor, din cauză, cum ne-a zis moș Vârlan, că a fost cândva ascuns în pământ; aceasta

inainte de 1764 Iulie 22, când avându-l în mână Gheorghe Evloghie spre traducere pune următoarea notiță pe un crâmpeiu de suțet fără sfârșit «pre cât s'a putut cunoaște fiind foarte șters»; și chiar data i-o pune greșit 7000 în loc de 6998. cum se întrezărește ultima slovă

~~n=8.~~
Pergamentul e rupt. slovele șterse, așa că citirea trebuie întregită pe alocurea. Are pecete atârnată cu șnur de mătăasă, dar e rupt în două. Se cetește exerga : печать Іу Стѣфана Крѣкѣда Господаря... (v. „Surete și Izvoade“ VIII 611). L W L W T

2). *Nume de persoane* : Toaderx Hărnuș. Bilțu, Ni-coară Șeremet, Toader Marele, Costin, Neagul.

3). *Nume de localități* : Bontăștii, Stebnic, Brălad.

4). *Bontăștii*. Dacă în 1490 satul își avea numele său în plural arată că o serie de proprietari *Bontea* a fost pe acele locuri. *Bontea* ne amintește pe *Bontăș* nume de familie, ca și *Molăș*, *Bantăș*, toți Vasluieni. În o spiță a Bontășeștilor poslăduită în 1825 April 22 de C. Gălușcă se dă la început pe Ioardachi Bontăș căsătorit cu Zoița Ionașco, cu 6 generațiuni mai sus, adecă pe la 1650.

În actele moșiei Marcoviceni proprietatea Epitropiei Sf. Spiridon din Iași dăm de toți vechii proprietari ai Bontăștilor, în legătură cu documentul nostru. Supt Alexandru cel Bun trăia *Iliăș Bonta*, tatăl lui *Marco*. Supt Ilieș Vodă în 1445 se întărește lui Marco sin Bonta satul Bontăștii pre Stebnic și Bontășlii de jos pe Bărlad. Pe lângă Marco, acest Ilieș Bontă mai are 2 copii: *Stana* și altă fată, mama lui *Micul*. Actele de mai apoi se ocupă de urmașii lui *Marco*, de la care s'au înjghebat satul *Marcovicenii*. Acest Marco are 2 copii pe *Nistra* și pe *Dragoș Marcovici*. *Nistra* ere 3 fete: *Fedca*, *Ileana*, și *Anușca*; iar *Dragoș Marcovici* are tot trei: *Avăr*, *Stanciul* și o fată. Supt Rares Vodă 1546 trăiau acești urmași din neamul Bontă : *Bărlad*

și Ion fii Fedcăi; Neaga fata Ilenei; Fădor, Toma și Nastea fii Anușcăi; Sima Marcovici și Urița fiii lui Avăr, Isai și Iurie nepoții de fată a lui Dragoș Marcovici. Iurie deja avea la acest an următorii copii: Mihăilă, Dumitru Căprioară, Măgdalina, Mărina, Marie și Anghelina. (moșia Dumești, siliștea Marcoviceni plic. 4, No. 1, 2 și 3).

În cursul vremurilor satul și-a schimbat numele, cred că și așezarea, cum s'a întâmplat și cu satul Tăcmănești, ce venia pe costișa apusană ce domina valea Bărladului, cum te lași în gara Bărzești; iar azi a rămas numai denumirea locală, aparținând Ciofenilor.

5). Toader Marele avea de frate pe Neagul Marele, iar de nepot pe Costin Marele. Porecla de Marele ne amintește epitetul slavon Velic, care îl întâlnim la doi boeri mari de divan, dar fără titluri: Manoil Velic (adecă Marele), în 6956 Febr. 18 supt Roman vodă, și Bratul Velic în 6963 Iunie 2 supt Petru Vodă Aron. Amândoi acești boeri vin pomeniți în capul listei veliților boeri și nu putem prejudeca rostul lor politic, cari numai prietenesc n'a fost nici lui Bogdan Vodă tatăl, nici lui Stefan Vodă cel Mare fiul, ceia ce aduce căderea lor din slava politică în lunga domnie a lui Stefan (1457—1504).

În timp ce unii boeri își ziceu Marele, alții își ziceau Micul: mic Craiu, mic Pojar, mic Gălescul.

În jurul lui Toader Marele, urmașii săi au iscat un proces foarte curios, în care s'au adus „cărți viclene” făurite de un popă Cehan, care aflindu-l de mincinos iar hârtiile de *plastografii*, l'a trecut în *condica șireților*: „au dovedit acele hârtii scoase de preut *plastografii* făcute de dânsul și l'au și trecut în *condica șireților*” (Jurnalul din 1835).

Iată cartea vicleană iscodită de popa Cehan după 7308.

Adică eu *Gavril Leordă*, *Miron Leordă*, și cu alte neamuri a noastre neamuri *Leordești* și din preună cu verii noștri *Costandin Vârlan*, *Grigore* brat ego și *Ilieș* ficiorul moșului *Varlan* și cu alte neamuri a noastre făcutam adevărata scrisoare noastră de invoială unia la mâna altora ca să știe cine ce parte ține și din ce bătrâni ne tragem și pentru să nu mai fie pără și galceavă între noi nici între ficiorii și nepoții noștri, adică să se știe din ce bătrâni anume ne tragem: *Toma Iuga de Albești* au avut trei ficiori anume: *Samson*, *Flore* brat, i *Gavril Ciurlanga*. Și *Samson* au făcut pe moșul nostru pe *Flore*, și *Flore* s'au luat fâmee pe *Nazaria* fata lui *Ion de Albești* și au făcut cinci ficiori și anume: *Iacomi*, *Ion*, *Tofana*, *Gavril*, *Vasile* și murind *Nazaria* fâmeia *Florii* s'au însurat de al doilea și au luat pe *Anghelușa* fata lui *Ionașco Țăgării de Stânceani* i *Vale Oanii* ținutul *Tutovii* și au făcut doi ficiori anume: *Iacob* și pe *Vârlan* bez doi ficiori sterpi și din *Iacob* sânt. însumi eu *Gavril Leordă* și cu alți frați și surori a mele, iar din *Vârlan* brat *Iacob* este *C. Vârlan* și cu alți doi frați ai lui și moșia din *Albești* câtă este parte moșului nostru *Florii* o împărțim în șapte părți cu cei cinci ficiori ce au avut moșul nostru *Flore* cu fâmeea cea dintăiu. Iar *Stangacii* i *Valea Oanii* cel avem noi de pe strămoșul nostru *Ionașco Țăgara* împărțim drept în doao: *Vârlâneștii* un bătrân, neamul *Leordeștilor* un bătrân, iar roada celor cinci ficiori ce iau făcut moșul nostru *Flore* cu fâmeea cea dintăiu să nu se acolisească nici cun chip după moartea noastră de ficiorii și nepoții noștri nici o dată în veci. Cum și roada noastră a *Leordeștilor* ori unde ar ave *Vârlâneștii* baștină de pe mama lor *Dochița Vârlănoaea*. strănepoata lui **Toader marele** să n'aiba nici un amestec nici acolisire cum și roada *Vârlâneștilor*: unde avem

după plan

noi Leordeștii de pe moașa noastră *Ecoboe* baștină să nu aibă a se amesteca, luând și noi asemenea împărțala de invoiala de la *neamul* Vârlaneștilor și de la alte neamuri ce să numesc mai sus cinci frați, și la facerea acestei scrisori sau timplat și alți oameni buni care ș'au pus numele și dețitili (*sic*) să se crează tânduși și părțile.

Gavril Leordă, Miron Leordă, Chiriac.

Constandin Varlan, Gligorașco Varlan,

Ion sin Ivanii

Gavril căpitan

Nicolai Necoară

Și eu am scris cu zisa acestora de sus scriși
(indiscifrabil) comis.

Iată cum analizază arătările acestei cărți viclene cilenul judecătoriei de Vaslui în 1835 : a) Invoiala e iscălită numai de Gavril și Miron Leordă, iar martori se văd toți din neamul Vârlănesc, care după § 1107 nu poate fi statornică. *că nu poate fi unul pentru totime* ; b) că părății se văd eșiți din 2 mame, adică Varlan poreclă bună vine de la Anghelușa, și tot odată Vârlan a fost și ficior Dochitei *lucru cu neputință* ; c) că Samson au avut mai mulți ficiori cu osebite nume, cum se dovedește prin zapisul din 1766 Aug. 15. ce l'a arătat A. Măța, ca și din copia hotarniceii Albeștilor din 1782, iar nu numai pe Florea ; d) că *Valea Oanii* este în trupul Stângacii, iar nu osebit cum zice : *Valea Oanii i Stângacii, în loc de Valea Oanii sau Stângacii*“, din care se vede că făcătorii ei nici n'au știut unde este Valea Oanei. e) că nu știu cum chiamă pe *Ecoboe* moașa lor, f) că Vârlaneștii prin invoiala din 1800 ce o dau la neamul Leordesc zic că trupul se imparte pe 3 bătrâni, nu precum stă în invoiala din 7251 „drept în doă. fiind și 2 ficiori stărpi“,

Iar ca incheere serie :

„Din aceste cuvinte lămurit se înțelege că ace învială nu este făcută în vremea veleatului ei, căci făcătorul ei se vede că n'au avut scrisorile pricinei nici n'au știut pricinile urmate, de cât au făcut'o numai pe auziri, că de ar fi fost făcută în veleatul ei nici moștenitorii numiți Vărlănești nu pute răbda să nu stăpânească sau 'să nu facă strigări în curgere de 57 ani având'o la sine; iar mai virtos se prihănește prin mărturisirea mazilului A. Măța care are vrâsta ca de 60 ani—iar din hotarnica acelui trup de moșie din 1766 ei nu s'au arătat și că stăpânirea silită de la 1801—1833 se vede petrecută prin strigări din partea Leordeștilor, că dacă Vărlăneștii au drept în Valea Oanii de pe Anghelina fâmeea lui Flore, ficior lui Samson, și Leordeștii trebuie să aibă parte în Tăcmănești de pe tatal lor Flore».

Sunt instructive din punct de vedere juridic considerentele ce se găsesc în vechile cărți de judecată, care au evoluat în stilizarea și practicizarea lor juridică. După regulamentul organic cu înființarea judecătorilor au devenit din ce în ce mai exigentă redactarea considerentelor, ceea ce dovedește pregătirea juridică a magistraturei noastre. Cei care și-au legat numele de iscușiți jurisconsult au fost Andronaki Donici, Veisa etc., fără a pomeni că cunoștințe juridice au început a se cere de la divan încă de prin jumătatea întâia a secolului al XVIII-lea.

27). Document din 7030 Iunie 24, Hârlău.

Sumar: Stefan Vodă întărește lui Dragota și vărului său Neagul cumpărătura ce au făcut în Răduеști pe Stebnic la Vaslui cu 200 zloți tătăraști de la Dragna fata lui Toader.

Милостыю Божіею мы Стефан воевода, господарь
земли Молдавской, знаменито чиним иссим листом на

шем взсем кто нанем || вззрит. или его чтоучи его слышит. вже приде прѣд нами и прѣд нашими бояре. Драгае дочка Тоадера, по ей || доброю воли неким непонждена. а неприсилована. и продала свою правою штинну шт своего праваго зрика || цю она имала шт кшеже шт дѣда господствамы. Стефана воевода. четврхта част село шт Рядуеши на Стебникх || и четврхта част. и шт лина нижнаа част. зникм своим слзгам нашим Драготх и племеникс его Нѣгдлс за двѣ || сто злат татарских. и заплатили наше слуги Драготх и племеник его Нѣгдлс вси тоти вышписан || ни пинѣзи два стаа злата татарских. зрѣки Драгае дочка Тоадера прѣд нами и прѣд нашими бояре. ино || мы видѣвше доброю волю тзкмеже и полна заплатс. а мы такожде и шт нас есмы дали и потврдили || слзгам нашим Драготх и племеникс его Нѣгдлс тотс четврхтою част село шт Рядуеши на Стебникх || и четврхтаа част шт лина нижнаа част. како да ест ему шт нас зрик и ех взсем доходом им и дѣтем их. и зндчатом их. || и прѣзндчатом их. и прѣцизрѣтом их. и взсему роду их кто сѣ им избрет наивближии непорущенно николиже на вѣки. Я хотар || той четврхтою част село Рядуеши на Стебникх и четврхта част шт лина нижнаа част да ест шт зсего хотара || четврхта част. Я на то ест вѣра нашего гва вышписаннаго мы Стефана воеводи. и вѣра прѣвззлюбленаго || брата господствамы Петра. и вѣра бояр наших. вѣра пана Исака. вѣра пана Петра дворника. вѣра пана Пегрила. || вѣра пана Гринковича и пана Талаба Хотинским. вѣра пана Косте и пана Кондре Немцких. вѣра пана. || Петрики и пана Тоадера Но-

воградским, вѣра пана Лука Ярвѣре портарѣ Гучавскому, вѣра пана Храна || спатарѣ, вѣра пана Еремїа вистѣрника, вѣра пана Шарпе постелника, вѣра пана Гзкуїана чашиника, || вѣра пана Стрѣча столника, вѣра пана Кзцелѣна комиса, вѣра вѣсѣхъ боїар нашихъ Молдавскимъ великихъ и ма || лихъ, а по нашимъ животѣмъ ктосѣкъ быти господарѣмъ ѡмъ дѣтїе нашихъ или ѡт нашего рода или пакъ вѣдкого воїхъ изберетъ бити || господаремъ нашимъ Молдавстѣки земли, тотъ би ни непорушилъ нашего даданїе, алики и скрѣпни и оутврѣдилъ за || нуїе есмы дади и потврѣдилъ за цю естъ имъ права ѡтнина за цю ѡни купили на свои правн пивѣзи, || Я на боїиен крѣпостѣхъ и потврѣженїе тому вѣсему вышесанному велѣли есмы нашему вѣрному пану Тотрушану, логофету писати и нашу печатъ привѣсити ксему листу нашему, || писалъ Гиминъ с Хрѣловъ, вато
#за Івнїе кд.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, Domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau lui celindu-i-se o va auzi. Iată că a venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari *Drăgae* fata lui *Toader*, de a ei bună voie de nimeni silită nici impresurată, și a vândut a sa dreaptă ocină din al său drept uric, ce dânsa l'a avut de cumpărătura de la bunul domniei mele Stefan Voevod, a patra parte de sat din *Răduști pe Stebnic*, și a patra parte și din moară partea din jos, unchilor săi slugilor noastre lui *Dragotă* și vărului său *Neagului*

drept două sute zloți tătaraști; și a plătit ale noastre slugi *Dragotă* și vărul său *Neagul* toți acei de mai sus scriși bani două sute zloți tătaraști în mâinile *Dragnei* fata lui *Toader* înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri. Deci noi văzând de bună voe tocmală și deplină plată și noi așijderea și de la noi am dat și am întărit slugilor noastre lui *Dragotă* și vărului său *Neagul* aceea a patra parte de sat din *Răduști* pe *Stebnic* și a patra parte din moară partea din jos, ca să-i fie lui și de la noi uric și cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor li răstranepoților lor și la tot neamul ce li se va alege mai de aproape nerușeil nici odănoară în veci. Iar hotarul acelei a patra parte de sat din *Răduști pe Stebnic* și a patra parte din moară partea din jos să fie din tot hotarul a patra parte. Iar la aceasta este credința domniii noastre mai sus scrisă Noi Ștefan Voievod și credința *prea iubitelui nostru frate al domniei mele Petru*, și credința boerilor noștri, credința boerului *Isac*, credința boerului *Petre* dvornicul, credința boerului *Negrilă*, credința boerului *Grincovici* și a boerului *Talabă* (parcalabi) ai Hotinului, credința boerului *Coste* și a boerului *Condre* (parcalabi) ai Neamțului, credința boerului *Petrică* și a boerului *Toader* (parcalabi) ai Novogradului, credința boerului *Luca Arbure* portarul Sucevei, credința boerului *Hrană* spatarul, credința boerului *Erimia* visternicul, credința boerului *Șarpe* postelnicul, credința boerului *Săcuian* paharnicul, credința boerului *Stărce* stolnicul, credința boerului *Cățelean* comisul; și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn din copii noștri sau din neamul nostru sau ori pe care altul D-zeu îl va alege să fie domn pământului nostru al Moldovei, acela să nu le strice a noa-

stră danie, ci mai vărtos să le-o întărească și împuterească, căci că și noi am dat-o și am întărit-o ca una ce le este lor dreaptă ocină, pe care au cumpărat-o cu ai lor drepti bani. Iar spre mai mare tãrie și împuternicire a tot ce s'a scris mai sus, poroncil-am însumi la al nostru credincios boer *Totrușan logofătul* să scrie și a noastră pecete să o lege la această carte e noastră.

A scris Simion în Hãrlãu la anul 7030 Iunie 24.

NOTE

1). Originalul pergament se aflã în proprietatea d-lui I. Negrea proprietar în Oșãști, jud. Vaslui, de la care l'am copiat în vara anului 1900, împreună cu alte documente. E bine păstrat, are pecete mare legatã cu șnur de matasã roșie. Diametrul pecetei e de 0m.08, Se cetește exerga: ПЕЧАТЬ ІУ СТЕФАНА КОЕКОДЫ ГОСПОДАР ЗЕМЛИ МОЛДАВСКОЙ.

Capul de bou, purtând între coarne *steaua*, la slãnga *soarele*, iar la dreapta *luna*. Vezi «Surile și Izvoade» VIII, 613.

2). *Nume de persoane*: Drãgae, Toader, Dragotã, Neagul.

3). *Nume de localități*: Rãduești, Stebnic.

4). *Rãduești* este și azi sat în Vaslui. Între hãrțile lui Negrea am găsit și o hotarnicã a satului Rãduești fãcutã în 1778 Sept. 10 de banul Sandu Gãlușcã și șatrarul St. Caracaș din poronca lui Vodã Muruz. Iar asupra proprietãții în Rãduești, dupã ce Dragotã, și vãrul sãu Neagul cumpãrã satul în 1522 Iunie 24, cu 200 zloți, a urmat în mod liniștit pãnã cãtrã 1673, când unul din urmașii lui Dragotã, marele logofăt și cronicar Tudosã Dubãu, dãruște partea lui mănãstirei Dobrovãțului, ca pomanã moșilor lor *Drãgoteștilor*, stricând cu acest prilej o vânzare

rău făcută de niște rude ale sale Mihocști, fără știrea lui. Dăm loc acestor 2 acte ce vorbesc de familia lui Tudosă Dubău : («Surete și Izvoade» V. 1077 a)

A.

Adec eu Măriia și cu ficiorul meu Ghiorghi Cazan scriem și mărturisim cu cest ade || vârat zapis al nostru cum noi de nimeni siliți nici asupriți ce de a noastră || buna voe am vândut partea noastră de ocină din sat din Raduești din giumatate || de sat a treia parte din partea de sus. deci această parte de ocină o am vândut lui Patrașco Mihoci și femeii sale Saftei drept trei-zeci de lei bătuți și mi-au dat || toți banii deplin cum scrie mai sus și am neguțat pământul câte un zlot batut || deci această ocină (ce scrie) mai sus am vândut lui Patrașco Mihoci și femeii sale Saftei ca să-i fie dreaptă ocină și moșie în veaci lui și ficiorilor lui și nepoților lui și la toc-mala noastră prilejitusau mulți oameni || buni bătrâni și tineri megiiși de pin prejur anume Dumitru Grecul și || Toader ot Albești și popa Ghiorghi ot Vaslui și Toader Ciurlan ot Albești || și Tudora mălușa fiatelor lui Gavril și Anița Gherasi-moae || și pentru mai mare credință puseam și pecetile cas știe.

lt. 7170 Săp. 1,

Măria Ghirghi+Cazan

Dumițtru Grec. Toader. Erei Gheorghii Toader Ciurlan

B.

Adecă noi *Tudosia Dubău* biv logofat și cum-natul meu *Gheorghii* || *Albotă* ciau fost căpitan ce ține pe *suremea* Tošana nepoți lui *Dragotă vornicul* scriem și mărturisim cu acestu adevăratu || zapis

al nostra cum am dat a noastră direaptă ocină și moșie || din *giumătaate de saat* din *Răduești* ce sîntu pe Stembic în ținutul || Vasluiului doo părți aceeaia o am dat svntei mănăstiri *Dobrovățului* || să hie pomana moșilor noștri Dragoteștilor ce o au agonisituo. || iară o a treia parte ce rămâne din traceaslă giuntaat de saat. o au vîndutuo niște rudi a noastre fără știr noastră deci și aceeaia sântem să in- || toarcem Mihoceștilor triizăci di lei și să hie la un loc cu cele doo părți ei să fac o giuntaat de saat întregă stălpită și așa || zată de demult. cu locuri de prisăci și cu vad de moar in Stembic || și cu tot venitul. dresă bătrâni cea avăm pri aceea giuntaat. de saat nu || leam dat manastirii că scriu și alte ocini. intrânsele ce leam facut de la noi ca să aibă așa face direasă domnești pe acestu adevărat zapis și eu || Tudoos Dubau biv logft am scris.
u Ias vlt 7181 Fev. 1.

Az Ionașco Balș vel vornic iscal.

Az Tudos Dubău biv logft iscal.

Az Gheorghî Albota,

сн запис за жмхтате селница цюе на из Стемни-
кз то селнице поклонна мне егдменѣ Захарію Тодосіа
Дзевѣс лѣгофет Радшеши.

28. Document din 6961 Iunie 12 Suceava. 1953

Sumar: Alexandru Vodă dă slugilor sale Sima Tunsul, Stefan Tunsul, Baloș Horjescul și Ioan Horjescul satul Horjestii pe Bogdana după ce vind satul Tunseștii tot pe Bogdana cu 83 zloți tătarăști.

† Милостію божию мы Александръ воевода, гос-
подаръ земли Молдавской, знаменито чиним исскѣм на-
шимъ листомъ || вискѣм кто наниз оузрит или его оуслишит
чтѣчи, ажъ: тоти истинныи наши слѣгы, наима Гима ||

нашемъ панъ Михаилъ Лугодетъ || Писати и нашъ пе-
чатъ привѣстити къемъ листъ нашемъ.

Пис. Лска оу. Гочавѣ. вѣкто ꙗко ꙗко Іоанъ вѣ

2 12 18

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod. Domn țării Moldovei, înștiințare facem cu această a noastră carte tuturor cui vor vedea-o sau o vor auzi cetindu-li-se; iată că aceste adevărate slugi ale noastre, anume *Sima Tunsul* și *Băloș Horjescul* și *Stefan Tunsul* și *Ioan Horjăscul*, au slujit nouă cu dreptate și credință, pentru care noi văzind dreapta și credincioasa slujbă cătră noi ne-am milostivit din deosebita noastră milă și le-am dat lor în țara noastră un sat pe Bogdana anume: *Horjeștii*, care le-a.....înaintea noastră și înaintea boerilor noștri de bună voe și le-a vândut lor din al său uric un sat pe Bogdana anume: *Tunsești drept 83 zloți* ~~Acela~~ *tot scris mai sus* să fie lor uric și cu toate veniturile, lor deplin și copiilor lor deplin și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor nerușuit nici odinioară în veci. Iar hotarul acelu sat pe vechiul hotar, pe unde din veci a umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrise *Alexandru Voevod* și credința boerilor noștri. credința lui pan *Duma Braevici* dvornic, credința lui pan *Manoil*, credința lui pan *Stanciul*, credința lui pan *Petru* parcalab, credința lui pan *Oană Pântece*, credința lui pan *Cozma Șandrovici*, credința lui pan *Coste Oriș*, credința lui pan *Coste Danovici*, credința panului *Șandru de la Părlău*, credința panului *Tador Vascovici*, credința panului *Tador*

hrya

22

pele sumă lor. b
neamt ap

Moica, credința panului *Hodco Crețevici*, credința panului *Găurici*, credința panului *Radu Piscu*, credința panului *Goian paharnic*... iar după viața noastră... să nu strice dania noastră, ci s'o întărească și s'o imputernicească.... cu dreaptă și credincioasă slujbă. Iar spre mai mare tărie a tuturor celor scrise mai sus am poruncit credinciosului nostru pan *Mihail logofăt* să scrie și pecetea noastră s'o atârne la această carte a noastră.

Scris-a *Luca* în Suceava, la anul 6961 (1453) Iunie 2.

N O T E

1). Originalul pergament ne-a fost comunicat de pr. I. Antonovici, profesor în Bârlad. E ros la încheeturi și mâncat de șoareci, apoi cerneala e ștearsă și prezintă greutate la cetire. Pecetea lipsește. (v. Arhiva. Iași XI. 85).

2). *Nume de Persoane*: Sima Tunsul, Stefan Tunsul, Baloș Horjăscul, Ion Horjăscul.

3). *Nume de localități*: Horjeștii, Bogdana, Tunseștii.

4), «Тиснещии за пр злат по крсе книженсано» = Tunseștii drept 83 zloți, tot ce a scris mai sus; Pasajul acesta e scris cu altă cerneală, ceea ce arată că o mână posterioară a dres aici textul, punând un lucru care nu cuprindea textul primitiv. Și apoi în ce scop după ce domnul le întărește satul Horgeștii pe Bogdana ei vin și vând Tunseștii tot pe Bogdana!

29). Document din 6977 Oct. 25 Iași.

Sumar: Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între dâșii: pan Toader Zviștală să ia *Zvișteleștii* pe Bogdana, unde îi este casa, iar surorile sale Stana, Marena și Marușca satul Șărbăneștii tot pe Bogdana.

Милостию Божию мы Стефанъ воевода, господарь
[земли Молдавской, знаменито чинимъ иссимъ листомъ на=] 2

*Фка Богданъ, Имяте видѣвши неже мѣта
уфодворъ 1657 бѣжи и текеша на то, а бѣже мѣта
есите даки и отбѣдѣти мѣтѣ еси, пань
мѣтѣ уфудѣ его село уфудѣтѣ,*

*Л
76
Н*

шимъ, въсѣмъ кто [панемъ оузунт или] его чѣтѣчи сѣлѣшитъ
 колиже того || колѣсѣ всѣмъ потреби зна, вже прѣидѣша
 прѣдъ нами и прѣдъ всими нашими колары великими и
 молодими и никимъ [иши]сило || ваны, сабга нашѣ вѣрны
 пань Тоадеръ Звицалъ [сѣ три] своимъ, сестрами,
 Станюю и Маренюю и Маршскою, и потокилицѣ
 шны || вси посполно ихъ докрои коли та [стала] шны
 братѣ своимъ панѣ Тоадерѣ Звицалѣ, едно село наликъ
 звицелечи || где [сѣ] его домъ на Богданѣ, а его [сѣ]
 [три] сестрамъ Станю и Мареню и Маршницю, цювы
 имъ было едно село [пань] Шерквнечи || на Богданѣ, хино
 мы видѣвши между ихъ докрои коли и токмеж, на то
 мы такожъ есмы дали и потвордили имъ всимъ панѣ Тоа-
 дерѣ Звицалѣ сего село Звицелечи где естъ его домъ
 на Богданѣ, а его сестрамъ цювы имъ было село Шерва-
 нещи на Богданѣ, цювы имъ шѣ насъ || кило зрикъ сѣ вѣ-
 сѣмъ доходомъ непорѣшено николѣже низчѣмъ на вѣкы имъ
 и дѣтемъ ихъ, и внучатомъ ихъ, и прѣвнучатомъ ихъ, и прѣ-
 цѣрѣтомъ ихъ и вѣ || сѣмъ племени ихъ кто имъ навѣлижнѣи
 [изверѣкт], а хотарѣ тѣмъ сѣламъ цювы постаромѣ ихъ хо-
 тарю было по кѣды изъ вѣка шживали, а на то естъ ве-
 лика мартѣриа самъ господствами вишенѣсаннаго мы Сте-
 фанъ ковода и възлюблены сѣмъ Александра, колары
 панъ Станчѣла прѣжчалъ || Бѣлоградски и сѣмъ его пана
 мырза пана Елаикѣла и сѣмъ его пань Дѣма старостѣ
 Хотинскаго, панъ Голъ прѣжчалъ Келѣскаго, || и пань И-
 сѣака дворникъ, и панъ Зѣкѣро прѣжчалъ вѣлоградски,
 пань Алѣкѣла прѣжчалъ Немецкы и пань, ... прѣжчалъ Ки-
 айскаго || ... пань Фетѣ Готкѣ... || Чокырлѣе и пань, ...
 (юга) постѣлиника || пань Негрило чашника, панъ Дѣка

*Л
вѣ
вѣ
и
у
вѣ
Нисѣ
и
сѣ
Н
Н
Н*

столника. панз НАГ комиса, и инји досит шт наших бод-
ры Молдавскихъ великихъ и малыхъ, а на бѣлаши || крѣпост
томъ вземъ вишеписанномъ велѣли есмь нашемъ бѣр-
номъ томъ лугодетъ (писа)ти и нашъ печат привѣснти ||
и печать бодръ нашихъ привѣснти ксемъ нашемъ листѣ.
пис. Гтецко њ Іасохъ вато ꙗзцоъ шх. ке.

Traducerea

Cu mila lui D-zeu Noi Stefan Voevod, Domn
țării Moldovei, înștiințare facem cu această carte a
noastră tuturor cui vor căuta pre dânsa, ori vor auzi-o
celindu-li-se, *cui va fi de trebuință să știe*; iată că
au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boe-
rilor noștri a mari și a *tineri (mic)* și *de nime si-
liți* sluga noastră credincioasă pan *Toaderu Zviș-
tală* și cu trei surori ale sale cu *Stana* și *Marena*
și *Marușca* și s'au învoit toți cu deplină bună
voia lor de au lăsat fratelui lor panului *Toader*
Zviștală, un sat anume satul *Zviștelești*, *unde*
ii este casa, pe *Bogdana*, iară celor trei surori ale
sale, *Stanei* și *Marenei* și *Marușcâi* să le fie un
sat anume *Șerbănești* pe *Bogdana*. Deci noi vă-
zând între ei de bună voie tocimală pentru aceasta
și noi așijderea le-am dat și le-am întarit lor tutu-
ror panului *Toaderu Zviștală* pe acel sat *Zviștelești*,
unde ii este casa, iar surorilor sale să le fie sa-
tul *Șerbănești* pe *Bogdana*, că să le fie lor de la
noi uric cu toate veniturile nerușuit nici odănaoară
în veci, lor și copiilor lor și nepoților lor și stră-
nepoților lor, și preastrănepoților lor și la tot nea-
mul lor, care li se va alege mai de aproape. Iar
hotarul acelor sate să fie pe vechiul lor hotar pe

unde din veci a umblat Și la aceasta este marea mărturie a însăși domnii mele mai sus scrise Noi *Stefan* Voevod și a preaiubitului fiu *Alexandru*.... boeri pan *Stanciul* parcalab Belgradului și fiul sau pan *Mirza*, pan *Vlaicul* și fiul sau pan *Duma* staroste de Hotin, pan *Goian* parcalab Chilieii și pan *Isac* vornic, și pan *Zbiarea* parcalab Cetății Albe, pan *Albul* parcalab Neamțului și pan..... parcalab Chilieii... pan *Fete Gotcă*.... pan *Ciocărlie*, și pan *Iuga* postelnic, pan *Negrilă* paharnic, pan *Luca* stolnic pan *Neag* comis și au fost și alți din boerii noștri Moldovenеști a mari mari și a mici. Iar spre mai mare tarie a tuturor celor ce s'a scris mai sus am poroncit credinciosului nostru pan *Toma* logofat să scrie și pecetea noastră s'o atârne și *pecetele boerilor noștri să le atârne* la această carte a noastră.

A scris *Stețco* în Iași, la anul 6977 Oct. 25 (1468).

NOTE

1). Originalul pergament ne-a fost comunicat de pr. I. Antonovici, ca făcând parte dintre actele satului Bogdana. E rupt în 7 bucăți și ros, de aceea lipsesc rinduri mai ales la boeri. Pecetele lipsesc, căci au fost 6 la număr după bortele pergamentului. La patru din ele se păstrează urme de șnur : două din ele cu șnur roș, și 2 cu șnur albastru. (v. Arhiva, Iași XI, 86).

2). *Nume de persoane* : Toaderz Zvâștală, Stana, Marena, Marușca.

3). *Nume de localități* : Zviștelești, Șerbănești, Bogdana.

4). *Zviștelești—Zviștală*. Una din porecele curioase, ce întâlnim în textele vechi e și aceasta de *Zviștală* (Звѣшталъ), de la care și-a luat nume satul Zviștelești (Звѣштелицин), unde primul Zviștală își făcuse case (гдѣ ест его

дом), cum zice uricul nostru. Ba acest Toader Zvâștală era *pan* deci boer de țară. Denumirea și azi se păstrează în acele regiuni, dar supt condeiul inginerilor noștri hotarnici a ajuns *Bșteală, Beștelești!!!*

Ce să fie acel cognomen de *Zvâștală*? Intrucărea așa de neobișnuită a acestor sunete arată că avem a face cu un slavism, dar rostit rău de ai noștri. *zvâșt* ne amintește pe slavicul *свѣт*=svent (sanctus.) Latinul *sanctus* ne-a dat pe *sânt, sân* în *Sân-Ketru, Sân-Medru, Sân-Zenii, Sân-Vasii, Sântă-Măria*; etc, dar prin biserica slavă s'a introdus și slavicul *Sfînt, Svet*, în *Sfîntu Toader, 40 de sfînți*. în *Trei Sfetitele*. Servitorul bisericei fiind sfințit prin darul Dumnezeesc, i s'a zis în slavă *sviaštenic* (свѣщенникъ), sfințitul (свѣщенныи). Cum grupul *ck* s'a rostit *sk*, iar *sv*=en, s'a apropiat de *sv*=i și s'a ajuns că radicalul slav *svenšt* (свѣщ) a devenit *svâșt*; românizarea în sufix a venit de la sine; în locul sufixului slav din *pomelnic, vremelnic*, vorbitorul român a pus pe *ală, eală*, și așa prin etimologie populară—una din cele mai vechi prinse prin scripte—am ajuns din slavicul *svenštenic* la românezeul *zvâștală*.—în loc de *Popescu*. Deci acel Toader *Zvâștală*, nu e altul de cât *Popescu*, așa de mulți și așa de vechi prin meleagurile țărilor românești.

Acum nu e de mirare ca un *Popescu* (alias *Zvâștală*) să ajungă *pan*; nu oare întâlnim în cea mai mare demnitate pe logofătul *Mihail*, care umple cu personalitatea lui politică răstimpul de la 1440—1460, și care nu e altul de cât *Mihail* fiul popii *Oană*, a protopopului *Oană*, de care vorbesc așa de des documentele vechi de la Alexandru cel Bun și următorii! (vezi Ulianițki, Uricar XVIII, și mai sus pag. 14).

Se vede că înriurirea slavă a fost mai tare în părțile Bogdanei, unde inotăm în plină regiune slavă, pe când în Vaslui ceva mai în sus tot pe atunci găsim satul

Popesti, vechiu de la Stefan Vodă, iar în Suceava satul Preuteștii, o stațiune preistorică.

Popeștii, Preuteștii, Zvișteleștii, iată ceie 3 straluri latin, grec și slav, coborâte în toponimea țării.!

30 Document din 7026 Ghenar 22, Vaslui.

Sumar: Stefan Vodă înărește lui Gavril Tunsul și fratelui său Stanciul și surorii lui Ilea și nepoților săi Corod, Damian, Ion, Tudosia și Anușca cumpărătura ce au făcut cu 35 zloți tăfărăști la fântâna Coroiiului mi în sus de piatră, de la Nastea și nepoții ei Filip fiul lui Iliș; pop Dragoș, Ana și Varvara fiii Marușcăi; Nistor, Dumitru, Ileana și Bura fi i lui Tiron; Magda și Marena fiii Marușcăi, toți nepoți lui Ion Bălănescul.

М(и)л(о)стнѹ К(о)жнѹ мы Стефана воевода, г(о)с-
п(о)д(а)рз земли Молдавской, знаменито чиним иссим
листом нашим взскѣм кто нѣмъ вззрит или его чтѣчи
слышит.. ѡже придоша || прѣд нами и прѣд нашими
Молдавскими вояре, Настѣк дочка, Ивана Бхазнес-
кѣла, и зноуки еи Филипъ с(ы)нъ Иліашев, и тиж
зноука еи попа Драгоше, и сестри || его Анна, и Бар-
вара с(ы)нове Марушчини, (и тиж зноуке еи Нис-
торъ и братъ его Дмитроу и сестри ихъ Илѣнж и
Бвра снзе (Тир)оли, и тиж зноука ихъ Магда || и сес-
тра еи Мarena, дѣти Андшчини), вси зноуке, Ивана
Бхазнескѣла, по ихъ доброй воли никим непонужени али-
прислужани, и продали свою правою от || ниноу от с-
рика Зика ихъ Ивана Бхазнескѣла, що они имали
от дѣда нашего Стефана воеводѣ едноу козницѣ нанмж
где сѣ возет козница корѣва, повыше || каменѣ, та
продали сѣгам нашимъ Гаврилоу Твнскѣла, и братѣ его
Ста(н)чюлоу и сестра ихъ Иакы и братаничам ихъ ко,

родѣ. и братоу его Даміанѣ. и Іоноу и || Тодосіи.
и Яншкы за лѣ злата татарскыхъ. а ли да ест им на
че(тири) части. три части да сѣт слѣгим нашими Гавриалѣ
Тѣнсеалѣ. и братѣ его Станчѣлоу || и сестрам ихъ Накы.
а четверта част да ест братаничем ихъ кородѣ и братоу
его (Дамі)аноу и Іоноу и сестрам ихъ Тодосіи и Яноушкы.
и наши слѣгы Гавриалѣ Тѣнсоулѣ || и брат его Станчѣль. и
сестра ихъ. нака. и братаничевѣ ихъ кородѣ. и брат его (Да-
мі)ан и) Іон и сестри ихъ Тодосіа и Яноушка. платили
ѣси тоты || вишеписаны пинѣзи¹ лѣ. злата татарскыхъ. ѣ
рѣкы Насты дочки Ивана Бзлазнескѣла и ѣнѣкѣ ен фи-
линѣ снѣ Илиашѣвѣ. и такоже ѣнѣкѣ ен || попови Драгошеви.
и сестри его Яни и Барвари. снѣем Марѣшчиним. и тиж
ѣнѣком ен Нистора и братѣ его Дѣмитрѣ и сестрамихъ
Илѣни и Бѣри снѣем Тирони. и тиж ѣнѣка ен || Маг-
ди и сестри ен Марѣни дѣкти Янѣшкыни. ѣси
ѣнѣковѣ ивана баланескоулаино мы видѣвши ихъ добро
волное. тѣжмеж || и полнѣ запластоу. а мы такожде. и ѣт
нас дали. и потврдили есми слѣгам нашимъ вишеписан-
нымъ. како да ест оурикѣ ѣт нас сѣ взѣем доходоу им.
и дѣтем ихъ. || и ѣнѣчѣтвом ихъ. и прѣѣноучатвом ихъ. и
прѣѣоурѣѣтвом ихъ. и взѣемоу родоу ихъ. кто сѣ изверет
имъ наивближнѣи непорѣшиѣу николи. на вѣккы. Я хотар
тои || вишеписанной крѣници наима гдѣ сѣк зовет. крѣ-
ница короуѣка. powyше каминѣ да ест постаролѣ хотароу
по коуда из вѣкка ѣжизали каждѣи || своєю такоже ихъ ви-
шеписанемѣхъ. а на то ест вѣкра нашего гдѣа. вишеписа-
ннагомы Стефана воѣвода и вѣкра прѣѣзлюбленнаго
брата гдѣама || Петра и вѣкра боѣарѣв нашихъ. вѣкра
пана Исака. вѣкра пана Шандра. вѣкра пана Нѣгрѣлѣ.

вѣра пана козми, вѣра пана Баско, вѣра пана Гринковича и пана || Тхлавж паркалабове (Хотинскаго), вѣра пана Косте и пана Кондре паркалабове Немецкыхъ. вѣра пана Петри и пана Тоадера паркалабове Ново || градскихъ. вѣра пана Дска Яребре портарѣ Ссчавскаго, (вѣра пана Храна спхтарѣ), вѣра пана Еремји вистарника, (вѣра пана Шарпе) постелника, вѣра пана Гакуяна чашника, вѣра пана Стхрчи столника, вѣра пана (Вацелѣнѣ), комиса (и вѣра вхсѣхъ² коаровз нашихъ Молдавскихъ вѣанкихъ и малихъ, а по нашимъ животѣ кто вс) || детх господархъ нашей земли или от дѣтнихъ нашихъ или от нашего родх, или пак всд кого когх изверет господаремъ быти нашей земли Молдавской тот би им непоршил нашего даана || данби имъ стврзди и скрѣпил, зансже есмь имъ дали и потврздили за цю ест правда отнина... || ...а на болшею крѣпости и потврзденіе томс вхсемс вышеписанномс || велѣли есмь нашему вѣрному пану Тоторшанс логофетоу писати и нашу печат приксити ксеому нашу листу.

Писал Дсманс Сотмович с Насави.

вато ѣзкс гин. кв.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, Domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte a domniei noastre tuturor cui pre dânsa vor căuta sau celindu-li-se o vor auzi. Iată că au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldo-

venești boeri *Nastea* fata lui *Ivan Bălănescul* și nepotul ei *Filip* fiul lui *Iliș* și iarăși nepotul ei popa *Dragoșe* și surorile lui *Anna* și *Vărvara* fiii *Marușcăi*; și iarăși nepotul ei *Nistor* și fratele lui *Dumitru* și surorile lor *Ileana* și *Bura* fiii lui *Tiron*, și iarăși nepoata lor *Magda* și sora ei *Mărina* copiii *Anușcăi*, toți nepoți lui *Ivan Bălănescul* și din a lor bună voe de nimeni siliți nici împresurați și au vîndut a lor dreaptă ocină din uricul *unchiului* lor *Ivan Bălănescul*. ce ei l'au avut de la bunul nostru *Stefan Voievod o fântână* anume unde se numește *fântâna Coruiului*, mai în sus de piatră, aceia au vîndut-o slugilor noastre lui *Gavril Tunsul* și fratelui său *Stanciul* și surorii lor *Ilcăi* și nepotului sau de frate *Corod* și fratelui său *Damian* și *Ion* și surorilor lor *Todosia* și *Anușca* cu 35 zloți tatarăști. Insa să le fie lor în patru părți: trei părți să fie a slugilor noastre lui *Gavril Tunsul* și a fratelui său *Stanciul* și surorii lui *Ilcăi*; iar a patra parte să fie nepotului lor de frate *Corod* și fratelui său *Damian* și *Ion* și surorilor lor *Todosia* și *Anușca*. Și slugile noastre *Gavril Tunsul* și fratele său *Stanciul* și sora lor *Ilca* și nepoții lor de frate *Corod* și fratele său *Damian* și *Ion* și surorile lor *Todosia* și *Anușca* au plătit toți acei de mai sus scriși bani 35 zloți tatarăști în mînule *Nastei* fata lui *Ivan Bălănescul* și nepotului ei *Filip* fiul lui *Iliș* și iarăși nepotului ei popa *Dragoș* și surorilor lor *Anna* și *Varvara* fiii *Marușcăi* și iarăși nepotului său *Nistor* și fratelui său *Dumitru* și surorilor lor *Ilenii* și *Burei*, fiii lui *Tiron*, și iarăși nepoatei ei *Magdei* și surorii ei *Marenei*, copiii *Anușcăi*, toți nepoții lui *Ivan Bălănescul*. Deci noi vîzînd a lor de bună voe tocmală și plată deplin, și noi așijderea și de la noi dat-am și am întarît înșine slugilor noastre mai sus scrise ca să le fie lor uric de la

noi cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și rastrănepoților lor și la tot neamul lor, ce li se va alege mai de aproape nerușeit nici odănoară în veaci.

Iar hotarul acelei de mai sus *fântăne* anume unde se numește *crănița* (fântâna) Corniului, mai în sus de piatră, să fie pe vechiul hotar, pe unde din veac a îmblat, fie-cărui cu partea sa, precum le-am scris mai sus. Iar la aceasta este credința domniei mele, mai sus scrisă Noi Stefan Voevod și credința *prea iubitudui frate al domniei mele Petru* și credința boerilor noștri, credința boerului *Isac*, credința boerului *Șandru*, credința boerului *Negrilă*, credința boerului *Cozma*, credința boerului *Vasco*, credința boerului *Grincovici* și boerului *Talabă* parcalabii Holinului, credința boerului *Coste* și boerului *Condre* parcalabi Neamțului, credința boerului *Petru* și boerului *Toader* parcalabi Novogradului, credința boerului *Luca Arbure* portarul de Suceava, credința boerului *Hran* spătar, credința boerului *Eremia* visternic, credința boerului *Șarpe* postelnic, credința boerului *Săcuian* paharnic, credința boerului *Stărce* stolnic, credința boerului *Cătelean* comis, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre a Moldovei din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe ori care altul D-zeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldovei, acela să nu le strice a noastră daanie, ci mai vârtos să li-o întărească și imputerească, căci că noi înșine le-am dat și le-am întărit, pentru că le este lor dreaptă ocina. Iar spre mai mare tărie și putere a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am la al nostru credincios boer *Totrușanu* logofatul să scrie și pecetea noastră s'o lege la această carte.

A scris Dumșa Sotmovici în Vaslui
la anul 7026 Ghenar 22, (1518).

2026
1518
550

N O T E

1). Originalul pergament înmănat de preut I. Antonovici din Barlad, împreună cu foarte multe alte documente și urice. D-sa a scos în volum Monografia Bogdanei din Jud. Tutova, unde a publicat în anexe peste 200 documente vechi cu referință la trecutul acelu sat. Pergamentul n'are pecete și e ros și șters pe alocurea (v. «Surete și Izvoade» V, 971).

2). *Nume de persoane*: Nastea, Filip, Iliaș, popa Dragoș, Anna. Varvara, Marușca, Nistor, Dumitru, Ileana, Bura, Tiron, Ivan Bălănescul, Gavril Tunsul, Stanciul, Ilea, Corod, Damian, Ion, Tudosia, Anușca.

3). *Nume de localități*: Fântâna Coruiului.

4). *Corod*, ni se dă ca nepot de frate lui Gavril Tunsul, frate cu Gavril Tunsul fiind Stanciul, deci Corod ar fi fiul lui Stanciul Tunsul. Gavril și Stanciul Tunsul trebuie să fie nepoți de ai lui Sima Tunsul și Stefan Tunsul din 1453, în satul Tunsești fiind o serie întreagă din neamul Tunsul. Și azi se păstrează numirea de Tunsești la o parte din moșia statului Bogdana.

Cu numele *Corod* avem mai multe denumiri în jud. Tutova și Tecuci: *Corod* părau, *Corod* sat în jud. Tecuciu, *Corodești* sat în Tutova, *Corod* plasa chiar. Denumirea e slavă, malo-rusiană și însemnă *trunchiu, copac*,

5). *Fântâna Coruiului*, Supt nume de *Fântâna* și *Fântânele* avem 43 denumiri în toată țara de la Dorohoi la Severin (v. Frunzescu «Dicționar»). Nimirile aceste așa de răspândite și cu înțeles în românește arată că așezările acestora li s'au dat numele după izvoarele de ape și *fântâni*; căci oamenii au căutat tot-deauna ca să-și facă sate în apropierea apelor și la locuri cu Izvoare. Azi avem în Tutova păstrată denumirea de *Fântâna* moșiei nelocuită și *Fântânele* sat în com. Călimăneștii plasa Tutova, zisă din

vechi *Croitori*, proprietatea familiei Tuduri, de la care am copiat mai multe documente asupra Croitorilor vechi, din care dăm aici unul vechiu slavon fără dată, însă din sec. al XVI-lea.

Катастих сест чн(лове)къ по имени Михол и Ила-
реши и Крѣстѣна како дастъ пинкѣзи въ рѣкѣ Мѣг-
дѣа росоа вт Костещіа. дѣтъ Михол вт Крѣ-
торе сестраѣ его Фрасіна и Крѣстѣна дастъ п золот
татарскыхъ въ рѣкѣ Мѣгдѣа росоа за а чест втнинѣ
вт крѣторе. вт половина селѣ четврѣта честе. вѣра ест
Корлат и Егнат. и Згѣл и вѣсам чн(лове)къ до-
бре и стары.

ето азъ Пан.

„Catastih acestor oameni pe nume: *Mihul* i *Harion* i *Crăstina* cum au dat bani în mâna *Magdei Rosoaia* din *Costești*, a dat *Mihul* din *Croitori* cu surorile lui *Frăsina* și *Crăstina* au dat 80 zloți tătăraști în mânule *Magdei Rosoaei* pentru o parte de ocină din *Croitori* din jumătate de sal a patra parte. (La aceasta) este credința lui *Corlat* și *Egnat* și *Zgăe* și a tuturor oamenilor buni și bătrâni. Iată eu *Pan*.

(Vezi „Surete și Izvoade“ IV, 352).

Nu știm azi de *fântâna Coruiului* (крѣнице Корѣка), dar supt numele de *Coruești* avem în jud. Tutova 4 denumiri desate în partea de nord a județului spre Simila, Tutova și Pereschiv. Dacă în 1518 era numirea *fântâna Coruiului*, și că Nastea fata lui Ivan Bălănescul vinde ea a lor această moșie lui Gavril Tunsul, urmează că localitatea și-a luat numele în decursul secl. al XV-lea, înainte de Stefan cel Mare, când a trebuit să trăiască acel *Coruiu*

(slav. *Kraguj*), care a făcut fântâna mai în sus de piatră (покрыше камень), adică de un semn de hotar, căci în vechime se puneau ca semne de hotar stâlpi (столпы), pietre (камен), movili (могила), etc., care erau săpaite ori găunoase (*dopelnoi*), și dându-se de izvor s'a făcut fântâna, de unde și-a luat și moșia numele de *Crânița*=fântână, ca și pe aiurea. Fi-va fost acel *Coruiu* hunic lui Balănescul? In ori ce caz închegarea vieții românești cade tot în decursul secl. al XIV-lea și al XV-lea pe aceste locuri.

Dacă scriitorul *Dumșa Sotmovici* pune *Crânița* în loc de *fântâna*, arată tendința de slavizare; ce era mai tare la unii diaci de cât la alții. Cred că acest *Dumșa Sotmovici* nu era Moldovan ca acel D. Popovici, și mulți alții. — cari pun românismele *nepot*, la *fântânițe* și uită corespondențele slavone, pe când acest *Dumșa Sotmovici* traduce pe slavonește și cuvântul *fântâna* în *crânițe*, și pe *piatră* în *camen*, după cum tot pe valea Bogdanei găsim actele vechi zicind în loc de *preut* — *Zviștală*, iar *Zviștelești* în loc de *Preutești* sau *Popești*, etc.

31. Document din 7026 Ghenar 28, Huși.

Sumar; Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut iulre sine în satul Serbăneștii pe Bogdana. după diresele de stăpânire de la Stefan Vodă și anume; lui Nistor și Tudorii. copiii Stanei o parte din Serbănești; verii sale Varvara altă treime, și Anușcăi, nepoată de soră lui Zviștală altă treime.

Милостию Божією мы Стефанъ воевода, господарь земли молдавской. Знаменито чинимъ иссимъ листомъ нашимъ въскъмъ кто на немъ възрѣтъ или читѣчи иго оуслышитъ. вже прѣидоша прѣдъ нами и прѣдъ нашими молдавскими || бояре савга нашъ Нисторъ, и сестра его Тсдора дѣкти Станини и племенници ихъ Варвара и Анѣшка сес-

трычичеве Звѣцалѣ, по их доброй воли, никим непо-
нѣждени аниприсиловани и раздѣлаемъ || промеже собою свою
правлю отнинѣ от своего праваго зрика и испривиліе цю вони
имали от дѣда господствамы свѣтопочившаго Стефана
воеводѣ едно село на имѣ Шербаници на Богданѣ на
три части. || досталосѣ слѣсѣкъ нашемъ Нисторѣ и сестри
его Тѣдори една част село от Шербаници на Богданѣ,
а племенници их Барвари досталосѣ ей част село другаа
част от Шербаници, а пак племенници || Андшки достало,
сѣ ей третью част село от шербаници, ино мы видѣвши
их доброй волю раздѣленіе, а мы такожде и от нас
дали и потврдили есмь слѣсѣкъ нашемъ Нисторѣ и сестри
его || Тѣдора и племенницам их Барвари и Андшки тое вы-
шеписанное село на имѣ Шербаници на Богданѣ, како да
ест им от нас зрик и сѣ всем доходом им и дѣтел
их, и знѣчатом их, и прѣвѣнчатом их, || и прѣцѣвратом их,
и всемъ родѣ их кто сѣ им изверет наиклижній, али
кажди сѣ своими части непорѣшено николиже на вѣкы.
А хотарѣ томъ селѣ на имѣ Шербаници на Богданѣ да
ест || от оуцѣх стори по старомъ хотарѣ по кѣда из
вѣкѣ живали, а на то ест вѣра нашего господства вы-
шеписаннаго мы Стефана воеводи и вѣра прѣвѣзлюблен-
наго мы брата Петра и вѣра колар наших, || вѣра пана
Исака, вѣра пана Петра дворника, вѣра пана Шандра,
вѣра пана Пегрила, вѣра пана (козма), вѣра пана Баска,
вѣра пана Гринковича и пана Талакѣ прѣкалабим
Хотинскаго, || вѣра пана Квѣте и пана Кондри прѣкала-
бим Пемецкых, вѣра пана Петрика и пана Тоадера
паркалабим Новоградскомъ, вѣра пана Лѣки Арѣсѣе по-
тарѣ Сѣчавскаго, вѣра пана Храна || спатарѣ, вѣра пана

Єремїи вистєрника. вѣра пана Шарпе постєлника. вѣра пана Гакѣяна чашника. вѣра пана Стрѣзчи столника. вѣра пана Кацєлѣнѣ комиса. и вѣра вѣсѣх болгаровъ || молдавскихъ великихъ и малихъ. а по нашемъ животѣ кто бѣдетъ господарѣ нашєи земли ѡт дѣтей нашихъ или || ѡт нашего рода или пакъ бѣдкого бога избєретъ господарєи быти нашєи земли Молдавской тотъ бы имъ непорѣшилъ нашего даданїа и потвєрждєнїа. || алиби имъ ствєрждєна и скрѣпила занѣже естъ имъ права ѡтнина. Я на болшеє потвєрждєнїє томъ вѣсємъ вышєписанномъ. велѣли есми нашємъ вѣрномъ болѣринъ жєпѣнъ Тоторѣшанъ логофєтѣ писати и нашѣ печатъ привѣсити кєемъ листѣ нашємъ.

Писалъ Ѡанца съ Хсєвѣхъ.

като 43кз мєца. Ген. ки днѣ

Traducere

Cu mila lui D-zeu Noi Stefan Voevod Domn țării Moldovii, înștiințare facem cu această carte a Domniei noastre tuturor cui vor căuta pre dânsa sau o vor auzi cetindu-i-se; iată au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri ai Moldovii sluga noastră *Nistoru* și sora lui *Tudora*, copiii *Stanei* și rudele lor *Varvara* și *Anușca*, nepoate de soră lui *Zvăstală*, de bună voea lor de nime siliți nici asupriți și au împărțit între sine a lor dreaptă ocină din a lor drept uric și din privilegiile ce le-a avut de la bunul domnii mele sfint răposatul Stefan Voevod, un sat anume *Șerbănești* pe *Bogdana*, trei părți. S-au cuvenit slugii noastre lui Nistor și surorii sale Tudorii o parte de sat din Șerbănești de pe Bogdana, iar rudei sale, Varvarei i s'a cu-

venit ca parte alta parte din sat din Șerbănești și în fine celeilalte rude *Anușcăi* i s-a cuvenit a treia parte din sat din Șerbănești. Deci noi văzând a lor de bună voe împărțala, și noi așijderea și de la noi i-am dat și i-am întarit slugii noastre lui Nistor și surorii sale Tudorii și rudelor sale Varvarei și Anușcăi a cel de mai sus scris sat anume *Șerbăneștii* pe Bogdana, ca să fie lor și de la noi uric și cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor ce li se va alege mai de aproape *fie care cu partea sa* nerușuit nici odănuoară în veci. Iar hotarul acelu sat anume Șerbănești pe Bogdana să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde din veci au umblat. Și la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Stefan Voevod și credința *prea iubitului nostru frate Petru* și credința boerilor noștri, credința boerului *Isac*, credința boerului *Petru* dvornic, credința boerului *Sandru*, credința boerului *Negrilă*, credința boerului (*Cozma*), credința boerului *Vasco*, credința boerului *Grincovici* și *Talabă* parcalabi de Holin, credința boerului *Coste* și *Condre* parcalabi de Neamț, credința boerului *Petrica* și *Toader* parcalabi de Novograd, credința boerului *Luca Arbure* portar Sucevei, credința boerului *Hrană* spatar, credința boerului *Eremia* visternic, credința boerului *Șarpe* postelnic, credința boerului *Sacuian* pnharnic, credința boerului *Stărce* stolnic, credința boerului *Cațelean* comis, și credința tuturor boerilor Moldovenesți a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru, sau pe ori care altul Dumnezeu il va alege să fie domn țării noastre a Moldaviei, unul ca acela să nu le strice a noastră danie și întărire, ci mai virtos să le-o întărească și imputerească, căci că le este lor dreaptă ocină. Iar spre mai mare

tărie a tot ce s'a scris mai sus am poroncit credinciosului nostru boer jupân *Totrușanu* iogofalul să scrie și să alărne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris *Oanță* în Huși la anul 7026 (1518) luna Ghenar 28 zile.

N O T E

1). Originalul pergament comunicat de preotul I, Antonovici din Bârlad, ca făcând parte din actele satului Bogdana, despre care a scris o prea interesantă monografie. Pergamentul e rupt și lipit pe alt pergament. N-are pecete nici șnur. v. „Arhiva» anul XI. 278.

2). *Nume de persoane* : Nistorz, Tudora, Stanina, Varvara, Anușca, Zvâștală.

3). *Nume de localități* : Șerbănești, Bogdana,

4). *Zvâștală* (Звѣстала) față cu forma din documentul dat mai sus Звѣстала, deci $н=з=ă$. În 1469 trăiau în satul Zvișteleşti 4 frați : *Toader Zvâștală, Stana, Marena și Marușca*. Tatăl acestor 4 frați, deci primul Zvâștală, care și-a așezat casa în satul Zvișteleşti, *gde est. ego dom*, a trebuit să trăiască cu o generație înainte, cătră 1400—1430.

Acești patru inși stăpâneau în 2 sate: Zvișteleşti și Șerbănești, și marele Voevod le înlărește în 1469 împărțirea în două : *Toader Zviștală* ia satul Zvișteleşti, iar cele 3 surori iau *Șerbăneștii*. Proprietatea celor 3 surori în Șerbănești a curs liniștită 49 de ani, până cătră 1518, când urmașii lor au simțit nevoia a veni din nou la domn să li se recunoască împărțala: Stana a avut 2 fii : pe *Nistor* și pe *Tudora* ; iar Varvara și Anușca erau fetele celorlalte 2 surori a lui *Toader Zvâștală* din 1469, Marena și Marușca (Гетричичке Звѣстала), și anume cred că Varvara era fata Marenei, iar

Ануșца fata Marușcăi. După obiceiul țării dar proprietatea în Șerbănești a trebuit să curgă în 3 bătrâni: *Stana, Mariana și Marușca.*

32). Document din 7054 Martie 23, Vaslui.

Sumar ; Petru Vodă întărește ficiilor lui Ion Tunsul : Stan-ciul, Lazar, Gavril și Pea proprietatea în satul Tunseștii pe Bogdana cumpărat de tatăl lor Ion Tunsul de la Ilga cu 300 zloji tăta-raști, căci diresele vechi le-a perdut, când a ars satul.

† Милостию божию мы Пётръ воевода, госпо- даръ земли Молдавскон. Знаменито чиним иссим листом нашимъ въсѣмъ кто на немъ възрѣит, или чтѣчи слышит, вже прѣидоша прѣдъ нами || и прѣдъ нашими Молдавскими волѣри, наши слоици Станчѣла и братѣа его Лазаръ и Гавриилъ и сестра ихъ Иака дѣти Іоана Тунисѣла и жаловали намъ великою жалобою || съ великою марторією съ окольными ихъ межѣиши ми рекѣчи аже привиліе що имѣа, отецъ ихъ Іоанъ Тунисѣла за кѣпежное въ родителѣкъ господствани Стефана воеводи на ихъ село на тѣнсе || ши що билъ кѣпилъ отецъ ихъ Іоанъ Тунисѣла въ Илга за триста злати татарскихъ, а тѣа ихъ привиліе изгѣвила коли изгорилъ се село, ино мы видѣвши ихъ великою жалою || бою съ великою марторією що намъ марторисали съ окольными ихъ межѣишими, а ми такожъ и въ насъ есми дали и потвърдили слѣгимъ нашимъ Станчѣла и братѣамъ || его Лазарѣ и Гавриилѣ и сестри ихъ Иаки тое кнѣписанное село на имѣ Тунисѣши что на Богдана, како да естъ и въ насъ срико и съ кѣсемъ доходомъ ихъ и дѣтемъ ихъ и снѣчатомъ ихъ || и прѣдснѣчатомъ ихъ и прашѣрѣкомъ ихъ и кѣсемъ родѣ ихъ кто еа имъ избѣретъ наближѣишнѣ непорѣшенно николиже на кѣки, а хотаръ томъ кнѣпереченномъ село на имѣ || Тунисѣшомъ да естъ въ сѣихъ сторуи по старомъ хотарѣ по кѣда изъ кѣка шжикали, а ащѣнса

изнаидѣт ѿ кѣи прикиліи ѿ т того Стефанс во еко да
рекоміи Даксетъ. || а тиі прикиліи нигде да не имает...
една. закон правд нашими прикиліями. а на то ест кѣра на-
шого господетва кышеписанномъ Петра во еко да и кѣра
прѣвзлюбленныхъ сноки || господетвами Іліаша и Сте-
фана и Константина и кѣра бояр нашихъ. кѣра пана
Хсрѣс дворника. кѣра пана (Хамза). кѣра пана Борчи
и пана Етсрза прѣкалабоке Хотинскихъ. кѣра пана Хсрѣс
и пана Мирона прѣкалабоке Немецкихъ. кѣра пана Шан-
дра и пана Тхмпа прѣкалабоке Нокоградскихъ. кѣра пана
Петра Бартикокича портаркѣ Гочакакаго. кѣра пана ||
Юріа спатарѣ. кѣра пана Могила вистѣрника. кѣра
пана Хрѣбора постѣаника. кѣра пана Петрашка чаш-
ника. кѣра пана Нѣгсла етолика. кѣра пана Пладѣа || ко-
миса и кѣра кхемѣхъ боярокъ нашихъ Молдавскихъ великихъ и
малыхъ. а по нашимъ животѣ кто бѣдетъ господарѣ нашей земли
Молдавской. ѿ дѣтемъ нашихъ или ѿ нашего родѣ || или
пак бѣдъ кого бога избѣретъ господарѣ бити нашей земли
молдавской тотъ би имъ непорѣшилъ нашего дѣланія и потврѣж-
денія. алики имъ стврѣдилъ и скрепилъ. занѣже || есмь имъ
дали и потврѣдили за цю естъ имъ права ѿ тнина. а на кол-
шею крѣпостъ и потврѣженіе. томъ кхемѣхъ кышеписанномъ
келѣли есмь нашѣмъ кѣрномъ || панѣ Матиашѣ логофетѣ
писати и нашѣ печатъ прикѣсенти кѣемъ листѣ нашѣмъ. Ми-
хила Борра писалъ с Касли.

като. †знд. мѣца Март кг днь.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod, domn
Țării Moldovei; înștiințare facem cu această carte a
noastră tuturor cui vor căuta .pe dînsa sau o vor

auzi cetindu-se; iată că au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri moldovenеști, slugile noastre *Stanciul* și frații lui *Lazăr* și *Gavril*, și sora lor *Ilca* copiii lui *Ion Tunsul*, și s'au tânguit nouă cu mare jaloba, cu mare mărturie de la megieșii lor de prin prejur, zicând cum că dresesele și privilegiile, ce le-au avul tatal lor *Ion Tunsul* de cumpăratură de la părintele domniei mele, de la *Stefan Voevod* pe satul lor *Tunsești*, pe care l'a fost cumpărat tatal lor de la *Ilca* cu 300 zloți tătarăști: *dar că acele direse le-au perdut, când a ars tot satul*. Deci noi văzând a lor mare jaloba cu mare mărturie, că ne-a mărturisit nouă cu megieșii lor de prin prejur, și noi așijdere și de la noi le-am dat și le-am întărit slugilor noastre lui *Stanciul* și fraților săi *Lazăr* și *Gavril* și surorii lor *Ilca* acel de mai sus scris sat *Tunseștii ce-s pe Bogdana*, ca să le fie și de la noi uric și cu toate veniturile, lor și copiilor lor și nepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor, cari li se va alege mai de aproape nerușuit nici odănoară în veci. Iar hotarul acelui sat de mai sus scris anume *Tunsești* să fie dinspre toate părțile după vechiul hotar, pe unde din veci a umblat. Iar dacă s'ar afla niscăi-va direase de la acel *Stefan Voevod*, poreclit **Lăcustă**, acele direse să nu aibă nici-odată vre o lege înaintea privilegiilor noastre. Și la aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrisă *Petru Voevod* și credința prea iubiților fii ai Domniei mele *Iliaș* și *Stefan* și *Constantin* și credința boerilor noștri, credința panului *Huru* vornic, credința panului *Hamza*, credința panului *Borcea* și panului *Sturzea* parcalabi de Hotin, credința panului *Huru* și panului *Miron*, parcalabi de Neamț, credința panului *Șandru* și panului *Tâmpa* parcalabi de Novograd (Roman), credința panului *Varticovici* portar de Suceava, cre-

dința panului *Iuriia* spatar, credința panului *Moghila* Visternic, credința panului *Hrăbor* postelnic, credința panului *Patrașo* ceașnic, credința panului *Neagul* stolnic, credința panului *Plaxa* comis, și credința tuturor boerilor noștri Moldovenești a mari și a mici. Iar după viața noastră, cine va fi domn țării noastre a Moldovei, din copiii noștri sau din neamul nostru, sau pe ori-care-l-ar alege D-zeu să fie domn în țara noastră a Moldovei, acela nici într-un fel să nu strice dania și întăritura noastră, ce le-am înlărit și împuterit, pentru că noi le-am dat și le-am întărit ca să le fie lor dreaptă ocină. Iar spre mai mare tărie și împuterire a celor scrise mai sus am poroncit credinciosului nostru boer pan *Mateiaș* lo-gofat să serie și pecetea noastră s-o atârne la această carte a noastră.

Mihailă Borra a scris, în Vaslui, la anul 7054 luna Mart 23 zile,

N O T E

1). Originalul pergament foarte rupt și litera stearsă; celireea e anevoioasă, dar s'a putut întregi textul prin repetarea stilului oficial. Pecetea lipsește, șnurul e de culoare fragă; Lung de 0.34 comunicat de pr. I. Antonovici, Bărlad.

2). *Nume de persoane*: Stanciul, Lazăr, Gavril, Ilca, Ion Tunsul, Ilga.

3). *Nume de localități*: Tunseștii, Bogdana.

4) *Tunseștii*. Despre Tunsești ne vorbește uricul din 1453 Iunie 12, că s'ar fi vândut cu 83 zloți tătarăști, fără să știm cui? Pasajul acesta stă scris în original cu altă cerneală. Când se va fi făcut această ștersătură și corectură? În 1453 trăiau frații Sima Tunsul și Ștefan Tunsul; cătră 1500 trăia Ion Tunsul, care cumpără de la Ilga cu 300 zloți tătarăști satul Tunseștii, dar că uricul s'a fost

prăpădit din cauza arderei satului. Iar urmașii ca să dovedească acest fapt în lipsă de acte aduc marturi—*сх келкоє мартсрнєю*, adică 24 jurători, cari jură pe sfânta Evanghelie, după obiceiul din vechi.

În adevăr azi nu se găsește nicăiri uricul de la Stefan Vodă despre Tunseștii, dacă va fi fost; dar se găsește altul mai vechin, de la Alexandrel din 1453. Să fie oare adevărat motivul adus de Stanciul Tunsul și ai lui în 1546 că tatăl său Ion Tunsul a cumpărat satul Tunseștii cu 300 zloți de la Ilga? De ce n'au adus ei uricul din 1453, care era la dânsii? Ei au tăcut de uricul din 1453, căci nu le convenea cuprinsul, și nearătând la domnie nici un act—deși erau acele la dânsii, au fost siliți după aceia să prefacă în uricul vechiu a lui Alexandrel, că s'a fost vândut satul Tunseștii de Sima lui Stefan Tunsul cu 83 zloți în 1453, ca să fie apoi cumpărat de Ion Tunsul de la una Ilga cu 300 zloți și să și-l împartă apoi frații între ei pe 4 bătrâni: *Stanciul, Lazăr, Gavril și Ilca*.

Asupra celor cuprinse în acest uric și în uricul dat mai sus (pag. 163) din 6961 Iunie 2 de la Alexandru Vodă, iată ce zice pr. I. Antonovici în frumosul său studiu asupra Bogdanei (I. Antonovici „Istoria comunei Bogdana“ Bârlad 1905 1 vol. CLXXXVIII+478. Preț 6 lei),

«În uricul de la Alexandru Voevod din 6961, Iunie 2, se spune că Tunseștii s'au vândut cu 83 zloți, pe când în uricul de la Petru Vodă din 1546 Martie 23, vorbindu-se de această vinzare, deși o pune ca făcută pe timpul Marelui Stefan, pentru motivele ce vom vede,—îi arată prețul 300 zloți.

Trebuște însă să știm că de la veacul al XV și până în al doilea deceniu al celui al XIX, după cum se constată din hârtiile răzășilor din satele Bogdana și Tunseștii, pe care le-am studiat, nu s'au făcut întrebuintare nici odată și de cătră nimene de uricul de la Alexandru

Vodă, din 1453, ci în totdeauna numai de acel de la Petru vodă, din 1546,

Atuncia după traducerea uricului de la Alexandru Vodă făcută de Ioniță Stamati, în 1814, posesorul respectiv, Mihălachi Dimitriul (probabil dascăl la vre-o biserică din Iași) a oblicit, se vede, că moșia Tunseshii, de care se vorbește în el, aparține Medelnicerului Gh. Oprișan (Pabarnic și Spatar mai târziu) și-a dobândit colacul, de la acest boieriu, în anul 1818, de 55 lei (vechi), după cum se constată din următoarea scrisoare.

«Mihalache Dimitriul fiul dascalului Dumitru dau această scrisoare a me dumisali medelnicerului Gheorghe, «Oprișanu, precum să știe că un uric sârbesc cu tălmăcire lui, din velet 6961 lunie 2. de la Alexandru Vodă, în cari să cuprindă două sate, anumi Tunseshii și Horgeștii, găsânduși la mine și nefiindumi trebuincioase, ca un lucru ce nu este al meu i l'am dat d-lui, căci d-lui «esti stăpân moșilor arătate, și colacul meu dat, cinci zăci «și cinci lei, și spre încredințare am iscălit însumi cu «mina me».

1818 Ghenari 5.

Mihalachi Dumitriu Ioniță Stamati Spatar.
m'am întâmplat față.

Vasile Docan Pah: martur.

«Această scrisoare am scris'o cu zisa arătatului mai sus și sînt martur»,

„*Vasile Brăescu*“.

De ce oare să fi rămas, acest document, neștiut atîta vreme și nici a fost întrebuițat în pricinele de judecată — ca acel de la Petru Rareș?

Falș nu poate fi, pentru că felul scrisorii, lista boerilor Divanului Domnesc și cele-l-alte criterii interne îi dovedesc autenticitatea. Atuncea.....? Mă voi încerca să disleg această enigmă,

Se știe că Alexandru II a fost în mare dușmănie cu Bogdan II, tatăl lui Ștefan cel Mare. Prin uricul în cestiune, pe lângă întărirea unei vinzări, se respățește și serviciile făcute cu credință a 4 locuitori din Horgești și Tunsești. Din care pricină se vede că, nu numai aceștia dar nici fii lor, n'au avut curajul să se prezinte la Marele Ștefan pentru a le înoi uricul, după obicei, trebuind să arăte pe cel cu buba de la Alexandru Vodă. De aceia nepoții cumpărătorilor s'au prezentat—și încă tocmai la Petru Rareș,—în anul din urmă al domniei acestuia, și atunci, aducând ca motiv că *dresurile* de cumpărătură de la Ilga, pe care Ion Tunsul, tatăl lor (nu Sima, bunicul lor) le-au avut de la Ștefan Vodă (nu de la Alexandru Vodă) «*le-au ars (tătarii sau turcii) când au ars tot satul*». Ba, Petru Rareș presupunând, se pare, că ar mai fi vre-un document dosit, se exprimă în uricul amintit, însă cu privire la predecesorul său, ast-feliu: „*Iar dacă s'ar afla niscai-va „dîrease de la acel Ștefan Voevod. poreclit Lăcustă, acele «dîrease să nu aibă nici-odată vre-o lege înainte privile-giilor noastre*”.

Dobândindu-se ast-fel de familia Tunsul uricul acesta de la Petru Vodă, de la sine se înțelege că acel de la Alexandru II Voevod a rămas răzleț și rătăcit printre hârtiile de moșie ale răzeșilor din Tunsești și Horgești, — și cu mai multă probabilitate la cei din Horgești. Moșia Horgeștii (căci satul cu asemenea numire nu mai există de mult) se învecinează cu moșia Sucevenii, așa că, în decursul timpului, locuitorii respectivi aveau porțiuni de pământ și dintr'un hotar și dintr'altul. În anul 1697, Sandul Bolat, dăruind lui Vasile Pleșca treti logofet, un bătrân întreg din moșia Sucevenii, menționează în zăpisul de danie și următoarele: „*și am dat dumisale și uricul satului*”, ceea ce presupune că aice nu poate fi vorba de vre-un alt document de cât de acela de la Alexandru II Voevod;

căci Sucevenii n'au avut nici odată vre-un uric de aceste vechi.

Cum până la anul 1697, așa și de atunci pînă la 1814, când a fost tradus de Ioniță Stamati, nu știm nimic mai mult de uricul de la Alexandru II Voevod. Atît putem zice că în acest răstimp a stat rătăcit, pe la urmașii sau moștenitorii lui Pleșca, în Iași,—pînă când a ajuns în posesiunea lui Mihalachi Dimitriu, care după cum am văzut l'a dat, în 1818, lui Gh. Oprișan. Documentul acesta, împreună cu acel de la Petru Rareș, mi s'au încredințat de D-nul Căpit. Boldur-Costachi, fost proprietar acum nu de mult, al moșiei Tunseștii.

5). «УТ ТОГО СТЕФАНЪ ВОЕВОДА РЕКОМИ ДАКЪСТЪ» „de la acel Stefan poreclit Lăcustă». Tonul în care vorbește Petru de nepotul său de frate Stefan Lăcustă, ne arată vrăjmășia mare ce l'a stăpănit față de acest răsturnător al lui din prima domnie.

33). Document din 6988 Oct. 17 Suceava.

Sumar: Stefan Vodă întărește mărturia adusă de Mircea fiul lui Micul Orgoane, nepot lui Stefan Orgone, perzând privilegiile satului lui de baștină Orgoestii și Negomireștii, când a venit Împăratul turcesc cu armele, și luând credința megieșilor ocolăși Voevodul îi întărește stăpânirea pe Orgoești și Negomirești, cum a avut-o de la Alexandru Vodă.

† Млстїю бжїе мы Стефанъ воевода гедпръ земли Молдавской, чинимъ знаменито исскѣмъ лнскомъ нашимъ въскѣмъ кто на нъхъ сърїтъ или его чтѣчи слышитъ. вже тотъ истиннїи сьдга нашъ Мирча снъ Микѣловъ Оргоане. прїиде прѣдъ нами и прѣдъ нашими || воедрїи. и радюю. та жаловалъ намъ великою жалобюю. рекъчи такъ. аже привилїи дїда своего: Стефана Оргоне. що ималъ ѿ дїда нашего старого Ялеѣандра воевода. и ѿ сѣковъ нашихъ. ѿ Илиа воеводу

и ѿ Стефана воеводу, коли былъ || отъ миръ, а тоти привилія, що были на села на Оргоеши, и на Нѣгомиреши, а онъ загъбилъ тотъ привилія, коли приѣхалъ црь турскій, та палили нашу землю, ино мы есми досмотрили, снашими бодрі, и радою, та есми || ему учили законъ подлюгъ земскаго права, а би онъ привелъ кнамъ вси свои школьні межиши, а би и они вышдали, и мартурсали, штомъ аже ест такъ | и утомъ, онъ устаа та привелъ правдъ нами, вси свои школьні межиши, та визнали || и мартурсали, и они аже ест такъ, ино ми видавши визнаніе и свидѣтельство, а ми такожде есми дали, и потвердили словъкъ нашему мирчи, его правую штинну тотъ села Оргоеши, (sic) и Нѣгомиреши, на шержши || Ховрзата, да естъ ему ѿ насъ зрик, съ вземъ доходомъ, ему и дѣтемъ его, и вичатомъ его, и прѣвничатомъ его, и прѣшдратомъ его и всему роду его кто будетъ наближніи непорѣшено николиже на вѣки, а хотаръ тѣмъ вишеписанимъ || селамъ да естъ по старому хотарю, куда изъ вѣка шживали, а на то естъ вѣра гсидвами вишеписаннагоми Стефана воеводи, и вѣра прѣвзлюбленіхъ снокъ гсидвами, и вѣра бодръ нашихъ, вѣра пана Бланкула прѣкалаба, вѣра пана Звиари, вѣра пана || Юги, вѣра пана Храпа дворника, вѣра пана Пала, вѣра пана Гангура, вѣра пана Думи и вѣра пана Хермана прѣкалави Белоградскіи, вѣра пана Ивашка, и вѣра пана (Максима прѣкалаба) Килинскіи, вѣра пана Шандри порта || ра Сукавского, вѣра пана Дажбогъ прѣкалаба Немецкаго, вѣра пана Драгоша новгородского, вѣра пана Дцака Гудича, вѣра пана Косте снѣгарѣ, вѣра пана Кираколѣ вистиарника, вѣра пана Германа постельника,

20 18
20

20

20 23

20 10

20 20

20 12

20 12

20

вѣра || пана Ивана пахарника, вѣра пана Петра столника,
вѣра пана Грози комиса, и вѣра всих боар наших мол-
давскихъ великихъ и малихъ, а по нашему животѣ кто въ-
детъ господарь нашень земли, ѿ дати нашихъ, или ѿ на-
шего [рода (или пакъ боудкого бога) изберець гсдремь] бити
в нашу землю в молдавской. тотъ цюби ему непоршшиа
нашего дданиа, але цюби ему [потвердиа и укрепиа, за-
нуже еси еси (sic) ему дали за его правую и волюю
слоужбою, а || на колшею крепост томъ всему вишеписан-
ному великия наша] вѣроному пану Тхутулу логодету
писати и нашу печат. (привѣстити ксеаму листу нашему).
Пис Роман в Сѣчавѣ вѣкт ꙗци [] зѣ

Traducere.

† Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod.
Domu țării Moldovei, înștiințare facem cu această
carte a noastră tuturor cui vor căta sau o vor
auzi cetindu-li-se; iată că această slugă a no-
astră *Mircea* fiul lui *Micul Orgoane*, a venit înain-
tea noastră și înaintea boerilor noștri de bună voe-
de s'a jăluit nouă cu mare jalobă, zicând ast-
fel că privilegiile *bunului său Stefan Orgoane*, ce
le-a avut de la bunul nostru bătrânul Alexandru
Voevod și de la moșii noștri de la Ilie Vodă și de
la Stefan Voevod, când au fost în pace, pe toate
acele privilegii, ce au fost pe satul Orgoești și pe
Negomirești, pe acele ei le-au perdut, când au re-
nit țarul turcesc de au prădat țara noastră. Deci
noi cum am văzut cu boerii noștri cu multamire
i-am făcut lege după obiceiul pământului, ca el să-și
aducă înaintea noastră pe toți megieșii și impre-

suboro

Н а с . с е

giurașii ca să spună și să mărturisască că lucrurile au fost astfel. Și într'aceasta s'a sculat și și-a adus înaintea noastră pe toți ai săi megieși de prin prejur și au spus și au mărturisit că lucrurile au fost astfel. Deci noi văzând arătarea și mărturia lor, și noi i-am dat și am întărit slugii noastre lui *Mircea* tot satul *Orgoești* și *Negomirești* la obârșia *Horăiței*, să-i fie și de la noi uric cu toate veniturile, lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și preastrănepoților lui și la tot neamul ce i se va alege mai de aproape, nerușuit nici o dănaoară în veci. Iar hotarul acelor de mai sus zise sate să fie după vechiul hotar, pe unde din veac a înblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Ștefan Voevod și credința prea iubiților fii ai domniei mele, și credința boerilor noștri, credința panului *Vlaicul* parcalab, credința panului *Zbiarea*, credința panului *Iuga*, credința panului *Hran* dvornic, credința panului *Neag*, credința panului *Gangur*, credința panului *Duma* și credința panului *Herman* parcalabi de Belgrad (Cetatea Albă), credința panului *Ivașco* și credința panului *Maxim* parcalabi de Kilia, credința panului *Șendre* portarul de Suceava, credința panului *Dajbog* parcalab de Neamț, credința panului *Dragoș* parcalab de *Novograd*, credința panului *Iașco Hudici*, credința panului *Coste* spatar, credința panului *Chiracolă* visternic, credința panului *Gherman* postelnic, credința panului *Ion* paharnic, credința panului *Petre* stolnic, credința panului *Groze* comis, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după viața noastră cine va fi domn pământului nostru din copiii noștri sau din rodul nostru... sau ori pe care îl va alege D-zeu să fie domn în pământul nostru al Moldovei, unul ca acela să nu strice dania noastră, ci mai vârtos să i-o întărească și împute-

dit că actele Orgoeștilor de la Alexandru Vodă cel Bun și de la frații *Ilie și Ștefan, când au fost în pace*, s'au fost perdut, când țarul turcesc a venit și a pradat țara. Erau la mijloc 3 sau 4 ani, și cum Mahomet băntuise cu armile sale toată valea Bărladului și a meleagurilor de prin prejur, a încins cu foc și sabie și micile așezări din satele de la nordul Tulovii de pe apa Bogdarei, mai ales că pe aici a fost vechiul drum, ce ducea pe coama dealurilor spre Roman și Siret, cum foarte bine a dovedit pâr. I. Antonovici în frumoasa sa monografie «Istoricul comunei Bogdana» Barlad 1905).

Nu tot astfel însă a stat pentru cei ce venise să cere privilegii de la Petru Rareș în 7054 Mart 23, pentru satul Tunsești, zicând că actele vechi s'au fost prăpădit *când a ars satul*. Am văzut în nota documentului că arătarea ocolășilor megieși a fost falsă și rău intenționată, și că a fost lesne de înșelat credința bătrânului Petru Vodă cu jurători aduși pentru stabilirea anui fapt petrecut cu 93 de ani mai înainte.

În ori ce caz obiceiul dovedirii lucrului prin marturi era vechiu în practica țării, și Ștefan vodă pomenește lămurit acest lucru, când zice: и учили закон подлюг земскаго прака=și le-am făcut lor lege după obiceiul țării»

34. Document din 6919. Iunie 28.

1471

Sumar: Alexandru Vodă întărește lui Plotun satul Plotuneștii la Strungă pentru slujbele făcute de el părintelui său și lui. Se aduce mărturia lui Bogdan Vodă, frate cu Alexandru, cun și a boierilor de la curte.

Мастію Бжію мы' Іѡ Александръ, воевода, гос-
подарь земли Молдавской. ис братомъ моимъ || жоу-
паномъ Богданомъ. знаемо чинимъ силъ нашихъ
листомъ оускъмъ добрымъ па || номъ, кто на сесъ листъ

оузритъ или оуслышитъ его чтоуши. ²уже тотъ истин-
нын слору || га и котаринъ нашъ П л о т о у н з ³) слоружилъ
переже стопочившиимъ господаремъ. ²цоу на || шемоу.
правоу и вкрноу слоружекою. а днес слоружитъ намъ пра-
воу и вкрноу слоружекою. ткмъ || мы вкдквше его пра-
воу и вкрноу слоружекою до нас жаловали есмъ его ²⁰
собною мастню. || дали есмъ емоу ²⁰одно село П л о т о у =
н е щ и ²) ѿ Струнгы. то емоу оурикъ со оускмъ до-
ходомъ оу || вккы вкчныа. томоу. и дктемъ его. илїе
дктам илїе девка. и оуноучагомъ его. и пркоу || ноуча-
томъ его. и пркциоратомъ его. и да боудетъ намъ непо-
роушено. оу вккы вкчныа. а хотаръ || томоу селоу. ѿ чи-
реша по переку просткк полемъ на Бахлоуоу. та бахлоу-
емъ долоу до долины || цю ²мало пониже липовы. ѿ
тон долины просткк на Гервзскон долины. по тон до-
лины до || лкса через лкз до хотара радудецова. ѿ
толк дкломъ на Крайлкса. до самон Струнгы къ
Жю || ржовича. та на чирешъ. то емоу везъ хотаръ. а
на то вкра моа вышписаннаго Іованна || Александра
воеводы. в(к)ра врата моего Богданова. и вкра Дра-
гоша староста. и вкра || Михаила Неколника. и вкра
Яндрїашека. и вкра Іованъше. и вкра Галица Быр-
лича || и вкра Тамаша дворника. и вкра Ротомпанова. [ра]
и вкра Бладова. и вкра Шандра перка || лаба и вкра
Хоткка цациньскдго. и вкра Шандра Хотиньского.
и вкра Нана ²дана стол || ника. и вкра Гораецца чаш-
ника. и вкра Бадк старого. и вкра Іована дворника.
и вк || ра Бырлк Хорловского. и вкра Бклого Мика

1, 2. Cuvintele платоуиъ și платоуищи stau scrise aici cu cerneală și de altă mână pe loc ras cu cutitul. Avem a face cu o altă greșală, ori cu o vădită intenție rea, nu știm.

и вѣра Братоула Стравича, и вѣра Жюржѣ || вол-
ховскаго, и вѣра Цибанова, и вѣра Пегра Берладж-
скаго и вѣра Прочелникова, и вѣ || ра Коста Бра-
тиловича, и вѣра Манева, и вѣра Брзговз Шефана
и вѣра оуѣкѣ боарз мо || лдавскых, и малых и великих,
а по нашимъ животѣ которы иметъ господарь оу земли
на || шен, брати наших, или нашихъ сзродникъ, или боудь
кто, то емѣ да непорочитъ наше || го прѣданіа и оут-
верженіа, заноуже есмь емоу дали за правдо и за вѣр-
ноуо ихъ сазжеѣ. || на колшее подтверженіе велкан есмь панѣ
Тамашеки привѣсити печать нашѣ: писа бра || тѣки ло-
годетъ, вѣктъ ꙗзѣци Іѣніа ки.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Io *Alexandru Voevod* Domn țării Moldovei, și cu fratele meu jupân *Bogdan* știre facem cu această a noastră carte *tuturor bunilor boieri (pani)*, care pre această carte vor căta, sau o vor auzi cetindu-li-se. Iată că această adevărată slugă și boiarin al nostru *Plotun* a slujit mai înainte sfânt răsodășilor domni, parintelui nostru, cu dreptate și cu credincioasă slujbă; iar acum slujește noauă cu dreaptă și cu credință slujbă. Pentru această văzând noi a lui cu dreptate și cu credință slujbă cătră noi, miluitu-ne-am noi spre el cu osebită mila: datu-i-am însine lui un sat *Plotuneștii la Strunga*, ca să-i fie lui uric cu toate veniturile în vecii vecilor, aceleia și copiilor lui *fie băeți fie fete* și nepoșilor lui și strănepoșilor lui și răstrănepoșilor lui și să fie lui nerușuit în vecii vecilor. Iar hotarul acelu sat din cires drept peste șes la Bahlui; de aici valea Bahluiului în gios

mai în gios de Lipova, de aici valea spre valea Sârbasca ; de aici valea spre pădure, și preste pădure la hotarul *Radulețului*, de acolo spre deal la *Craileasa*, la *Strunga Jurjevicei*, de aci la Cireș; acela e tot hotarul. Iar la aceasta este credința mea mai sus scrisul Ioan Alexandru voevod și credința fratelui meu *Bogdan*, și credința lui *Dragoș* staroste. și credința lui *Mihail nevolnicul*, și credința lui *Andriiaș*. și credința lui *Ioanăș*, și credința lui *Baliță Bârlici*, și credința lui *Tamaș* dvornic, și credința lui *Rotompan*, și credința lui *Vladul*, și credința lui *Șandru* percalab, și credința lui *Hotco Teatinschi*, și credința lui *Șandru* ot Hotin, și credința lui *Nanu Oană* stolnic, și credința lui *Goraieș* ceașnic, și credința lui *Badea bătrânul*, și credința lui *Ioan* dvornicul, și credința lui *Bârlea Horlovschi*, și credința lui *Mic Albul*, și credința lui *Bratul Straovici*, și credința lui *Jurj Volhovski*. și credința lui *Țiban*, și credința lui *Negru Bârlădeanul*, și credința *Procelnicului*, și credința lui *Coste Brătilovici*, și credința lui *Manea*, și credința lui *Stefan Bărgă*, și credința tuturor boerilor Moldovenești și a mari și a mici. Iar după a noastră viață, cine va fi domn în țara noastră, din frații noștri sau din neamul nostru, sau ori care ar fi, acela să nu-i strice lui a noastră danie și întărire, căci că înșine i-am dat'o pentru a lui dreaptă și cu credința slujbă. Spre mai mare tarie am poroncit înșine boerului *Tamaș* a lega pecetea noastră.

A scris Bratei logofat la anul 6919 Iunie 28.

N O T E

1). Originalul pergament bine păstrat cu pecete, proprietatea d-lui Robert Mille, fostul proprietar al Strungăi. Lățimea 0m.28, lungimea 0.24. Scriere ca a textelor bisericesti. Șnur roș, pecete mare diametrul 0m.08. Se ce-

tește : печать юв Александрѣ коеводѣ гна. земли Молдавскон
Capul de bou, cu stea între coarne, soarele în stînga, luna
în dreapta. (Vezi Surete și Izvoade VIII, 685).

2). *Nume de persoane* : Plotun.

3). *Nume de localități* : Plotunești, Strunga, Craileasa, Radulețul, Strunga Jurjevici.

4). *Plotun*. Supt nume de Plotun avem un sat și în jud. Fălciu, aparținînd din vechi lui *Tatul Plotun*, urmaș a lui *Stefan Plotun*. Cred că este o legătură între *Plotun* de la Strunga și *Plotun* de pe Sarata la *Gloduri* (vezi Arhiva I, 385).

35 Document din 6931 Mart 12, Suceava

Sumar: Alexandru Vodă întărește lui Batin pentru slujba lui 3 sate pe Putna; unul unde-i este casa, al doilea unde a fost Lupșe și al treilea unde este vad în Putna.

Млстію Бжію. мы Александръ коеводѣ. господаръ
земли Молдавскон. чинникъ || знаменито сямъ листомъ
нашимъ. оу сямъ кто нанъ оу зрѣтъ или его оу слышитъ ||
чтѣчи. оже тотъ истинныи. сѣбѣ нашъ вирныи Батинъ
слѣжилъ намъ правою || и вирною слѣжкою. тымъ мы ви-
дѣвши его. правую и вѣрную слѣжкѣ до насъ жало || вали
есми его. всебною нашею милостію. и дали есми ему оу
нашонъ земли || оу молдавскон. три села на Пѣтнѣи на имѣ
гдѣ ему есть домъ. другое гдѣ || былъ лѣпше. тре-
тее гдѣ есть вродъ на Пѣтнѣи. цѣобы ему были оу рникъ.
сѣ оу симъ || доходомъ. и дѣтемъ его. и оу нѣчатомъ его. и
праоу нѣчатомъ и праціорѣтомъ. и бра || тымъ его кто
бѣдетъ ближнѣи на вѣкы. а хотаръ тымъ тремъ селомъ да
бѣдетъ по ста || рымъ хотарымъ хотаромъ кѣда изъ вика.
оживеали. а на то естъ наша вѣра. и вѣра || сна или шѣ

воеводы, и в'кра оусих д'ктін наших, и в'кра наших бо-
арь, в'кра || пана Михаила дорогунского, и д'ктін его,
в'кра па | на Гриника и д'ктін его, в'кра пана || Ивана
дворника и д'ктін его, в'кра пана Негры, в'кра пана
Былачи, в'кра пана || Журжа и д'ктін его, в'кра пана
Илиаша и д'ктін его, в'кра пана Нестака и д'к || тін его,
в'кра пана Д. . . и д'ктін его, в'кра пана Исала и д'ктін его,
в'кра пана Попши и д'ктін его, в'кра Ивана Д'кдка,
в'кра столника Дзмзкүша, в'кра прочел || ника, в'кра
Чюркина, в'кра оусих боарь наших Молдавских, великих
и малыхъ, || а по нашем животи, кто будет господарь на-
шой земли, или от наших д'ктін || или от наших братін, или
кого вз избрет быти, тоти щобы, или непорүшили || нашего
даниа, или щобы или подтвердили занүже еси или дали
за их правүю || и в'крнүю службү щобы или непорүшено
николи на в'кы, а наи болшее потве || ржение семү листү
вел'ки еси слүз'к нашешү в'крномү Күпичию логоде || тү
писати и прив'ксити нашү печать,.... оу Сүчав'к в'кт |
†Сцла, мсца, Март, вї.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod,
domn țării Moldovei; facem știre cu această carte a
noastră tuturor cui pe dînsa vor căta sau o vor
auzi cetindu-se; iată că această adevărată slugă a
noastră credinciosul *Batin* a slujit noao cu dreaptă
și cu credincioasă slujbă, pentru aceia văzând a
lui dreaptă și cu credința slujbă cătră noi mi-
lиту-ne-am noi spre el cu osebita noastră milă. și

datu-i-am noi înșine lui în a noastră țară a Moldovei, trei sate pe *Putna*, anume *unde îi este casa*, alt sat *unde a fost Lupșe*, și al treilea *unde este vad în Putna*; acelea i-au fost lui uric. cu toate veniturile. și copiilor lui, și nepoților lui și strănepoților și răstrănepoților și fraților lui, ce-i vor fi mai de aproape în veci. Iar hotarul acestor trei sate să-i fie după vechile hotare, pe unde a umblat hotarul din veac. Iar spre aceasta este a noastră credință, și credința fiului *Iliiaș Voevod* și credința tuturor copiilor noștri. și credința boerilor noștri, credința jupânului *Mihail* Dorohoianul și a copiilor lui, credința jupânului *Grincă* și a copiilor lui, credința jupânului *Ivan dvornicul* și a copiilor lui, credința jupânului *Negrea*, credința jupânului *Vâlcea*, credința jupânului *Jurj* și a copiilor lui, credința jupânului *Iliiaș* și a copiilor lui, credința jupânului *Nesteac* și a copiilor lui, credința jupânului *D....* și a copiilor lui, credința jupânului *Isaia* și a copiilor lui, credința jupânului *Popșă* și a copiilor lui, credința jupânului *Ivan Deatcă* (moșuleț), credința stolnicului *Dămăcuș*, credința *Procelnicului*. credința lui *Ciurbe*. credința tuturor boerilor noștri Moldovenеști a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre sau din copiii noștri sau din frații noștri, sau pe ori-care D-zeu îl va alege să fie, acela să nu-i strice a noastră danie, ci mai vrătos să i-o întăriască, căci că și noi i-am dat pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă, care să-i fie nerușăit nici odată în veac. Iar spre mai mare tărie acestei cărți poroncit-am înșine slugii noastre credinciosului *Cupcici* logofătul să scrie și să lege a noastră pecete.... în Suceava la anul 6931 luna Mart 12.

N O T E

1). Originalul pergament se află la Academie 46. 15., fără pecete; rest de câte-va şuvițe de șnur matasă roșie și albastră; copiat în ale mele «Surete și Izvoade VIII, 683.

2). *Nume de persoane.* Batin, Lupșe.

3). *Nume de locuri:* Putna.

4). ГДЕ БЫЛЪ ЕСТЬ ДОМЪ: unde-i este casa. Fraza a. ceastă stereotipă în vechile urice ale secl al XV-a, arată că și pe apa Putnei se închegase cătră 1423 câte-va așezări de sate datorite împroprietăririi lui Batin și a inaintașilor săi, între care trebuie să punem pe acel *Lupșe Batin* «ГДЕ БЫЛЪ ЛУПШЕ=unde a fost Lupșe».

Azi pe acele locuri avem satul Batinești, dovadă că primul proprietar fost-a unul *Batin*, care ni-l dă uricul din 1423. Și cum satul (село) pe la această dată nu-și avea nume specific, ci acel generic «unde ii este casa», arată că pe la începutul secolului al XV-lea s'a închegat satul Batinești, care și azi este în jud. Putna, plasa Gârlele formând comună cu Igești și Patrașcani.

36. Document din 7035 Mart 9, Huși.

Sumar: Petru Vodă Rareș cum se rădică în scaun răsplătește slujba ce i-a făcut Draxin Purcel, Isac și Ilea, dându-le voe să-și facă sat pe locul de pe Botna cea mare. pe de ceastă parte, mai în jos de Ion Găureanul, căpătat danie de la Bogdan Vodă.

Cu mila lui Dumnezeu noi Petru Voevod domn pământului Moldaviei semn dăm tuturor celor ce vor auzi și vor vedea. că credincioși slugile noastre *Dracsin Purcel i Isac i Ilea* au slujit noauă cu dreaptă credință cu a lor slujbă și de la noi i-am miluit cu deosebită milă și le-am dat și le-am întărit den a noastră *danie de la fratele domniei meale Bogdan Voevod* un loc de câmpie pe Botna cea mare, pe de acea parte de Botna pe din jos

de *Ion Găureanul* în gura văei, unde da în matcă ca să-și facă deosebit satu ca să fie de la noi uric cu tot cuprinsul a filor, nepoților, a strănepoților și la tot neamul ce i se va trage de aproape ne-stramutat nici odată în veac; iară hotarul acestui mai sus loc de câmpu ce iaste pe Botna cea mare pe de această parte de Botna pe den jos de *Ion Găureanul*, pen gura văii unde da în matcă *ca să fie pe cât se va putea a trăi un sat*; și la aceasta iaste credința domniii noastre mai sus scrisă Petru Voevod și credincioși boerii noștri jupân *Hrana Dvornic* și credincios jupânul *Negrilă*, jupânul *Grincovicea*, și jupânul *Talabă*, și jupânul *Vlad* și jupânul *Mihul* părcalabul Hotinului... și credința tuturor boerilor Moldaviei a mari și a mici; iară după eșire noastră den viața aceasta, pe care va milui Dumnezeu și-l va rădica domn pământului acestuia den fiii noștri sau den neamul nostru să nu strice această danie a noastră ce o am dat și am întărit pentru credincioasă slujba lor, ce să o întărească; și spre întărire acestii danii am poroncit credinciosului boerul nostru jupânul Toader logofatul de au scris și au pus pecetea noastră spre întărire acestui semn al nostru.

S'au scris în Huși, vleat 7035 Mart 9.

N O T E

1). Suretul face parte din actele moșiei Pogăneștii de pe Prut, proprietatea d-lui N. Volenti, Iași.

37). Document din 7036 Mart 19, Vaslui. 1522

Sumar; Petru Vodă Rareș întărește lui Grozav părcalabului de Roman seliștea Șendreștii pe Polocine, rămasă domniei de la Cernătoae, după moartea ei.

Мастію Божию мы, Петръ воевода господарь земли Молдавской, знаменито чиним, несим листом, възвѣм кто

вѣра пана Фели чашника, вѣра пана Збілри столника, вѣра пана Івана комиса, и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ Молдавскихъ великихъ || и малыхъ. А по нашимъ живочѣ кто бѣдетъ господаръ нашей земли или отъ дѣтей нашихъ или отъ нашего рода, или пакъ бѣдъ кого въ изберетъ господаремъ быти нашей молдав || ской земли, тотъ бы емѣ непоушши нашего даанна и потвржденія, Аныбы емѣ оутврдилъ и скрѣпилъ занѣже ѣстъ емѣ права отнина и даанна, А на колшее крѣпостъ и потвржденіе томѣ вѣсемѣ вышенисанномѣ велики есмѣ нашемѣ вѣрномѣ панѣ Толдерѣ логодерѣ || писати и нашѣ печатъ привѣсити ксемѣ листѣ нашемѣ.

Писа Іванъ Маржирѣ, оу Каслоуи вато ꙗзасъ, мѣца Мартъ дѣ.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru voevod Domn Țării Moldovei, știre facem cu această carte tuturor cui pe dânsa vor căla sau o vor auzi celin-du-se, iată că această adevărată a noastră slugă credincios boiarin pan *Grozav* parcalab de Român, a slujit mai înainte sfânt răposăților lui *Bogdan voevod fratele domniei meale*, și nepotului domniei meale lui *Stefan voevod* cu dreptate și credință, iar acum slujește noauă cu dreptate și credință. Pentru aceea noi văzând a lui cu dreapta credință slujbă cătră noi miluitu-ne-am noi spre el cu osebită mila noastră și dat-am înșine lui de la noi în a noastră țară în Moldova, o seliște în *Polocine* anume *Șendrestii* ce a fost rămas domniei mele acea seliște de la *Cernătoae* după a ei moarte, căci

că nu s'a putut afla după a ei moarte nime din neamul ei pentru acea ocină acea toata de mai sus scrisă să-i fie lui și de la noi uric și cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și la tot neamul lui ce i se va alege mai de aproape nerușait nici odănoară în veaci, și nici un privilegiu nu s'a fost găsit pe acea seliște. Și iarăși hotarul acelei de mai sus scrisă seliște ce-i pe Polocine. anume Șendreștii. să fie pe vechiul hotar din spre toate părțile. pe unde a umblat din veac. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Petru Voevod și credința prea iubitului fiu al domniei mele Bogdan și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici, credința panului *Hrean* Ivornic. credința panului *Negrilă*. credința panului *Grincovici*, credința panului *Talabă*, credința panului *Vlad* și panului *Mihul* parcalabi Hotinului, credința panului *Cârjă* și panului *Huru* parcalabi de Neamț, credința panului *Grozav* și panului *Danciul* parcalabi de Roman, credința panului *Barbovski* portar de Suceava, credința panului *Dragșan* spatar, credința panului *Dumșa* visternic, credința panului *Liciul* postelnic, credința panului *Felea* paharnic, credința panului *Zbierea* stolnic, credința panului *Ioan* comis și credința tuturor boerilor noștri Moldovenеști a mari și mici. Iar după viața noastră cine va fi domn țării noastre sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe ori-care altul îl va alege Dumnezeu să fie în țara noastră a Moldovei, acela să nu strice dania noastră și întăritura, ci mai ales să i-o întărească și imputernicească, pentru că-i este lui dreaptă ocină și danie. Iar spre mai mare întărire și imputernicire a celor de mai sus scrise am poroncit ilustrului nostru pan Toader logofăt să scrie și să a-

târne pecetea noastră cătră această carte a noastră.
A scris Ion Marjire în Vaslui la anul 7036
luna Martie 19.

N O T E

1). Originalul pergament fără pecete, lăţime 0m.32.
lungime 0m.39. are şnur roş. Proprietatea familiei Iancu
Codrescul, de la care l'am copiat în 1896.

2). *Nume de persoane* Grozav, Cernătoae.

3). *Nume de locuri*: Polocine, Şendreştii.

4). *Polocine* (8 *полочиннѣх*), şi azi se păstrează această
denumire, la 2 sate din judeţul Tutova: Polocinul de jos şi
Polocinul de sus, ca făcând parte din comuna Pogoneşti,
în partea sudică a judeţului. Denumirea e slavă şi s'ar
putea tâlmăci în 2 feluri: a) că e un compus din пол (полу
половина)=jumătate şi отчина, котчина=moşie de la tată
(отц=отчѣ), deci s'ar referi denumirea la vechea împăr-
ţire a primei moşteniri în două: *doi bătrâni*. b) că avem
aici a face cu un derivat de la verbul *получати*=a stăpâni
a primi, a avea, *получание*=primire, stăpânire. Pe când
ţara se împărţea în *derjava*=ţinuturi, nu era nimica neo-
bişnuit ca şi o întindere mai mică de teren să se boteze
cu denumirea de *Polocine*=stăpânire, posesiune: şi că pe
asemenea întindere de teren erau diferite selişte ca aceasta
Şendreştii. Şi azi există în judeţul Tutova satul *Şendreştii*,
dar în partea de nord a judeţului, şi nu ştim cum alăta
mare întindere de teren să se fi zis tot *Polocine*!

5). *Obiceiu juridic*. Uricul nostru ne vorbeşte de un
obiceiu juridic destul de însemnat pentru istoria dreptului
la noi din vechi. Seliştea Şendreştii a fost în posesiunea
uneia *Cernătoaea*, care era deja moartă în 1528 Martie.
Cernătoaea a fost femeia uoia *Cernat*, care se găseşte
aşa des pomenit în documentele secolului al XV-lea. ca

boer fără titlu, între 1467 și 1480 «Șteful Cernat». Cine-i acest Șteful Cernat? În uricul celebru dat de Petru Vodă Aron în 6956 Iulie 15 (1448) se vorbește de un Cernat Ploscarul, care avea de frate pe Șteful, și cărora domnul le întărește o sumă de sate, iazuri, mori, prisăci, și chiar ozerul Brateș (v. «Surete și Izvoade» III 324, și *Galații* 1904, Iulie 2). Acești frați Cernătești aveau moșii în țara de jos și legenda pune legătura între Rareș Vodă și familia Cernat, care se păstrează și azi deși e așa de veche.

Între proprietățile aparținând Cernăteștilor era și *Berivoeștii* pe Ialan, care se vinde în 6992 Mai 14 de Șteful Cernătescul lui Ion Parava și tatul Berivoescul cu 37 zloți tătăraști (Uricar XVIII, 40). Se vede dar că tocmai după 1484 s'a întâmplat moartea lui Șteful Cernat, deși documentele timpului nu-l pomenesc ca boer fără titlu de cît până la 6981. Femeia lui a trăit mai mulți ani după moartea bărbatului ei, de a rămas în amintirea urmașilor cu numele de *Cernătoaia*, fără descendenți.

Cui rămânea moștenirea cui-va fără moștenitori direcți sau colaterali? Uricul ne spune lămurit că averea rămânea pe sama domniei. Se vede că a fost așa de bătrână această Cernătoaie, că întreaga ei familie s'a fost surpat de răstriaștea vremurilor, căci de unde bărbatul ei figura ca boer fără titlu în divanul lui Ștefan Vodă între 1468—1474, îl vedem șters din listă și trăind ca boer de țară încă în 1484, și după aceea; și că în cele din urmă toată averea a mers în mâna domnului. «що остало господствами. тоє селнще въ Чернхтоае по еи смерти. за що не могоуше възнайти по еи смерти никто въ еи рода на тотъ втнннс—care a fost rămas domniei mele cea seliște de la Cernătoaie după a ei moarte, din cauză că nu s'a putut afla după moartea ei nimene din neamul ei pe aceea ocină», și că pe cea seliște nu s'a găsit nici un dires (и ни едно прикннѣе невлашалоє на таа внипереченна селнще)

Odată domnul intrat în posesiunea unui pământ, dispunea de el ca de al său și putea să-l dea cui îl slujea cu credință, potrivit vechiului obicei; și față cu serviciul făcut de parcalabul de Roman, *Grozav*, care a slujit supt Bogdan Vodă și Stefan Vodă între 1504- 1527, și slujbele sale fiind—se pare—ostășești, nu se vede numele lui trecut printre ale marilor boeri, de cât odată cu înscăunarea lui Rareș Vodă, când îl și vedem parcalab de Novograd (Roman) în 7035—7037, apoi vornic în Mart 17, 7037, când e și trimis în expediție contra Brașovului, ca mai apoi să revină la părălăbia de Roman în 1530. Pentru aceste slujbe domnul îi da moșia Cernătoaei în Polocine, anume seliștea Șendreștii.

- 38. Document din 7054. Mart. 30. Bărlad.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește nepoților lui Cozma Baloșescul și anume: lui Petre și Nicoară și Baloș, fiii lui Ion Baloșescul cum și verilor lor Mihul, Șteful și Maria fiii lui Petriman Baloșescul, satul Baloșeștii pe Iucașa, dat de Stefan Vodă bunului lor Cozma Baloșescul.

Милос: ю вожію мы Петрѣк воевода, господарь земли Молдавской знаменито чиним иссим листомъ взсамъ кто на немъ взрѣитъ или его чѣсчи слышитъ. ѿже тотѣ истиини наши сѣсги. Петрѣк и братъ его Никоаръ и Бхлош сынове Ивана Бхлошескъска || и тиж племеникове ихъ Михоул и братъ его Шефѣл и сестра ихъ Мхрїе. дѣти Петримана Бхлошескоула. вси внѣкове Бхлошескъс Козми, сѣсжитъ намъ право и вѣрно. тѣмъ ми видѣвши ихъ право вѣрноу ю слоужкоу. жаловали есми ихъ шебноу нашу милостію || дали и потвѣрдили есми имъ ѣ наши земли ѣ молдавской ихъ правѣю штинниѣ и дѣдниниѣ и испривиліе за потвѣржденное шю ималъ дѣд ихъ Козма Бхло-

шескѣл. ѡт родителѣ господствами Стефана воеводи.
 едно село нанмѣ Бзлосещїи на Юкаши || како да ест
 им ѡт нас зрик и сз вхсем доходом имь и дѣтем их.
 и зндчатом их. и прѣвнзчатом и пращзрѣтом их. и
 вхсемоу родѣ их кто сѣ им нанближнїи непорѣшенно ни-
 колиже на вѣки. а хотар томоу вишписанномѣ село нанмѣ
 || Бзлосещїем на Юкаши да ест почениши ѡт крзнициѣ
 Блзканова. до крзници Кѡрнина. а ѡт толѣк по-
 током горѣ. по ѡтѣк сторони береги до конець выш-
 немоу ставѣ. а ѡт толѣк на матки потоки горѣ до 'А-
 шаша. та черес 'Ашаша. право на дѣброви до || серед доу-
 брови. а ѡт толѣк повратает горѣ до конець доброви ѣ
 столпѣ. А ѡт толѣк ѣ дѡвгїи столпѣ на дѣлѣ. а ѡт толѣк
 дилом долѡв на кѣлми вишнеи градицие. та ѡт толѣк право
 до потока тѣрката да потоком долѡв до кѣлми нижнїи
 градици. || та на кѣлми долѡв до крзници Блзканова. то
 ест им вес хотар. А пак ащелисѣ изнайдѣт нѣкїи привилїи
 ѡт того Стефана воеводи рекомїи Дакѣста. а тоти
 привилїи нигдѣ закон да не имаюѣт прад нашими привилїи.
 А на то ест вѣра нашего || господства вишписаннаго мы
 Петра воевода. и вѣра прѣвзлюбленнѣх синѡв господ-
 ствами. Іліаша и Стефана и Костантина. и вѣра
 вомар наших. вѣра пана Хѣрѣ дворника. вѣра пана Петра
 Крзковича. вѣра пана Борчи и пана (Стѣрѣи) прѣкала-
 бове Хотин || ских. вѣра пана Хѣроу и пана Мирона
 прѣкалабове Немецких. вѣра пана Шандра и вѣра пана
 Тхмпа прѣкалабове Новоградских. вѣра пана Петра вар-
 тиковича портарѣ Сѣчавского. вѣра пана Юрїа спатарѣ.
 вѣра пана Мохила вѣстѣрника. || вѣра пана Хрѣвора пос-
 тельника. вѣра пана Петрика чашника. вѣра пана Нѣ-

гоуа столника, вѣра нана Плаѣа комиса, и вѣра вѣсѣх
воарѣ наших молдавскихъ великихъ и малихъ. Я по нашемъ
животѣ | formularul || obișnuit || . Я на колшее крѣ-
пость и потврждѣнїе томѣ вишеписанномъ велѣан есмь
нашемъ вѣрному наноу Матїашу Логофету писати
и нашѣ печат привѣсенти къ емѣ листоу нашемъ, писал
Насилїе Къздѣган ѡ Ерладѣ, вато ѣзд мѣца Мар-
та 4 дни.

Traducere

Cu mila lui D-zeu Noi Petru Voevod Domn
țării Moldovii, înștiințare facem cu această carte
tuturor cui o vor vedea sau o vor auzi celindu-
i-se; ca aceste adevărate ale noastre slugi, *Petrea*
și fratele său *Nicoară* și *Băloș* fiii lui *Ioan Bălo-
șescul* cum și rudele lor *Mihul* și fratele lui *Ște-
ful* și sora lor *Măria* copii lui *Petriman Băloșes-
cul*, toți nepoți lui *Băloșescu Cozma*, au slujit noă
cu credință și dreptate. Pentru acestea văzând și
noi a lor dreptă și credincioasă slujbă ne-am milos-
titiv spre ei cu a noastră deosebită milă și le-am dat
și le-am întărit lor în a noastră țară în Moldova a lor
dreaptă ocină și moșie și din diresele de întărire ce le-a
avut moșul lor *Cozma Băloșescul* de la *părintele*
Domniei mele *Stefan Voevod*, un sat anume *Bă-
loșeștii pe Iucașa*, ca să le fie lor de la noi uric
și cu toate veniturile, lor și copiilor lor și nepoți-
lor lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și
la tot neamul, ce li se va alege mai de aproape ne-
rușeit nici odănoară în veaci. Iar hotarul acelui sat
zis mai sus, *Băloșeștii de pe Iucașa* să fie înce-
pând de la fântâna lui Vulcan la fântâna lui Cornea,

și de acolo pârăul în sus pe ambe părțile semnelor de hotar până la capătul iazului din sus. Iar de acolo la matca pârăului de sus la *Aoașa*, și peste *Aoașa* drept la *Dumbravă*, prin mijlocul *Dumbrăvei* și de acolo se întoarce în sus la capătul *Dumbrăvei* la stâlp. Iar de acolo la alt stâlp în deal. Iar de acolo coasta dealului la culmea *Gradiștei* din sus. Iar de acolo drept în pârăul *Turbata* în josul pârăului la culmea *Gradiștei* din jos și pe culmea dealului la fântâna lui *Vulcan*,

Acesta le este tot hotarul, și iarăși de se vor afla niscaiva direase de la *acel Ștefan Voievod poreclit Lăcustă*, iar acele direase nici o lege să n'aibă în fața direaselor noastre. Iar la aceasta este credința Domniei noastre mai sus zisă *Noi Petru Voievod* și credința prea iubiților fii ai domniei mele, *Iliaș și Ștefan și Constantin* și credința boerilor noștri, credința boerului *Huru* vornic, credința boerului *Petru Crăcovici*, credința boerului *Borce* și boerului (*Sturza*) parbalabi de *Hotin*, credința boerului *Huru* și boerului *Miron* parcalabi de *Neamț*, credința boerului *Șandru* și credința boerului *Tămpea* parcalabi de *Roman*, credința boerului *Petru Vartic* portar de *Suceava*, credința boerului *Iurie* spatar, credința boerului *Mohilă* visternic, credința boerului *Hrăbor* postelnic, credința boerului *Petrică* paharnic, credința boerului *Neagul* stolnic, credința boerului *Placsa*, comis și credința tuturor boerilor noștri *Moldovenеști* a mari și mici. Iar după viața noastră. . . . Iar spre mai mare tărie și împuterire a tot ce s'a scris mai sus am poroncit înșine credinciosului nostru boer *Mățiaș* logofatul a scrie și pe ceea noastră s'o atârne la această carte a noastră.

A scris *Vasile Buzdugan* în *Bărlad*, la anul 7054 luna *Mart* 30.

N O T E

1). Originalul pergament cu pecete atârnată ; şnur galbăn. Se ceteşte exerga : печать Іу Петра кождоу госпо- дарѣ земли молдавскѣи (vezi «Surete şi Izvoade VIII, 693, bis).

2). *Nume de persoane* Petra, Nicoarж, Băloş, Ioan Băloşescul, Mihul, Ştetul, Mărie, Petriman Băloşescul, Cozma Băloşescul.

3). *Nume de locuri* : Băloşeştii, Iucaşa.

4). *Hotare* : Fântâna Vulcanului (кръница влканова), fântâna Cornea (кръница кърнина), apă (потоком горѣ), iaz (до конецъ вышнемуу ставу), Яваша, dumbravă (дѣброва), stâlp (столп), culmea grădiştei (на кѣлме вышней Градище), apa Turbatei (потока турбата), alt stâlp (други столп). Grădiştea de sus şi de jos (вышней и нижней Градище).

5). *Ştefan Lăcustă*. Şi în acest uric se tradează ura lui Rareş contra fratelui său natural Lăcustă, căci întâlnim şi aici cunoscuta frază «iar dacă s'ar afla niscaiva direase de la acel Stefan poreclit Lăcustă, acele direase să nu aibă nici odată lege înaintea privilegiilor noastre».

Urmează dar că şi neamu! familiei Băloşescul din Băloşeşti pe Iucaşa se vor fi amestecat în detronarea lui Rareş, când cu venirea lui Ştefan Lăcustă şi că îşi vor fi reîntărit proprietatea lor Băloşeştii, dată de marele Stefan, dar că în ultimul an de domnie, Rareş Vodă amnistuind pe toţi boerii haini, între cari şi pe fraţii şi verii Băloşeşti, le întăreşte şi el moşia, dar zice că diresele lui Lăcustă Vodă să nu aibă lege înaintea direselor lui.

Când vom avea cât mai multe de asemenea acte de ale lui Rareş din ultimul său an de domnie, de altfel foarte bogat în acte, vom putea desluşi multe din politica lui internă faţă de boerii ţării.

6). *Băloşeştii*. Avem aici o întreagă spiţă de Băloşeşti de la 1470—1546. Cozma Băloşescul trăeşte supt

Stefan Vodă, de la care capătă satul Băloșești pe Iucașa. Credem că acest Cozma Baloșescul să fie un fiu sau nepot lui Băloș paharnicul dintre 6942 - 6947. (Uricar XVIII, 513). Cozma Băloșescul a avut 2 fii: pe Ion și pe Petriman. Ion are 3 fii, pe Petrea, Nicoară și Băloș; iar Petriman are de fii pe Mihul, Șteful și Marie. Cum lor li se întărește tot satul, ar urma că proprietatea a curs pe 6 bătrâni în satul Băloșești în tot secl al XVI-lea.

39). Document din 7054 April, Suceava. 1546

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește lui Ioan Golăe stolnicul cumpărătura ce a făcut în satul *Ūberesti* pe Prut, unde a fost Ilea jude cu 120 zloți tătăraști, de la Crăciun și de la frații și surorile lui: Trifan, Pașcan, Todosia, și Marica fii Ilei, nepoții lui Mihail Lopată.

† Милостію божією мы Петръ Коевода господарь земли Молдавской (знаменито чиним иссим лис) том нашим, взсам кто на нем взррит или чтоучи оуслышит, вже прїдоша прѣд нами и прѣд нашими || молдавскими болѣре наши слѣги Крѣчѣн (и брати его Трифанъ) и Пзшканъ и сестри ихъ Тодосіа и Марїнка синове (Илѣ) оуѣскове Михѣла Лопатъ, но ихъ доброю волю никым || непонѣдени аниприсиловани и продал (ихъ прѣваа отнина) и дѣднинѣ и испривиліе кѣпжное про имал дѣд ихъ Михѣла Лопатъ от родителѣ наш от старого Стефанѣ || коевода от едно село за Прѣтом, наима оуберести гдѣ виль Илѣ ждѣ три части, та продали слѣсѣк нашемъ Іоанъ Голзи (столничелъ за) сто двадѣсѣтѣ златы татарскихъ || и ставшиса слѣга наш Іоанъ Голзи столничелъ (и заплатил) оу си исполна тоти вышеписаннїи пинѣзи рк злат татарскихъ оу рѣки слѣгам нашим (крѣчѣн и братїам) его || Трифанъ и Пзш-

Wasi 2

канѣ и сестрам ихъ Тодосіа (и Мзрїнка синове Илѣ оуиѣ) ковом Михала Лопатѣ, прѣд нами и прѣд нашими Молдавскими волѣри, ино мы видѣвши ихъ докро-
 кол || нбю тѣкмеж и полнбю заплаоу, ами (такожде и
 ѡт нас еси) дали и потврдили свѣдѣнїа нашимъ Іоанѣ
 Гѡлзи столничелѣ тоти прѣдреченїи три части ѡт того
 село цо || за прѣтом нанма зберести гдѣ билз (илѣ) жѣде
 (како да ест) емѣ ѡт нас оурикѣ съ взсемъ доходом, емѣ
 и дѣтем его и (оуиѣчатом) его и взсемъ || родѣ его кто
 сал емѣ изберѣт наближнїи не(порѣшено) николиже на
 вѣки вѣчнїа. Я хотар тѣм вишеписанным три частим
 ѡт того село нанма зберести гдѣ билз Илѣ жѣде ||
 да ест ѡт взсего хотар (..... а на то ест вѣра нашего
 господства кышеписаннаго || мы Петра) воевода и вѣра
 прѣквзлюблених.... вѣра пана Стоурзи... соби коупили на
 свои правїи... логофетѣ писати и нашѣ печать при.... ис-
 тинномѣ листѣ.

Писал Михалаз Борра оу (Г)84е(в) вато †знд
 (мецѣ Я) пр.....

Traducere.

† Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod.
 Domn țării Moldovei, înștiințare facem cu această
 carte a noastră tuturor cui vor căuta pe dânsa
 sau cetindu-se o vor auzi; ială că au venit în-
 intea noastră și înaintea boerilor noștri ai Moldo-
 veii, slugile noastre Crăciun și cu frații săi Trifan
 și Pășcan și surorile lor Tudosia și Mariuca, fi-
 ciorii lui Pea, nepoții lui Mihul Lopată; de a

lor bună voe, de nime siliți nici asupriți și au viudut a lor dreapta ocina și moșie și din privilegiile de cumpăratură ce le-au avut moșul lor Mihul Lopata de la parintele nostru, de la bătrânul Stefan Voevod, dintr'un sat de pe Prut, anume Uberești, unde a fost *Ilea jude*, trei părți; pe acestea le-au vândut slugii noastre lui *Ionu Golăi stolnicelu* drept 120 zloți tatarăști. Și s'a sculat sluga noastră Ion Golăi stolnicelu și a plătit toți deplin acei bani 120 zloți tatarăști în mâna slugii noastre Crăciun și fraților lui Trifan și Pașcan și surorilor lui Tudosia și Mariica copiii lui *Ilea* nepoții lui Mihul Lopata, înaintea noastră și înaintea boerilor noștri ai Moldovei, Deci noi văzând a lor de bună voe tocmala și plata deplin, și noi așjderea și de la noi i-am dat și i-am întărit slugii noastre lui Ion Golăi stolnicelu acele de mai sus scrise trei părți din acel sat ce-i pe Prut, anume Uberești, unde a fost *Ilea jude*, ca sa-i fie lui și de la noi uric cu toate veniturile și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și preastrănepoților și la tot neamul ce i se va alege mai de aproape nerușuit nici odanaoară în veci. Iar hotarul acelor de mai sus scrise trei părți din acel sat numit Uberești, unde a fost *Ilea jude* sa-i fie din tot hotarul.

A scris Mihăila Borra în Suceava 7054 April.

NOTE

1). Originalul pergament foarte stricat și rupt în bucăți; proprietatea d-lui I. Dumbravă, proprietar și fost institutor în Huș.

2). *Nume de persoane*; Crăciun, Trifan. Pășcan, Tudosia, Mariica, Ilea, Mihail Lopata, Ilea jude, Ioan Golăe Stolnicel.

3). *Nume de locuri*. Uberești pe Prut.

4). *Surete vechi*. Asupra acestui ispisoc sârbesc am găsit în hărțile d-lui I. Dumbravă și o traducere făcută de C. Eșanu. Fînd că traducerea lui C. Eșanu e așa de departe de textul slavon, cred nimerit a o da în întregime pentru a ne sluji la starea studiilor slavone în Moldova după încetarea acestei limbi în cancelarie.

2 g. vechi
 din hărțile
 repetate în
 1850

„Noi Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu, domn țării Moldovei, *scriem* la sluga noastră *Ghe-mi Boltre de la Prut* cu sora lui Todosia și Maria *Saveliu*, fiind dreaptă a lor *de ocină*, Ion nepot al lor și el de voe au vîndut baștină dreaptă a lor slugii noastre *Ion Boledin* + lui Stefan Voevod a lor seliște de la Prut ce se numește *Berești* unde a fost a lor stăpînire cu preț de 153 taleri tătăraști, au vîndut slugii noastre lui Ioan Golai stolnicul drept 153 taleri tătăraști și așa s'au învoit cu sluga Ioan Golai stolnicul, Și această *hliză* învoindu-se cu prețul 153 zloți tătăraști cu Ioan Golai Stolnicul, și fiind voia noastră *Trifan Pășcanu* i sora lui Todosia au vîndut drept moșia noastră lui; și de acum înainte să fie dreaptă lui moșie i feciorilor și nepoților și strănepoților fiind că am primit și ne-au platit deplin pentru acest zapis și fiind hotărâta cu scrisorile noastre *în stînjini* i-am dat la mâna lui; este această seliște la Prut ce se numește *Berești*, unde este a noastră stăpînire acum și i-am dat acest uric să aibă dovadă la dînsul spre îndreptare să nu fie niune volnic a răscumpăra, fiind-că am vîndut de istov lui cu zapis.

Logofătu pisat i nașu piceti primirea noastră.
 (cruce în pecete cu matasă roșie).

„Și eu am tîlmăcit din cuvînt în cuvînt și din slovă în slovă pre cât am putut înțelege și am putut scoate și am iscălit. 7054. Costachi Eșanu“.

Din cele alăturate se vede absoluta greșala a traducătorului C. Eșanu, care din *Crăciun i brat* a făcut *Ghemiboltre* iar din *sin Ilea* a făcut *Saveliu*, etc.

Pentru complectarea documentului cu fiii lui Vodă, pe a căror credință jură cum și lista boerilor divaniști, confrunte-se cu doc. din Uricar XVIII, 126, 130, unde ni se dau pentru 1546 Maiu următorii boeri :

Efrem Huru, *Borcea* vornicul, *Petre Crăca*, *Sturza* și *Voghilă* parcalabi de Hotin, *Huru* și *Miron* parcalabi de Neamț, *Șandru* și *Tîmpa* parcalabi de Roman, *Petru Vartic* Portar de Suceava, *Jurie* spatar, *Dan* visternic, *Hrăbor* postelnicul, *Hamza*, *Patrașco*, paharnicul, *Neagul* stolnicul și *Plaza* comisul.

40. Document din 7063 Maiu 11. Huși.

Милостію Божією Ілѣѣандръ коєкода господарь земан Молдавскон. знаменито чиним иссим листом нашим кхсам кто на нем взврит или чоучи его оуслишит. вжи тоти истиннии || наши слоуги Щефслъ и брат его Герасимъ брати Лева чашникъ. дали и потврдили есмы им wt нас оу нашеи земан оу молдавскон ихъ пракою wtинну и || дѣднню исприкиліе за потвржденіе чо имал Гакрилъ Лева бнв шин оушаръ дѣк села на краснон наимк где бил (жсси) Главецкслъ и Михаю. чо сѣ тпер име || ноуєт Лева шин и дрѣгое село поніже того наімк Фолешин. чо тоти дѣк села закснежное Гакрил оу лєки оушаръ за пинкзи жени его Ингелнини матри || Щефслъ и Герасим оу. тоє кхсе кышписаннии. да ест имъ wt нас оурникъ и сѣ кхсемь доходома имъ и дѣтем ихъ и оуноучатомъ и прѣоуччатомъ и || прѣшоуратомъ и кхсемоу родс ихъ кто сѣ имъ изверктъ наближнии непоршено николиже

на кѣки Я хотар тѣмъ кишереченимъ дѣк села да ест ѡт
оуснѣ || стороны по старому хотарѣ кѣда из кѣка шжикали.
а на то ест кѣра нашего господства кишписаннагоми Я л е
ѣ а н д р а воєвода и кѣра прѣвѣзлюбленнѣх || синоке господ-
ствами. Г в а н а н Б о г д а н а и кѣра боляр наших. кѣра пана
Г в а н а Н ж д ж к а н к ѣ дворника. кѣра пану П е т р и
К р з к о к и ч а. кѣра пана Х з р и и пана Н е г о ю прѣка ||
лабоке Хотинскихъ кѣра пана Г в а н и и пана Б е и с и прѣ-
калабоке Немецкихъ кѣра пана Г в с и п а Б ѣ к е р и ц з и
пана Б ж с к а н а прѣкалабоке Новоградскихъ. кѣра || пана Д а н а
портарѣ Гоучакеаго. кѣра пана Ш е н д р е с к о у л а спата-
рея. кѣра пана Б ж с к а н а М о к н л а постельника, кѣра пана
Д о у м и т р а чашиника. кѣра пана М е д е л ж н а столника.
кѣра пана П л а ѣ н комиса. и кѣра кхсѣхъ (formula obiș-
nuită de încheiere...) кѣрному нану М о к н л и л о г о
ф е т о у писати и нашѣ нечат.... писалъ К р а к а л е н к з
п о т е с к о у л з о у Хоусохъ. като †зѣг. мѣца Маю аї днѣ-

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru voevod
domn țării Moldovei, știre facem cu această carte
a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau o vor
auzi celindu-li-se; iată că aceste adevărate ale no-
stre slugi Șteful și fratele său Gherasim. frații lui
Leoa paharnicul, le-am dat și le-am întărit înșine
de la noi în țara noastră a Moldovei, a lor dreaptă
ocină și moșie din diresele de întăritură ce au a-
vut Gavril Leoa fost ușier, două sate pe Crasna,
anume unde au fost juzi Slăvescul și Mihaiu, care
acum se numește Leoștii. și all sat mai în jos de
acesta anume Foleștii, care acele două sate (fură)

Leu

cu direse de cumpăratură lui *Gavril Leoa* (Лео) uşar cu banii femeii sale Anghelina, mama lui Şteful şi a lui Gherasim acele toate de mai sus scrise să fie lor de la noi uric şi cu toate veniturile, lor şi copiilor lor şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi la tot neamul lor, ce li se va alege mai de aproape neruşăit nici odănoară în veci. Iar hotarul acelor de mai sus zise două sate să fie din toate părţile pe vechiul hotar, pe unde din veac a unblat. Iar la această este credinţa domniei noastre mai sus scrisă Alexandru Voevod şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele *Ioan* şi *Bogdan Nădăbaico* dvornic, credinţa panului *Petre Crăcovic*, credinţa panului *Hăra* şi panului *Neagoe* parcalabi de Hotin, credinţa panului *Ioan* şi a panului *Veisa* parcalabi de Neamţ, credinţa panului *Iosif Veaveriţă* şi a panului *Văscan* parcalabi de Roman, credinţa panului *Dan* portar de Suceava, credinţa panului *Şendrescul* spatar, credinţa panului *Ioan* visternic, credinţa panului *Văscan Movilă* postelnic, credinţa panului *Dumitru* paharnic, credinţa panului *Medelean* stolnic, credinţa panului *Plaxa* comis, şi credinţa tuturor boerilor Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă din neamul nostru sau ori pe care îl va alege Dumnezeu să fie domn ţării noastre a Moldovei, acela să nulestrice dania noastră, ci să le-o întarească şi imputerească, căci că şi noi le-am dat şi întărit-o pentru a lor slujbă către noi. Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am la al nostru credincios boer *Movilă logofătul* să scrie şi pecetea noastră să o lege la această carte a noastră. A scris Cracalei Capotescul în Huşi la anul 7063 luna Maiu 11 zile.

N O T E

1). Originalul pergament bine păstrat, fără pecete, are 0,40 lungime pe 0,30 lațime.

2). *Nume de persoane*: Șteful; Gherasimz, Lewa ceașnic, Gavril Leva biv ușier. Slăvesculz, Mihaiu, Anghelina.

3). *Nume de locuri*: Leoștii, Foleștii, Crasna.

4). *Leoștii*, Cu acest nume avem azi 2 sate în jud. Fălciu, unul pe Crasna acesta de care vorbește uricul nostru, și altul pe Sărata, zis și Cotroceni. De acest de al doilea Leoști, lângă Cărligați, și făcând parte din comuna Șchiopeni, vorbește uricul lui Ștefan Vodă din 7003, dat boerului Husul.

De acest de al doile *Leoști* pe Crasna vorbește uricul nostru, că a început a se numi *Leoști* (шрочк тѣср именовѣт лѣвщии = care acuma se numește Leoștii), pe când înainte, adică în secolul al XV-lea se determina cu denumirea: unde a fost (juzi) Slăvescul și Mihaiu. În uricul nostru din 1555 nu se determinau satele pe județe. ci pe ape, cum e aici pe Crasna, și în adevăr că Leoștii vin pe stânga Crasnei, iar Foleștii vin pe dreapta ceva mai în jos (пониже). Din vechi apa Crasnei a fost hotar despărțitor între județele Vaslui și Fălciu, cum a și rămas azi pentru moșia Crăsnicița, iar pentru restul văii s'a dat călă 1838 județului Fălciu toată partea dreaptă până spre culmea dealurilor, cum a curs și proprietatea mare.

5). *Frații Leoști*. Uricul nostru ne vorbește că Șteful și Gherasim erau frații lui Leoa paharnicul, fără ca să spună că Angelina femeia lui Gavril Leoa e și mamă lui Leoa paharnicul, ci numai a lui Șteful și Gherasim. Deci Șteful și Gherasim nu sut *Leoa* (Лѣкн, Лѣва). ci copii din altă căsătorie ai Anghelinei, care măritată a doua oară cu Gavril Leoa *ușer*, are de copil al bărbatului ei pe Leoa paharnicul. Ar putea fi dar numai frați *uterini*, adică de pe mamă, nu și de pe tată.

41. Document din 7011 Sept. 13.

Sumar; Stefan Vodă întărește lui Buda și Groze un loc din pustiu pe Sărata spre părăul Căpățiroasei, ca să-și facă satu pentru slujbele făcute domniei.

„*Suret de pe ispisocul de la Stefan Vodă din văleat 7011 Sept. 13*“.

În știință facem cu această a noastră carte tuturor cine pe dânsa va ceti și va auzi că (iată au venit aceste) adevărate a noastre slugi *Buda și Groze* slujindu nouă (cu dreaptă dragoste și) cu credința și noi văzând driaptă și credincioasa slujbă cătră noi (ne-am milostivit) pe dânsii dintru a noastră osebită mila datuleam lor (dintru al) nostru pământu al Moldovii un loc din pustie *pe Sărata Pe. . . .* părăului *Căpățiroasii* ca săși facă lor satu aceasta am datu lor (din tot hotarul) cu tot venitul lor și feciorilor și nepoților și strănepoților și la tot neamul lor ce s'alege mai deaproape neclătit nici o (dănaoară în veci, iar hotarul) acelu mai sus scris locu din puslii din gura (Saraței) de amândouă laturile Sărății din troian căl va putea. și intraceasta este credința (domniei noastre mai sus scrisă noi Stefan) voevod și a prea (iubitului fiu al domniei mele Bogdan Voevod) și credința (giupânului *Șteful*, credința giupânului *Boldur* dvornic, credința giupânului *Toader* și a giupânului *Negril* parcalabi de Hotin), și credința giupânului (*Eremia* și credința) giupânului *Dragoș* parcalabul de Neamț, credința giupânului *Șandru* parcalabul de *noua cetate* și credința giupânului *Arbore* portar Sucevei, și credința giupânului *Clănău spatar*, și credința giupânului *Isac* visternic, și credința giupânului *Șarpe* postelnic, și credința giupânului *Moghilă* paharnic, și credința giupânului *Frunteș* stolnic, și credința giupânului

Petrică comis, și credința tuturor boerilor noștri a mari și a mici, iar după a noastră viață cine va fi (domn țării) noastre a Moldovii ori din fiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege să fie domn pământului nostru a Moldovii să nu strice această a noastră danie ce mai vârtos să întărească căci că le-am dat și le-am întărit pentru a lor dreaptă slujbă; și pentru mai mare credință am poruncit a lor noștri credincioși boeri, giupăuului *Tăntului* logofăt ca să lege și a noastră (pecete) să pue pe această a noastră carte; și este scris di *Ion Popovici*.

Acest suret l'am talmacit eu di pi sîrbie Simion Keșcu uricar la valeat 7252 Iunie 20 (1744).

NOTE

Suretul acestui document face parte din arhiva Castano. Hârtia e arsă și ruptă în bucăți, așa că întregirea la boeri s'a putut face după alte urice din același an. (Vezi «Surete și Izvoade» I, 181).

42. Document din 7035 Mart 15.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește lui Nica și nepotului său de soră Soltan și vărului său Andrei cumpărătura ce au făcut în satul Barbești pe Prut cu 400 zloți tătărăști de la Toma ficiorul Cristei și de la nepoatele lui de soră Sorea și Mărina fetele Elenei, și rudeniile lor Oană și Isac și Nastasia și Maria și Tudora și Magdalena fetele lui Stan, nepoții Oanei vornicul și Coste.

Adică au viuit înainte noastră și înaintea alor noștri boeri Moldovenesți sluga noastră *Toma ficior lui Cristea* și a lui nepoți de sor *Sorea* și sora ei *Mărina fetele Elenei* și rudeniile lor *Oană* și fratele lui *Isac* și surorile lor *Nastasia* și *Maria*, *Tudora* și *Magdalena fetele lui Stan*, toți nepoți *Oanei vornicului* și *Costei*, de a lor bună voe de nime siliți nici asupriți și au vândut a lor dreaptă ocină și moșie dintralor dires ce au avut ei de la

strămoșul domniei mele de la Alexandru vodă cel bătrân pe un sat la Prut anume *Bărbești* slugei noastre lui Nică și nepotului de sor a lui *Soltan* și rudeniei lor *Andrei* pentru patru sute de zloți tătarași. Deci sculându-se sluga noastră Nica și nepotul de sor a lui *Soltan* și rudenia lor *Andrei* au plătit toți banii ce scriu mai sus patru sute de zloți tătarași în mâinile *Tomei* ficior lui *Cristea* și a nepoților de sor a lui *Sorea* și *Marina* și rudeniilor lor *Oanei* și fratelui lui *Isac* și surorilor lor *Nastasia* și *Maria*, *Tudora* și *Magdalena* fetele lui *Stan* toți nepoți *Oanei* vornicului și *Costei*; pentru aceea și noi văzând a lor invoială și tocmală și plata deplin. Așijderea și domnia me am dat și am întărit slugilor noastre lui Nica și nepotului de sor a lui *Soltan* și rudeniilor lor *Andrei*, însă ca să fie lor în patru părți, trei părți să fie slugii noastre Nicăi și femeii lui *Anii*, însă o parte ca să fie lui *Soltan* și lui *Andrei*, deci tot ce scrie mai sus ca să fie lor și de la noi uric și cu tot venitul și copiilor lor și nepoților și strănepoților și tot neamul lor ce să va alege mai aproape nerușuit nici odănoară în veci.

Iar hotarul satului ce scrie mai sus *Bărbești* pre Prut să fie dintre toate părțile după hotarul vechiu.

Tălmăcitusau la școala slovinească în Mănăstirea Sf. Sava, anul 1752 Iulie 3.

N O T E

1). Suretul face parte din pachetul de acte a d-lui N. Constantinovici din Iași. («Surete și Izvoade» I. 106)

2). *Nume de persoane și locuri*: Toma, Cristea, Sorea, Marina, Ileana: Oană, Isac, Nastasia, Maria, Coste, Tudora

Magdalena, Stan, Oană vornicul, Soltan, Andrei, Nica, Ana, Bârbești pe Prut.

3). *Scoala Slovinească* din Sf. Sava. Nota pusă în josul acestui suret e destul de importantă, căci ne amintește de o pagină din istoria culturii în secl. al XVIII-lea. Domnii fanarioți în dorul de a organiza învățământul public au creat 3 feluri de cursuri cu 3 dascăli, de elinește, de slovenește, și de Moldovenește. O asemenea școală slovinească era și la Sf. Sava.

43. Document din 7000, Mart, 17 Suceava. 1492

Sumar: Stefan Vodă întărește lui Coste pitărelul cumpărătura, ce a făcut cu 70 zloți tătăraști, a satului Tămicești pe Crasna, de la Coste nepot lui Dieniș solul. *pitărelul*

(„Surete și Izvoade“ VII, 680. acta Burghilea din Tabălăești pe Crasna, zis din vechi Tămicești. Suretul e tălmăcit în 1787. Iunie 16 de Gh. Evloghie dascal).

Suret de pe ispisoc sârbesc de la Stefan Voevod din leat 7000 Mart 17,

Precum au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boerilor noștri ai Moldovei sluga noastră Costea nepot lui Dieniș solul de a lui bună voce de nime silit nici asuprit și au vândut a sa dreaptă ocină dintru al său drept uric din uricul moșului său Dieniș solul, un sat pe Crasna anume Tămicești dumisali Costea pitărelul drept 70 zloți tătăraști; și s'au sculat sluga noastră dumnealui Coste pitărelul și iau platit toți acei bani de mai sus scriși 70 zloți tătăraști în mâinile slugei noastre Costei nepot lui Dieniș solul dinaintea noastră și dinaintea boerilor noștri. deci noi văzând a lor bună invoială am dat și am întărit slugii noastre Coste pe acel de mai sus zis sat anume Tămicești pe Crasna ca să fie lui de la noi uric cu tot venitul, lui și feciorilor

lui și la tot neamul lui ce se va alege mai aproape nerușuit nici odată în veci. Iar hotarul acelui de mai sus zis sat să fie dinspre toate părțile după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din veac ; și spre aceasta este credința domniei mele de mai sus scrisă Noi Ștefan Voevoda și credința a prea iubiților fiii domniei mele Alexandru și Bogdan și credința a tuturor boerilor noștri a mari și mici. Dar după a noastră viață cine va fi domn țării Moldovei din fiii și neamul nostru sau ori pe cine D-zeu va alege să nu străce a noastră danie și întăritură, ci mai ales să dea și să întărească, de vreme ce și noi am dat și am întărit pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă și pentru că el a cumpărat pre ai săi drepti bani. și pentru mai mare țarie și întăritură a celor de mai sus scrise am poroncit credincios boerului nostru dumisale *Tăutul logofătul* să scrie și a noastră pecete cătră această carte a noastră s'o lege.

S'a scris în Suceava.

NOTE

Dieniș solul, a cărui nepot Coste vinde moșia sa Tamicești în 1492 lui Coste pitarul nu e altul de cât *Dieniș Hropotovski*, spatar în 1432, și apoi logofăt între 1435—1439.

44. Document din 7003, Ghenar 22.

Sumar: Ștefan Vodă întărește împărțala în trei părți ce și-au făcut între ei urmași lui Laslău globnicul în satele ; Laslăoanii, Șerbeștii, Mohorăștii, Drăgoeștii. Petreștii, Plăcinteni, Oprișeștii, Cârna și Răchitișul.

(„Surete și Izvoade“ VII, 23, apud Șaraga).

Cu mila lui Dumnezeu Noi Ștefan Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei. Facem

știre cu această carte a noastră, cine pre dânsa o va vedea sau cetinduse o va auzi. Adică adevăratele slugile noastre *Toader Iocaș* și nepotul său de frate *Farco aprod* și cu surorile lui *Dolca* și *Marușca* ficioii lui *Petre Iocaș* și cu seminția lor *Anușca* fata *Stanii* și nepotul lor *Isaiu* ficior *Oani Musti*, și rudeniile lor, *Andreica* și cu frații lui *Ion* și *Toader* ficioii *Vilchimei*, și iarăși seminția lor *Jurja Vulpe* ficiorul *Marușcăi*, toți nepoții lui *Laslău Globnicu*... S'au jăluit... i-am miluit pre dânsii, cu deosebită mila noastră am dat și am întărit lor în pământul nostru a Moldovei, a lor dreaptă ocină sat, ce au fost al moșului lor lui *Laslău Globnicul* anume *Laslăoani pe Cracău* și *Șerbeștii* sub piatra *Cracăului* și *Mohorăștii*, mai jos de gura *Pojorăștii* și mai jos *Drăgoeștii* pe *Dobrotvor* și pe *Zeletin Petreștii*; și intracel hotar satul *Plăcinteni* și *Oprișăștii* și *Crâna* și *Răchitișul*.

Aceste toate mai sus scrise sate, ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul, dar aceste sate să le fie lor în trei părți, una parte dintre aceste sate, ca să fie slugilor noastre *Toader Iocaș*, și nepoților lui, *Farco aprod*, și surorilor lui *Dolca* și *Marușca*, fiii lui *Petre Iocaș*. Și al doilea parte dintr'aceleași sate, ca să fie a *Anușcăi* fiica *Stanei* singură. Iar a treia parte tot dintr'acele sate ca să fie a lui *Isaiu* ficiorul *Oanii Musti* și neamului lui *Andreica* și a fratelui lui *Ioan* și *Toader* fii *Vilkini*, așijderea și rudeniilor lor *Jurja Vulpe*. lor și fililor lor și nepoților lor și strănepoților lor și preastrănepoților lor, și la tot neamul lor cine se vor alege mai de aproape nestrămutat nici odinioară în veci. Dar hotarul acestor toate sate mai sus scrise ca să le fie lor despre toate părțile după vechiul hotar pe unde din veac sau păzit. Dar spre aceasta este credința domniei mele mai sus scris *Noi Stefan Voevod* și credința prea iubiților *filor domniei*

mele Alexandru și Bogdan Voevod. Și credința tuturor boerilor noștri a mari și mici. Și spre mai mare tărîe am poruncit credinciosului boerului nostru Tăutului logofăt să scrie și a noastră pecete să o lege cătră această carte a noastră,

Vleato 7003 luna Ghenar 22 sau scris de Alexa.

N O T E

Laslău Globnicul a trebuit să trăiască către 1450, căci nepoții săi trăesc cătră 1500.

El a avut 4 feciori : *Iocaș, Stana, Vilchina și Marușca.*

1). *Iocaș* are 2 copii : Toader Iocaș și Petre Iocaș, care are ca fiu pe Farco Iocaș aprod. Neamul Iocaș ia o treime din toate cele 9 moșii.

2). *Stana* are de fică pe Anușca, care singură ia a doua treime din toate cele 9 moșii.—«ca să fie a Anușcăi, fîica Stanei *singură*».

3). *Vilchina* are 4 copii : Andreica, Ion, Toader și o fată căsătorită cu *Oană Muste*, cu copilul lor *Isaia Muste*.

4). *Marușca* căsătorită cu un *Vulpe*, are de copil pe Jurj Vulpe. Toți aceștia iau a treia treime din cele 9 moșii.

In total erau 10 moștenitori, cari trăiau în 7003 din Laslău Globnicul și domnul dispune că cei doi dintăi să ia o treime, unul singur altă treime și 6 să ia a treia treime.

45. Document din 7037, Mart 24. Huși.

Sumar: Petru Vodă întărește lui Lupșe și Dobrușa satul lor Chilenii, ce Pau avut de la părintele său Ștefan Vodă dat danie. (Surete și Izvoade VII, 209). Originalul slavon f. rupt în Grefa Curții de apel Iași; pecete stricată atârnată cu șnur roș și galbăn.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte

a domniei noastre, tuturor cui vor căta pe dânsa sau cetindu-li-se o vor auzi, iată această a noastră cinstită slugă *Lupșe* și femeia lui *|| Dobrușa*, ne-am miluit noi cu deosebita noastră milă și am dat și am întărit și de la noi în țara noastră a Moldaviei a lor dreaptă ocină și cumpăratura și din privilegiul ce l'a avut de la părintele domniei mele *|| de la Stefan Vodă* un sat la vârful Pe
. . . . anume *Chiliiani*, toată această de mai sus să fie și de la noi uric . . . lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și preastrănepoților lor și *||* la tot neamul ce i se va alege mai de de aproape nerușuit nici odănoară în veci. Iar hotarul mai sus zisului sat ce-i la vârful Pe chiu anume *Chiliiani* să-i fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. *||* Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrise Petru Voevod și credința preaiubitului fiu al domniei mele *Bogdan* și credința boerilor noștri. *||* credința panului *Grozav* (vornicul), credința panului *Talabă*, credința panului *Scripcă*. credința panului *Vlad* i pan (*Mihul*). parcalabi de *Hotin*, credința panului *Craștea* și pan *|| Huru* parcalabi (de *Neamț*, credința panului *Danciul*) de *Novograd*. credința panului *Ba(rbovski)*. portar de *Suceava* *||* *||* *Moldovenești* (a mari și a mici) *|| țării Moldovii . . . ||*
Iar spre mai mare tărie și putere . . . credinciosului nostru boer pan *Toader logofăt* să scrie și a noastră pecete s'o atârne *||* la această adevărată carte a noastră.

A scris *Bogza* în *Huși* la anul 7037 luna *Mar-tie* 24.

46. Document din 7037 Mart 25. Huși.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește Mariei fata Mibului, fiul Lazei jupâneasa lui Dolh portar din Suceava satul Horodnicei pe Roșia și cu mori în Brădațal de la toți urmașii lui Oană Pantece cu 380 zloți tatărești.

Милостію кожію мы Петръ воевода господарь земли молдавскон. знаменитѡ чиним несим нашим листѡм. взсем ктѡ наем вззрит или его чтоѡчи оуслишит. ѡже тотѡ истиннаѡ Маріа дѡчка Михѡла сына Лазина. кнѣгина нана Долха бывшаго портарѣ Го- чавскогого. жаловалѡ есмь еи всебною нашію милостію. и дали и потврѡдили есмь еи ѡт нас оу нашоу || землю оу молдавскон еи правдію ѡтнинѡ и выхпленије свое. едно село на Рошіа наимѣ Хородничани и сѡ млином на Брѡдацаѡ цю под лѣшѡм. цю ѡна коупила тоѡ село при дни роди || телѣ господствами Стефана воеводы. ѡт Жоурка Пзнтече и ѡт врата его Петримана. и ѡт сестра их Гофинка. дѣти Ѣана Пзнтече. и ѡт пле- менникове его ѡт Данчѡла и ѡт братіѡ его || Тоадѡра и Іѡна и Елашина. и ѡт сестри их Анна и Федка и Гофіа. дѣти Жоула Пзнтеча. и ѡт племенникове их Шандро и братіѡ его Юрін Банко и Сава сынове Марѡшчини. и ѡт сестри || чича их Мзріѡ Билка дѡчка Настина. и ѡт сестричичи еи Данчѡла сынѡ Гла- нин и ѡт братанича еи Рѡска дѡчка Ѣники Мзцѡюла и ѡт племенница их Марѡшка дѡчка Тацина. и тиж || ѡт племенникове их ѡт Романа града. и ѡт племенника его Іѡна Чортана и ѡт братаничеве его Козма и бра- тіѡ его Петриман и Трифан и Пицѡрка ѡт сынѡве Сими Чортана. || и ѡт племенник их Іѡн сынѡ Тоадѡра

и ѡт племенница их Марѡшка дочка Жоуржи Пзн-
течела, и ѡт племенникѡ их. Ивѡла и братъ его Ислак
и сестра их Пастѣк дѣкти Миѡсла. || ѡт Голка, и ѡт
тютка их Билка дочка слоуга андрюшева ѡт оуѡсих оу-
ноуков слоуга Стана. за три ста и ѡсе(н)мх десѡт златъ
татарскихъ. тоѡе вѡсе вышѡписанное да ѡст ѡи ѡт || нас оу-
рик. сѡ вѡсем дохѡдом. ѡи и дѣтем ѡи и оуноучатѡм ѡи
и працѡбрѣтѡм ѡи и вѡсеѡу родѡ ѡи ктѡ сѡ изверѡт
ѡи набѡлижнѡи непорѡшено никѡли || же на вѣкѡм. а хотар
тоѡу прѡдрѡченѡѡу селоу цѡ на Рошѡа на имѣ Хо-
рѡдничанилѡр. и сѡ мѡнѡм на Брадацѡл цѡ под
лѣсѡм. да ѡст по старѡѡу хотарѡ ѡт оуѡсих сторѡи ||
покоудѡ из вѣкѡ ѡживѡли. а на то ѡст вѣра нашѡго
господѡства вышѡписаннаго мѡ Петра коевѡдѡи. и вѣра прѣ-
взѡлюбленнаго сына господѡствами. Богдана. и вѣра
болѣр нашихъ. вѣра пана | Грозава дворника. вѣра пана
Негрила. вѣра пана Тѡлаби. вѣра пана Скрипка. вѣра
пана Блада и пана Миѡсла прѡкалаковѡе Хотинскихъ.
вѣра пана Крѡже и пана Хоурѡ || прѡкалаковѡе Немецкихъ.
вѣра пана Данчоула и пана Зѡіари прѡкалаковѡе Ново-
градацкихъ. вѣра пана Барѡвскаго портарѣ Гѡчавскаго.
вѣра пана Драгшана сѡзтарѣ. вѣра || пана Дѡмша вис-
тѣрника. вѣра пана Личѡла постѡльника. вѣра пана Фе-
ли чашника. вѣра пана Тоадѡра стѡльника. вѣра пана
Гѡна комѡса. и вѣра ѡсѡх болѣрѡв нашихъ || Молдавскихъ
великихъ и малихъ. а по нашѡм животѣ кто боудѡт гос-
подарѡ нашѡи земѡли ѡт дѣктѡи нашихъ. или ѡт - нашего
рѡда. нан пак боудъ кого богѡ изверѡт господарѡм быти
нашѡи молдавскѡи земѡли. тотъ би непорѡшил нашего даѡ-
нѡи и потѡврѡжденѡи. али авѡи ѡтѡврѡдил и оукрѣпил

зандже есмы ен дали и потврздили за що ест ен пра-
всю штиннѣ, а на бѣла || шеє крѣпост и потврзденіе
томоу вхсемоу вышєписанномѣ, велѣли есмы нашємоу вѣр-
номоу панѣ Тоддерѣ логофетѣ писати и завѣсити нашѣ
печат ксеомоу листѣ нашємѣ || оу Хоусоу. Дѣумитрѣ По-
пович писал влѣтѣ ꙗзвє мєца, марта мє.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi *Petru Voevod*,
Domn țării Moldovei, înștiințare facem cu această
carte a noastră, tuturor cui pe dânsa vor căta sau
o vor auzi citindu-li-se, cum pe această adevărata
*Maria fata Mihului, fiul Lazei, doamna jupânului
Dolh, fostul portar de Suceava*, miluitu-o-am
noi pe ea cu a noastră osebită milă, și datu-i-am
și i-am întărit noi și de la noi în a noastră țară
în Moldova, pe a sa dreaptă ocină și a ei cumpă-
rătură, *un sat pe Roșia anume Horodniceni și
cu mori în Brădățel ce-s supt codri*, pe cari acel
sat dânsa l'a fost cumpărat în zilele parintelui Dom-
niei mele *Stefan Voevod* de la Jurcă Pântece și de
la fratele său *Petriman* și de la sora lor *Sofica*,
copiii lui *Oană Pântece*, și de la semințiunile lui
(*plemea*), de la *Danciul* și de la frații lui *Toader*
și *Ioan* și *Vlașin* și de la surorile lui *Anna* și
Fedca și *Sofia*, copiii lui *Jul Pântece*, și de la
semințiunile lor (*plemea*) *Șandru* și frații lui *Iurie*
Baico și *Sava* fiii *Marușcăi*, și de la nepoata lor de
soră *Marie Bilcu*, fata *Nastei* și de la nepotul lor
de soră *Danciul* fiul *Stanei* și de la nepoata ei de
frate *Rusca* fata *Onicăi Mațuiul* și de la seminția
lor *Marușca* fata *Tăței*, și iarăși de la semințiunile
lor de la *Roman Gradu* și de la seminția lui *Ioan*

Ciortan, și de la nepoții lui de frate Cozma și frații săi Petriman și Trifan și Pițurea de la fiii Simei Ciortan și de la seminția lor Ion fiul lui Toader, și de la seminția lor Marușca fata Jurjei Pântece, și de la seminția lor Ivul și fratele său Isaac și sora lor Nastea, copiii Mihului din Solca și de la mătușa lor Bilca fiica Slugăi Andrieș, de la toți nepoții Slugăi Stan drept trei sute și opt zeci zloți tatarăști, acel de mai sus scris tot să fie de la noi uric cu toate veniturile ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților ei și rastrănepoților ei și la tot neamul ei care i se va alege ei mai de-aproape nerușeit nici o dănaoară în veac. Iar hotarul acelui de mai sus sat ce-i pe Roșia, anume a *Horodnicenilor* și cu mori pe Brădațel ce-s supt codri, să fie pe vechiul botar din toate părțile, pe unde din veci a umblat. Iar la aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrisă Noi Patru Voevod și credința preaiubitului fiu a domniei mele Bogdan și credința boerilor noștri, credința jupânului *Grozav dvornic*, credința jupânului *Negrilă*, credința jupânului *Tălabă*, credința jupânului *Scripcă*, credința jupânului *Vlad* și a jupânului *Mihul* parcalabi de Hotin, credința jupânului *Cârje* și a jupânului *Huru* parcalabi de Neamț credința jupânului *Danciul* și a jupânului *Zbiare* parcalabi de Novograd, credința jupânului *Barbovski* portar de Suceava, credința jupânului *Dragșan* spatarul, credința jupânului *Dumșa* visternic, credința jupânului *Liciul* postelnic, credința jupânului *Fele* ceașnic, credința jupânului *Toader* stolnic, credința panului *Ioan* comis, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copii noștri sau din neamul nostru sau pe ori care Dumnezeu il va alege să fie domn țării noastre a Moldovei, acela să nu strice a noastră danie și întărire, ci mai vârtos să i-o

intărească și imputerească, de oare ce noi i-am dat și i-am întărit ca pe ceia ce este ei dreaptă ocină. Iar spre mai mare tărie și imputerire a tol ce s'a scris mai sus, poroncit-am înșine la al nostru credincios jupân *Toader* logofatul să scrie și să acățe a noastră pecete cătră această carte a noastră.

În Huși *Dumitru Popovici* a scris la anul 7037, luna Martie 25.

NOTE

1). Originalul pergament cu pecete mare foarte bine păstrat. Ne-a fost înmănat de evreul Granet din Iași. Pe pecete se cetește exerga: печат ив Петра воеводы господар земли молдавской.

2). *Nume de locuri.* Roșia, Horodniceni, Brădățel.

3). *Dolh portar Sucevei* (дваха князяго портарк Гочакского). În 1529 trăia *Maria* fata *Mihului*, fiul *Lazei*, doamna (княгиня) jupânului *Dolh* fost portar de *Suceava*. Dar *Dolh* a trebuit să trăiască supt *Stefan cel Mare*. Între boerii cunoscuți mie până acum nu găsim nici un portar de *Suceava* cu numele *Dolh*. Înainte de 7037, portăria de *Suceava* a fost ocupată de bătrânul *Luca Arbure* de la 1490—1523: iar înaintea lui a fost ocupată de *Șandre*, care a murit în 1481 Iulie 8 și s'a fost îngropat în biserica din *Dolhești lângă tatăl său* (Let. 1°, 162). Și azi se păstrează câte-va pietre mormântale în biserica din *Dolhești* mari, din care una a doamnei *Maria* soția lui pan *Șandre* portar, moartă la 6994 Mart 27, iar alta ștearsă, probabil a lui *Șandrea*. *Maria* era sora lui *Stefan cel Mare*, căci *Șandre* era cumnat marelui *Voevod*. (N. Iorga „Inscripții I, 63). Cum cronica zice că *Șandre* s'a îngropat lângă tatăl seu în biserica din *Dolhești*, și cum *Dolhești* ne vorbește de un *Dolh*, care ni e dat ca portar de *Suceava*,

se prea poate ca acest Dolh să fie însuși tatăl lui Șandre portar, fiind și el însuși portar Sucevei înainte de 1478, când întâlnim pe Șandrea, ca unul ce ar fi venit cuscru cu marele Voevod. Am avea atunci această spiță: *Dolh* portar Sucevei, căsătorit cu *Laza*, are 2 copii: 1) pe *Șandrea* portar căsătorit cu *Maria* fiica *Oltei*, și soră cu *Stefan cel Mare*, 2) pe *Mihul*, care are de fiică pe *Maria*, care aceasta cumpără în 1529 satul Horodnicenii de la seminția lui *Oană Păntece* și a fraților săi. În satul Horodniceni se găsește o biserică de piatră făcută în 7047 de marele visternic *Mateiași*, ajuns apoi logofăt (v, N. Beldiceanu, Arhiva II 513).

4). *Neamul Păntesc*. Din uricul dat de noi se vede că urmașii marilor boeri *Oană* și *Jul Păntece* trăiau în Horodniceni după ce *Visternicul Isac* le-a fost cumpărat de la *Neacșa* fata *Vanei Păntece* satul *Folliceni* pe *Șomuz* cu 200 zloți tătărăști, unde a trăit *Stan Păntece*. Cel mai bătrân *Păntece* amintit în acte e *Stan*, care a trăit prin locurile *Folticenilor* de azi pe la 1400—1450, când și așăzării lui i s'a zis *Stana* și *Stănigă* (*Uricar XVI*, 1, vezi mai sus pag. 19), Acest *Stan* a avut de fii pe *Vană Păntece* (*Oană*), cetit rău ca *Hană* în *Uricar XVI*, 5, pe *Jul Păntece* și pe *Marușca*. *Oană Păntece* e amintit între boerii fără titlu între 1449—1456, și are de fii pe *Jurcă*, *Petriman* și *Sofița*. În 1529 erau proprietari peste 30 de inși din familia *Păntee* în satul *Horodniceni*, pe toți îi răscumpără în masă *Maria* nepoata lui *Dolh* portarul. Înstrăinați în 1490 din satul *Folticeni*, în 1529 și-a vândut și răzășia lor din *Horodniceni* spărucindu-se ast-fel neamul lor din treptele boeriei *Moldovei*: cu cât își înstrăinase ocinele lor.

47, Document din 7048 Maiu 1. Vasluiu.

Sumar: Stefan Vodă zis Lăcustă, fiul bătrânului Stefan Voevod, întărește lui Nicoară sulger următoarele cumpărături; a treia parte din giumătate din Glodeni pe Bahlui de la ficiozii Cristei de Glodeni cu 100 zloți tătăraști; satul Șărbaca pe Ciuluc la Colac de la boerul Șărbaca cu 100 zloți tătăraști.

*Uricul lui Stefan Vodă sinz starago
Stefana Voevoda*

Adică au venit înaintea noastră și alor noștri Moldovenești boeri sluga noastră Ilea și sora lui Anghelina i Tudora ficiozii Cârstei de Glodeni. de nime siliți nici asupriți au vândut a lor dreaptă ocină și moșie. din dres de cumpăratur(a) ce au avut moșul lor Crăste de Glodeni de la părintele domniei mele Stefan Voevod, din giumătate de sat de Glodeni a treia parte, partea din gios de cătră Bahlui aceia o au vîndut a credincioasă slugii noastre Nicoar sulger drept 100 zloți tătăraști, și s'au sculat sluga noastră credincioasă Nicoar sulger șau plătit deplin acei bani care sau pomenit mai sus 100 zloți tătăraști în mînule slugii noastre Ilei și surorii lui Anghelinei și Tudorii ficiozii lui Crăste de Glodeni dinaintea noastră și dinaintea a lor noștri Moldovenești boeri.

Așijderea au mai venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri slugile noastre Șărbaca de a sa bună voe de nime silit nici asuprit ș-au vândut a sa dreaptă ocină și moșie ce au avut danie de la părintele domniei mele Stefan Voevod, un sat anume Șărbaca pe Ciuluc la Colac acie au vîndutuw iarăși slugii noastre credincioasă Nicoară sulger drept 100 zloți tătăraști, sculându-se Nicoară sulger au plătit toți deplin acei bani mai sus pomeniți 100 zloți tătăraști în mînule unchiusău lui Ivanco Șărbaca dinaintea noastră și dinaintea a lor noștri Moldovenești boeri. Deci noi văzând

a lor de bună voe tocmală și deplin plată, așijdere și de la noi am dat și am întărit acel de mai sus zis din giământate sat de Glodeni din partea de gios a treia parte de către Bahlui, și ace săliște Șarbaca pe nume pe Ciuluc la Colac, a credincioasei noastre slugi Nicoară sulger așa ca să fie lui uric de la noi cu tot venitul lui și ficiorilor lui și nepoților, strănepoților, și altor *împrăștieți ai lor* a tot rodul lui cine se va alege mai de aproape să fie nerușeit nici când în vecii vecilor. Iar hotarul celui mai sus pomenit din giământate de sat de Glodeni a treia parte, din partea de gios de către Bahlui ca să fie din tot satul din giământate de sat a treia parte, iar de alte părți sa fie după hotarul cel bătrân pe cum din vechi au viețuit. Iar hotarul acei de mai sus pomenită săliște Șarbaca pe *Ciuluc la Colac*, ca să fie din toate părțile pe hotarul cel vechiu pe cum din veci au viețuit. Spre aceia este credința domniei noastre mai sus pomenit *Stefan Voevod* și credința preaiubiților fii ai domniei mele *Alexandru și Stefan*, și credința boerilor noștri, credința dumisale *Hur dvornic*, credința dumisale *Vlad*, și *Scripcă*, și *Crăciun*, și *Popescul*, și *Șeptelici* parcalabi de Hotin, credința dumisale *Manea* și *Grozav* parcalabi de Neamț, credința dumisale *Ungurului*, și a lui *Mateiaș*, parcalabi de Cetatea nouă, credința dumisale *Hur* portarul de Suceava, credința dumisale *D. ăgșan* spătarul, credința dumisale *Crasneș* visternicul, credința dumisale *Sturzii* postelnicul, credința dumisale *Șteful* paharnicul, credința dumisale *Lohan* stolnicul, credința dumisale *Patrașcu* comisul, credința tuturor ai noștri moldovenești boeri a mari și mici. Iar spre mai mare întăritură iaste poronca a marelui nostru credincios dumnealui *Totrușan* marelui logofăt a scrie și a noastră pecete a spânzura către această adevărată carte a noastră.

Scris de *Ion Borlätulovici* în Vaslui din văleat
7048 Mai 1.

Sau talmăcit di pi sîrbie de Stefan Luca vis-
ternicul la leat 7230 Mart 18,

N O T E

1). Suretul face parte din actele moşiei Prigoreniei şi Avrä-
meştii a casei Daniel din Iaşi. («Surete şi Izvoade» VIII, 730).

2). *Nume de persoane*: Ilea, Anghelina. Tudora, Căr-
stea de Glodeni, Nicoară sulger, Şărbaca.

3). *Nume de locuri*: Glodeni, Şerbaca, Ciuluc la Co-
lac, Bahlui,

4). *Stefan Lăcustă*. In scurta lui domnie Stefan Vodă
Lăcustă a dat prea puţine acte, şi chiar din acele eşite
din cancelaria sa au fost nimicite de Rareş Vodă în a
doua sa domnie, căci necontentit Petru Vodă zice în ispi-
soacele sale că diresele de la acel Stefan Vodă poreclit
Lăcustă să nu aibă nici o lege înaintea privilegiilor mele.

El îşi zice în acest uric fiul lui Stefan Vodă «de la
părintele domniei mele Stefan Voevod» *въ родителк гос-
подствами Стефана воєводи*. E falsă dar aserţiunea dată
de cronicari (copia lui Țicău după Vartolomeiu Măzăreanu)
şi de istorici (A. D. Xenopol, N. Iorga şi alţii) că Stefan
Vodă zis (рекомин) Lăcustă ar fi fiul lui Alexandru Vodă,
fiul lui Stefan cel mare, mort cătră 1500. Stefan Lăcustă
era dar frate vitreg lui Petru Rareş, din acelaş tată,
nu însă şi din aceeaşi mamă.

5). *Divanul lui Stefan Vodă Lăcustă*: Despre duş-
mănia dintre Lăcustă Vodă şi Rareş Vodă vorbesc croni-
carii şi documentele. Lista boerilor ne va desluşi mai
bine. Să-i luăm pe rând,

a) Logofăt mare e *Totruşanu*, care a slujit pe Stefă-
riţă Vodă între 7025—7032, şi pe Stefan Vodă între 7046

—7048. Supt Rareș Vodă întâia domnie, Tötrușan e înlocuit cu Toader logofătul, și pomenit ca boer fără titlu între 7039—7045 :— iar cu venirea lui în a doua domnie cătră 7049 Febr. 19, Totrușan logofătul e prins de Rareș și omorit (Let. I. 202 ; I. Bogdan, *Cronici* 229 ; E. Picot Chr. d'Ureche. 329 nota), ca răzbunare pentru concursul dat domniei vitregului său frate,

b) Vornic e *Hurul Efrim*, care e unul din sfetnicii cei mai intimi ai lui Rareș Vodă. Vornicia sa durează între 7039—7054, și cronicarul Ureche ne povestește că la a doua înscăunare a lui Rareș Vodă Efrim Hurul a dat domnului marele ospăț la Bârlad în 7049 Febr. 19. Se vede că spre sfârșit Hurul dvornicul a părăsit pe Stefan Vodă, rămânând credincios lui Rareș.

c) *Boerii fără titlu* : *Vlad, Scripcă. Crăciun* : Pe cei doi dinții îi întâlnim și supt Rareș Vodă între 7041—7045 iar pe *Crăciun* îl găsim ca parcalab de Novograd între 7041—7045.

d) *Farcalabii cetăților* : La Holin avem pe *Popescul și Șeptelici* : La Neamț avem pe *Movila și Grozav* La Roman pe *Ungurul și Mateiași*. Nici unul din aceștia nu-i mai găsim supt Rareș Vodă în a doua domnie, iar pe *Șeptelici* îl și tae în 7051 Oct. (I. Bogdan „*Texte Slavone*“ 213).

e). *Hur* portar Sucevei vine între Mihul și Petre Varticoyici. Despre amestecul portarilor de Suceava în schimbarea domnilor între 1538—1541, (vezi *Uricar* XVIII, 491 nota).

f). *Dragșan* spatarul începe spalăria supt Rareș Vodă în 7036 și o continuă și supt Lăcustă Vodă, ca să fie apoi înlocuit cu *Iurie* (Dancu). în a doua domnie a lui Rareș Vodă.

g). *Crăsneș visternicul* e tăiat de Rareș Vodă în a doua domnie (7049 Febr.) odată cu Totrușan logofătul. De

altfel Rareș Vodă și-a schimbat des visternicii săi: *Dumșa Toader, Glavan, Măleiaș, Toma, Dan, Moghilă!!* Din aceștia *Toma* e omorit de Rareș o dată cu *Toltrușan* și *Crasneș*.

h). *Sturza* postelnic. Cred că e același cu *Ion Sturza*, care ajunge portar de *Suceava* în 7060. (Uricar XVIII, 492).

i). *Steful* paharnicul. *Lohan* stolnicul, *Patrașco* comisu-l; din aceștia *Patrașco* e omorit în 7049 Fevr. (Let. I, 201). amestecându-se la suirea în scaun a lui *Alexandru Cornea*.

48). Document din 7054 Mart 30, Bârlad.

Sumar; *Petru Vodă* întărește lui *Sima* și lui *Fetigane* satul *Jigălia* a cărui drese au fost pierdute când au venit împăratul turcesc cu tatarii de au prădat țara.

М(и)л(о)стію Б(о)жією мы. Пётрѣ воєвода г(о)с-
п(о)д(а)рѣ земли Молдавскон. знаменито чиним иссим
листомъ нашимъ. възвѣкъ кто на немъ възрит или его
чгѣчи слышитъ. възвѣ прѣдоша прѣдъ нами и прѣдъ
нашими богаре. на || шн слѣги *Сима* и *Фетиганъ*. и жа-
ловали намъ великою жаловою и мартѣрсиан намъ съ
школнимъ ихъ межнши. рекъши (sic) аже привиліе що они
имали отъ кѣпежъ отъ родителѣ г(о)с(по)д(ст)вали *Стѣ* ||
ѣана воєвода на село на *Жегзліе*. а тога привиліа
(они из)гѣб(или) са... мѣ т ѣ р ѣ ц к и ц(а)рѣ и съ т а-
т а (р и м ѣ) и п л ѣ н и ш ѣ н а ш ѣ з е м л ѣ. ино ми
видѣвшѣ ихъ великою жаловѣ и мартѣрсією съ мно || гимъ
школнимъ ихъ межнши. а ми такожде (и отъ насъ)
если дали и потвѣрдили слоуга шимъ (sic) *Сими* и
Фетиганъ. тога вишечисанное село на имѣ *Жегзліе*. како
да есть имъ отъ насъ || ѣрикъ и съ въземъ доходомъ. имъ и

дѣтем их и значатом их и прѣсноучатом их и пращ-
рѣтомь их и вземѣ родѣ их кто еѣ им изверет наи-
ближнѣи непорѣшено николиже на вѣки. а хотар || томѣ
вишеписанномѣ село на имѣ жегзліе да ест ѡт взеѣхъ сто-
рони. по старомѣ хотарѣ по кѣда из вѣка ѡживали. и
пак аще имѣ изнадѣтъ ѡт привиліе т о м ѣ **С т е ф а**-
ноу || в о в о д и р е к о м и **Л з к ѣ с т з**. а тоти
привиліи да не имает ни един законъ прѣд нашим при-
виліам. а на то естѣ вѣра нашего г(о)с(но)д(ст)ва вишепи-
саннаго ми **Петра** воеводи и вѣра прѣ || взлюбленнѣхъ снов
г(о)с(но)д(ст)ва ми **Иліаша** вѣ **С т е ф а**на и **Костантина**.
и вѣра бояр нашихъ. вѣра пана **Хврс** дворника. вѣра
пана **Борчи** и пана **С т ѣ р з**и паркалабове **Хотинскихъ**.
вѣра || пана **Крзка**. вѣра пана **Данчла Хоур** и пана
Мирона паркалабове **Немецкихъ**. вѣра пана **Шандра** и
пана **Тзмп**а паркалабове **Новоградскихъ**. вѣра пана **Петра**
Бартикови || ча портарѣ **Сдчавского**. вѣра пана **Юр(іта)**
спата(рѣ. вѣра) пана **Могилы** вистѣрника. вѣра пана
Храбора постельника. вѣра пана **Хамза**. вѣра пана **Пз-**
трашка чашни || ка. вѣра пана **Пкгсла** столника. (вѣра
пана **Плазда** коми)са. и вѣра взеѣхъ боярѡв нашихъ ве-
ликихъ и малихъ. а по нашемъ живетѣ кто вѣдет господарѣ
нашей земли || ѡт дѣтей нашихъ. или ѡт нашего рода.
или пак... изверет... нашей зем... нашего даанія. и
потвржденія. али аби || им стврзди и скрѣпи. заиже
если им дали и потврздили. за..... сажѣс и за цю ...
а на... крѣпости и || потврзденіе томѣ вземѣ вишепи-
санномѣ велѣли если нашѣмъ вѣрномѣ панѣ **Матейашѣ** ло-
гофетѡу писати и нашѣ... мѣ листѣ нашѣмѣ. писал || лѣка
Попович ѡу **Брзлад**. вѣто ѣзд. мѣца **Мартіа** а.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod. Domn țării Moldovei, știre facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau ce-tindu-i-se o vor auzi; iată că a venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri ale noastre slugi *Sima* și *Fetigane*, și s'au jăluit nouă cu mare jalobă și au mărturisit nouă cu megieșii lor împreju-rași, zicând că privilegiile, ce le-au avut de cumpă-rătura de la părintele domniii mele Stefan Voevod pe satul *Jigălie*, acele *privilegii le au perdut, când au venit țarul Turcesc și cu Tatarii de au pră-dat al nostru pământ*. Deci văzând noi a lor mare jalobă și mărturie cu mulți megieși împrejurași, și noi așijdere și de la noi am dat și am întărit slu-gilor noastre *Simei* și lui *Fetigan* acel mai sus scris sat anume *Jigălie* ca să le fie lor de la noi uric și cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul lor, ce li se va alege mai de aproape nerușeit nici odănaoară în veci. Iar hotarul acelu-i sat de mai sus scris *Jigălie* să le fie din toate păr-țile pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. *Iar dacă s'ar afla niscai-va di-re-se de la acel Ste-fan poreclit Lăcustă, acele privilegii să nu aibă nici o lege înaintea privilegiilor noastre*. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi *Petru* voevod, și credința prea iubiților fii ai domniei mele *Iiaș* și *Stefan* și *Constantin* și cre-dința boerilor noștri, credința boerului *Huru* dvor-nic, credința boerului *Borce* și boerului *Sturza* par-calabi de *Holin*, credința boerului *Crăcu*, credința boerului *Danciul Huru* și boerului *Miron* parcalabi de *Neamț*, credința boerului *Șandru* și a boerului *Tâmpa* parcalabi de *Novograd*, credința boerului

privilegii

Petru Varticovici portar Sucevei, credința boerului *Jurie* spatar, credința boerului *Moghilă* visternic, credința boerului *Hrăbor* postelnic, credința boerului *Hamza*, credința boerului *Patrașco* ceășnic, credința boerului *Neagul* stolnic, credința boerului *Plaxa comis*, și credința tuturor boerilor noștri a mari și a mici.

Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copii noștri sau din neamul nostru, sau pe ori care altul îl va alege Dumnezeu să fie domn țării noastre a Moldovei, acela să nu strice a noastră danie și întaritură, ci mai vârtos să le-o întărească și imputerească, căci că și noi le-am dat și le-am întărit pentru a lor slujba și pentru că le-au cumpărat cu ai lor drepti bani. Iar spre mai mare țarie și putere a tot ce s'a scris mai sus am porocit înșine la al nostru credincios boer *Matiaș* logofatul să scrie și a noastră pecete s'o lege la această carte a noastră. A scris Luca Popovici în Bârlad la anul 7054 luna Martie 30.

N O T E

1). Originalul slavon fără pecete ne-a fost comunicat de pr. I. Antonovici din Bârlad. („Surrele și Izvoade“ V. 1069 a).

2). *Nume de persoane*: Sima, Feligane.

3). *Numede locuri*: Jigălia.

4). *Prădarea țării*. Uricul lui Petru Rareș din 1546 ne amintește de prădarea Moldovei de sultanul Turcesc. nu ne lămurește însă cu ce prilej; fi-va aici aluziune la luptele de la Podul-Inalt și Războeni, (1475—1476) ori la năvala lui Soliman din 1538, când cu detronarea lui Petru Rareș. Noi credem că se face aluzie la această din urmă năvală, căci ar fi prea mult timp la mijloc între năvala

Turcilor din 1475, perderea privilegiilor satului Jigălia și reîmprospătarea tîllurilor de proprietate. Și apoi chiar în context zice că: *вни изгскли* = dînșii le-au perdat, adică Sima și Feligan, iar nu părinții lor.

5). *Jigălia*. Inbinând uricul din 7005 dat mai jos cu acesta de aici reiese că Jigălia era și o apă, și un sat: «un sat *pe Jigălia* anume Harbuzi». — «Satul Jigălia». Credem că numele apei e mai vechiu de cât al satului. Cum în împrejurimi avem a face cu denumiri slave de ape ca *Ialan*, și numele de *Jigălia* ar fi tot slav. În adevăr în *Jigălia* avem radicalul slav *jig*, de la *жечь, жигати* = a arde; deci *jigălia* ar însemna *arsura* (*жигалница* = mașina de prăjit cafe). În adevăr nu e lucru nou că pe văile Ialanului apele seacă în timpul verei pe o mare întindere, din cauza *arșiței* soarelui.

49. Document din 7030, Oct. 29, Iași.

Sumar: Stefan Vodă întărește lui Toader Cașotă suljar cumpărătura ce a făcut în a opla parte din Goești și din Vrăstați cu 70 zloți de Ion fiul lui Mircea Cașotă, din uricul ce au fost al lui Bratul v teazul de la Stefan Vodă.

Милостию божию мы Стефанъ воевода, господарь
земли молдавской, знаменито чиним исчим нашим ли-
стом всеам кто на немъ взврит или его чѣмъчи оуслышитъ.
Ѣже прінде прода || нами и прѣд нашими вѣдари, наш
слъга Іонъ сынъ Мирчи Кашота, по свою доброю волю
никим непонуженъ аниприсилован, и продалъ свою правѣю
отнинѣ отъ своего пра || ваго зрика, отъ зрика дѣда, его
Братъ Вла витѣзѣк, и пакъ испривиле отъ дѣда госпо де-
вамы Стефанъ воеводи, всемою частъ село отъ Гоещъ свою
частъ, и всемою частъ отъ Крѣстацъ, || свою частъ, та про-
далъ всѣмъ своимъ слъзѣкъ нашимъ вѣкроумъ Тоадъ зрѣ ка-

шоти сѣлжарѣ, за п злат татарскихъ, и наш вѣрнын
сѣлга Тоадер Кашота сѣлжар, заплатилъ ѣси || тоти
вышеписаннн пинѣзи п злат татарскихъ, ѣрски ѣнѣс сво-
емѣ сѣлѣкъ нашемѣ Гѣнѣс снѣ Мирчи Кашота прѣд
нами, и прѣд нашими бояри, ино мы видѣв || ши ихъ
добровольною токмеж и полною заплатѣ, також и ѣт
нас дали и потвердили есмѣ сѣлѣкъ нашемѣ вѣрномѣ
Тоадерѣ Кашоти сѣлжарѣ тоти вышеписанннн, || ѣсемою
часть село ѣт Брѣстац, како да ест емѣ ѣт нас ѣрик сѣ
вземл доходоу емѣ и дѣтемъ его и ѣнѣчатомъ его и прѣ-
ѣнѣчатомъ его, и працѣратомъ || его, и вземѣ родѣ его,
кто емѣ вѣдетъ наиблизннн непорѣшено николнже на вѣкки,
а хотаръ тымъ прѣд реченнмъ землѣю часть село ѣт Гоѣцъ
и землѣю часть село ѣт Брѣстац, || да ест имъ ѣт вземѣ,
хотара земла часть, а ѣт иншихъ сторонъ по старомѣ хо-
тарѣ по вѣда изъ вѣкка ѣживали, а на то ест вѣкра на-
шего господѣтѣ два вышеписаннаго мы Стефана козводи || и
вѣкра прѣкѣзѣлюбленнаго ми брата Петра, и вѣкра бояр на-
шихъ, вѣкра пана Исака, вѣкра пана Петра дворника,
вѣкра пана Пегрила, вѣкра пана Гринковича, и пана
Талавѣ || Хотинскихъ, вѣкра пана Костѣ и пана Кондра
Немецкихъ, вѣкра пана Петрика, и пана Тоадера Ново-
градскихъ, вѣкра пана Ярѣѣре портарѣ Гѣчавского, вѣкра
пана Храпа снѣ || тарѣ, вѣкра пана Шарпе постельника,
вѣкра пана Гѣкѣѣана чашника, вѣкра пана Стрѣча стол-
ника, вѣкра пана Кѣцѣлѣна комиса и || вѣкра ѣснхъ волѣ-
ровъ нашихъ, Молдавскихъ, великихъ и малихъ, а по нашей
животѣ кто вѣдетъ господѣрѣ нашей земли ѣт дѣтемъ на-
шихъ, или ѣт нашего рода или пакъ вѣдъ кого, господѣрѣ
вогъ изъ || беретъ господѣремъ выти нашей Молдавской земли тотъ вы

ни неорѣшила нашего даданія и потврѣженія, алики емѣ
оутврѣдил и оукрѣпил..... ||томѣ вземѣ выпишан-
номѣ велѣли ес || мы нашеюмѣ вѣрномѣ панѣ Тоторѣшанѣ
логофетѣ писати, и печат нашѣ привѣстити ксеому листу
нашему, писал. Дѣмитрѣ Попович оу Исвухъ, като.
†зл. мсца. Октовріа кр.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, domn
țării Moldovei; știre facem cu această a noastră
carte tuturor cui pe dînsa vor căta sau cetindu-
li-se o vor auzi; iată că a venit înaintea noastră și
înaintea a lor noștri boeri a noastră slugă *Ion
fiul Mircei Cașotă* de a lui bună voe de nimeni
silit nici împresurat, și a vîndut a sa dreaptă ocină
din al său drept uric, din uricul bunului său *Bra-
tul Viteazul*, și iarăși din privilegiile bunului dom-
niei mele Stefan Voevod, din a opta parte de sat
din *Goești*, a sa parte, și din a opta parte din
Vrăstați, a sa parte, acelea le-a vîndut nepotului
său sluga noastră credinciosului *Toader Cașotă sul-
ger* drept 80 zloți tătăraști; și a noastră credin-
cioasă slugă *Toader Cașotă sulger* a plătit toți a-
cei mai sus scriși bani 80 zloți tătăraști în mînule
unchiului său sluga noastră lui *Ion fiul Mircei Ca-
șotă*, înaintea noastră și înaintea a lor noștri bo-
iari. Deci noi văzînd a lor de bună voe tocmală
și deplină plată așjdere și de la noi am dat și am
întărit slugii noastre credinciosului *Toader Cașotă
sulgerului* acele de mai sus scrise a opta parte de
sat din *Goești* și a opta parte de sat din *Vrăstați*,
ca să-i fie lui de la noi uric și cu toate veniturile
lui și copiilor lui și nepoților lui, și strănepoților

lui și răstranepoților lui și la tot neamul lui ce-i va fi mai de aproape nerușuit nici odănaoară în veci. Iar hotarul acelor de mai sus scrise a opta parte de sat din Goești și a opta parte de sat din Vrăștați, să fie lui din tot hotarul a opta parte, iar dinspre alte laturi pe vechiul hotar pe unde din viac a umblat. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrisă Noi *Stefan Voevod* și credința *preaiubitului meu frate Petru*, și credința boerilor noștri, credința boerului *Isac*, credința boerului *Petru dvornic*, credința boerului *Negrilă*, credința boerului *Grincovici* și boerului *Talabă* de la Holin, credința boerului *Coste* și boerului *Condrea* de la Neamț, credința boerului *Petrică* și boerului *Toader* de la Novograd, credința boerului *Arbure* portarul Sucevei, credința boerului *Hran* spatar, credința boerului *Eremia* visternic, credința boerului *Șarpe* postelnic, credința boerului *Săcuian* ciașnic, credința boerului *Stărce* stolnic, credința boerului *Çătelean* comis, și credința tuturor boerilor noștri Moldovenești a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domu țării noastre din copiii noștri sau din neamul nostru, sau chiar pe ori-care Domnul Dumnezeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldaviei, acela să nu-i strice a noastră danie și întărire, ci să i-o întărească și împuterească... Iar spre mai mare lărie | a tot ce s'a scris mai sus am poroncit înșine la al nostru credincios boer *Totrușan* logofăt să scrie și pecetea noastră s'o lege de această carte a noastră.

A scris Dumitru Popovici în Iași la anul 7030 luna Octombrie 29.

NOTE

1). Originalul pergament e în proprietatea d-lui D. A. Greceanu, actele Pavli. Fără pecete, șnurul se păstrează

ză roș. E ros la indoitura de jos, unde e formula de încheere. („Surete și Izvoade“ VIII, 193).

2). *Nume de persoane.* Ion fiul Mircei Cașotă, Bratul viteazul, Toader Cașotă suljar.

3). *Nume de locuri.* Goești, Vrăstați.

4). *Bratul Viteaz* (БРАТЪЛА ВИТЪКЪК) trăiește supt Alexandru cel Bun, de la care capătă privilegiu asupra Goeștilor și Vrăstaților, în care nepotul său Ion a lui Mircea Cașotă are drept la a opta parte. Deci și Bratul viteazul a fost tot Cașotă. Porecla de viteaz era sinonimă pe atunci cu oștean, și dacă Bratul Cașotă viteazul capătă milă de la Vodă, sigur că mila a fost o urmare a slujbelor sale făcute Domnului. (Vezi mai sus pag. 47).

50. Document din 7044 April 27, Hârlău.

Sumar: Petru Voda Rareș, întărește lui Păun cu frații și surorile lui, nepoții Mihului Pojar, partea lor din Bogdănești.

.....) господаръ земян Молдавскон. ѿже
прїидоша прад нами наши савги, Пхун и братїа его |
..... сестра ихъ Езскана непотове Михъла
Пожара. и тиж Тодосїа и брат ей Лупе и сестра |
..... дучини, непотове Михъла Пожара. и тиж
племеникове ихъ Стънилъ и внук его |
..... трифан. и сестра его Пѣгша дѣти Янушчини и
Кристи. по ихъ докром волн. и раздѣлили |
..... ѿтнини. и ис привилїе що имал дѣ-
дове ихъ. Михъла пожар и Крета и Янушка |
..... родителѣкъ господствами. Стефана вое-
водї села нанма Богданиїи и сз |
.....) ѿт Моуназ. и досталосѣкъ вз част савѣкъ на-
шемъ Пхуну и братїамъ его Поркуа |

... сс)три их Баскана д'кти Маринки. непотеве
 Михѣла Пожара, половина село | поло-
 вина за ради тоє проданіе wt Мохиаз. ино ми вид'кеше
 доброволное их твк |)и и wt нас
 дали и потврздани тота вышн'ка половина село wt Бог-
 дзнеци, како | сз вх)с'км
 доходом протож ин да с'к не саншаат. пис v Хрѣлов.

влтѡ ѣзид ап. кз.

Traducere

(Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu) domn
 țării Moldaviei; iată că au venit înaintea noastră ale
 noastre slugi. *Păun* și frații lui (*Porcul* și *Beachea* și
Budic și) sora lor *Văscana* nepoții *Mihului Pojar*;
 și iarăși *Todosia* și fratele ei *Lupe*, și sora (lor
Nastea și *Lupa* fetele) *Lucăi*, nepoții *Mihului Po-*
jar; și iarăși seminenția lor *Stănila* și nepotul lui
 (*Păun* și fratele său *Tri*)*fan* și sora lui *Neașca* co-
 pii *Anușcăi* și a lui *Cristea*, de a lor bună voe, și
 au împărțit (a lor dreaptă oci)nă și din direase ce
 au avut bunii lor *Mihul Pojar* și *Cristea* și *Anușca*
 (de la părintele) domniei mele *Stefan Vodă*, satul
 anume *Bogdăneștii* și cu (parte de cumpăratură) de
 la *Mohila*, și s'a cuvenit în partea slugii noastre
 lui *Păun* și fraților săi *Porcul* (și *Beachea* și *Budic*
 și surorii) lor *Văscana* copii *Mărincai*, nepoții *Mi-*
hului Pojar jumătate de sat (din *Bogdănești* și o
 alla) jumătate. pentru acea vânzare de la *Mohila*.
 Deci noi văzând a lor de bună voe (toemală, iar
 noi așijderea) și de la noi am dat și am întărit a-
 cea de mai sus jumătate sat de *Bogdănești* ca să
 (le fie lor de la noi cu toate) veniturile, Și într'a-
 ceasta nime altul să nu se amestece. Scris în Har-
 lau la anul 7044 April 27.

NOTE

Originalul hârtie; lipsește treimea de la începutul fie-cărui rând, hârtia fiind îndoită în trei părți. S'au completat lipsurile cu documentul dat mai jos. Face parte din Arhiva prea interesantă a d-lui Gr. Tăbăcariu, învățător, urmaș direct al Musteștilor, din Bacău. („Surete și Isovoade» VIII, 389).

51. Document din 7044. Hârlău.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește lui Păun, cu frații săi Porcul, Bechea, Budie și sora lor Vascana, partea lor din Bogdănești iumătate de sat, după diresul ce l'a avut bunelul lor Mihul Pojar de la Stefan Vodă.

† Петръ воевода. в(о)жнѣю м(и)л(о)стнѣю г(о)сп(о)д(а)-
рѣ земли Молдавскон (. || ||
Пѣн. и братѣа его Поркѣл и Бѣкѣ. и Бѣдик и сестра
нѣ Бѣск(ана. || и тиж То-
досѣа и брат ѣи Дѣпе и сестра его Настѣа и Дѣпа
дочка. || Пожара. и тиж пле-
мениковѣ нѣ Стѣнилѣз и знѣк его пѣ(. ||
его Пѣгши дѣкти Янѣшчини и Крѣти. по нѣ доброй
воли. и раз(. || и непривилне
що имал дѣдовѣ нѣ Михѣл Пожар и Крѣтѣ(.
. || родителѣ г(о)сп(о)д(ст)вами Сте-
фана воеводи село наимѣк Богданѣци(. ||
вѣ част сѣсѣк нашемо Пѣнѣлѣз и братѣам его Поркѣл
и Бѣ(кѣ. || дѣкти Маринки. не-
потоковѣ Михѣла Пожара. половина (. ||
на. ино мы видѣкше добровольное нѣ тѣокнеж. а ми
такождѣре. || потвѣрдили им тота
вѣшна половина село шт Богданѣци. (. || до
потож. ни да сѣк не змишает. пис ѣ Х(орлов) вѣкто ѣзмд.

Traducerea

Petru Vodă, cu mila lui Dumnezeu Domn țării Moldaviei (iată că au venit înaintea noastră) Păun și frații săi Porcul și Beachea și Budic și sora lor Văscana (nepoții Mihului Pojar); și iarăși Tudosia și fratele ei Lupe și sora lor Nastea și Lupa (fetele Lucăi, nepoții Mihului) Pojar, și iarăși sementia lor Stănilă și nepotul lor Pa(un și fratele său Trifan și sora) lui Neagșa, copiii Anușcăi, și lui Cristea; de a lor bune voe și și-au împărțit (a lor drepte ocini și) din direasele ce au avut bunii lor Mihul Pojar și Cristea (și Anușca de la părintele) domniei mele Stefan Voevod satul anume *Bogdănești* (și s'a cuvenit) în partea slugii noastre Paunului și fraților săi Porcului și Beachei (și lui Budic și surorii lor Văscana), copiii Mărinicăi, nepoții Mihului Pojar, jumătate (de sat din Bogdănești). Deci noi văzând de bună voea lor tocmală, și noi așijderea (și de la noi am dat și am) întărit, lor pe acea de mai sus jumătate de sat din Bogdanești (ca să le fie și de la noi uric cu toate veniturile), și într'aceasta altul nime să nu se amestece.

Scris în Hărlău la anul (7044).

NOTE

1). Originalul hârtie, rupt la colțul din dreapta, o treime din cupinsul textului. Intregirea s'a făcut cu ajutorul documentului dat mai sus, amândouă actele vorbind de aceeași moșie, afară de cumpărătura făcută de la Mohilă. Face parte din pachetul de acte a d-lui Gr. Tăbăcariu, învățător urmaș de al familiei Mustea. («Surete și Izvoade» VIII, 391).

2). *Nume de persoane.* Păun, Porcul, Beachea, Budic

Văscana, Todosia, Lupe, Nastea, Lupa, Mihul Pojar, Luca, Stănilă, Trifan, Neagşa, Anuşca, Cristea,

3). *Nume de locuri.* Bogdăneşti.

4), *Bogdăneştii* vin astăzi în jud. Bacău peste Siret, din vechiu cădeau în ținutul Romanului. Proprietatea în acest sat a curs astfel. În secl. al XV-lea găsim proprietari pe acești 3: *Mihul Pojar, Anuşca și Cristea.* Despre Pojar ne mai vorbesc uricele lui Stefan Vodă. Mihul Pojar a avut 2 copii, pe *Mărinca și Luca.* *Mărinca* are de copii pe *Păun, Porcul, Beakea, Budic și Văscanu,* iar *Luca* are de copii pe *Todosia, Lupe, Nastea, și Lupa.*

Urmașul *Anuşcăi* pare a fi *Stănilă,* care are de nepot pe copiii lui *Cristea: Pă(un). Trifan și Neagşa,*

Urmează dar că în jumătatea întâia a secl. al XV-lea (1400—1450) proprietatea în Bogdănești a fost a bătrânului *Pojar*; în a doua jumătate a secl. al XV-lea, (1450—1500) proprietatea a curs pe 2 bătrâni, deși erau 3 frați, *Cristea* cu *Anuşca* formând un bătrân. În secl. al XVI-lea spre 1536, proprietari în Bogdănești erau 13 persoane, din care cel mai bătrân era *Stănilă,* iar ceilalți erau mai tineri, venind nepoți lui *Mihul Pojar.*

În actele ulterioare din pachetul de acte vom da de urmașii acestora din 1536.

52. Document din 7054, Iunie 9, Iași.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește obștiei răzeșilor în număr de peste 23 persoane proprietatea lor în satul Codrești pe Bahlueț.

Млстію бжіюу мы Петръ воевода. господарь земли Молдавской. знаменито чиним иссим листом нашим..... вже тоти исти || нніи наши слодуги Герасим и братіиа его Давид и Некита и племенникове их шне и Драготж и Балотж и сестри их Донѣк и Оурзта. дѣти

Жвржи, и тиж пле || менникове их Янноушка и сестри е(и)
Бвра и Драга, дѣти Иваноу, и тиж племенникове их
Илѣк и Пѣгоул и Иванѣш и сестри их Пегрита и
Софроніа, дѣти, Белцини и тиж племенник их ||
Тодер Галицж и сз его братіа ми и сз его сестрами
дѣти Фетици, и тиж племенникове их Гаврил и сестра
его Дрозгана дѣти Станнини, и тиж племенникове их
Мз || ренка, и сестри еи Двшка, и Софінка и Ко-
стина дочка Янишки, жловали есмы их шокною на-
шею милостию, дали и потврдил есмы им шт нас
с нашеи земли || оу Молдавскон их правшю штинноу и
дѣдинноу и испривали за марторію цю шни имают шт
родителѣк господствами Стефана воевода, едно село нанѣк
Кодрици, на Бах || лоуцѣк, и сз мѣсто шт млина Бах-
лоуцѣк, како да есть им шт нас шрикъ и сз взсем до-
ходомь, имь и дѣтем их равно, и оуноучатом их, и
прѣоучоучѣтом их и прѣшрѣктом их, а хо-
тарь томоу вышеписанномуу селоу нанѣк Кодрешль ||
цю на Бахлоуца и сз мѣсто шт млин на Бахлоуцѣк
да ест шт оуенъ сторон шстарош хотарь, а на
то есть вѣра нашегъ господет || ва вышеписаннаго мы Пе-
тра воевода и вѣра прѣвзлюбленнх шнокъ господет-
вамы Іліаша и Стефана и Константина, и вѣра
воарх нашихъ, вѣра пана Еремия Хв || рв, вѣра пана
Борчи дворника, вѣра пана Петре Кряка, вѣра пана
Стоурзи и пана Моуили прѣкалавове Хотинскихъ, вѣра
пана Хврв и пана Мирона || прѣкалавове Немецкихъ,
вѣра пана Тзмпн прѣкалав Новоградского, вѣра пана
Петри Картика портарѣ Соучавского, вѣра пана Юріа
спатарѣк, вѣра пана || Дана вистерника, вѣра пана Хрз-

вора постельника. вѣра пана Хамзи. вѣра пана Платрашка чашника. вѣра пана Пѣгоула столника. вѣра пана || Платѣа комиса. (Incheerea obișnuită).

... паноу Матиашоу логофетоу писати. писал. Василіе Евздѣган 8 Исех. вато ѣзд. меца Юніа 9 днь,

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod, domn țării Moldaviei, știre facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-lise o vor auzi, iată că aceste adevărate ale noastre slugi *Gherasim* și frații lui *David* și *Nekita* ficioarii lui *Dragoș*; și semințiile lor *One* și *Dragotă* și *Balotă* și surorile lor *Donea* și *Urăta*. copiii *Jurjei*; și iarăși semințeniile lor *Anușca* și surorile ei *Bura* și *Draga*, copii lui *Ivan*, și iarăși semințeniile lor *Ilea* și *Neagul* și *Ioaniș* și surorile lor *Negrita* și *Sofronia*, copii lui *Beldea*, și iarăși semințeniile lor *Toader Galita* și cu ai lui frați și cu ale lor surori, copii *Fetiței*, și iarăși semințeniile lor *Gavril* și sora lor *Drăgana*, copii *Stanei* și iarăși semințeniile lor *Mărenca* și surorile ei *Dușca* și *Sofica* și *Costina*, fetele *Anușcăi*, miluilune-am noi spre ei cu osebita noastră milă, am dat și am întărit înșine lor de la noi în a noastră țară în Moldova a lor dreapta ocină și moșie din drese de mărturie ce au de la *părintele domniei mele Stefan Vodă*, un sat anume *Codreștii* pe *Bahlueț* și cu loc de moară în *Bahlueț*, ca să le fie și de la noi uric și cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și la tot neamul ce li se va alege mai deaproape nerușeit nici odănoară în veaci.

Iar hotarul acelu mai sus scris sat anume *Codreștii*, ce-s pe Bahlueț, și cu loc de moară în Bahlueț să le fie din toate părțile pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința a noastrei domnii mai sus scrisă Noi *Petru vovod*, și credința prea iubiților fii ai domniei mele *Iliăș* și *Ștefan* și *Costantin*, și credința boerilor noștri, credința boerului *Efrem Huru*, credința boerului *Borce dvornic*, credința boerului *Petre Crăcu*, credința boerului *Sturze* și boerului *Mohilă* parcalabi de Hotin, credința boerului *Huru* și a boerului *Miron* parcalabi de Neamț, credința boerului *Tâmpa* parcalab de Novograd, credința boerului *Petre Vartic* portar Sucevei, credința boerului *Iurie* spatar, credința boerului *Dan* visternic; credința boerului *Hrăbor* postelnic, credința boerului *Hamza*, credința boerului *Patrășcu* ceașnic, credința boerului *Neagul* stolnic, credința boerului *Plaxa* comis, și credința tuturor boerilor noștri a mari și a mici. Iar după a noastră viață ciue va fi domn țării noastre fie din copii noștri sau din neamul nostru sau și pe ori-care altul il va alege Dumnezeu să fie domn țării noastre a Moldovei, acela să nu le strice a noastră danie și mila, ci mai virtos să le-o întărească și imputerească. Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am la al nostru credincios boer *Măteiaș* logofăt să scrie și a noastră pecete, să o lege de această a noastră carte. A scris *Vasilie Buzdugan* în Iași la anul 7054 luna Iunie 9 zile.

NOTE

- 1). Originalul pergament fără pecete, se află în grefa Curței de apel din Iași. E bine păstrat. („Surete și Izvoade» VII, 97).

2). *Nume de locuri*: Codreștii și Codreștii (Кодрецин, Кодрециль): forma aceasta de oscilare între *o* și *u*, arată că pentru vorbitorii din 1546 era lupta între mântinerea lui *o* neintonat și slăbirea lui în *ou*: Кудрѣ, Кодрецькоу, Коу-дрѣцин.

3). *Obștia răzeșilor* Din înșirarea copărtașilor la pământ în moșia Codreștii în anii 1546, se vede că înaintașii lor au fost aceștia : *Dragoș, Jurj, Ivan, Beldea, Felița, Stana și Anușca*. Acești 7 frați au trăit cătră 1500. Fiecare din ei avînd copii, iar Felița măritată cu un Galița mai mulți de cât toți ceilalți; a urmat că încă din jumătatea întâia a secl. al XVI-lea găsim în Codrești proprietatea îmbucătățită între cel puțin 30 de coproprietari. toți veri între ei (племеникоче). Proprietatea lor fiind indiviză Domnul li-o întărește la toți în întreg satul și în morile de pe Bahlueț.

53. Document din 7058 Mărt 12.

Sumar: Iliș Vodă întărește lui Coste, Dragotă, Solomon, și lui Coste Dodul cumpărătura ce au făcut pe preț de 180 zloți țărăști în satul Bobulești mai din jos de Popești, pe Vaslui, de la Toader fciorul Dumșii Sulgerul nepot lui Sima Bolde cel bătrân.

*Suret de pe ispisoc sârbesc de la Iliș Vodă
din veleat 7058 Mart 12 pe Bobulești
la Vaslui, ce să chiamă acum
Boldești.*

Facem înștiințare precum au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri slugile noastre *Toader fciorul Dumșii sulgerul nepot Simii Boldii* de nime silit nici asuprit șau vândut a sa dreaptă ocină și moșie din al său dres ce au avut moșul lui *Sâma Bolde de la moșul domniei mele bătrânul Stefan Vodă* den a tria parte a satului den

Bobulești ce sânt pe din gios de Popești a șasa parte aceea au vînduto slugii noastre lui Coste și rudenii lor Dragotă și fratelui său lui Solomon. și iarăși rudeniei lor *Coste Dodul* drept 180 zloți tătarăști, cari bani eu dat toți slugile noastre Coste și Dragotă și celelalte rudenii a lor. Solomon și Coste Dodul în mînule lui Toader ficior *Dumșii* sulgerul (Думши) nepot Sămii Boldii, pentru aceea văzându a lor bună invoială și plată deplin am dat și am întărit pre ce de mai sus scrisă a șasa parte din a treia parte a satului din *Bobulești ce sint pe din gios de Popești* ca să fie din tot hotarul din a treia parte a șesea parte, iar despre alte părți după hotarul cel vechiu pe unde au umblat din vechiu. Pentru aceea credința domnii mele și a preaiubiților frați ai domniei mele *Stefan și Costantin* și credința boerilor noștri d-lui *Gavril* vornicul și *Petre Crăcă* și d-lui *Movilă* și *Hrăbăr* parcalabi de Hotin, d-lui *Hăra* și *Neagul* parcalabi de Neamț, și d-lui *Ețcu* păreălabu de Cetatea nouă, și d-lui *Sturza* portar de Suceava, dumnealui *Iurie* spatar și dumnealui *Dan* visternic, și dumnealui *Veveriță* postelnic, dumnealui *Hamza* și dumnealui *Patrașcu* paharnic, dumnealui *Plaxa* comis, și credința tuturor boerilor noștri și pentru întărire celor de mai sus scrise am poroncit cinstit și credincios boiarului nostru dumnealui *Mateiaș* (*dres* *Ilieș*) vel logofăt, această carte și pecete noastră pre dânsa să o lege.

Suretul acesta posleduindul cu ispisocul cel adevărat și aflîndul întocmai și fără greșală adeverez cu a me iscălitură. 1803 Mai 27.

Polcovnicul Pavăl Debrici ot Mitropolie.

N O T E

1). În pachetele de acte a d-lui V. Miculescu, proprietar în Popești, Vaslui actualminte senator, se găsește suretul uricului, a cărui original pergament lipsește.

2). *Nume de locuri*: Bobulești, Popești.

3). *Sima Bolde*. Acesta trăește supt Stefan cel Mare și slăpânea încă din secl, al XV-lea mosia Bobuleștii. El avea însă de frați pe *Toma* și *Neaga*, cum ne vorbește uricul din 7054 Maiu 27 (Uricar XVIII, 124). Tustrei frații mai stăpâneau o seliște pe Sarata, mai în sus de Șurdești unde au stat *Nekita* și *Paul*.

Suretul nostru completează uricul din 7054 Mai 27, căci *Toader* e fiul lui *Dumșa Bolde suljar*, și are de frați pe *Arsip*, *Crăciun* și *Măriica*.

54. Document din 7026, Dec. 26.

Sumar: Stefan Vodă întărește schimbul ce Cozma Serpe postelnicul a făcut cu Petru Pasca Hociung, parcalab dând moșiile Crăstestii pe Călniș, și Ilieșestii pentru satul Oancăi pe Cracău și mănăstirea Turbatului zis și Brusturii. Apoi întărește dania ce Cozma Șarpe o face către mănăstirea Neamțului în aceste 2 sale și alte oăjdii pentru pomenirea sufletului sau.

Cu mila lui Dumnezeu Noi *Stefan Voevod* domn pământului Moldaviei facem știre cu acest ispisoc al nostru. tuturor cari pe dânsul vor căuta, sau cētinduse îl vor auzi, precum au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri Moldoveni, credinciosul boerul nostru Dumnealui *Cozma Șarpe Postelnic* de nimeue silit fiind, nici asuprit, și au schimbat a sa dreaptă ocină și cumpărătura dând a lui drept uric pe care au avut el de la născătorul domniei mele Bogdan Voevod, că au fost cumparat el acea jumătate de sat anume *Crăstestii* care este pe *Călniș* partea cea de sus. drept două sute douăzeci galbeni tatărăști, de la Sofica fata lui Boldeș și de la nepotul său de la Lazăr Groșița nepoții lui Danciul Boldeș, din dresuri ce au avut Danciul Boldeș de mărturie de la moșul domniei mele Stefan Voevod, iar dresuri ce au avut Danciul Boldeș

de la strămoșul domnii mele Alexandru Voevod, acele au ars; și au schimbat acea jumătate de sat Crăsteștii care este pe Calniș partea cea din sus și patru părți satul din Ilieșești care au fost cumpărat dumnealui Cozma Șarpe Postelnicul, acele patru părți din Ilieșești de la slugile noastre de la Gavril și de la Romașcu de la fiii Sorinii din dresuri ce au avut maica lor, Sor, de cumpărătura de la moșul Domnii mele Stefan Voevod, drept una sută două zeci galbeni tătăraști cu credincioasa sluga noastră Petru ce au fost parcalab ficiorul Pascului Hăciung au dat credinciosului boerului nostru Cozmii Șarpe Postelnic a lui dreaptă ocina și moșie din drepte a lui urice care au avut tatăl lui de cumpărătura de la moșul domniei mele Stefan Voevod de mărturie, iar dresuri ce au avut Onca de la strămoșul nostru de la Alexandru Voevod, *acele au perit când Turcii au venit cu războiul asupra pământului nostru, ce au fost cumpărat* acel sat unde au fost casăle Oncăi pe Cracău și cu moară, în Cracău tatăl său Pascu Hăciung de la Marușca fiica Oncăi și o *mănăstire a Turbatului care se numește acum Brusturii* ce au fost cumpărat și acea mănăstire tatăl său Pascu Hăciung de la Alexa și de la Mihnea nepoții Turbatului, din dresuri ce au avut ei de la strămoșul nostru Alexandru Voevod, drept două sute patru zeci galbeni tătăraști, deci și noi văzând a lor bună voința și tocmală și bun schimb, așijdere am dat și de la noi credinciosului boerului nostru Cozmii Șarpe postelnic, a cel sat cu numele unde au fost casăle Oncăi pe Cracău și cu moară în Cracău și acea mănăstire a Turbatului care se numește acum Brusturii, ca să-i fie lui de la noi uric cu tot venitul nerușeit nici odănoară în veci, iar hoțarul acelu sat pe nume unde a fost casăle Oncăi pe Cracău și cu moară în Cracău, și acei mănăstiri a Turbatului care se

numește acum Brusturii să fie despre toate părțile după vechiul hotar pe unde din vechiu au stăpânit ; și după aceea tot în aceeași zi au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, credinciosul boerul nostru dumnealui Cozma Șarpe postelnic și bine au voit cu a sa bună voință și cinstita și luminata inimă, și au dat pentru sănătatea și mântuirea sufletului său, Sft. Mănăstirii noastre Neamțului unde este hramul Înălțarea Domnului Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, și unde este Egumen rugătorul nostru Popa Partenie, acel mai sus scris sat pe nume unde au fost casele Oncăi pe Cracău și cu moară în Cracău și mănăstirea Turbatului care se numește acum Brusturii și încă au dat un sfeșnic de șai-spre-zece măsuri de argint și o cadelniță de cinci măsuri tot de argint și un pahar de argint și cinci linguri de argint și un Epitrafil cusut cu fir și cu icoane și cu mărgăritare și canafurile cu aur și mărgăritar și alte veșminte podoabe bisericeii de urșenic cu aur, și noi văzând a lui bună voe și danie care el au dat pentru sănătatea și mântuirea sufletului său, acele de sus toate scrise, satul și mănăstirea, și noi așijdere și de la noi am dat și am întărit Sft. Mănăstirei noastre Neamțului unde este hramul Înălțarea Domnului Dumnezeuului și mântuitorului nostru Isus Hristos care să fie Sft. acei Mănăstirei noastre Neamțului, uric și cu tot venitul nerușuit nici odată în veci. Și iată tot în aceeași zi au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri rugătorul nostru popa Partenie Egumen și cu toți frații de la Mănăstirea Neamțului, așijderea de a lor bună voe, de nimeni siliți nici asupriți și s'au tocmit cu al nostru credincios boer Șarpe Postelnic cum și până când va sta sft. mănăstire și cine va fi egumen și frate în mănăstire în viața lor, și iar după viața lor și ei să aibă a sluji în tot postul Ador-

mirei născătoarei de Dumnezeu în toate zilele paraclis, sau până va fi viu al nostru credincios boer Cozma Șarpe Postelnic, și iar după viața lui și moarte cine va fi Egumen și toți frați la acea sfântă mănăstire și aceia să aibă a pomeni toate pomenirile câte trebuiesc întâi într'un an și iar când i se va împlini anul lui să aibă ai face lui pomenirea, și iar de atunci înainte în toți anii să aibă a sluji parastas și colivă și a doua zi liturghie și colivă și la toți frații are să de adăogire; iar la aceasta este credința domniei mele celui mai sus scris Iw Stefan Voevod și credința preaiubitului *fratelui domniei mele Petru*, și credința tuturor boerilor noștri, și credința dumisale boerului *Isac*, credința dumisale *Petru dvornic*, credința dumisale *Șandra*, credința dumisale *Negrilă*, credința dumisale *Grincovici* și a dumisale *Tălabă* parcalabii Hotinului, credința dumisale *Coste* și a dumisale *Condri* a Neamțului, credința dumisale *Petrică* și a dumisali *Toader* parcalabii Novogradului, credința dumisali *Luca Arbure* portar Suceavei, credința dumisali *Hrană* spatar, credința dumisali *Irimia* visternic, credința dumisali *Sacuian* paharnic, și credința dumisali *Stărce* stolnic, credința dumisali *Catelean* comis, și credința tuturor boerilor a mari și a mici. Iar după viața noastră cine va fi domn din copii noștri sau din neamul nostru sau iarăși ori pe cine Dumnezeu îl va alege să fie domn pământului nostru a Moldovei, acela să nu strămute a noastră danie și întăritură, ci mai vârtos să întărească; iar cine va fi Egumen și frați întru acia mai sus numită mănăstirea Neamțului, acela așa să slujască și să facă pomenire credincios boerului nostru Cozma Șarpe Postelnicul, precum mai sus am zis, și iar cine se va ispiti a strămuta sau a nu împlini a lor tocmală, acela neertat să fie de Domnul nostru Isus Hristos și răspuns să dea înaintea înfricoșatului

judet, Domnului Dumnezeuului și mântuitorului nostru Isus Hristos; iar spre mai mare tărie și întaritura am poroncit credinciosului boerului nostru Totrușanul logofat a scrie și a noastră pecete a spânzura la acest ispisoc al nostru.

N O T E

1), Suretul acesta face parte din actele moșiei Epu-
reni, jud. Iași proprietatea d-lui G. A. Scorțescu, de la
care l'am copiat din o frumoasă și complectă condică de
documente a moșiei. Originalul pergament se află în Ar-
hiva Statului. (v. „Surete și Izvoade» IV, 206).

2). *Nume de persoane*: Cozma Șarpe postelnic, Petre
parcalab fiul lui Pascul Hacıung, Oncă, Danciul, Boldeș,
Lazăr Groșiță.

3). *Nume de locuri*: Crăsteștii pe Călniș, Ilieșești,
Brusturii.

55. Document din 7054. Iunie 2.

Sumar; Petru Vodă Rareș întărește lui kir Teodosie Episco-
pul Rădăuțului cumpărătura ce a făcut în satul Laslăoanii pe Cracău
cu 400 zloți tătarăși de la Toader fost vameș în Suceava, ce și lui
i-a fost cumpărătura de la Toader biv visternic.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod domn
țării Moldovei, facem înștiințare, precum au venit
înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, sluga
noastră *Toader fost Vameș în Suceava* de a lui
bună voe de nimeni silit mici asupra și au vândut
a sa dreaptă ocină din diresele de cumpărătura ce
au avut el de la Domnia mea și bucată de loc din
hotarul *Lăslăoanilor* ce este pe Cracău din partea
de sus, ce au fost cumpărat el acea bucată de loc
de mai sus zis, de la *Toader fost Vistier* și din

diresele de cumpăratură ce au avut el de la nepotul de frate al domniei mele tânărul Stefan Voevod, care a fost cumpărat Toader fost vistier acia bucată de loc de mai sus scrisă de la Petru Parcalabul. din direse ce au avut el de la părintele Domniei mele Stefan Voevod, de cumpăratură. aceia au vândut rugătorului nostru kir Teodosie Episcopul Rădăuțului, drept patru sute zloți tătăraști, și s'au sculat rugătorul nostru kir Teodosie Episcopul Rădăuților și au plătit tot pe deplin acei bani de mai sus scriși 400 zloți tătăraști, în mânule celui de mai sus scris Toader fost vameș la Suceava, dinaintea noastră și dinaintea boerilor noștri, Deci noi văzând a lor de bună voe invoială și tocmală și plata deplin, așjidere și de la noi am dat și am întărit pre acia de mai sus zisă bucată de loc din hotarul Lăslăoanilor ce este pe Cracău din partea de sus, ca să fie rugătorului nostru kir Teodosie Episcopul Rădăuțului de la noi uric și cu tot venitul nerușuit nici odată în veci. Și diresul ce au avut Toader fost vistier, de cumpăratură de la nepotul de frate al Domniei mele tânărul Stefan Voevod. și diresul de cumpăratură ce au avut Toader vameșul de la domnia mea, încă le au dat în mânule rugătorului nostru kir Teodosie Episcopul Rădăuțului. Iar hotarul acei bucați de loc de mai sus scrisă ce este din hotarul Lăslăoanilor ce este pe Cracău din partea din sus, se începe din malul Cracăului de la o movilă săpată la o salcie însămnată și la o fântână rece, de acolo peste câmp până în marginea drumului la o movilă săpată, iar de acolo peste drum și peste câmp la un teiu plecat și însemnat, iar de acolo din marginea pădurei drept pădurea în sus. Deci până în vârful dealului atâta este tot hotarul acei bucați de loc, și la aceasta este credința Domniei mele, de mai sus scris *Petru Voevod* și credința a prea iubiți filor

domniei mele *Iliaș* și *Stefan* și *Constantin* voievozi credința boerilor noștri dl *Huru* vornicu, și dl. *Petre* portariu Sucevei și dl. *Iurie* spatar, și dl. *Dan* vistieru, și dl. *Hrăbor* Postelnicul, și dl. *Patrașcu* Paharnicul, și dl. *Neagul* stolnicul, și dl. *Plaxa* comis. Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării aceștia să nu strice a noastră danie și întăritură, ci mai vârtos să dea și să întărească de oarece îi este lui dreaptă cumpăratură pe a lui drepti bani, iar pentru mai mare întăritură a celor de mai sus scrise, am poroncit cinstit și credincios boerului nostru dumnealui *Mateiaș logofătul*, să scrie, și a noastră pecete cătră această carte a noastră să-o lege.

N O T E

1). Suretul face parte din actele moșiei Epurenii, jud. Iași, proprietatea d-lui Gh. A. Scorțescu, Originalul pergament aflător la Arhiva Statului (v. «Surete și Izvoade» IV 208).

2). *Nume de persoane*: Toader biv vameș în Suceava, Toader biv vistier, Kir Theodosie Episcopul Rădăuțului.

3). *Nume de locuri*: Lăslăoanii pe Cracău.

56. Document din 7057, Hârlău.

Sumar: *Iliași* Vodă întărește împărțala în 5 părți făcută în moșia *Bosâncenii*, între urmașii lui *Vasco Epure*, de la care vine numele moșiei *Epureni*, ținutul Iașilor.

Iliaș Voevod, cu mila În Dumnezeu domn țării *Moldovei*.

Adică au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri, sluga noastră *Jurja* fiul lui *Vasco Epure* și *Frăsina* și sora ei *Marina* fata *Maritei*. așijderile sluga noastră *Vasco* și *Fătul* și *Andreica*

ficiorii Magdalinei, aşijderile *Pacurar* şi cu surorile lui Odochia şi Maria şi Stana ficiorii Ilinei, şi de a lor bună voe s'au împărţit in de sine, dreapta o-cină şi moşie şi din drese de întăritură ce au avut moşul lor ficiorul lui Gherman din drese ce au avut arse, cu mărturie ce au avut ficioru lui Gherman de la moşul domnii mele *cel mic* Alexandru Vodă, pe jumătate de sat de Bosânceşti partea din jos şi jumătate de hăleşteu şi s'au venit lui Jurju ficiorul lui Vasco Epure a cincea parte dintr'acea jumătate de sat şi din hăleşteu, însă partea din sus, iar Frăsinei şi surorii ei Marinii fetelor Mariţei s'au venit lor dintr'acea jumătate de sat şi din heleşteu iarăşi a cincea parte iarăşi pe din jos de partea lui Jurje ficiorul lui Vasco Epure, iar slugii noastre lui Vasco singur lui s'au venit lui dintr'acea jumătate de sat şi din heleşteu a cincea parte iarăşi pe din jos de partea Frăsinei şi a Marinei fetelor Mariţei ; Iar slugilor noastre Fatului şi Andreicăi ficiorilor Magdalinei iarăşi s'au venit lor dintr'acea jumătate şi din heleşteu a cincea parte pe din jos de partea lei Vasco, şi iarăşi lui Pacurar şi surorilor lui Odochia şi Mariţei şi Stancai ficiorilor Ileanei, aşijderea şi lor s'au venit dintr'acea jumătate de sat şi din heleşteu din Bosânceşti a cincia parte cu tot venitul, pe din jos de partea Fatului şi Andreicăi ca să fie şi de la noi şi alt nimene să nu se amestace înaintea acestei cărţi a noastre.

Hărlău 7057 (1549).

N O T E

Suretul face parte din actele Epurenilor d-lui G. A. Scorţescu. Originalul slavon e la Arhiva Statului (vezi «Suriete şi Izvoade» IV, 209).

57. Document din 7063 April 24. Bărlad.

Sumar: Alexandru Voevod întărește lui Ion Crețul cumpărătura ce a făcut în satul Popești partea din sus și cu heleștee cu 400 zloți tătarăști, de la Anușca fiica lui Șteful Nisporescul, moștenirea ei de la străbunul ei Nispuru ce trăse supț Alexandru cel Bun.

Милостію божією ми Ялѣѣандрѣ воєвода. господарѣ земли Молдавскои. вже пріндоше прѣд нами и прѣд нашими волѣкри || Янѣшка дочка Шефѣула Ниспорескѣла. по ен доброю волею никим непоноужена. аниприсилвана и продала ен праваа штнина и дѣднина испривиліе шт || дааніе що имал дѣд ен Ниспоурѣ шт продала нашего Ялѣѣандра воєвода. четвѣртаа част село шт Попеци вишнаа част (и сѣ ставомѣ) испривиліе за измѣноу що || имала Яноушка шт вѣрата господствоуми младаго Стефана воєвода. на тога вишеписаннаа четвѣртаа част село шт Попеци вишнаа част и сѣ ставомѣ. та продала слоузи || нашѣмѣ Ивнѣ Крецоула за четирн сто злата татарскихѣ. и штавшесѣ слѣга наш Ивнѣ Крецоула та заплатил оу си исполна тоти вишеписанній пинѣзи || ѣ злат татарскихѣ оу роуки Яноушки продал нами и прѣд нашими волѣкри. ино ми видѣвші их доброю волею токмалѣ и полнаа заплатоу. а ми такожде есми | дали и потвѣрдили тога вишереченаа четвѣртаа част село шт Попеци вишнаа част и сѣ ставомѣ. ^сслѣса нашѣмѣ Ивноу Крецѣла како да ест емоу шт нас оурик || и сѣ всемѣ доходомѣ емѣ и дѣтемѣ его. и шнѣчатомѣ его. и праѣшчатомѣ его. и праѣшрѣктомѣ его и всемѣ родѣ его кто сѣ изверет наближній непорѣшенно николиже на вѣки. || а хотар тои вишеписаннаа четвѣртоае част село шт Попеци вишнаа част. да ест шт всего хотара четвѣртаа

част вишнаа част. а wt инших сторони по старомоу хотарѣ по кѣда из вѣка ѡживали. Я на то ест вѣра нашего господства вишеписаннаго ми Ялѣксандра воевода и вѣра правязлюбленых сїове господствѣми. и вѣра боярѣх. вѣра пана Незджаико дворника. вѣра пана Петри Крѣковича. вѣра пана Хзра и пана Нѣгоє прѣкалакове Хотинских. вѣра пана Іѡна Данчловича и пана Кеиса прѣкалакове Немецких. вѣра пана Елверицѣх и пана Еаскана прѣкалакове Новоградских. вѣра пана Дана портарѣ Сѣчавского. вѣра пана Шендрескоула спатарѣ. и вѣра пана Іѡна Петричина вистѣрника. и вѣра пана Еаскана Мовили постелника. вѣра пана Дѣмитрѣ чашиника. вѣра пана Мѣделѣна столника и вѣра пана Плаѣа комиса. и вѣра вѣрѣх болѣр наших великих и малих. а по нашем животѣ кто бѣдет господарѣ нашей земли Молдавской. wt дѣтеи наших. или wt братїи наших или wt нашего рода. или пак боудкого изберет господѣ боу господарем бити нашей Молдавской земли. тот би емѣ непорѣшна нашего даанїа и потврѣжденїе. а леви емѣ створѣдил и скрѣпил. занѣже еси емѣ дали и потврѣдили. за цю соки кѣпили на свои правїи пинѣзн. а на болшею крѣпост и потврѣженїе томѣ вѣсемѣ вишеписанномѣ велѣли еси нашемѣ вѣрномѣ панѣ Мовили логофетоу писати и нашѣ печат привѣсити ксемѣ листѣ нашемѣ.

Писал Яндроник Хамзович ѡ Брѣлад вато †зѣг
мїца Яприа кд.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod domn țării Moldovii înștiințare facem cu această carte a noastră tulturor cui pre dânsa vor căta sau o vor auzi cetindu-li-se, iată că au venit înaintea noastră și înaintea alor noștri moldovenești boeri, *Anușca* fata lui *Șteful Nisporescul*. de a ei bună voe de nimeni silită nici asuprită și a vândut a ei dreaptă ocină și moșie din diresele de danie ce a avut bunul ei *Nispuru* de la răstrăbunul nostru Alexandru Voevod, a patra parte de sat din *Popești*, partea din sus și cu heleștee, din diresele de schimb ce a avut *Anușca de la fratele domniei mele tânărul Ștefan Voevod*, pe acea de mai sus scrisă a patra parte de sat din *Popești* partea din sus și cu heleștee aceale le-a vândut slugii noastre lui *Ion Crețulu* drept 400 zloți tătăraști, și s'a sculat sluga noastră *Ion Crețul* și a plătit toți deplin acești mai sus scriși bani 400 zloți tătăraști în mânele Anușcâi înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și deplin plată, și noi așijderea înșine am dat și am întărit acea de mai sus zisă a patra parte de sat din *Popești*, partea din sus și cu heleștee, slugii noastre lui *Ion Crețul* ca să-i fie lui de la noi uric și cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui, și strănepoților lui și răstrănepoților lui și la tot neamul lui ce i se va alege mai de aproape nerușeit nici o dănăoară în veci. Iar hotarul acelei de mai sus scrise a patra parte de sat din *Popești*, partea din sus să-i fie din tot hotarul a patra parte, partea din sus, iar dinspre alte părți după vechiul hotar pe unde din veac s'a umblat. Iar la aceasta este credința a noastrei domnii mai sus scrisă noi Alexandru Vodă și cre-

dința preaiubiților fii ai domniei mele și credința boerilor noștri, credința boerului *Nădăbaicu* dvornic, credința boerului *Petre Crăcovici*, credința boerului *Hăra* și credința boerului *Neagre* parcalabi de Hotin, credința boerului *Ion Danciulovici* și credința boerului *Veisa* parcalabi de Neamț, credința boerului *Veveriță* și a boerului *Vascan* parcalabi de Novograd, credința boerului *Dan* portar de Suceava, credința boerului *Șendrescul* spatar, și credința boerului *Ion Petricin* visternic și credința boerului *Vascan Movilă* postelnic, credința boerului *Dumitru* ceașnic, credința boerului *Medelean* stolnic, credința boerului *Plaxa* comisul, și credința tuturor boerilor noștri a mari și mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copii noștri sau din neamul nostru, sau ori care altul Dumnezeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldovei acela să nu strice a noastră danie, ci mai vârtos să o întărească și să imputerească pentru că și noi înșine am dat și am întărit ca unul ce a cumpărat cu ai săi drepti bani. Iar spre mai mare țarie și putere a tot ce s'a scris mai sus, poroncit-am la al nostru credincios boer *Movilă logofătul* să scrie și a noastră pecete s'o lege de această a noastră carte.

A scris *Andronic Hamzovici*, în Bârlad la anul 7063. luna April 24.

NOTE

1). Originalul pergament se află în posesiunea d-nei dr. Alex. Bută, din Iași; neamul Butesc având moștenire de pe Ion Crețul. Are pecete atârnată cu șnur roș. Se cetește bine exerga: печать иъ Александръ воеводѣ господар земли молдавскои (v. «Surete și Izvoade» VIII. 827.)

2). Nume de persoane: Anușca, Șteful Nisporescu, Nispor, Ion Crețul.

3). *Nume de locuri* : Popești.

4). *Nispur* e cel întâi proprietar în Popești. Fiul său Șteful Nisporescul, trăește supt Ștefan cel Mare, iar Anușca trebuie să fie fost bătrână de tot, în 1555 când vinde a patra parte din Popești. De Nispur s-a legat numele Nisporești, sat dispărut azi, și despre care voi aduce în urmă mai multe acte, din pachetul prea interesant ce ne-a fost incredințat dl. M. Vidrașcu, magistrat.

5). *Ion Crețul*. Răposatul dr. A. Bută, de la care am copiat acest pergament mai păstrează o spiță a neamului Bută, făcută în 1821 Febr, 26, proprietari în satul Popești de la Neamț. Tot în această spiță ni se amintește că uricul de la Alexandru Vodă ar fi din 6922 Aug. 2, scris în Suceava și că s'ar referi la moșia Muntenii zlotași.

Iată cuprinsul spiței Bută.

A). 1. Nispur cel bătrân, proprietar în Popești cătră 1414. 2. Șteful Nisporescul proprietar în Popești cătră 1500. 3. Anușca fiica Ștefului vinde Popeștii lui I. Crețul în 1555 cu 400 zloți.

B). 1. *Ion Crețul* are de fiu pe *Platon Crețul*.

2. *Platon Crețul* are 2 fi: *Moisăi* și *Iosip*.

3. *Moisăi* are 4 copii : Mihăilă, Anița Argintoea, Drăgae și Dumitrașco Ploșniță. Din acești 4 frați spița dă numai urmașii lui Dumitrașco Ploșniță, ceilalți ori fiind sterpi, ori că și-au vândut răzășiile.

4. *Dumitrașco Ploșniță* are 4 copii : Anița, Safta, Joniță Ploșniță și Nastasia.

5. a). *Anița* naște pe *Obreja*, iar 6. *Obreja* pe *Grigoraș* și pe *Tatar*. 5. b) *Safta* naște pe *Măriuța* iar 6) *Măriuța* pe *Popa Ursaki*, 5. c.) *Ioniță Ploșniță* naște pe *Vasile* și *Ștefan* ; 6. *Vasile* naște pe *Nastasia* ; iar *Ștefan* pe *Iftimia*. 5, d.) *Nastasia* naște pe *Toader* ; iar 6, *Toader* naște pe *Smaranda*.

Toți acești din urmă supt No. 6. ne sunt dați ca

trăitori in 1794 Mart 1. in spița veche a Ploșnițeștilor din Popești.

Trecând acum la celalat copil a lui *Platon*, la Iosip găsim acești urmași.

3. *Iosip* are pe Ion Bută.

4. *Ion Bută* are 4 copii: *Pavăl Bută* stărp, *Ion Bută*, *Ikim Bută*, și *Toader Bută*.

Se vede că din acești 4 frați, numai Ion Bută are copii, ori că ceilalți și-au fost vândut răzășia.

5. *Ion Bută* are 4 copii: *Sandul Bută*, *Lupul Bută* *Gheorghe Bută* și *Ioana Oatu*.

6. a). *Sandu Bută* are pe *Toader Bută*. 6. b). *Lupul Bută* are pe *Andrei*, iar 7. *Andrei* are pe *Neculai*, 6. c). *Gheorghe Bută* are pe *Stefan Bută* și pe *Ion Bută*. 7. *Stefan Bută* are pe *Ion Bută vel stolnic*, iar *Ion Bută* are pe *Toader Bută*. 6. d). *Ioana Oatu* are de fii pe *Ion Oatu*. 7. *Ion Oatu* are de fiu pe *Neculai Oatu*.

Și cu acești urmași din *Iosip Crețu* ajungem cătră 1794 Mart 1, când spița tace de alți urmași. Luându-ne după arătarile verbale ale d-rului A. Bută legăm pe bunul său Iordăchi Bută de Ion Bută stolnic; și am avea atunci.

7. Ion Bută Stolnic are pe Iordachi Bută.

8. Iordachi Bută are pe Gheorghii Bută.

9. Gheorghe Bută are pe Dr. A. Bută mort în 1904:

58. Document din 7058, April 1.

Sumar: Ilieș Vodă miluește pe Sas postelnicul cu un sat Giurgenii pe Bărlăzel, fost a lui Sabainov ușurelul, care l'a fost perdut pentru hicleuie contra lui Petru Vodă.

Cu mila lui Dumnezeu Noi *Ilieș Voevod* domnul țării Moldaviei facem știre cu această carte a noastră tuturor cui vor căuta pe dânsa sau cetinduse o vor auzi precum această adevărată slugă a noastră credinciosul *Sas Postelnic* ne-au slujit nouă cu dreptate și cu credință; drept aceia văzând noi a

lui cătră noi ce cu dreptate și cu credință slujbă l'am miluit pre el cu deosebita noastră milă i-am dat și i-am întărit lui de la noi în pământul nostru a Moldaviei un sat în ținutul Vasluiului pe din susul *Bărlăzelului anume Giurgenii*, care acel sat ce este în ținutul Vasluiului din susul Bărlăzelului anume Giurgenii au fost a *lui Sabainov Ușurelul și al fratelui său Toader Pitar* și au căzut în *fapte de viclesug în vremea căreia* au rădical ei împreună cu alți necredincioși o *tălhărie asupra calului părintelui Domniei mele Petru vovod acei de mai sus scris să fie slugii noastre* credinciosului Sas Postelnic de la noi uric cu tot venitul lui și fiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și preastrănepoților lui, și la tot neamul lui care se va alege mai de aproape nestrămutat nici odinioară în veci, iar hotarul acelui de mai sus arătat sat în ținutul Vasluiului pe din susul Bărlăzelului anume Giurgenii să fie de pe toate părțile după hotarale cele vechi pe unde au umblat din vechi, și spre aceasta este credința a inusuși Domnii noastre de mai sus scris *noi Ilieș vovod* și credința a preaiubiților *frații Domniei mele Stefan și Constantin* și credința tuturor boerilor noștri a Moldaviei a mari și mici, iară după viața noastră cine va fi domn din frații noștri sau din fii noștri sau din neamul nostru sau ori pe cine va alege Dumnezeu să fie Domn pe pământul nostru a Moldaviei, acela să nu strice a lui danie și întăritura noastră ci mai vârtos săi dea lui și săi întărească de vreme ce și noi iam dat lui și iam întărit pentru a lui dreaptă și cu credință slujbă și pentru mai mare tărie și întăritura tuturor acelor de mai sus scrise am poroncit credinciosului boerului nostru Dumisale (lipsă, nu se cunoaște numele) ilogofătu să scrie și pecetea noastră să o lege cătră această carte a noastră.

(tălmăcit la 1799 Noembrie 12.)

NOTE

Suretul face parte din colecția de acte a domnului P. Cujbă, profesor în Iași. (v. «Surete și Izvoade» IV, 8).

59). Document din 7069 Iunie 20, Vaslui.

Sumar; Alexandru Vodă întărește vânzarea ce o fac Isaico și Candakia în Tunsești către Gavril, cu preț de 65 zloți tătarăști.

† Александръ воевода кожю милостію господар земли Молдавскон. вже прїнде прѣд нами и прѣд нашими воевѣри || слоуга наш Исaико и сестра его Кандакіа никим непонуждени днприсловани и продали свою правю || штиноу и дѣднина, испривиліе кѣпежное цю имал штицѣ их Іоан Тоунсѣа шти дѣда господствами стараго Стефа || на воеводи, и испривиліе за мартурне шти Петра воеводи, шти четврѣмаа част шти село шти Тоунсѣи, та продали || словѣк нашему Гаврилу шти там за же злат татарскіх, и заплатил вси исполна тоти вишешисании || пинѣзи оу рѣк вишим, а ин да сѣк не оумишае прѣд сим листом нашим., пис оу васлѣи вато ꙗзѣд Іони к.

Господинъ казал. Гтрѣча писал.

l. p. g.

Traducere

Alexandru voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei. Iată a venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri | sluga noastră Isaico și sora lui Candakia, de nime siliți nici asupriți și au vândut a lor dreaptă | ocină și moșie din privile-

gile de cumpăratură ce au avut de la bunul domniei mele de la Stefan Voevod, și din dresese de *mărturie* de la Petru Voevod din a 4-a parte din sat din Tunsești, aceia a vândut'o slugii noastre lui Gavril de acolo, drept 65 zloți tătăraști; a plătit toți deplin acești mai sus scriși bani în mâna celor de mai sus. Iar altul nime să nu se amestece înaintea acestei cărți a noastre.

Seris în Vaslui la anul 7069 Iunie 20.

Domnul a arătat.

Stărcea a scris.

N O T E

1). Originalul hârtie. comunicat de Pr. I. Antonovici, Bărlad. („Surete și Izvoade“ IV, 62). cf. Doc. dat mai sus pag. 183,

2), *Ion Tunsul*. In doc. din 7054 Mart 23 se dau acești fii a lui Ion Tunsul. Stanciul, Lazăr, Gavril și Ilca: ei își scot de la Vodă uric pe satul lor Tunseștii, pretextând că la arderea satului li s'au ars și vechile urice. Petru Vodă le întărește stăpînirea.

După 15 ani vin alți 2 copii ai lui Ion Tunsul, Isaico și Candakia și vând partea lor—a patra parte din satul Tunseștii—cu 65 zloți tătăraști.

60. Document din 7005 Mart 11. Vaslui.

Sumar: Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut în moșia Harbuji pe Jigălia în 3 părți: o parte să ia Ghedeon Harbuz cu fratele său Fatu, altă parte să ia Ionașeu și Dragoș, și a treia parte să ia Andreica.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Vodă. domn țării Moldovei facem știre cu această carte a noastră tuturor cui vor căuta spre dânsa sau vor auzi,

cetinduse, pentru aceste slugile noastre *Ghedeon Harbuz* și fratesău *Fătu*, și nepoții lor *Ivașcu* și fratesău *Dragoș*, și nepotul lor *Andreica*, slujindu-ne noaună cu dreaptă credință. Deci noi văzând a lor cu dreaptă credință slujbă cătră noi, i-am miluit pre dânsii cu deosebita milă a noastră, le-am dat și le-am întărit lor intru al nostru pământ al Moldovii pre a lor dreaptă ocină, un sat pe *Jigălia anume Harbuzi*, unde a fost *Bădioae*, pe acela sat mai sus scris ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul. Dar să le fie lor acel sat pe *Jigălia*, anume, *Harbuji*, unde a fost *Bădioae* în trei părți: o parte dintru acel sat să fie lui *Ghedeon* și fratelui său *Fatul*, iar a doua parte dintracelași sat să fie lui *Ivașcu* și frățanisău lui *Dragoș*. A treia parte dintracel sat să fie a lui *Andreica*, lor și ficiilor lor și nepoților lor, strănepoților lor și a tot neamul lor ce se va alege lor mai aproape nerușeit nici odănoară în veci. Iar hotarul acelui mai sus scris sat ca să le fie lor dinspre alte părți prin hotarele vechi, pe unde din veac a unblat, și spre aceasta este credința domniei mele de mai sus scrisă. Noi *Stefan Vvoda*, și credința preaiubiților filor domniei noastre *Bogdan și Vlad* și credința boerilor noștri, credința dumisali *Dumi*, credința dumisali *Boldur* dvornicul, credința dumisale *Hrăman*, credința dumisale *Steful*, credința dumisale *Dumii*, și a dumisale *Toader* de Hotin, credința dumisale *Irimia* de Neamț, credința dumisale *Șandre* de Cetatea Nouă, credința dumisale *Ciortorovski*, credința dumisale *Clin* spatarul, credința dumisale *Isac* visternicul, credința dumisale *Dumă* postelnic, credința dumisale *Movilă* paharnic, (credința dumisale *Frunteș* stolnic) credința dumisale *Petrică* comis, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici.

Și după viața noastră cine va fi domn pământ

))
danon

5 (Dumita)

tului nostru al Moldovei, din fiii noștri sau din neamul nostru, sau pe cine va alege Dumnezeu a fi domn pământului nostru să nu străce dania și întăritura noastră, ce mai vârtos să le dea și să le întărească fiind că noi le-am dat și le-am întărit pentru a lor slujbă pentru că iaste a lor dreaptă ocină și pentru mai mare întărire și întemeere la toate aceste mai sus scrise am poroncil la al nostru credincios boer *Tăntulu* logofăt ca să scrie și a noastră pecete să o lege spre această carte a noastră.

A scris Alexa în Vaslui.

NOTE

1). Suretul se află în pachetul de acte a d-lui Carai-van, proprietar din Șuletea, stăpânul de azi a moșiei Harbuzi, în vecinătatea Jigăliei (v. «Surete și Izvoade» VIII, 825).

2). ГДЕ БЫЛ БѢДИОАЕ=unde a fost Bădioae. Textul nu se mulțemește numai a spune că moșia Harbuzi vine pe Jigălia, ci mai arată că «*acolo a fost Bădioaea*» ar urma dar că primul proprietar a fost unul *Badea Harbuz*, a cărui femeie trăind mult după el a rămas în amintirea urmașilor ca *Bădioaea*.

Ghedeon Harbuz a avut alți 2 frați, cari erau morți în 1497, căci în acel timp ni se dau numai copii acelor frați: Ivașco cu Dragoș, și Andreica.

61. Document din 6956 Sept. 15, Suceava.

Sumar: Petru Vodă înlărește slugii sale lui Marco satul Pănceștii la obârșia Bârladului, și o prisacă la gura Racovei, numită prisaca Feanței.

† Млстїю бжїю мы Петръ воєводъ гспдръ земли Молдавскон. чиним знаменито. несѣмъ анстом нашимъ вѣсѣмъ кто на н оузрнтъ. нлї его слышнт чтбчн. вже тот

нети || нын слѣга наш вѣрныи паиъ Марко, слѣжиахъ намъ
право и вѣрно, тѣмъ мы видѣвши его правдо и вѣрнѣю
слѣжѣс до нас, жаловали есмь его, ѿсобною || нашею мле-
тїю, и дали есмь емѣ, оу нашей земли с Молдавской,
едно село, на имѣ Панчеши, на вбръшиѣ (Бржа)ада, и
една пасика, на ѣтне раковѣ, на || имѣ Фѣрцина пасика
оу Баслуиского тръгѣ хотари, и мѣсто млинѣ на ракове
гдѣ иметъ любити, оу тръговинском хотари, тоѣ да ест
емоу зрик, и съ вѣсѣмъ до || ходом, и дѣтемъ его, и
братнамъ его, и зноучатом его, и праоучатомъ его, и
працѣрѣтомъ его, и вѣсемъ племени его, кто бѣдетъ наи-
ближнїи непо || рѣшено, николиже на вѣки а хотарѣ томѣ
селѣ, да ест по старомъ хотарю, кѣда из вѣка оживали,
а на то ест вѣра гспдвами вышеписаннаго Петра во е-
вод, || и вѣра боарѣ наших, вѣра пана Пѣгони логофета,
вѣра пана Петра Хѣдича, вѣра пана Дѣмѣ Браевич
дворника, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Стан || чѣла,
вѣра пана Кости Ѣрышескѣла, вѣра пана Ѣана
Пынтеча, вѣра пана Дѣмы, и брата его пана Мирчи,
вѣра пана Ивана Бачана, вѣра пана Ивана Мын ||
сѣла, вѣра пана Кости Андроникович, вѣра пана Та-
дора Чорного, вѣра пана Давида столника, вѣра
пана Тадора Баскович столника, вѣра пана || Нико-
мана вѣра пана Ѣана портарѣ, вѣра пана Хринѣ
спатарѣ, вѣра пана Данчѣла вистѣрника, вѣра пана
Петра чашника, и вѣра вѣсѣхъ боарѣ || нашихъ великихъ,
и малыхъ, а по нашемъ животѣ кто бѣдетъ гспдрѣ на-
шей земли ѿт дѣтей нашихъ, или ѿт братей нашихъ, или
ѿт нашего племени бѣд || кто кого въ избретъ быти, тотъ
цѣбы имъ непорѣшилъ нашего дааниа, але цѣбы имъ

by vlni

ПОТВЕРДИЛХ И ОУКРѢПИЛ. ЗАНѢЖ ДАЛИ ЕСМИ ЕМЪ ЗА ЕГО ||
ПРАВДЮ. И ВѢРНЮЮ СЛѢЖЕШ. А НА БОЛШЕЕ ПОТВЕРЖДЕНИЕ
ТОМЪ ВЪСЕМЪ ВЫШЕПИСАННОМЪ. ВЕЛѢЛИ ЕСМИ НАШЕМЪ ВѢР-
НОМЪ. ПАНЪ Иліе ЛОГОФЕТЪ || ПИСАТИ И ПРИВѢСТИ НАШЪ
ПЕЧАТЪ КЪЕМУ ЛИСТЪ НАШЕМЪ. ПИСА ДѢКА ГРАМАТИК. ОУ
ГОЧ(А)ВѢКЪ ВЛѢТО. ѠСЦИС. МЦА СЕН. ЕІ.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod Domn
țării Moldaviei, facem știre cu această carte a no-
astră tuturor cui pe dânsa vor căta sau vor auzi
cetindu-li-se. Iată că această adevărată slugă a no-
astră, credinciosul pan *Marco* au slujit noao cu
dreptate și credință, pentru care și noi văzând a
lui dreaptă și cu credință slujba catră noi, miluitu-
ne-am spre el, cu osebita noastră mila, și am
dat noi lui în a noastră țară în Moldova, un sat
anume Panceștii la obârșia *Bârladului*, și o pri-
sacă la gura Racovei anume Prisaca Fearții, în a
Vasluiului târg hotare, și loc de moară în Racova
unde îi va fi plăcerea, în ale târgului hotare, a-
cele să fie lui uric și cu toate veniturile, și copii-
lor lui, și fraților lui, și nepoților lui și strănepoți-
lor lui; și răstrănepoților, și la tot neamul ce-i va fi
mai de aproape nerușeit nici odănoară în veaci.
Iar hotarul acelui sat să fie pe vechiul hotar, pe unde
din veac a îmblat. Iar la aceasta este credința dom-
niei mele Noi Petru Voevod și credința boerilor no-
ștri, credința boerului *Neagoe* logofătul, credința
boerului *Petru Hudici*, credința boerului *Duma*
Braevici dvornic, credința jupânului *Bratul*, cre-
dința jupânului *Stanciul*, credința jupânului *Coste*
Orășescul, credința jupânului *Oană Păntece*, cre-

dința jupânului *Duma* și a fratelui său jupân *Mircea*, credința jupânului *Ivan Băicean*, credința jupânului *Ivan Mânzul*, credința jupânului *Coste Andronicovici*, credința jupânului *Tador Cerni* (Negrul), credința jupânului *David* stolnic, credința jupânului *Tador Vascovici* stolnic, credința jupânului *Nicomán*, credința jupânului *Oană* portar, credința jupânului *Hrinea* spatar, credința jupânului *Danciul* visternic, credința jupânului *Petre* ceașnic, și credința tuturor boiarilor nostri a mari și a mici, Iar după a noastră viață cine va fi domn țării noastre din copii noștri sau din frații noștri sau din seminția noastră, fie pe ori care Dumnezeu îl va alege să fie, unulca acela să nu-i strice a noastră danie, ci mai virtos să i-o întărească și să i-o imputerească, căci că înșine i-am dat lui pentru a lui dreaptă și cu credință slujbă. Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am înșine la al nostru credincios jupân *Ilie logofătul* să scrie și să lege a noastră pecete cătră această a noastră carte.

A scris *Luca gramatic* în Suceava la anul 6956 luna Septembrie 15.

NOTE

1). Originalul pergament fără pecete, proprietatea d-lui Hina magistrat Iași. Face parte din pachetul de acte a moșiei Vasluiului, dăruită în 1795 lui Costachi Ghica vel logofăt. Are 0.40 lat pe 0,2 Olurg. („Surete și Izvoade XII, 7).

2). *Nume de persoane*. Marco.

3). *Nume de locuri*. Pancești, prisaca Fărții.

4). оу Каслвнскогo трзгс хотарн = în ale târgului Vaslui hotare. Determinarea ce se face prisăcii Fărții (Фарщина пасика), că venea în gura Racovei (на сѣтнѣ Раковк),

și că intra și în hotarul târgului Vaslui, ne arată că încă din secl. al XV-lea domnii făceau donații și de locuri din hotarele târgurilor.

5). *Surete*. De pe acest uric avem 2 traduceri, una din 1804 Sept. 7, și alta din 1805 Iunie 11.

«Acest suret de pe uricul cel vechiu sârbesc sau scos de mine eu cucernicul între Diaconi. Miron Iorga diiaconul let 1804 Sept. 7».

«De pe Sirbie pe limba Moldovenească am tălmăcit eu la anul 1805 Iunie 11. Polcovnicul Pavăl Debrici ot Mitropolie.

Primul traducător, Miron Iorga diaconul, nu cetește de loc *obârșia* (*lipsă*); Pavăl Debrici însă cidește *da* și completează *Coroda*, și face chiar nota „să prepune că ar fi zis pe obârșia Corodului, că să cunoaște numai *da* adică ar fi zis: «на вбръшиіе корода». Noi am cetit *Bărlad* căci se zărește да. nu numai *da*, cum a văzut Debrici în 1805.

62. Document din 6939, Sept. 16, Argeș.

Sumar: Dan Vodă confirmă lui Stoica, Dumitru, Vălesan, Mihail, Petru și Șișman stăpânirea în satele Ciurilești. Amarul, Dămbova, Turcinești, și jumătate din Balomirești, pe care le scutește de toate dările.

† Язъ иже въ хса ка благоуверныи и благочестивыи и хсволюбивыи в Дан || великыи воевода и гснь мастіжъ ежіж и бжіем дарованіем вба(а)дажцуми. и || гсвужцуми въ всеи земли Вггровлахіискои и запланнискым амлашоу и фа || грашву херцег. благопроизволи гсвами своимъ благымъ произволеніемъ чстымъ. и || свѣтланмъ срдцемъ. и даровахъ сжи благообразныи и прѣпочтанныи надъ възсѣми || чсти даровъ на стожи хрисовулъ сдѣгамъ гсвами Гтоикс и Думитров и Баз-

|| ксану. и Мнха(и)лз и Петру и Шишману. тако да им ест села Чюрлеци и Ямарул и Джико || ва и Турчинеци и пол Балмиреци вз очинж и охақ т'км и д'кцам их. вну || четом и пр'квнучетом их. почавше ѿ овчїеговам ѿ свинїеговам ѿ пчеларства. ѿ кжв || ларства. ѿ винарства. ѿ джми ѿ глобж ѿ с'кнокоса ѿ повоза ѿ подводж || и ѿ иних сажбах и поданих великыхже и малых. ѿ т'кх взс'кх да им ест вз охабж и да их || не см'кет бантуват ни сждец ни глобник ни бирчи ниже ѿт иних слугах и работник || гсвми послааемих по сажбах и работах гсвми. и позабавивше т'км или т'кх || людіем то таковыи имат прїжт велико зло и оргїж ѿ гсвми. како пр'кетжпник || и пр'кшлвшник и посрамител и н'кв'крник (сїемс) хрсовулу гсвми. Обачеж || и по сжмрзти гсвми квог изберет гь бь (бити гспрь) влашкон земли а аще почытет || и утвердит сын хрсовсзх гсвми и т'ог гз вз да почытет и стврз || дит вз гсв'к его аще ли разорит и поперет и т'ог гз вгз да разорит. и да v || біет зде и вз б'ад'цїим в'кц'к и счастїе да имат сз юдж и сз арїж и сз || он'кми рекшїими і юдее иже рекоша на хса ва спасншго крзв || его на них и на ч'ада их. такоже ест и б'ад'дет вз в'ккы амин. И св'кдтел жупан || Баде дворник. жспан Гарандино л'гдет. Коинко. Бал'к пахарник. Негри спат || (а)рь. Гтанз столник. Гтонка комис исписасл вз Яргши мсца септ. | si днь кл'кт †сцлд индї д.

Traducere

† Eu carele întru Cristos D-zeu, bine credinciosul și piosul și iubitorul de Cristos Io Dan marele

Voevod și Domn, cu mila lui D-nezeu și prin dăruire Dumnezească stăpânind și domnind toată țara Românească și Transalpină, Duce al Amlășului și Făgărașului, a bine voit Domnia mea cu a sa bună voință cu inimă curată și luminată și am dăruit acest prea frumos și prea onorat peste toate cinstitele daruri. Crisovul de față slugilor domniei mele Stoica și Dumitru și Vlăcsan și Mihail și Petru și Șișman, ca să le fie satele Ciurileștii și Amarul și Dâmbova și Turcinești și jumătate Balomirești, moșie și ohabă lor și fiilor lor, nepoților și strănepoților, începând de la vama de oae, de vama de porci, de ablinărit, de găletărit, de vinărit, de dijme, de gloabă, de cosit de fân, de cărat, de olace (podvoadă) și de alte slujbe și dări mari și mici, și toate acestea să le fie lor ohabă și să nu cuteze a-i bântui, nici județ, nici globaș, nici birari, nici de cătră alte slugi și slujbași ai domniei mele trimiși după slujbele și trebile domniei mele; și acela care va bântui pe unii sau pe alții din acești oameni acela va primi mare rău și urgie de la Domnia mea, ca un calcător și neascultător și batjocoritor și necredincios aceluia crisov al Domniei mele. Încă și după moartea Domniei mele pe cine va alege Domnul D-zeu a fi domn în țara Românească și dacă va cinsti și va întări acest crisov al domniei mele, pe acela Domnul D-zeu să-l cinstească și să-l întărească în domnia lui, dacă însă îl va strica și va călca și pe acela să-l strice și să-l piarză aici și în veacul viitor și să aibă parte cu Iuda și cu Arie și cu alții cari strigau și Iudei cari strigau împotriva lui Cristos

1) Arh. Statului, M-re Tismana. No. 365 între actele istorice.

2) Monograma cu chinovar. Pecetea suspendată, căzută. Nu e semnătura Domnului.

3) Documentele muntenești, ce dăm mai jos, ne au fost împărțite personal de dl. A. Ștefulescu, cunoscutul slavist, și fac parte din prea bogata și interesanta sa colecție de acte istorice cu referință la vechiul și istoricul județ al Gorjului, din care d-sa și-a făcut o specialitate laudabilă.

D-zeu, Mântuitorul nostru, precum este și va fi în veci, amin. Și marturii sunt: jupân *Badea Vornic*, jupân *Sarandino* logofăt, *Coico*, *Balea* paharnic, *Negrilă* spatar, *Stan* stolnic. *Stoica* comis. S'a scris în Argeș luna Sept. 16 zile. în anul 6939. ind. 9.

63. Document din 6976, Măiu. 18, București.

Sumar: Radu Vodă cel Frumos confirmă lui Dilban și fiilor lui stăpânire peste jumătate din muntele Andrian, cumpărat de la Jitilian cu 330 aspri.

† Мѣстїѡмъ кѣжїѡмъ Іѡ Радѹль воевода и гснѣ възсїи земанъ Угро-Влахїнскои || снѣ великога Бладъ воеводѣ. даватъ гсѣмн сїе повелѣнїе Дажканѣ съ снѣмнѣ || іако да мѣ естъ планина ѡ андрїан пол. понежъ покѣпнѣ ѡтъ жїтїанъ за тл. аспри и гсѣулинѣ кон. Геградї да мѣ естъ || въ ѡчинѣ и въ ѡхарѣ и ннѣ ѡтъ коп(о)жде непотѣжнїковенѣ по речъ гсѣмн. Гсѣдтелїе жѣпанъ Нѣг(с)лъ дворникъ и жѣпанъ Дѣка и жѣпанъ Драг(о)мир || сдрїщевъ и жѣпанъ Казанъ логѣетъ. братѹль спатаръ. Дѣтко столникъ. и Бладъ вїстерникъ | Кїнтїло пах(ар)никъ. Мирча комїс. Лацко писахъ маѣ нї с градъ Бѣкѣреш || ваѣтъ ꙗзїс.

† Іѡ Радѹа воевода мѣстїѡ Бѣжїѡ гснѣ.

Traducerea

Cu mila lui D-zeu, Io Radul Voevod și domn a toată Țara Românească, fiul marelui Vlad Voevod, dă Domnia Mea această poroncă lui Dilban cu fiii săi, pentru ca să-i fie munte din Andrian jumătate, pentru că l-a cumpărat de la Jitilian cu 330

mea această poroncă a domniei mele egumenului de la Tismana și tuturor fraților cei întru Cristos pentru ca să le fie acei bătrâni munți mănăstirești anume: Părângul, și Oslea și Sorbele și Boul, ca nimeni să nu îndrăznească a-i bântui pentru acei munți, nici boier, nici moșnean, nici sărman, ci să umble dobitoacele mănăstirești în libertate, pentru că cine i-ar zădărnici, acel om va avea să pață mare rău și urgie de la domnia mea. Și iar cari ar voi dintre locuitorii țării să umble pe acei munți, să platească călugărilor ce este legea țării Românești după zisa domniei mele; altfel să nu fie. S'a scris în Dridu Iulie 28 în anul 6978.

Arh. Stat. Tismana, pach. 69 doc. 1, Monograma cu cerneală roșie. Pecetea căzută. Nu este semnătura proprie a Domnului.

65. Document din 6991 Iunie 5. Târgoviște.

Sumar: Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Mihail cu fiii săi, cum și unui nepot al acestuia cu fiii săi stăpânire în Topești.

† Млстїѡм бжїѡм їѡ Бладъ воивода и гснь възсєн земан Оутгровъ-Блахїнскон снѣ | Бладда великаго вои(во)да. дават гсвми снє повелѣнїє гсвми саз | гам гсвми мїхїанїл сѣ сновнє и анїфєю мїхїанїлѡвѣ (гупї) сѣ снєнс.їакѡ || да им сѣт Топецїнї кон тїсмена понєж их покѣпнїшє ѿ манѣ бнєшнї | сголнїк снѣ карєблѡв за ѣат асїрї и гсвдмї дадшє кон | тог радї им дадѡх и гсвми їакѡ да им єст вз вчнїнж и вз вхѡбж и нї | ѿкогож нїпотѣкновєно по рєч гсвми тѣм їдєцѡм им и внѣ-чєтом им | и прѣвнѣчєтом и вєрє кому сїцєт ѿ нїх сѣмрєстѣ прїлвчїт. а прѣзда | анїж вз нїх да нєст. а нїда єст вєставшїм. и свєдєтєлнє жупан | Драг о мїр ма-нєв. жѣпан Нѣгѡє борчєв. жѣпан Драгїч бнєшнї двѡрѣ

ник | жупан Винтилж Флорескул, жупан Кретиан
дворник жупан | Станко логофет, Манк вистіар, Дан-
чула столик Хрзгота | пехарник, Станчула комис,
Дкдюл спатарх, и азх чешкци гра | матик неписах вз
трзговици мес. юн, е днк влкт ±Щча.

Traducere

Cu mila lui D-zeu Io Vlad Voevod și domn a
toată Țara Românească fiul lui Vlad marele Voevod
dă Domnia Mea această poroncă a domniei mele
slugilor domniei mele *Mihail* cu fii săi și nepotului
lui *Mihail* (rupt) cu fii săi, pentru că să le fie To-
pești, lângă Tismana, pentru că i-au cumpărat de
la *Manea* fost stolnic fiul lui *Barbul* cu 1300 as-
pri și domniei mele au dat calul; pentru aceia le-am
dat și domnia mea ca să le fie moșie și ohabă și
de cătră nimeni nezaticnita după zisa domniei mele,
lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților
lor, și vericărui dintre ei s'ar întâmpla moarte, mo-
șia să nu se vânză, ci să fie celor ramași. Și mărtu-
rii: jupân *Dragomir al Manei*, jupân *Neagoe al*
Borcei, jupân *Drăghici* fost vornic, jupân *Vintilă*
Florescul, jupân *Cârstea* vornic, jupân *Staico* lo-
gofăt *Manea* vistier, *Danciul* stolnic, *Hărgot* pa-
harnic, *Stanciul* comis, *Dediul* spatar și eu *Ceucuf*
gramatic am scris în Târgoviște, luna Iunie 5 zile
în auul 6992.

Arh. Stăt. M-rea Tismana, pach. 2 doc. 1. Monograma cu roșu
Pecetea mijlocie aplicată în față, căzută. Nu este semnătura proprie
a Domnului.

66. Document din 6992 Apr. 24, Târgoviște.

Sumar: Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Ivul cu fiii săi, lui Arcă cu soru-sa Elena stăpânire în Ciocadia, Topșa, jumătate Poiana, munții Părăginosul, Plăcioaia și jumătate din muntele Poiana-Muerii, moșii de moștenire, cari azi se află în plasa Novaci.

† Млстивоу кжѣвоу Іоу Владу воєвода и гсднѣ всен
земли вугроулахнискон снѣ Владу вели | како воєвода да-
ват гсдѣмъ снѣ повелѣнїѣ гсдѣмъ салт гсдѣмъ Ивса съ
синовимъ | и Арка снѣ Арков. и сестра Арков Елена ја-
ко да им ест чокадѣ сва. и Топша свах | и поiana поло-
вина и планине наиме пѣрѣцинош и пакчиконѣ. и пол ѿ
планине женом. понеж им сѣт вчину и вз вѣхаба. старш
и дѣдинѣ. Сего радї им дадох и гсдѣмомъ јако | да им
вз вчину и вз вѣавъ и ни ѿт когож непотикновени по
реч гсдѣмъ. пис | в Трѣговище април ка вѣкт ±Сцѣ.
исправникъ Думитру гиз | давецъ.

Traducere

† Cu mila lui Dumnezeu, Io Vlad Voievod și Domn a toată Țara Românească fiul lui Vlad marele Voievod, dă Domnia Mea această poroncă a Domniei Mele slugii Domniei mele Ivul cu fiii săi, și lui Arcă fiul lui Arcă și surorii lui Arcă, Elena pentru ca să le fie lor Ciocadia toată și Topșa toată și Poiana jumătate și munții anume Părăginoșii și Plăcioaia și jumătate din muntele Muerii (Poiana-Muerii) pentru că le sint moșii bătrâne și drepte. Drept aceasta le-am dat și Domnia Mea ca să le fie moșie și ohabă și de cătră nimeni neclătită după cuvîntul Domniei mele. Scris în Târgoviște, April 25, în anul 6992. Ispravnic Dumitru Ghizdaveț.

67. Document din 6993, Apr. 5. Târgoviște.

Sumar; Vlad Vodă Calugărul confirmă lui Danciul, lui Mareo, și lui Lațeo cu fiii lor stăpânire asupra satului Iași cumpărat de la Șișman din Curte cu 35 fiorini și un caftan de postav.

† Млстїѡм вжїѡм Іѡ Клад воевода и гснѣ всен
земли Угровлаχинскон снѣ великаго Клада воеводѣ | да-
ват гсвми сїе повелѣнїе гсвми слбгам гсвми Данчлѡс сѣ
снови мѡ. и брат мѡ Марко сѣ снови мѡ | и Лацко сѣ
снови мѡ. іако да им ест Іѡши взен, понеж нѣ покѣпише
ѡ шѡшман ѡ кѡрте за ле флор. | угрски и за-а-кафтан
ѡ рѡтице, и гсвми прости кон. сего радї им дадох и
гсвми іако | да им ест въ вчинѡ въ вѡхавж, и варе кому
се ѡ нѣх прилѡчит преже сѣмрти. А вчина да ест |
вставшим а пѣрдалика въ нѣх да нѣст и ни ѡ когож не-
потѣкновенѡ по реч гсвми. Сведетелїе | жѡпан Драгомир
Удрице, жѡпан Нѣкое Борчев, жѡпан Драгич стоикѣв,
жѡпан Дмитръ Гиздавец | жѡпан Крстїан дворник жѡ-
пан Станко логофет, Станчюл кистїар, Владислав спа-
тар, Хьргота | пѣхарник, Данчюл столник, Ялѣк комис,
Коцѣк постельник, Язѣ преда писах ѡ Тьрговиц, аїї. ѡ |
вѣкт †Сцг.

Traducere

Cu mila lui D-zeu. Io Vlad Voevod și Domn a toată Țara Românească, fiul marelui Vlad Voevod, dă Domnia Mea aceasta poruncă a Domniei Mele slugilor Domniei mele, Danciul cu feciorii săi și fratelui său Marco cu feciorii săi și lui Lațeo cu feciorii săi ca să le fie lor *Iași* toți, pentru că ei

i-au cumpărat de la Șușman din Curte cu 35 fiorini ungurești și cu un caftan de postav, iar Domnia Mea le-a iertat darea de cal. Drept aceasta le am dat Domnia mea ca să le fie moșie și ohaba și ori-cărui dintre ei s'ar întâmpla moarte mai iutăi, moșia însă să fie celor rămași, și între dînșii vînzator (de moșie) să nu fie și de cătră nimeni neclătita după zisa domniei mele. Marturi: jupân Dragomir Udriște, jupân Neagoe al Borcei, jupân Drăghici al Stoicăi, jupân Dumitru Ghizdaveț, jupân Cristian vornic, jupân Staico logofăt, Stanciul vistier, Vladislav spătar, Hîrgot Păharnic, Danciul stolnic, Albu comis, Colțea postelnic. Eu Preda am scris în Tirgoviște, April 5, anul 6993.

68. Document din 6994. Iunie 30. București.

Sumar: Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Roman cu fiii, lui Jilian cu frații și verii lor, stăpânire asupra satelor Romanesti, Balomirești, Budieni, Izvoarele, Crasna, Giosani (Cojani), Albeni, Prigoria și Răzlăul precum și Jupinești peste partea lui Nicula al Blidei.

† Мластиѡмъ вѣжѡмъ Іѡвѡ Владъ Воивода и гснѣ възсѣи земли Ѥгровѡлаѡинскои снѣ Владъ вели | каго воиводе. даватъ гсвми сѣе повеленіе гсвми колѣромъ гсвми, жѣпанѣ Романѣ сѣ снвимъ его Данъ и Дѣтко и Шербанъ и дрѡгн снри, аще имъ дастъ бѣ, и жѣпа | нѣ Житианѣ сѣ братиѡмъ его Пѣтрѣ и Бѣжкѣлѣ и Владъ и Радѣлѣ и сѣ снвимъ | его, и братичедъ имъ Ялѣлѣ, и Крѣчюкъ и Станѣчюкъ, и сѣ снвимъ его, іако да имъ естъ | Ромѣзнеци, на жилю възсѣи и Баломирѣци възсѣи, и вѣдѣкни възсѣи и изво | релѣ, и красна и цосани (?) и ѣ жѣпзнеци варѣ колнко естъ делъ никѣлѣ блидѣкъ и алѣкѣкни на цилорѣ възсѣи, и пригориѣ, и рѣзлѣ | залъ възсѣи, понеже имъ сѣтъ тои възсѣи ѡчине

дѣдинѣ. тог радѣ им дадѣ | и гсвми да им естъ въ вчинѣхъ
и въ вхавѣхъ темъ и дѣцамъ имъ и ввнзчѣ | томъ и прѣв.
вншчетомъ и комѣ се ѿ нихъ прѣжде сѣмрѣт (прѣлшчитъ).
а вчинѣхъ да | естъ ѡставшимъ. а въ нихъ прѣдалѣка да нѣстъ
и ни ѿ когоже не | потѣкновено по речъ гсвми. ис. Кин-
тиазъ великъ дворникъ писахъ | въ настолни градъ Пскрѣрѣри
мѣсца юн. а. днѣхъ вѣктъ ѣзѣчд.

Io Владъ воевода мастѣа вжѣа гсвн.

Traducere

Cu mila lui D-zeu, Io Vlad Voevod și domn a
toată țara Românească, fiul marelui Vlad Voevod, da
domnia mea această poroncă a domniei mele lui
jupân Roman cu fiii săi Dan și Deatcu și Șerban
și alți fii, care îi va dărui Dumnezeu ; și lui jupân
Jiliiian cu frații săi Patru și Vilcu și Vlad și Ra-
dul și cu fiii săi și cu verii săi Albul și Crăciun și
Stanciul și cu fiii săi ca să le fie lor Româneștii
pe Jiu toți și Balomireștii toți și Budeanii toți și
Izvoarele și Crasna toată și Giosanii (Cojanii) și în
Jupânești ori câtă este partea lui Nicula al Blidei și
Albenii pe Gilortu toți și Prigoria și Răzleul tot,
pentru că sînt ale lor toate aceste moșii de moș-
lenire.

Drept aceea le-am dat și domnia mea ca să le
fie moșie și ohabă lor și fiilor lor și nepoților și
strănepoților și ori-cărui din ei (s'ar prileji) mai
întâi moarle, moșia să fie celor rămași și între ei
să nu fie vînzători (de moșie) și cătră nimeni ne-
clătita după zisa domniei mele. Ispravnic Vintilă
marele Vornic, am scris în orașul de reședință Bu-
curești, luna Iunie 30 zile anul 6994.

Io Vlad Voevod cu mila lui D-zeu Domn.

Balomirești, Izvoarele nu mai există. Răzlăul este poate mahalaua Răzleul din Jupânești. Izvoarele nu trebuiesc confundate cu Izvoarele din plaza Jiului.

69. Document din 6996 Noemb. 27. București.

Sumar: Vlad Vodă Călugărul întărește lui Ștefan cu fiii săi și lui Ion cu fratele său Neagul și cu fiii lor stăpânire peste jumătate parte din Lelești și din muntele Coarnele, cumpăratură de la Procopie cu 2 cai primiți în 600 aspri.

† Млстїѡм вкїѡм Іѡ Вллад конвода и гснѣ вхсєн
земли вугрѡвлахїнскѡи снѣ | великаго Кладъ Бонѡде. да-
ватъ гсвми снє повелѣнїе гсвми Цєфанъ | сѣ сновиси. и
Иѡнъ и сѣ кратѣ мѣ Нѣгѣлаъ сѣ сновн им. тако да им
єст ѿ Дѣлєц | зми дєл. и ѿт планинъ цю сє зовєт кѡр-
нєлє такождєрє зми дєл | понежє покѣпншє ѿ Прєкопнє за
дѡа конѣ добри ѿ х-аспри | али да єст Цєфанъ самъ сѣ
сновиси надъ половинъ. ѿ вчинъ цю сѣркѣпнли | а Иѡнъ и
сѣ кратѣи Нѣгѣлаъ да сѣ надъ дѡгѣс половинъ. и гсвми да-
дѡхъ єдинъ конъ добрѣ ѿ т-аспрї. сєго ради имъ да дѡхъ и
гсвми тако да имъ єст | вѣ вчинѣ и вѣ вхѣвѣ нимъ и
сновомъ ихъ и вѣсчєтѡмъ и прѣвнѣсчєтѡмъ | и вѣ нихъ прѣд-
лика да нѣєтъ докѡлє сє кє нантти ѿ нихъ до єдинъ дѣцїєръ |
да имъ єстъ ни ѿ когѡжє непѡтѣкнѡвєно по вѡризѣ гсвми.
Грѣдѣтєлнє | жѣпанъ Драгомиръ манєв. жѣпанъ Нѣгѡє кор-
чєв. жѣпанъ Драгичъ Стѡнкєв | жѣпанъ Прѣвѣлъ велнкї двѡр-
ник. жѣпанъ Станкѡ лѡгѡдєт. Данчїѡлъ стѡлникъ | Колѣѣѣ
пєѡарникъ. Влѡдїслѡвъ сѡпѡтар. Станкѡ вѣстїнар. Ялѡвѣсъ
кѡ-
лнє Нѣгѣ и рѡдѣѣ постєлнїцї. И азѣ грамѡтнїкъ Радѣлѡзъ
єжє писѡхъ вѣ стѡлнї градъ Бѣлѣс | рєрї мєсѡа нѡєврїѡ-кѣз-днѣ
влѣтѣ ꙗꙗꙗꙗꙗ.

Іѡ Влладъ Бѡєвода Млстїѡмъ вкїѡмъ гснѣ.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu, Io Vlad Voevod și domn a toată Țara Românească fiul marelui Vlad Voevod, dă domnia mea această poroncă a domniei mele lui Ștefan cu fiii săi și lui Ion și cu fratele său Neagul cu fiii lor ca să le fie lor din Lelești a șeptea parte și din muntele ce se chiamă Coarnele asemenea a șeplea parte, pentru că au cumpărat-o de la Precopie cu 2 cai buni de 600 aspri. Inșă să fie Ștefan singur cu fiii săi peste jumătate din moșia ce a cumpărat, iar Ion și cu fratele său Neagul să fie peste cea-l-altă jumătate și domniei mele au dat un cal bun de 300 aspri. Pentru aceasta le-am dat și Domnia mea ca să le fie moșie și de hrană. lor, și fiilor și nepoților și strănepoților, și între ei vânzător (de moșie) să nu fie, până nu va avea vre unul dintr'inși fată, ¹⁾ să le fie de cătră nimeni neclătită după poronca domniei mele. Mărturii; jupân Dragomir al Manei, jupân Neagoe al Borcei, jupân Drăghici al Stoicăi. jupân Pirvul marele Vornic, jupân Staico Logofăt, Danciul stolnic, Colțea paharnic, Vladislav Spatar Staico vistier, Albu comis, Neagu și Rodea postelnici, Și eu gramatic Radul, care am scris în orașul de reședință București, luna Noembre 27 zile în anul 6996.

Io Vlad Voevod cu mila lui D-zeu, Domn.

70. Document din 6998, Iulie 26. București.

Sumar: Vlad Voevod Calugărul întărește slugii sale de casă, jupân Lateo cu nepoții lui satul Ohaba și Petrenii pe jumătate, Topeștii luați în schimb pentru Mihailiști, și cumpărați cu 1300 aspri de la Manea Barbul, Leagă dania cu mare blestem.

† Бѣ хѣ ба бѣговѣрни и бѣгочетѣви и хрестолюбиви и самодержжавни ио Влад Воевода и гснз снз великаго Елад Ко-

1) Literal. „până când se va găsi la vr'unul dintr'inșii fată.”

нводе мистіомъ || вжїомъ и вжїем дарованїем ѡбладжїрѣми и
гсвѣжїрѣми вхсєж землєж ѡугрѡвлахїнскѡж єщеж и запланин-
скимъ странамъ. Ямлашоу || и Фаграшоу хєрцєгъ, благопроизволи
гсвми своимъ благимъ произволенїемъ честимъ и свѣтлымъ
срдцемъ гсвми и даровахъ си и вхсєчстни и благобразни
|| и прѣпочитанни иже надъ вхсѣми чєстїми дарѡвъ настожн
снєу хрїсѣвєл гсвми прѣпочитаннємъ правителєу гсвми,
иже || вхъ кзїрѣ гсвми жѣпану Лацко сзъ сновимъ и сзъ
братичєднимъ жѣпанѡ Андрїанъ и жѣпанѡ Лєнєл сзъ сновн
имъ, іако да имъ сжт || сєла зовомн ѡхаба половина конъ
Тисмана и Пнєтрѣкнн половина, понєжъ имъ сжт старє и
праве ѡчннє дєдннє, и пакн да имъ єст || Топєцн вхсн
понєжъ замєнншє жѣпанъ Станнславъ клєучарѣл сзъ жѣпанъ
Станъ столннкъ, та дадє жѣпанъ Станнславъ клєучаръ Станъ
|| столннкѡ Мнхзїлєцнн с мєсто топєцнѡмъ єщежъ вхъ днн
Раддѣла Бєнкодє, и пакн потѡмъ нхъ и покѣпн жѣпанъ Лацко
ѡ Манѣк || снзъ Барєвєлѡвъ заѣатъ аспрїї, потѡмъ прїндє жѣ-
панъ Лацко прєдъ гсвми та сн сѡжн братичєдн имъ жѣ-
панъ Андрїанъ || и жѣпанъ Лєнєл надъ пѡлѡ ѡ ѡхаба ѡ конъ
Тисмана и надъ полѡ ѡ Пнєтрѣкнн и надъ вхсн Топєцн,
како да сн сѣ братнє || нераздєлєнн и вєрє комъ сє прн-
лѣчнтъ прѣждє сжмртѣ а вхъ нхъ прѣдалнкѡ да нѣкєтъ нѣ да
єст ѡставшннмъ и гсвѣмн конъ добрѣ || тогъ радїї имъ дадохъ
и гсвми іако да имъ сжт вхъ ѡчннѣ и вхъ ѡхабѣ тємъ и
сновѡмъ имъ и внѣчєтѡмъ имъ и прѣвнѣчєтѡмъ имъ и нн ѡ
ко || гожє непѡтѣжнєновєно по ѡрнзмѡ гсвми, почєвшн єго
ѡ ѡвчн вѡмъ и ѡ свннн єго вѡмъ и ѡ пчєларєствѡ и ѡ
кѣвларєствѡ ѡ днжмн ѡ вннарнчъ || ѡ глѡкн ѡ повѡзъ ѡ
подѡвѡ рєкшн ѡ вхсєхъ слѣжбѡ и дажбѡхъ вєлнкнхѣжє и ма-
лнхъ вєлнкѡ сє нахѡднтъ вхъ самѡдрѣжѡвнн землн || и ѡвлѡстн

гсвами, и никто да их нес м'кет бантовати т'кх селах ни сждци ни бирчин ни глобници ни ни никто ѿ вол'кри и ѿ || правителие гсвами послааемих по мастих и по работах гсвами понеж кто се би покдсил бантовати их или позабавити их аще || и влас един то такови имат възпринати велико зло и воргие ѿ гсвами, како нев'крник и пр'кетзпник сие повел'кнїе гсвами. Ещез и заклананїе поставл'к гсвами, по смрти гсвами, кого произволет гь бь бити гснъ Блашкои земли или ѿ срдчнаго лаода гсми или ѿ сз || родник гсми или погр'кхом нашеи ѿ иноплеменик да аще почтет и поновит и створждит сие повел'кнїе гсвами, тог гь бь да почтет и да || створждит и сз хранит въз гсв'к его, аще ли не почтет и не пон(о)вит и не створждит нж поперет и расипет сие повел'кнїе гсвами т'вг гь бь || да поразит и да збнет зде т'к'л'ом а въз вждших в'кц'к дша его, и да имат счастїем сз юода и сз Ярием и сз ѡнеми юодене еже || въззпише на хса ба спас, нашего, кр'в, его на них и на чедоx их еже ест и вждет в в'кки амин. Св'кдтеане ждпан || Драгомир Здрице ждпан П'кгое Борчек ждпан Драгич Стоикев, жупан Пржева дверник, ждпан Станко логдет, Данчул || комис, Ялевс столник, ДимитрѢ пехарник Блздислав спатар, Станко вистерник, П'кт и драгомир страторнич || И азх корлат еже писах въз столни град Бзквреции мсца Юла кз днз вл'кт † Сци.

Traducere

Intru Cristos D-zeu bine credinciosul și piosul
și iubitorul de Cristos și Insuși stăpânitor, Io Vlad

Voevod și Domn fiul marelui Vlad Voevod, cu mila lui D-zeu și prin dăruire d-zeiască stăpânind și domnind toată Țara Românească încă și al părților de peste munți, Amlașului și Făgărașului Duce. biue am voit domnia mea cu a mea bună voință cu inimă curată și luminată a Domniei Mele am dăruit acest de față intru tot ciuștit și prea frumos și prea respectat hrisov al domniei mele, care este mai pre sus de toate ciuștitele daruri prea onoratului dregător al domniei mele, din casa domniei mele jupân Lațcu cu fiii săi și cu nepoții lui de frate jupân Andrian și jupân Lupul cu fiii lor pentru ca să le fie satele ce să chiamă Ohabă jumătate lângă Tismana și Petreni jumătate, pentru că le sânt bătrâne și drepte moșii de moștenire. Și iar să le fie Topeștii toți pentru că a schimbat jupân Stanislav clucerul cu jupân Stan Stolnic și a dat jupân Stanislav clucerul lui Stan stolnicul, Mihaileștii în locul Topeștilor încă în zilele lui Radul Voevod. Și iar, după aceea, i-a cumpărat jupân Lațcu de la Manea fiul lui Barbul cu 1300 aspri, apoi a venit jupân Lațcu înaintea domniei mele și a așezat pe nepoții lui de frate jupân Andrian și jupân Lupul peste o jumătate din Ohabă de lângă Tismana și peste o jumătate din Pietreni și peste toți Topeștii, ca să fie frați nedespărțiți și veri cărui s'ar întâmpla mai întâi moarte, moșia să nu se vânză, ci să fie celor rămași, și domniei mele (au dat) un cal bun. Pentru aceea am dat și domnia mea ca să le fie moșie și ohabă, lor și filor și nepoților lor și strănepoților lor și de cătră nimeni nezăcnicniți după poronca domniei mele, începând de la vama oilor și de la vama porcilor și de la Albinărit și de găletărit, de zecime, de vinărici, de gloabe, de cărături de olace, adecă de toate slujbele și dajdiile mari și mici câte se află în țara de sine stăpânitoare și provincie a domniei mele și nimeni

să nu cuteze a bântui acele sate nici județ, nici birari, nici globnici, nici ori care altul din boerii și din dregătorii domniei mele trimiși după ajutorinrințele și trebile domniei mele, pentru că cine ar cuteza a-i bântui sau a-i zădărninici, măcar un fir de păr, acela va avea să primească mare rău și urgie de la domnia mea, ca necredincios și călcător al acestei poronci a domniei mele. Încă și blestem a pus domnia mea; după moartea domniei mele pe cine va voi Domnul D-zeu să fie domn în țara Romanească sau din rodul inimei domniei mele sau din neamul domniei mele sau după păcatele noastre de alt neam, dacă va cinști și va întări această poroncă a domniei mele pe acela Domnul D-zeu să-l întărească și să-l păzească în domnia lui; dacă însă nu va cinști și nu va înoi și nu va întări, și va călca și va risipi această poroncă a domniei mele pe acela Domnul D-zeu să-l lovească și să-l ucidă aici cu trupul, iar în viacul viitor cu sufletul lui, și să aibă parte cu Iuda și cu Arie și cu alți Iudei cari strigau asupra lui Cristos D-zeu Mântuitorul nostru: Sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, ceea ce este și va fi în veci, Amin. Marturii: jupân Dragomir Udriște, jupân Neagoe al Borcei, jupân Dragici al lui Stoica, jupân Pârveu vornic, jupân Staico logofăt, Danciul comis, Albu stolnic, Dumifru paharnic, Vladislav spătar, Staico Vistier, Neagu și Dragomir Stratornici. Și eu Corlat care am scris în orașul de reședință București, luna Iulie 26 zile, în anul 6998.

Arhiva Statului M-rea Tismana pach, 2 doc. 2 bis. Cfr. Hasdeu, Arh. ist Tom I, pag 5-7.

Monograma cu roșu. Pecetea suspendată căzută, Nu e semnătura proprie a Domnului.

кратичеди = nepos ex fratre și Consobrinus. Unii traduc eu „nepot de frate“ alții cu „văr“.

6976
5508
1468

71. Document din 7001, Maiu 30. (Suret)

Sumar: Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Dan, Drăgoiu, Neagoie, Dobromir și fiilor lor stăpânirea peste jumătate din Cincu cumpărat încă din zilele fratelui domniei sale Radul Vodă de la Stanciul Firluț, precum și peste muntele Andrian, cumpărat de la Jitiian. (Cincu se zice azi, Prunești în pl. Novaci-Amaradia).

† КѢ мила лви дмзев Іоу Влад Бвд, ши доми а
 тоатъ цара Рѣмизнскъ, фечорѣа марелѣи Влад Бвд, да-
 там домиа мѣ ачастъ порѣнчъ а домини мѣле аѣи
 Дан ши аѣи Драгою ши лви Пѣгое ши лви Добромир
 ши фечорилор лор, ка съ ле фѣе лор жумзтате дин чин-
 къа че гасте мошѣе къмпзратъ фкъ дин зилеле фрателѣи
 домини мѣле Радѣ Бвд де ла Станчу фрзлѣи, дрепт
 үк (420) аспри ши дрепт оун кал; ши Андреѣну мун-
 теле че лад къмпзрат де ла Житѣан дрепту тл: (330)
 аспри ши оун кал. Дрепт ачѣа ам дат ши домиа мѣ
 ка съ ле фѣе мошѣе ѡхабникъ, ши де нимѣнкъ съ нѣ съ
 клзтѣккъ де пе зиса домини мѣле. Итѣ ши мзртѣрни
 ам пѣс домиа мѣ пе жѣпан Дрозгич ал Стоикзи, жѣ-
 пан Кзрѣѣан б(и)в дворник. жѣпан Пѣрѣл в(ел) двор-
 ник. жѣпан Станко логофѣт. и Данчул комис. и Ялѣл
 столник. и Думитрѣ пахарник. и Строе спатар и Тѣдор
 вистерник, и Радѣа постелник ши ам скрс еѣ Драгою,
 маи а (30) дн а(к)т ѣза.

Notă. Vlad Vodă Călugărul numește frate pe Radu Vodă cel Frumos, care a domnit la 1468, cînd jupân Dâlban a cumpărat jumătate din muntele Andrian. Radul cel Frumos fiind frate cu Vlad Drăculea Țepeș urmează ca și Vlad Călugărul să fie frate cu Țepeș. Într'alt Ibrisov al lui Vlad Călugărul fără dată și loc fiind rupt, citim: «ѡеж при дни брата гевми Радѣла воеводе»—încă din zilele fratelui Domniei Mele, Radul Voevod. Era însă frate natural.

72. Document din 7003, Iunie, Târgoviște.

Sumar : Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Stanciul cu fiii săi stăpânire peste o vie, pomet și altă vie în Daia. Cătun de Costești cu 400 locuitori cumpărate cea dintâi de la fiii lui Mladin și ai Se-tei cu 12 florini, iar livada cu 4 florini și 15 aspri, și via din Daia cu 4 florini.

† Млстѣа вкѣа Іоу Влада воевода и гень всен
земли Оуггровлахинскою снѣ Влада великаго || воевода. да-
ват гсвми сѣе повелѣнїе гсвми Станчѣа. сѣ ѣновеѣ. іако да
му ест || виноград ѣнове младинов. и ѡ ѣнеи сѣктев. по-
неж ю покѣпи ѡ снови мадин и ѡ снови чѣкте (sic)
ѡ сви за вѣ флор. и потом пак кѣпи вокне ѡ Гла-
кѣа и ѡ Борчѣк || и ѡ Радѣа за ѣ Флорин и ѣі
аспри. и паки Станчѣа сѣ снвис да му ест || дрѣго
виноград Данов и Рѣдиницек понеж ю кѣпи ѡ Дан и
ѡ ѣнеи Рѣдиниц || ѡ Дия и ѡ Станислав за ѣ Флор. и
гсвми дадоше кон. Сего радї им дадох || гсвми іако да
им сѣт вѣ вчинѣ и вѣ вѣавѣ и да нѣкет волен ни єдин
врати || ти ни бѣноград ни вокне нѣ да им сѣт непо-
тѣжковени по реч гсвми || Сведѣан жѣпан Драгич велик
дворник. жѣпан Крѣстиан бѣвши дворник. || жѣпан Станко
логофет. Тѣдор вистипар. Данчѣа комис. Димитрѣ пе-
харник || Яльє слолник. Строе спатар. Радѣа постѣаник ис-
правник златѣ логофет || аз крѣаг пис вѣ нагелни град
Трѣговицѣ. мѣца юн. || вѣкт ѣзг.

Traducerea

Cu mila lui D-zeu, io Vlad Voevod și domn a toată țara Românească fiul marelui Vlad Voevod, dă domnia mea această poroncă a domniei mele

lui Stanciul cu fii, pentru ca să fie via fiilor lui Mladin și de la fiii lui Setea, pentru că a cumpărat-o de la fiii lui Mladin și de la fiii lui Setea cu 12 fiorini; și după aceea a cumpărat pomet de la Valcu și de la Borcea și de la Radul cu 4 fiorini și 15 aspri; iar lui Stanciul și cu fiii săi să le fie altă vie a lui Dan și a Rediniței, pentru că a cumpărat-o de la Dan și de la fiii Rădiniței din Daia și de la Stanislav cu 4 fiorini și domniei mele au dat calul. Pentru aceasta am dat și domnia mea ca să le fie moșie și ohăbă și să nu fie volnic nici unul a întoarceri nici via nici pometul, ci să le fie nezăticnite după cuvântul domniei mele. Marturii: jupân Drăghici mare vornic, jupân Cârștiau fost vornic, jupân Staico logofat, jupân Tudor Vistiâr, Danciul comis, Dumitru paharnic, Albul stolnic, Stroe spatar, Radul postelnic, Ispravnic Zlate logofat. Eu Cârlig am scris în orașul de reședință Târgoviște, luna Iunie în anul 7003.

Monograma cu roșu, Pecetea căzută. Semnătura proprie a Domnului nu este.

73. Document din 7007,

Sumar: Radul Vodă dispune și întărește împărțala moșilor Trestioera din Brădet, Gura Jițului din câmpul Turcilor la moșnenii din loc, căci jurase cu 12 boeri că le sînt moșii ohabnice a lor.

† Млстїѡм вжїѡм їѡ Радѡл вонвода и гнѡ вхсон
земан ѡгровлахїнскон снѡ великаго и добраго || Блада вое-
вода. дават гевми сїе повежкнїе гевми сасгам гевми
Блзксѡ сѡ братїям си || наиме Дадѡ и Лѡмот и Иѡн
и Дан и сѡ снѡки им. и Стѡнїа сѡ братїям си Стан-
чѡа и || Радѡлк и Стан и сѡ снѡки им и Слзк сѡ бра-
тїям си Стан и Пзтрѡс и Драгомир || и Стѡнїа (гурѡ)

сз снови им и мзиѣ сз братѣмъ си Стоѣан и сз снови
им || ѣко да им ест Трестнорѣ ѿ Прадетъ вѣса, понеже
заклеще предъ гѣво ми сз вѣ. волѣри, како им ест стара и
права вчина и гѣра жилищѣмъ ѿ полю Тѣрцемъ вѣса ||
понежъ им ест стара и права вчина и дѣдина али Блж-
кѣмъ сз снови мѣмъ ѣ Трестнорѣ на една дѣл, а Дадѣмъ и
Иѡн и Данъ вѣ Трестнорѣ на една дѣл, И пакѣмъ Блжкѣмъ и
Дадѣмъ || и Иѡн и Данъ ѣ гѣра жилищѣмъ на една дѣл и
Славъ сз братѣмъ си ѣ Трестнорѣ на една дѣл, а ѣ гѣра
Жилищѣмъ на два дѣл и пакѣмъ Блжкѣмъ сз братѣмъ и сз
снови им, и Стѣнилъ сз братѣмъ си и сз снови им,
а мзиѣ сз братѣмъ си Стоѣан. на една дѣл. . . .
. а Стѣнилъ сз братѣмъ си. на два
дѣл. Сего радѣ им и гѣмъ и дадохъ ѣкожъ
да им ест || вѣ вчинѣмъ и вѣ вѣхавѣмъ нимъ и сновомъ имъ и
вѣсчетомъ и прѣвнечетомъ ихъ и вѣрѣ комъ се ѿ нихъ
слѣчитъ преждѣ сз мртѣ а вѣ нихъ прѣдалѣка да нѣстъ нѣ
да мѣ естъ вѣставшимъ. || и ни ѿ когѣмъ ниотѣжновѣнно по
вѣризмъ гѣмъ. Свѣдѣлѣ жѣпанъ Барѣмъ кралевски
жѣпанъ Прѣвѣмъ великъ дворникъ, жѣпанъ Стѣнко логѣфѣтъ || .
. Драгомѣръ столникъ и азъ Стѣнчулъ грамѣтикъ
писъ || †зз.

Traducere.

Cu mila lui D-zeu, Io Radul Voevod și domn
a toată țara Românească fiul marelui și bunului
Vlad voevod, dă domnia mea această poroncă a
domniei mele slugilor domniei mele Vâlcul cu fra-
ții săi, anume Dadul și Lumot și Ion și Dan și cu
fiii lor și Stănilă cu frații săi Stănciul și Radul și
Stanși cu fii lor și Slav cu frații săi Stan și Patru

și Dragomir și Stănilă (rupt) cu fii lor și Mănea cu frate său Stoian și cu fii lor pentru ca să le fie lor Trestioara din Bradet toată, căci că ne au giurat înaintea domniei mele cu 12 boeri cum estelor ocină bătrână și dreaptă și gura Jilțului din Câmpul Turcilor toate pentru că le este bătrână și dreaptă moșie și moștenire, însă Valcul cu fiii lui în Trestioara pe o parte iar Dadul și Ion și Dan în Trestioara de alta parte. Și iarăși și Valcul și Dadul și Ion și Dan la Gura Jilțului pe o parte și Slav cu frații săi în Trestioara pe o parte, iar în gura Jilțului pe două părți și iarăși Valcul cu frații și cu fiii lor și Stănilă cu frații săi și copii săi, iar Mănea cu fratesău Stoian pe o parte. și Stănilă cu frații săi. pe două părți. Pentru aceasta le am dat și domnia mea ca să le fie moșie și ohabă lor și filor lor și nepoților și strănepoților lor, și ori căror dintre ei s'ar întâmpla mai întâi moarte, moșie să nu se vândă ci să fie celor rămași și de către nimeni nezaticnită după poronca domniei mele. Mărturii: jupân Barbul al Craiovei jupân Părvul mare vornic, jupân Staico logofăt Dragomir stolnic și eu Stănciul gramatic am scris. . . 7007.

Arh. S atului. M-rea Tismana pach. 40 doc. 1. Cfr. Milelici și Agura Sbornic IX. 348.

74, Document din 7008 April 23, Târgoviște.

Sumar: Radu Vodă (1494—1507) fiul lui Vlad Vodă Călugărul (1481—1494) întărește Mariei și Margăi, surorile lui Roman din Coreolați, stăpânire în veci asupra averii ce le făcuse fratele lor Roman, însă numai după moartea lui. Coreolații nu mai există azi ca sat; este în plasa Vulcan.

† Млстїѡмъ кѡїѡмъ Іѡ Радѡуль воевода и гсднѣ вхсон земанъ сѣрѡвѡлаѡїисконъ снѣ великаго Блгд || воевода. даватъ гсдкомнѣ сѣе пожеланїе гсдвѡмнѣ слѣгамъ гсдвѡмнѣ жспанѣ Романъ сѣхъ снѡвнѣ мѣ || и сѣхъ сестрѡвнѣ поимъ Марїа и

Марга и съ снѣви или тако да им ест ъ Корколаци || над
дел Романов колико ест и над въз дѣбитѣк или жико
или мртво и над възса || иманію колико ест понеж им
ест стара и права вчина дѣдинѣ и потом прінде || Ро-
ман пред гедвами та зложи сестраси Маріа и Марга
над свои дела и над виноград || и над въз добитѣк и
над възса иманію варє колико имат Роман али докле цѣт
вити || Роман жив сам да владѣет комати, а по смрти
Романов тѣда и да владѣет || сестре си цю сѣ вине
писани ѡ сію книгѣ гедвами и гедвами дадох кон доврѣ
|| Сего ради им гедвами дадох тако да им ест въз вчинѣ
и въз вѣавѣ ним и сновам || им и вичетом и прѣвнѣче-
томѣ их въз вѣкки, и варє комѣ се ѿ них прилѣ || чит
прѣжде смрть а въз них прѣдалика да икѣт нѣ да им
ест встаршим въз вѣк || и ни ѿ когоже непотѣковѣнно по
воризмѣ гедвами, Сеж || сдѣкѣтелє жѣпан Баркѣа кралев-
ски жѣпан крѣпан кившин дворник жѣпан Прѣвѣа велики
дворник, жѣпан Столко логофет, Тѣдор вистіар, Данѣла
колнс, Строе || спатар, Радѣа велики пѣхарник, Драгомир
столик, Радѣа и Драгомир || велици страторинци и азъ
Станѣол граматик писах въз настолни град Трѣговиц ||
април кг вѣкт †зи.

† Іо Радѣа воевод Млѣтѣо вѣжю геднѣ

Traducere

† Cu mila lui Dumnezeu Io Radul Voevod și
domn a toată țara Românească fiul marelui Vlad
Voevod, dă Domnia mea această poruncă a domniei
mele slugilor domniei mele jupânului Roman cu fiii săi
și cu surorile sale anume Maria și Marga și cu fi

lor pentru ca să fie în Corcolăți peste partea lui Roman câtă este și peste toată averea mișcătoare și nemișcătoare și peste a tot coprinsul cât este pentru că este a lor bătrâna și dreaptă moșie de moștenire. Și după aceea au venit Roman înaintea domniei mele și a pus pe surorile sale Maria și Marga peste partea sași peste vie și peste toate dobitoacele și peste toată averea veri câtă are Roman; însă până când va fi Roman în viață să și stăpânească singur bucățile, iar după moartea lui Roman, atunci să stăpânească surorile sale ce-s mai sus în această carte a domniei mele, și domniei mele au dat un cal bun. Drept aceasta le am dat domnia mea ca să le fie lor moșie și de hrană lor și fiilor lor și nepoților și strănepoților lor în veci și ori căreia dintrînsele s'ar întâmpla mai întâiu moarte. moșia să nu se vândă, ci să fie a celor rămași în veci și de cătră nimeni neclătita după zisa domniei mele. Iată și mărturii: jupân Barbul Craiovescul, jupân Cristian fost vornic, jupân Părvul marele vornic, jupân Staico logofăt Tudor Vistier, Danciul comis, Stroe spătar, Radul mare paharnic, Dragomir stolnic, Radul și Dragomir mari stratornici, și eu Stanciul gramatic am scris în orașul de reședință Tirgoviște, Aprilie 23 în anul 7008.

Io Radul Voevod. cu mila lui D-zeu, domn.

Originalul pergament 0m.35 pe 0m.30. Pecete mijlocie dispărută.

75. Document din 7009 Iulie 9. Târgoviște.

Sumar: Radu Vodă (1494—1507) confirmă lui Mireea și fiilor lui stăpânirea peste satul Dodești, atât peste cumpărătura de la Nienul cât și peste partea ce i s'a dăruit de domn tot în Dodești care este azi o Mahala de Roșie de Jiu în plasa Jiului.

† Млстннѡм ѡжннѡм ѡв Радѡа вонѡда н геднѡ вхсен
земан ѡуггровладѡнскон. снѡ великаго Елад вонѡдѡ. да

ват || гедвоми сие повеленіе гедвами мѣнѣ и съ сновимѣ
поименѣ Стан и Дан и Радѣл и съ снове ихъ тако || да
имъ сѣт Додѣши всѣхъ понежъ ихъ покѣпн мѣнѣ ѿ нѣнъ за
мѣ Флорини згрѣски, паки || потомъ ихъ ещѣ и покѣпнхъ и
гедвоми, ѿ шимонъ за к два Флорин, тако гедвоми поми-
ловахъ мѣнѣ || съсѣ тѣзи вчинѣ, сего ради мѣ ихъ дадохъ и
гедвоми, тако да мѣ естъ въ вчинѣ, и въ вѣвѣхъ немѣ и
снвомъ емѣ вѣскомъ || и прѣкѣнѣчатомъ ихъ, и ни ѿ когоже
непотѣжковенно по речѣ гедвами, Гдѣтеліе сѣт жѣпан
Барѣл || кралевски, жѣпан Крѣтианъ бивши дворникъ, жѣпан
Прѣвѣл велики дворникъ, жѣпан Станко || логофѣтъ, жѣпан
Тѣдоръ вѣстнѣар, Данчюл комисъ Строе спатаръ Бадѣ пѣхар-
ни, Изворанула столникъ Радѣл и Драгомиръ велики стра-
торници, писъ въ настолинъ градъ Трѣговицѣ мѣсца юлѣ д
дни вѣктѣ †зѣ.

† Іѣ Радѣлъ воевода Мѣстнѣ геднѣ

Traducere

Cu mila lui D-zeu, Io Radul voevod și domn a toată Țara Românească, fiul marelui Vlad voevod dă domnia mea această poroncă a domniei mele lui Mănea și cu fiii lui anume Stan și Dan și Radul și cu fii lor, pentru ca să le fie Dodeștii toți, pentru că i-a cumpărat Mănea de la Nean cu 42 fiorini ungurești, iar după ei a cumpărat și domnia mea de la Șimon cu 22 fiorini; așa domnia mea am miluit pe Mănea cu această moșie.

Drept aceia i-am dat și domnia mea, ca să-i fie lui moșie și ohabă, lui, și fiilor lui, nepoților și strănepoților lui, și de cătră nimeni neclătită după zisa domniei mele.

Mărturii sînt : jupân Barbul al Craiovei, jupân Cîrstian fost dvornic, jupîn Pîrvul marele dvornic, jupân Staico logofăt, jupân Tudor vistier, Danciul comis, Stroe spătar, Badea peharnic, Izvoranul stolnic, Radul și Dragomir mari stratornici. Scris în orașul de reședință Târgoviște, luna Iulie 9 zile în anul 7009.

Io Radul Voevod Cu mila lui Dzeu domn

76. Document din 7010, Mărtie 9. Târgoviște.

Sumar: Radu Vodă întărește fraților Radul și Petru toate satele în număr de 33, cu munți lor în număr de 12 și țiganii lor, în număr de 47 salășe, scutindu-le de toate dările mari și mici ce sînt pe țară și legînd dania și întărituua cu mare blăstăm.

† Къ хса ба боговернїи и богочестиви и хрестолюбивїи и самодержавнїи іу Радул Коввода и гснь, снх великааго и прѣдобраго Клад Коеводе. мластию бжїею и бжїемь дарованїем. обладажцѣми и гсвѣжцѣми въсеи земли шугровлахїискои, жщеж и запланинскими странами. Ямлашѣ и Фагарашѣ Херцег. благопроизволи гсвми | своимъ благимъ произволенїемъ и чистимъ и светлїимъ сердцемъ гсвми. и дарокахъ гсвми снх честнїи и благообразнїи и прѣпочитании иже надъ въсеми честми даровъ надъ | стожщїи сїи хрисовула гсвми прѣпочитанномъ властелїнѣ гсвми жѣпанѣ Радулѣ и братѣмъ жѣпанѣ Петрѣ и сѣхъ снове ихъ колико имъ бѣ прѣпѣстит. іако да имъ сѣтъ | села зовоми Полвращїи въсеи Раковица сва и сѣхъ планине поименѣ преслопѣла и сѣхарна и нѣгрованѣла и банїа сва и сѣхъ планине микапа и ивахна. шолдъ | пискѣ аѣ Строе и сѣхъ планиномъ сѣхъ коаста и борра и Могошани въсеи и планина пѣрѣцїиносѣла и щѣфанѣци въсеи и въларин и планина поименѣ | щѣфанѣла и кѣртѣ

вляканова и бѣдо и със планином си. и третїи дѣл ѿ
терѣжѣ, и Блясънеци вѣси и Гпиниени вѣси. и Пзпзгана вѣси
и Екврта | вѣса и кѣнеци вѣси и брѣжши сви и третїи
дѣл ѿ Драганѣла и Стрѣмвѣзтаци вѣси и цигани вѣси и
брѣмалѣнѣла пол. и кзцѣци вѣси | и поле лѣдиново понеж
тинзи вѣси им сѣт старе и праве вчїне дѣдїне. и паки
да им бѣт Чисънеци вѣсі понеж Чивънеци он их пре-
даде зло глав ѿ пред | родїтел гсвми Блад Бонводе жѣ-
панѣ Радулѣ и жѣпанѣ Петрѣ. и Плѣш коу и сѣ планином
Кранникѣла понеж прїиде Блясан и Мартин пред гсвми та
зложи | шѣ жѣпана Радулѣ и жѣпан Петра над них в-
чинѣ ѿ Плушко. и пак да им ест знгѣрѣлѣ половина варѣ
колико ест дѣл нѣг бернидею. понеж прїиде Нѣг | пред
гсвми та зложи жѣпана Радулѣ и Петра над пол ѿ знг-
гѣрѣл коликом ест Негов дѣл тако да си сѣт братїи.
и пак да им ест Рошїта сва- понежю покѣпише ѿ
Бладдұлѣ и ѿ юге и ѿ моге половинѣ за ѣл (230) вѣце а
пак дрѣгѣ половинѣ покѣпише ѿ Драгот и ѿ Нѣгомир.
за ѣс аспри | и пак да им сѣт Рѣдои вѣси понеж их
покѣпише ѿ Бладдұлѣ и ѿ Мирча за-о-вѣце и єдни кон
и два вола. и з Новач варѣ колико ест дѣл Горев | и
ѿ Поборѣци четвѣрти дѣл и ѿ Тѣрѣвѣрѣк шести дѣл
понеж сѣт сорѣ вчїне дѣдинѣ. потом прїиде сорѣ пред ро-
дїтел гсвми Блада Бонводе | та си придале нени дѣ-
лове кїше писаннї жѣпанѣ Радѣлѣ и жѣпанѣ Петрѣ. и
паки да им ест з Бляѣци дѣл тѣвартѣв. понеж га да-
де тѣвар | та ѿ пред родїтел гсдвми жѣпанѣ Радулѣ
и Петрѣ. и паки да им ест з Бляѣци дѣл чюкин понеж
га достїгоше ѿ родїтел гсдвми Блад Бонводе сѣ пра-
вом слѣжвом | потом и ѿ гсдвми. и пак да им сѣт

половина ѿ Бржсеци и половина ѿ въвѣкни понеж их сложише них анефеи Данчюл и Радул. али докле те | бити живи них анефеи Данчюл и Радул. а ѿни да си сами ѿбладет них шчине пол ѿт Бржсеци и пол ѿ въвѣкни а къд не кесе нанти ништо | ѿ снове данчюлу и Радлови а них шчине що сѣт више писани прѣдалика да нѣсет нж да сѣт жѣпанѣ Радулѣ и жѣпанѣ Петрѣ. и паки да им сѣт пол ѿ Бржсец | и Нѣгоеци. понеж их вложи Нѣгое ѿт прѣгедвми али докле че биті Нѣгое живи он да си их сами обладает Нѣгоеци. а по смѣрти Нѣгою | прѣдалика да нѣсет нѣ да сѣт жѣпанѣ Радулѣ и Петрѣ. и паки да им сѣт винарич гедвми ѿ въсех селаних варе що сѣт достоаніе гедвми. понеж га | покѣпише ѿт родителѣ гедвми Влад Бонводе за-г-кони добри. И пак да им сѣт цигані поименѣ алиѣ сѣ децямиси и бадѣ | сѣ децямис и цима сѣ децямис. и Тодоран сѣ децямис и никѣла сѣ децямис и ѣча сѣ децямиси и никѣла сѣ децямис и шпрѣ сѣ де | цямис и татѣла сѣ децямис и балѣ сѣ децямиси и чорѣ сѣ децямиси и мрѣшавѣла сѣ децямиси и мидѣ сѣ децямис. и Дима сѣ де | цямиси и Банче сѣ децямиси. и костѣ сѣ децямиси. и Борра сѣ децямис и Пѣтрѣ сѣ децямис. и Фаурул сѣ децямис и кога сѣ децямиси и Данчюл сѣ децямиси и Драгомирѣ сѣ децямиси и бака сѣ децямиси и Кѣрки сѣ де | цямиси и Пѣцѣ сѣ децямиси. и Михоулѣ сѣ децямиси. и Станко сѣ децямиси и Фрѣцѣ сѣ децямиси. и Циѣлѣ сѣ децямиси | и Тѣмеш сѣ децямиси и Лацко сѣ децямиси. и Саханчи сѣ децямиси и пѣцѣ сѣ децямиси и Дафин сѣ децямиси и Банчи сѣ децямиси | и титѣ сѣ децямис и Хан сѣ сновиси. и ѣглѣ сѣ децямиси. и Радулѣ сѣ

децямиси. и кзла сз децямиси и Карцина сз децямис
и Копалѣ сз децямиси | и Глав сз децямиси (гурт)
и Пилат сз децямиси и Гемон и Никѣлус сз децямисис
понеж имь сжт старе и праве шчине дѣдине. Сего ради
им дадох | и гедьми тинаазѣ вхси да им сжт вх шчїну
и вх шхавѣ ним и сном имь вѣском и прѣвноучетом
их ни ѿ когож непотжкновѣнно по речи гсвми | Почер-
шїи ѿ швчїного вамѣ и ѿ свїнїего вамѣ. и ѿ пчеларство
ѿт кжеларство ѿ винаричство ѿ джмарство ѿ взмшї-
иство | ѿ сенокосїа и ѿ талтпи и ѿ воза и ѿ подвоза
рекше да сѣт слободни ѿ всєх слѣжбах и дажбах гсвми
великих же и малих еликосе обрѣ | тають вх самодрѣ-
жавнои земли и швластїю гсвми и нихто да их не смее
вантовати их села ни сздци ни бирчїи ни поводникари
| ні армаш ни глобници ни инь нихто ѿ слѣгах или ѿ
правителех гсвми послаемїих помилостїнех и поработех
гсвми понеж ктѣ се би | покоуєса вантоватї их или по-
заквити тех села аще и влас єдин. то такови имат
вхспрїєти велико зло и гнев ѿ гсвми такоже не вѣ | рник
и престѣпник и посрамител сїемѣ хрисовулю гсвми и поне
ке бити по шрїзмѣ гсвми | закли(на)нїє поставлѣт гсвми
посьмртн гсвми кого нзберет гѣ бѣ битї гснѣ влашкѣи
земли или ѿ срѣдечнаго плада гсвми или | ѿ сзродник
гсвми или по грѣсєх нших ѿ ино племеник. да аще ктѣ
ѣтвордїт и сзхранит и почетет сїє хрисовол гсвми того
да сз | хранит и оутврдїт гѣ бѣ и почетет вх гсвѣ его
аще ли не почетет и не ѣтвордїт и не сзхранит нж ра-
зорит и поперееть и посрамит, си хрисовол гсвми. того
гѣ бѣ сѣтвориви небо и земли дага поперееть и посрамит
и дага ѣвїет зде сз телом а бѣ вѣдѣши вѣк | дїла-его

и да ест проклет ѿ тиі ꙗ҃госнїихъ ѿць никенскихъ. и вї
лїпствъ и дїѣлїи г҃а и да иматъ ѡчестїю | скъ ꙗ҃дож и
арїе и скъ инемїи нїудїи еже възъпише на г҃а ѡба и ѡспса
їїшего ісꙋ х҃ста къ понтїнскомꙋ пїлатꙋ и рекоше възми |
възми и расъпни его крѣзже его на нїхъ и на чедѣхъ ихъ иже
естъ и бѣдетъ въ вѣки аминъ сежъ салтъ | свѣдѣтелїе жѡпан
Барбѣла кралевски, жѡпан Крестїанъ бивши дворникъ, жѡпан
Падѣкъ, жѡпан Дѣтко, жѡпан Строе велики двор | ник
жѡпан Станко логофетъ жѡпан Феодоръ вїстїнаръ, Данчюла
комїс. Богданъ спатаръ, Падѣкъ пѣхарникъ, Драгомир | стол
никъ, Нѣкое и Драгомиръ велици страторницъ, и азъ Стан
писъ въ настоли градъ Тръговицѣ мѣца маръ | тїна дъ днь
вълѣктъ ꙗ҃зі.

Traducerea

Intru Cristos D-zeu binecredinciosul și piosul și iubitorul de Cristos și însuși stăpânitor Io Radul Voevod și domn, fiul marelui și prea bunului Vlad Voevod, cu mila lui D-zeu și prin dar d-zeesc stăpânind și domnind toată țara Românească și încă Duce al părților de peste munți, Amlașul și Făgărașul, bine a voit domnia mea cu a mea bună voință și cu inima curată și luminată a domniei mele și am dat domnia mea acest de față cinstit și prea frumos și prea respectat hrisov al domniei mele care este mai pre sus de toate cinstilele daruri, prea onoratului demnitar al domniei mele jupân Radul și fratelui său jupân Petru și cu fiii lor cați D-zeu le va dărui pentru ca să le fie satele ce să cheamă Polovragii toți și Racovița toată și cu munții a nume Prislopul și Suharna și Negovanul și Baia

toată și cu munții Micaia și Ivahna, Soldu Piscul lui Stroe și cu munții săi Coasta și Bora și Mugoșanii toți și munții Parăginosul și Ștefanestii toți și Valarii și munții anume Ștefanul și Curtea Vălcănelui și Budo și cu munții săi și o treime din Tereuje și Vălcăneștii toți și Spinenii toți și Păpăianii toți și Scurta toată și Căneștii toți și Braeștii toți și o treime din Drăganul și Strâmbătații toți și Țiganii toți și Brumalunul jumătate și Cățeți toți și Câmpu-lui-Dinu pentru că aceste toate le sînt bătrâne și drepte moșii de moștenire; și iar să le fie lor Ciobăneștii toți, pentru că pe Ciobănești i-au pierdut cu rea viclenie dinaintea părintelui domniei mele Vlad Voevod lui jupân Radul și jupân Petru și Plușcu și cu muntele Crainicul pentru că a venit Vălsan și Martin înaintea Domniei mele și au așezat pe jupân Radul și jupân Petru peste moșia lor din Plușcu; și iar să le fie Ungurelul jumătate veri cât este partea lui Neagul Berindeiu, pentru că a venit Neagu înaintea domniei mele și a așezat pe jupân Radul și Petru peste jumătate din Ungurel, cât este partea lui, ca să fie frați; și iar să le fie Roșia toată pentru că a cumpărat-o de la Vladul și de la Iuga și de la Moga jumătate cu 230 oi și iar alta jumătate au cumpărat-o de la Dragotă și de la Negomir cu 1200 aspri; și iar să le fie Rădoii toți pentru că i-au cumpărat de la Vladul și de la Mircea cu 70 de oi, un cal și doi boi și în Novaci ori cât este partea Sorei și din Poborăști a patra parte și din Turburea a șasea parte pentru că sînt ale Sorei moșii de moștenire; apoi a venit Sora înaintea părintelui domniei mele Vlad Voevod și și-a vîndut părțile ei mai sus scrise lui jupân Radul și jupân Petru; și iar să le fie în Bălești partea Tabartei pentru că a dat-o Tabarta dinaintea părintelui domniei mele lui jupân Radul și Patru; și iar să le fie în Bălești partea lui Ciuchiu

pentru că au câștigat-o de la părintele domniei mele cu slujbă dreaptă, apoi și de la domnia mea ; și iar să le fie jumătate din Barsești și jumătate din Babeni pentru că i-au așezat nepoții lui Danciul și Radul, însă până când vor fi în viața nepoții lor Danciul și Radul ei să-și stăpânească moșiile lor, jumătate din Barsești și jumătate din Babeni, iar când nu se va găsi din fiii lui Danciul și ai lui Radul, moșiile lor, ce sînt mai sus scrise de vinzare să nu fie, ci să fie lui jupân Radul și jupân Petru ; și iar să le fie jumătate din Barsești și Negoești pentru că i-a pus Neagoe dinaintea domniei mele însă până când va fi Neagoe viu el însuși să-și stăpânească Negoeștii, iar după moartea lui Neagoe să nu se vînză, ci să fie lui jupân Radul și jupân Petru ; și iar să le fie vinăriciul domniei mele de la toți satenii, veri ce este proprietatea domniei mele, pentru că l'au cumparat de la părintele domniei mele Vlad Voevod cu 3 cai buni ; și iară să le fie țigani anume Lilea cu copii săi și Badea cu copii săi, și Țima cu copii săi și Tudoran cu copii săi, și Nicula cu copii săi, și Ucea cu copii săi, și Nicula cu copii săi, și Oprea cu copii săi și Tatul cu copii săi și Balea cu copii săi și Ciorea cu copii săi și Mărșavul cu copii săi și Midea cu copii săi și Dima cu copii săi și Bancea cu copii săi și Costea cu copii săi și Bora cu copii săi și Patru cu copii săi și Faurul cu copii săi și Boia cu copii săi și Danciul cu copii săi și Dragomireasa cu copii săi și Baca cu copii săi și Curchi cu copii săi și Puțe cu copii săi și Mihulh cu copii săi și Staico cu copii săi și Frăția cu copii săi și Țiflea cu copii săi și Temeș cu copii săi și Lațco cu copii săi și Sahanci cu copii săi și Puțea cu copii săi și Dafin cu copii săi și Bancea cu copii săi și Titea cu copii săi și Han cu copii săi și Uglea cu copii săi și Radul cu copii săi și Cala

cu copiii săi și Carțina cu copiii săi și Copalea cu copiii săi și Slav cu copiii săi (rupt) și Pilat cu copiii săi și Gbemon și Niculeasa cu copiii lor, pentru că le sînt moșii de moștenire bătrâne și drepte. Pentru aceasta le-am dat și Domnia mea aceste toate pentru ca să le fie moșie și ohabă lor, și fiilor lor, nepoților și strănepoților lor și de cătră nimeni nezaticnita după zisa domniei Mele, începînd de la vama de oi, de la vama de porci, și de albinărit, de galetărit, de vinărici, de zecime, de vămii, de cosit de fin și de țalpi și de cărături și de olace adecă să fie liberi de toate slujbele și dările Domniei Mele mari și mici cîte se află în țara de sine stătătoare și provincia domniei mele, și nimeni să nu îndrăznească a bantui satele lor nici județ, nici birari, nici olăcari, nici globași, nici alt nimenia din slugile sau din dregătorii domniei mele trimiși după ajutorințele și trebile domniei mele, pentru că cine s'ar încerca a-i bantui sau a-i zaticni aceste sate măcar un fir de păr, acela va avea să primească mare rău și mînie de către domnia mea ca un necredincios și calcător și batjocoritor al acestui crisov al domniei mele, și pentru ca să fie după poronca domniei mele. Blăstăm pune domnia mea, după moartea domniei mele pe cine va alege Domnul Dumnezeu a fi Domn al țării Românești sau din rodul inimei noastre sau din neamul domniei mele sau după păcatele noastre din alt neam, dacă va întări și va păzi și va cinsti acest crisov al domniei mele, pe acela să-l întărească Domnul Dumnezeu și să-l cinstească în domnia lui ; dacă însă nu va cinsti și nu va întări și nu va păzi, ei va strica și va călca și va batjocori acest crisov al domniei mele pe acela Domnul Dumnezeu, carele au făcut cerul și pămîntul să-l calce și să-l rușineze și să-l bată aici cu trupul și în veacul viitor sufletul lui și să fie blestemat de 318

Сѣщеже и по ѿ здѣшнихъ намъ при шествию. ебоже
 наговолитъ ѿ бѣ вѣти по насъ наследникъ власти сѣи
 рекше влашской земли или ѿ срдечнаго нашего плода
 или ѿ нашихъ сродникъ или инъ нѣкто еможе даруетъ
 бѣ иже въ благо | чисти жителствовати таковаго мана
 сиемъ ншимъ исъ хстомъ и прѣчстою бгоматерию и въ |
 семи стими иже въ ѿ века згодивше держаніе и милоче
 ніе имети къ стимъ бжнимъ црквамъ па | чеже къ стимъ
 монастырамъ Тисмина и сѣшимъ иже естъ периволи прѣчстие
 бго мотре и снѣ нами сзтворенное ѿцу егденсѣ чиръ На
 никне непотворити ни змилити нжаще исплзнити | и
 стврждити идежъ бѣдетъ сзжителствуетъ више речени | или
 въ храмѣ прѣчстие | вѣе или гдѣ бѣде | бѣ благоволи и
 комъ бѣде онъ благоволи и заговолитъ потогоемъ пришесть
 внию ѿ здѣшнихъ ѿ вратиахъ иже съ нимъ трѣдолюбство
 вавшихъ и съ послашествовавшихъ такови иже снѣ | више
 рече на исплзнитъ и потврждитъ да мѣ естъ помошница и
 покровительница прѣчстала и взсе | непорочнаа црца и пре
 нодка мрїи и зде и въ бѣдѣщомъ вѣцѣ гаютъ душъ жеи
 телъ и да сзхранитъ | его ѿ врагъ видимихъ и не видимихъ
 мтвами взсе сти бжнихъ аминъ и азъ писахъ много грѣш
 наго | ба Станчюла граматикъ въ насголни градъ Трзго
 вницѣ мѣца априлиа нѣ дни вѣктъ ꙗѣ.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Io Radu Voevod și
 domn a toată țara Românească, da Domnia Mea
 mica noastră făgăduială Sf. lui și dumnezeescului
 hram Adormirea prea curatei și prea binecuvîntatei
 Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu și pu-

rurea fecioarei Marii, Mării ce se cheamă Tismana, celor ce viețuesc într'insa, rugătorului și năstăvnicului chir egumen Ioanichie și la toată frația cea întru Cristos, pe fie-care an să ia de la Noi Sf. M-lire câte 800 bolovani de sare, pentru ca să fie spre hrană prea cinstitilor călugari cari viețuesc în acel Sf. loc spre veșnică pomenire și să le fie neschimbat cât ne vom afla în această viață. Încă și după eșirea noastră din cele de aici (din viață) pe cine va bine voi Domnul Dumnezeu a fi după noi moștenitor acestei provincii, adevă a țării Românești sau din rodul inimei noastre sau din neamul nostru sau altul oare care, cărui D-zeu îi va da a vieții în blagoceștie pe acela îl rugăm pentru Domnul nostru Iisus Cristos și preacurata Maică lui D-zeu și toți sfinții cari din veac au plăcut lui D-zeu, osârdie și milă a avea către Sf. d-zeeștile bisericii mai vârtos către sf. M-tire Tismana și către cele ce sânt grădinele preacuratei Maicii lui D-zeu și această faptă a noastră către părintele egumen chir Ioanichie să nu o schimbe sau s'o imputineze ci mai vârtos s'o împlinească și s'o întărească ori unde ar vieții mai sus zisul sau în hramul preacuratei Născătoarei de d-zeu sau unde ar bine-voi D-zeu să fie, și cui el ar bine voi și blagoslovi după eșirea lui din cele de aici din frații, cari s'au trudit și au slujit cu el, acestea zise mai sus să le împlinească și să le întărească, ca să-i fie ajutătoare și protectoare preacurată și cu totul neintinată împărăteasa și pururea fecioara Maria și aici și în veacul viitor, zic, sufletului și trupului și să-l păzească pe el de vi'ajmașii vazuți și nevăzuți cu rugăciunile tuturor sfinților lui D-zeu, Amin, și eu am scris mult păcătosul către D-zeu Stanciul gramatic în orașul de reședință Târgoviște, luna Aprilie 18 zile în anul 7011.

78. Document. din 7013, Iunie 21. București.

Sumar: Radu Vodă confirmă lui Radul Comisul și fratelul său Petru spătarul și încă un altuia cu fiii lor, stăpânire în Corbi, peste a 4-a parte din moșia lui Mușat și jumătate a lui Balica.

(Млстїю) вжнїю Іу Радѹл Коевода и гсднѣ вьсон
земли Уггровлаѹинскоѣ снѣ добраго Блад великаго Коевода
дават гсдвоми снѣ повелѣнїе гсдвами честитим || (власте)
лом и правителїем из кжцѣ гсдвами, жѣпанѣ радѣлѣ ко-
мисѣ и брат мѣ жѣпанѣ Пѣтрѣ спатарѣ и сѣ них сновн
елико им ѣз припѣсти || (гирт) сѣ сновн мѣ, іако да им
ест ѣ Корби четвортї дел, понеж ест Мѣшатѣ стара и
права дѣдина, и паки да им ест ѿ дал Баликов пол
(понеж) мѣ ест стара и права вчина, а потом принде
Мѣшат пред гсдвоми та сложи, жѣпан Радѣл комис и
жѣпан Пѣтрѣ спатар над негов вчинѣ коли(коу сѣх гет не-
бр)ат ѣ Корби, іакож да си сѣт брѣтнїа нераздени вѣ
вкї и гсдвѣми даде жѣпан Радѣл и жѣпан Пѣтрѣ єдин
кои добрѣ, Сего радї || дадох и гсдвами іако да им ест
вчинѣ и вѣвѣс ним и сновн им и вѣвѣком и превѣсче-
том им в вкї и варе комѣ се ѿт них слѣчит (сѣ сѣм-
рѣтѣ) прѣжде а вѣ них прѣдалика да нѣст, нѣ да им
ест вставшем и ннї ѿ коуж непотѣжковенно по реч
гсдвоми, свѣдтелїе сѣт жѣпан (гирт) и жѣпан Прѣвѣл
кравескнѣ, жѣпан Бадѣ ѿ кожер, жипан Строе велики
дворник, жѣпан Богдан логофѣт Прѣвѣл комис, Калет вис-
тнїар, (Бадѣ) пѣхарник, Драгомир столник, Пѣгоє пос-
тѣлник, и азѣ сѣставѣкшаго и рѣкописавшаго Тѣдор гра-
матик вѣ настолнї (град вѣ)креши мѣца юн. ка. днѣ,
вѣтѣ ±згї.

Іу Радѣл Коевода, млстїю вжнїю гсднѣ.

Traducere

Cu mila lui D-zeu Io Radul Voeved și Domn a toată Țara-Românească fiul bunului Vlad marele Voevod, dă Domnia mea această poroncă a Domniei mele cinstiților demnitarilor și diregătorilor din casa Domniei mele, jupân Radul Comis și fratelui său Patru Spătarul și cu fiii lor căți D-zeu le va da (rupt) și cu fiii săi pentru ca să le fie lor în Corbi a 4-a parte, pentru că este a lui Mușat bătrână și dreaptă moșie; și iar să le fie din partea lui Balica jumătate (pentru că a fost a) lui bătrână și dreaptă moșie. Iar apoi a venit Mușat înaintea Domniei mele și a pus pe jupân Radu comis și jupân Patru spătar peste moșia lui câtă se va alege în Corbi, pentru ca să fie frați nedespărțiți în veci și domniei mele a dat jupân Pătru un cal bun. am dat și domnia mea ca să le fie moșie și ohabă lor și filor lor și nepoților și strănepoților lor în veci; și veri cărui dintre ei s'ar întâmpla moarte mai întâi, moșia să nu se vinză ci să fie a celor rămași și de cătră nimeni neclătită după zisa Domniei mele. Marturii sînt jupân (rupt) și jupân Părvul Craiovescul, jupân Badea din Cojești, jupân Stroe mare Vornic, jupân Bogdan Logofăt, Părvul comis, Calotă vistier, (Ba)dea Paharnic, Dragomir Stolnic, Neagoe Postelnic. și eu computor și scriitor Tudor Gramalicul, în orașul de reședință București (am scris) luna Iunie 21 zile anul 7013,

79. Document din 7017, Noembr. 11 Târgoviște

Sumar : Mihnea Vodă, fiul lui Vlad Vodă confirmă lui Ivan cu fratele său Prodan și cu fiii lor stăpânire peste cumpărăturile din Vaselați și Bunilă de la Măcruși Stănilă. Vaselați și Bunilă azi sînt hotare ce țin de com. Dănești în plasa Ocolul Vulcan.

† Млстїю вжїю їв Мїхнѣ Ковѣода и гсднк вхсон
ЗЕМЛЮ ѠУГРОВАХІНСКОИ СІКЪ ВЛАДА ВЕЛІКАГО БОЕВОДЕ |

дават гсдвми сје повелѣниє гсдвми шемзи члѣци поименем Иван и със братѣ си Продан и със снове их | тако да им ест ѣ Къселаци дѣл мзкрецилорѣ вѣса съ анѣпсеемси понеж ю покѣпише ѿ Стаи макрѣк и ѿ анѣпсеи | емѣ за къ флоринци ѣгрзски еше при дни Блада Коевода, и пак да им ест ѣ Бѣнилж ѿ дѣл Бѣнилов | половинѣ понеж съ покѣпили ѿ Стѣнилж за ѣ аспри еше при дни младъ касараба Коевода, а потом | шни и-маше преніє със Стѣниславъ предъ гсдвми, а гсдвми наидохъ ере им ест права и стара вчинѣ кѣиена | ѣдовна и ѿ стари дни еше при дни младѣ Касараба Коевода, тог радї и гсдвми им дадохъ тако да им ест | въ вчинѣ и въ шхѣбѣ ним и шновем им невѣчетом и прѣвнѣчетом им и ни ѿ когож непотѣкновѣнно | по реч гсдвми. Сеже свидѣлиє жѣпан Барѣѣл бан, и жѣпан Прѣѣл велики дворник жѣпан Тѣдор велики логоѣет | жѣпан данчюл армаш велик, жѣпан Прѣѣл (спатар) жѣпан Бадѣк пѣхарник жѣпан Калотѣ висти | іар и Иван столник, Пѣгоє велики страторник, пис ѣ Трѣговицѣ мѣца Ноє(м)рїа аї, днѣ вѣкт ѣззі | и исправник Ялѣѣл вистиіар.

† Іо Миѣнѣ Коевод мѣстїа вѣжїа гсднѣ.

Traducere

Cu mila lui D-zeu Io Mihnea Voevod și Domn a toată Țara Românească fiul lui Vlad marele Voevod, dă Domnia Mea această poroncă a domniei mele acestor oameni anume Ivan și cu fratele său Prodan și cu fiii lor pentru ca să le fie lor în Vaselați partea Măreștilor toată cu a nepoților lor

pentru că au cumpărat-o de la Stan Macrea și de la nepoții lui cu 27 fiorini ungurești încă din zilele lui Vlad Voevod; și iar să le fie la Bunilă din partea lui Bunilă jumătate pentru că au cumpărat de la Bunilă cu 100 aspri încă din zilele lui Basarab Voevod cel tânăr. Apoi ei au avut pră cu Stănilav înaintea domniei mele, iar Domnia mea a aflat că este a lor dreaptă și bătrână moșie cumpărată de demult și din zile bătrâne încă din zilele lui Basarab Voevod cel tânăr. Drept aceea și Domnia Mea le am dat ca să le fie moșie și ohabă lor și filor lor și nepoților și strănepoților lor și de cătră nimeni neclătita după zisa domniei mele. Iată mărturii: jupân Barbul Ban și jupân Pîrvul marele Vornic, jupân Tudor marele logofăt, jupân Dănciul Armaș mare, jupân. jupân Badea Paharnic, jupân Calotă Vistier și Ivan Stolnic, Neagoe mare Stratornic. S'a scris în Târgoviște luna Noembrie 11 zile anul 7017 și Ispravnic Albul Vistier † Io Mihnea Voevod cu mila lui d-zeu, domn

80. Document din 7017. Decembrie 23 București.

Sumar: Mihnea Vodă confirmă lui Neagul și filor săi stăpânire peste părțile sale de moșie, de moștenire și de cumpărătura în Urlați, în Lelești și în plaiul Coarnele.

† Млстишм бжишм ію Михнѣ Бонвода и гсднѣ
всєи землє Угровлахнискон снѣ Клад Бонвода дават
гсвоми снє повє || лѣниє гсдвами Нѣг сѣк синови мѣ тако
да им єст ѣ Урсаці варе колико єст Нєгов дєл понеж
мѣ єст стара и права || вчинѣ. и дѣдинѣ и пак єст по-
кѣпи ѿ Дан. и ѿ Стопка и ѿ Пан. єдин нивѣ ѣ силище
ѿ крингѣ || дори до тѣи нивє ѿ кѣрмєзши за то аспри
и паки да им єст ѣ Дѣлєци ѿ сєдми дєл по || ловина

понеж мѣ ест вчина кѣпена еше при дни Влад Коввода
 ѿ прикѣпие и вт Нишѣе мѣ || и пакі да им ест ѿ Дѣлеиц
 Селищѣ добреев със хиже вт балть дори ѿ вльчѣва
 полю понеж ю || покѣпил вт добра за ф аспри Влад Бодь
 и пакі покѣпи вт Житиан ѿ дѣла || един нивѣ с(к)с (пер)и-
 вол за ѿ аспри. и пакі да им ест планина цю се зове
 корнеа || колико ест н(егов дѣл) (slricat) сѣл пак Негов
 Негов дѣл. Сего радї и гедвоми дадохъ тако да им ||
 ест въ вчине и въ вхаве ним и сновим им и ввѣчетом
 их и прѣввѣчетом их и варе комѣ || се вт них сдѣчит
 смръть прѣдже а въ них прѣдалика да нѣсть нѣ да им их
 вставшим || И ни вт когоже непотѣковено по вризмѣ гед-
 вами. Сведѣлине жѣпан Парвѣл || Бан и Първѣл велики
 дворник. и жѣпан Твдор логофет и жѣпан Данчюв ве-
 лики армаш. || и жѣпан Харват спатар. Калоть кистиар.
 Бадѣ пѣхарник. Иван столник. Нѣгое по || стѣлник пис
 въ стол град Квкврецъ мѣца дик кг днь вльчѣто ꙗззі.

† Іо Міхнѣ Коввода мѣстіа бжїа геднь

Pecetea

Іо Влад Коввода мѣстію бжїю гнь въ сн земли-
 стго(влахискои).

Pecetea lui Vlad Vodă Tepeș, tatăl său.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu, Io Mihnea Voievod și
 domn a toată Țara românească fiul lui Vlad Voie-
 vod dă domnia mea această poroncă a domniei
 mele lui Neag cu fiii săi, ciți îi va dărui Dunne-
 zeu, pentru ca să le fie lor în Țurși veri câtă este

partea lui, bătrână și dreaptă moșie și moștenire ; și iar a cumpărat de la Dan și de la Stoica și de la Nan un loc de arătură în siliște din Cring până în locurile de arătură din curmeziș cu 370 aspri și iar să le fie în Lelești jumătate din a 7-a parte pentru că este a lui moșie cumpărată încă din zilele lui Vlad Voevod de la Pricopie și de la nepoții lui; și iar să le fie lor în Lelești siliștea Dobrei cu case din baltă până în Vilceaua cimpului pentru că a cumpărat-o de la Dobra cu 600 aspri în timpul lui Vlad Vodă ; și iar a cumpărat de la Jițian în deal un loc de arătură cu grădina cu 60 aspri : și iar să le fie lor muntele ce să chiamă Coarnele, cît este partea lui (strical) (și din sat) iar partea lui. Drept aceasta am dat și domnia mea ca să le fie moșie și de hrană lor, fiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor, și veri cărui dintr'înșii se va întîmpla mai întai moarte partea sa de moșie să nu se vinză, ci să fie celor rămași ai lor și de cătră nimeni neclătita după zisa domniei mele. Mărturii: jupân Barbul Banul și Părvul marele Vornic și jupân Tudor logofatul și jupân Danciul marele armaș și jupân Harvat spătar Calotă vistiar, Badea peharnic, Ivan stolnic. Neagoe postelnic. Scris în orașul de reședința București. luna Decembrie 23 zile, în anul 7017.

† Io Mihnea Voevod Cu mila lui D-zeu domn.

Pecetea

† Io Vlad voevod
cu mila lui D-zeu
Domn a toată țara
Ungro-(Românească).

81. Document din 7018 Oct. 29. Borăști.

Sumar: Mircea Vodă fiul lui Mihnea Vodă dă mănăstirei Tismana, unde este egumen kir Istratie satul *Ceaurii* tot, după cum l'a avut de pe vremea lui Mircea cel Batrân Vodă.

† Млстию вжию Io Мирчк Воевода снз iо Михне
Воеводе дават гскми сiо повелкнiе | гскми стм8 монас-
тир8 Тисмкне храм8 Пркчистие Владичици нашои еци |
и прснодви Марин слакное еи Успенiе и вц8 ег8мен8 нас-
тавник8 стм8 | монастир8 кир Истратие и чесеншим и-
ноком еже живещицх вх стм8 | монастир8 тако да им ест
чешрни вхси и сз вхсом хотаром понеж с8т стм8 мона |
стир8 стара и права вчина и д'кдина еше ѿ дни предед8
гскми старога | Мирче Воеводе. и хотар им ест ѿ доле
ѿ гдѣ излезет Р8чина ѿ полог докле | даде с жилию а ѿ
т8ia вода жиолов. сего ради и гскми дадох стм8 монас-
тир8 | тако да им ест вк вчин8 и вк вхав8 и ни ѿ
когож непотжкновенно по реч | гскми пис Т8дор логофет
с воргци мсца вх. кд днк | вл'кт ±зні.

Traducere

† Cu mila lui D-zeu, Io Mircea Voevod fiul lui
Io Mihnea Voevod, dă domnia mea această poroncă
a domniei mele sf. M-tiri Tismana, hramul prea cu-
ratei stăpânei noastre, Nascătoarei de D-zeu și pu-
rurea fecioarei Marii, slăvila ei Adormire, și părin-
telui egumenului, povațuitorului sf. M-tiri chir Is-
tratie și prea einștiilor călugări cari viețuesc în
sf. M-re, ca să le fie Ceaurii toți și cu toate hota-
rele pentru că sânt sf. M-tiri bătrână și dreaptă
moșie și moștenire încă din zilele strămoșului Dom-

niei mele, batrânul Mircea voevod; și hotar le este „din jos de unde ese Rugina ¹⁾ din Poloaga ²⁾ până da în Jiu, și de aci apa Jiului“. Pentru aceasta am dat și domnia mea sf. M-tiri ca să-i fie moșie și ohabă și de cațră nimeni neclătita după zisa domniei mele. A scris Tudor Logofatul în Boraști, ³⁾ luna Oct. 29 zile, în anul 7018.

Arh. Statului M-tirea Tismana pach, 37 doc, 7 Pecete mică aplicată pe hirtie, Monograma cu roșu. Nu e semnătura Domnului,
1) Părăiaș, 2) Părăiaș, 3) Azi Boroșteni,

82. Document din 7018 Mai 2 Târgoviște.

Sumar: Vlad Vodă confirmă schimbul de sale făcut între mănăstirea Tismana și jupan Stoica cu frații sai,

† Млстїю вжїю Іу Влад Коивода и гснъ вхсен
земли шугрволахїискон снъ прѣдобраго и великаго Влад
Коиводе. дават | гсми сїе повелѣнїе гсми слдгс гсми
жспанс Стонке сз братїаси. тако да им ест 8 Корки |
четврѣти дел и половинс ѿ близинѣскз цю ест дрз-
жаа стго монастира ѿ Тисмѣна | а калугери ѿ Тисмена
шни да си дрзжет Корвечи вхси и дел кззанов како
сѣ дрзжали | при дни брату гсми Радул Коиводе. тако-
гере и ѿ сзга на прѣд да дрзже како сѣ втѣжмили | по
прѣжде при дни братс ми Радул Коиводе. ере им ест
стара и права шчина дѣдина стмс | монастирс ѿ Тис-
мена. Гаго радї им дадох и гсми тако да ест стмс м-
настирс | а Стонка сз братїа си да си дрзжет 8 корви
четврѣти дел и половинс ѿ близинѣскз | како сѣ више
писани. и ни ѿ когоже непотѣжковено по реч гсми. Сѣж
сведтелїе | жспан Барвѣл Пан и Пржева кралевски и жс-

пан Данчиол велики дворник и жбан Богдан величи лог
гофет | Харват вистниар Негое комис. Марча постелник
Станчиол пехарник Иван столик | пис 8 град Трговици
мсеца Маја дни в влѣкт ±зѣи.

Traducere

Cu mila lui D-zeu Io Vlad Voevod și domn a
toată Țara Românească fiul prea bunului și mare-
lui Vlad Voevod, dă domnia mea această poroncă
a domniei mele slugii domniei mele Stoica cu fra-
ții săi ca să le fie în Corbi a patra parte și jumă-
tate din partea lui Balica cât a ținut sf. la m-tire
Tismana, iar calugării de la Tismana să țină Câr-
beștii toți și partea lui Căzan, cum au ținut în zi-
lele fratelui domniei mele Radul Voevod, așa de a-
cum înainte să țină cum s'au așezat mai denainte
în zilele fratelui domniei mele Radul Voevod, pen-
tru că este bătrână și dreaptă moșie de moștenire
sf. m-tiri de la Tismana. Pentru aceasta am dat
și domnia mea pentru ca să-i fie sf. Mănăstire iar
Stoica cu frații săi să țină în Corbi a 4-a parte
și jumătate din partea lui Balica, cum s'a scris mai
sus și de către nimeni nezălicnită după zisa dom-
niei mele. Iată mărturii jupân: Barbul Banul și Pâr-
vul al Craiovei și jupân Danciul mare vornic, și
jupân Bogdan mare logofăt, Harvat vistier, Neagoe
Comis, Marcea postelnic. Stanciul paharnic, Ivan stol-
nic, scris în orașul Târgoviște luna Mai 2 zile. în
anul 7018.

83. Document din 7019, April 22. Popești.

Sumar: Vlad Voevod confirmă Mănăstirii Tismana stăpânirea peste satul Ceaurii.

† Мѣстїю вѣжїю Іо Влад Воевода и гснѣ вхсон
земли сѣровлахїи | скон снѣ великаго Влад Воеводе, дават
гсми сїе повѣлїніе гсми | стомѣ монастырѣ тислѣкне
храму и швїтѣкѣ прѣстѣкѣ | чїстѣкѣ и прѣблагословеннѣкѣ
владци нашон вѣци и прснодеи | мрїи и четное еѣ спенїе
и шѣс нгсменѣ и братїам живѣ | шїм вх стї монастыр
їако да им ест Чесрїи вхси понеже ест | стомѣ монас-
тирѣ стара и права шчина, а потом прїнде | коман сѣ
братїам си прѣд гсми, та се жаловаше како | нмаю с
Чесрї еѣно деѣ алн код жиѣ, а гсми им дадох | вї
волѣри да казнет како им ест този деѣ шчина права |
и дѣдина, а шнї не могош каети нѣ шташ шт закона, а
нѣ | дадох тїи вї волѣри тои деѣ стомѣ монастырѣ | ере
ест стара и права шчина стомѣ монастырѣ, и нандоше |
тїи вї волѣри како ест жиѣ хотар стари стомѣ монас |
тирѣ поксде еѣ хотарїсаѣ дѣтко бан сѣ вї волѣри | сїго
радї и гсми дадох стомѣ монастырѣ да мѣ ест вх |
шчинѣ и вх шхвѣс и нї шт когже непотѣкновено по | реч
гсми, свѣдїтелїе жѣпан Барѣса бан жѣпан Прѣрѣса | вїк-
ши дворник жѣпан Богдан велики дворник Харват вїс |
тиар Нѣкое комис, Семка спатар Иван столник, Дан-
чѣса | пѣхарник, Марча постелник пис с Попїр мѣца ал |
вѣ днѣ вѣлѣкт ѣздї.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu, Io Vlad Voevod și domn
a toată țara Românească fiul marelui Vlad Voevod

dă Domnia mea această poroncă a Domniei Mele Sf. Mănăstiri Tismana. hramul și locașul prea sf. curatei și prea bine-cuvintatei stăpânei noastre Născătoarei de D-zeu și pururea fecioarei Maria și cinstitei ei Adormiri și părintelui egumenul și fraților cari viețuesc în sf.-la mănăstire pentru ca să le fie Ceaurii toți pentru că sint moșie batrină și dreaptă a sfintei mănăstiri. Iar apoi au venit Coman cu frații sai înaintea Domniei Mele și s'au jăluit că au în Ceauri o parte însă lângă Jiu, Domnia Mea le am dat 12 boeri ca să jure că este a lor acea parte, moșie dreaptă și de moștenire; iar ei n'au putut jura, ci au rămas de lege; însă au dat acei 12 boeri acea parte sf. mănăstiri pentru că este bătrână și dreaptă moșie st. mănăstiri; și au aflat acei 12 boeri că este Jiul hotar bătrân sf. mănăstiri pe unde l'a hotărit Deatcu Banul cu 12 boeri. Pentru aceasta și Domnia mea am dat sf. mănăstiri ca să-i fie moșie și ohabă și de cătră nimeni neclătita după cuvântul Domniei Mele. Mărlurii: jupân Barbul ban, jupân Părvul fost Vornic, jupân Bogdan mare Vornic, Harvat Vislier, Neagoe comis, Semca Spatar, Ivan Stolnic, Danciul Paharnic, Marcea Postelnic, Scris în Popeștii, luna Aprilie 22 zile, în anul 7019.

Arh. Statului Mănăstirea Tismana pach. 37 doc. 3. Monograma cu chinovar. Pecetea aplicată cu ceară roșie, mijlocie. neciteată. Semnătura proprie a Domnului nu se vede.

84, Document din 7020 Noembre 28, Buzău.

Sumar: Vlad Vodă confirmă lui Deatcu cu fiii stăpânirea peste jumătate din partea de moșie din Topești a unchiului său Lațco.

† Млстїю бжїю Іу Влад Коевода и гснз вхсон
землы зггровлахїнскон снз великаго Клад Коеводе. дава:
| гсвми сіе повелкнїе гсвми сасгс гсвми д'кткs сз сновис

елици мѢ вѣ приидѣтит. тако да | мѢ ест ѡ Топещѣ ѿ
дела шикѢ емѢ лѣцко половинѢ, понеж емѢ ест стара и
права вчина дѣдина | и видѣху гевми книгѣ родителѣ ми
Влад воеводе, како мѢ ест вчина дѣдина и права. Сего
радѣ мѢ | ю дадох и гевми тако да мѢ ест вѣ вчинѢ и
вѣ шхавѢ немѢ и сновом емѢ и вѣком и прѣвѣнѣче | том
и х и вѣ нѣх прѣдалика да нѣет нѣ да ест вѣставшим и
ни ѿ когоже непотѣжковенно | по реч гевми, свѣдѣтели
жѣпан Барѣла Бан жѣпан Прѣвѣла кралевски, жѣпан Бог-
дан велки | дворник, жѣпан Харват вѣстѣар, Ѣнча лог-
фѣт Семка спатарѣ Нѣкое комис, Иван столник | Стан-
чюл пѣхарник, Мирча постѣаник пис ѡ трѣхѣ Бѣзон мѣца
Нов. ки, дѣх | исправник Дѣтко кан.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Io Vlad Voevod și Domnia mea toată țara Românească fiul marelui Vlad Voevod dă Domnia mea această poroncă a Domniei mele slugii Domniei mele Dealcu cu fiii săi căți D zeu îi va dărui pentru ca să-i fie în Topești din partea unchiului său Lațco jumătate pentru că îi este bătrână și dreaptă moșie de moștenire, și am văzut Domnia mea cărțile părintelui meu Vlad Voevod, cum că îi este moșia de moștenire și dreaptă, Pentru aceasta i-am dat-o și Domnia mea pentru ca să-i fie moșie și ohabă lui și fiilor lui și nepoților și strănepoților lor, și moșia să nu se vânză ci să fie celor rămași și de către nimeni nezaticnită după zisa Domniei mele. Marturii : jupân Barbul Ban, jupân Pârful al Craiovei, jupân Bogdan mare vornic, jupân Harvat vistier, Oancea Log. Semea spă-

tar, Neagoe comis, Ivan stolnic Stanciul Paharnic, Mircea Postelnic, Scris în târgul Buzeu, luna Noembrie 28 zile Ispravnic Deatco Ban.

Arh. Statului Mănăstirea Tismana pach. 2 doc. 4. Monograma cu roșu. Pecetea aplicată. mijlocie, puțin citeață.

85. Document din 7020. Ianuarie 8. Târgoviște.

Sumar: Vlad vodă confirma Mănăstirii Tismana stăpânire peste partea din Topești, dăruită de Lațco :

† Млстіѡмъ вѣжѡмъ Іѡ Владъ воевода и гснѣ вхсонъ земли вугрѡвладѣинскои | снѣ прѣдѡвѡраго и великаго Владъ воеводе. даватъ гсвми сѣе повелѣнїе | гсвми храмѡже и ѡбштѣкы прѣк стѣки и прѣкчстѣки и прѣкѡблѡслоѡе | инѣки вадчце нашои кци. прснодѡвѣки мрїи и славнои еи ѡспенїе | монастирѣ нарицаеми Тисмѣна и ѡцѣ егмнѣ киръ Ѣустратїе | и вхсемъ братїамъ таже живѡщїихъ вх стою ѡбштѣкы тои. іако | да имъ естъ Тоѡецини вхенъ шѡ естъ виа приложила ѡцѣко стѣмѣ мѡна | стирѣ половинѣ при дни брата гсвми прѡконнога Радѡла воеводе | а дрѡга половинѣ шѡ естъ виа ѡставила ѡцѣко снѣ си Радѡла докле вѣдетъ | снѣ мѣ Радѡла живъ ѡнъ да ѡбладѣетъ самъ свою половинѣ. а по ѡсмерти | снѣ емѣ Радѡла ако мѣ се ѡслабчїтъ и снѣмѣ Радѡла смрть и неѡстанетъ | ни едно дѡто ѡ неѡа а тогда да естъ и дрѡга половинѣ шѡ естъ виа ѡставила и далъ и приложила стѡмѣ монастирѣ ѡ ѡцѣко сѣ клетѡмъ | того радїе естъ приложенъ вѣс село стѣмѣ монастирѣ ѡ ѡцѣко и ѡ | снѣ емѣ ѡ Радѡла іако да естъ вѣстнѣмъ инокѡмъ вх пиѣѣ а нїи да естъ вх вѣк | чное вхспомїнанїе, сего радїе имъ дадохъ и гсвми стѣмѣ монастирѣ и ѡцѣ ег

менѢ (и иним бра)тїам, тако да им ест кѣ очинѢ и вѣ
охабѢ и ни ѿ | когож непотѣжковенно по реч гсвми ино
нѣст. свѣдѣтелѣ жѢпан | Богдан велики дворник, жѢпан
Данчюл прѣзкзлаб, жѢпан Дѣтко ван, жѢпан Ёнча лого,
ѣет. | жѢпан Харват вистинар, жѢпан Гемка спатар, Ка
лот комис, Станчюл цехарник, Иван | столник, Марча
постелник, и аз рѣкописавшаго Ёни, еже написах вѣ |
настоли град Трѣговиц мсца Ген, и дѣнь ваѣт ѣзк.

Traducere

Cu mila lui D-zeu Io Vlad Voevod și Domn
a toată țara Românească fiul prea bunului și ma
relui Vlad Voevod, dă Domnia mea această poronca
a Domniei mele hramului și locașului prea sf. și
prea curatei și prea bine-cuvintatei stăpânei noastre
Născătoarei de D-zeu și pururea fecioarei Maria și
slăvitei ei Adormiri, mănăstirii ce se chiamă Tis
mana și păr. egumen chir Eustratie și tuturor fra
ților ce viețuiesc în acel sf. lacaș pentru ca să le
fie Topeștii toți ce a fost dăruit Lațcu sf. mănăs
tiri jumătate în zilele fratelui Domniei mele răpo
satul Radul Voevod iar altă jumătate ce a fost lă
sat-o Lațcu fiului său Radu pînă cînd va fi fiul sau
Radul viu el să-și stăpânească singur jumătatea sa;
iar după moartea fiului său Radul, dacă i se va
intimpla fiului său Radul moarte și nu va rămîne
nici un copil de la el, atunci să fie sfintei mănăstiri
și cealaltă jumătate (a lui Radu) ce a fost lăsată
și dată și adăogată de Lațcu cu jurămînt. Pentru
aceea este dat tot satul de către Lațcu și de că
tră fiul său Radul pentru ca să fie d-zeeștilor că
lugări spre hrană, iar lor spre veșnică pomenire.
pentru aceasta le-am dat și Domnia mea. Sf. Mă-

nastiri și părintelui egumen și celorlalți frați, ca să le fie moșie și ohabă și de cătră nimeni nezatic-nita după zisa domniei mele, într'all chip să nu fie. Mărturii: jupân Bogdan mare vornic, jupân Danciul pârcalab, jupân Deateu Ban. jupân Oancea Log. jupân Harvat Vistier, jupân Semca spătar, Caloța comis, Stanciul Paharnic. Ivan Stolnic, Marcea postelnic. și eu Sin scriitorul, carele am scris în orașul de reședința Târgoviște luna Ianuarie 8 zile, în anul 7020.

Arh. Statului Mănăstirea Tismana pach. 2, doc. 4. Monograma cu roșu, Pecetea aplicată în față, căzută. nu este semnătura proprie a Domnului.

86. Document din 7024, Decembrie 14 București

Sumar: Neagoe Vodă Basarab în urma cercetării Banului Deateu cu 12 boeri, dă dreptate Mănăstirii Vișina în judecata ce a avut pentru moșie cu Bumbăștii și cu Porcenii.

Mănăstirea Vișina a fost zidită lângă Jiu, sub munte între satele Bumbăștii și Porcenii de Mircea cel Mare (1386—1418) cu brațul Sf. Treimi. Astăzi este o ruină de piatră și cărămidă.

† Млстивом бживом Іу Басараба Коевода ї гснх
всом земле њрволахнискои снх Басараба Коеводе ; дават
гсвми снє повелѣніє гсвми храм и швнтелю иже въ сте и
трце неразделна | и живищен въ сте место нарицаемаго
столѣ монастырѣ Еисина и наставнигѣ | егѣменѣ Григо-
риє сѣ всем братиам еже ш хсе и живищен въ стое место-
іако да им | сѣт вчинѣ и сѣ периволе и сѣ всом хота-
ром покѣде ест вил старо еше при дни Мирче воеводе |
а потом имахѣ сѣпрение калѣгери сѣ Бѣмкешиим и сѣ
Порчани а гсвми сѣм послал честит | властелєн Дѣтко
бан и сѣ че(с)титомѣ правителю гсвми жѣпан Станчул
велики портар | и жѣпан Нѣгѣе спатар и сѣ вѣ ти болѣкри
щю сѣт вили мегеши по школо наимє болѣкрїм | Балот

и Радул ѿ Бърлещи и Бзмбара и Степан ѿ Корки и Дан ѿ Жвпзнеци и Бвздвган ѿ Шофрчкчкни. и Бкл. сан | ѿ Дръгоган и Дан ѿ Ромзнеци и Стан и Хранитѣл ѿ Бклещи и Данчуол ѿ Йши и Финал та ест ходили над шчине | та ест нашел старей хотаре ѿ дни Мирче Коеводе ѿ порчени и ѿ Бзмбач. и поставише хотар със них | дше поквде ест бил старо хотар. пре шбрежнщца до вода жилию до цендне милоева. и до тѣа иддне | хотар с валк шеркока. и пак ѿ порчкновѣ страно хотар камена цо ест ѿ главѣ лоунчиев ѿ доле. и ѿ | тѣа плаюреле и лнчиле по жилиюгорне. и садѣреле със периволе и със всем плаюре. тем радї им дадох и гевми | яко да им сѣт въ шчине и шхабе и ш покрепление стомѣ монастырѣ непотжкновебно по шризмѣ гсва(ми) | се ест сведтелине жѣпан Барвѣл велики кан и жѣпан Калот велик дворник. и жѣпан Харват велики логоѣет | и жѣпан Радул спатар. и жѣпан Хамза комис. и жѣпан Драгич пѣхарник и жѣпан Житиан столник. и жѣпан | Радул и Строе велици постелници и аз Петрѣ Дняк еж начертахъ въ настола град Бѣкс | рещ. меца дикем дї дїк вѣлкт те=кѣша ѿ Адама ꙗзкѣ.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Io Basarab Voievod și domn a toată țara Românească, fiul lui Basarab Voievod, dă domnia mea această poroncă a domniei mele hramului și lăcașului sfintei și nedespărțitei Treimi și viețuitorilor în sfântul loc. ce se chiamă sf. Mănăstire Vișina și povățuitorului egumen Gri-

gorie cu toți frații cari întru Cristos viețuesc în sf. locaș. pentru ca să le fie moșie și cu grădini și cu toate hotarele pe unde au fost bătrâne înca din zilele lui Mircea Voevod.

După aceea au avut călugarii pâra cu Bumbeștii și cu Porcenii, iar Domnia mea insumi a trimis pe cinstitul demnitar Deatcu Banul și cu cinstitul dregător al Domniei mele, jupân Stanciul mare portar și jupan Neagoe Spătar și cu 12 boeri ce au fost megiași pe împrejur, anume boerii Balota și Radul din Bârlești și Bumbara și Stefan din Corbi și Dan din Jupânești și Buzdugan din Șofrăceni și Valsan din Dragoiani și Dan din Românești și Stan și Hranitul din Bălești și Danciul din Iași și Fiiat și au mers pe moșie și au găsit bătrânele hotare din zilele lui Mircea Voevod din Porceni și din Bumbești și au pus hotar cu sufletele lor pe unde au fost hotarul batrân: pe Obrejinta până în apa Jiului la Genunea lui Miloe, și de aci cade hotarul în valea lui Șerbu, și iar din laturea Porcenilor hotar peatra care este din capul luncii din vale, și de aci plaiurile și luncile pe Jiu în sus și sadurile cu grădini și cu toate plaiurile. Pentru aceea le am dat și Domnia Mea ca să le fie moșie și ohabă și de iutarire sf. Mănăstiri neclătita după poronca Domniei (mele). Iată sunt marturii: jupân Barbul mare Ban și jupân Calota mare Vornic, și jupân Harvat mare Log. și jupân Radul spătar, și jupân Hamza comis, și jupân Drăghici Paharnic, și jupân Jitian stolnic, și jupân Radul și Stroe mari Postelnici și eu Petru Diiacul carele am scris în orașul de reședință București, luna Dechembrie 14 zile în anul curgător de la Adam 7027.

Arh. Statului Mănăstirea Tismana pach. 82 doc. 2.

Pecetea căzută. Monograma cu chinovar. Semnătura proprie a domnului nu este.

87. Document din 7025 Iulie 19. Pitestii.

Sumar: Neagoe Basarab Vodă întărește lui Draica partea lui din Grosani 5 funii, cumpăratură cu 925 aspri de la Groza, Radul și Mares.

† Млстїю вкїю Іоу Басараб Воевода и гснѣ вксои
земан шугровлахїнскои снѣ добраго и великаго басарабѣ
воевода, дават гсвми сїю повеление гсвми драика и сз |
снѣвис варе колици им вѣ припѣснїт іакѣ да им ест 8
грошан дѣлѣ лик понеж покѣпи ѿт Грозѣк и ѿ анепсию
си Радѣа Томонев и ѿ Мареш брат Грозев за цке ас-
при | и гсвми нѣ простїх кон. сего радї им дадох и
гсвми іакѣж да им ест вѣ вчинѣ и вѣ шѣб ним гор
хотаром и снѣи внѣком и прѣвнѣчетом им и варе комѣ
се ѿ ннѣ сѣлѣчит | сѣмрть а вѣ ннѣ прѣдалїка да нѣкет
нѣ да ест вѣставшїим и ннѣ ѿ когѣж непотѣжковенно по
реч гсвми. свѣдѣлїе жѣпан Барбѣл бан и жѣпан Калот |
дворник и жѣпан Харват логофет и Дѣмитрѣ вїстїар
и Радѣа спатар Драгїч пѣхарник Житїан столник. Хамза
комис. Бадѣк и Нѣкгоє велїци стра | торнїци. и аз нж
писах 8 пїтїеи мѣца юл. дї дн влѣкт ±зке и Маноли
портар.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu, Io Basarab Voevod și
Domn a toată țara Românească fiul bunului și ma-
relui Basarab Voevod, dă Domnia mea această po-
roncă a domniei mele lui Draica și cu fii, veri căți
îi va dărui D-zeu, pentru ca să le fie în Grosani 5
leie (funii) pentru că le-a cumpărat de la Groza și

de la nepotu-său Radul al Tomonei și de la Mareș fratele lui Groza cu 925 aspri și Domnia mea le-a iertat dărea de cal. Pentru aceasta le-am dat și Domnia mea pentru ca să le fie moșie și ohabă lor și fiilor nepoților și strănepoților lor și ori cărui dintre dinșii s'ar întâmpla moarte, moșia să nu se vânză, ci să fie a celor rămași și de către nimeni neclătita după poronca Domniei mele. Mărturii: jupân Barbul Ban și jupân Calot vornic, și jupân Harvat Log. și Dumitru vistier, și Radul spătar, și Drăghici paharnic. Jitiau stolnic, Hamza comis, Badea și Neagoe mari Stratornici, și eu carele am scris în Pitești luna Iulie 19 zile în anul 7025. și Manole portar.

Arb. Statului. Mănăstirea Tismana pach. 13 do. 2 (Secția ist.)
Monograma cu chinovar. Pecete mijlocie aplicată, neciteată. Nu e
semnătura proprie a Domnului.

88. Document din 7070 Martie 23 București.

Sumar; Petru Vodă confirmă lui Dumitru și Mușat fiii lui Mușat stăpânire în Vlădești, moșie bătrâna de moștenire

† Млстїю бжїею Іу ПетрѸ Коевода и гснѸ възсн
земле вуггровлахїнскон снз великаг и прѣдо | браг Мир-
чек Коеводї дарат гсми сїе повелѣнїе гсми сновнм
МшшатѸе наиме ДзмнтрѸ | и Мшшат и сзе нїх сновн
елнцї им бгз даст. іакож да им ест вчнѸ Ѹ Бладецї въз
селѸ сзе възсн | хотарѸм занзж им ест старѸ и права
вчннѸ и дѣдїнѸ и Ѹ тем видѣх гсми книг поконнѸг
| РадѸла Коеводе снз Блада Коевода ветха и раздрзта
таж ю гсми створзднх и поновнх. Сего радї им дадѸх
| гсми МшшатѸг и ДзмнтрѸ сзе братрам сн. и сзе
нїх сновн іакож да им ест вк вчнѸ и | вк вхѸак ннм и
сновом нм внскѸмже и прѣвнскѸтѸм нм и нн ѿ ко-

гож неколкоквино по шризма | гевми. Геж и сведтелие
поставлѣем гевми жѣпан Нѣгое велики бан королевски и
жѣпан | Неделко велики дворник и жѣпан Богдан велики
логфѣт. и Стан спатар. и Ине вистар и Бѣркан ко-
лис | и Манѣ пѣхарник. и (Иванча столник) и Иван вел
постелник. ис. Бѣгдан вел логфѣт. писах лѣк въ настоа
град | Бѣкѣрар мѣца мѣ. кѣ дни вѣлѣт ±30.

Traducere

Cu mila lui Dumbezeu, Io Petru Voevod și
Domu a toată țara Românească, fiul marelui și prea
bunului Mircea Voevod, dă Domnia mea această
poroncă a Domniei mele filor lui Mușat anume
Dumitru și Mușat și cu fii lor câți le va da D-zeu
pentru ca să le fie moșie în Vlădești tot satul cu
toate hotarele pentru că le este bătrână și dreaptă
moșie și moștenire; și la aceasta am văzut Dom-
nia mea cartea răposatului [Radul Voevod fiul lui
Vlad Voevod veche și ruptă și Domnia mea a în-
rit-o și a înoit-o. Pentru aceasta le-am dat Domnia
mea lui Mușat și lui Dumitru cu frații săi și cu
fii lor pentru ca să le fie moșie și ohabă, lor, și
filor lor, nepoților și strănepoților lor și de cătră
nimeni neclătita după porunca domniei mele. Iată
și mărturii punem Domnia mea : jupân Neagoe mare
Ban al Craiovei, și jupân Nedelco mare Vornic. și
jupân Bogdan mare Log. și Stan Spătarul, și Iane
visternic, și Bărcan Comis, și Manea Paharnic, și
Ivancea Stolnic, și Ivan mare postelnic, Ispravnic
Bogdan mare Logofăt. Am scris Albul în Orașul
de reședință București, luna Martie 25 zile, în anul
7070.

Arh. Statului Mitr. Buc. pach. 96 Doc. 1. Monograma cu roșu
Semnătura proprie a Domnului nu este. Pecetea mijlocie căzută.

89. Document din 7107 Aprilie 21. București.

Sumar: Mihail Voevod confiră lui Tudoran Pitarul cu fi stăpânire în Vlaești peste o jumătate de moară și peste un țigan de cumpăratură.

† Млстію вжію Іо Мнхана Воевода и гснхъ вхсоє
земле ѡугрѡвлахїескоє снѢ великаг | и прѣдѡбраг петрашко
Воеводе. дават гсвми сію повелѣнїю гсвми волѣрин |
гсвми ТѢдоран пнт. и със сновис емѢ елицемъ вгъ даст
іакож да мѢ ест | половин за водїницѢ Ѣ Кладещи дел Ма-
нев капот. вхсах. понеж ест покѣнил | волѣрин гсвми
ТѢдоран пнт. тає дел за водїницѢ Ѣ на Манѣк капот
зах-аспрї | готови и ешеж ест вкс прашал ТѢдоран пнт.
по вхсїхъ братїи Маневъ кѣда ест кѣпїл | тає дел за во-
дїниц и нѣст хотѣл ни єдин Ѣ брати Манев да кѣпнт
нѢ ест покѣпїл | ТѢдоран пнт. тає дел за Кудїниц. іа-
кож да мѢ ест емѢ дѣдїнѢ и Ѣ пред мнѡз людїє доврї |
поим поп Явєл і Радѣл Ѣт гѢгѢщї и цїрвїн и Стѡган
Ѣ гор сльнїк и поп Бертѣк | Ѣ Янїноас. Я потом пак
покѣпїл ТѢдоран пнт. єдин цїган поим Стан Ѣт на |
жѢпанїц Рада и Ѣ дѣщєра ен Нѣкша за фати аспрї го-
товїи и продадох | ѡне за нїхном докроволю и сєє Ѣз-
нїнїа вхсєм мєгїашом и Ѣ гор и Ѣ дол | и Ѣ пред
гсдвми. Сєє радї дадох і гсдвми ТѢдоранѡв пнт. іакож
да мѢ ест тогъ брод | за водїниц и тогъ цїганъ въ ѡчин и
въ ѡхавкємѢ и сновїм емѢ і не Ѣ когѡж | непоколѣвїм
по рїзмо гсвми. Сєє свєдєтелїє поставїлєм гсвмї жѢ-
панїц Дємїтрѡв вєл двѡрнїк и ТѢдѡсїє вєл лѡгѡфєт. и Нє-
грє спатар. і Стѡнка вїстїар. і Стрѡє стѡлнїк | и радѣл
комїс. і Шєркан пєхарнїк. и Прєда вєл постєлнїк и ис
ТѢдѡсїє вєл лѡгѡфєт і из писахъ аз | Владѣл лѡг. вх нас-
тол градѣ Трѣгвїщє въ мєца ап. ка. днї вхлѣт Ѣзр.

Traducere

Cu mila lui D-zeu. Io Mihail Voevod și domn a toată țara Românească fiul Marelui și prea bunului Patrașco Voevod, dă domnia mea această poroncă a Domniei mele boerului Domniei mele Tuduran Pitarul și cu fiii săi câți D-zeu ti va dărui, pentru ca să-i fie jumătate de moară în Vla-dești partea lui Manea Capot, toată, pentru că a cumpărat boerul Domniei mele Tuduran Pitarul acea parte de moară de la Manea Capot cu 600 aspri gata; și încă a întrebat Tuduran Pitarul pe toți frații lui Manea, când a cumpărat acea parte de moară și n'au voit nici unul din frații lui Manea să o cumpere, ci a cumpărat Tuduran Pitarul acea parte de moară pentru ca să-i fie lui moșie de moștenire și dinaintea multor oameni buni. anume popa Albul și Radul din Guguești și Stirbin și Stoian din Slanicul de sus, și popa Berteza din Aninoasa. Iar, după aceea. a cumpărat Tuduran Pitarul un țigan anume Stan de la jupânița Rada și de la fata ei Neacșa cu 1350 aspri gata, și au vândut ei de a lor bună voe și cu șlirea tuturilor megieșilor și din sus și din jos și dinaintea Domniei Mele. Pentru aceasta am dat și domnia mea lui Tuduran Pitarul ca să fie acel vad de moară și acel țigan moșie și obază lui și fiilor lui și de către nimeni neclătită după poronca Domniei mele. Iată mărturii punem Domnia mea: jupân Dumitru mare vornic, și Tudosie mare log. și Negre spătar și Stoica visternic și Stroe stolnic și Radul comis și Șerban Paharnic și Preda mare Postelnic și Ispravnic, Tudosie mare Log. și am scris eu Vlad Log. în orașul de reședință Targoviște în luna Aprilie 21 zile în anul 7107.

Monograma cu roșu. Pecetea mijlocie aplicată necusută:
Іѡ МИХАИЛЪ ВОЕВОДА Semnătura proprie a domnului nu este,

90. Document din 7112. Mai 9 Târgoviște.

Sumar: Radul Voevod confirmă boierului Tudoran cu fi stăpânire peste 5 vecini cu delnițele lor în Auiinoasa și peste părțile de moșie din Vlădești a Zoieai de cumpăratură,

† Млстїю вжїю Іу Радѹл Коевода и гснь взсое земли
wтггровлахієскоє внско пр'кдобраг поконнаг стараг вцсаравь
| Коевода дават гсвми сїю повел'кнїє гсвми вол'крин
гсвми Тсдоран пїтар и сєс сновис елїцїж емс вк при-
псѣтит | іакож да им ест вчнь с Янїноаса вбач-е-кєчїнїи
сєс д'каницєм емс. понеж сїє вєчїнїи вїли сѣт Павелов пост |
таж сам Павел пост. поставил ест взлог на Н'ккшѣл
пржклав ѿ дългполю за аспри фїс. и поставил се еси днь
пр'кз єдїнь л'кт | ацєлїж не хокет даст Павел пост.
аспри до днь а Н'ккшѣл пржклавѣл он да мс држїт
да вїтї вєчнї ѿ д'кдїнь | австєм Павел пост. не можал
ест да мс плацїает до днь тєх вїшрєчнї аспри. а нс
ест вставили сїи вїшрєчнї | вєчнї да вїтї Н'ккшѣлов
пржклав ѿ нег добровол'к и сдржали ест Н'ккшѣл пржк-
лав до сѣда вк днєм гсвми. а потом | вол'крин гсвми
Тсдоран пїт(а)р не хокет ест да вставит да слєзїт
тсждї людїє вк сєл емс ек вїшрєх занєж кїѡ ест по-
волен | да на ксповал Тсдоран пїт. нежелї Н'ккшѣл пржклав
тєм радї дал ест и исксповал ест т'кх вїшрєчнї вєчнї.
и аспри фїс готок | с рокс Н'ккшѣлов пржклав. и ксповал
ест вол'крин гсвми Тсдоран пїт. и стакнїлєс ест сєс
Н'ккшѣл пржклавѣл ѿ нїхнс добровол'к | и пак покспїх во-
л'крин гсвми Тсдоран пїт. вчнь с вьдєцї ѿ на зонкк
и ѿ на Марїа и ѿ на Н'кга и ѿ на Стана | дел нїхнє
ѿ вчнь взсєх ѿ полю и ѿ шсм и ѿ код и ѿ сєдалицїє
сєлов и ѿ посєсдз ѿ над вєс хотаром и сєс єдїн вєчнїж

| ѿ сел за асири ꙗко готов и продавал ест ѿ нихнѣ до-
вроколѣк и стамилсе сѣт сїе вишречні именитї людїе
| сѣс ѣзнанїе вѣсем мегіашим ѿ гор и ѿ дол и ѿ скрсти
местом и ѿ прѣд гсвми ѿ диванѣм гсвми и без ни
ѣдна силост | и сѣс Ядѣмаш. Гего рарї дадох и гсвми
волѣкрин гсвми Тѣдоранов пит. іакож да им ест тѣх виш
речне вчне и вечні | ѿ дѣдинѣ и шхавѣ емѣ и сновим
емѣ вѣском и прѣвѣнчетом и ѿ них когож непотѣкно-
вено поризмѣ гсвми | Гез и сведетелїе поставих гсвми
жѣпан Радѣа Бѣзекѣа ключер. и жѣпан Прѣда великіе
ван краљовскї. и жѣпан Дѣмитров вор | ник и мирослав
логѣет и Стопка вел логѣет. и Лека спат.
. и рац гюргю ком. стол | и Кос-
тандии пѣх. вел постелник и ис Стопка вел
логѣет. написах вѣ стол Трѣговиц | мѣца
Маи ѣ днї текцаг лѣтом ѿ Ядѣма влѣт ꙗзрѣї.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu, Io Radul Voevod și domn a toată țara Românească fiul prea bunului răposatului, bătrânului Basarab Voevod, da Domnia mea această poroncă a Domniei mele boierului domniei mele Tudoran Pitar și cu fiii săi, câți îi va dărui Dumnezeu pentru ca să le fie moșie în Aninoasa 5 vecini cu delnițele lor pentru că acești vecini au fost ai lui Pavel postelnicul și însuși Pavel postelnicul i-au pus zălog la Neacșul pârcaľabul din Cămpulung drept 8200 aspri, și și-au pus zi peste un an, dacă nu va da Pavel Postelnicul banii la zi, Neacșul pârcaľabul să-i țină să fie vecini de

moștenire. La aceasta Pavel Postelnicul n'a putut să platească la zi acei mai sus ziși bani, ci au rămas acești mai sus ziși vecini să fie a lui Neașu Parcalabul de bună voia lui și i-a ținut Neașul Parcalabul până acum în zilele Domniei mele. Apoi boierul domniei mele Tudoran pitarul n'a voit să lese să intre străini în satul său, ce s'a zis mai sus, pentru că era mai volnic să-i cumpere Tudoran Pitarul de cât Neașul Parcalabul; pentru aceea a dat și a rescumpărat pe acei mai sus ziși vecini 8200 (aspri) gata în mina lui Neașu Parcalabul, și a cumpărat boierul domniei mele Tudoran Pitarul și s'a tocmit cu Neașul Parcalabul de-a lor bună voie. Și iar a cumpărat boierul domniei mele Tudoran Pitarul moșie în Vlădești de la Zoica și de la Maria și de la Neaga și de la Stana părțile lor de moșie toate, din câmp și din pădure și din apă și din siliștea satului și de pretutindeni de pe toate hotarele și cu un vecin din sat cu aspri 2000 gata și au vîndut de a lor bună voe și s'au tocmit acești mai sus ziși pe nume oameni, cu știrea tuturor megiașilor din sus și din jos și dinprejurul locului și denaintea domniei mele din Divanul domniei mele și fără de nici o silă și cu aldămaș. Pentru aceasta am dat și domnia mea boierului Domniei mele Tudoran Pitarul pentru ca să-i fie acele mai sus zise moșii și vecini de moștenire și ohaba lui și fraților lui, nepoților și strănepoților și de cătra nimeni neclătita după poronca Domniei mele. Iată și mărturii am pus Domnia mea; jupân Radul Buzescul Clucer, și jupân Preda mare Ban al Craiovei și jupân Dumitru Vornic, și Miroslav log, și Stoica mare Logofăt și Leca spatar, și Raț Giurgiu com. Stolnic și Costandin Pah. mare Postelnic și Ispravnic Stoica mare Logofăt. am scris

în scaunul Târgoviștei luna Mai 9 zile, în anul 7112
al curgerii anilor de la Adam.

Arh. Statului Mitr, Buc. pach. 96 doc. 10. Monograma cu roșu
Pecetea aplicată, mijlocie. Nu este semnătura Domnului.

91. Document din 7112, Mai 17. Târgoviște

Sumar: Radu Vodă confirmă lui Tudoran Pitarul cu fiii săi
stăpânire peste mai mulți vecini cu moșiile lor în Vlădești, de cum-
părătură, precum și peste mai multe delnițe.

† Млстїю вжїю Іо Радѹа Боевѹда и гснѣ вѣсон
земли ѡугррѡвлахїнскоє внѣк покоинаг Іо Бѣсрак Боевѹда
дават гсвми сїе повеленїе гсвми волѣкринѣ | гсвми Тѣ-
д(о)ран питарюа и сѣс свнвс еици емѣ бгѣ даст. іакож
да мѣ ест ѡчнѣ ѣ Блѣдецї-г-вечни сѣс дѣлннцѣ ѡ полю
и ѡ шѣм и ѡ вода и сѣс-в-веч. и ѡ посвѣде. понеж |
ест кѣпнл волѣкринѣ гсвми сїе вишречна ѡчнѣ ѡ Бжнѣц
ѡ Блѣдеци за ѣдѣ аспри. и пак покѣпн волѣкринѣ гсвми
Тѣдѣран питар три дѣлннцѣ и сѣс две вечни | ѡ на Ра-
дѹа ѡ Блѣдец за ѣдѣ аспри готови. и пак покѣпн во-
лѣкринѣ гсвми Тѣдоран пит. три дѣлннцѣ ѣ сел Блѣдец и
сѣс две вечни ѡ над Цикшѣа за ѣдѣ ас. | И пак покѣпн
волѣкринѣ гсвми Тѣдоран пит. ѡчнѣ ѣ Блѣдец. г дѣл-
ннцѣ и сѣс две вечни ѡ над Шѣѣѣа ѡ сел за ѣдѣ ас.
И пак покѣпн волѣкринѣ гсвми | Тѣдоран пит. три дѣл-
ннцѣ и сѣс две вечни ѣ сел Блѣдец ѡ над Нѣгѣое за
ѣдѣ ас. И пак покѣпн Тѣдѣран пит. ѡчнѣ ѣ село Блѣ-
дец г дѣлннцѣ и сѣс две вечни | ѡ над Лѣѣдат за ѣдѣ
аспри. И пак покѣпн Тѣдоран пит. ѡ над Балнн ѡчнѣ
ѣ сел влѣдецї-г-дѣлннцѣ и сѣс две вечни за ѣдѣ ас. И пак

покрѣпи волѣрин | гевми Тѣдоран пнт. вчнѣ 8 Владѣщи
ї дѣланице и сѣс две вечини ѿ над Владула вт сел влз-
дѣщи за ѣдѣ аспри. и а потѣм къда ест вѣс хотѣла кѣ-
пити | Тѣд(о)ран пнт. сїе вїшречне вчне вн ест пнтала
вѣсх мегїашн и волѣрїн вт вкрѣсное место хокетан
кѣпити или ни. а вни невѣзможит кѣпити | никакож
таж тогда ест дал Тѣд(о)ран пнт. вшречни аспри вѣ
рѣцех вшречни мегїашн и продадошес сїе вшречни лю-
дїе вни и вчне им бити вечни и развѣ | ни едно силнос-
тїю и сѣс знанїе вѣсем мегїашим ѿ вкрѣсное место и
из гор и из дол и ѿ пред гевми. Гег радї дадох и
гевми волѣрїну гевми Тѣдоран пнт. також | да мѣ ест
вшречна вчнѣ вѣ вѣаб емѣ и сноком емѣ и внуком
и превнѣчетом им. и ни ѿ когож непоколѣбимо поризмо
гевми. Гег и свѣдѣлїе поставлех гевми | жѣпан Радула
ключ и врат ег жѣпан Преда велики ван кралевских и
жѣпан Черника велики дворник и жѣпан Стоика велики
логѣет. и жѣпан Ніка вел вїст. | и жѣпан Мрѣзѣк ве-
лики спат. и жѣпан Бъркан вел стол. и жѣпан Глигорїе
велики комис и жѣпан Станчюл велики пѣхарник. и жѣ-
пан Лека велики постѣлник | ис жѣпан Стоика велики
логѣет. и аз Стан сѣвѣцских исписах вѣ настолнїи граду
Трѣгвїц мѣца Маї зї дни ѿ Ядама текѣцаг лѣтом
влѣкт ѣзрѣї.

Traducere

Cu mila lui D-zeu, Io Radul Voevod și Doamna
a toată țara Românească, nepotul răposatului Io

Basarab Voevod, dă Domnia mea această poroncă a domniei mele, boierului Domniei mele Tudoran Pitarul și cu fii câți îi va dărui D-zeu, pentru ca să-i fie moșie în Vlădești 3 vecini cu delnițe, din câmp și din pădure și din apă și cu 2 vecini și de pretutindeni, pentru că a cumpărat boierul domniei mele această mai sus zisă moșie de la Banuț din Vlădești cu 4500 aspri. Și iar a cumpărat boierul domniei mele Tudoran Pitarul 3 delnițe și cu 2 vecini de la Radul din Vlădești cu 4500 aspri gata. Și iar a cumpărat boierul Domniei mele Tudoran Pitarul 3 delnițe în satul Vlădeștii și cu 2 vecini de la Țicșul cu 4500 aspri. Și iar a cumpărat boierul domniei mele Tudoran Pitarul moșie în Vlădești 3 delnițe și cu 2 vecini de la Șteful din sat cu 4500 aspri. Și iar a cumpărat boierul domniei mele Tudoran Pitarul 3 delnițe și cu 2 vecini în satul Vlădești de la Neagoe cu 4500 aspri. Și iar a cumpărat Tudoran Pitarul moșie în satul Vlădeștii 3 delnițe și cu 2 vecini de la Laudat cu 4500 aspri. Și iar a cumpărat Tudoran Pitarul de la Calin moșie în satul Vlădești 3 delnițe și cu 2 vecini cu 4500 aspri, Și iar a cumpărat boierul domniei mele Tudoran Pitarul moșie în Vlădești 3 delnițe și cu 2 vecini de la Vladul din satul Vlădești cu 4500 aspri, Iar apoi, când a voit să cumpere Tudoran Pitarul aceste mai sus zise moșii a întrebat pe toți megiașii și boierii dinprejurul locului, voesc să cumpere ori nu, și ei n'au putut să cumpere în nici un chip. Atunci au dat Tudoran Pitarul mai sus zisii aspri în mânele mai sus zisilor megiași, și s'au vândut acești mai sus zisi oameni și moșiile lor ca să fie vecini, fără nici o silă și cu știrea tuturilor megiașilor dinprejurul locului și din sus și din jos și dinaintea Domniei mele, Pentru aceasta am dat și Domnia mea boierului Domniei mele Tudoran Pitarul pentru ca să-i fie mai sus zisa moșie

ohaba lui și filor lui și nepoților și strănepoților lor și de cătră nimeni neclătita după poronca Domniei mele. Iată și mărturii am pus Domnia mea : jupân RaduI elucerul și frate său jupân Preda mare Ban al Craiovei și jupân Cernica mare vornic, și jupân Stoica mare Log. și jupân Nica mare Vist. și jupân Mârzea mare Spătar și jupân Barcan mare stolnic și jupân Gligorie mare comis și jupân Stanciul mare pabarnic, și jupân Leca mare postelnic, Ispravnic jupân Stoica mare Logofăt și eu Stan Săvescul am scris în orașul de reședință Târgoviște luna Mai 17 zile, de la Adam al curgerei anilor, în anul 7112.

Arh. Statului Mitr. Buc. pach. 96 doc. 41. Monograma roșu Pecetea mijlocie, aplicată: Este semnătura proprie a Domnului.

92. Document din 7121, Noembre 2. Târgoviște.

Sumar : Radu Vodă Mihnea confirmă boerului Tudoran PitaruI stăpâni re peste satul Vlădeștii cu tot hotarul.

† Млстїю вжїю Іо Радѹа Коєвода и гснѹ вхсое землѹ ѿѿггровлахїнское снѹ покоїнаг Мїхнѹкѹ Коєводѹ. дават Гсми сїю повелѹнїе гсдвмї болѹрїн гсми | Тѹдоран пїтар | сѹ снѹ емѹ елицеж вгѹ даст. іакож да му ест селѹ Блѹдещїн вѹ сѹ хотаром і сѹ вѹ доходом і сѹ вѹсїх вѹчнїн | ѿ повѹсѹдѹ ѿ хотар до пак ѹ хотар занеж тог сел вїш рѹх ѿн ест бїа нан прежде врем кнез. таж кѹда (ест) бїа прї днїе Радѹлов Коєводѹ Шербан. а ѿнн | сѹт прѹдает вѹсїх болѹрїн гсми Тѹдоран пїт. вѹ селѹ повѹсѹдѹ вїтї ег.вечнн за своїм добромѹ волю і развѹ нї єдна силостїе. і ѿ тогда до сѹда вѹс дрѹжал | болѹрїн Гсми вїш рѹх Тѹдоран пїтар тог сел Блѹдещїї сѹ

доброму міром і всьох вил ему вечни. а кьда (ест) вил
сьда прі днє гевмі а некїї вечні ѿ сел наім | Станка
шѣра всьох і сьс ен Радѣлі сьс дьщера ен воприша і
всью они сѣт вьстанїа всьох. тере ест прїшжа суренїе
пред гевмі всьох за кьдино | сьс колерїн гевмі Тѣдоран
пїт. вїш сѣх і рнц преш они пред гевмі како нѣст се
продал они вїтї вечні нікакож ніж вїл звїмал они ні
еднѣ аспрѣ ѿча тѣдоран пїт. нѣ | сьтворїл їм силостїе.
а стем гевмі сьм глєдал і сѣді по правдѣ і по закон сьс
всьох четїтїамї правїтелїе гевмі ѿ дїван і прочтахом гевмі
і кнїг Радѣлов Коекодѣ | Шербан ѣ дїванов гевмі за кѣ-
пенїе і всьох вкретаєт се пїс вечни како с(є) продаєт.
ещєж вьстанїа сѣт ѣ дїванов гевмі правїе правїтелїе гевмі
жѣпан | Ника вел лѣг. і жѣпан Дѣпѣл вил вел лѣгѣт
і жѣпан Дєка вил вел пост. і жѣпан Братѣл вел ком.
і жѣпан Івашко вторї пост. ѿ вьлотєцї всьох тере ест
свєдѣлствовал | пред гевмі і пред вьс дїванов гевмі како
знає всьох с(є) продал тєх людїе вїш рєх і сѣт вечни. за како
своїм добромѣ волю ещєж мнѣз колєри свєдѣлствовал пред
гевмі еж нѣст | пїс здє. таж вєтал ест всью і Станка
шѣра ен і снѣ ен Радѣл і дьщера ен воприша ѿ закон ѿ
пред гевмі како да ест они вьс вечни вѣ звкї како с(є)
продает | тем радї дадох і гевмі колєрїн гевмі Тѣдоран
пїт. також да їм всьох вечни како ест вїш рєх дѣдїнѣ
їм вѣхв и снѣ їм і внѣком і не ѿ когѣж непоколебїму по-
рїзлм гевмі | Сєж нѣ свєдѣлїе поставлѣем іх гевмі жѣ-
пан Тѣдєру вел ван крєлевскї. і жѣпан Бїнтїл вел ворник
і жѣпан Ніка вел лѣг. і Дѣдїюл вїстїнар. и козєтє | спат.
и Панаїт стол. і Братѣл ком. і Дѣпѣл пєх. і жѣпан Фотї
вел пост. нс: Ніка вел лѣгѣт. і аз Нѣгѣє лѣгѣт напїсѣх

въ столин граду рекоміе | Трѣгвици мѣца Ноєм. в дни і ѿ
адамѣ даж до ннѣк сего писаніе текыиѣг вѣлѣт ꙗзрѣка.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu, Io Radul Voevod și Domn a toată țara Românească, fiul răposatului Mihnea Voevod, da Domnia mea această poroncă a domniei mele boerului domniei mele Tudoran Pitarul și cu fiii săi căți D-zeu îi va dărui pentru ca să-i fie satul Vladeștii tot cu toate hotarele și cu toate veniturile și cu toți vecinii de pretutindeni din hotar până iar în hotar, pentru că acel sat mai sus zis a fost mai denainte vreme, cneji (moșneni); și când a fost în zilele lui Radul Voevod Șerban s'au vândut toți boierului Domniei mele Tudoran Pitarul tot satul peste tot ca să-i fie vecini de a lor bună voe și fără nici o silă, și de atunci până acum a ținut boierul Domniei mele mai sus zis Tudoran Pitarul acel sat Vladeștii cu bună pace și toți i-au fost lui vecini. Iar când a fost acum în zilele Domniei mele niște vecini din sat anume Stanca cumnata lui Văsiu și cu fiul ei Radul și cu fata ei Oprișa și Văsiu s'au sculat toți și au venit la pâra înaintea Domniei Mele toți, împreună cu boierul domniei mele Tudoran Pitarul mai sus zis și așa pârau ei înaintea Domniei mele că nu s'au vândut ei a fi vecini de loc, nici au luat vre un aspru de la Tudoran Pitarul, ei le-a făcut sâlnicie. La aceasta Domnia mea însu-mi am căutat și am judecat după dreptate și după lege cu toți cinstiții dregătorii Domnii mele din Divan și am citit Domnia mea și cartea lui Radul Voevod Șerban în Divanul Domniei mele de cumpăratură și toți se găsesec scriși vecini, cum s'au vândut. Încă s'au

sculat în Divanul Domniei mele întâii dregatori ai Domniei mele, jupân Nica mare Log. și jupân Lupul fost mare Log. și jupân Leca fost mare Post. și jupân Bratul mare comis și jupân Ivașco al 2 lca postelnic din Balotești, toți, și au mărturisit înaintea a tot Divanul Domniei mele, că știu toți că s'au vândut acei oameni mai sus ziși și sint vecini, de a lor bună voe; încă mulți boieri au mărturisit înaintea Domniei mele, cari nu sint scriși ai ei; și au rămas Văsiu și Stanca cumnata lui și fiul ei Radul și fata ei Oprișa de lege dinaintea domniei mele, ca să fie ei tot vecini în veci, cum s'au vândut. Pentru aceea am dat și domnia mea boierului domniei mele Tudoran Pitarul pentru ca să-i fie toți vecini, cum s'au zis mai sus, de moștenire lui ohabă și filor lui și nepoților și de cătră nimeni neclătit după poronca Domniei mele. Iată și mărturii punem Domnia mea: jupân Tudor mare Ban al Craiovei și jupân Vintilă mare Vornic și jupân Nica mare logofăt, și Deadiul vistier, și Cârstea spatar și Panait Stolnic, și Bratul comis, și Lupul paharnic și jupân Foti mare postelnic. Ispravnic Nica mare logofăt, și eu Neagoe logofăt am scris în orașul de reședință ce se chiamă Târgoviște, luna Noembrie în 2 zile și de la Adam până acum la această scrisoare, anul curgător 7121.

Arh. Statului Mitr. Buc. pach. 96 doc. 16. Monograma cu roșu. Pecetea mijlocie, aplicată în față-i Nu este semnătura Domnului proprie.

93. Document din 7120. Mai 27, Târgoviște.

Sumar: Radul Vodă Mihnea confirmă boierului Tudoran Pitarul cu fii stăpânire în Vlădești

† Мѣстїю вѣнїю Іу Радѣла Коевода і пенѣ вьсое земле
ууѣггровѣлахііскѣ снѣ велікаг і прѣдѣоѣраг Мїхнїе Кос-

вода. дават гевмі сію пов'яленіє | гевмі вол'крін гевмі
 Тудоран піт. и сєс сновис еліціж ім вь даст. також да
 ім ест село Бьдєцін вєс сєс вєсох хотаром | і сєс вєс
 ходоком и сєс вєсїх вєчїні ѿ посвєдї понеж сєг село
 Бьдєціні вїалї сїт вєсїх кнєз сєс вчнє і сєс вєчнї над | вч-
 нєм мєгїанїм. таж пошлїв сїт на вол'крїнїм гевмі туд-
 доран піт. тєрє сє сїт прѡддѡш вчнї и сєс вчнєм нїхїв
 і сєс вєчнїї ємї | ѿ сївєм добровол'к да вїтї вєчнї кїчнѡ
 вєсї єдїножє і також дрѡг. понеж єст поквнїх вол'крїн гевмі
 Тудоран Піт. тѡг село | ѿ на Радѡл Брѡмєлє і вєсїн снѡ
 єг вєс'кх дєл ємї. алї-г'д'к'лнїцї сєс-в-вєчнї поїм роман і
 крєт'к за ас-дѡф- гтвї | И пак ѿ на Бладѡл вєс'кх дєл
 єг ѿ вчнї і сєс-в-вєчнї наїм Братѡл і Марко сєс-г-дєл-
 нїц за-дѡф-(ас) гвт. И пак ѿ на Цакшѡл | і ѿ на снѡсї
 наїм Бьдєка і Станчїол вєс'кх д'к'л ім ѿ вчнї и сєс-в-
 вєчнї наїм Бад'к і Радѡл снѡрл'к за ас-дѡф-гвт. | И пак
 ѿ на Бїша і ѿ на снѡ єї вѡкѡч єднє дєлнїц і пол и сєс
 єдїнї вєчнї поїм Н'кгоє за ас ±вєн і ѿ на шѡрам сї Зѡїка
 | і ѿ на дьцїрєм єї наїм Н'кга і Марїє єднє дєлнїц
 і пол і єдїнї вєчнї наїм Бьдїка за ас ±вєн гвт. И пак ѿ
 на Радѡл | вєс'кх дєл єг за ас-дѡф-гвт И пак ѿ на Шєфѡл
 вєс'кх дєл єг і сєс єдїнї вєчнї наїм Стѡїан за ас-г-гвтвї
 | И пак ѿ на вєнѡцє вєс'кх дєл єг и сєс-в-вєчнї наїм
 Радѡл и Н'кгоє-г-д'к'лнїн за ас-дѡф гвт. И пак ѿ на
 Н'кгоє вєс'кх | дєл єг и сєс-в-вєчнї наїм Мѡшат и Ялѡл
 за ас ±дѡф гвт. И пак ѿ на Льддєт вєс'кх дєл єг и сєс
 єдїнї вєчнї єг наїм Чєрнат | и сєс-в-д'к'лнїцє за ас- ±г-гвт
 И пак ѡт на Грѡз'к і ѡт на врат єг трѡт'к и ѡт на
 снѡ трѡтєв наїм Ман'к вєс'кх | дєл єг за ас. ±дѡф гвт.
 И пак ѡт на Радѡл пьѡш і ѡт на вєнѡкїм сї наїм Ра-

дѹа вьсѣхъ дѣл їмъ єдна дѣланица за ас ѣаѣ гвѣт | и тѣхъ
 виш речнѹ сѣл мегіаші и сѣс вечні ѡни сѣ сѹтъ били про-
 давашес ѡтъ давно вѣрѣмъ ѡтъ прїднїмъ дрѣвїмъ гспрї | безъ
 ни єдна силостї и ѡтъ доброволѣк и били сѣтъ вьсїхъ вечні
 волѣрїнѹмъ гсвмі Тѣдоранов пїт. до сѣда вьпрїднїмъ гсвмі |
 а къда єстъ била сѣда а єдїнь ѡтъ нїхъ наїмъ Радѹа внѣк
 пѹюшовъ а ѡнъ сѣ єстъ вдїгнїа и вьзвїгохъ сѣпренїє і стоалї
 сѹтъ ѡтъ лицѣс | сѣс Тѣдоран пїт. прѣдъ гсвмі и тако сѣ
 прѣкш Радѹа прѣдъ гсвмі како не сѣ єстъ прѣдалъ да кїтї
 вечнїс і нї єстъ вьзелъ ѡнъ | нї єдїнь пенезъ а вѣтемъ гсвмі
 глєдахомъ и сѹдїхъ по правдѹ и по законъ сѣ вьсїхъ почте-
 нїмї правїтелїє гсвмі | і дадохъ гсвмі їмъ дѣ=мегїашї наїмъ
 Радѹа ѡтъ мнїцѣи и ѡтъ вьлїлїєи наїмъ Радѹа і ѡтъ влїта
 наїмъ Стоїка вьлѣдѹк | и ѡтъ Нецѣи наїмъ Радѹа тєрє да
 глєдаєтъ за рєдомъ Радѹловъ внѹкъ пѹюшовъ прѣдалъ сѣ єстъ бїа
 волѣрїнъ гсвмі. їлі нї како хѹщєтъ наїтъ | сѣс нїхнє дѣє а
 апотомъ прїшлї сѹтъ вьсїхъ тѣхъ дѣ=мегїашъ єжъ вїшъ рєхъ прѣдъ
 гсвмі і сїцє свєдєлєствоваш прѣдъ гсвмі | і дадохъ сѣс сѣоємъ
 дѣє да вьдєтъ Радѹа пѹюшовъ вечнѣ Тѣдоранов пїт. сѣс
 вьсѣхъ ѡчна єгъ како єстъ бїа сѣл і аспрї ѡнъ | ѣакожъ їнї
 мегїаш і како сѣ сѹтъ вїа прѣдалї вьсїхъ равнѹ давїтї вечнї
 і ѡсталъ єстъ Радѹа нїзюш ѡтъ законъ | і ѡтъ сѹдєнїє ѡтъ прѣдъ
 гсвмі. Сєгъ радї дадохъ і гсвмі волѣрїнъ гсвмі Тѣдоран пїт.
 ѣакожъ да їмъ єстъ очнї і вь | ѡхѹкъ ємѹ і снѹвїмъ ємѹ внѹ-
 комъ і прѣвнѹчєтѡмъ и ѡтъ нїхъ когѹжъ непѹколѣкѣлєнъ порїзѹмъ
 гсвмі Сєжъ | и свєдєтелїє поставлѣємъ гсвмі жѹпанъ Тѣдор
 вєлъ банъ крѣлевскї і жѹпанъ нѣанѹ вїєт. ї жѹпанъ Бєнтїа вєлъ
 двѹрнїкъ | и жѹпанъ Нїка вєлъ лѹгѣтъ и Дѣдїѹа вїєт. ї
 Крєтѣкъ сѣпѣт. ї Пѣнаїѡтъ стѹл. ї Братѣа ком. ї Лѹпѹа пєхъ.

ї жупан Фоте ел пост. | ї вис. жупан Ніка вел лωγφет и
Єрїміа лωγφет. пис v стол град Трзговїи мєца ман кз
днї вкл'кт ±зрк.

Traducere

Cu mila lui D-zeu, Io Radul Voevod și Domn
a toată țara Românească fiul marelui și prea bunu-
lui Mihnea Voevod, dă Domnia mea această poroncă
a domniei mele boierului Domniei mele Tudoran
Pitarul și cu fii săi, cați D-zeu îi va dărui pentru
ca să le fie satul Vlădeștii tot cu toate hotarele și
cu toate veniturile și cu toți vecinii de pretutindeni
pentru că acest sat Vlădeștii au fost toți cneji cu
moșii și cu vecini pe moșii megiașe, și au venit la
boierul domniei mele Tudoran Pitarul și s'au vân-
dut ei și cu moșiile lor și cu vecinii, lui, de a lor
bună voie ca să fie vecini împreună toți unul ca
și altul. pentru că a cumpărat boierul Domniei mele
Tudoran Pitarul acel sat de la Radul Brumela și
Vasiu fiul său, toate părțile lui, însă 3 delnițe și cu
2 vecini anume Roman și Cârstea cu aspri 4500
gata ; și iar de la Vladul toate părțile lui de mo-
șie și cu 2 vecini anume Bratul și Marcu cu 3 del-
nițe cu 4500 aspri gata ; și iar de la Țăcșul și de
la fiu său anume Bădica și Stanciul toate părțile
lor de moșie și cu 2 vecini anume Badea și Ra-
dul Spârlea cu aspri 4500 gata ; și iar de la Vișa
și de la fiul ei Boboce 1 jum. delniță și cu un vecin
anume Neagoie cu aspri 2250 și de la cumnața-sa
Zoica și de la fetele ei anume Neaga și Maria 1
jum. delniță și un vecin anume Bădica cu aspri
2250 gata ; și iar de la Radul toate părțile lui cu
aspri 1500 gata ; și iar de la Șteful toate părțile

lui și cu un vecin anume Stoian cu aspri 3000 gata ; și iar de la Banuț toate părțile lui și cu 2 vecini, anume Radul și Neagoe 3 delnițe cu aspri 4500 gata ; și iar de la Neagoe toate părțile lui și cu 2 vecini anume Mușat și Albul cu aspri 4500 gata, și iar de la Laudat toate părțile lui și cu un vecin al lui anume Cernat și cu 2 delnițe cu aspri 3000 gata ; și iar de la Grozea și de la fratele său Trătea și de la fiul Trătei anume Manea toate părțile lui cu aspri 1500 gata ; și iar de la Radul Păiuș și de la nepotu-sau anume Radul toate părțile lor, o delnița cu aspri 1500 gata. Și acel mai sus zis sat megiași și cu vecinii s'au fost vândut de multă vreme din zilele altor Domni fără de nici o silă și de bună voie și au fost toți vecini boierului Domniei mele Tudoran Pitarul până acum în zilele Domniei mele : iar, când a fost acum unul dintre ei anume Radul nepotul lui Păiuș s'a sculat și a ridicat pără și a stat cu Tudoran Pitarul înaintea domniei mele și așa pără Radul înaintea domniei mele, că nu s'a vândut să fie vecin și nici n'a luat vre un ban. La aceasta domnia mea am căutat și am judecat după dreptate și după lege cu toți cinstiții dregători ai domniei mele și le-am dat domnia mea 4 megiași anume Radul din Micești și din Bălilești anume Radul și din Ulita anume Stoica al lui Vlădau și din Negești anume Radul și să caute de rândul lui Radul nepotul lui Păiuș, vândutu-s'a boierului Domniei mele sau nu ; cum vor afla cu sufletele lor. Iar, după aceea, au venit toți acei 4 megiași, ce s'au zis mai sus înaintea domniei mele și așa au mărturisit înaintea domniei mele și au dat cu sufletele lor ca să fie Radul al lui Păiuș vecin lui Tudoran Pitarul : cu toată moșia lui, că a fost luat și bani ca și alți megiași și că s'au fost vândut toți de o potrivă, ca să fie vecini, și a rămas Radul Păiuș de lege și de jude-

cată dinaintea domniei mele. Pentru aceasta am dat și domnia mea boierului domniei mele Tudoran Pitarul ca să-i fie moșie și ohabă lui și fiilor lui, nepoților și strănepoților și de către nimeni neclătit după porunca domniei mele, Iată și mărturiile punem domnia mea : jupân Tudor mare Ban al Craiovei, și jupân Pano Vistier. și jupân Vintila mare Vornic și jupân Nica mare logofat. și Deadiul vistier. și Cârstea Spatar și Pauaiot stolnic și Bratul comis și Lupul paharnic și jupân Fote mare postelnic și Ispravnic jupân Nica mare logofat și Eremia logofat a scris în orașul de reședința Târgoviște, luna Mai 27 zile în anul 7120.

Arh. Statului Mitr. Buc. pach. 96 doc. 15. Monograma cu roșu. Pecetea mijlocie aplicată în față :

Nu este semnătura proprie a Domnului.

94. Document din 7162, Iulie. 5, Târgoviște.

Sumar : Matei Vodă confirmă lui Badea Paharnic și Părvu Spătarul fii lui Tudoran Pitarul stăpânire în Vlădești jud. Muscel.

† Млстїю вжїю Іоу Матен Басараб Коеводї и гснѣ
вхсон зѣмле вургоррвлахнїское. дават гснн сїи повелѣ-
нн гснлї саззем гснн Бадѣ нех, и Пръву спат. снї
Твдоранов пнт. вт Блвдїшї и сѣс сновн ис | елнцек вгѣ
даровах. також а суг нм село влздішї вь сьдствѣ мвш
и паду вкс село сѣс вкс хотаром и сѣс вснх вчнїи и сѣс
вкс ходоком. по старї хотар и велѣгї вт хотар даж до
хотар шонек вїл | твг сел Блвдїшї вшн ннс внн сѣт
внл вкс людїн кнез сѣс вчнн нм и сѣс вчнн. и сѣс дѣка-
ннц нм шїж вт прежде врѣм. и потом кьда ест вїл
пре днї поконнаго Шарван Коевод а наслѣднїце селов
Блвдїшїн вшнпнс | понн роду Брзмела и снз ег вксїю

и Бладула и Цикша і сні ег Бад'к і Станчул и Биша
и снх ед Бовоч'к и Зонк' и Раддул. и шеф'ла і Бзнуц
и Н'кгоє и Дзудат и Гроз'к и брат ег Т'рт'к и Ман'к
єнх т'ртев | і Раддул п'иш і внук ег Раддул вони про-
даваш єе вечні вони и єкє д'кланіце им и єкє вечніим и
єкє браті им и єкє єнови им да биті вечні вк'упно єдіні
єкє друзи Тудранов пітар от аниноє вцє | Бадев пех.
и Пр'вул єпат. вкє поновці готові и вк'їмал пен'ксі ко-
можд по глав ег и по вечніі ег и по снові ег и по враті
ег да биті всіи вечні вк'уп'к и вкє вил вечні єкє добро-
мирно. Я пот'ом | кьда єст біл пред дні покоиннаг Ра-
дул Коевод Міхн'к а єдна разлог от вечні от Б'лдіці
поим вк'їю и сєс четомсі најм Станка ш'ра вк'їюл и
снх на Раддул і д'ц'ра ег Опріша и Биша и сєс снх
ед воча | Раддул П'иш и Зонк' і Н'кга д'ц'ра Зоік'к
и сєс всах чет им вони скочил пр'єх р'єкш' како н'кет єі
єст продавал вечні Т'дранов піт. ніж єст вк'їмал
новци от нег и с'пр'к'шєсє залиц сєс Тудран пітар. |
є д'іван вк том покоиннаг Раддул Коевод гєва ємє г'єдах
и с'д'їх по правд і по закон сєс вс'їмі четітімі правітел
гєва ємє. и біл єст с'єд'їтелствовал пред Раддул Коевод мнозі
кол'крі како сє єст біл продал | він вечні в'є доврол'к им и
истействовал і Раддул Коевод сєс вкє д'нванов како єст біл вк
зімал вкє новці гот по в'р'к'м за гладно і за ліпєс таж єст біл
вєстал вечні в'є тогда в'є закон і в'є с'д'їженіє | да биті вечні
Тудранов піт. како сє єст бил продавал вс'їх. и вкє вил вечні
сєс довромірно. Я пот'ом кьда єст вил н'к'к вк дні гєвми по
с'ємр'єт Т'дранов піт. а вечніі в'є в'лдіці виш речні нас-
л'к'д'ніци | и сні нас'л'к'д'ніцєв к'єпно сєс вечніи им вони па-
к'їж скочіл пр'єх и пр'їдет пред гєвмі. тєрє с'є пр'к'ш'єсє за лиц

сѣсѣ вадѣ пѣх. и сѣсѣ прѣвѣл снат. снѣ тѣдранов пѣт. 8 варон
 гѣвмі 8 Дазгнол и пакнж ест | прѣкш вечни іакож испрѣко.
 како нѣкет вна възѣмал покці. нѣж продаван се вечні іа-
 кож да утѣкает ѿ вечніе таже въ тѣм і гѣвмі глѣдах и
 судѣх по правду и по закон купно сѣсѣ всѣхми почтенимі
 | правителіи гѣвмі и видѣхѣм гѣвмі и кнѣг покониаг шер-
 ван воевод ѿ покпеніе тудранов пѣт. по вѣс село влздіціи
 писані наследнице вечні и сѣсѣ делніці ім и сѣсѣ кратіим і
 сѣсѣ сновн им и сѣсѣ вечніи вѣс пѣнн | кто колико новці
 възѣмал ѿ на тудран пѣтар когда вѣст течніа лѣтѣм
 ѣзрѣі И кнѣг покониаг Радѣа Коигод михнѣ ѿ прѣх и
 за шѣтал по вечні ват ѣзрѣка и истенствовал і гѣвмі сѣсѣ
 вѣс дѣваном како ест | вечні продавали ѿ доброволѣк им
 таж сѣм дал гѣвмі вечном и закон ві мѣгпаш да заклеа
 како нѣкет се сѣсѣ продавал вечні нѣж ест възѣмал новці.
 а вечни никакож нѣкет моглѣ да се уѣатѣл ѿ закон |
 нѣж авіе шѣтал ѿ закон і ѿ сѣсѣженіе ѿ диван да ест
 вечні како ест віл і ѿ прѣжде врѣм. и а послѣк вечні шні
 самі свѣдѣтелствовал прѣд гѣвмі како се сѣсѣ продал вечні
 і како ест віл възѣл новці | ѿ доброволѣк им сѣсѣ дѣк-
 ницѣх ім і сѣсѣ вечніи. і сѣсѣ краті ім како ест віш пнс.
 Сего раді дах і гѣвмі сѣсѣзем гѣвмі вадѣв пѣх. і прѣвѣл
 снат. снѣ тудранов пѣт. іакож да сѣсѣт им сѣл влздіціи
 | вѣс сѣл сѣсѣ вѣс хотаром і сѣсѣ всѣх вечніи і сѣсѣ вѣс хо-
 доком і ѿ по вѣс хотаром ѿ хотар даж дѣ хотар шчнѣ
 дѣдінно і въ шѣак им і сновом і внѣком і прѣкшнѣчетом
 въ рѣккі и не ѿ ког | ждо непоколѣккім порізмѣ гѣвмі. Сеже
 і свѣдѣтіліи поставіхѣм гѣвмі. жѣпан Тѣвдѣіе велікїи ван
 крамевскї і жупан Хрїза вел дѣкорнѣк і жупан Глѣгоріе |
 велікїи логѣт. і жупан Радѣа велікїи вѣстѣтар. і жупан

Преда Брѣнковкина великіи спат. и жѣпан Бузінка великіи ключ. и жѣпан Басіане паяндур великіи стѣла | и жупан Радѣла Михаѣла великіи комис. и жѣпан Бѣчна великіи пѣхарник. и жупан Костандін великіи постелник и ис. Удріиц Настурѣа вторіи лавфет. и аз Дѣмитров | напсахъ къ настол граду Тръговиц мѣца юліе ѣ дни и ѿ Ядлама даждо никъ течніа лѣтѣма вѣлѣктъ ѣзрмѣ.

Traducere.

Cu mila lui D-zeu, Io Matei Basarab Voevod și Domn a toată țara Românească, dă domnia mea aceste poronci ale Domniei mele slugilor domniei mele Badea paharnic și Pârvul Spatar fii lui Tuduran Pitarul din Vlădești și cu fii lor câți D-zeu le-a dăruit pentru ca să le fie satul Vlădeștii în județul Muscel, tot satul cu toate hotarele și cu toți vecinii și cu toate veniturile pe bătrânele hotare și semne din hotar până în hotar, pentru că a fost acel sat Vlădeștii mai sus scris, au fost tot oameni cneji cu moșiile lor și cu vecinii și cu delnițele lor încă de mai înainte vreme. Iar, apoi, când a oșlț în zilele răp. Șerban Voevod, moștenii satului Vlădeștii mai sus scris anume Radul Brumela și fiu-său Văsiu și Vladul și Țișul și fiu-său Badea și Stanciu și Vișa și fiul ei Bobocea și Zoica și Radul și Șteful și Banuț și Neagoe și Lăudat și Grozea și frate-său Târtea și Manea fiul lui Târtea și Radul Păiuș și nepotu-său Radu s'au vândut vecini. ei și cu delnițele lor și cu vecinii lor și cu frații lor și cu fiii lor ca să le fie vecini împreună unii cu alții lui Tudoran Pitarul din Aninoasa tatăl lui Badea paharnicul și Pârvul Spatarul, toți pe bani gata și au luat banii fie-care pe capul său și pe vecinii lui

și pe fii săi și pe frații săi, ca să fie toți vecini împreună și tot au fost vecini cu bună pace. Iar, apoi, când a fost în zilele răposatului Radul Voevod Mihnea, o samă de vecini din Vlădești anume Vasiu și cu ceata sa anume Stanca cumnata lui Vasiu și fiul ei Radul și fata ei Oprișa și Vișa și cu fiul ei Bobocea, Radul Pais și Zoica și Neaga fata Zoicăi și cu toată ceata lor au ridicat pară, zicând că nu s'au vândut vecini lui Tudoran Pitarul nici au luat bani de la el și se pârau de față cu Tudoran Pitarul în Divan. La aceasta răp. Radul Voevod, Domnia lui a căutat și a judecat după dreptate și după lege cu toți cinstiții dregători ai domniei lui și au mărturisit înaintea lui Radul Vodă mulți boieri că s'au fost vîndut ei vecini de bună voia lor și a adevărit și Radul Voevod cu tot divanul că au fost luat toți bani gata pe vreme de foamete și de lipsă și au fost rămas vecini de atunci de lege și de judecata, ca să fie vecini lui Tudoran Pitarul cum s'au fost vîndut toți și tot au fost vecini cu bună pace. Iar, apoi, când au fost acum în zilele domniei mele după moartea lui Tudoran pitarul vecinii din Vlădești mai sus ziși moșteni și fiii moștenilor împreună cu vecinii lor iarăși au ridicat pară și au venit înaintea domniei mele și se pârau de față cu Badea Paharnicul și cu Părvul Spătar. fiii lui Tudoran Pitarul în orașul domniei mele în Cimpulung și iarăși pârau vecinii. ca și dintăi, că n'au luat bani nici s'au vîndut vecini. pentru ca să scape de vecinie, La aceasta și Domnia mea am căutat și am judecat după dreptate și după lege împreună cu toți cinstiții dregătorii domniei mele și am văzut Domnia mea și cartea răp. Șerban Voevod de cumpăratură a lui Tudoran pit. pe tot salul Vlădeștii scriși moștenii vecinii și cu delnițele lor și cu frații lor și cu fii lor și cu vecinii tot pe nume, care câți bani a luat de la Tudoran Pit. când a fost cur-

sul anilor 7112, și cartea răp. Radul Voevod Mihnea de pâra și de rãmas pe vecini în anul 7121 și a adevărit și Domnia mea cu tot Divanul că sânt vecini, vânduți de bună voia lor și însumi Domnia Mea am dat vecinilor și lege 12 megiași ca să jure că nu s'au vândut vecini, nici au luat bani, iar vecinii în nici un chip n'au putut să se apuce de lege, ci îndată au rãmas de lege și de judecata din Divan ca să fie vecini cum au fost și mai denainte vreme; și după aceea vecinii ei înșiși au mărturisit înaintea Domniei mele că s'au vândut vecini și că au luat bani de bună voia lor cu delnițele lor și cu vecinii și cu frații lor cum s'a scris mai sus. Pentru aceasta am dat și domnia mea slugilor domniei mele Badea Paharnicul și Pãrvul Spãt. fiii lui Tudoran Pit. ca să le fie satul Vlãdeștii tot satul cu toate hotarele și cu toți vecinii și cu toate veniturile și de pe toate hotarele din hotar până în hotar, moșie de moștenire și ohabã lor și filor și nepoților și strãnepoților în veci și de cătrã nimeni neclatitã după poronca Domniei mele. Iata și mărturii am pus Domnia mea : jupân Teodosie mare Ban al Craiovei și jupân Hrizea mare Vornic, și jupân Gligorie mare Logofãt, și jupân Radul mare Vistier și jupân Preda Brãncoveanul mare Spãtar, și jupân Buzinca mare Clucer și jupân Vasile Paiandur mare Stolnic și jupân Radul Mihalcea mare comis și jupân Vucina mare Paharnic și jupân Costandin mare Postelnic și jupân Udriște Nasturel al 2-lea Logofãt și eu Dumitru am scris în orașul de reședință Tãrgoviște luna Iulie, 5 zile și de la Adam până acum cursul anilor, în anul 7146.

Arh. Stat. Mitr. Buc. 19, pach. 96. Monograma cu roșu. Semnătura proprie a Domnului. Pecete mijlocie aplicată. † мастию бжю Іу Матію Коєк. книж поконном Басарабъ Н. Н. оуторка- (ш)ко(є).

в'ккы. Я хотар томс вышенисанномс селс wt Жср | канц
цо на Илан'к с с'етин Жигаліе wt вышнннн части чет-
врхтаа част, wt т'он половиннн четврхтоую част, селс да
ест wt ссе | го хотара четврхтаа част а wt ннннх стор(он)х
по старомс хотарс поксда нз в'кка ажнвали, а на то
ест в'кра нашого гедва, | вышенисаннаго мы Петра кое-
воді и в'кра коар нашнх в'кра пана Храпа дворника, в'кра
пана Пегрнла, в'кра пана Грннко | вича, в'кра пана
Талакз, в'кра пана Блада и пана Мнхсла паркалаквн
Хотннскнх, в'кра пана Крзже и пана Хсрс парка | лавкн
Немнцкнх, в'кра пана Данчсла и пана Грозакв пар-
калаквн Новоградскнх, в'кра пана Парквкскоро порта-
р'к Ссч'квского, в'кра пана Драгшана Спатар'к, в'кра
пана Тоадера внст'крннка, в'кра пана Анчсла постелннка
в'кра пана | Фел'к чашннка, в'кра пана Зкнар'к столннка
в'кра пана Івна комнса, и в'кра сснх коарок нашнх мол-
давскнх, | велннх и малнх, а по нашем жнвот'к кто
бсдет гспдруж нашнн землн, wt д'ктен нашнх нли wt
нашего рода, нли | пак бсдкого вх нзберет гспдрем кытн
нашнн землн молдавскон тот бы непорсннн нашего да-
аннн и потвржденнн, | алнкн емс ствржднл и скр'кпнл
зансже есмн емс далн и скр'кпнл за его правдю (свсж-
кв) и за цо вн совн кснл за | свон пнн'кзн, а (на бол-
шее кр'к)пос' и потвржденное томс вхсемс вышенисан-
номс вел'клн есмн нашемс в'крномс панс Тоадерс ло-
гофетс писатн и нашс печат прнв'кентн ксемс лнстс,
пнса | Петр'к Поповнч с Хссвх вато #зле Март ії.

Traducere

† Cu mila lui D-zeu Noi Petru Voevod, Domn țării Moldovii, știre facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau cetindu-se lui o vor auzi, iată că au venit înaintea noastră și înaintea tuturor alor noștri Moldovenești boeri slugile noastre Toma și frații lui Jurcă și Ion și Bălăco fiii Dancăi de a lor bună voe de nimeni siliți nici împresurați și au vândut a lor dreaptă ocină din al său drept uric și din direasele ce au avut mama lor Danca de cumparătură de la fratele domniei mele Bogdan Voevod din jumătate de sat din Jurcani ce-i pe Ialan în gura *Jigăliei* din cea de sus parte din jumătate a patra parte slugii noastre lui Negrilă Șușmanu drept 200 zloți tatarăști, și s'a sculat sluga noastră Negrilă Șușman și au plătit toți acei de mai sus scriși bani 200 zloți tatarăști în mânule slugii noastre Toma și fraților săi Jurcăi și lui Ion și lui Bălce filor Dancului, înaintea noastră și înaintea a lor noștri boieri. Deci noi văzînd a lor de bună voie și tocmală și bună plată iar noi așijderea și de la noi înșine am dat și am întărit slugii noastre lui Negrilă Șușman acel de mai sus zis sat din Jurcani ce-i pe Ialan în gura *Jigăliei*, din cea de sus parte din jumătate a patra parte ca să-i fie lui de la noi uric și cu toate veniturile lui și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și rastrănepoților lui și la tot neamul lui ce i se va alege lui mai de aproape nerușeit nici odănaoară în veci. Iar hotarul acelui de mai sus scris sat din Jurcani ce-i pe Ialan în gura *Jigăliei*; din cea de sus parte a patra parte din acea jumătate a patra parte de sat să fie din tot hotarul a patra parte. Iar dinspre alte laturi pe vechiul botar, pe unde din veac a umblat, iar la aceasta

este credința a noastrei domnii mai sus scrise noi Petru Voevod. și credința boerilor noștri credința boerului *Hran* dvornic, credința boerului *Negrilă* credința boerului *Grincovici*, credința boerului *Talabă*, credința boerului *Vlad* și a boerului *Mihul* parcalabii Hotinului, credința boerului *Kârje* și a boerului *Huru* parcalabii Neamțului, credința boerului *Danciul* și a boerului *Grozav* parcalabi de Novograd, credința boerului *Barbovschi* portarul Sucevei credința boerului *Dragșan* spatarul, credința boerului *Toader* visternic, credința boerului *Liciul* postelnic, credința boerului *Felea* paharnic credința boierului *Zbiare* stolnic credința boerului *Ion* comis, și credința tuturor boierilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi Domn țării noastre a Moldovii din copii noștri sau din al nostru neam, sau ori pe care altul D-zeu îl va alege domn să fie în al nostru pământ al Moldaviei, acela să nu strice a noastră daanie și întărire, ci mai vârtos lui să-i întărească și imputerească, căci că înșine lui am dat și am întărit pentru a lui dreaptă slujbă și pentru că singur a cumpărat cu ai săi bani, iar spre mai mare țarie și imputerire a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am înșine la al nostru credincios boier *Toader* logofatul să scrie și a noastră pecete să acăte de această carte. A scris Petrea Popovici în Huși la anul 7035 Martie 13.

NOTE

1) Originalul pergament ne-a fost dat spre copiere de pâr. I. Antonovici din Bârlad. E foarte bine păstrat; are pecete alărnată cu șnur roș. se-celește inscripția: печать ив Петра Кободы господар земаи Молдавскон. Cap de bou. lungimea 0m.40, latul 0m.33. diametrul pecetii 0m.08. vezi Surete și Izvoade VIII, 867.

2) *Nume de persoane.* Toma, Ion, Jurcă, Bxlăco, Danca, Negrilă Șuşman.

3) *Nume de localități.* Jurcani, Jigalie, Ialanck.

4) *Jurcani*, azi Giurcani, sat în jud. Falciu pe Jigalia, face parte din com. Găgești. Legătura dintre *Jurcani* și *Jurcă* este evidentă. Cum însă în 1527 satul își avea deja numele dat, urmează că nu de la acel *Jurcă* fiul Dancăi și-a luat satul numele său, ci de la alt Jurcă. bunic celui dintăiu, deci de prin secl. al XV-lea. De la *Giurcă* a venit *Giurcani*, iar mai apoi *Giurcăneanu*, nume de răzeși, ce se găsesc amestecați cu răzeșii din Grumezoaia și satele de prin prejur.

5) *Negrilă Șuşman* trebuie să fie un urmaș de ai lui Isaia Șuşmanovici cunoscutul piser din secl. al XV-lea.

96. Document din 7036, Martie 22, Vaslui.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește lui *Manoil Felea* paharnic dania ce a căpătat de la *David* și *Cornea* fii *Stanei*, nepoții lui *Macrea* în a treia parte din Măcrești partea din sus, după direselē de stăpânire ce le-a avut *Macrea* de la *Ilias* și *Stefan Vodă*.

† Млстію Бжію мы Петръ Коевода, гспдръ земли Молдавскон, знаменито чиним, несим нашим листомъ вѣсѣмъ кто нанъ взрѣитъ, или его чтоучи слышнть | вже прѣидоша прѣдъ нами и прѣдъ нашими Молдавскими котари, наши слоуги Давидъ и Корнѣ снова Стана, оупоукове Макрини, по нхъ доброй во | ли никимъ непоуожени даниприсловани, и дали ѡт нхъ праваго срѣка и испривилѣихъ дѣда нхъ Марѣ ѡт прѣоуиковъ нашихъ ѡт Иліа и Стефана Коево | дове, третью частъ село ѡт Макрѣци вышнью частъ оуноукоу своемуу, нашемуу вѣрномоу панъ Манонлоу Фели чашникоу, и мы видѣвши нхъ доброволноє | дааніе нхъ, такожъ и ѡт насъ дали и потврѣ-

дали есмь нашему вкромому пану Маноилу Феоду чашникому, то е вышеписанное третью часть село ут | Макреци, вышнюю часть како да ест емоу ут нас оурик съ всем доходом, и дѣтем его, и оуничатом его, и прѣоуничатом его и прашдратом его, и всемъ | родъ его кто съ емоу избретъ ближайшии непорочно николиже на вѣкы, а хотар той третей части село ут макреци вышней части, да | ест ут сего хотара третая часть, и по старому хотару по куда из вѣка шжикали, а на то ест вѣра нашего гедва, вышеписанного мы Петра Коеводи | и вѣра прѣвзвоякаенного сна гедва мы Богдана, и вѣра бояр наших, вѣра пана Храна дворника, вѣра пана Негрилах, вѣра пана Гринковича, вѣра пана | Тхлавж, вѣра пана Скричко, вѣра пана Блада, и пана Михоула прѣкалакоке Холинских, вѣра пана Крже и пана Хоуру прѣкалакоке Немацких, | вѣра пана Розова и пана Данчоула прѣкалакоке Новоградских, вѣра пана Барковскокого портарк Соучавскокого, вѣра пана Драгшана спхтарк, | вѣра пана Дшша вистѣрника, вѣра пана Дичла посетника, вѣра Пана Зварк столника, вѣра пана Іуни комиса, и вѣра зснх волѣров | наших великих и малих, а по нашем жикотѣ кто боудет гспдръ нашей земли ут дѣтин наших, или ут нашего рода, или пак боуд кого въ избрет гспдрем | быти нашей Молдавской земли тот ви непорочно нашего даанія, али авы емоу стврзди и скрѣпи, а на болшее крѣпост и потврзденіе томъ | всемъ вышеписанному, келѣли есмь нашему вкромому пану тоадеру логофету писати и печат наш привѣсити кему листу на | шему, писал Дшмитр Попович оу Касаби вато ꙗзв мсца, Март кз.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod domn țării Moldovei știre facem cu această a noastră carte tuturor cui pe dânsa vor căta, sau lui celtindu-i-se o va auzi : iată că au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovenești boeri ale noastre slugi *David* și *Cornea* fii *Stanei* nepoții *Macrinei* de a lor bună voe de nimeni siliți nici impresurați și au dat din a lor drept uric și din diresele bunului lor *Macrea* de la străunchiul nostru de la *Ilie* și *Stefan* voveozi a treia parte sat din *Macrești* cea din sus parte nepotului său la al nostru credincios pan *Manoilă Felea* ceașnic și noi văzând a lor de bună voe daanie a lor așijdere și de la noi am dat și am întărit înșine la al nostru credincios boer *Manoilă Felea* ceașnic acea de mai sus scrisă a treia parte sat din *Macrești* partea din sus ca să-j fie lui de la noi uric cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și la tot neamul lui ce i se va alege mai de aproape nerușeit nici odănoară în veci. Iar ho'arul acelei a treia parte de sat din *Macrești*, partea din sus, să fie despre toate hotarele a treia parte, și vechiul hotar pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Petru Voevod și credința prea iubitului fiu al domniei mele *Bogdan*, și credința boerilor noștri, credința boerului *Hran* dvornic, credința boerului *Negrilă*, credința boerului *Grincovici*, credința boerului *Tălabă*, credința boerului *Scripca*, credința boerului *Vlad* și a boerului *Mihul*, parcalabi de *Hotin*, credința boerului *Cârje* și a boerului *Huru* parcalabi de *Neamț*, credința boerului *Grozav* și a boerului *Danciul* parcalabi de *Novograd*, credința

boerului *Barbovski* portar de Suceava, credința boerului *Dragșan* spatar, credința boerului *Dumșa* visternic, credința boerului *Liciul* postelnic, credința boerului *Zbiare* stolnic, credința boerului *Ioan* comis, și credința tuturor boerilor noștri a mari și a mici. Iar după a noastră viața cine va fi domn țării noastre din copii noștri sau din neamul nostru sau pe ori care altul D-zeu îl va alege să fie domn în țara noastră a Moldaviei, acela să nu strice a noastră danie, ci să i-o întărească și imputerească. Iar spre mai mare tărie și putere a tot ce s'a scris mai sus, am poruncit înșine la al nostru credincios boier *Toader* logofatul să scrie și pecetea noastră s'o acăte la această carte a noastră. A scris Dumitru Popovici în Vaslui la anul 7036 luna Mart 22.

N O T E

1) Originalul pergament fără pecete și fără șnur. Bine păstrat și citeț, Lățimea 0m.40; lungimea 0m.33. Este și o traducere făcută de Evloghie Dascal din 1765 avg. 5. Vezi Surete și Izvorde VIII. 872. Ne-a fost comunicat de pr. I. Antonovici din Bărlad.

2) *Nume de persoan* David, Cornea, Stana, Macrea, Manoilă Felea ceașnic.

3) *Nume de locuri*. Macrești. In o notiță pusă în dosul izvodului diaconului Pelin din Vcinești se zice: «Macreștii sânt pe Tutova de la Ruș. mai sus: l'au arătat Andrei Bole, cii zic Stâncășanii și Oprișanii pe apa Ezărului».

Dacă *Macrea* a trăit supt Iliăș și Stefan între 1434—1448, apoi și satul și-a luat numele după această dată, deci în secl al XV-lea, de la vechiul proprietar *Macrea*.

4) *Manoilă Felea ceașnic*. Documentul de față ne dă și numele de botez al paharnicului Felea, care a suit treptele acestei boerii odată cu venirea în scaun a lui Petru Rareș (7035 Ghenar 20).

97. Document din 7054. Martie 30, Bârlad.

Sumar : Petru Vodă întărește împărțala ce și-a făcut în a 5 parte din Pomârla nepoții lui Duinșa Paharnicul, partea din mijloc, moștenire de la moșul lor Popa Draghie de pe vremea lui Alexandru cel Bun.

Cu mila lui D-zeu Noi Petru Voevod domn țării Moldovei înștiințare facem prin această a noastră carte tuturor cui vor cetio, sau vor auzio pentru adevăratele slugile noastre *Sima* și frații lui *Dragoș* și *Toader* ficii *Vascăi Mihăilaș* și nepoții lui *Dumșa paharnicul* și *Codreanu* și surorile *Nastasia* și *Safta* fetele *Fedorinei*, că pe lângă a noastră osebită milă le-am dat și le-am întărit loruși în al nostru pământ al Moldovei a lor dreaptă moșie după dresese ce au avut moșul lor *Popa Draghie* de la moșul domniei noastre Alexandru Voevod a cincia parte de sat *din Pomârla* parte din mijloc, ca să le fie de la noi uric cu tot venitul, care acea a cincea parte din sat din Pomârla parte de mijloc să dă în două părți : o parte slugilor noastre *Sima* și fraților lui *Dragoș* și *Toader*, ficii lui *Vasco Mihailaș*, iar ceialaltă parte nepoților lor *Duinșa paharnicul*, *Codreanu* și surorilor lor *Nastasia* și *Safta* fetele *Fedorinei* și le întărim lor și fiilor lor, nepoților, strănepoților și răstrănepoților lor și la tot rodul lor ce se va alege mai de aproape nesmintit nici odinioară în veci. Iar hotarul acei mai sus scrisă a cincia parte din sat din Pomârla parte de mijloc să fie din tot hotarul a cin-ia parte, iar despre celelalte părți să fie după vechile hotară pe unde din veci a umblat. Și spre aceasta este credința Domniei noastre mai sus scrisul Noi Petru Voevod, și credința preaiubiților fii a Domniei noastre *Iliăș*, *Stefan* și *Costandin*, și credința boerilor noștri, credința D-lui *Efrim Huru*, credința d-lui *Borcea dvornic*, credința d-lui *Sturza* și a d-lui *Movilă parcalabi de Hotin*,

credința d-lui Petru Crâca, credința d-lui Danciu Huru și a d-lui Miron părcalabi de Neamț, credința d-lui Șendre și a d-lui Tâmpa părcalabi de Cetatea nouă, credința d-lui Petrea Vartic portar de Suceava, credința d-lui Iurie spatarul, credința d-lui Dan visternic, credința d-lui Hrabor postelnic, credința d-lui Hamza, credința d-lui Patrașcu paharnic, credința d-lui Neagu Stolnic, credința d-lui Placsa comis, și credința tuturor boerilor noștri a Moldovei mari și mici. Iar după a noastră viață, cine va fi domn acestui pământ a Moldovei sau din fi noștri, sau din sămânța noastră, sau pre ori care D-zeu îl va alege a fi domn, poftim ca să nu smintească a noastră danie și întăritură, ci mai vârtos să le întarească, pentru că este a lor dreaptă moșie de ocina. Și spre mai mare credință și întăritură acestor mai sus scrisă, poroncit-am credinciosului nostru d-lui Mateiaș Logofatul să scrie și a noastră pecele se o lege catră (această) a noastră carte. Au scris Gheorghe Ioanovici în Barlad la anul 7054 Martie 30.

NOTE

1) Suretul face parte din actele moșiei Pomârla, copiat pentru răposatul T. Codrescu. Vezi Surete și Izvoade II, 331. Traducerea e făcută în 1847 August 20 de paharnicul Ioan Vladovici.

2) *Popa Draghie*. Cele spuse aici se completează cu arătările uricelor din 6952 Iunie 18 și vestitul uric al Bărladului, în care se vorbește de popa *Draghie*.

În suretul nostru se zice că popa *Draghie* a trăit supt Alexandru cel Bun «după dresese ce au avut moșul lor popa *Draghie* de la moșul Domniei noastre Alexandru Voevod» (испривиліе что имал д'ка нх поп Драг'їе ут д'ка

нашего Александра Боегоди). Popa Draghie capătă satul Pomârla de la Alexandru cel Bun unul, din rarii domni supt care preuții au jucat un rol mare social și politic.

2. ✓ Acest popă Draghie era frate cu popa Toader din Bârlad, și își făcuse și o mănăstire pe *Lahova*, cătră 1430 cu iaz și moară, pe care domnul Ștefan din 1444 le dă fratelui său popa Toader din Bârlad (Surete și Izvoade IV, 241); «pentru care și noi văzând a lui dreaptă și credincioasă slujbă cătră noi, l'am miluit pre el cu osebită mila noastră și i-am dat și i-am întărit lui întru al nostru pământ moara fratelui său a popei lui Draghie ce este pe Simila unde a fost hălășteul Bistricenilor valea până unde cade Simila în Bârlad, și am poroncit lui ca să-și facă și sat pre Lahova, unde au fost mănăstirea fratelui său a popei lui Draghie încă am dat'o acelui de mai sus zis popa Toader din Bârlad».

Documentul nostru din 7054 Mart 30 ne arată pe urmașii acestui popa Draghie, că ar fi aceștia : *Dumșa* paharnicul, care nu poate fi altul de cât postelnicul *Dumșa* de supt Ștefan cel Mare (1497—1500). Acest *Dumșa* a avut pe Vasco Mihăilaș și pe Fedorina, care la rândul lor au pe Sima, Dragoș și Toader din Vasco, iar Codreanul, Nastasia și Safta din Fedorina. Toți acești urmași din 1546 v neau în a patra generație și moșteneau o cincime din Pomârla

Uricul Bârladului ne vorbește de celalalt frate a lui popa Draghie, adecă de popa Toader din Bârlad, care căpătase de la urmașii lui Alexandru cel Bun toate proprietățile fratelui său din țara de jos : mănăstirea, iazul și moara pe Semila.

Popa Toader din Bârlad a născut pe *Mihailă Tudor*; acesta are 4 copii : pe *Cârstea Dancovici*, *Anușcă*, *Mușa*, și *Ivanco*. Crăstea Danovici are 4 copii pe Crăste, Podolinca, Stanca și Niacșa ; iar Ivanco are 5 copii, pe Ivanco, Isaico Simeon, Mușa și Drăsămila. (Surete și Izvoade IV, 242).

98. Document din 7062, Martie 2. Bârlad.

Sumar: Alexandru Vodă întărește nepoților lui Ivancu Haladic, Nastasia și Elisabeta dreptul de stăpânire pe a treia parte din Pomârla, unde a fost casa lui Haladic, cum și iazul pe Hluboca.

Cu mila lui D-zeu Noi Alexandru Voevod domn țării Moldovei, Inștiințare facem prin această a noastră carte tuturor celor ce vor cetio sau vor auzio pentru adevăratele slugile noastre Nastasia și sora ei Elisabeta nepoate lui *Ivancu Haladic*, că iată pre lângă a noastră osebită milă le-am dat și le-am întărit loruși în pământul nostru al Moldovei a lor dreaptă moșie și ocina după direse de întăritură ce au avut moșul lor Ivancu Haladic de la moșul domniei noastre de la bătrânul Stefan Voevod a treia parte *de sat din Pomârla* unde *au fost casa moșului lor* și iazul ce este pe Hluboca, care mai sus scrisă a treia parte de sat din Pomârla și iazul pe Hluboca să fie Nastasiei și surori ei Elisabeta de la noi uric și cu tot venitul, lor și fiilor lor, nepoților, strănepoților și răstrănepoților lor și la tot rodul lor ce se va alege mai de aproape nesmintit nici odinioară în vecii vecilor. Iar hotarul acei mai sus zisă a treia parte de sat din Pomârla să fie din tot hotarul a treia parte, iar despre celelalte părți să fie hotarul pe unde din veac au umblat. Și spre aceasta esta credința domniei noastre mai sus scrisul noi Alexandru Voevod, și credința boerilor noștri: credința d-lui Ioan Nădabaiu Vornic, credința d-lui Petrea Cracova, credința d-lui Ioan Hârovici, și a d-lui Neagoe parcalabi de Hotin, credința d-lui Ioan Danciul și a d-lui Veisa parcalabi de Neamț, credința d-lui Iosif Veverița și a d-lui Vascan parcalabi de Cetatea nouă, credința d-lui Danu portar de Suceava, credința d-lui Șandrescu spătariu, credința d-lui Ioan Petriceaicu Visternic, credința d-lui Vascan Movilă Pos-

lelnic, credința d-lui Toader Paharnic, credința d-lui Medelean Stolnic, credința d-lui Placsa comis, și credința tuturor boerilor noștri a Moldovei mari și mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn acestui pământ, sau din fiii noștri, sau din semința noastră sau pe cine D-zeu va alege, poftim ea să nu smintească a noastră danie și înălțitura, ce mai vârtos să le întărească și spre mai mare credința acestor mai sus scrise poronci-am credinciosului nostru d-lui Movilă Logofatul să scrie și a noastră pecele să o lege cătră această carte a noastră. Mihailă Borăscul au scris în Bârlad la anul 7062 luna Martie 2 zile.

NOTE

Surețul face parte din actele moșiei Pomârla.

99. Document din 7031. Martie 15, Iași.

Sumar : Stefăniță Vodă întărește lui Ivan Raciște ceașnic a treia parte din satul Țigănești pe Putna, cu mori pe apă Putnei, dat danie de Bogdan Vodă, care l'a cumpărat pentru aceasta de la obștia proprietarilor cu 120 zloți tătarăști, cât îl cumpărase strămoșul lor Barsan supt Stefan Vodă.

† Мистію Божію мы Стефан Ковода, господарь земли Молдавской знаменито. || чиним несим листом нашим взсем кто на нем вззрит или его чтѣчи слышит, вже || тот истинныи слоуга наш вѣрныи Иванъ Рачище чашникъ, слоужилъ прѣжде сто почившомоу родителю Господствамы. Богданоу Ководы правѣю || и вѣрнѣю слѣжбою а днес слоужит нам право и вѣрно. Тѣмъ мы видѣвши правѣю и вѣрнѣю слоужбоу его до нас, жаловали есмы его всебною нашею ми || лостію и дали есмы емоу от

насъ оу нашей земли оу Молдавскихъ, третью часть село
от Циганеши цю на Пстнон, и съ млинѡм на Пст-
нон, цю была || коупиа тотъ третью часть село стопочивши
родитеа господствамы, Богдан Боевода, от Андриенка и
врат его Филиппъ и сестра ихъ сврзъ дѣти Шефзлови ||
и от оуишкѡве ихъ Іѡн Евкатъ и вратиа его Трифъ и
Драготъ снѡве Малинини, и от племеникѡве ихъ Тома
и врат его Петра, и сестра ихъ || Еѡфѡика дѣти взниа
оуси зноукѡве Брзсана, испривиліе цю они имаа от
дѣда господствами Стефана Боевѡды, за рк. заат татар-
скихъ, тое || взсеъ вышписанное да естъ емъ от нас оурикъ
съ взсемъ доходѡм емъ и дѣтем его, и оуишчатѡм его,
и прѣоуишчатѡм его, и працѡвратѡм его, и взсемъ || родъ
его, кто емъ вѣдетъ наиклижнии нешоршено николиже на
вѣки, а хотаръ тои третей част село от Циганеши цю
на Пстнон || и съ млинѡм на Поутнон, да естъ от вз-
сеѡ хотаръ третѡа часть а от нишихъ стѡронъ по ста-
ромъ хотаръ по коуда из вѣка ѡживали, а на то естъ
вѣра || нашего господства вышписаннаѡ мы Стефана Бое-
вѡды, и вѣра прѣвзлюбленнаѡ брата господствамы
Петра, и вѣра вѡтаръ нашихъ, вѣра пана Исака || вѣра
пана Петра дворника, вѣра пана Негриа, вѣра пана
Тхлавъ, вѣра пана Яркѡре, вѣра пана Гриковича,
вѣра пана Тоадера прѡк, Хотин || скихъ, вѣра пана Кос-
те и вѣра пана Кондрѡ парк, Немецкихъ, вѣра пана
Тоадера прѡк, Новоградскаѡ, вѣра пана Петрика пор-
тарѣ || Гоучаевскаѡ, вѣра пана Храна спѡтарѣ, вѣра
пана Еремѡа вистѣрника, вѣра пана Ехѡсѡана чашика
вѣра пана Стрѡча столника, вѣра || пана Вцѡелѣна
комиса, и вѣра всѡхъ волѣрѡвѡ нашихъ Молдавскихъ великихъ

и малнх. а по нашем животѣ ктоѣкъ бѣдетъ господарь отъ дѣтей нашихъ или отъ нашего рода, или какъ бѣдкого богъ избереитъ кити господаремъ нашей Молдавскѣи земли тотъ кн или неоршнла нашего дааніа и потвржденіа. алиби и скрѣпил и стврждил. занѣже есми дали и потврдили за его правлю и вкрѣню службу. а на волиши. крѣпостъ и потвржденіе томъ вхемъ вишенисанномъ келѣкли есми нашимъ вкрѣномъ панъ Готршанъ логофетъ писати и нашъ печатъ закѣнти ксемоу листоу || нашимъ. писалъ Дмитръ Поповичъ оу Исцохъ. ватмъ 13 ма мсца Мартіа бѣ.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, domn țării Moldovei, știre facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dinsa vor căta sau o vor auzi cetindu-li-se. iată că această adevărată slugă a noastră *Ivan Raviște ceașnic*, a slujit înainte vreme sfânt raposatului părintelui domniei mele Bogdan Vodă cu dreaptă și cu credință slujbă, iar acum slujește nouă cu dreptate și cu credință, pentru aceea și noi văzând a lui dreaptă și cu credință slujbă spre noi miluitu-ne-am noi spre el cu osebita noastră milă și datu-i-am lui de la noi în al nostru pământ al Moldaviei a treia parte de sat din *Țigăneștii*, ce-i pe Putna și cu mori pe Putna, ce a fost cumparat acea a treia parte de sat sfânt raposatul părintele Domniei mele Bogdan voevod de la *Andreica* și de la fratele său *Filip*, și sora lor *Soru* copiii *Ștefului* și de la nepoții lor *Ion Bucată* și frații lui *Trif* și *Dragotă*, fiii *Malei*, și de la verii lor *Toma* și fratele său *Petrea* și sora lor *Sofica*

copiii lui *Vănilă*, toți nepoții lui *Bărsan*, din di-
rese ce au avut de la bunul domniei mele *Stefan*
voevod, pentru 124 zloți tătărași. Toată acea de
mai sus parte să-i fie lui și de la noi uric cu toate
veniturile, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și stră-
nepoților lui, și răstrănepoților lui, și la tot nea-
mul lui, ce i se va alege mai de aproape nerușeit
nici odănoară în veaci. Iar holarul acelei a treia
parte de sat din *Țigănești* ce-i pe *Putna* și cu mori
pe *Putna*, să-i fie din tot hotarul a treia parte, iar
despre alte părți după vechiul hotar pe unde din
veac a imblat. Iar la aceasta este credința dom-
ei noastre mai sus scrisa *Noi Stefan Voevod*, și
credința prea iubitudui frate al domniei mele Pe-
tru, și credința boerilor noștri, credința *Dumisale*
Isac, credința dumisale *Petru* dvornicul, credința
dumisale *Negrilă*, credința dumisale *Talabă*, cre-
dința dumisale *Arbure*, credința dumisale *Grincovici*
și a dumisale *Toader* parcalabi de *Hotin*. cre-
dința dumisale *Coste* și credința dumisale *Condre*
parcalabi de *Neamț*, credința dumisale *Toader* par-
calabi de *Cetatea Nouă*. credința dumisale *Petrică*
portar *Sucevei*, credința dumisale *Hran* spatar,
credința dumisale *Eremia* vistearnic, credința dumi-
sale *Săcuian* ceașnic, credința dumisale *Străce*
stolnic, credința dumisale *Cățelean* comis și credința
tuturor boerilor noștri *Moldovenești* a mari și a
mici. Iar după a noastră viața cine va fi domn
țării noastre a *Moldovei*. unul ca acela să nu strice
a noastră danie și întărire, ci mai vartos să i-o în-
tărească și să i-o împuterească, ca ceia ce i-am dat'o
pentru a lui dreaptă și cu credința slujbă. Iar spre
mai mare țarie și împuterire a tot ce s'a scris mai
sus. poroncit-am la al nostru cinstit și credincios
boiaru *Totrușan* logofăt să scrie și a noastră pe-
cete s'o acăte de această a noastră carte. A scris *Du-*
mitru Popovici în Iași, la anul 7031 luna *Mart* 15 zile.

N O T E

Originalul pergament cu pecete, atârnată cu şnur roş, E foarte bine păstrat şi cetet. Originalul l'am copiat din Grefa Curţii de Apel din Iaşi. Pe pecete se ceteşte + печать ив Стефана Коккоды господар земаи молдавскон. Cap de bou, steaua între coarne, soarele în stînga, luna în dreapta. Scutul e încadrat într'un exagon de linii curbe. (v. „Surete şi Izvoade» VI, 433).

Nume de persoane. Ivan Racişte, Andreica, Filipp, Soru, Şteful, Ion Bucată. Trif, Dragotă, Malea, Toma, Petrea, Sofica, Vănilă, Bărsan.

3) *Nume de locuri.* Țigăneşti pe Putna.

4) *Obştea răzeşilor* În secolul al XV-lea proprietar în Țigăneşti pe Putna era Bărsan, pe o treime din toată întinderea moşiei ceea ce arată că proprietatea era mai veche în sat, de cât sfârşitul secl. al XV-lea. Acest Bărsan, a avut următorii copii: Vănilă şi Şteful; Vănilă a avut copii pe Toma, Petrea şi Sofica; iar Şteful a avut pe Andreica, Filip, Sora şi Malea. Malea are de copii pe Ion Bucată, Trif şi Dragotă. Erau dar supt Bogdan Vodă 9 proprietari în a 3-a parte din Țigăneşti pe Putna, când vine Domnul şi le cumpără dreptul lor de proprietate pentru 120 zloţi tătărăşti. pentru a l da lui Ion Racişte paharnic ca mulţamită pentru slujbele sale făcute domniei.

5) *Boerii.* Controlând lista boerilor cu cea din Documentul dia 24 Iunie 7030 dat în Hărlău. anterior cu 9 luni cestui de aici, vedem că 2 boeri şi-au schimbat starea: bătrânul Luca Arbure a fost schimbat în slujba sa de portar al Sucevei cu Petrică. Rămănera lui Luca Arbure în lista boerilor ca boer fără titlu, ar arăta întâi că ar fi fost un fel de pensionar al timpului, dacă nu ne-am explica faptul prin începutul de disgraţie în care a căzut bătrânul boer, căci după o lună de zile i se zbură capul.

Boerul Talabă scos de la părcălăbia Hotinului, rămâne boer fără titlu și snpt Rareș Vodă in primul an de domnie.

6) *Danie domnească*. Nu știm natura slujbei ce a putut face paharnicul *Ivan Raciște*, lui Bogdan Vodă pentru a i se dărui de domn o moșie de 120 de zloți, inadins cumpărată pentru dănsul. Slujit-a pe domn in războaiele sale, ori mai ales in misiunile politice, când cu închinarea țării? noi bănuim mai degrabă că acest Ivan Raciște să fi fost un insoțitor al Tautului in misiunea sa pe lângă Turcia, când cu închinarea Moldovei.

100. Document din 7053 Sept. 17. Hârlău.

Sumar: Petru Vodă Rareș întărește mănăstirei Moldavița o Toplița din târgul Baei, de la capatul ei până la vărsătura ei in apa Moldovei, cum a fost făcută danie de Alexandru cel Bun, asemenea și un părau care fusese dat de Stefan Vodă mănăstirei Neamțului să aibă drept a-și face mori și prisăci pe tot lungul aceluia părau până la vărsătura sa in apa Moldovei.

† Млстїю вжїею мы Петръ Боевода, господарь земли, молдавской, знаменито. . etc). . . жаловали есмн осокною нашею млстїю дали и потврѣдили есмн, вт нас оу нашей земли с Молдавской, нашей стѣки и мѣли монастыри Молдавиц, идеже ест храм || Благовѣщенїе пречѣки двци вци марїи, сѣ една Топлица что ест с тръг Блѣ вт врѣх до оустїа, идеже спадает с молдав, что вист или даанїе вт прѣдѣла || господствами вт Александра Боеводи, и един Пхрѣс что било дано монастыри вт Пѣкци с вт дѣла гевми Стефана Боеводи, да вждет стїи монастыр Мол(да)вици, вт || вхд с възмогжт поустити вод из молда тиж до оустїа идеже спадает с молдав, да соби сзтворѣт, млини и стѣпи, или что не хошѣт сзтворит на Топлиці и на тот Пхрѣс, а стом с монастыр Пѣкци дадох и иде за тот Пхрѣс, а топлица.

Брѣс-1006

21

и пхрхѸ что сѣт вышписанны да вѣдѣт стѣки мнастири молдавица, идеже ест храм || благокѣщеніи прчетѣки двци бци Маріи, ѡт нас ѡрик сѣ възсѣкм доходоу, непорѡшенно николиже на вѣкы, а на то ест вѣкра нашего гсподствами вишеписаннаго мы Пє || тра Боеводи, и вѣкра възлюбленнх ми снвє Илнншѡ и Стефана и вѣкра копар наших, вѣкра пана Єфрима Хѡрѡ, и вѣкра пана Борчи дворника, вѣкра пана Стѡрзи и пана Могила прѣкзлабове Хотинских, вѣкра пана Данчюла Хѡрѡ и пана Мирона паркалабове ѡт Пѣмца || вѣкра пана Шандра и пана Тѣмпи паркалабове Новоградских, вѣкра пана Петри Бартиковѡ портарѣ Го-чавскаго, вѣкра пана Юріѡ спатарѣ, вѣкра пана || Дана вистѣрника, вѣкра пана Хѡрбора постелника, вѣкра пана Пѣтрашка чашника, вѣкра пана Пѣгѡла столника, вѣкра пана || Палкен комиса, и вѣкра възсѣкх копаров нашихь Молдавскихь || великихь и малихь, Я по нашемь животѣ кто боудет гспдрѡ нашей земли ѡт дѣтїи наших или ѡт нашего рода, или пак боудкого вѣз избере: ь гспо || даремѣз бити нашей Молдавской земли тѡт ки || непорѡшина нашего даанїа и потврѣженїе нашей мѡлви Молдавица, идеже ест храм благо || вѣщенїе бци мріи, али ки оу-крѣпили и стврѣди, занеже ест дано тих вышписаних То-пица и ПхрхѸ, нашей стѣки мѡлви ѡт гсподствами за дшѡ дѣдох || и родитѣа наш и за наш здравїе и спасенїе дѡши и тѣлоу, а пак кто покусит порѡшити нашего даанїе, таковїи да ест проклѣт ѡт га ба сѣтворшаго нко и || земляк и ѡт прѣчистїа его мтрѡ [и ѡт възсѣкх стѣкх богоу оугодок || шнхъ] и ѡт ѡ евангелисты и ѡт вї Апсѡк и ѡт тїи стѣкх ѡтецъ иже ^ѡвѣз ни кеи и оучастїе сѣ ноудѡ и сѣ триклѣкто Ярие, и сѣ иними Іоуден иже възжпише на га бѡ

крѣзъ его на нихъ и на чадѣхъ ихъ въ вѣки аминь. Я на
болшеи крѣпостъ и потврѣ || жденне томоу въсемоу више-
писанномоу велѣли есмь. || нашему вѣрному панъ Мати-
таш догофетъ писати. и нашоу печать прикѣсити ксе-
моу листоу нашему. писъ Георгіе въ Хролокѣ като ±зиг
мца Сентеврїе зѣ.

Traducerea

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod domn
țării Moldovii, știre facem cu această carte a no-
astră tuturor cui pre dânsa vor cata sau o vor auzi
celindu-li-se, cum ne-am milostivit înșine cu osebită
mila noastră de am dat și am întărit înșine dela
noi în al nostru pământ al Moldovei sântei noastre
și rugei noastre mănăstiri *Moldavița*, unde este hra-
mul bunei Vestiri a preacuratei fecioarei de Dum-
nezeu născătoarei Mariei cu o *toplită*, ce-i în țar-
gul Baei, din vârful ei la gură, unde se varsă în
Moldova, ce i-a fost dat danie de la străbunul dom-
niei mele de la Alexandru Voevod, și un *părău*
ce a fost dat mănăstirii de la Neamț de bunul dom-
niei mele Ștefan Voevod, să fie și acestei mănăstiri
Moldavița ca să poată lăsa apă din Moldova așijderea
la gură unde cade în Moldova și ca singuri să-și
facă mori și stupi sau ce ar voi să-și facă pe To-
plița și pe acel părău. iar sfintei mănăstiri Neam-
țului i-am mai dat să folosească de acel părău. Iar
Toplița și părăul caris mai sus scrise să fie sfin-
tei mănăstiri *Moldavița*, unde este hramul Bunei
vestiri a preacuratei Fecioarei născătoarei de Dum-
nezeu Mariei de la noi uric cu toate veniturile ne-
rușeit nici odănoară în veci. Iar la aceasta esie

credința domniei noastre mai sus scrisă Noi *Petru Vodă* și credința *prea iubiților mei fi Iliăș și Ștefan și Costantin*, și credința boerilor noștri, credința dumisale *Efrim Hurul*, și credința dumisale *Borce* dvornic. credința dumisale *Șturza* și a dumisale *Moghila* parcalabii Holinului, credința dumisale *Danciul Huru* și a dumisale *Miron* parcalabi de Neamț, credința dumisale *Șandru* și a dumisale *Tâmpa* parcalabi de Cetatea nouă, credința dumisale *Petre Vartic* portarul de Suceava. credința dumisale *Iurie* spatarul, credința dumisale *Dan* visternicul, credința dumisale *Hrăbor* postelnicul, credința dumisale *Pătrașco* ceașnic, credința dumisale *Neagul* stolnic, credința dumisale *Plaxa* comis, și credința tututoror boerilor noștri ai Moldovei a mari și a mici. Iar după viața noastră cine va fi domn în pământul nostru al Moldovei din copiii noștri sau din neamul nostru sau ori pe care altul Domnul Dumnezeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldovei, unul ca acela să nu strice a noastră danie și întarire rugii noastre Moldaviței, unde este hramul Buneci Vestiri a Născătoarei de Dumnezeu Mariei, ei mai vârtos să o întărească și s'o imputerească, de oare ce i-au fost date acele mai sus scrise *Toplița* și *Părăul* sfintei noastre rugi de la Domnia me pentru sufletul strămoșului și părintelui nostru, și pentru a noastră sănătate și mântuirea sufletului și a trupului. Iar cine s'ar încumeta a rupe a noastră danie, unul ca acela fie proclat de Domnul Dumnezeu făcătorul cerului și al pământului, și de prea curata lui maică și de cei 4 sfinți Evagheliști. și de cei 12 apostoli și de cei 318 părinți care au fost la Niceia Cetate, și de toți sfinții cei întru Hristos; parte să aibă cu afurisitul Aria și cu vânzătorul Iuda, și cu acei iudovi cari strigau la Isus: sângele lui nevinovat asupra noastră și asupra copiilor noștri. Iar

spre mai mare tarie și putere a tot ce s'a scris mai sus am poroncit la al nostru credincios boer *Măteiaș logofăt* să scrie și pecetea noastră s'o acațe la această carte a noastră. A scris *Gheorghe* in Harlau la anul 7053 luna Septembrie 17.

NOTE

1) Originalul pergament are pecete ruptă atârnată se află in grefa Curței de apel din Iași. Se pot celi a-cesste cuvinte : к земан Молд. Șaur roș de matasă. (v. Su-rele și Izvoade VIII, 655).

2) *Nume de locuri.* Toplița, Părău, Bae, Moldavița.

3) *Toplița.* Supt nume de Toplița găsim un sat in județul Mehedinți și alte denumiri mai vechi. In înțeles co-mun Cihac nu ni-l dă in dicționarul său. Iată cum: preci-zază documentul nostru ce-i aceia Toplița : сх една топлица что ест с тръгъ Бае, въ рѣкѣ до оустіа нѣже спадаетъ с Молдавіе. = cu o topliță ce-i in târgul Bae de la (izvorul) capătul ei la gura unde se varsă (cade) in Moldova. Deci Toplița trebuie să fie o apă curgătoare, care trecea prin târgul Bae.

Ce să fie acum acea Toplița ? Se zice Toplița la o apă mocirloasă unde este glod permanent, și unde când dă vita cu piciorul se înfișe mai tare, un fel de *ochiu*, *smârc*, din care izvorăște un părău, a căruia apă nu înghiață iarna Fără a prejudeca pricina de ce nu înghiață apa din to-pliță, poporul a numit această apă mocirloasă, acest tâu, acest ochiu, cu numele de Toplița, crezând că apa e caldă și de aceia nu înghiață. La acele ce nu înghiață din cauza sărurilor dezolvate in apă li se zice *Sărata*, *Săratu*, *Soloneț*, *Soloneț* etc., la celelalte ape care nu înghiață li s'au zis *toplița*, că ar fi calde și iarna (*topca* = cald, *toplenie* = in-călzit, *topiti* = a topi), dar din aceeași cauză e glodcasă

(*topkie*=mocer'os, *topkii*=glodos). De aceea în părțile de șes se zice în loc de *toplîta*=gloduri, smârcuri.

4) *wt дѣда господства Стефана Коеводи*=de la bunul domniei mele Stefan Vodă, credem că se referă la Stefan fiul lui Alexandru cel Bun, și frate cu bunul sãn Bogdan Vodă, tatăl lui Stefan cel mare. Nici într'u caz nu putem lua aici pe Stefan Vodă drept Stefan cel mare, tatăl (*wtцх* sau *родителѣ*) lui Petru Rareș.

101. Document din 7053, Aprilie 4, Huși.

Sumar : Petru Rareș Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între sine surorile Mărica Bran și Marina Petriman în satele Crivești Hodeeștii, Găurenii, Răvăcani, cum și țiganii robi.

† *Млстїю бжїю мы Петръ Коевода господарь змани Молдавской, знаменито чиним иссим листом нашим възскѣи кто на нем възрит, или его чтоучи слышит || вже прїидоша прѣд нами, и прѣд нашими водрѣ Молдавскими. Мзрика кнегинѣ Брань и сестра ея Мзрина кнегинѣ Петриманѣ дочки Настина вндкы || Мзрдшкы прѣкоундчатовѣ Костѣ Стравич и Жсржѣ Стравич, по их доброй воли никым непонсждени аниприсловани, и разделили промежи собо || кы своя правїи wtнїни wt своих правих оурико(ве) и испривилїе что имали дѣдоке их Жсржѣ и Костѣ Стравич wt прѣдѣда нашего Алезандра Коеводи, и wt || Илїа и Стефа(на) Коеводї и wt потвержденїе wt родителѣ господствами Стефана Коеводї испривилїе что имали баба их Мзрдшка, wt раздленїе тиж wt Стефана || Коеводї и мти их Настѣ wt раздѣленїе wt господствами, их села наимѣ кривеери и Хотчечин, и половина wt Рзвзкани, части wtкз Кривецин*

и село Гхѣрѣни, и досталосѧ || въ част Мхрикзи половина село Кривеци и село Гхѣрѣни, что ест селици, и половина ѡт Рѣвѣкани тиж селици, а пакъ въ част сестра ен мхринен доста || лосѧ ѡ ен част половина село ѡт Кривеци и село Ходчеци что естъ сѧ сѣсиди, прода нами и прѣд нашими бояре, ино мы видѣвши ихъ доброю волю и то || кмежь и доброе ихъ раздѣленіе, а мы такожде ѡт нас дали и потврѣдили есмы Мхрикзи и сестра ен Мхринен сѣи тоти чтоти вишеписаніе || села како да ест намъ ѡт нас ѡрик сѧ взсемъ доходомъ имъ и дѣтемъ ихъ, и зноучатомъ ихъ и продазючѣтомъ ихъ и працѣрѣтомъ ихъ и взсеому роду ихъ кто сѧ || имъ извереть нанеближнїи непорѣшено николижи на вѣкы, Я хотарѣ тѧмъ прѣдреченимъ селамъ нашимъ Кривецимъ и Ходчешомъ ѡ Стрѣнгъ и половина Рѣвѣка || номъ и Гхѣрѣномъ да ест ѡт оусихъ сторонъ по старому хотару по коуда изъ вѣка шживали, и тиж еше есмы дали и потврѣдили сѧ сѣкъ нашему Бранѣ на свои прави || цигани поимѣ Радѣль и Пѣга и Мхрина дѣти Дадѣл и Катринен и племенника ихъ Жоѧ и Симѣа дѣти Станен, и Драгна дочка Радѣлови и Симѣовъ снъ || Пѣгзи, испривиліе что имали дѣдов(е) иму Станчуѧ Прѣвѣлакъ ѡт Петра Ковода, и тоты цигани вишеписанїи сѣи есмы зноукове Гѣреш жуделе, и емоу Гоудѣу || манѣ и Костѣ како да ест иму ѡт нас ѡрик сѧ взсемъ доходомъ емъ и дѣтемъ емъ и зноучатомъ емъ, и еше есмы дали и потврѣдили сѧ сѣкъ нашему Сремїе Хомелникъ и вѣс || ка его Мхрикзи вишеписаніе на ихъ правнїи ѡтнини село Пхѣшѣци что вини кѣпиа ѡт Шефѣла Боунацки за цъ златъ татарскихъ ѡт привиліе что ималъ Шефѣла ѡт томже ѡрик

за петдесѣтъ злати татарски, како да ест им зрик ѿт нас съ взсем доходом им и дѣтѣм || их и зноучатом их. Я на то ест вѣра нашего господствами вишеписанаго мѣ Петра Воеводи и вѣ(ра) прѣвзлюбленихъ снѣв господствами Илѣнаша и Стефа(на) и Константина, и вѣра воар на || ших, вѣра пана Хѣрѣ дворника, вѣра пана Петри Крѣков(и), вѣра (пана) Пѣрчи (и) пана Стоурѣси прѣкзлак Хотински, вѣра пана Данчюла Хоурѣ и пана Миронона (sic) прѣкзлак ѿт Нѣмца, вѣра пана || Шандра и пана Тѣмпи прѣкзлак Новоградскихъ, (вѣра) пана Бартик Петри портарѣ Сѣчавскаго, и пан Юрѣе снѣв тарѣ, и пана Могѣла вѣстѣрника, и пана Хрѣвора постѣаника, и пана Хам || за и Нѣгѣла и Плакси, и вѣра вѣсѣхъ воар нашихъ Молдавскихъ, велики и мали, а по нашимъ животѣ кто вѣдетъ гспдрѣ нашѣн земли ѿ дѣтѣн нашихъ или ѿ нашего родѣ или пакъ вѣдъ кого || кѣ изверѣт бити гспдрѣмъ нашѣн земли Молдавски тотъ ки имъ непорѣшилъ нашего данѣ и потвѣрждѣнѣ алекѣ имѣ скрѣпилъ и стѣрждѣл, занѣже есми дали и потвѣр(д)или за || ихъ право вишеписанѣи вѣсѣмъ и сѣт имъ прави ѿтнини, а на боашѣ крѣпостъ и потвѣрждѣнѣ томѣ вѣсемѣ вишеписаномѣ велѣкли есми нашѣмѣ вѣкрномѣ пани Мѣтѣлшъ Логофѣтъ писати || и печатъ нашѣ привѣкѣнти кѣемѣ листѣу нашѣмѣ, Тома Флорескоула писалъ ѣ Хѣсохъ вато ѣзигъ мѣца ап. д.

Traducere

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod domn țării Moldovei, știre facem, cu această carte a noa-

stra tuturor cui pe dânsa vor căta sau celiindu-li-se o vor auzi. Iată că au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri Moldovenești *Mărica* jupâneasa lui *Bran* și sora ei *Mărma* jupâneasa lui *Petriman*, fetele *Nastei*, nepoate *Măricăi*. străne-poate lui *Coste Stravici* și *Jurj Stravici* de a lor bună voe de nimeni silite nici învăluite și ș'au împărțit între sine ale lor drepte ocine din ale lor drepte urice și direase ce au avut bunii lor *Jurj* și *Coste Stravici* de la *străbunul domniei mele Alexandru Voevod* și de la *Ilie* și *Ștefan voevozi* și de întărire de la *părintele domniei mele Ștefan Vodă* și din diresele ce au avut *baba* lor *Mărușca* de împărțală așijdere de la *Ștefan Voevod* și *mama* lor *Nastea* de împărțală de la *domnia mea*, a lor sate anume *Crivești* și *Hotcești* și jumătate din *Răvăcani*, partea din *Crivești* și satul *Găureani*. Și s'a căzut în partea *Măricăi* jumătate de sat *Criveștii* și satul *Găureanii*, care este o seliște. și jumătate din *Răvăcani* așijderea siliște; iar în partea surorii ei *Mărinei* i s'a căzut în partea ei jumătate sat din *Crivești* și satul *Hodceștii*, care este cu vecini înaintea noastră și înaintea a lor noștri boeri. Deci noi văzând a lor de bună voe și tocmală și buna lor împărțală, și noi așijdere de la noi am dat și am întărit înșine *Măricăi* și surorii ei *Mărinei*, toate acele ce-s mai sus scrise sate. ca să le fie lor de la noi uric cu toate veniturile lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților și răstrănepoților lor și la tot neamul lor ce li se va alege mai de aproape nerușeit nici odănoară în veci. Iar hotarul acelor de mai sus scrise sate anume *Criveștii* și *Hodceștii* la *Strungă* și jumătate din *Răvăcani* și *Găureani* să le fie din foarte părțile pe vechiul hotar, pe unde din vechi au îmblat; și așijderea înșine dat-am și am întărit slugii noastre lui *Bran* pe ai săi drepti țigani anume

Radul și Neaga și Mărina copiii Dadului și Catrinei și verile lor Joea și Simza copiii Stanei și Dragna fata Radului și Simion fiul Neagai, din diresele ce le-a avut bunul lor Stanciul parcalab de la Petru Voevod, și toți acei țigani mai sus scriși sint nepoții lui Gureș judele și a lui Guduman și Costea ca să le fie lor de la noi uric cu toate veniturile lui și copiilor lui și nepoților lui; și încă am mai dat și am mai întărit slugii noastre lui *Eremia Homelnic* și nepoatei sale Măricăi pe a lor dreaptă ocină satul Păușeștii, ce dânsul l'a fost cumparat de la *Șteful Bunașki* cu 900 zloți tătărași din privilegiile ce le-a avut Șteful de împărțală de la domnia mea. Și iarăși a cumpărat *Eremie Homelnic* a treia parte din Costești de la Șteful din acelaș uric drept 50 zloți tătărași, ca să-i fie lui uric de la noi lui și copiilor și nepoților lui. Iar la aceasta este credința a noastrei domnii mai sus scrisă noi Petru Voevod, și credința preaiubiților fii ai domniei mele Iiaș și Ștefan și Constantin, și credința boerilor noștri, credința jupânului *Huru dvornic*, credința jupânului *Petru Crăcovici*, credința jupânului *Burce* și a jupânului *Sturza* parcalabii Holinului, credința jupânului *Danciul Hurul* și a jupânului *Miron* parcalabi Neamțului, credința jupânului *Șandre* și a jupânului *Tămpa* parcalabi de Cetatea Nouă, credința jupânului *Vartic Petre* portar Sucevei, și a jupânului *Iurie* spatar, și a jupânului *Moghilă* visternic, și a jupânului *Hrăbor* postelnic, și a jupânului *Hamza* și *Neagul* și *Plaxa*, și credința tuturor boerilor noștri Moldovenești a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn pământului nostru din copii noștri sau din neamul nostru sau pe ori care altul D-zeu îl va alege să fie domn țării noastre a Moldovei, unul ca acela să nu le strice a noastră danie și întăritură, ci mai vartos să le-o întarească

și să imputerească, căci că înșine am dat și am întărit pentru tot ce s'a scris mai sus și căci că sânt lor drepte ocini. Iar spre mai mare tărie și imputerire a tot ce s'a scris mai sus poroncit-am înșine la al nostru credincios boer *Mateiaș* logofat să scrie și pecetea noastră s'o acăte la această carte a noastră. Toma Florescul a scris în Huși, la anul 7053 luna April 4.

NOTE

1) Originalul pergament, cu pecete atârnată, face parte din arhiva d-lui Rober Mille, fostul proprietar al Strungăi. Se cetește pe pecete: п(чаткѣ iw) Петра Коккоды господар земли Молдавскон, Cap de bou. Este și o traducere făcută de Ionița Stamate pitar în 1808 Oct. 20 Eși. (Vezi Surete și Izvoade VIII, 661).

2) *Nume de persoane* : Mărica, Bran, Mărina. Petriman, Nastea, Mărușca. Coste și Jurj Stravici, Eremia Homelnic, Steful Bunațki.

3) *Nume de locuri*. Crivești, Hodcești (și Hotcești), Găureni, Răvăcani, Strunga.

4) *Jurj și Coste Stravici*. Uricul nostru ne vorbește de urmașii în a 4-a generație a boerilor Stravici de supt Alexandru cel Bun. În adevăr ne spune că cele 2 surori *Mărica* jupăneasa lui *Bran*, și *Mărina* jupăneasa lui *Petriman*, erau fetele *Nastei*, nepoate *Marușcăi* și strănepoate lui *Coste și Jurj Stravici*, cari trăesc supt Alexandru cel Bun (испривиліе что имали дѣдоки ихъ Жсржѣ и Косте Стравичъ отъ прѣдѣда нашего Ялѣзандра Коккоды—din diresele ce au avut bunul lor Jurj și Coste Stravici de la bunul nostru Alexandru Vodă.

Ar urma că acești 2 Jurj și Coste Stravici să fi fost frați. În adevăr Petru Rareș Vodă zice că față de el Alexandru

cel Bun vine străbun (нрѣдѣдѣ), căci avem seria: Alexandru Vodă—Bogdan Vodă—Stefan Vodă—Petru Vodă Rareș. Tot așa vineau și cei 2 Stravici Coste și Jurj față cu cele 2 surori. Jurj și Coste Stravici—Marușca—Nastea—Mărica și Mărina; dar uricul le zice numai дѣдоуе în loc de нрѣдѣдоуе.

Fost-au cei 2 Stravici frați? Documentele timpului par a ne desmînți. În adevăr în documentul din 6929, (Ulianițki 26), se aduce între cei 33 ce iscălesc, și credința lui *Stefan Stravici i brat ego Jurj*. Deci Jurj Stravici avut'a de frate pe Stefan Stravici, iar de Coste nu se pomeneste. Urcându-ne mai sus găsim pe un *Bratul Stravici* și cu *fratele său Liuban*; iar mai sus cătră 1392 găsim pe *Ivan Stravici*. Credem dar că primul Stravici a făcut parte între descălecătorii lui Bogdan din Maramureș și dacă legăm arătările documentale reiese că Straviceștii au fost în rândurile dintăi ale boerimei între 1392—1421.

Cel dintăi fost-a *Ivan Stravici* urmașii lui au fost *Bratul și Liuban*. În al treilea rând au fost *Jurj și Stefan Stravici*; urmașul lui Jurj Stravici a fost cred acel Coste Stravici, care acest Coste a făcut pe Mărușca; aceasta pe Nastea, și această Nastea pe cele 2 fete Marica și Mărina. Pentru surorile Mărica și Mărina din 1545 era greu să știe bine spița lor de 150 de ani mai înainte; de aceea și scriitorul incurcă gradul, punând *deadz* în loc de *preadeadz*.

Indicele Alfabetic

A. Muntenia

- Albul diac. 335.
Albul vistier și Ispravnic 318
Albul comis 288, 291, stolnic
294, 297, 298.
Albul din Guguești 336.
Albeni pe Gilortu 289.
Aldamaș 339.
Amarul, sat 282.
Amlașul 280, 293, 305.
Andrian, munte 283, 297,
Aninoasa 336, 338, 356.
Arcă, fiul Arcăi, 287 Elena
sora - 287.
Argeș 281.
Aspri 285, 291, 293, 297,
298, 338.
Băbeni sat 307.
Badea 309, din Cojești 316.
Badea pah. 304, 309, 316,
318, 320.
Badea post. 291.
Badea vornicul 281.
Badea pah. fiul lui Tudoran
pitar 356.
Baia sat, 305.
Balea paharnic, 281.
Bălești sat, 306.
Balica 316, partea lui—323.
Balomirești sat 282, 289,
Balota din Bărlești 331.
Banuț din Vlădești 341.
Barbul al Craiovei 300, 302,
304, 309, 318, 320, 323,
325, 327. ban 331, 333.
Bărcan comis 335.
Bărcan vel stolnic 342.
Bărlești sat 331.
Bărsești sat 307.
Basarab Vodă Mlad 318.
Basarab Vodă (Neagoe vodă)
fiul lui Basarab Vodă, 330,
333.
Berendei Neagul 306.
Berteza (popă) din Aninoasa,
336.
Birari slujbași 282, 294, 308.
Blastăm (incheere) 281, 294,
308.
Bodea stratornic 333.
Bogdan logofăt 316, 325, vel
dvornic 325, 327, 329.
Bogdan spatar 309.
Bogdan vel logofăt și isprav-
nic 335.
Bora, munte, 305.
Borăști sat 322.
Boul, munte 284.
Bradet 300.
Brăești sat 306
Brancovanul Preda 358.
Brumalunul sat 306.
Braul Spatar 283.
Braul vel comis. 345, 349.
București 283, 290, 291, 294,
316, 320, 331, 335.
Budenii sat 289.
Budo sat 306.
Bumbara din Corbi 331.
Bumbeștii sat 339.
Bunilă 318.

- Buzdugan din Sofraceni 331.
Buzeu 327.
Buzinca vel clucer 358.
Calin din Vlădești 341.
Calotă vist. 316, 318, 320,
comis 329, vel dvornic
331, 333.
Calul; a dat domniei mele
calul 286; a ertat darea
de cal 288. a dat un cal
bun 291, 297, domniei mele
a dat calul 298, 302, 316,
a ertat darea de cal 333.
Câmpulung 357. orașul dom-
niei mele 357.
Căneștii sat 306.
Capotă Manea 336.
Carbeștii sat 323.
Cărlig diac 298.
Cazan logofăt 283, 323.
Cățeți sat 306.
Ceariții sat 322, 325.
Cernica vel dvornic 342.
Ceucuț gramatic 286.
Ciobăneștii sat 306.
Ciocadia sat 287.
Ciuchiu 306.
Ciurilești sat 282.
Cneji 344, 348.
Coarnele munte 291 320.
Coaste, munte 305.
Coico 281.
Colțea postelnic 288, pahar-
nic 291.
Coman 325.
Corbi sat 316, 223, 331,
Corcolăți sat 302.
Corlat diac 294.
Costandin pah. 339.
Costandin vel postelnic.
358.
Crainicul munte 306.
Crâng siliste 319.
Crasna sat 289.
Crăstian dvornic, 288. biv
dvornic 297, 302, 304, 309.
Cristea dvornic 286
Crăstea spatar 345, 349.
Daia, sat 298.
Dâmbova sat 282.
Dan Vodă 280,
Dan, 207, și ai lui: Dragoi,
Neagoe, Dobromir. 297.
Dan 319.
Dan din Jupănești 331.
Dan din Românești 331.
Danciul 288, frații și fiii lui
288.
Danciul din Iași 331.
Danciul stolnic 286, 288, 291,
comis 294, 297. 298, 302,
304, 309.
Danciul armaș mare 318, 320,
vel dvornic 324.
Deadiul vist. 345, 349.
Deatco 309. 327 ban 327,
329, 330, stolnic 283,
Dediul spatar 286.
Didrih. 284.
Dinu (Câmpul lui—) 306.
Dobra siliste 320.
Dobromir 297.
Dodeștii sat 304.
Drăganul sat 306.
Drăgoi diac 297.
Drăghici biv dvornic 285.—al
Stoicăi 288, 291, 294, 297,
298.
Drăghici paharnic 331, 333.
Drăgoeni 331.
Dragomir Udriște 283, 294.
Dragomir Manea 285, 288,
291.
Dragomir stratornic 294, 302,
304, 309.
Dragomir stolnic 300, 302,
309, 316.
Dragolă, 306.

- Draica, 333.
Duca 283.
Dumitru paharnic 294, 297, 298.
Dumitru vistier 333.
Dumitru vel dvornic 336, 339.
Dumitru diac 358.
Eremia log. 349.
Evstratie egumenul Tismanei 328.
Făgraș 280, 293, 305.
Fiiat 331.
florini ungurești 288, 298, 304, 318.
Fote postelnic 345, 349.
Frăluț Stanciul 297.
Frați—să fie frați 306, 316.
Genunea (lui Miloe) 331.
Ghizdaveț Dumitru ispravnic 287.
Gilortu, apă 289.
Giosani, sat 289.
Giurători (zacleşe) 12 boeri 310, 325, 357.
Gligori vel comis 342.
Gligori vel logofăt 358.
Globaș slujbă 282, 294, 308.
Grigorie egumen mănăstirei Visina 330.
Groșani sat 333.
Groza 333, și fratele său Mareș, 333.
Guguești sat 336.
Hamza comis 331, 333.
Hargot paharnic 286, 288.
Harvat spatâr 320, vistier 324, 325, 337, 329, vel logofăt 331, 333.
herțeg 280, 293, 305.
Hranitul din Bălești 331.
Hrizea vel vornic 358.
Iane Visternicul 335.
Ianichie egumen Tismanei. 313.
Iașii sat, 288, 331.
Istratie egumen Tismanei, 322.
Iuga 306.
Ivabna, munte, 305.
Ivan stolnic, 318, 320, 324, 325, 327, 329, 335.
Ivan vel postelnic 335.
Ivancea stolnic 335.
Ivașco postelnic 2 lea 345.
Ivul, 287.
Izvoranul stolnic, 304.
Izvoarele, sat 289.
Jilțul (gura--) 300.
Jitian. 283, 289, frații săi, Pătru, Vălcu, Vlad, Radul; 299, verii săi Albul și Crăciun 289, 297, 320.
Jitian stolnic, 331, 333.
Jiul riu 289, 325, 331.
Județ, slujbaș 282, 294, 308.
Jupănești sat 289, 331.
Lațco diac 283.
Lațcu, 293, nepoții săi Andrian, Lupul, 293.
Lațcu, unchiul lui Deatco 327, 328, și fiul său Radul 328.
Lăudat din Vlădești 341.
Leca spatâr 339, vel postelnic, 342, biv vel post. 345.
Lelești sat 291, 326.
Lupul biv vel logofăt 345.
Lupul pah. 345, 349.
Macrea Stan 328.
Mănea, cu fiii lui Stan, Dan, Radul, 304.
Manea vistier 286.
Manea paharnic 335.
Manea fost stolnic, fiul Barbului, 285.
Manea Carbul 293.
Manole portar 333.

- Marcea post. 324. 325, 327,
329.
Mareș 333
Margea vel spatar 342.
Martin 306.
Matei Basarab Vodă 352.
Micasă, munte 305.
Mihail Vodă (viteazul) fiul
lui Patrașco Vodă 336.
Mihail 285.
Mihaiileștii, 293,
Mihalcea Radu 358.
Mihnea Vodă. sin Vlad Vodă
317, 319.
Miloe (genunea lui—) 331.
Mircea 306.
Mircea comis 283.
Mircea Vodă (cel bătrîn) 330.
Micea vodă sin Mihnea vo-
dă 332, strămoșul său Mir-
cea vodă bătrînul 322.
Miroslav log. 339.
Mladin (fii lui—) 298.
Moga 306.
Moșneni, Stoica, Dumitru,
Vlaesăi, Mihail, Petru, Siș-
man 282.
Moșneni din Trestioara Văl-
cul, Dadul, Lumot, Ion, Dan,
Stănilă, Stanciul, Radul,
Stan, Slav, Pătru, Drago-
mir, Stan, Manea, Stoian,
300.
Muerii (poiana—) 287.
Mugoșanii sat 305.
Mușat. fii săi Dimitrie și Mu-
șat 316, 334,
Muse l județ 356.
Nan 319.
Năsturel Udriște 358.
Neacșul parcalab de Câmpu-
lung 338.
Neag 319.
Neag stratornic 293.
Neag post. 291.
Neaga 338.
Neagoe din Vlădești 341.
Neagoe stratornic 309, 318,
333.
Neagoe postelnic 316, 320.
Neagoe comis 324, 325, 327.
Neagoe spatar 330.
Neagoe vel ban Craiovei 335.
Neagoe Borcea 285, 288, 291,
294.
Neagoe log. 345.
Neagul 291.
Neagul dvornic 283.
Nedelea vel dvornic 334.
Nean 304.
Negoești sat 307.
Negomir 306.
Negovanul munte 305.
Negre spatar 336.
Negrilă spatar 281
Nica vel vist. 342. vel log.
și ispravnic 345, 349,
Nicula al Blidei 289.
Novaci sat 306.
Obrejinta apă 331.
Ohabă, sat 293.
Olăcari 308.
Oncea logofăt 327 329,
Oslea, munte 284.
Paiandur Vasile vel stolnic
358.
Panait stolnic 345, 349.
Pano vistier 349.
Păpăianii sat 306.
Părăginoșii, munte 287.
305.
Părăngul, munte 284.
Părvul vel dvornic 291, 294,
297, 300, 302, 304, 318,
320, biv dvornic 325.
Părvul comis 316.
Părvul Craiovescul 316, 324,
327.

- Părvul spat. fiul lui Tudoran pit 356.
Pătru spatarul 316.
Pavel postelnicul 338.
Petre diac 331.
Petreni sat 293.
Petru Vodă fiul lui Mircea Vodă 334.
Pitești 333.
Plăcioaea 287.
Pluscu sat 306.
Poborâști sat 306.
Poiana 287.
Polovraci, sat 305.
Popești sat 325.
Porcenii sat 330, 331.
→ Preda diac 288.
Preda vel postelnic 336.
Preda vel ban Craiovei 339, 342, frate cu Radu Buzescu clucer 342.
Precopie 201, 320.
Prigoria 289.
Prislop, munte 305.
Prodan 318, și fratele său Ivan 318.
Racovița, sat 305.
Rada jupănița 336, fiica ei Neașa 336.
Radoii sat 306.
Radul din Guguești 336.
Radul, 305, cu fratele său Petru 305.
Radul din Bârlești 331.
Radul Tomonev, 333.
Radu! Vodă (cel Frumos) 283, fiul lui Vlad Vodă, 284, 293
Radu vodă (cel Mare) 290, sin Vlad Vodă (călugărul) 299, 301, 302, 303, 305, părintelui domniei mele Vlad Vodă 306, 313, 326, 334.
Radu Buzescu clucer frate cu Preda vel ban; 339, 342.
Radul din Vlădești 341.
Radul Voevod fiu lui Basarab Voevod 338, 341.
Radul voevod Serban 344, 352.
Radul Voevod fiul Mihnei Vodă 344, 347, 356, 357.
Radul Gramatic, 291.
Radul comis 316.
Radul post. 297, 298, 331.
Radul spatar 331, 333.
Radul comis 336.
Radul stratornic 302, 304.
Radul vel paharnic 302.
Radul vel vist. 358.
răscumpărare de vecini 338, 348.
Raț Giurgiu comis 339. *Hotărâni*
Răzleul 289.
Redinițe (fiii—) 298.
R. man 289, fiii săi Dan, Deatcă, Serban 289.
Roman 301, cu și săi Maria Mărga 302.
Româneștii pe Jiu 289, 331.
Roșia sat 306.
Sarandino logofăt 281.
Schimb 293.
Scurta sat 306
Semca spatar 325, 327, 329.
Setea (fiii lui—) 298.
Sin scriitorul 329.
Slănicul de sus 336.
Sorbele, munte 284.
Sorca 306.
Spinenii sat 306.
Staico vist 291, 294.
Staico log. 286, 288, 291, 294, 297, 298, 300, 304, 309.
Stan din Bălești 331.
Stan gramatic 309.
Stan stolnic 281, 293.
Stan spatarul 335.
Stana 338.
Stan Săvescu diac 342.

- Stanca, cumnata lui Văsiu, fii ei Sandul. Oprîşa, Văsiu, 344.
- Stanciul 298.
- Stanciul vel portar 330.
- Stanciul vist. 288.
- Stanciul comis 286.
- Stanciul pah. 324, 327, 329.
- Stanciul gramatic 300, 302, 314.
- Stancil vel pah. 342.
- Stanislav clucerul 293.
- Stefan, 291.
- Stefan din Corbi 333.
- Stefăneşti sat 305.
- Stefanul, munte 305.
- Steful din Vlădeşti 341.
- Steian din Slănicul de sus 336.
- Stoica 319, 323.
- Stoica comis 281.
- Stoica Vistier 336.
- Stoica vel logfet şi ispravnic 339, 342.
- Strămbătaşi sat 306.
- Stroe (piscul lui—) 305.
- Stroe spatar 297. 298, 302. 304.
- Stroe vel dvornic 309, 316.
- Stroe postelnic 331.
- Stroe stolnic 336.
- Subarna, munte 305.
- Şerban paharnic 336.
- Şerban (valea lui—) 331.
- Şofrăceni 331.
- Şoldul, munte 305.
- Şuşman din Curte 286.
- Tăbarta, 306.
- Tărgoviste, 283, 287, 288, 298, 302, 303, 305, 314, 318, 324, 328, 329, 336, 339, 342, 346, 350, 352, 358.
- Teodosie vel ban Craiovei 358.
- Tereuje sat, 306.
- Tismana mănăstire 282, egumenul—284, 285, 293, 313, 322, 325; 328.
- Titulatura domnilor 280 duce al Amlaşului şi Fagaraşului, 293, 305.
- Topşa, sat 287.
- Popesţi, sat lângă Tismana, 285, 293, 327, 328.
- Trestioara, 300.
- Tudor gramatic 316.
- Tudor vist. 297, 298, 302, 304, 309.
- Tudor logofăt 318, 320, 322.
- Tudor vel ban Craiovei 345, 348.
- Tudoran pitar 336, 338, 341, 342, 344, 348, cumpărăturile sale de ocine şi vecini în Vlădeşti 348, fiii săi Badea pah. şi Părvul vist. 352.
- Turburea sat 306.
- Turcilor (Câmpul—) 300.
- Turcineşti, sat 282.
- Tudosie vel logofăt şi ispravnic 336.
- Țicșul 341.
- Țigani, sat 306.
- Țigani robi 307.
- Ūngro-Vlahiei 280, etc.
- Ūngurelul sat 301.
- Urșai sat 319.
- Vălarii sat 305.
- Vălcănelul (curtea—) 305.
- Vălcăneștii sat 306.
- Vălsan 306.
- Vălsan din Drăgoeni 331.
- Vama de oae 282, 294, 308.
- « de porci, 282, 294, 308.
- « albinărit 282, 294 308.
- « găletărit 282 294, 308.
- « vinărit 282, 294, 307, 308.

- « dijme 282, 294; zecime 308.
« gloabă 282, 294, 308,
« de cosit fân 282, 294, 308.
» de carat 282, 294, 308.
« de tălpi 308.
« de olace (podvoadă), 282, 294, 308.
Vlădești sat 334, 336, 338, 341, 342, 344, 348, 352, 356, 357.
Vladislav spatar 288, 291, 294.
Vaselați sat 318.
Vecini (rumâni) 338, 341, 344, 345, 348, 352 proces de vecinie în Vlădești 349, 353.
Verinie, judecată de eșit din vecinie a lui Radul Brumela, Văsiu, Vladul, Țicșul, Badea Stanciul, Vișa, Boborea, Zoică, Radu?, Steful, Bănuț, Neagoe. Lăudat, Grozea, Tărtea, Manea, Radul Păiuș, Radu 356.
Vintilă Florescul 286.
Vintilă paharnic 283.
Vintilă vel dvornic, ispravnic 290.
Vintilă vel vornic 345, 349.
Vizina mănăstire 330 hram St. Treime 330.
Vladul logofăt 336.
Vlad vist. 283.
Vlad Vodă (călugărul) sin Vlad voda 285, 287, 388, 289, 290, 291, 293, 297, în zilele fratelui domniei mele Radul Vodă 287, 298, 320.
Vlad Vodă sin Vlad Vodă, 323, 325, 326, cartea părintelui, domniei mele Vlad vodă 327, 328 fratele domniei mele Radul vodă 328, Vladul din Vlădești 341.
Vucina vel paharnic 358.
Zacon Vlaschii 284.
Zlate log. ispravnic 298.
Zoica 338.

B. Moldova *[incomplete]*

- Albota postelnic 100.
Albotă Gh. biv capitan cumnat lui Tudosă Dubău logofăt 162, 163.
Albul 92.
Albul Mic 196.
Albul postelnic 130.
Albul parc. de Neamț 167.
Alexa diac 228, 276.
Alexandru Voevod (cel Bun) 1, 12, 14, 21, 27, 30, 41, 48, 54, 66, 190, 195 cu frațele său Bogdan, 199; Iliăș fiul său 199, 224, 259, 380.
Alexandrel Vodă 163.
Alexandru, fiul lui Stefan cel Mare 27, 33, 42, 44, 48, 61, 72, 96, 150, 167, 226, 228.
Alexandru Voda Lăpușeanu 144, 218, fiii săi Bogdan, Mihail Petru, Ionașco 145, fiii săi Ioanși Bogdan 219, 267, răstrăbunul său Alexandru vodă 266, fratele domniei mele Stefan cel tânăr 266, 273, 369, moșul domniei mele Stefan vodă 369.

- Aliuș Vasile 38.
Andrei 224.
Andrei condicar 82.
Andreica spatar 145.
Andrieșev 196.
Andronicovici Coste 277.
Anghelina vară cu Aliuș Vasile și fiul ei căpitan Lazăr, 38.
Anghelina (mama lui Steful și Gherasim) 214.
Aoașa, 210.
Arbure Luca portar de Suceava 67, 114, 159, 173, ~~179~~, 222, 245, 262, fără titlu 371.
Arbure parc. de Neamț 61, Armășeni sat 38.
Atanasie egumen la Todireni 42.
Acsinte Uricarul 44.
Bădărău C. ruptaș de camară 77.
Bădărău Andronache. 73, spița Bădărăilor 76, fiul lui C. Bădărău, 81.
Bădărău N. din Cărligați 73, Băgăului (fundul—) 136
Bahlui apă 196, 236, 237.
Bahluț 243.
Baia 15.
Baicean Ivan 139, 277.
Baico Jurie, 230. frații lui 230.
Bălănescul Ivan 171, spița neamului 171.
Balasaki 112.
Băloșescul Cozma 209, spița lui 209, 213, Petriman și Ioan fiii,
Băloșeștii pe Lucașa 210.
Balș Ionașco vel vornic 163.
Balș Teodor 42.
Baltății sat 77.
Bântăsești, razeși din Murgești 110.
Banul dvornic 113, 114; Ion —119, 122.
Banul Stefan hotnog 135, 136.
Bârbești pe Prut 224.
Barbovski portar Sucevei, 120. 204. 229, 231, 359, 363.
Bărga Stefan 197.
Bărgăoanii sat pe Bârlad 66.
Bârlad apă 119, 149, 150, 370.
Bârlad oraș 209, 211, 241, 267, 367.
Bârlad Toader. 113.
Bârlad (vornici de—) 135.
Bârlea Horlovski 196.
Bârlici Stan 2, 22.
Bârlici Sin 2.
Bârlici Balita 196.
Bârșan, 371, fii, nepoții și razeșii săi 374.
Bârzea, 119, 120.
Bârzeștii sat pe Bârlad 119, unde a fost Barzea 119, 120; —Brăzeștilor 120, 123
Balin 199.
Batinești sat 202.
Batirești părau 55.
Belcescul Crăciun 12, fiii săi Pelin, Ioan. Iosif și Andreian 12.
Beldiman Gh. vel ban 112.
Berești, sat pe Siret 41.
Bibart seliște 33. Ghibart 38.
Bilavoi, apă 66.
Bileca Marie tata Nastei 230.
Biltu 149.
Bistricianilor (iazul—) 368,
Bobulești sat 257.
Badea bătrânul 196.
Bodea Rumărul 9.
Bode dvornic 61.
Bodeiu parc. de Iași 106' 145.
Bodești sat 38.

- Bogdan Vodă frate cu Ales. Vodă cel Bun 195.
- Bogdan Vlad. fiul lui Stefan cel Mare 27, 33, 42, 44, 48, 56, 72, 86, 96, 127, 150, 226, 228, 358, fratele lui Petru Vodă (Rares).
- Bogdan Vodă. 65, 67, 124.
- Bogdan fiul lui Fetru Rares 99, 363.
- Bogdana (apa—) 164, 167, 179.
- Bogdănești sat 248, 250, 252.
- Bogza diacon 229.
- Bolea Stolnic.
- Bolde Sima 256, 258 notiță.
- Boldeș Danciul 258 spița lui 258.
- Boldur dvornic, 27, 33, 42, 56, 86, 222, visternic 48.
- Bontestii (spița—) 153.
- Bontestii sat 149 între Bărlad și Slemnic 140, 150, notiță istorică 153.
- Borra Mihăilă diacon 184, 216, Borăscul 370.
- Borce dvornic 253, 366, 376.
- Borce parc. pe Hotin 184, 210, 241, 382.
- Borcescu diacon 100.
- Borlatulovici Ion diacon 238.
- Bosăncești sat 265.
- Bosie din Gugești 38.
- Boțestii sat 36.
- Boțoaea, sat 110.
- Botna, apă (cea mare) 202.
- Braevici Duma 92, 138 dvornic 164, 227.
- Brăescu Vasile 188.
- Brădățel sat 230.
- Bran 380.
- Brățeu logofăt 2, 197.
- Bratul 277.
- Bratul Straovici 2, 197.
- Bratul Viteazul 48, spița lui 48, 51, 244, 248.
- Brătulești sat, 48, 51.
- Bratulovici Coste 197.
- Brusturii, mănăstire, zisă a Turbatului 255.
- Buburuzii sat 77.
- Buciumii sat pe Bărlad 66.
- Buciumeni, sat lângă Baia 14, nota asupra satului 17.
- Buda 222.
- Buhte 61, 92.
- Bujor (apă—) 128, 129.
- Bulubașa Gh. 110.
- Bulboaca sat în gura Lăpușnei. 78,
- Bumbăta (unde a săzut moșul lor—) 78.
- Bunatki Șteful 381.
- Buraga Gh. sătean, 110.
- Burghel Vasile din Tăbălăești 38.
- Buta 270, spița lor 271.
- Buză Mihail (Nastea nepoata lui—) 72.
- Buzdugan Vasile diacon 211, 254.
- Buzeștii sat 78.
- Călui, apă, 258-
- Călugăreni sat în Vaslui 150.
- Cânde Toma 92.
- Canta Ion 114.
- Căpațiroasa (păraul—) 222.
- Căpotescul Cracaleidiacon 219.
- Cărje parc. de Neamț 120, 204, 231, 359, 363.
- Cărligătura, ținut, 54.
- Cărligați sat în Fălciu 73.
- Carte vicleană 155, 156.
- Cașota Mircea 48, 53, [244, Ion fiul lui—244.
- Cașotă Toader sulger 245.
- Catastif 177.
- Cătelean comis 114, 159, 173, 180, 245, 261, 371.

- Cațeleanovici Toma diac 130.
Cazan Gheorghî 162.
Cernat Costin 139.
Cernat Steful, 61, 275.
Cilen judecătoriei 156.
Cernătoae 204. n'are urmaș
Ciocărlie 61, 167.
Ciocărlie Nicoară 26, frații
săi: Sima Gureș, Morzînca
Roman, și Cristina 30.
Cioriceșji sat 113, 114, — no-
tițe istorice 117.
Ciortan Ion, 230.
Ciortan Sima 230, fiii săi
Cozma, Petriman. Trifan,
Pițurcă 230.
Ciorlorovski Andreica 27, 31,
34, 42, 48, 150, 275.
Ciorbea 22, 200,
Ciureanu C. căpitan 109.
Ciuluc, apă 236.
Chibae Gligore 38, fiul lui
Dumitru.
Chilienii sat, 229.
Chircanii sat 77.
Clănău spatar, 27, 34, 42,
48, 65, 86, 275 Clin.
Cloșcarii sat 78.
Codăeștii sat 38.
Colivă căpitan 38.
Colun stolite 100, 130.
Condica șireților 156.
Condre parc. de Neamț 114,
158, 173, 179, 245, 261,
371.
Constandin Vodă (Cantemir)
135.
Cornea (fântâna lui—) 210.
Cornea, fiul Stanei 362.
Cornu Luncii 41.
Corod, nepot lui Tunsul Ga-
vril 172; frații săi Damian,
Ioan, Todosie, Anușca 172,
176.
Corui (fântâna lui—) 171,
176.
Coste, 223, 224.
Coste pitărelul 225, nepot
lui Dieniș solul 225.
Custe Cărje stolnic 34, 67.
Coste ceașnic 145.
Coste visternic 139.
Coste spatar 191.
Coste parc. de Neamț 114,
158, 173, 179, 245, 261,
371,
Coteț Jurj și Cozma 60.
Coteciarî sat, 61, 64.
Cozma 173, 179.
Cracău, apă 227.
Crăcovici Hodro 92.
Crăca Petre 253, 257, 367,
369, 382.
Crăcovici Petre parc. 105,
145, 210, 219, 267.
Crăciun parc. de Novograd
130, 237.
Crăiniceșli sat în Polocine, 85.
Craileasa sat 196.
Crăje Șandru 27, 86.
Crâna 227.
Crasna, apă 218, 225.
Crasna (ozer pe—) 33, 39.
Crasneș vist. 237.
Crăstea parc. de Neamț 145,
229, 231, (Carje)
Crăstea de Glodeni 236, fiul
lui 236.
Cârstea ceașnic, frate cu
Vlad de la Siret 2.
Crețul Ion 266, spița lui 270.
Creațevici Hodco 164.
Cristești pe Căluș 258.
Criveștii sat 380.
Croitorî (azi Fântânele) sat,
177.
Cucul Gligore, 125.
Cupcici logofat 22, 200.

- Cuza Ioniță spatar 111, stolnic 111.
Dajbog 48, păharnic 61, 86, parc. de Neamț 150, 191.
Dămăcuș Stetko 92.
Dan ceașnic 15, 22, 200.
Dan vist. 253, 257, 261, 367,
Dan spatar 67, 376.
Dan portar Sucevei 219, 267, 369.
Danca mama lui Jurcă din Jurcani 358.
Danciul Ion visternic 106, 145, 277.
Danciul parc. de Novograd 204, 229, 231, 359, 363, parcalab de Neamț. 100, 130, 369.
Dănești sat (Dealul—) 109.
Danie, 260.
Danovici Coste 92, 164.
David, fratele său Cornea, fi Stanei, nepoata Macrei 362.
David stolnic 277.
Davidești, sat 77.
Deatcă Ivan 22, 200.
Debrici Paval polcovnic 73, 81, 257 ot Mitropolie.
Delenii sat pe Bujor 129, notița istorică 133, spița răzeșilor din Deleni 134.
Dieniș spatar 139.
Dieniș solul, 225, Hropotovski Costea (nepot lui—) 225, 226,
Dingă, 34, 42.
Dumitru Mihalachi, 188, 190.
Dobrenii sat 78 (in gura Lăpușnei).
Dobrovăt (mănăstirea—) 163.
Dobrotvor., apa 227.
Dobrul logofăt 92.
Docan Vasile paharnic. 188.
Dodești (nemul—) 109, 110.
Dodul Coste 257.
Dolh, fost portar Sucevei, 230, jupâneasa lui Maria fata lui Mihul, fiul Lazei, 230, 234 notița.
Domoncuș stolnic 2, 22, 200.
Draeșai (hotarul—) 15,
Drăgae (fata lui Toader), 158.
Draghie popa, 366, 367.
Dragna, nepoata lui Stefan Vodă și soția lui Clănau spatar 65.
Dragoș 15, 96, staroste 196.
Dragoș spatar 96.
Dragoș parc. de Novograd, 191.
Dragoș vornicul 48, 67, 160.
Dragoș (fiu lui—) 113 Lupe, Ioan, Fătul, Negrita și Parasca.
Dragotă, Toader fiu Ilcăi, 33; Mândrina, Trif, Furdul. Mușa fiu Anușcăi, 33.
Dragotă vornicul 162.
Drăgoeștii pe Dobrotvor 227.
Drăncălăeștii, azi Zapodenii 60.
Dragșan spatar, 100, 120, 130, 204, 231, 237, 359, 363.
Drislaveț, apă 71. Drisla părău 72.
Dubău Tudosă vel logofăt, 161, 162, (Tofana sora—) 162.
Duca vodă, 135.
Duca Constantin Vodă, 137.
Dulcescul Dumă 139 și Mircea fratele său 139.
Duma parcalab 27, 33, 42, 48, 56, 61, 86, 160, 191, de Belgrad, 86, 275, de Hotin 277, și fratele său Mircea.
Dumbravă Ion 216.
Dumitru ceașnic 219, 267.

- Dumitru portar Sucevei. 145.
Dumșa paharnicul 366.
Dumșa postelnic 86, 275.
Dumșa vist. 204, 231, 363.
Dumșa Sotmovici 173.
Dumșa Sulgerul (fiul Boldei Sima) 256, Toader fiul lui— 256.
Epure Vasco, 264 Jurj fiul lui—264 spița lor 265.
Eremia postelnic, 27, 31, 34, 42, 48, 96, 150.
Eremia visternic 114, 159, 173, 180, 262, 371.
Eremia parc. de Neamț 67, 86, 222, 275.
Eremia homelnic 381.
Eșanu C. Uricar 217.
Ețcu parc. de Novograd 257.
Ezărăoanul, părau 55.
Evloghie Gheorghe dascal 17, 44, 104, proprietar în Muncel 109, izbașă 110, 111, 112, 134, 153.
Falcu (ținutul—) 135.
Fântănițe (la—) 61, 64.
Farima Tudosă aprod 110.
Farco aprod 227.
Făurești, ce-i zic Șchiopeni 77.
Feartei (prisaca—) 277.
Fedeleşani, sat, 48, 51.
Fedorina, fetele ei Nastasia și Saffa, 366.
Felea Manoil ceasnic 120, 204, 231, 359, 362.
Fete ot Novograd, 61.
Fetigane 240.
Fete Gotca 96, 167.
Filosofi (Socii) 32.
Filosoful, deal, 25.
Florescul Toma diac 382.
Focșa, sat 77.
Frânciuc Ivan (Anușea fata—) 66.
Frangole Vameș 109.
Frățeu (Hărtopul lui—) 77.
Frățită biv părcalab 38.
Fratilă (vadul lui—) 136, valea lui—137.
Fronie ot Urlați 143.
Frunteșă Ion, stolnic, 27, 31, 42, 48, 86, 150, 222, 265.
Frunteșă parc. de Neamț 67.
Gălești, sat în Polocine, 85.
Gănești sat 33, 38.
Gănescul Toader 138 spița lui 143.
Gangur ot Orhei 33, 42, 48, 61, 96, 150.
Gânscă Ghervasa, 76, spița lui Gânscă 77, 81.
Gârbovăț Radul stolnic și neamurile lui, 66.
Găureanul Ion 203.
Găureni sat 381.
Găurici 164.
Gavril 273.
Gavril dvornic 105, 257.
Gavriliță vornic 135, 136, 137.
gde bil dom ego 13, 40, 54, 57, 66, 74, 78, 85, 86, 90, 119, 141, 167, 199, 202, 214, 218, 259, 275, 276.
Gheorghe diac 377.
Gherman 96.
Ghianghe Cozma 105.
Ghiban Ioan mazil 135, 136, calaraș 137.
Giumătate Steful 40.
Giumătate Ionășco (movila ce-a pus'o—) 41).
Giumătașeni sat 40, 43.
Giumătate Maria fata Giurgii 40, spița lor 40, 44.
Giumătate Căliman (curtea lui) 40, dvoristea lui Căliman 44.
Giumătate Giurgea 43, fiica

- sa Marina, nepotul său
Oană 43.
Giurcă 358.
Giurcăneanu 362.
Giurgenii, sat, pe Bărlăzel 272.
Glavan visternic 100, 130.
Glodeanul Petre 91, 95.
Glodeni sat pe Telejna, 92,
105, 108 notița Istoriceă;
Glodeni pe Bahlui 236.
Goian dvornic 92.
Goian parc. de Kilia 167.
Goian paharnic 164.
Goești sat la Carligătură
48, 244.
Golai Ion stolnicul 214.
Goraet ceașnic 196.
Grăbov Manoil 139.
Grecul C. căpitan 104.
Greaca fata Rusului 61, 65.
Grajduri, 24.
Grincul 2, 15, 22, 200.
Grincovici parc. de Hotin 114,
120, 158, 173, 179, 203, 204
245, 261, 359, 363, 371.
Groză comis 96, 192, 222.
Groză parc de Orhei 48.
Grozav vornic 229 231.
Grozav parc. de Neamț 237,
359.
Grozav parc. de Novograd,
120, 204, 363.
Gruin sat 38.
Grumăzești sat 138, notița
141.
Gug Ioan comis 101, 130.
Gugești sat 38.
Gureș Sima 26, 27, 30.
Gureș Judele 381.
Gușul (Lie fiul—) 113.
Hăciung Pascu, 259 Petru
parcalab fiul lui—259.
Haciul Gavril Medelnicer 143.
Haladie Ivaneo 369, nepoatei
sale Nastasia și Elisabeta
369.
Hamza 184, 254, 257, 367,
382.
Hamzovici Andronic 146, 267.
Hăra comis 106, parc. de
Neamț 257, parc. de Ho-
tin 219, 267.
Hărovici Ioan 105, 369.
Harbuz Ghedeon 275 spița
lui 275,
Harbuzi pe Jigalia 275.
Hărlau 115, 146, 159, 248,
250, 265, 377.
Hărniș Toader. 149.
Herman parc. de Belgrad, 191.
Hlăpești, Codru 12
Horăiața (obârșia) apă 191.
Horjăscul Băloș și Ioan 164.
Horjeștii sat pe Bogdana 164.
Hctare, 39, 43, 58, 213.
Hodcești sat 380.
Horodnicenii pe Rosa 230.
Hrăbor postelnic 184, 367,
376, 250, 241, 254, 264, 382.
Hrabor parc de Hotin 257.
Hrăman 16, 33, 42, 48, 86,
96, 150.
Hrean dvornic 96, 120, 191,
203, 204, 359, 363.
Hran spatâr 114, 159, 173,
179, 245, 262, 277, 371.
Hrincovici Ivașco 61.
Hropotovski Cășlea 225, 226,
Hudici Petre 138, 277.
Hudici Iațco 42, 48, 61, 96,
150, 191.
Huhule stolnic 106.
Huru Danciul portar Suce-
vei 237.
Huru Danciul parc. de Neamț
105, 120, 367, 363, 376,
201, 210, 229, 231, 241, 382.
Huru Danciul 251, 359.

Huru dvornic, 100, 130, 184, 210, 237, 241, 264, 382.

Huru Ile comis, 69, 86; Anca sora lui—91.

Huru Efrem 253, 367, 376.

Huși 67, pe Drislaveț 71, nota istorică 74; 100, 166, 120, 130, 203, 219, 229, 232, 359, 382.

Husul, (Marina fata—) 71.

Hvorostie etimologia 19.

Iacobăscul Fete (Zoica giu pâneasa lui—) 66.

Iacuș visternic 22.

Ialan 71, 27, etimologia lui 121; 129, 138, 358, 359.

Iași 136, 137, 168, 246, 252, 372

Iatco parcalab de Novograd 106.

Ilea jude 214.

Ilieș Alex. Vodă 15, 22, 48, 99,—și Stefan, 191, 362, 380.

Iliaș 15, 22, 200.

Iliaș Vodă fiul lui Petru Rareș 256, 277, 272, frați Stefan și Constantin, 265, 165 moșul domnei cel mic Alexandru Vodă, 271.

Ilie logofăt 278.

Ilieșești sat 259.

Imprăștiati (preaștereatom), 237.

Iocaș Toader 227.

Iocaș Petre 227.

Ivan dvornic 196.

Ivan Danciulovici. parc. de Neamț 106, 219, 267

Ion parc. de Novograd 100.

Ion Petricina. visternic 145, 267,

Ion ceașnic 96, 192.

Ion comis 92, 231, 359, 363.

Ioanaș 196.

Ioanovici Gh. diac 367.

Isac 114, 158, 172, 179, 245, 261, 371.

Isac dvornic 167.

Isac visternic 27, 34, 67, 86, 222, 275.

Isaia ot Neamț 92.

Isaia diac 92.

Isaia (logofăt), 15, 22, 200.

Isăescul Duma (Marina fata—) 66.

Iucașa apă, 210.

Iuga popă 14. fratele său Nanu 95 Mihul logofătul fiul său 21 spița lui 20.

Iuga 96, 191.

Iuga visternic 61, 92.

Iuga postelnic 61.

Iugșa 2.

Iurghici 139.

Jurie spatar 184, 210, 241, 253, 257, 263, 367, 376, 382.

Ivan (Oană) dvornic Sucevei 15, 200.

Ivașco parcalab de Chilla 61, 96, 191.

Jegălie, sat 240, 244.

Jegălie 275 părau, gura— 358, 359.

Jijia 40.

Jude 214,

Jumătățeni, familie, spița lor 45, 46, 47.

Julea pan 1.

Julici Oană 4, notă, 139.

Julici Danciul 4.

Jurcani, sat, pe Ialan 358, 359.

Jurj dvornic 2, 15, 23, 200.

Jurj Stravici 22. fratele său Stefan spița lui 380, 385.

Jurj Volhovski 197.

Lahova, apă 368.

Lălești sat (apoi Posadnici azi Sculeni) 144.

Lăpușua (gura—) 78.

- Laslău Globnicul, 227, spița lui—227.
Laslăoanii pe Cracău 227, 262
Lazea 92.
Leoa paharnicul 218, frațiisăi Stefuși Gherasin, 218, 221.
Leoa (Petru fratele lui—) 71, 72.
Leoa Gavril biv ușar 218.
Leoștii sat pe Crasna 218, 221.
Leoștii sat pe Sarata 78.
Leoteștii sat 12.
Leurdă Gavril și Miron 156.
Liciul Gr. postelnic, 120, 145, 204, 231, 359, 363,
Liciul parc. de Neamț 130.
Lohan stolnic 237.
Lopată Mihul, spița lui 214,
Luca parealabul de Belgrad 61
Luca stolnic 168.
Luca Stefan vist. 238.
Luca diac 165,
Luca gramatic 278.
Lucoci logofăt 106.
Lupșe 229, femeia lui Dobrușa 229.
Keșcu Simion uricarul 109, 223.
Kicera Onicicăi 55.
Kiracolă visternic 96, 192.
Kiuleniei sat, 30.
Kudreștii pe Bahlueț 253.
Macarie egumen Popăuților, 109.
Măcnii (poenile—) 137.
Macrea, bunica lui Cornea 362.
Macrești sat, 362.
Măndrea Ivul și Toader 33, frați, Oniciu Măndru tată 33.
Măndrică 22.
Manea 197.
Manea parc. de Neamț 137.
Manoil ot Hotin 92, 164.
Manolachi Andrieș 42.
Mânzul Ivan 277.
Marco. 277.
Marcoviceni sat 153.
Marele Toader 149, 154 (velic) 155.
Marjire Ion diac 205.
Mărza fratele Stanciului 61
Mărza fiu Stanciului 167.
Matiță, 119.
Mateiaș diac, 31.
Mateiaș logofăt 184, 211, 241, 254, 257, 367, 377. 382.
Mateiaș parc. de Novograd, 237.
Mațuiul Onică 230.
Mavrocordat Alex. Ioan voevod 81.
Macsin parc. de Kitia 96, 191.
Medelean stolnic 219, 370.
Mic Craiu, Pojar, Galescul 154
Miclăuș, fratele lui Șoldan Petru 1.
Micleștii sat 38.
Micolă parc. de Neamț. 27, 30, 34, 42, 48, 150,
Micotă parc. de Novograd 96.
Micolici parc. de Orhei 150.
Micșin (Neaga fata lui—) 126, 128.
Micșineștii sat pe Ialan 127, 77. (azi Deleni)
Micșin Petre 129 cu surorile lui Alba și Marușca 129, 133.
Miculeniei sat 30.
Mihail logofăt 139, 165.
Mihail nevolnic 196.
Mihailaș 2; 15,
Mihoci Patrașco. 162.
Mihail Doroboianul 22, 200.
Mihul parc. de Hotin 120, 203, 204, 229, 231, 359, 363.

- Mihul parc. de Novograd 120.
Mihul parc. de Neamț 100.
Mihul port. Sucevei 100, 130.
Miron parc. de Neamț 184,
210, 241, 253; 367, 376.
Moarte de om, 135, 136, 137.
Moghila găunoasă (dopelnoi)
la Tamrătășăuți pe Șomuz
1, 4, 14, săpată 14, 55.
Moghila 67.
Mohorăștii sat 227.
Moisă (valea—) 135, 137.
Moisă filosoful 22, 30.
Moica Tador 164.
Moldavița, mănăstire 375,
hramul Bunei-Vestiri 275,
danie 375. 376.
Moșna sat in Falciu 9.
Moșoc Ion dvornic 145.
Movilă Văsean post. 219, 267,
369 (Moghila).
Movilă vel logofăt 146, 219,
267, 370.
Movilă parc. de Hotin 145,
257, 367, 376. (Moghila)
Moghila visternic 184, 210,
241. 382.
Mobilă ceasnic 27, 31, 34,
42, 86, 222, 275.
Muncel sat 105, 109 notița
istorică;—110.
Murgu, sat 92.
Murgeștii sat pe Teleajina
(azi Bereasa) 99, 103 notița
istorică; neamul Bântășesc
din Murgești 110.
Murgu Juij, Oană Murgu,
(Bratul fratele lui—) 99.
Mușat ot Hotin 27. 33, 42.
Muste Oană 227.
Nadabaico Ioan dvornic 219,
267, 369.
Nanu fratele popci Iuga, 15;
spița lui—21.
Nan clucerul (rudele lui—)
85.
Neacșa (fata Fădorei) 104.
Neacșa (fata Furdinei) 104,
Nastea, fata Becului, femeia
Dealei. 61.
Neag 97, 191. 382.
Neag parcalab de Kilia 61.
Neagul Parc. de Neamț 257.
Neag visternic, 31.
Neagul stolnic 184, 211, 241,
259, 264, 367. 377.
Neag comis 168.
Neagul (Costea sin—) 149.
Neagoe logofăt 15, 277.
Neagoe parc. de Hotin 145,
219, 267, 369.
Negoeștii sat 12.
Negomireștii sat 191.
Sf. Neculai de la Poiană mănăstire 1.
Negrea bătrânul 119, urmașii
lui—119.
Negru ceasnic 92.
Negriță ceasnic 167.
Negrea 2, 15, 22, 201.
Negre Bărlădeanul 197.
Negril parc. de Hotin 67,
222.
Negriță 114, 120, 138, 158,
172, 179, 203, 204, 231,
245, 261, 359, 363, 371.
Negrițești sat pe Teleajiu 105
Neamțul (mănăstirea—) 260.
Nesteac 2. 15. 200.
Nica 224.
Nicoar sulger 236.
Nicoară parc. de Iași 106.
Nichifor, parc. de Neamț 106.
Nicoman 277,
Nigai (rădiul—) 55.
Nispur cel bătrân 266, 270:
Nisporescul Șteful 266.
Oană portar 277

- Oană dvornicul 2, 22, 223,
urmașii lui 223.
Oană parc. de Belgrad 96.
Oană (Vlad fiu—) 138.
Oană stolnic 196.
Oancea logofat 139.
Oanța diac, 22, 180.
Obiceiul juridic 207.
Onii, sat, 77.
Onacă, 38.
Onciu, 125. și frații lui Toader, Lazăr și Vasca 125.
Onicico 54.
Onicicanii. 54, 55, 56.
Oprișanu Gh. 190.
Oprișăștii sat 227.
Oraș Coste 164.
Orașăscul Coste 277,
Orgoane Micul (Mircea fiul
lui—) 190.
Orgoane Stefan, bunul lui
Mircea Orgoane 190.
Orgoeștii sat 191.
Oșăști sat 159.
Paisie popa arhim. și egu-
men Pulnei 55.
Panceștii la obârșia 277;
Palmeș Giurgea 54, fiul lui
Ilie Giurgea nepot lui O-
nicico, 54.
Pantece Oană 164, 277, 230. fi
săi Jurj Pantece, Petriman
Pantece, Sofica, 230, 235.
Pantece Jul 230, fiii săi Dan-
ciul, Toader, Ion, Vlășin,
Ana, Fedca, Sofia, 230.
Pantece Jurj 231.
Părău. apă 376, danie măn-
Moldavița 376.
Părăul alb, în Belcești, unde
este casa lui Craciun Bel-
cescul, 12.
Parlenie popa egumen Neam-
țului 260.
- Pașco comis 145, postelnic 92.
Patrașco comis 237, Patraș-
co paharnic 257, 367, 376.
Petru parcalab 165.
Păun 248, 250.
Pecetluit 137.
Penița (Skeia) sat 78.
Petru Vodă (Aron) 276.
Petru Vodă 98, 99, 366, 359,
362, 363, și fiul său Bog-
dan, 231, 363, 119, 375,
129, 130, 183, 204, 229.
fiul lui Stefan Vodă bă-
rânu 183, 210, 214, 229,
230, 240, 253, fii săi Ilieș,
Stefan și Costantin, 241,
253, 264, 184, 210, 366, 376,
382, fratele său Bogdan
Vodă 202, 204, 203, 358,
nepotul său Stefan Vodă
204, 209, 214, 228, 230,
240, 248, 250, 252, 262,
263, nepotul său de frate
Stefan Vodă, 272 vicelșug
contra calului domniei lui;
străbunul său Alexandru
Vodă 376, bunul său Ste-
fan Vodă 376.
Petru dvornic, 114, 158, 179,
245, 261, 371.
Petre parc. de Novograd 114,
158, 173, 179.
Petrică, 45, 2261.
Petre spatar 106.
Petrea Ceasnic 177.
Petru stolnic 96, 192.
Petrică comis 27, 31, 34, 67,
86, 222, 275.
Petrică portar Sucevii 371.
Petrașco ceasnic 184, 210,
241, 254, 264.
Petrică 92.
Petricină Ioan parc. de No-
vograd 166,

- Petricină visternic 368.
Petreștii pe Zeletin 227.
Piscul Radul 164.
Piticeii, sat 30.
Plăcinteni, sat. 227.
Plastografii 154.
Plaxa comis 184, 211, 215,
241, 254, 257, 264, 267
367, 370, 377.
Plemea, 69.
Plotun 196.
Plotunești sat supt Strungă
196.
Plotunești sat în Falciu 78,
199.
Podul Înalt 50.
Pogan Ceășnic 106.
Pojar Mihul 248, spița lui,
248, 250.
Pojarăștii (gura—) 227.
Poiana lui Ureacle 4 nota.
Polocine, 85, 207. notița is-
torica 207.
Pomârta, sat 366, 369.
Ponici Stanciul 139.
Ponici Petre 92.
Poniceștii pe Ialan sat 129.
Popauți, mănăstire proprie-
tară în Glodeni, 109.
Popăscul parc de Hotin 237.
Popăscul ceășnic 100, 130.
Popești sat la Vaslui 257,
266
Popovici Luca diac. 241.
Popovici Dumitru diac 190,
233' 246, 255, 363, 372.
Popovici Petru diac 359.
Popovici Ion 223.
Popșa Vană, 211, fratele lui
Moșișă filosoful 22, 27, 30.
Popșa Mihail 15, 200.
Porcul 248, 250.
Porcu ceășnic 139.
Poruski Găvril 104.
Posadnic Coste 144, și ne-
poții săi Crăciun, Nicoară
și Dragna, 144, 148.
Posadnic Fădor 144.
Posadnici sat pe Prut 144,
din vechi Lăleștii, azi Scu-
leni 144.
Preoți, popa Iuga 14. pr.
Toader din Miclești 38, pr.
Ilie din Guguești 38, pr.
Arsănie din Codaștii 38,
pr Dumitraki 63, pr. A-
lex. Dodul 110, pop Oană
138, popa Gheorghe din
Vaslui 162.
Probota, zidită de Rareș Vo-
dă, zis din vechi Sf. Ni-
colae de la Poiană 4.
Procelnicul, 22, 200, 197.
Pruna 136, poiana—137.
Prut 214, 224.
Purcel Drașin 202, frații săi
Isae și Ilea 202.
Putna mănăstire 55, 56.
Putna, apă 199, 370.
Rabăia movilă găunoasă 9.
Răchitișul 227.
Răcilor (poiana—) 137.
Răciște Ivan ceășnic 370.
Rădășani, sat 15,
Rădăuți (Episcopie—) 263.
Rădeștii pe Bilavoi, 66,
Radoșlav (gde bil—) 66.
Radoslaveștii sat 66.
Răduștii pe Stemnic 158,
161, 162, 163.
Radulețul sat (hotarul—) 196.
Rășcani (sat) 109.
Rășești lângă Rabăia 9.
Răvacani sat 380.
Rață Ionița, 73.
Razeși marturi 162, din Cro-
itori 177, din Costești 252.
Razul V. hatman 112.

- Reaș, parcalab de Neamt, 34. 42, 48, 150.
 Rebrice apă. 22, 25, 26.
 Roman diacon 192.
 Rosel Dracachi vel spatar 112.
 Roșia apă, 230.
 Rosoaea Magda 177.
 Rotompan Stanislav 2, 196.
 Rus Toader 66, Greaca fata lui— 66,
 Ruscău 4, nota.
 Rușii sat pre Bârlad 66.
 Rușei (a—), 71 (a râslui).
 Sabainov Ușerel 272, Toader portar fratele lui—272.
 Sacara Ion ot Novograd 42, 48.
 Sachiș spatar 92
 Săcuian ceașnic 114, 159, 173, 180. 245, 261, 371.
 Samoleuca sat pe Nistru 30.
 Șăpticeni, sat 55.
 Sarala apă 71, 222.
 Șărbăcani 137.
 Șărbi, sat 22, 26.
 Șarpe Cozma postelnic 67, 114, 159, 173, 180, 222, 245, 258. 260
 Șandrișor, 10.
 Șandru Hărlăoanul 164.
 Șandru gramatic 141.
 Șandru 172, 179, 261.
 Șandru parc. de Roman, 27, 31. 34. 67, 86, 184, 210, 222, 241, 275 367, 376. 382.
 Șandrovici Oană 164.
 Șandru portar Sucevei 191,
 Șandre parcalab 196.
 Șarbaca sat de Ciuluc 236.
 Șărbaco Ivanco 236.
 Sas postelnic 271.
 Sal (să facă—) 58. (să trăiască) 203.
 Sf. Sava, mănăstire în Iași
- (scoala slovinească din—) 224, 225.
 Scripca 100, 130, 229, 231, 237, 263.
 Sculeni (Posadnici, Lălești) 144.
 Secară parcalab de Novograd 150.
 Sendre comis. 42, 48, 150. -193
 Șandrescul spatar 219, 267, 369.
 Șendreștii în Polocine 204.
 Șeptelici parcalab de Hotin 237.
 Șerbea ot Vaslui, 22, 26.
 Șerbeștii pe Cracău 227, 38.
 Șerbeasca (valea—) 196.
 Șerbăneștii pe Bogdana 179
 Șerbănești sat pe Siret 41.
 Șeremet Nicoară 149, 150.
 Șima logofăt 139, 240.
 Simeon diacon 159.
 Simila. apă 368.
 Sirescul Ioan, bun; Stanciul fiu Giurgea, Manoil, Isaia nepoți 54.
 Sinești, sat 54, 55, 56.
 Singura (Stanca sora—) 66.
 Șoldan Petru 1, femeia lui fata lui pan Julea 1, etimologia cuvintului 6.
 Șoldănești, numele vechiu al Fălticenilor 5.
 Soltan 224.
 Sorea, fii 259,
 Spenea 2.
 Spancioc parc. de Novograd 145.
 Stămate Ioniță pitar, 25, 81, talmaciu, 84 biv. vel căpitan za darabani, diacon de divan gospod talmăcitor departam, pricinilor străine, spatar 188.

- Stan Stăniga 15, notiță istorică 19.
Stan posadnic 138, 144.
Stan postelnicul și visternic 2, 22.
Stanciul 164, 177,
Stanciul 61, 92. 166 parcalab Kiliei.
Stănileșii sat în Falciu 9.
Stărce stolnic 114, 159, 173, 180, 245; 261, 371.
Stărcea diac 273.
Șteful pah. 237.
Șteful, 27, 33, 42, 48, parcalab de Hotin 48, 67, 86, 96, 150.
Stefan Vodă fiul lui Alex. cel Bun 138.
Stefan Vodă (cel Mare) 26, 30, 32, 33, 40, 43, 47, 53, doamna lui Maria 55, 60, 65, 72, 84, 91. 95. 113. tatăl lui Petru Rareș 119, 129, 144, 149, 166, 190, 225, 226, 273, 274, 275, fiul său Bogdan Vlad.
Stefan Vodă cel tânăr 105, 113 și fratele său Petru 114, 158, 172, 179, 245, 261, 371. nepot lui Petru Rareș 119, 157, nepot lui Stefan bătrânul 158, 244, 171, 178, 244, 258. fiul lui Bogdan Vodă 370.
Stefan Vodă zis Lăcustă 184, 188, 240, 210, 213, 236, fiul lui Stefan Vodă bătrânul, 137, fiii săi Alexandru și Stefan, 238 divanul boerilor.
Stefan Vodă fiul lui Rareș 103 fratele său Conantin 105, fiul său Petru 105.
Stețko diac 62, 168.
Stevnio apă 149, 158, 163.
Stibor cel bătrân, 66.
Știabu codru 12.
Știrbăț 113.
Stoianului (apa—) 86,
Strajnicei (gura—) 66.
Stoian procelnicul (gramaticul) 10, 11.
Strungă 196.
Strunga Jurjoviciei 196.
Sturza Stefan ban 81.
Sturza parc. de Hotin 184, 210, 241, 253, 367, 376, 382.
Sturza post. 237.
Sturza portar Sucevei 257.
Sturza D, vel vornic 112.
Sturza C. vel vornic 112.
Sturzevici Ioan portar Sucevei 106.
Sturzevici Dumitru piser 106.
Studenita apă 119.
Suceava 1, 15, 22, 27, 31, 34, 46, 49, 62, 92, 96, 139, 151, 165, 192, 200, 226, 278.
Șulete 276.
Șumuz părău 1.
Șurete vechi 217.
Șuşman Negrilă 358.
Tabalăești sat 38,
Tador Negrul 277.
Talabă 204, 229, 231, 359, 363, 371,
Telabă parc. de Hotin 114, 120, 158, 173, 179, 203, 245, 261.
Talbă (viile lui—) 55.
Tălpig, Petre, One, Magoșă, Stanca, Marușca, Neagșă, frați. Dingă Tălgijanul, tată Toader și Petre Tălpig, bunici, 32. spița lor 39,
Tălpigeni sat 38.

- Tamaș dvornic 196, 197.
Tămicești pe Crasna 225.
Tâmpa parc. de Novograd
184, 210, 241, 253, 367, 376.
382.
Tamrâtașăuți sat pe Somuz
1, 4, etimologia cuvântu-
lui 5.
Târzii sat, 63.
Tatari, robi. danie, 6, 7;
dvoruri de—1.
Tăutul logofăt 27, 31, 34,
42, 48, 67, 72, 86, 96, 126,
127, 151, 192, 223, 226,
228, 276.
Tăveștii sat 32, 33, 37, azi
Tăoști 38.
Telejna, apă, 92, 95, vârful—
99, 105, 110.
Tenie Vasile vornic de poartă
143.
Teoctist Mitropolitul 92.
Teodosie Episc. Rădăuțului,
273.
Tihul Oană 95, 108.
Timirleni sat 77.
Timișeuca sat 30.
Toader Popa frate cu popa
Draghie 368. spița lui—
368.
Toader ot. Valea Neagră 145
Toader fost vameș în Su-
ceava 262.
Toader logofăt 102, 120, 130,
203, 205, 232, 229, 359.
363,
Toader gramatic 34, 48, 96,
fratele lui Ion dascal.
Toader stolnic, 139, 231.
Toader postelnic 106.
Toader visternic 120, 359.
Toader parc. de Novograd 114
158, 173, 179, 345, 261,
371.
Toader parcalab de Hotin,
27, 67, 86, 100, 130, 222,
275, 371.
Toader paharnic 370,
Todireni, mănăstire (lângă
Burdujeni) 40.
Toma. frații săi Jurcă; Ion,
Bălăco, fii. Daucăi din Jur-
cani 358.
Toma Stolnic 61.
Toma logofăt 62, 168.
Toplița, (smârc, ochiu) 375,
379.
Totrușan 100, 130.
Totrușan logofăt 115, 159,
173, 180, 237, 246 261,
262, 372.
Totești sat 12, etimologia
lui 24.
Tunsul Sîma și Stefan 174,
Tunsul Ion, 273. fii săi Isaico,
Candakia 273.
Tunsul Ion 183, și fii lui Stan-
ciul, Lazor, Gavril, Ilca,
183.
Tunsul Gavril 171, fratele
său Stanciul Tunsul, și soră
lui Ilca.
Tunsești sat pe Bogdana 164,
183, 186, notița istorică 273.
Turbatul boer 259, nepoata
lui 259,
Turcii (năvală—in țară) 209.
Tutovanu Alex. 141, Gheor-
ghe fiul lui—141.
Țarul Turcesc, pradă Mol-
dova 240.
Tiban 197.
Țigănești, sat pe Putna 370.
Țberești 214.
Ungurul parc de Novograd
237.
Ungurenii sat pe Siret 125,
126.

- Vâlcea 2, 15, 22. 200.
Vâlcea, parcalab de Belgrad 61.
Valea Neagră 144.
Varlan Ion 152.
Varticovici Petru portar Sucevei 184, 210, 241, 253, 264, 367, 376, 382.
Vasco 173, 179.
Vasco Mihailaş, fii săi Sima Dragoş, Toader 366.
Vascovici Toader 139, 169. 337.
Vascan diac, 67.
Vascan parc. de Novogard, 145, 217, 267, 369.
Vascana 248. 250,
Vascani Boldeşti 3.
Vaslui 87, 173, 184, 205, 236, 238. 273, 277, 363.
Veveriţa post. 257.
Veveriţa Iosip 145, 219,
Veveriţa parc. de Roman. 267. 105, 369.
Veisa parc. de Neamţ. 219, 267, 369.
Verbie. etimologia, 19.
Vicleşug 272 contra calului lui Petru Vodă 272.
Vlad ot Sireat 2. 237, 195.
Vlad dŃornic.
Vlad (cimpul lui—) 12.
Vlad parc. de Holin 100, 120, 130, 203, 204, 229, 231, 359, 363.
Vlaicul cu fiul său Duma, stăroste de Holin, 61, 92, 96 191, parc. de Orcheiu, 167.
Vraucean spatar 61.
Vrăstaţii, sat la Cărligătura 48, 214.
Vreameş Gavril 113.
Vulcan (fântăna lui—) 210,
Vulpe Jurj. 227.
Zaharie egumen Dobrovăţului 163.
Zănoghi 111.
Zăpodie 55, etimologia lui 59.
Zbiare 61, 96, 167 parc. de Belgrad 191.
Zbiare parc. de Novograd 100, 130, 231.
Zbiare Stolnic 92. 359 363.
Zeletin. apă 227.
Zgura (poiana—) 136.
Zviştală Toader. 167, surorile sale Stana, Marina, şi Maruşca 167.
Zviştală (rudele lui) 178, 182.
Zvişteleşti sat pe Bogdana 167. etimologia lui 169.
Zvoriste 41, dvoriştea lui Căliman 44.

TABLA DE MATERIE

	Pag.
6919 Sept. 22 Suceava.—Sumar : Alexandru Voevod dă lui Șoldan Petru și femeii lui, fata panului Julea, două sate: Tămârtașăuții pe Șomuz și satul de la movila găunoasă. Tot odată îi ia 5 dvoruri de țatari (robi) și le dă mănăstirei sfântului Neculai de la poiană (Probota).	1
6919 Iunie 28.— Alexandru Vodă întărește lui Plotun satul Plotuneștii la Strungă pentru slujbele făcute de el părintelui său și lui.	195
6929 Decembrie 20. — Alexandru vodă hărăzește slugii sale lui Crăciun Belcescul 2 sate de pe părăul cel alb : Belceștii, unde-i este casa. și Negoeștii, între Totoești și Leoțești.	12
6931 Mart 12 Suceava. — Alexandru Vodă întărește lui Batin pentru slujba lui 3 sate pe Putna; unul unde-i este casa. al doilea unde a fost Lupșe și al treilea unde este vad în Putna.	199
6931 Martie 31 Suceava. — Alexandru Vodă dă lui Oană Popșa două sate pe Rebrice : Sirbii și satul lui Moișa filosoful, fratele său pentru slujbe făcute domniei.	21
6932 Februarie 16 Suceava.—Alexandru Vodă dă Popei Iugăi și fratelui său Nanu satul Buciumenii, aproape de Baia.	14
6939 Septembrie 16 Argeș.—Dan Vodă confirmă lui Stoica, Dumitru, Văscan, Mihail, Petru și Sișman stăpânirea în satele Ciurilești, Amarul, Dâmbova, Turcinești și jumătate din Balomirești, pe care le scutește de toată dările.	280
6953. Aug. 11 Suceava.—Stefan Vodă întărește lui Toader Gănescul următoarele proprietăți pe Elan : a) unde a fost socrul său popa Oană, b) unde este Vlad fiul Oanei, c) unde a descălecat Toma socrul lui d) satul Grumăzești cumpărat cu 60 zloți de la Stan Posadnicul.	138
6956 Sept. 15, Suceava. — Petru Vodă întărește slugii sale lui Marco satul Pânceștii la obârșia Bârladului, și o prisacă la gura Racovei, numită prisaca Feanțel.	276
6961 Iunie 2, Suceava.— Alexandru Vodă dă slugilor sale Sima Tunsul, Stefan Tunsul, Baloș Horjescul și Ioan Horjescul satul Horjeștii pe Bogdana, după ce vind satul Tunseștii tot pe Bogdana cu 83 zloți tătăraști.	165

rd. 5, 1462
+ 6970 Oct. 5 (1461) Suceava.—Stefan Vodă întărește slujii sale lui pan Petru Glodeanul satul Glodenii pe Telejua, mai sus de Murgu.

91 k upid

6976, Maiu 18, București.—Radu Vodă cel Frumos confirmă lui Dălbă și fiilor lui stăpânire peste jumătate din muntele Andrian, cumpărat de la Jitlian cu 330 aspri.

283

rd. 11, 1469
+ 6977 Oct. 25 Iași.—Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între dinșii: pan Toader Zviștală să ia Zviștești pe Bogdana, unde îi este casa, iar suroriile sale Stana, Marena și Marușca satul Șerbănești tot pe Bogdana.

cp. n. p. m. p. d.

166

6978, Iulie 28 Didrih.—Radu Vodă confirmă M-rii Tismana stăpânire peste munții Boul, Osle, Parâng și Sorbele, îndatorind pe cei ce vor îmbla pe acei munți să plătească călugărilor cele convenite după legea țării.

284

rd. 11, 1471
+ 6979 Octombrie 14— Stefan Vodă dă și întărește lui Jurju Coteț și fratelui său Cozma Coteț ocina lor Coteciarii, cumpărată de la Greaca fata Rusului Toader cu 80 zloți tătarăști cum și dania de prisăcă la Fântânițe făcută lor de Nastea fata Beului, femeia Delii, tot în Coteceri.

cp. n. p. m. p. d.

60

rd. 17, 1480
(17 apr.)
+ 6988, Oct. 17, Suceava.—Stefan Vodă întărește mărturia adusă de Mircea fiul lui Micul Orgoane, nepot lui Stefan Orgoane, perzând privilegiile satului lui de baștina Orgoștii și Negomireștii, când a venit Împaratul turcesc cu armele și luând credința megieșilor ocolăși Voevodul îi întărește stăpânirea pe Orgoștii și Negomireștii, cum a avut-o de la Alexandru Vodă.

cp. n. p. m. p. d.

190

6991 Iunie 5. Târgoviște.—Vlad vodă Călugărul confirmă lui Mihail cu fiii săi, cum și unui nepot al acestuia cu fiii săi stăpânire în Topești.

285

6992, Apr. 24 Târgoviște.—Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Ivul cu fiii săi, lui Arcă cu soru-sa Elena stăpânire în Ciocadia, Topșa, jumătate Poiane, munții Părăginosul, Plăcioaia și jumătate din muntele Poiana-Muerii, moșii de moștenire.

287

13. Jan. 1484
+ 6992 Mai 13 (1484) Suceava.—Stefan Vodă întărește lui Oană Tihul, cumpărătura ce a făcut-o în satul Glodenii la obirșia Telejnei, cu 120 zloți tătarăști de la Petru Glodeanul.

cp. n. p. m. p. d.

95

6993, Apr. 5 Târgoviște.—Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Danciu, lui Marco, și lui Latco cu fiii lor stăpânire asupra satului Iași cumpărat de la Șișman din Curte cu 35 fiorini și un caftan de postav.

288

6994, Iunie 30, București.—Vlad Vodă Călugărul confirmă lui Roman cu fiii, lui Jitian cu frații și verii lor, stăpânire asupra satelor Romanesti, Balomirești, Budiene, Izvoarele, Crasna, Giosani (Cojani), Albeni, Prigoria și Răzlaul precum și Jupinești peste partea lui Nicula Blidei.

289

6996, Noemb. 27, București.—Vlad Vodă Călugărul întărește lui Ștefan cu fiii săi și lui Ion fratele său Neagul și cu fiii lor stăpânire peste jumătate parte din Lelești și din muntele Coarneze, cumpărătura de la Procopie cu 2 cai primiti în 600 aspri.

291

14 Jan. 1490
+ 6998, Ghenar 14, Suceava.—Stefan Vodă întărește lui Toader Marele și nepotului său de frate lui Costin fiul lui Neagu cumpărătura făcută cu 70 zloți tătarăști în satul Bonțești între Bârlad și Stebnic de la Toader Hârniș și de la nepoții săi Bilțu și Nicoară Șeremet.

149

de upid

Pae.

†6993, Ghenar 17. Suceava.—S efan Vodă întărește nepoților lui Bratul Vileazul satul lor de baștină Brătuleștii și Fedeleșeni, iar la Cărligatură satele Goeștii și Vrâstații, căci ei și-au fost perdut diresesele ce au avut de la Alexandru cel Bun și Ilie Vodă.

1490, Jan. 17
(1491, Jan. 17)
op. Dp. origin

6998, Iulie 26, București.—Vlad Voevod Calugărul întărește slugii sale de casă, jușan Lațco, cu nepoții lui satul Ohaba și Petrenii pe jumătate, Topeștii luați în schimb pentru Mihaiilești, și cumpărați cu 1300 aspri de la Manea Barbul.

47
292

→ 7000 Septemvrie.—Stefan Vodă văzând împărțala ce și-au făcut între ei urmașii lui Jumătate, în aceste moșii : Măndreștii pe Siret pe care il iau Măriuca, fata Măndrinei cu Sila și Donea : Serbăneștii pe Siret pe care il iau Steful și Măriuca : Giumatățeni pe Jijia pe care il iea Măriuca fata lui Giurgea Jumătate : Domnul întărește proprietatea asupra Serbăneștilor, afară de partea lui Ionașco Jumătate, ce și-a perdut'o în hainie.

1492, Sept.
(Cubus și un cupri
de la Măndrești)

→ 7000, Mart 17 Suceava.—Stefan Vodă întărește lui Coste pitarul cumpărătura, ce a făcut cu 70 zloți, în satul Tămicești pe Crasna, de la Coste nepot lui Dieniș solul.

40
225

→ 7001 Mart 15.—Stefan Vodă întărește cumpărătura ce face Ivul Măndru și nepoții săi Toader, fiul Onicăi, Toader Dragotă fiul Iliei, Măndrea, Trif, Furdoi, și Mușă fiii Anușcăi, de la nepoții lui Toader și Petru Tălpig: de la Petru, Oană, Magoșă, Stanca, Mărușca, și Neagșă fiii lui Dinga Tălpijanul, în satul Tăvești la ozerul de pe Crasna, cumpărat cu 120 zloți tătarăști. Asemenea întărește și ocinile lor: Seliștea Bibartul și satul Găneștii tot de pe valea Crasnei.

1492, Mart 17.
(Cup.)
1493, Mart 15
(Cumpărat)

7001, Mai 30—Vlad Vodă Calugărul confirmă lui Dan, Drăgoiu, Neagoe, Dobromir și ficiilor lor stăpânirea peste jumătate din Cincu cumpărat încă din zilele fratelui domniei sale Radul Vodă de la Stanciul Firinț, precum și peste muntele Andrian, cumpărat de la Jitilian.

32
207

→ 7002, Mart 18 Suceava.—Stefan Vodă întărește lui Sima Gureș și Nicoară (Ciocărlie) stăpânire asupra satelor de pe Nistru Miculenii, Piticenii și Kiulenii, cumpărați cu 170 de zloți tătarăști, cum și asupra satelor Samoleuca și Timișeuca, unde și-au avut case moșul lor Moişă filosoful.

10

1494, Mart 18
(Cumpărat)

→ 7003—Stefan Vodă întărește lui Bogdan jumătate din Jumătațeni de pe Jijia—partea unde a fost Curtea lui Caliman—ce i-a cumpart în preț de 230 zloți tătarăști—de la frațele său Oancea fiul Mărinei, nepot Giurgii Giumatate.

30
43

1495, —
(Cump. și Jijia)

→ 7003, Ghenar 22.—Stefan Vodă întărește împărțala în trei părți ce și-au făcut între ei urmași lui Laslău globnicul în satele: Laslăoanii Serbeștii, Mohorăștii, Drăgoeștii, Petreștii, Plăcinteni, Opișeștii, Cârna și Răchitișul.

1495, Jan. 22
(Cump. la Măndrești)

→ 7003 Mart 17.—Stefan Vodă întărește lui Sima Gureș, jumătate de sat pre Rebricea, anume Sirbii, partea din jos împărțită între el și nepotul său Nicoară Ciocărlie, dind lui Sima Gureș în mână și diresul ce l-au avut moșii lor Oană Popșea și Moişă Filosoful pre acel sat de la Alexandru Vodă.

226
26

1495, Mart 17
(Cump. de la Sărbăntoș)

7003, Iunie, Târgoviște.—Vlad Vodă Calugărul confirmă lui Stanciul cu fiii săi stăpânire peste o vie, pomet și altă vie în Daia, cumpărat cea dintăiu de la fiii lui Mladin și

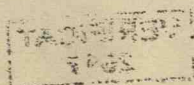
	ai Setei cu 12 florini, iar livada cu 4 florini și 15 aspri, iar via din Daia cu 4 florini.	298
1497 Iul. 11 (comp.)	→ 7005, Mart 11, Vaslui.—Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut în moșia Harbuji pe Jigălia în 3 părți; o parte să ia Ghedeon Harbuz cu fratele său Fătu, altă parte să ia Ionașcu și Dragoș, și a treia parte să ia Andreica	274
1497 Iul. 20 (cop. Arh. imp. r. Long)	→ 7005 Mart 20, Vaslui.—Stefan Vodă întărește comisului Ilea (Iurul) și surorii sale Anca și nepoatei sale de frate Măria următoarele. a) jumătate din Crănicești pe Polocine dat danie de nepoatele lui Nan clucerul Drăgălina și Tudora; b) jumătate seliște din Gălești pe Polocine, unde a stat Mic Gălescul, iarăși dat danie de Drăgălina.	84
	7007.—Radu Vodă dispune și întărește împărțala moșilor: Trestioara din Brădeț, gura Jiltului din Câmpul Turcilor la moșnenii din loc, căci jurase cu 12 boeri că le sunt moșii ohabnice ale lor	299
1501, Dec. 14 (cop. Acad. Rom.)	→ 7009, Dec. 14.—Stefan Vodă cumpără satul Sinești din Cărligătura de la Giurcea Sinescul și frații lui, fiii lui Stanciul Sinescul, nepot lui Ion Sinescul cu 200 zloți tătăraști. Asemenea mai cumpără satul Onicicanii tot din Cărligătura de la Jurj Palmeș fciur lui Ilie Palmeș nepot lui Onicicov Palmeș, cu 200 zloți tătăraști, aceste 2 sate le-a daruit mănăstirii Pătna, pentru pomnirea strămoșilor săi, și sănătatea sa și a doamnei sale Mariei.	53
1502, Ian. 23 (v. Arh. imp. r. Long)	→ 7010 Ghenar 23, Huși.—Stefan Vodă întărește vânzarea ce Năstea nepoata tui Mihăilă Buzea și cu nepoata ei Mărina fata Husului o fac cătră Leoa și fratele său Petru cu 40 zloți tătăraști în o bucată de loc pe Sarata, pe Elan din hotarul țargului Huși pe Drislavăț	71
1502, Iul. 14 (v. Arh. imp. r. Long)	→ 7010, Mart 14.—Stefan Vodă întărește Neagăi, fata lui Micșin satul Micșunești pe Ialan.	126
1503, Iul. 13 (orig. Arh.)	→ 7011, Sept. 13.—Stefan Vodă întărește lui Buda și Groze un loc din pusliu pe Sărata spre păraul Căpățiroasei, ca să-și facă sat pentru slujbele făcute domniei.	222
	7011, Apr. 18, Târgoviște.—Radu Vodă daruește Mănăstirii Tismana câte 800 bolovani de sare pe fie-care an	313
	7013, Febr. 16.—Bogdan Vodă întărește vânzarea ce face Gligore Cucul cătră Toader, Lazăr, Oniciu, Vasca, frați cu 150 zloți tătăraști în a patra parte din satul Ungureni, ce este de ceia parte de Sărata de cătră Prut.	124
	7013, Iunie 21, București.—Radu Vodă confirmă lui Radul Comisul și fratelui său Petru spătarul și încă un altuia cu fiii lor, stăpînire în Corbi, peste a 4-a parte din moșia lui Mușat și jumătate a lui Balica.	316
	7017, Noembr. 11, Târgoviște.—Mihnea Vodă, fiul lui Vlad Vodă confirmă lui Ivan cu fratele său Prödan și cu fiii lor stăpînire peste cumpărăturile din Vaselați și Bunilă dela Măcru și Stănilă.	317
	7016, Mart 2 Huși.—Bogdan întărește lui Clănău spatarul și femei lui Dragna, vara domnului, cumpărăturile sale în satele: Buciumi și Bărgaoanii pe Bărlad, comparate de la nepoții lui Sandu Gârbovăț stolnicul cu 300 zloți și foaste lui cumpăratură de la Greaca fata lui Rus Toader; satul Rădeștii pe Bilavoiu cumpărat de la Mărina Dumei Isăescul, ne-	

	Pag.
pot lui Stibor cu 90 zloți, satul Radoslavestii pre Strajnic cumparat de Stefan Voda de la nepotul lui Ivan Franciuc cu 52 zloți și dat nepoatei sale Dragna, soția lui Clănaș spatarul.	65
7017. Decembrie 23, București.—Mihnea Vodă confirmă lui Neagul și fiilor săi stăpânire peste părțile sale de moșie, de moștenice și de cumpăratura în Urlați, în Lelești și în plaiul Coarnele.	319
7018. Mai 2, Târgoviște.—Vlad Vodă confirmă schimbul de sate făcut între mănăstirea Tismana și jupân Stoica cu frații săi.	323
7019. April 22 Popești.—Vlad Voevod confirmă Mănăstirii Tismana stăpânirea peste satul Ceaurii.	325
7020 Noembrie 28. Buzeu.—Vlad Vodă confirmă lui Deateu cu fiii stăpânirea peste jumătate din partea de moșie din Topești a unchiului său Lațco.	326
7020 Ianuarie 8, Tîrgoviște.—Vlad Voda confirma Mănăstirii Tismana stăpânire peste partea din Topești, dăruită de Lațco;	328
7024 Decembrie 14. București Negoe Vodă Basarab în urma cercetării Banului Deateu cu 12 boeri, dă dreptate Mănăstirii Visina în judecata ce a avut pentru moșie cu Bumbestii și cu Porcenii.	332
7025 Iulie 19, Pitești.—Neagoe Basarab Vodă întărește lui Draica partea lui din Groșani 5 funii, cumpăratura, cu 925 aspri de la Groza, Radul și Mareș.	333
× 7026. Ghenar 22 Vaslui.—Stefan Vodă întărește lui Gavril Tun-ul și fratelui său Stanciul și surorii lui Ilea și nepoților săi Coroi, Damian, Ion, Tudosia și Anușca cumpăratura ce au făcut cu 35 zloți tatărăști la fântâna Coroiiului mai în sus de piatră, de la Nastea și nepoții ei Filip fiul lui Ilias; pop Dragoș, Ana și Varvara fiii Marușcăi; Nistor, Dumitru, Heana și Bura fiii lui Tiron; Magda și Marena fiii Marușcăi, toți nepoții lui Ion Bălănescul.	171
× 7026, Ghenar 28, Huși.—Stefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între sine în satul Șerbăneștii pe Bogdana, după diresele de stăpânire de la Ștefan Vodă și anume: lui Nistor și Tudorii, copiii Stanci o parte din Șerbănești; veriile sale Varvara altă treime, și Anușcăi, nepoată de soră lui Zviștală altă treime.	178
× 7026, Dec. 26.—Ștefan Vodă întărește schimbul ce Cozma Șerpe postelnicul a făcut cu Petru Pascu Hociung parcalab dând moșiile Crăstestii pe Calniș, și Iliesestii pentru satul Oancăi pe Cracău și mănăstirea Turbatului zis și Brusturii. Apoi întărește dania ce Cozma Șerpe o face către mănăstirea Neamțului în aceste 2 sate și alte odăjdii pentru pomenirea sufletului său.	258
× 7030 (1522) Hirilău.—Ștefan Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între ei în satul Cioriceștii după dresul ce l-au avut de la Ștefan Vodă bătrânul, și anume; Ioan Banul dvornic ia a patra parte din Cioricești, partea de sus, dania unchiului său Gavril Vreameș, Teodor Bărlad ia a patra parte din Cioricești partea de jos; Stîrbăț cu nepotul seu Lie ia altă a patra parte din Cioricești, partea de sus; iar fiilor lui Dragoș li se vine a patra parte din Cioricești partea de jos	113

	Pag.
7030 Iunie 24 Hârlău.—Stefan Vodă întărește lui Dragolă și vărului sau Neagul cumpărătura ce au făcut în Rădu-ești pe Stebnie la Vaslui cu 200 zloți țărăști de la Dragna fata lui Toader,	157
7030, Oct. 29. Iași.—Stefan Vodă întărește lui Toader Cașotă suljar cumpărătura ce a făcut în a opta parte din Go-ești și din Vrăstați cu 70 zloți de Ion fiul lui Mircea Cașotă, din uricul ce au fost al lui Bratul viteazul de la Stefan Vodă.	244
7031, Mart 15, Iași. Stefanița Vodă întărește lui Ivan Raciște ceașnic a treia parte din satul Țigănești pe Putna cu mori pe apa Putnei, dat danie de Bogdan Vodă, care l'a cumparat pentru acesta de la obștia proprietarilor cu 120 zloți țărăști, cât îl cumparase stramoșul lor Bârsan sapt Stefan Vodă.	370
7035 Mart 9 Huși Petru Vodă Rareș cum se rădica în saun răsplătește slujba ce i-a făcut Draxin Purcel, Isac și Ile dându-le voe să-și facă sat pe locul de pe Botna cea mare, pe de ceastă parte mai în jos de Ion Găureanul, căpătat danie de la Bogdan Vodă.	202
7035, Mart 15 Huși.—Petru Rareș Vodă întărește schimbul ce a făcut între dâșii Ion Banul dvornic și Safta strănepoata bătrînului Negrea, și anume Ion Banul dă Saftai satul său de pe apa Studeniței, unde a fost Vanea, fost cumpărat de însuși Stefan Vodă de la Matita cu 200 zloți, și ia în schimb satul Bârzeștii, unde a fost Bârzea.	169
7035, Mart 15.—Petru Vodă Rareș întărește lui Nica și nepotului său de soră Soltan și vărului său Andrei cumpărătura ce a făcut în satul Bârbeștii, pe Prut cu 400 zloți țărăști de la Toma feciorul Cristei și de la nepoatele lui de soră Sorea și Mărina fetele Ilenei, și rudeniile lor Oană și Isac și Nastasia și Maria și Tudora și Magdalena fetele lui Stan, nepoții Oanei vornicul și Coste.	223
7036, Mart 19 Vaslui.—Petru Vodă Rareș întărește lui Grozav parcalabului de Roman seliștea Șendreștii pe Polocine rămasă domniei de la Cernătoae după moartea ei.	203
7037, Mart 24, Huși.—Petru Vodă întărește lui Lupșe și Dobrușei satul lor Chilienii ce l'au avut de la părintele său Stefan Vodă dat danie	238
7037, Mart 25. Huși.—Petru Vodă Rareș întărește Mariei fata Mihului, fiul Lazei jupăneasa lui Dolh portar de Suceava satul Horodnicenii pe Roșia și cu mori în Bradățel de la toți urmașii lui Oană Pantece cu 280 zloți țărăști.	230
7039 Mart e, Huși.—Petru Vodă Rareș întărește urmașilor lui Murgu și Bratul : Isac Murgu, Neașa, Sofica feciorii lui Oană Murgul și Toma Ignat, Maria copii lui Jurj Murgu, satul lor Murgeshii pe Teleajin, hotărind să le fie în donă. Tot odată mai arată că privilegiile vechi de la Ilieș și Stefan Vodă cum și cele de la Stefan Vodă bătrînul li s'a fost răsărit din mâna lor	98
7040 Martie 12 Huși.—Petru Rareș Vodă întărește proprietatea lui Petru Miesin și surorilor sale Alba și Marușca, cum și a semintiei lor Malea, Malina și Marușca, în satele Delenii pe Bujor și Poniceștii, pe Ialan și anume să ia câte o treime din Deleni și Ponicești	129

	Pag.
7044. Hirlău.—Petru Rareș întărește lui Păun, cu frații săi Porcul, Budic și sora lor Vascana, partea lor din Bogdănești jumătate din sat, după diresul ce l-a avut bunelul lor Mihul Pojar de la Stefan Vodă.	250
7044 April 27, Hărlău.—Petru Vodă Rareș întărește lui Păun cu frații și surorile lui, nepoții Mihului Pojar, partea lor din Bogdănești.	248
7048, Mai 1, Vaslui.—Stefan Vodă zis Lăcusta, fiul bătrânului Stefan Voevod, întărește lui Niçoară sulger următoarele cumpărături: a treia parte din giumatate din Glodeni pe Bahlu de la fiiorii Cristei de Glodeni cu 100 zloți tatarăști; satul Sarbaca pe Ciuluc la Colac de la boerul Sarbaca cu 100 zloți tatarăști.	236
7053 Aprilie 4. Huși.—Petru Rareș Vodă întărește împărțala ce și-au făcut între sine surorile Mărica Bran și Mărina Petriman în satele Crivești Hodcești, Găureni, Răvăcani, cum și țigani robii.	380
7054 Mart 23. Vaslui.—Petru Vodă întărește ficiorilor lui Ion Tunsul: Stanciul, Lazăr, Gavril și Ilea proprietatea în satul Tunsești pe Bogdana cumparat de ta al lor Ion Tunsul de la Iiga cu 300 zloți tatarăști, căci diresule vechi le-a perdut când a ars satul.	183
7054 Mart 30. Bărlad.—Petru Vodă Rareș întărește nepoților lui Cozma Baloșescul și anume: lui Petre și Niçoară și Baloș fii lui Ion Baloșescul cum și veilor lor Mihul, Stefu și Maria fii lui Petriman Baloșescul, satul Baloșescii pe Iucașa dat de Stefan Vodă bunului lor Cozma Baloșescul.	209
7054 Mart 30. Bărlad.—Petru Vodă întărește lui Sima și lui Fetigane satul Jigălia a cărui drese au fost perdute când au venit împăratul turcesc cu tatarii de au pradat țara.	240
7054 April, Suceava.—Petru Vodă Rareș întărește lui Ioan Golae stolnicul cumpărătura ce a făcut în satul Uberești pe Prut, unde a fost Ilea jude cu 120 zloți tatarăști, de la Craiciu și de la frații și surorile lui: Trifan, Pașcan, Todossia și Mărica fii Ilei, nepoții lui Mihail Lopata.	214
7054 Martie 30, Bărlad.—Petru Vodă întărește împărțala ce și-a făcut în a 5-a parte din Pomarla nepoții lui Dumșa Paharnicul, partea din mijloc, moștenire de la moșul lor popa Draghie de pe vremea lui Alexandru cel Bun.	366
7054 Iunie 2.—Petru Vodă Rareș întărește lui kir Teodosie Episcopul Radauțului cumpărătura ce a făcut în satul Lăslăoanii pe Craicu cu 400 zloți tatarăști de la Toader fost vameș în Suceava, ce și lui i-a fost cumpărătură de la Toader biv visternic.	262
7054, Iunie 9 Ia i.—Petru Vodă Rareș întărește obștiei răzeșilor în număr de peste 23 persoane proprietatea lor în satul Codrești pe Bahluet.	259
7057, Hărlău.—Iliăș Vodă întărește împărțala în 5 părți făcută în moșia Bosăncenii, între urmașii lui Vasco Epure, de la care vine numele moșiei Epureni, ținutul fașilor.	264
7058 Mart 12.—Iliăș Vodă întărește lui Coste, Dragotă, Solomon, și lui Cos'e Dodul cumpărătura ce au făcut pe preț de 189 zloți tatarăști în satul Bobulești mai din jos de Popești la Vaslui; de la Toader ficiorul Dumși Sulgerul nepot lui Sima Bolde cel bătrân.	256

	Pag.
7058 April 1.—Ilieș Vodă miluește pe Sas postelnicul cu un sat Giurgenii pe Bărlăzel, fost a lui Sabainov ușurelul care l-a fost perdut pentru hiclenie contra lui Petru Vodă. . . .	271
7066 Martie 15 Hărlău.—Alexandru Vodă (Lăpușneanu) întărește slugii sale lui Toader cumpărătura ce face pe a patra parte de sat din Valea Neagră cu 450 zloți tătarăști de la nepoții lui Coste Posadnicul : Crăciun, Nicoară și Dragan frați . . .	274
7063 April 24 Bărlad.—Alexandru Voevod întărește lui Ion Crețul cumpărătura ce a făcut în satul Popești partea din sus și cu heleștee cu 400 zloți tătarăști, de la Anușca fiica lui Șteful Nisporoseul, moștenirea ei de la străbunul ei Nisporu care traise supt Alexandru cel Bun. . . .	266
7063 Mai 11 Huși. Alexandru Vodă întărește lui Șteful și fratelui său Gherasim, frate lui Leoa pah. două sate pe Crasna, Leoștii și Foleștii. . . .	218
7069 Iunie 20, Vaslui.—Alexandru Vodă întărește vânzarea ce o fac Isaico și Candakia în Tunsești cătră Gavril, cu preț de 60 zloți tătarăști. . . .	273
7070 Martie 20, București.—Petru Vodă confirmă lui Dumitru și Mușat fiii lui Mușat stăpânire în Vlădești, moșie bătrână de moștenire. . . .	334
7107. Aprilie 21, București.—Mihail Voevod confirmă lui Tudoran Pitarul cu fii, stăpânire în Vlădești, peste o jumătate de moară și peste un țigan de cumpărătură. . . .	336
7112 Mai 9, Târgoviște.—Radul Voevod confirmă boerului Tudoran cu fii stăpânire peste 5 vecini cu delnițele lor în Aninoasa și peste părțile de moșie din Vlădești a Zoicăi de cumpărătură. . . .	338
7112, Mai 12, Târgoviște.—Radu Vodă confirmă lui Tudoran Pitarul cu fiii săi stăpânire peste mai mulți vecini cu moșiile lor în Vlădești, de cumpărătură, precum și peste mai multe delnițe. . . .	341
7120, Mai 27, Târgoviște.—Radul Vodă Mihnea confirmă boierului Tudoran Pitarul cu fii stăpânire în Vlădești. . . .	347
7121, Noembrie 2, Târgoviște.—Radu Vodă Mihnea confirmă boerului Tudoran Pitarul stăpânire peste sațul Vlădeștii cu tot hotarul. . . .	344
7146. Iulie 5, Târgoviște.—Matei Vodă confirmă lui Bade Paharnic și Parvul Spătarul fii lui Tudoran Pitarul stăpânire în Vlădești jud. Muscel. . . .	352
7170 Sept. 1 —Zapis de vânzare a Mariei și cu fiul ei Gh. Cazan pentru a treia parte din jumătate Răduștii pe Stebnic lui Patrașco Mihoci câte un zlot pământul. . . .	163
7181. Februarie 1 Iași.—Tudosa Dubău biv log. dă danie mănăstirii Dobrovățului două părți din jumătate sat Răduștii. . . .	163
7200 Mai 24, Iași.—Carte domnului Constadin Vodă pentru Ion Ghibanul pentru o moarte de om făcută supt Ducea Vodă în valea Moisa. . . .	135
7201, Decembrie 5,—Cercetarea lui Ștefan Banul hotnog pentru o moarte de om și sfadă între Ion Ghibanul și razeșii din Micșinești. . . .	136
7201, Iunie 26, Iași.—C. Duca Vodă dă carte de stăpânire lui Ion Ghibanul calaraș pentru că a plătit el moartea de om pentru toți razeșii lui și el le ia pământul. . . .	137

	Pag.
7265. Februarie 23 (1757)—Searlat Grig, Ghica Vodă da carte lui C. Badărău, ruptaş de camară a dijmii moşiile sale de pe Sărata, luând dijma după obicei.	77
7284. Noembrie 28.—Cartea divanului gospod cătră domn pentru pricina de pământ între Gh. Evloghie Izbaşa şi neamul lui Bântăşese, şi între popa Alexandru Dodul, pentru Murgeşti şi Muncel.	110
1786. Noemarie 23—Alex. I. Mavrocordat Vodă da carte de volnicie lui Andronaki Badărău să stăpânească a treia parte din bătrânul lui Ghervasie Gănscă din Leoşti ot Falcin, luând dijma de a zecea.	81
Fără dată.—Calastih a 3 oameni că s'a dat Magdei Rusoae din Costeşti 80 zloţi pentru Croitori.	177
Fără dată.—Serisoarea fără dată a lui Stefan biv agă pentru cercetarea făcută în pricina de pământ dintre Aliuşeşti din Tăoşti şi Ghibarţi cu Gligore Chibae şi ai lui.	38
Fără dată (după 7308) Carte vicleană serisă de Leordeşti şi Vărlăneşti în pricina de pământ în Valea Oanii.	155

VERIFICAT
2007

2020
5587
762

Culegător tipograf C. Romano.

VERIFICAT
2017